

PS. II
98

CALENDARUL
ZIARUL
UNIVERSUL
PE
1926

— — —
ENCICLOPEDIÉ PRACTICĂ
— — —

ASTRONOMIE	VIATA PRACTICĂ
GEOFIZICĂ	AGRICULTURĂ
GEOGRAFIE	INVENTIUNI
ISTORIE	DESCOPERIRI
LITERATURĂ	ROMANIA PITOREASCĂ
MEDICINĂ	VIATA ECONOMICĂ
ARTE FRUMOSE	STATISTICĂ ETC.

— — —
EDITURA ZIARULI „UNIVERSUL”
— — —

PREȚUL LEI 30

SILLY

CEREȚI PREȚUTINDENI BECURILE „TUNGSRAM”

Marele Magazin de Muzică **JEAN FEDER**

FURNIZORUL CURȚEI REGALE

Medaliat la Expoziția Universală Paris 1900 și Expoziția Română 1906

Furnis, Muzicilor Militare și al Conservatoarelor de Muzică

BUCUREȘTI — CALEA VICTORIEI No. 44

Telefon 25/64

Cel mai mare depozit de Instrumente Muzicale

**VIORI, VIOLONCELE, CONTRABASE,
MANDOLINE, CHITARI, FLAUTE,
CLARINETE, PICULINE, ȚAMBALE,
COBZE**

==== **Instrumente de Alamă** ====

GRAMOFOANE și PLACI

**Cele mai bune mărci
Ultimile Perfecțiuni
Note Muzicale**

**Plăci artistice de canto
și instrumente. Plăci de
dans românești.**

**Atelier
de Reparațiuni**

Piane și Pianine

Reprezentanța renumitelor fabrici :

BECHSTEIN BOESENDORFER

SCHIEDMAYER (Bătrânul)

Hoff & Co., etc.

Vânzare En gros și En detail.—Expedițiuni în toată țara

CALENDARUL

ZIARULUI „UNIVERSUL“

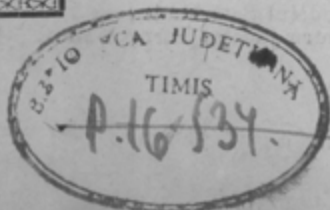
PE ANUL

1926

Intocmit de ROMULUS SEIȘANU

ENCICLOPEDIE POPULARĂ — PRACTICĂ —

ASTRONOMIE. — GEOGRAFIE. —
GEOFIZICĂ. — CHIMIE. — ISTO-
RIE. — LITERATURĂ. — ARTE
FRUMOASE. — TEATRU. — MU-
ZICĂ. — MEDICINA. — VIAȚA
PRACTICĂ. — INVENȚIUNI. —
DESCOPERIRI. — STATISTICĂ. —
HIGIENĂ. — SFATURI. — CRO-
::: NICA ANULUI 1925. :::
NUMEROASE ILUSTRAȚIUNI,
HĂRȚI, ETC.

ROMANIA

Stat unitar național constituțional. Monarhie ereditară.

Drapelul țării. — Colorile drapelului României sunt: **albastru, galben și roșu, așezate vertical.**

Teritoriul României. — *Regatul României este un stat național unitar și indivizibil.*

Teritoriul României e neatienabil. Hotarele statului nu pot fi schimbate, sau rectificate decât în virtutea unei legi.

Teritoriul României nu se poate coloniza cu populațiuni de gîntă străină.

Teritoriul României din punct de vedere administrativ se împarte în județe, județele în comune. (Constituția, titlul I, art. 1. 2, 3 și 4).

Teritoriul României se împarte, din punct de vedere al comandamentului armatei în 7 regiuni militare, corespunzătoare la 7 corpuri de armată. (Constituția cap. IV, art. 11).

SITUAȚIA GEOGRAFICĂ. — România se întinde între 17°50' și 28°50' longitudine orientală (Paris) și între 43°15' și 48°45' latitudine nord. Teritoriul e masat în forma unei elipse, avînd axa cea mai mare de 800 km. (Cetatea Albă — Gura Mureșului) și axa cea mai mică de 600 km. (Zalesc-Zimnicea). Lungimea totală a frontierelor: 2869 km. (606 km. Dunărea. 447 km., marea Neagră; 732 km. Nistru; 1084 km., frontiere convenționale cu Iugoslavia, Ungaria, Cehoslovacia, Polonia și Bulgaria).

Frontiera ideală: 1918 km. Partea stîngă a Dunărei e dominată de lanțul carpatin. (Carpații orientali dela Dukla până la Buzău; Carpații meridionali, dela Buzău până la Dunăre și Munții Apuseni, situați în interiorul arcului carpatin).

România stăpânește insula Șerpilor din Marea Neagră și insula Ada-Kaleh depe Dunăre, situată în apropierea Porților de fer.

INTINDEREA TERITORIALĂ. — Intinderea teritorială a Vechiului Regat era de 137.903 km. p., la care adăugându-se întinderea provinciilor alăturate, de 156.341 km. p., obținem un total de suprafață pe Romania întreagă de 294.244 km. p. Se observă că suprafața teritoriilor alăturate după război întrece cu 18.488 km. p., suprafața Vechiului Regat.

DIVIZIUNI ISTORICE. — 1. Oltenia, 24.078 km. p.; 2. Muntenia, 52.505 km. p.; 3. Dobrogea, (împreună cu cadriaterul), 23.262 km. p.; 4. Moldova, 38.058 km. p.; 5. Basarabia, 44.422 km. p.; 6. Bucovina, 10.442 km. p.; 7. Transilvania, 57.819 km. p.; 8. Banatul, 17.980 km. p.; 9. Crișana, 17.096 km. p.; 10. Maramureș, 8.592 km. p.

NOUA ÎMPARTIRE ADMINISTRATIVĂ A ȚĂRII

Teritoriul României, în afară de județele Caraș-Severin și Timiș-Torontal, cari rămân până la o nouă cercetare în forma lor actuală, se împarte în 68 județe, cu numele: 1. Alba, 2. Argeș, 3. Arad, 4. Bacău, 5. Bălți, 6. Bihor, 7. Botoșani, 8. Brăila, 9. Brașov, 10. Buzău, 11. Cahul, 12. Caliacra, 13. Câmpulung, 14. Cernăuți, 15. Cetatea-Albă, 16. Ciuc, 17. Cluj, 18. Constanța, 19. Covurlui, 20. Dâmbovița, 21. Dolj, 22. Dorohoi, 23. Durostor, 24. Fălciu, 25. Fălțiceni, 26. Făgăraș, 27. Gorj, 28. Hotin, 29. Hunedoara, 30. Ialomița, 31. Iași, 32. Ilfov, 33. Ismail, 34. Lăpușna, 35. Maramureș, 36. Mehedinți, 37. Mureș, 38. Muscel, 39. Năsăud, 40. Neamț, 41. Odorhei, 42. Olt, 43. Orhei, 44. Prahova, 45. Putna, 46. Rădăuți, 47. Râmnicu-Sărat, 48. Roman, 49. Romanși, 50. Sălaj, 51. Satu-Mare, 52. Sibiu, 53. Someș, 54. Soroca, 55. Storojineț, 56. Suceava, 57. Târnava-Mare, 58. Târnava-Mică, 59. Tecuci, 60. Teleorman, 61. Tighina, 62. Trei-Scaune, 63. Tulcea, 64. Turda, 65. Tutova, 66. Vaslui, 67. Vâlcea, 68. Vlașca.

Județele sunt formate din comune urbane nereședințe, comune rurale și sate.

S'au declarat *municipii* următoarele 17 comune urbane: 1. Arad, 2. Brașov, 3. Brăila, 4. București, 5. Cernăuți, 6. Cetatea-Albă, 7. Chișinău, 8. Cluj, 9. Constanța, 10. Craiova, 11. Galați, 12. Iași, 13. Oradea, 14. Ploiești, 15. Sibiu, 16. Târgu-Mureș, 17. Timișoara.

S'a schimbat capitalele următoarelor județe: *Balcic* în locul Bazargicului, pentru județul Caliacra.

Alba-Iulia în locul Aiudului, pentru județul Alba.

Baia-Mare în locul Careilor, pentru județul Satu-Mare.

Blajul în locul lui Dicioșanmartin, pentru județul Târnava-Mică.

S'a transformat în comune urbane neresedinte, următoarele comune urbane reședite și comune rurale: *Dicioșmarin, Aind, Gura-Humovului, Zastava, Siret, Vascăuți, Vijila, Colman, Bazaric, Comrad, Brad, Căpocna, Năsăud, Darabani, Nădlac, Săveni, Bălean și Salonta.*

S'a transformat în comune rurale, următoarele comune urbane neresedite: *Ștefănești, Chilia-Veche și Nicorești.*

S'a alipit la comunele urbane respective, următoarele comune rurale, sate, cătune și grupe de case: *Oravița, comunele: Oravița-Montană, Oravița-Română și Răchitova. La Făgăraș, comuna Galăți.*

La Moinești, satele: Dealu-Mare, Lunca, Moinești-Târg și Pârâu dela comuna rurală Moinești.

La Târgu-Ocnă, satele: Mosoarele, Păcurile, Potenile și Valcelele dela comuna rurală Valcelele.

La Vasilui, satele: Băhnari dela comuna Munteții-de-Jos, Moara-Grecilor dela comuna Munteții-de-Sus, Bustea, Olăria, Pău și Cartierul nou din vestul orașului.

La Băia-de-Aramă, satele: Dealu-Mare, Pistrîța dela comuna Comănești și Târnița.

La Ștrehăia, satele: Ciocbiuța, Comanda, Lunca-Bănuți, Slatinița și cătunul Urducești dela comuna rurală Ștrehăia și satul Stănești dela comuna Stângăciua.

La Mizil, satele: Pefelei și Mărcăni.

La Ty-Jiu, satele: Grupul de case din Jorjani, din satul Vărsături, com. Vărsături, până în proprietatea I. (Calniceanu, iar din sa ul Rumănești, comuna Iași, porțiunea din holarul Tr.-Jiuului, până la întretăierea șoselei Botoșoși cu șoseaua națională.

La Ocnele-Mari, satele: Buda, Copăcel, Cosota, Făcăi, Gura-Subasului Lunca, Ocnița, Răureni, Slatișoara, Stănișoara, Teica și Valea-Răii.

La Huși, satele: Corni dela comuna Albești.

La Păscani, satele: Păscani-Târg, Păscani-Gara, Pășani-Vatra, Pântănele, Lunca, Blăgești, Sodomoni și Bosteni dela comuna rurală Păscani.

La Tulcea, cătunele: Rogele Carol și Principesa Elena dela comuna Satu-Neu.

La Macin, satul Smărdanu-Neu.

La Isaccea, cătunele: Mănăstirea Cocos dela comuna Nicolileu, Principale Nicolae și Tichilești.

La Constanța satele: Anadolchiol, Ion C. Brătianu și Viliu-Neu dela comuna Palaz.

La Cuzgun, satul Caramat.

La Harșova, satul Vadu-Oii.

La Olenița, satul Alarnăuți dela comuna Olenița rurală.

La Cernăuți, comuna Mănăstirea Horecea.

La Siret, comunele: Mănăstioara, Văscăuți și satul Verpoles dela comuna Gărmăești.

La Chișinău, satele: Cosinzești, (Costuțeni), Muncăești, Petricani, Poșta-Veche Târnăși, Visternicești, Schinoasa și Hărtănoșca.

La Botoșani, satul Lunzoia dela comuna Stănești.

La Văscăuți, comuna Ceartoria.

La Dorohoi, satele: Treștiana dela comuna Broscăuți și Loturiile Ușgureanu Canănu.

La Herța, satele: Baranca, Măhalaua, Movila și Slobozia dela com. Movila.

La Mihaileni, satele: Viadeni și Pârâu-Negru dela comuna Deresca.

La Darabani, satele: Băjura și Cornăești dela comuna rurală Darabani.

Concești dela comuna Hudești și Teioasa dela comuna Păltiniș.

La Săveni, satele: Bozieni dela comuna rurală Săveni și Petricani dela comuna Ștubeești.

La Reșchin, comuna Reșchin-sat.

La Băia-Mare, comunele: Tăuții-de-Sus, Fernezești și orașul Băia-Sprie.

La Orhei, satele: Budeni, Mitoc, Slobozia-Doumnei, Slobozia-Râșca și Ștefănești-Soci.

La Leova, satul Sărma.

POPULAȚIUNE. — Ultimul recensământ s'a făcut, în vechiul regat, la 1 Ianuarie 1913. După legea din 10 Februarie 1912 trebuia să se facă recensământul populației în cursul anului 1922, dar el nu s'a făcut nici în cursul anului 1925 și de acela, statisticele oficiale prezintă cifre aproximative. După datele statistice din 1920—1922—1923 populația României ar fi de 16.400.000 loc. În 1925 pop. a atins circa 18.000.000 loc.

POPULAȚIA DUPĂ NAȚIONALITĂȚI. — După datele statistice ale serviciului de poliție și siguranță al Statului (1920), populația după naționalitate ar fi fost:

BASARABIA. 2.712.000, supuși români; 273.914, supuși străini.

Supuși români: Români de origine 1.783.000; ucrainieni, 254.000; evrei, 238.000; bulgari, 147.000; ruși, 96.000; germani, 79.000; lipoveni, 59.000; poloni, 20.000; armeni, 18.000; greci, 10.000; diferite alte naționalități, 18.000. — Total general: 2.722.000.

Supuși străini: evrei ucraineni, supuși ruși, 143.136, ruși, 103.822; ucrainieni, 24.266; armeni, 2.690; poloni, 2.394; bulgari, 1.572; francezi, 1.175; germani, 800; unguri, 435; greci, 394; sârb, 360; italieni, 334; austriaci, 251; turci, 248; diferite naționalități, 1.780. — Total 283.657.

Fără supușenie: Evrei ucrainieni, 275; ruși, 235; poloni, 23; bulgari, 22; germani, 16; armeni, 16; austriaci, 5; diferite naționalități, 115. — Total 607.

BUCOVINA. — *Supuși români:* Români de origine, 365.126; ruteni, 251.040; evrei, 128.056; austro-germani, 47.319; poloni, 16.436; unguri, 9.257; lipoveni, 1.210; cehi, 691; slovaci, 541; italieni, 57. — Total 819.733.

Supuși străini: poloni, 7.213; austriaci, 6.131; germani, 5.137; cehoslovaci, 3.356; unguri, 631; ruși refugiați, 562; americani, 241; francezi, 16; elvețieni, 12; diferite supușeni, 1.326. — Total 24.625.

Fără supușenia deținută: evrei, 2.154; alte naționalități, 3.765. — Total: 5.919.

TRANSILVANIA ȘI BANATUL. — *Supuși români:* Români de origine, 3.000.000; unguri (unguri, sâci, evrei maghiarizați), 1.300.000; germani (germani, sași și svabi), 540.000; evrei, 200.000; slovaci, sârbi, armeni, țigani, etc., 160.000. — Total 5.200.000.

Supuși străini: Unguri, 35.000; evrei, 65.000. — Total 100.000.

Populația flotantă străină: evrei, 70.000; unguri, 30.000. — Total: 100.000.

Supuși nedefiniți: Unguri, 10.000; evrei și alte naționalități, 20.000. — Total 30.000.

RECAPITULARE. — *Basarabia:* Supuși români, 2.722.000; supuși străini, 283.657; supuși nedefiniți, 607. — Total: 3.006.264. *Bucovina:* Supuși români, 819.733, supuși străini, 24.625; supuși nedefiniți, 5.919. — Total: 850.277. *Transilvania, Banat:* Supuși români, 5.200.000; supuși străini, 100.000; supuși nedefiniți, 30.000 — Total: 5.330.000.

TOTAL GENERAL. — *Basarabia, Bucovina, Transilvania, Banat:* Supuși români, 8.741.733; supuși străini, 408.282; supuși nedefiniți, 36.526.

După datele statistice din 1923—1924—1925 cifrele de mai sus trebuie să fie modificate.

Densitatea mijlocie a populației e de 56 loc. pe km. p. Creșterea pop.: 4.4 la sută pe an; mortalitatea: 2.7 la sută pe an.

În comunele urbane locuiesc peste 3 milioane loc.; iar în comunele rurale peste 14 milioane loc. (82 la sută la sate și 18 la sută la orașe).

Populația pe orașe: Orașe având mai mult de 800.000 loc.: București.

Circa 150.000 loc.: Chișinău.

Circa 100.000 locuitori: Cernăuți.

Între 75—100.000 locuitori: Iași, Galați, Arad, Cluj, Oradla-Mare, Timișoara.

Între 50—75.000 locuitori: Ploiești, Brăila, Craiova.

Între 40—50.000 locuitori: Botoșani, Buzău, Focșani, T-Severin, Cetatea-Alba, Ismail, Tighina, Brașov, Satu-Mare, Sibiu, Târgu-Mureș, Sighet.

Între 30—40.000 locuitori: Giurgiu, Tulcea, Bălți, Lugoj.

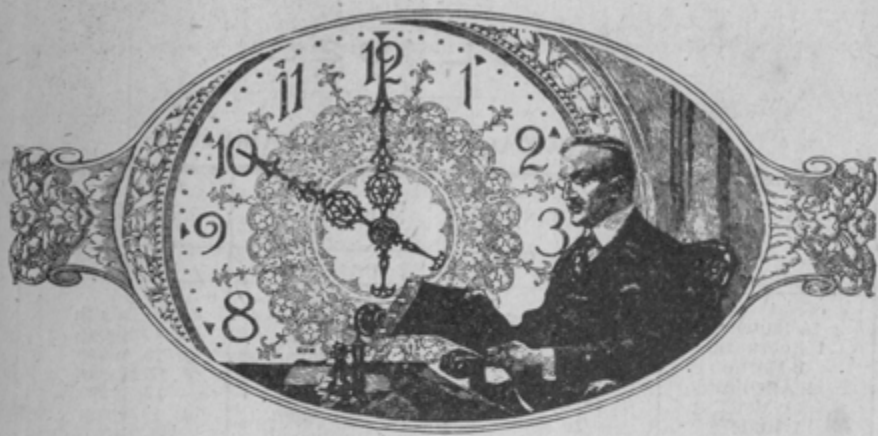
Între 20—30.000 locuitori: Alexandria, Bacău, Bazarghe, Caransebeș, Zalău, Lugung, Dorohoi, Huși, Piatra-Neamț, Pitești, Râmnicu-Sărat, Roman, Tecuci, Bolgrad, Orhei, Soroca, Rădăuți, Careli-Mari, Dej, Turda.

Între 15—20.000 locuitori: Roman, Siliștră, Târgoviște, Turtucaia, T-Măgurele, Vaslui, Cahul, Chilia-Nouă, Reni, Bala Mare, Bistrița, Odorhei, Medias, Sf. Gheorghe, Sighișoara.

Între 10—15.000 locuitori: Câmpina, Calafat, Corabia, Băilești, Fălticeni, Mizil, Neamțu, Râmnicu-Vâlcea, Sultna, Slobozia, T-Jiu, T-Oena, Hotin, Vatra-Dornei, Siret, Storojineț, Suceava, Alba-Iulia, Aiud, Ghergeni, Reghin, Caransebeș, Zalău.

Între 5—10.000 locuitori: Babadag, Balcei, Căvarna, Cerna-Vodă, Curtea-de-Argeș, Drăgășani, Găești, Hârlău, Hârșova, Isaccea, Măcin, Medgidia, Moinești, Ocnele-Mari, Odobesti, Oltenița, Sinaia, Strehaia, Pienița, Slănic, Slobozia, T-Frumos, Uriași, Vălenii-de-Munte, Zimnicea, Vălcov, Câmpulung (Bucovina), Gura-Humortii, Coșman, Văscăuți, Dicio-Sân-Martin, Gherla, Făgăraș, Orăștie, Hațeg, Hunedoara, Ocna Sibiului, Sebes, Simleu, Tg-Securilor.

Mai puțin de 5.000 locuitori: Baia-de-Aramă, Adjud, Balș, Buhuș, Chilia-Veche, Cusgun, Filipești, Herja, Moinești, Mahmudia, Mangalia, Mihaileni, Ostrov, Panciu, Ibașfalău, Zastavna.

CUM MĂSURĂM TIMPUL

Unitatea de timp principală:

(Secunda: $\frac{1}{86.400}$ din ziua solară mijlocie.)

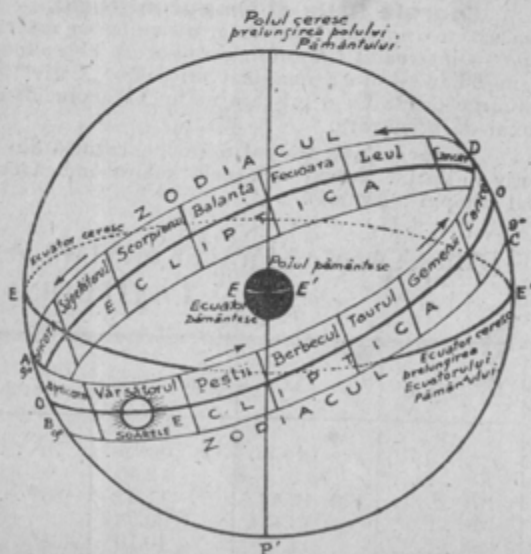
Anul sideral (revoluțiunea pământului în jurul soarelui): 365 zile, 9 minute, 9 secunde, 6=265 zile 256361.

Anul tropic (întoarcerea la punctul echinoxial)=365 zile, 5 ore, 48 minute, 46 secunde=365 zile, 242195.

Anul anomalistic. — (Valoarea mijlocie a intervalului de timp, care se scurge între două treceri consecutive ale Soarelui la perigeu; ea e puțin mai lungă de cât anul sideral).

În 1900 anul anomalistic a fost de 365 zile, 6 ore, 13 minute, 53 secunde (după „*les Tables du Soleil*”, de S. Newcomb). Această valoare se mărește cu 0s, 27 pe secol.

Intrarea soarelui în semnele zodiacului. — *Aquarius*, 20 Ianuarie; *Pisces*, 19 Februarie; *Aries*, 21 Martie; *Taurus*, 20 Aprilie; *Gemini*, 21 Mai; *Cancer*, 22 Iunie; *Leo*, 23 Iulie; *Libra*, 23 Septembrie; *Scorpius*, 24 Octombrie; *Sigittarius*, 23 Noembrie; *Capricornus*, 22 Decembrie.

Zodiacul e banda A. B. C. D. de 17' lărgime înclinată pe ecuatorul ceresc (23° 27') traversată în mijlocul ei de ecliptică.

ANUL 1926

CONCORDANTA CALENDARELOR IN ANUL 1926

GREGORIAN	IULIAN	MUSULMAN	ISRAELIT
1926	1926	1344—45	5686—87
14 Ianuarie	1 Ianuarie	29 Djumada	28 Tebeth
1 Februarie	19 Ianuarie	18 Redjeb	17 Sebat
1 Martie	16 Februarie	16 Schaaban	15 Adar
1 Aprilie	19 Martie	18 Ramadan	17 Nissan
1 Mai	18 Aprilie	18 Sual	17 Syar
1 Iunie	19 Mai	20 Dzulkadeh	19 Sivan
1 Iulie	18 Iunie	20 Djulhedjeh	19 Tamaz
1 August	19 Iulie	21 Mohavem 1345	3 Ab
1 Septembrie	19 August	22 Safar	22 Elul
1 Octombrie	18 Septembrie	23 Rebi	23 Tisseri 5687
1 Noembrie	19 Octombrie	24 ..	24 Hesvan
1 Decembrie	18 Noembrie	25 Djumada ..	25 Kislev
1927	1926	1345	5687
1 Ian.	19 Decembrie	26 Djumada	27 Tebeth

Z I U A (86.400 secunde)

Ziua civilă (timp mijlociu): 24 ore, sau 86.400 secunde.

Ziua siderală: 23 ore, 46 minute, 09 secunde.

Soarele fictiv și timpul mijlociu. — Cum soarele nu parcurge ecliptica sa cu o mișcare uniformă, nu se ia ca măsură de timp, *ziua solară adevărată* — intervalul timpului, care separă cele două treceri succesive ale astrului la meridian — ci s'a imaginat un soare „fictiv“, numit *soarele mijlociu*, care ar parcurge orbita cu o mișcare uniformă, coincidând cu soarele adevărat la echinoxul de primăvară.

În consecință, timpul mijlociu, rezultă din mișcările uniforme ale soarelui fictiv mijlociu. Numai cadranele solare indică ora zilei, după mișcările soarelui real (timpul adevărat).

DURATA MAXIMĂ ȘI MINIMĂ A ZILEI LA DIFERITE LATITUDINI

Latitudine	Ziua maximă	Ziua minimă	Latitudine boreală	Ziua polară	Noaptea polară
	ore m.	ore m.			
0°	12, 5	12,45	70°	70 zile	55 nopți
10°	12,40	11,30	80°	137 zile	123 nopți
20°	13,18	20,53			
30°	14, 2	10,10	90°	189 zile	176 nopți
40°	14,58	9,16			
45°	15,33	8,42			
50°	16,18	8, 0			
60°	18,45	5,45			

Ora legală în Europa (Ora : 3600 s.)

NUMELE STATELOR ȘI AL REGIUNILOR	NUMĂRUL	FATĂ DE ORA GREENWICH
1. Anglia, Scoția, Irlanda, Gibraltar, Belgia, Franța, Spania, Portugalia, Insulele Feroe.	0	Ora Europei occidentale 0
2. Germania, Austria, Danemarca, Malta, Ungaria, Italia, Luxemburg, Norvegia, Iugoslavia, Suedia, Elveția, Cehoslovacia.	1	Ora Europei centrale + 1
3. România, Bulgaria, Finlanda, Grecia, Polonia, Turcia.	2	Ora Europei orientale + 2
4. Rusia Europeană.	2 până la 12	+ 2 } + 12
5. Islanda.	23	- 1
6. Olanda (Amsterdam : Meridianul de bază).		+ 0,20 m.

CIASORNICUL MONDIAL

Prin o convenție internațională semnată la Paris în 1913, s'a hotărât transmiterea prin telegrafia fără fir a orei exacte a observatorului dela Paris, lumii întregi.

Pendula observatorului din Paris emite ea însăși semnalele ore, fără intervenția unui operator. Ora exactă a primului meridian e transmisă cu precizie matematică Conferința internațională a orei a imaginat un planisfer împărțit în bande ore. Cifra orelor se schimbă cu o unitate când se trece dela o bandă la cealaltă; dar cifra minutilor și aceea a secundelor rămâne neschimbată.

Ciasornicul mondial e la turnul Eiffel din Paris, de oarece *pozul emisferului continental* e situat în Franța (insula Dumet, aproape de Quiberon). Acest sistem de a fixa ora zilei solare fictive (mijlocii) s'a impus, de oarece, din cauza rotației pământului, diversele meridiane defilează succesiv în fața soarelui și de aci rezultă inegalitatea orelor în diferitele puncte ale suprafeței globului și în acelaș moment al zilei. Atragem atențiunea că orele, minutele și secunde arătate de ciasornicele noastre, măsoară durata zilei după mișcarea uniformă a soarelui fictiv, iar nu după mișcarea soarelui real.

Ora e regulată de mersul soarelui, sau al stelelor.

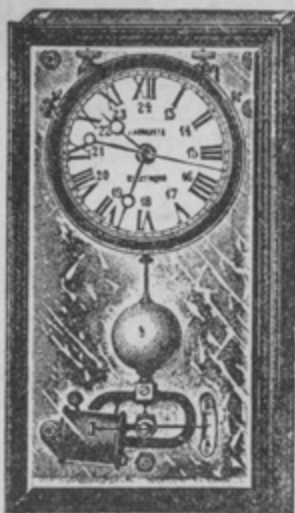
O eroare de măsurare a timpului de câteva ore, sau de câteva minute, determină în fixarea locului unde te găsești, erori, care sunt mai mari, cu cât te apropii de ecuatorul terestru. Durata zilei la ecuator fiind de 86 400 secunde, ea corespunde cu 40.000 km. Urmează de aci că o eroare de o secundă înseamnă o săritură de o jumătate de km., iar o eroare de o minută, o săritură de 30 de km.

La latitudinile României diferența e mai mică, dar, totuși, apreciabilă. La poli, o eroare de câteva caciuri, corespunde cu o distanță foarte slabă.

Turnul Eiffel de unde se anunță în toată lumea ora legală.

Numărătoarea orelor. — Ziua și noaptea are 24 ore. Numărătoarea orelor începe dela 0—24.

Pendulă electrică.

Zero, ora, — când soarele a trecut la meridian în timpul nopții.

12, ora, — când soarele trece la meridian în timpul zilei.

24 ora, — când soarele trece la meridian în timpul nopții.

Numărătoarea veche era: orele 1—12 ante-meridiane; (1 noaptea—12 ziua); 1—12 post-meridiane (1 ziua—12 noaptea).

Egalitatea orelor de zi și de noapte datează dela începutul secolului XIX-lea de când s'a introdus soarele fictiv.

Calendarul solar, lunar și luni-solar

Calendarul principale sunt: solar, lunar și luni-solar.

CALENDARUL SOLAR e bazat pe mișcarea soarelui. 1) Calendarul republican francez dela 1792—1806. Lunile de 30 zile; la ultima lună se adaugă 5—6 zile. Anul începe la echinoxul de toamnă. Luna era compusă din trei decade. Nu mai e în uz. 2) **Calendarul copților** (Egipt), aflat în uz. El e compus din 365 sau 366 zile; 12 luni; luna, 30 zile, zilele complementare se adaugă la sfârșitul anului. Anul începe la 29 August după calendarul nostru.

CALENDARUL LUNAR, bazat pe mișcarea Lunii. Calendarul musulman. Anul începe în Septembrie după calendarul nostru.

CALENDARUL LUNI-SOLAR bazat pe mișcările Soarelui și Lunii. Calendarul greco-roman; calendarul iulian; calendarul evreesc; calendarul chinez. Calendarul chinez e de 12, sau 13 luni (383—384 zile). Anul începe între 19—20 Februarie după calendarul nostru. Luna 29—30 zile. Ziua civilă începe la miezul nopții.

CUM SE MĂSURA TIMPUL ÎN TRECUT. — În epoca romanilor ziua era împărțită în 7 părți (veacul III înainte de Christos).

În Grecia antică (veacul IX înainte de Christos) ziua era împărțită în două; iar în secolul V înainte de Christos, în 5 părți: zorile, sacrificiul ziua, apusul, rugăciunile.

Timpu se măsura, în anti-hitite, după mersul stelelor. În secolul II, înainte de Christos s'au făcut observațiuni în planul meridian.

Clasornicele cunoscute erau **clipsidrele**, bazate pe principiul scurgerii unui lichid printr-o secțiune strâmtă. Timpu ce se scurgea era determinat de *index*, — un corp plutitor; rugăciunile din biserici și mănăstiri, ceasornicele cu greutate, balanțierul orizontal, ceasornicele cu nisip, osilațiile corpurilor elastice sau rigide, pendula, etc.

În secolul XVI-lea ceasornicarul din Nürnberg a introdus resortul în locul motorului greutate dela ceasornicele-pendule. Apoi s'a introdus butucul conic, care a permis resortului să funcționeze cu lungimi de brațe variabile.

Calendarul perpetuu

Cunoscând litera duminicală (sau literile duminicale) ale unui an, Tabloul N. 1 de mai jos indică litera, care corespunde cu fiecare zi a săptămânii. Se caută litera aflată la intersecția liniei, care are, ca titlu, numele zilei și al coloanei, care începe prin litera duminicală.

TABLOUL I (zilele săptămânii)

Duminică	A. B. C. D. E. F. G.
Luni	B. C. D. E. F. G. A.
Mărti	C. D. E. F. G. A. B.
Mercuri	D. E. F. G. A. B. C.
Joi	E. F. G. A. B. C. D.
Vineri	F. G. A. B. C. D. E.
Sâmbătă	G. A. B. C. D. E. F.

Tabloul II de mai jos arată corespondența literilor și zilelor anului și constă din Tabloul I, calendarul perpetuu.

TABLOUL II (zilele lunii)

ZIUA LUNEI	Ianuarie Octombrie	Mai	August	Februarie, Martie, Noembrie	Iunie	Septembrie Decembrie	Aprilie Iulie
1, 8, 15, 22, 29	A	B	C	D	E	F	G
2, 9, 16, 23, 30	B	C	D	E	F	G	A
3, 10, 17, 24, 31	C	D	E	F	G	A	B
4, 11, 18, 25	D	E	F	G	A	B	C
5, 12, 19, 26	E	F	G	A	B	C	D
6, 13, 20, 27	F	G	A	B	C	D	E
7, 14, 21, 28	G	A	B	C	D	E	F

CALENDARUL IULIAN. — Calendarul Iulian e continuarea calendarului roman reformat de Iuliu Cezar.

Creștinii au fixat anul I al erei creștine, sau vulgare, primului 1 Ianuarie, care a urmat, după tradiție, nașterii lui Iisus Christos. (45 ani după reforma iuliană).

Lungimea mijlocie a anului: 365 zile, 6 ore.

Impărțirea anului în 12 luni, în săptămâni și zile, aceeași ca și în calendarul gregorian.

Trei ani comuni de 365 zile sunt urmați regulat de un an bisextil de 366 zile.

Ziua complementară e adăugată la luna Februarie.

CALENDARUL GREGORIAN. — De oarece anul tropic — adică valoarea mijlocie a intervalului de timp, care separă cele două treceri consecutive ale soarelui la echinoxul de primăvară — e mai scurt de cât anul iulian cu aproape 11 minute, în 400 ani anul iulian a fost întârziat cu trei zile față de anul tropic corespondent. Conciliul de la Niceea a fixat în anul 325 echinoxul de primăvară, la 21 Martie, de oarece, efectiv, data mijlocie a echinoxului de primăvară a fost la acea dată. În 1582 anul iulian a înregistrat o întârziere de 10 zile față de anul tropic.

Papa Gregore al VIII-lea a ordonat în acel an reforma calendarului iulian spre a restabili acordul între calendar și mișcarea soarelui. Papa Gregore al VIII-lea a decretat suprimarea celor 10 zile din calendarul iulian. Ziua de Joi, 4 Octombrie 1582, a fost imediat urmată de ziua de Vineri, 15 Octombrie.

În Franța suprimarea celor 10 zile s'a făcut în Decembrie 1582; în Anglia, la 2 Septembrie 1752.

Acest calendar a fost introdus în Japonia în 1873; în China, în 1912.

Spre a se menține perpetuu acordul între calendar și soare se consideră ani bisextili anii seculari 2000, 2400... și se consideră comuni trei ani seculari din patru.

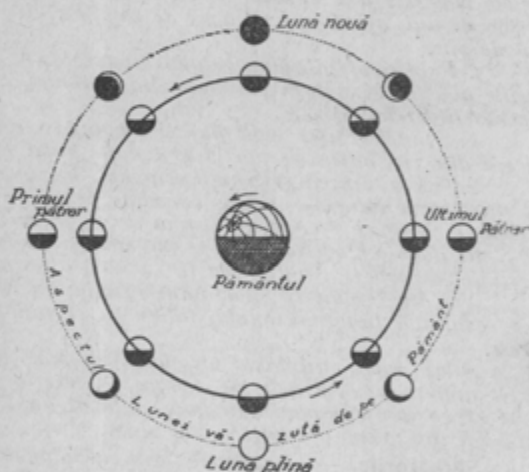
După această regulă, patru secole gregoriene cuprind un număr de zile egal cu... $365, 25 \times 400 - 3 = 146097$, astfel că lungimea mijlocie a anului gregorian e de 365 zile, 2425; sau 365 zile, 5 ore, 49 minute, 12 secunde.

CALENDARUL MUSULMAN. — Calendarul musulman are ca origină anul I al egiptei, care a început Vineri, 16 Iulie a anului 622, după Christos.

Lunile urmează cursul Lunii și sunt de 29, sau 30 de zile. Anii se compun din 12 luni (354, sau 355 zile). Ciclul lunar al musulmanilor, compus din 30 ani tunari, cuprinde 19 ani comuni și 11 ani abondanți.

Lunile din acest calendar sunt: Moharem, 30 zile; Safar, 29 zile; Rebi I, 30 zile; Rebi II, 29 zile; Djumada I, 30 zile; Djumada II, 29 zile; Redjeb, 30 zile; Șaaban, 29 zile; Ramadan, 30 zile; Șawal, 29 zile; Dzu'l-cadeh, 30 zile; Dzu'l-hedjeh, 29 sau 30 zile.

CALENDARUL EVREESC. — Calendarul evreesc, datează, în forma sa actuală, din

Fazele lunii. — Explicația fazelor lunii.

veacul al IV-lea d. Christos. Ei servește evreilor la fixarea sărbătorilor și a ceremoniilor lor religioase. În acest calendar, lunile, regulate după cursul Lunii, sunt de câte 29, sau 30 de zile și anul se compune din 12 luni lunare, când el e comun și din 13 luni lunare, când e embolismic. Anul comun poate să aibă 353, 354 sau 355 zile, după cum el e defectiv, regulat, sau abundent. După o perioadă de 19 ani începutul anului evreesc ajunge la aceeași epocă cu anul solar.

Tabloul lunilor: Tisseri, Hesvan, Kesler, Tebeth, Sebat, Adar, Veadar, Nissan, Ijar, Sivan, Tamuz, Ab, Elul. Ziua evrească începe la apusul soarelui zilei civile precedente.

Indreptarea calendarului nostru ortodox. — În urma hotărârii luate de Sf. Sinod al Bisericii noastre creștine ortodoxe, calendarul a fost indreptat, în ziua de 1 Octombrie 1924, suprimându-se cele 13 zile în plus din calendarul iulian, spre a putea fi apropiat de lungimea anului tropic (ceresc).

Ziua de 1 Octombrie 1924, Marți, a devenit 14 Octombrie 1924.

Nu este adevărat că noi am adoptat calendarul gregorian, catolic, sau protestant, de oarece sunt deosebiri între aceste calendare și cel indreptat de noi. Iată care sunt deosebirile:

1. Calendarul nostru indreptat e mai apropiat de lungimea anului tropic decât anul gregorian, cu alte cuvinte el e un măsurător mai exact al vremii.

2. Calendarul nostru indreptat, în 900 de ani, are 7 ani seculari de câte 365 de zile și 2 ani seculari de câte 366 de zile; pe când calendarul gregorian, în 800 de ani, are 6 ani seculari de câte 365 de zile și 2 ani seculari de câte 366 de zile.

3. Prin noul calendar ortodox indreptat se păstrează neatinse toate rândurile noastre bisericești privitoare la praznice, pomeniri, posturi, denii, Sămbetele morților etc.

4. Sfintele Paști sunt fixate tot după regulile stabilite de Sinodul dela Niceea din 325, adică ele vor fi prăznuite după Paștile evrești.

Să nu uităm că și Sfinții Fărinți, în Sinodul dela Niceea (325) au indreptat calendarul iulian — același calendar pe care l-am indreptat și noi în ziua de 1 Octombrie 1924 — înlocuind ziua de 18 Martie prin 21 Martie. Ei au urecat cu 3 zile data echinocțiului de primăvară și au hotărât apoi Duminica în care creștinii să serbeze Sfintele Paști.

Noi am trebuit să suprimăm 13 zile din calendarul iulian, căci acestea au fost rezultatul lungimei anului iulian cu 11 minute și câteva secunde peste anul ceresc.

Anul, după calendarul ortodox indreptat, a rămas mai lung decât anul ceresc numai cu 2 secunde, 02, (ceea ce va face o zi la 42.772 de ani), pe când anul gregorian a rămas mai lung, față de anul ceresc cu 26 secunde, 02 (ceea ce face o zi la 36.000 de ani).

Sărbătorile. — Sărbătorile, din calendarul nostru nu cad toate, în aceleași zile cu sărbătorile din calendarul gregorian. Dacă în anul 1926 Sf. Paști cad în ziua de 4 Aprilie, ca în calendarul gregorian, în anul 1927, noi vom serba Sf. Paști în ziua de 24 Aprilie; iar catolicii în ziua de 17 Aprilie.

În calendarul ortodox indreptat sunt sărbători, care nu se găsesc în calendarul gregorian: Duminica ortodoxiei, Sf. Trei Ierarhi, Sf. Grigore Polamă, Sf. Marcu Eugenicul, Sf. Împărați, Sf. Arhangheii, Sf. Paraschiva, Sf. Dumitru, și alii numeroși sfinți; apoi avem Maslu de obște în sfânta și Marea Mercuri, pe când la catolici nu se face maslu decât muribunzilor.

Elementele calculului

1926	{	Indictionul, 9
		Ciclul (crugul) lunar, 5
		Temelia lunii, 16
		Ciclul solar, 14
		Mâna anului, D.

Prin ciclu, sau crugul lunar se înțelege un sir de 19 ani care se repetă neîncetat. Fazele lunii (lună nouă, lună plină, lună stîrbită etc.) cad din nou aproape la aceeași dată a lunii, în fiecare ciclu.

Temelia lunii, adică temelia anului X al ciclului lunar. Fiecare an al ci-

chului lunar are câte o cifră, care se numește „temelia lunii“. Cifra aceea arată câte zile urmează să fie adăugate anului lunar spre a-l face deopotrivă cu anul solar.

Prin ciclul solar se înțelege un șir de 28 ani, care se repetă neîncetat. Duminicile și celelalte zile ale săptămânii cad regulat la aceleași date ale lunii, în fiecare ciclu.

Fiecare an al ciclului solar are una din cele 7 litere, sau cifre, ale „Mânii anului“.

Măna anului are una din aceste cifre, sau litere :

A, B, C, D, E, F, G.

1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

(după numărul celor 7 zile ale săptămânii).

Când una din cifre, sau litere, servește ca „mână a anului“, pentru arătarea Duminicii, celelalte 6 litere, sau cifre, servesc pentru arătarea celorlalte zile ale săptămânii, repartizate, prin repetare, pe celelalte date lunare.

Revizuirea „Mânii anului“ se face atunci când anul începător de veac este comun.

CRONOLOGIA. — Pentru fixarea datelor, fie în cronologie, fie în astronomie, se întrebuințează calendarul gregorian (afară de indicațiuni speciale). Pentru epocile anterioare zilei de 15 Octombrie, 1582 (5 Octombrie, 1582 Iulian) se întrebuințează calendarul Iulian. Se pune numărul anului corespunzător înainte, sau după data nașterii lui Iisus Christos. Ca să măsurăm marile spații ale timpului, întrebuințăm anul Iulian de 365 zile 1/4, sau secolul Iulian (36525 zile).

Pentru compararea datelor îndepărtate se întrebuințează perioada Iuliană, imaginată de I. I. Scaligor, care cuprinde 7980 de ani Iulieni. Originea sa e fixată la 1 Ianuarie a anului Iulian 4713 înaintea erei noastre (sau — 4712). Ziua aceasta e ziua zero a perioadei Iuliane. După ea vine ziua 1, ziua 2 ș. a. m. d.

Data Paștilor în anii 1926—1935

Anul	Ciclul lunar	Temelia lunii	Ciclul solar	Măna anului	15 Nissan sau așa numita primă zi de Paști la Evrei	Data medie a lunii pline pascale astronomice	Duminică Paștilor după Calendarul gregorian	Duminică Paștilor după Calendarul nostru ortodox
1926	5	16	14	D	Marți 30 Martie	Duminică 28 Martie	4 Aprilie	4 Aprilie
1927	6	27	15	E	Duminică 17 Aprilie	Sâmbătă 16 Aprilie	17 Aprilie	24 Aprilie
1928	7	8	16	G	Joi 5 Aprilie	Joi 5 Aprilie	8 Aprilie	8 Aprilie
1929	8	19	17	A	Joi 25 Aprilie	Luni 25 Martie	31 Martie	31 Martie
1930	9	0	18	B	Duminică 13 Aprilie	Duminică 13 Aprilie	20 Aprilie	20 Aprilie
1931	10	11	19	C	Joi 2 Aprilie	Joi 2 Aprilie	5 Aprilie	5 Aprilie
1932	11	22	20	E	Joi 21 Aprilie	Marti 22 Martie	27 Martie	24 Aprilie
1933	12	3	2	F	Marți 11 Aprilie	Luni 10 Aprilie	16 Aprilie	16 Aprilie
1934	13	14	22	G	Sâmbătă 31 Martie	Vineri 30 Martie	1 Aprilie	1 Aprilie
1935	14	25	23	A	Joi 18 Aprilie	Joi 18 Aprilie	21 Aprilie	21 Aprilie

ANUL ASTRONOMIC 1926

Eclipsele

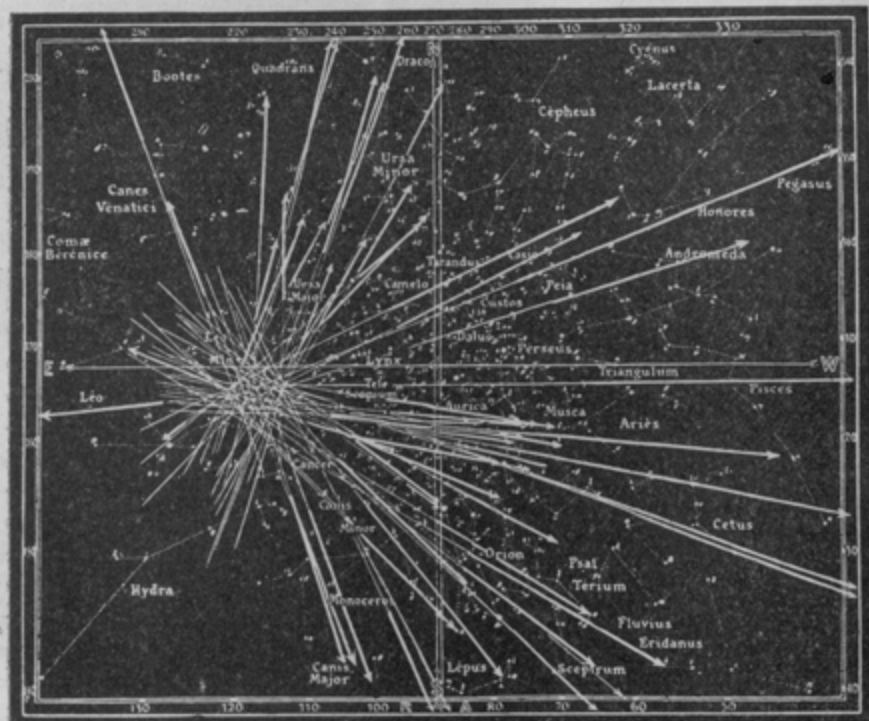
I. — La 14 Ianuarie, eclipsă totală de soare: vizibilă în Asia de sud, la nordul Australiei, în oceanul Indian și în Africa orientală. Mărimea maximă a eclipsei: 1,022 (diametrul soarelui fiind unit).
 II. — La 9 și 10 Iulie, eclipsă inelară de soare: vizibilă în sudul Americii de nord, în partea de nord a Americii centrale, în oceanul Pacific, în Coreea, Japonia și în partea de N-E a Australiei. Mărimea maximă a eclipsei: 0,984.

Fenomenele astronomice

Epoca „căderii“ stelelor filante

În fiecare noapte a anului se poate observa „căderi“ de stele filante. După astronomi, stelele filante formează o masă de corpuscule, care au făcut parte din corpul unei comete.

Există un tablou, întocmit de Denning privitor la punctele radiante ale stelelor filante, precum și la epocile și pozițiile când se zăresc pe cer aceste stele. Între

Radiantele stelelor filante. — Punctele de unde par că țâșnesc stelele filante. Convergența traiectoriilor lor e un efect de perspectivă.

19—20 Aprilie e o bogată ploaie de stele filante în legătură cu cometa din 1861. Între 9—11 August apare o bogată ploaie de stele filante, care prezintă 40 de puncte de divergență vizibile. Fluxul acesta de meteori e în legătură cu cometa III-a c' 1862. Între 13—14 Noembrie, mare ploaie de stele filante (Leonidele).

Meteoriile aceștia circulă în orbita cometei I din 1866.

În noaptea de 27 Noembrie abundentă ploaie de stele filante, dintr-o regiune de emanațiune foarte întinsă și neregulată în legătură cu orbita cometei Biela. Ploile de stele filante, care au fost foarte abundente odinioară, între 6—13 Decembrie, sunt în epoca noastră mai puțin abundente.

Mersul planetelor

Mercur. — Această planetă se poate observa ca o stea a dimineții la epocile 25–30 Aprilie, 23–27 August și 12–16 Decembrie, având la aceste date elongațiile occidentale maxime.

Când are elongațiile sale orientale maxime, planeta se va putea observa seara în amurg. Epocile cele mai avantajoase de observații sunt: la 12–26 Martie, la 8–12 Iulie și la 3–7 Noiembrie. Mercur se va vedea foarte aproape de celelalte planete, la epocile următoare:

La 4 Februarie	aproape de Jupiter
„ 3 Martie	„ „ Uranus
„ 2 Septembrie	„ „ Neptun
„ 25 Noiembrie	„ „ Venus
„ 15 Decembrie	„ „ Saturn.

Venus (Luceafărul). — Luceafărul va străluci pe cer în prima parte a anului în amurgul serei, iar în a doua parte dimineța înainte de răsăritul soarelui. — În primele luni ale anului frumoasa planetă se va vedea strălucind spre Sud-Vest după apusul soarelui. Strălucirea sa va fi maximă la 2 Ianuarie. Apoi strălucirea ei va scădea și planeta nu va mai fi vizibilă în Februarie fiind prea aproape de soare, de oarece se va găsi în epoca conjuncției sale inferioare cu soarele care va avea loc la 7 Februarie.

Depărtându-se de soare, Venus va apare la est pe cerul de dimineța puțin înainte de răsăritul soarelui, la începutul lui Martie, ajungând din nou la epoca celei mai mari străluciri în ziua de 14 Martie, totdeauna se depărtează continuu de soare, atingând elongațiunea sa maximă occidentală la 18 Aprilie.

În tot timpul verei și la începutul toamnei, planeta va străluci pe cer în zorii zilei. În Noiembrie se va apărea din nou mult de soare, va fi deci neobservabilă în preajma conjuncțiunei sale superioare cu soarele, care va avea loc la 21 Noiembrie.

În aceeași zi va fi foarte aproape de Saturn, după ce s'a apropiat de Uranus la 7 Septembrie.

Marte. — În prima jumătate a anului, Marte va străluci dimineța pe cerul nostru. Se va găsi însă foarte aproape de orizont în tot timpul acesta și se va vedea trecând pe rând prin constelațiile *Scorpion*, *Ofiucus* și *Săgetătorul* apoi se va mișca printre stelele constelațiilor *Capricornul* și *Vărsătorul*.

Marte va răsări din ce în ce mai de vreme așa că va fi vizibil tot mai multă vreme în timpul nopții.

În timpul verei, în Iulie, se va vedea răsărind cu 6 ore înaintea soarelui, iar la sfârșitul anului, anume în Noiembrie, se va vedea toată noaptea.

Începând cu luna August, planeta se va deplasa foarte încet printre stele, și nu va părăsi constelația *Berbecul*.

Marte se va apropia în mersul aparent de Jupiter la 23 Aprilie și de Uranus la 12 Iunie.

Jupiter. — În tot timpul acestui an planeta Jupiter se va găsi în constelația *Capricornului*. În primele două luni ale anului, în Ianuarie și Februarie, planeta aceasta nu se va putea observa, sau se va observa foarte cu greu de oarece se va afla la 25 Ianuarie în conjuncție cu soarele. La sfârșitul lui Februarie, însă Jupiter va apare la est, spre ziuă, în aurora dimineții. Zi cu zi planeta se va vedea mai multă vreme răsărind tot mai timpuriu; la 17 Mai se va găsi la 6 ore depărtare de soare. Tot timpul verei va străluci toată noaptea pe cer de oarece opoziția sa cu soarele are loc la 15 August. Prin mișcarea sa aparentă, planeta Jupiter se va vedea tot mai puțină vreme numai în prima jumătate a nopții. La 11 Noiembrie, fiind la 6 ore depărtare de soare, Jupiter se va putea observa în cele două din urmă luni ale anului, seara spre sud și sud-vest.

Saturn — Anul 1926 găsește planeta Saturn în constelația *Balanțes*, unde ea se va afla aproape tot timpul anului; tocmai în luna Decembrie o vom vedea trecând prin stelele constelației *Scorpion*. În prima parte a anului, în lunile de iarnă, Saturn va fi vizibil după mijlocul nopții, adică în spre ziuă, până în mijlocul lui Februarie fiind la 15 ale acestei luni în quadratură (la 6 ore dist.) cu soarele. Apoi planeta va răsări tot mai de vreme, strălucind deci toată noaptea, în luna Mai. De altfel și opoziția sa cu soarele va fi la 14 Mai.

Dela această dată planeta va apune tot mai târziu și nu se va mai putea vedea în Noembrie fiind prea aproape de Soare (se va găsi în conjuncție la 21 Noembrie). Va reapare apoi de cealaltă parte a Soarelui în Decembrie, putându-se vedea ca stea de dimineață, înainte de răsăritul soarelui, spre est în constelația *Scorpionul*.

Uranus. — Se va găsi tot timpul anului între stelele constelației *Peștilor*. Planeta aceasta nu se va putea observa în luna Martie fiind în conjuncție cu Soarele la 16 Martie. Toamna se va putea observa bine noaptea, în special în Septembrie va fi vizibilă toată noaptea, găsindu-se în opoziție cu soarele la 21 Septembrie.

Neptun. — Această planetă, cea mai depărtată a sistemului nostru se va putea găsi în constelația *Leului*. În primele luni ale anului se va putea observa toată noaptea, având opoziția sa la 12 Februarie. Spre sfârșitul verei, în August, nu se va putea observa fiind pierdută în razele solare, de oarece va fi în conjuncție cu Soarele la 18 August.

Cometele periodice

În anul 1926, vor fi șase comete periodice. Conform calculelor făcute ele sunt așteptate să treacă la periheliu (punctul cel mai apropiat de Soare, în orbitele lor). Aceste comete sunt:

Cometa lui *de Vico*, cometa *Swift*, cometa *Giacobini*, *Kopff*, *Finlag*, *Biela* și *Holmes*.

Dintre toate acestea, cometa *Biela* e considerată astăzi de astronomi ca inexistentă, adică desagregată în meteoriți în anii trecuți.

Cometa *de Vico* a fost descoperită în 1844 la Roma de *Vico*, iar în 1894 *Swift* a descoperit o cometă, care după calculele făcute grație observațiilor sale s'a văzut a fi identică cu a lui *Vico*. De aceea poartă numele ambilor astronomi. După observațiunile vechi, se crede că a apărut pentru prima oară în 1678. În anii 1900, 1907, 1913, 1920 nu a fost văzută. Se așteaptă apariția ei în Septembrie 1926. Această cometă are o perioadă de revoluție de 6 ani, 4.

În Octombrie 1926, se așteaptă cometa lui *Giacobini* descoperită de acest astronom francez la Nissa în 1900. Având o perioadă tot de 6,5 ani, cometa a mai fost regăsită în 1913.

Tot în Octombrie se așteaptă cometa lui *Holmes* descoperită în 1892. A fost regăsită în 1899—1906 și în 1919, dar strălucirea cometei a fost foarte redusă. Perioada acestui astru: 6,86 ani.

În prima parte a anului se așteaptă cele două comete denumite *Kopff* și *Finlag*. Prima descoperită de *Kopff* la 1896, revăzută în 1919, are o perioadă de 6 ani, 6 și se așteaptă pentru Februarie; iar a doua, descoperită în 1886, a mai fost observată în 1893, 1906, 1910. Perioadele acestei comete sunt de 6,66 și venirea ei la periheliu este fixată după calculele făcute, în Iunie 1926.

Sărbătorile legale și religioase

Sărbătorile legale. — Toate Duminicile. — 1 Ianuarie (Anul nou). — 6 Ianuarie (Botezul Domnului). — 24 Ianuarie (Unirea țărilor române). — 4 și 5 Aprilie (1-a și a 2-a zi de Paști). — 23 Aprilie (Sf. Gheorghe). — 1 Mai (Sărbătoarea muncii). — 10 Mai (Proclamarea Independenței României). — 13 Mai (Înălțarea Domnului). — 25 și 26 Decembrie (1-a și a 2-a zi de Crăciun).

Sărbătorile religioase (afară de cele legale) — Serviciul public suspendat: 2 Februarie (Întâmpinarea Domnului). — 25 Martie (Buna Vestire). — 2 și 3 Aprilie (Vinerea Mare, Sămbăta Paștilor). — 6 Aprilie (a 3-a zi de Paști). — 21 Mai (Sf. Constantin și Elena). — 23 și 24 Mai (Rusalile și Sf. Trime). — 29 Iunie (Sf. Petru și Pavel). — 20 Iulie (Sf. Ilie). — 6 August (Schimbarea la față). — 15 August (Sf. Maria). — 8 Septembrie (Nașterea Maicii Domnului). — 14 Septembrie (Înălțarea Sf. Cruci). — 26 Octombrie (Sf. Dumitru). — 8 Noiembrie (Sf. Mihail și Gavril). — 21 Noiembrie (Întrarea în Biserică). — 6 Decembrie (Sf. Nicolae).

ARTICOLE DE VOIAGIU MAROCHINĂRIE

PAUL MILKER SRI ST. DJABOUROV & CO
BUCUREȘTI **SUCURS. CONSTANTA**
 CAL. VICTORIEI 76 FURNISORUL CURTEI REGALE STR. CAROL 11 BIS

B. DJABOUROV

FOURNISS. DE LA COUR ROYALE

CAL. VICTORIEI 66

TAPIS D'ORIENT
 ANTIQUITÉS · AMEUBLEMENT

CHINE · JAPON
 OBJETS D'ART

Cel mai efțin Magazin din Țară

EN GROS :-: EN DETAIL
== VÂNZARE ȘI ÎN RATE LUNARE ==

„ODEON“

este cea mai bună mașină de cântat

ULTIMA expresiune a tehnicei **MODERNE**

Reproducere
naturală
Nu produce
sgomot
Perfecțiune
definitivă

Mașinile și plăcile noastre se bucură de reputație universală :-: pentru calitatea lor, superioară ori căror alte produse :-:

Observați la cumpărare de aparate și plăci, numele „ODEON“ — cu marca fabricii, imprimat pe fiecare aparat sau placă —

REFUZAȚI ORICE ALT FABRICAT

La aparatele „ODEON“ se pot cânta orice fel de plăci cu ac și safir

Depozite în toată lumea. Fabrici în:
New-York, Buenos Aires, Londra, Paris, Berlin, Milano, Barcelona, Rio de Janeiro, Viena.

Aparate de la cele mai simple până la cele mai elegante modele de Salon

Prețuri extrem de efține

așa că toată lumea poate cumpăra.

REPERTORIUL DE PLĂCI

International și român, executat de către cei mai reputați artiști, conținând **ultimele noutăți** apărute în toată lumea

CERETI CATALOAGE GRATIS

Reprezentanța și Depozitul General pentru România-Mare

„ODEON“

— București, 79 Calea Victoriei 79, vis-a-vis de Biserica Albă —

Nu cumpărați înainte de a ne vizita

Prețurile noastre distrug orice concurență

— Încercați spre a vă convinge —

MAȘINI DE CUSUT BICICLETE Originale NAUMANN

Accesorii

Vânzare EN GROS și DETAIL

FACEM INLESNIRI DE PLATĂ

„ODEON“

BUCUREȘTI
79, CALEA VICTORIEI, 79
(vis-a-vis de Biserica Albă)

„PIGMIFON“

Cel mai mic gramofon pentru copii
împreună cu 6 cântece și 20 ace

LEI 600

Repertoriu de plăci foarte bogat
Cântă exact ca și un gramofon mare
Reproducere clară și sonoră

Plăci separate — Lei 65 bucata

Expedițiuni în toată țara contra aconto și ramburs

„ODEON“

BUCUREȘTI
79, CALEA VICTORIEI, 79
(vis-a-vis de Biserica Albă)

VINDECAREA —

SIFILISULUI

Independent de stadiul infecțiunei

INTREBŪINȚAȚI „IODO-BISMUTHOL”

Medicament spirilicid (antisifilitic) indolor conținând: Bismut 44 % și Iod 24 %.

Fiecare cutie conține o serie completă de 10 ampule, sterilizate la 120° la 10 centigrade de sare activă pe centimetrul cub de suspensiune uleioasă.

Intrebuințat cu mult succes în clinica sifiligrafică a Facultății de Medicină (Spitalul Colțea) al d-lui D-r. NICOLAU. Singurul preparat bismutic întrebuințat în mod curent în acest serviciu.

Medicamentul se bucură de o perfectă toleranță atât locală cât și din partea gurii.

Reprezentant și Depozitar general

S. FINKELSTEIN FLAVIAN

Calea Moșilor, 100 — Telefon 19/59

Lactofermentul D-r Robin

este salvatorul copiilor și adulților

CĂCI ÎI VINDECA:

De Dezinterii, Diareie, Constipații, Intoxicații alimentare, Febră tifoidă și de toate celelalte boli Intestinale și Toxi-Intestinale.

Prescris de somitățile medicale

Este luat cu plăcere fiind de un gust foarte bun

LA FARMACII ȘI DROGUERII

Prețul unui flacon Lei 40 în toată țara

Laborator și Depozitul General

Calea Moșilor, 88 — Telefon 19/59

Expedițiuni prin colete poștale în toată țara.

Răsăritul Soarelui La 1, ora 7.50 dim. La 8, ora 7.46 dim. La 15, ora 7.41 dim. La 22, ora 7.33 dim.		IANUARIE 31 ZILE		Apusul Soarelui 16.57 seara 17.08 seara 17.16 seara 17.26 seara	
ORTODOX		CATOLIC		PROTESTANT	
V. 1	† Tăierea împrejur. Sf. Vasile	Circumcisiunea		Anul Nou	
S. 2	Silvestru, Papa Romii	Macario		Abel, Set	
D. 3	Proorocul Maleahi	Genoveva		Enoch, Daniel	
L. 4	Duminica înaintea botezului	Titu		Matusalem	
M. 5	Muc. Teopempt și Teona	Telesfor Papă		Simeon	
M. 6	† Botezul Domn. (Boboteaza)	† Botez. Domn.		† Botez. Domn.	
J. 7	† Sf. Ioan Botezătorul	Severin abate		Melchior	
V. 8	Cuv. Domnica	Lucian		Baltazar	
S. 9	Muc. Polieuct și Cuv. Eustratie	Iulian		Kaspar	
D. 10	Grigore Episcopul Nisei	Agaton		Paulus Einsied.	
L. 11	Cuv. Teodosie, Chinoviarhul	Igin Papă		Echard	
M. 12	Muc. Tatiana	Tatiana		Reinhold	
M. 13	Muc. Ermil și Stratonie	Leontin		Hilarius	
J. 14	Părinții uciși în Sinai	Felix și Ilarie		Felix	
V. 15	Cuv. Pavel Tebeul	Maurus		Habacuc	
S. 16	Cinstirea lanț. Sf. Apostol Petru	Marcel		Marcel	
D. 17	Cuv. Antonie cel Mare, Zahau	Anton		Anton	
L. 18	Duminica celor 10 leproși	Prisca		Prisca	
M. 19	Cuv. Macarie Egipteanul	Canut		Ferdinand	
M. 20	Cuv. Eftimie cel Mare	Sebastian,		Sebastian	
J. 21	Păr. Maxim Mărturisitorul	Agnes,		Agnes	
V. 22	Apostol Timoteiu	Vincentius		Vincentius	
S. 23	Muc. Clement al Anghirii și Agatanghel	Logodna Mariei		Emerentiana	
D. 24	Xenia. Dum. Vameșului. Triod	Timoteiu		Timoteiu	
L. 25	Sf. Grigore Teologul	Conv. Ap. Paul		Conv. Ap. Paul	
M. 26	Cuv. Xenofont	Policarp		Policarp	
M. 27	Aducerea m. Sf. Ioan Gură de Aur	Ioan Hrisostom		Ioan Hrisostom	
J. 28	Cuv. Efrem. Sirul.	Glafira		Carol	
V. 29	Aduc. m. sf. M. Ignatie al Antiohiei	Francisc de Sales		Samuel	
S. 30	† Sf. Vasile, Grigore și Ioan	Martina		Adelgunda	
D. 31	Kir și Ioan. Dum. Fiului risipitor	Petru Nolasc. Septuag.		Valerius. Septuag.	

Gospodăria rurală. — Reparația mașinilor și a instrumentelor agricole. Regularea contabilității și a inventarului. Îngrijirea de semințe. Treieratul trijoiiului și mohorului. Se bate sămânța de in. Se rezervă paele cele lungi de secară. Se vântură cerealele în magazii. Se sondează și se prefără porumbul în pătule. Se repară drumurile.

Arboricultura (pomi fructiferi). — Curățirea pomilor de mușchi. Adunarea omizilor. Tunderea arborilor. Recoltarea și conservarea butașilor și altoilor. Transportarea și procurarea arborilor și a instrumentelor de grădinărie. Gunoirea arborilor. Alegerea poamelor stricate din pivnița de fructe.

Grădina de legume. — Se ară răzoarele și se ingrașe cu gunoi. Se încep semănăturile de diverse legume, adăpostindu-se în contra gerului cu un strat de crăci, acoperit cu bălțigar.

Oamenii slabi sunt trupele ușoare ale armatei răutăcioșilor.

Chamfort

Răsăritul Soarelui		FEBRUARIE		Apusul Soarelui		
La 1, ora 7.20 dim.		28 ZILE		17.40 seara		
La 8, ora 7.10 dim.				17.50 seara		
La 15, ora 6.59 dim.				17.59 seara		
La 22, ora 6.46 dim.				18.9 seara		
ORTODOX			CATOLIU		PROTESTANT	
L.	1	Sf. Trifon. Dum. Hanaaneencii	Sf. Ignatie		Brigita	
M.	2	† Intâmpinarea Domnului M.	Purif. Sf. Fecioare		Purificarea M.	
M.	3	Dreptul Simeon, Proorocița Ana	Blasius		Blasius	
J.	4	C. Isidor Pelusiotul	Andrei Corsini		Veronica	
V.	5	Sf. Mucenița Agata	Agata		Agata	
S.	6	Cuv. Vucol ep. Smirnei	Dorotea		Dorotea	
D.	7	Partenie și Luca. <i>L. sec carne.</i>	Romuald. <i>Sexages</i>		Richard. <i>Sexag.</i>	
L.	8	Muc. Teodor Strat. Proor. Zaharia	Apolonia		Apolonia	
M.	9	Mucenic Nichifor	Scolastica		Renata	
M.	10	† Sf. Haralambie.	Soter, Severin		Eufrosina	
J.	11	Sf. Mucen. Vasile	Eulalia		Severinus	
V.	12	Sf. Meletie Antiohianul	Castor		Benignus	
S.	13	Cuv. Martinian	Valentin		Valentin	
D.	14	Cuv. Avxentie <i>Lasatul sec.</i>	Faustin. <i>Quinquages.</i>		Formosus. <i>Quing.</i>	
L.	15	Apost. Onisim. <i>Incep. Post.</i>	Gregorie X. Papa		Iuliana	
M.	16	Mucenic Pamfilie	Porfirie. <i>Marțea grasă</i>		Constanția	
M.	7	Muc Teodor Tiron	Conrad. <i>Mercurea cen.</i>		Concordia <i>Ischerm.</i>	
J.	18	Sf. Leon al Romei	Euherie		Suzana	
V.	19	Apost. Arhip	Elefterie		Euherius	
S.	20	Leon Episcopul Cataniei	Maximinian		Eleonora	
D.	21	Imotei. <i>Duminica ortodoxiei</i>	Scaunul Sf. Petru <i>Inv.</i>		Scaun Sf. Petru	
L.	22	Moăștele Sfinților din Evghenia	Petru Damian		Reinhard	
M.	23	Mucen. Ieronim și Policarp	Mathias		Mathias	
M.	24	† Aflarea cap. Sf. Ioan Botez.	Isabela		Victoria	
J.	25	Tarasie, Patr. Constantinopol.	Leandru		Nestor	
V.	26	Porfirie al Gazei	Margareta		Hector	
S.	27	Cuv. Procopie Decapolitul	Teofil		Teofil	
D.	28	<i>Dum. a II. Post. Gr. Palama</i>	Romanus. <i>Reminisc.</i>		Romanus. <i>Rem.</i>	

Gospodăria rurală. — Reparațiunea mașinilor și instrumentelor agricole. Inceputul semănturilor de primăvară. Se seamănă atunci când pământul e săntat. Se lopătează grâul în magazii. Se scot băligarele. Se controlează grămezile de cartofi și de sfeclă. Se sondează și prefără porumbul în pătule. Transportarea pe tarlale și livezi a gunoierului. Se grăpează și se tăvălucesc semănturile de toamnă.

Arboricultura. — Curățirea pomilor de mușchi, paraziți și omizi. Tunderea pomilor. Plantarea de arbori tineri.

Grădina de legume. — Se continuă aratul și îngrijirea răzoarelor. Prepararea răzoarelor de spăranghel. Se seamănă cea mai mare parte din plantele potagere ca: ridichi, morcovi, lăptuci, conopide, pepeni, castraveți, etc. în răzoare se seamănă: pătrunjel, mazăre, spanac. Acoperirea și aerisirea răsadurilor.

Fiecare e fiul operilor sale.
Câți stujiitori, atâtea dușmani.

Răsăritul Soarelui		MARTIE	Apusul Soarelui	
La 1, ora 6.34 dim.			18.18 seara	
La 8, ora 6.21 dim.			18.27 seara	
La 15, ora 6.28 dim.			18.25 seara	
La 22, ora 5.55 dim.			18.43 seara	
ORTODOX		CATOLIC	PROTESTANT	
L. 1	Mucenița Evdochia	Albinus	Albinus	
M. 2	Muc. Teodot, Episc. Kirinei	Sft. Eudoxia	Luiza	
M. 3	Muc. Eutropie, Oleonic și Vasilisc	Cunigunda	Cunigunda	
J. 4	Cuv. Gherasim Pustnicul	Casimir	Adrian	
V. 5	Conon din Isauria	Ioan † 1734	Frederic	
S. 6	Cei 42 mucenici din Amoreea	Coleta	Eberhardina	
D. 7	<i>Dum. crucii. Muc. din Herson.</i>	Toma de Aquino. <i>Oculi</i>	Felicitas. <i>Oculi</i>	
L. 8	Teofilact Mărturisit. Ep. Nicom.	Ioan † 1550	Filimon	
M. 9	† Cei 40 mucenici din Sevastia	Francisca Rom.	Prudentius	
M. 10	Muc. Codrat al Corintului	40 Martiri † 320	Henrieta	
J. 11	Sofronie, al Ierusalimului	Lucreția	Rosina	
V. 12	Teofan Mărturisitorul	Gregorie † 604	Gregorie † 604	
S. 13	Aduc. moașt. Sf. Nichifor	Teodora	Teodora	
D. 14	<i>Dum. 4-a Post. Bened. și Alex.</i>	Matilda. <i>Laetare</i>	Zaharia. <i>Laet.</i>	
L. 15	Sf. Muc. Agapie și cei 7 Muc.	Longinus	Isabela	
M. 16	Savin Egipteanul și Hristodul	Herbert	Chiriacus	
M. 17	Cuv. Alexie. <i>Seara Denie</i>	Patriciu	Gestruda	
J. 18	Chiril, Episc. Ierusalimului	Chiril Ierusal.	Eduard	
V. 19	Muc. Hrisant și Darie. <i>Denie.</i>	Sf. Iosif Logodn.	Sf. Iosif Logodn.	
S. 20	Cuv. uciși în mănăstirea Sf. Sava	Ioachim	Hubertus	
D. 21	Iacob Episcopul. <i>Dum. 5-a Post.</i>	Benedict. <i>Judica</i>	Benedict. <i>Jud.</i>	
L. 22	Sf. Vasilie din Ancira.	Leon. Caterina Gen.	Casimir	
M. 23	Mucenicul Nicon.	Victorian	Eberhard	
M. 24	Cuv. Zaharia	Gabriel	Gabriel	
J. 25	Buna Vestire	Buna Vestire	Buna Vestire	
V. 26	Arhanghel Gavril	Emanoil	Emanoil	
S. 27	Muc. Matrona Tesalonic	Sf. Ioan Damasc.	Rupert.	
D. 28	Floriile <i>Denie.</i> Cuv. Ilar. cel nou	Florii, Ioan Capistran	Ghedeon. Florii	
L. 29	Marcu Episc. Aretuzei. <i>Denie</i>	Iona, Amedeu	Eustațiu	
M. 30	Cuv. Ioan Scărarul. <i>Denie</i>	Ioan Scărarul	Guido	
M. 31	Muc. Ipatie, al Gangrei. <i>Denie.</i>	Balbina. Veniamin	Filipina	

Gospodăria rurală. — Se urmează cu arăturile și semănturile de primăvară: grâu, porumb, orz, trifoi, lucernă, sfeclă, cânepă, in, linte, colza și rapita de primăvară. Grăpatul și tăvălugitul semănturilor de toamnă, înainte de a porni vegetația. Se lopătează grâul în magazie. Se sondează și prefără porumbul. Se greblează livezile gunoite. Se urmează irigațiunile. Grăparea livezilor, împrăștierea mușuroașelor de cârțițe și furnici.

Grădina de legume. — Facerea răzoarelor. Sădirea lăptucelor și a măcrișului din răsădnie în aer liber. Sădirea pepenilor și a castraveților în răzoare de balegar. Semănatul țelinei, guliilor, a diverselor specii de varză, a sfeclilor. Semănatul cartofilor și mazarei.

Nu fi da foc casei ca să distrugi șoarecii.

La masa goală, nimeni nu se ceartă.

Mai bine doi prieteni decât trei dușmani.

Răsăritul Soarelui		APRILIE 30 ZILE	Apusul Soarelui	
La 1, ora 5,38 dim.			18,56 seara	
La 8, ora 5,28 dim.			19,6 seara	
La 15, ora 5,15 dim.			19,14 seara	
La 22, ora 5,4 dim.			19,21 seara	
ORTODOX			CATOLIC	PROTESTANT
J. 1	Maria Egipteanca. <i>Joia-Mare</i>	Hugo	Hugo	
V. 2	Păr. Titu Romanul. <i>Vinerea Mare</i>	Franc. de Paula	Franc. de Paula	
S. 3	Nichita Mărturisit. <i>Sămb. Mare</i>	Maria Egipteanca	Richard	
D. 4	† Sf. Paști I zi	† Sfintele Paști	Ostern	
L. 5	† Sf. Paști II zi	Sfintele Paști, zi II	Ostern	
M. 6	† Sf. Paști III zi	Sixt † 127	Sixt † 127	
M. 7	Sf. Grigorie al Melitinei	Epifanie † 403	Celestin	
J. 8	Ap. Irodion, Agaf, Ruf.	Albert	Heilmann	
V. 9	Muc. Evpsihie. <i>Izvorul Tămăd.</i>	Hugo	Bogislaus	
S. 10	M. Terentie și Pompie	Mechtilda	Ezechiel	
D. 11	M. Antipa. <i>Duminica Tomei.</i>	Papa Leon I. <i>Quasim.</i>	Hermann	
L. 12	Sf. Vasile Mărturisitorul	Constantin † 451	Julius	
M. 13	Muc. Artemon, S. Mare	Hermenegild	Justinus	
M. 14	Sf. Martin al Romei	Raimond	Tiburțiu :	
J. 15	Sf. Apostol Arisrarh	Anastasia	Obadia	
V. 16	Sf. Muc. Agapla, Irina, Hionia și Acachie	Casimir	Calist.	
S. 17	Cuv. Simion	Anicet	Rudolf	
D. 18	<i>Dum. Mironos. Cuv. Ioan și Sf. Ioan Ar. Amf.</i>	Apolonie. <i>Bon Pasteur</i>	Florentin	
L. 19	Ioan cel din Lavra veche	Crescent	Werner	
M. 20	Cuv. Teodor Trihina	Sf. Marcelin	Sf. Marcelin	
M. 21	Mucenicul Ianuarie	Sf. Anselm	Sf. Anselm	
J. 22	Cuv. Teodor Sicheotul	Soter	Lothar	
V. 23	† Sf. Mare Muc. Gheorghe	† Sf. Gheorghe, Adalb.	Georg	
S. 24	Teodor Stratilat și cuv. Elisabeta	Fidel de Sigm.	Albert	
D. 25	Evang. Marcu. <i>Dum. Stăbănog.</i>	† Marcu Evang. <i>Jubil.</i>	Marcu Evang.	
L. 26	Mucenic Vasilie, Ep. Amasiei	Cletus ș. Marcel	Reimarus	
M. 27	Muc. Simeon, fratele Domnului	Petre Canisius	Anastasius	
M. 28	Apost. Iason și Sosipatru	Ludovic Montfort	Tereza	
J. 29	Cei 9 Muc. din Chizic și Memnon	Petru de Verona	Sibila	
V. 30	Apost. Iacov, al lui Zevedeu	Caterina de Siena	Iosua	

Go podăria rurală. — Continuarea arăturilor și semănturilor de primăvară. Semănatul cartofilor și sfeclilor. Se dă prima prășilă porumbului, sfelei, cartofilor semănați în Martie. Plivitul grâului de toamnă. Se seamănă hameiul. Spargerea țelminilor.

Arboricultura. — Altoirea arborilor fructiferi și curățirea de lăstari a tufinilor altoite. Săparea terenurilor în școli de pomi. Distrugerea omizilor.

Grădina de legume. — Răzoarele calde și semi-calde se aerisesc cu abundență. Plivitul. Inceputul consumării lăptucilor, ridichilor, morcovilor. Terminarea răsădirii legumelor de timpuriu.

„Indivizii, ca și popoarele, plătesc toate păcatele săvârșite în contra moralei; pentru unii, pedeapsa vine imediat; pentru alții, pedeapsa așteaptă; dar nu ar fi ordine în univers, nu ar merita să trăim, dacă nu am avea convingerea că este o lege morală pe deasupra noastră a tuturor“.

Take Ionescu

Răsăritul Soarelui		M A I U 31 ZILE	Apusul Soarelui	
La 1, ora 4,53 dim.			19,32 seara	
La 8, ora 4,45 dim.			19,40 seara	
La 15, ora 4,38 dim.			19,47 seara	
La 22, ora 4,35 dim.			19,52 seara	
ORTODOX			CATOLIC	PROTESTANT
S.	1	Prooroc Ieremia	Iacob	Filip
D.	2	Aduc. moașt. Sf. Atanasie c. M.	Sf. Atanasie † 373 Cant.	Sigismund
L.	3	Timotei și Mavra	Duminico	Duminico
M.	4	Muc. Pelaghia	Monica	Florian
M.	5	Muc. Irina	Piu V.	Gotthard
J.	6	Dreptul Iov	Sf. Piu P. Latina	Gietrich
V.	7	Muc. Acachie	Stanislaus	Dottfried
S.	8	Apost. și Evang. Ioan Teologul	Arhang. Mihail	Stanislaus
D.	9	Prooroc Isaia. Dum. Orbului	Greg. Nazianz. Rog.	Iob
L.	10	Apost. Simon Zilotul	Antoni	Antoni
M.	11	Muc. Mochie	Mamert	Mamert
M.	12	Epifanie Ep. Ciprului	Pancrațiu	Pancrațiu
J.	13	† Înălț. Domnului Muc. Glicheria	Ion Tăcutul. Ascens.	Servatius. Himf.
V.	14	Muc. Isidor din Hio	Bonifaciu	Cristian
S.	15	Pahomie cel Mare și Ahile	Ioan Bapt. Salle.	Sofia
D.	16	Teodorsfințitul. Dum. Sf. Părinți	Honoriu. Exandi.	Honoratus
L.	17	Apostolul Andronic	Pascal	Iobst
M.	18	Muc. Teodot. Petru și alții	Venant † 250	Suborius
M.	19	Muc. Patrichie	Pierre-Celestin	Sava
J.	20	Mucen Talaleu	Bernardin	Bernard
V.	21	† Sf. Imp. Constantin și Elena	Felix	Prudens
S.	22	Muc. Vasilisc	Rita de Cascia	Elena
D.	23	† Rusaliile. Mihail al Sinadei	St. Didier. Pentecôte	Desideriu. Pfing.
L.	24	† Sf. Treime.	Donațian	Ester
M.	25	A 3-a aflare a cap. Sf. Ion Botez.	Urban	Urban
M.	26	Apost. Carp.	Filio de Neri	Eduard
J.	27	Muc. Terapont	Carolina	Carolina
V.	28	Nichita Episc. și Muc. Eladie	St. Germain	Wilhelm
S.	29	Muc. Teodosia	Sf. Ciril	Sf. Ciril
D.	30	Isaac. Dum. tuturor Sf. L. Sec.	Felix I † 75 Tririle	Wigand. Dreiein
L.	31	Sf. Ermia și Ermei. Post. Sf. Ap.	Cantius	Petronilla

Gospodăria rurală. — Ultimele semănături se fac la începutul acestei luni: rapița de primăvară și colza, porumbul, cânepa, fasolea, inul și meiul. Se continuă plivitul grâului, grăpatul și prășitul porumbului și al sfecilor. Cositul trifoiului și a lucernei. Bătutul porumbului. Asigurarea contra grindinei și a focului. Serioasa supraveghere a câmpurilor.

Arboricultura. — Terminarea altoitului arborilor fructiferi. Distrugerea omizilor. Tăierea lăstarilor ce dau din tulpină. Plivitul în școalele de pomi. Desfacerea legăturilor deta altoirea în copulație. Altoirea în copulație a lăstarilor. Altoirea între coaje și lemn. Depărtarea gunoierului din jurul arborilor.

Grădina de legume. — Se continuă semănarea cu varză, salate, etc. Se transplantează pătlăgelele vinete, roșiile, conopidele, etc., din răsadnițe. Săparea sparanghelului.

Nu da oaia în paza lupului.

Buna dreptate are nevoie de ajutor.

Răsăritul Soarelui		IUNIE 30 ZILE	Apusul Soarelui	
La 1. ora 4.33 dim.			19.59 seara	
La 8. ora 4.32 dim.			20.3 seara	
La 15. ora 4.34 dim.			20.3 seara	
La 22. ora 4.37 dim			20.1 seara	
ORTODOX			CATOLIC	PROTESTANT
M. 1	Muc. Iustin filosoful	Pamfile	Nicomede	
M. 2	Sf. Nichifor Mărturisitorul	Pothin de Lyon	Marquard	
J. 3	Sf. Muc. Lucilian	S. Clotilda	Erasmus	
V. 4	Cuv. Mitrofan al Constantinop.	François Caraccio.	Ulrike	
S. 5	Muc. Dorotei al Tirului	Bonifaciu	Bonifaciu	
D. 6	Visarion făcător de minuni	Norbert	Benignus	
L. 7	Teodot, Episc. Anghirei	Medard	Lucreția	
M. 8	Sf. Teodor Stratilat	Kaliopa	Medardus	
M. 9	Chiril al Alexandriei	Felician și Prim	Barnim	
J. 10	Muc. Timotel	Margar. Scotiana	Onufrius	
V. 11	Ap. Vartolomeiu și Varnaba	Barnaba	Barnaba	
S. 12	Cuv. Onufrie și Petre Pustnicul	Bazilide	Claudina	
D. 13	Muc. Achilina	Anton de Pacova	Tobias	
L. 14	Proor. Elisei. Metodie Patr.	Vasile cel Mare	Modestus	
M. 15	Prooroc Amos	Vitus	Vitus	
M. 16	Tihon, Episc. Amatundei	Ioan † 1640	Iustina	
J. 17	Muc. Manuil. Savel și Ismail	Oir și Iulita	Volkmar	
V. 18	M. Leontie și cei împreună cu el	Marcelin și Marcu	Paulina	
S. 19	Apost. Iuda, ruda Domnului	Sf. Gervasiu	Sf. Gervasiu	
D. 20	Muc. Metodie Episcopul Patrel.	Silveriu	Rafael	
L. 21	Muc. Iulian Tarsineanul	Ludovic Cozna	Iacobina	
M. 22	Muc. Evsevie al Samosatii	Paulin de Nola	Achatius	
M. 23	Muc. Agripina	Felix	Basilus	
J. 24	† Nașterea Sf. Ioan Botezăt.	Ioan Botezătorul	Ioan Botezăt.	
V. 25	Muc. Fevronia	Wilhelm Abatele	Elogius	
S. 26	Cuv. David	Ioan și Paul	Ieremia	
D. 27	Cuv. Samson	Ladislaus	Cei 7 adormiți	
L. 28	Aduc. moașt. Sf. Kir. și Ioan	Papa Leon † 683	Leo	
M. 29	† Sf-ții Apost. Petru și Pavel	† Petru și Pavel	† Petru și Pavel	
M. 30	Soborul celor 12 Apostoli	Pomen. Sf. Apost.	Pomen. Sf. Ap.	

Gospodăria rurală. — Arăturile sunt puțin importante. Se ară mi-riștele de rapida. Săpatul porumbului. Coșitul livezilor naturale și arti-ficiale, trișoiul, înainte de înflorire. La începutul lunii seceratul rapitei, al colzei și treeratul. Mai târziu seceratul grâului după regiuni. Smulgerea inului de toamnă. Seceratul orzului și ovăzului după regiuni.

Arboricultura. — Supravegherea altoaielor pomilor și udarea lor la rădăcină. Tunderea de vară. Curățirea pomilor de omizi.

Grădina de legume. — Prășitul cartofilor, etc. Udarea din belșug. Ultima săpare a sparanghelului. Punerea pe araci.

Trebuie să dai ceva întâmplării.

Cine vrea să izbutească trebuie să știe să rabde.

Socoteli bune, amici siguri

Mai bine să ai de-aface cu Dumnezeu decât cu sfinții săi.

Experiența e un profesor mut.

NT

a

at.

niți

avel

Ap.

oni-

ti-fi-

al

rea

r la

sug.

Răsăritul Soarelui La 1, ora 4,45 dim. La 8, ora 4,51 dim. La 15, ora 4,58 dim. La 22, ora 5,5 dim.		IULIE 31 ZILE		Apusul Soarelui 19,57 seara 19,52 seara 19,45 seara 19,39 seara	
ORTODOX		CATOLIC		PROTESTANT	
J. 1	Doctorii Cosma și Damian	Teobald	Teobald	Teobald	
V. 2	Punerea vest. Maicii Domnului	Vizitarea Mariei	Vizitarea Mariei	Vizitarea Mariei	
S. 3	Muc. Iacint și Anatolie	Bertrand	Bertrand	Cornelius	
D. 4	Andrei, Archiepisc. Cretei	Berta	Berta	Ulrich	
L. 5	Cuv. Atanasie Aton, Lampadie.	Antonie-Marie	Antonie-Marie	Anselm	
M. 6	Sisoe cel mare	Pierre Fourier	Pierre Fourier	Isaia	
M. 7	Cuv. Toma.	Ciril și metod	Ciril și metod	Demetrius	
J. 8	Mucen. Procopie	Elisab. Portugal	Elisab. Portugal	Kilian	
V. 9	Mucen. Pangratie	Marțial	Marțial	Ciril	
S. 10	Cei 45 Mucenici din Nicopolea	Rufin și Second	Rufin și Second	Cei 7 frați	
D. 11	Muc. Eufimia	Pius I	Pius I	Pius	
L. 12	Duminica 5-a d. Rusalii	Jean Gualbert	Jean Gualbert	Heinrich	
M. 13	Sobor. Arhanghelului Gavril	Anaclet	Anaclet	Margareta	
M. 14	Apost. Achila	Bonaventura	Bonaventura	Bonaventura	
J. 15	Muc. Chiric și Iulita	Henric II † 1024	Henric II † 1024	Ap. Teilung	
V. 16	Muc. Atinogen	N. Dame Carmel	N. Dame Carmel	Walter	
S. 17	Mucen. Marina	Alexis	Alexis	Alexis	
D. 18	Muc. Iacint și Emilian	Camila	Camila	Carolina	
L. 19	Muc. Proclu și Ilarie	Vicent de Paul	Vicent de Paul	Ruth	
M. 20	† Sf. Ilie Tesviteanul	Margareta † 290	Margareta † 290	Elias	
M. 21	Prooroc Ezechiil	Praxeda	Praxeda	Daniel	
J. 22	Maria Magdalena	Maria Magdalena	Maria Magdalena	Maria Magdal.	
V. 23	Muc. Trofim, Teofil și alții	Apolinarius	Apolinarius	Albertina	
S. 24	Muc. Hristina	Christina	Christina	Christina	
D. 25	Adormirea Sf. Ana	Christophe	Christophe	Iacob	
L. 26	Muc. Evmolse și Paraschiv	Ana	Ana	Ana	
M. 27	Sf. Muc. Pantelimon	Pantaleon	Pantaleon	Bertold	
M. 28	Ap. Procor, Timon și Parmena	Victor, Cels	Victor, Cels	Innocenț	
J. 29	Muc. Calinic	Marta	Marta	Marta	
V. 30	Apost. Sila și Silvan	Abdon și Senen	Abdon și Senen	Beatrix	
S. 31	Dreptul Evdochim. <i>Lăsat sec.</i>	Ignatiu Loyola	Ignatiu Loyola	Germanus	

Gospodăria rurală. — Se continuă cu săpatul și mușuroitul porumbului și sfeclei. Secerișul și treieratul grâului, secarei, rapiței, orzului. Plivitul și seceratul inului și al cănepei după regiuni. Aratul miriștelor și prepararea terenului pentru semănatul rapiței. Strân-ul fânului. Cositul livezilor artificiale. Săpatul rapiței, grâului, orzului, ovăzului, etc.

Arboricultura. — Plivitul în pepiniere de pomi roditori. Supravegherea altoilor. Tăderea lăstarelor salbatici.

Grădina de legume. — Plivitul, săpatul, mușuroitul cartofilor, fasolei, etc., udatul în fiecare zi și seara. Recoltarea cepei de vară, usturoiului. Adunarea diverselor semințe.

Cine depreciază vrea să cumpere.

Drumul cel mai lung e adeseori cel mai scurt.

Trebuie ordine în toate.

Dacă toate urările ar fi adevărate, ciobanii ar fi regi.

Răsăritul Soarelui La 1, ora 5,18 dim. La 8, ora 5 25 dim. La 15, ora 5.33 dim. La 22, ora 5,41 dim.		AUGUST 31 ZILE	Apusul Soarelui 19.23 seara 19,15 seară 19.00 seara 18.47 seara
O R T O D O X		CATOLIC	PROTESTANT
D. 1	Scoaterea cinstitei Cruci. <i>Post.</i>	S. Petru în lanț.	Petru
L. 2	Aduc. moașt. Sf. Ștefan.	Alfons Liguori	Portiuncula
M. 3	Ouv. Isakie, Dalmat și Faust	Ștefan † 257	August
M. 4	Cei 7 coconi din Efos	Dominic	Perpetua
J. 5	Muc. Evsignie.	Not. Dame Neiges	Dominic
V. 6	† Schimb. la față a Domnului	† Sch. la Față	† Sch. la Față
S. 7	Mucen. Dometie Persanul	Caietan	Donatus
D. 8	Ouv. Emilian	Smaragdus	Ladislaus
L. 9	Sf. Apost. Matia	Roman	Roman
M. 10	Mucen. Laurentie	Laurențiu	Laurențiu
M. 11	Muc. Evplu.	Suzana	Titus
J. 12	Muc. Fotie și Anichint	Clara	Clara
V. 13	Ouv. Maxim Mărturisitorul	Hipolit	Hildebrand
S. 14	Prooroc Miheia	Eusebie	Eusebie
D. 15	† Adorm. Maicii Domnului	† Ad. M. Domn.	† Ad. M. Domn.
L. 16	Sf. Muc. Diomid	Roch	Isaac
M. 17	Mucen. Miron	Emilia	Bertram
M. 18	Muc. Floru și Lauru,	Elena	Emilia
J. 19	Muc. Andrei Stratilat ș. a. 2593	Urban II † 1095	Sebald
V. 20	Proorocul Samuil	Bernard † 1153	Bernard † 1153
S. 21	Apost. Tadeu	Ioana Chantal	Anastasius
D. 22	Mucenicul Agatonic	Timoteu	Oswald
L. 23	Sf. Muc. Lup.	Filip Benit	Zacheus
M. 24	Muc. Evthie	Bartolomeu	Bartolomeu
M. 25	Apost. Tit.	Ludovic, rege Franc.	Ludwig
J. 26	Muc. Aprian și soția sa Natalia	Zefirim	Irenäus
V. 27	Ouv. Pimen	Iosif Calasanz	Gebhard
S. 28	Ouv. Moise Etiopeanul	Augustin † 430	Augustin † 430
D. 29	† Tăierea Cap. Sf. Ioan Botez.	† Tăier. Cap. Sf. I.	† Tăierea Cap. Sf. Ioan
L. 30	Sf. Patr. Alexandru, Ioan. Pavel.	Rosa Fecioara	Benjamin
M. 31	Așezarea Sf. brâu al Maicii Dom.	Raymond	Rebeca

Gospodăria rurală. — Continuarea și terminarea seceratului; continuarea treieratului; aratul miriștilor și semănatul rapilei. Prepararea ogoarelor și pe la finele lunii începutul de semănături de grâu. Observarea maturității meiului. Recoltarea inului, cănepei și a hrisciei.

Grădina de legume — Sămanarea verzei. Prășitul, săpatul răzoarelor. Strângerea semințelor coapte. Recoltarea cartofilor timpurii. Semănarea salatei, spanacului de iarnă. Idem a jaselei pentru a fi consumată verde.

Cine vinde dimineața, joacă seara.

Mai lesne clădești decât întreți ce-ai clădit.

Nebunul când tace e tratat de înțelept.

Fiecare se plânge că hambarul său nu-i plin.

Sfântul din sat n'are credincioși.

Lumea e a celor răbădători.

Răsăritul Soarelui La 1, ora 5,55 dim. La 8, ora 6,3 dim. La 15, ora 6,10 dim. La 22, ora 6,19 dim.		SEPTEMBRIE 30 ZILE	Apusul Soarelui 18,29 seara 18,18 seara 18,36 seara 18,54 seara	
ORTODOX		CATOLIC	PROTESTANT	
M. 1	Simeon Stălnicul	Hegidiu	Hegidiu	
J. 2	Ion pustnicul, patr. C-polei	Sf. Ștefan Ungar.	Rahel, Lea	
V. 3	Muc. Antim al Nicomidii	Sf. Ouen † 686	Mansuetus	
S. 4	Muc. Vavila	Rozalia	Moses	
D. 5	Prooroc Zaharia	Laurențiu	Natanael	
L. 6	Minunea Arh. Mihail	Germanus	Magnus	
M. 7	Muc. Sozont	St. Gloud	Regina	
M. 8	† Nașterea Maicii Domnului	† Nașt. M. Domn.	† Nașt. M. Domn.	
J. 9	Părinții Ioachim și Ana	St. Omer † 670	Bruno	
V. 10	Muc. Minodora, Mitrodora	Nicolas Tolent	Sosthenes	
S. 11	Cuv. Teodora	Prof și Hiacint	Gerhard	
D. 12	Muc. Avtonom. <i>Dum. în Sf. Cruci</i>	Guido	Otilia	
L. 13	Muc. Cornelia Inchin. Sf. Cruci	Mauril	Christlieb	
M. 14	† Înălțarea Sf. Cruci	† Înălț. Sf. Cruci	† Înăl. Crucii	
M. 15	Sf. Visarion	Nicomed	Constanția	
J. 16	Muc. Evfimie	Corneliu	Euphemia	
V. 17	Muc. Sofia și fiicele ei	Semnul Sf. Fr.	Lambertus	
S. 18	Muc. Evmenie al Gortinii	Francisc Cuper.	Siegfried	
D. 19	Muc. Trofim, Savatie și alții	Ianuaru	Ianuaru	
L. 20	Sf. Muc. Eustatie, Teopista.	Eustațiu	Friederike	
M. 21	Ap. Condrat, proor. Iona	Matei	Matei	
M. 22	Muc. Foca	Mauriciu	Mauriciu	
J. 23	Zămisl. sf. Ioan Botezătorul	Linus	Ioel	
V. 24	Muc. Tecla	N. D. de Merci	Gerhard	
S. 25	Cuv. Eufrosina	Firmin	Kleopa	
D. 26	Mutarea Sf. Apost. Ioan Teolog.	Iustina	Ciprian	
L. 27	Muc. Calistrat	Cosma și Damian	Cosma și Dam.	
M. 28	Hariton mărturisitorul	Venceslas	Venceslas	
M. 29	Chiriac sihastrul	Arh. Mihail	Arh. Mihail	
J. 30	Muc. Grigorie al Armeniei	Ieronim	Ieronim	

Gospodăria rurală. — Sfârșitul recoltării cerealelor. Se continuă treieratul grâului, orzului, secarei, ovazului, etc. Recoita porumbului și a sfelei. Aratul miriștiilor. Continuarea aratului și a semănatului cerealelor de toamnă: grâu, secară, orz, ovăz, rapita, trifoi, etc. Prepararea cerealelor ce vor servi de semințe. Lopătatul cerealelor.

Arboricultura. — Deslegarea legăturilor dela altoaie în copulație. Recoltarea fructelor. Săpatul pomilor. Facerea gropilor pentru plantațiunile de toamnă ale arborilor.

Grădina de legume. — Recoltarea semințelor de cartofi, fasole, mazăre, etc. Săpatul sparanghelului din nou înființat. Recoltarea sfeclilor și a tulpilor plantelor rădăcinoase. Semănarea diverselor zarzavaturi de iarnă.

Cine servește mulțimea servește un rău stăpân.

Nu se fac toate într-o zi.

Când Dumnezeu dă făină, dracul închide sacul.

Răsăritul Soarelui La 1. ora 6,28 dim. La 8. ora 7,89 dim. La 15. ora 6,47 dim. La 22. ora 6,57 dim.		OCTOMBRIE 31 ZILE	Apusul Soarelui 17,34 seara 17,22 seara 17,10 seara 17,3 seara	
ORTODOX			CATOLIC	PROTESTANT
V. 1	Ap. Anania, și Roman, cântăreț.	Remi	Remigius	
S. 2	Muc. Ciprian	Ingerii Păzitori	Vollrad	
D. 3	Muc. Dionisie Areopagitul	Candid	Ewald	
L. 4	Ierotei Episc. Atenei	Francisc d'Assisi	Franz	
M. 5	Muc. Haritina	Placidus	Fides	
M. 6	Apost. Toma	Bruno	Charitas	
J. 7	Muc. Serghie și Vah.	Sergiu	Spes	
V. 8	Ouv. Pelagia	Brigita	Efraim	
S. 9	Ap. Iacob al lui Alfeu	Dionisie	Dionisie	
D. 10	Muc. Evlampie și sora sa	Franc Borgia	Amalia	
L. 11	Apostol diacon Filip	Ioan Leonard	Burchard	
M. 12	Muc. Tarah, Andronic	Serafin	Ehrenfried	
M. 13	Muc. Carp și Papil	Eduard	Koloman	
J. 14	† Cuvioasa Paraschiva	Callistus	Wilhelmine	
V. 15	Muc. Luchian	Tereza	Aldwig	
S. 16	Muc. Longhin sutașul	Gerard Majella	Gallus	
D. 17	Proorocul Hosea	Edviga	Florentin	
L. 18	Sf. Evang. Luca	Luca Evang.	Luca Evang.	
M. 19	Prooroc Ioel	Petru de Alcant	Ptolomäus	
M. 20	Muc. Artemie	Ioan Cantius	Wendelin	
J. 21	Ouv. Ilarion c. mare	Ursula, Ilarion	Ursula	
V. 22	Apost. Averchie episc. Ierapolei	Maria Salomea	Cordula	
S. 23	Apost. Iacov, fratele Domnului	Rescumpărătorul	Severin	
D. 24	Muc. Areta	Rafael	Salome	
L. 25	Muc. Marian și Martirie	Hrisant și Daria	Adelaida	
M. 26	† Sf. Mucenic Dimitrie	Evarist	Amandus	
M. 27	Muc. Nestor și Dimitrie cel nou	Dimitrie	Sabina	
J. 28	Muc. Terentie	Simeon și Iuda	Simeon și Iuda	
V. 29	Muc. Anastasia Romana	Narcis	Engelhard	
S. 30	Muc. Zinovie	Claudiu	Hartmann	
D. 31	Apost. Apelie, Stahie și alții	Quentin	Wolfgang	

Gospodăria rurală. — Continuarea și terminarea treieratului de cereale. Continuarea cu activitate a arăturilor și semănăturilor de toamnă. Finitul recoltei porumbului, sfeclei. Prepararea sămânței. Lopătarea cerealelor.

Arboretura. — Recoltarea fructelor. Semănatul în răzoare a sămăburilor de fructe. Plantarea și transplantarea pomilor. Curățitul trunchiurilor de mușchi, parasil, etc.

Grădina de legume. — La începutul lunii se seamănă încă diverse zarzavaturi de iarnă. Recoltarea țelinei, morcovilor, cartofilor, etc. Conservarea zarzavaturilor în pivniță.

Iute și bine nu merg totdeauna împreună.
Intinde o punte de aur dușmanului tău.
Suferințele mari sunt mute.

Răsăritul Soarelui La 1, ora 7.11 dim. La 8, ora 7.19 dim. La 15, ora 7.28 d m. La 22, ora 7.36 dim.		NOEMBRIE 30 ZILE		Apusul Soarelui 15.49 seara 16.42 seara 16.36 seara 16.35 seara	
ORTODOX		CATOLIC		PROTESTANT	
L. 1	Cozma și Damian	Toți Sfinții		Toți Sfinții	
M. 2	Muc. Achindin	Ziua Răpos.		Ziua Răpos.	
M. 3	Muc. Acepșina	Silvia		Gottlieb	
J. 4	Cuv. Ioanichie	Carol Boromeul		Charlote	
V. 5	Muc. Galaction	Zaharia și Elis.		Erich	
S. 6	Pavel mărturisitorul	Leonard		Leonard	
D. 7	Cei 33 mucenici din Melitina	Erculan		Erdmann	
L. 8	† Sft. Arh. Mihail și Gavril	Cei 4 martiri		Claudius	
M. 9	Muc. Onisifor și Porfirie	Teodor		Teodor	
M. 10	Apost. Orest,	Andrei Avelin		Mart Luther	
J. 11	Mina, Victor și Vichentie	Martin Turon.		Martin Turon.	
V. 12	Ioan cel milostiv	Papa Mariu I		Kunibert	
S. 13	† Ioan Gură-de-Aur	Stan-slaus		Eugen	
D. 14	† Apost. Filip. <i>Lăsat sec.</i>	Iosafat		Levinus	
L. 15	Muc. Gurie, Șamona. <i>Inc. Post.</i>	Eugenia		Leopold	
M. 16	Apost. și Evangh. Mateiu	Edmond		Ottomar	
M. 17	Grigorie al Neocesareei	Grigorie Taumat.		Hugo	
J. 18	Muc. Platon și Roman	Sf. bis. P. Pavel		Gottschalk	
V. 19	Muc. Varlaam și Proor. Obadia	Elisabeta		Elisabeta	
S. 20	Grigorie Decapolitul	Felix de Valois		Edmund	
D. 21	† Intr. în Biserică a M. Domn.	† Intr. în Bis.		Mar. Opfer	
L. 22	Sf. Apost. Filimon	Cecilia		Ernestina	
M. 23	Amfilohie al Iconiului	Clement		Clement	
M. 24	Muc. Clement al Romei	Hrisogon		Leberecht	
J. 25	† Muc. Ecaterina	Ecaterina		Ecaterina	
V. 26	Cuv. Alipie și Stelian	Silvestru abate		Konrad	
S. 27	Muc. Iacov Persul	Iacob		Lot	
D. 28	Muc. Stefan	Severin		Günter	
L. 29	Paramon, Filumen și Acachie	Saturnin <i>Advent.</i>		Noah	
M. 30	Sf. Apostol Andrei	Andrei		Andrei	

Gospodăria rurală. — Continuarea și terminarea semănatului de toamnă. Facerea de ogoare, desfundări, arături avanci. Se termină recoltarea speciilor. Transportarea gunoiiului și bălegarului pe câmp.

Arboretura. — Terminarea plantării și transplantării pomilor. Curățitul și văpsitul pomilor.

Grădina de legume. — Gunoirea grădinei, acoperirea răzoarelor de legume cu paie, sau prunze.

Butoiul gol e mai zgomotos.

Increderea e mama decepției.

Pâinea tăiată n'are stăpân.

Bătăjocura e fulgerul calomniei.

La fântâna mică se bea mai țesne.

Răsăritul Soarelui		DECEMBRIE 31 ZILE	Apusul Soarelui	
La 1, ora 7,45 dim.			16,35 seara	
La 8, ora 7,50 dim.			16,37 seara	
La 15, ora 7,53 dim.			16,40 seara	
La 22, ora 7,54 dim.			16,46 seara	
ORTODOX			CATOLIC	PROTESTANT
M.	1	Prooroc Naum	Natalia	Arnold
J.	2	Prooroc Habacuc	Bibiana	Candidus
V.	3	Prooroc Tefania	Franç. Xav.	Cassian
S.	4	† Muc. Varvara și I. Damaschin	Barbara	Barbara
D.	5	† Cuv. Sava cel sfințit	Saba	Abigall
L.	6	† Sf. Ierarh Nicolae	† Sf. Nicolae	† Sf. Nicolae
M.	7	† Ambrosie, episcopul	Ambrosie	Antonia
M.	8	Cuv. Patapie	† Conc. Mariei	† Conc. Mariei
J.	9	† Zămisirea Sf. Ana	Eutihian	Ioachim
V.	10	Muc. Mina, Ermoghen și Evgrat	Melhiade	Iudita
S.	11	Daniil Stâlpuicul	Damas 1	Waldemar
D.	12	† Sf. Spiridon, făcătorul de min.	Gherontie	Epimachus
L.	13	Muc. Evstratie, Axentie	Lucia	Lucia
M.	14	Muc. Tirs și alții	Eutropia	Israel
M.	15	† Muc. Elefterie	Valerian	
J.	16	Prooroc Ageu	Adelaida	Iohanna
V.	17	Proor. Daniil și tovarășii lui	Lazar	Ananias
S.	18	Muc. Sevestian	S-ta Beggue	Lazar
D.	19	Dum. înainte. Nașt. Domnului	Urban	Christoph.
L.	20	Sf. Ignatie	Liberatus	Manasse
M.	21	Muc. Iuliana	Apost. Toma	Abraham
M.	22	Muc. Anastasia	Flavian	Apost. Toma
J.	23	Cei 10 Muc. din Creta	Victoria	Beata
V.	24	Muc. Evghenia	Adela	Ignatius
S.	25	† Nașterea Domnului	† Nașt. Domn.	† Nașt. Domn.
D.	26	† Sobor. P. Sf. Năs. de D-zeu	† Sf. Ștefan	† Sf. Ștefan
L.	27	† Sf. Ștefan, întâiul Mucenic	† Ioan Evang.	Iohan Evang.
M.	28	Cei 20.000 Muc. arși în Nicomidia	Copii uciși	Copii uciși
M.	29	Cei 14.000 prunci tăiați de Irod	Eleonora	Ionatan
J.	30	Muc. Anisia	Sabin	David
V.	31	Cuv. Melania Romana	Silvestru	Silvestru

Gospodăria rurală. — Continuarea arăturilor pe timp favorabil.

Gospodăria rurală. — Continuarea arăturilor pe timp favorabil. Transportarea gunoaelor pe țărini și amestecarea lor. Lăptărea cerealelor. Arboricultura. — Curățirea și gunoarea arborilor fructiferi. Distrugerea cuiburilor de omizi.

Grădina de legume. — Aerisirea răsadnișelor de lăptuci, spanac, etc., în zilele cu timp frumos. Acoperirea cu pae și frunze a răzoarelor. Semănarea răzoarelor cu zarzavaturi de iarnă. Săpărea adâncă a răzoarelor.

Cine face război, face și pace.

Mai bine, e dușmanul binelui.

O conștiință împăcată e cea mai bună pernă.

Cine nu vrea, nu poate.

E mai greu să păstrezi decât să iei.

Sărbătorile naționale și zilele mari ale neamului românesc. — 24 Ianuarie (Unirea principatelor române, 1851); 14 Martie (proclamarea regatului României); 27 Martie (Unirea Basarabiei); 3 Mai (revoluția din Ardeal; adunarea din Câmpia Libertății, 1848); 10 Mai (proclamarea independenței statului român); 28 Mai (ziua eroilor); 11 Iunie (revoluția din 1848); 11 Iulie (victoria dela Mărăști, 1917); 4 August (ocuparea Budapestei de armata română, 1919); 6 August (victoria dela Mărășești 1917); 14 August (intrarea României în războiul mondial, 1916); 30 August (luarea Griviței, 1877); 28 Septembrie (proclamarea ca rege al României a M. S. Regelui Ferdinand I, 1914); 15 Octombrie (Incoronarea M.M. E.L. Regele și Regina României, la Alba-Iulia, 1922); 11 Noembrie (Sărbătoarea victoriei și a păcii); 15 Noembrie (Unirea Bucovinei, 1918); 1 Decembrie (unirea Ardealului și Banatului, 1918).

Vacanțele judiciare. — Dela 15 Iulie—15 Septembrie, activitatea la Curți și Tribunale e suspendată, restrângându-se numai la afacerile urgente. E suspendată activitatea la toate instanțele și la sedriile orfanale și serv. auxiliare justiției în zilele de Duminici și sărbătorile legale. Pentru parchete și cabinetele de instrucție și judecătoria, serviciul va continua în toate Duminicile și sărbătorile legale numai pentru cazurile urgente. — În primele 2 zile de Paști și în ajunul Crăciunului, Camera de punere sub acuzare poate fi convocată pentru cazuri urgente; iar tribunalul pentru confirmarea mandatelor de arestare.

Vacanțele școlare. — Vacanța de Paști; vacanța mare (Iunie-Septembrie); vacanța de Crăciun. Suspendarea activității în toate Duminicile și sărbătorile legale și religioase.

ERESURI, PROVERBE, ZICATORI ROMÂNEȘTI DIN TOATE ȚINUTURILE LOCUITE DE ROMÂNI

Anul. — Anul nu-l putem tăia cu foarfecile. — De cât un an coșofand, mai bine șoiman o vară. — Toldeauna anul trecut a fost mai bine. — Nu aduce anul ce aduce ceasul.

Anotimpurile, lunile, săptămânile, zilele. — Vară fără muscă. — Până-i vară, toți te cheamă. — Vara, toată tușa da sălaș. — Vara 'și rade în nas, iarna 'și plânge în gură. — Vara toată în cântare, iarna toată în ofțare. — Cine vara stă și doarme, iarna biet moare de foame. — A strânge vara șerpi ca iarna 's pești. — Adună vara broaște ca iarna 's pești. — Asta e, și de vară și de iarnă. — Toamna se număra bobocii. — Cerul de primăvară e adesea ca o mutra de soacră. — Preti (Aprilie) pretește (se joacă de-a Aprilie), vaci belește. — Mai lungă Sămbăta de cât Duminică. Taman că azi e Sămbătă. — Trecu Sf. Maria, trecu vara pentru aromani (Triem Stă-văria, triem vëra tr'Armăni). — Așteaptă luna Mai să mănânc trifoi. — Nu lipsește ca Martie din post. — O să te găsească zoru zilei de Mai la poartă. — Fie iarna cât de rece numai Mărțișor de-ar trece. — Nu-i toată ziua Duminică. — Iarna se îmbunesc perele acre. — Iarna-i cușă (bufniță), și vara 'i cuc. — Face din iarna, vară. — A căzut ca iarna grea. — Iarna 'i bună pentru domni. — Joi mai de-apoi. — De cât toată ziua hi și ha, mai bine odată ba. — Ziua de azi n'o afli mâine. — Ziua de mâine nimeni nu o cunoaște. — O zi nu e lumea 'ntreagă. — Fie trei zile ca cea d'alaltăderi. — Toată ziua bună, partea își adună. — Toată ziua îl porți în brațe și seara tot pe el îl dor picioarele. — Zilele nu intră în sac. — În două zile faci mai mult de cât într-una. — Mai bine o zi cocoș, de cât o vară găină. — Trei zile: hop! top! Patru zeci de ani: chiu, vai! — Ziua se arată sfântă și noaptea ține pe dracul în brațe. — Ziua fuge de bivoli și noaptea 'i trece Dumărea. — Azi mă duc, mâine mă 'ntorc, mâine seară sunt la loc. — Ce e azi, e azi, ce e mâine, e mâine. — Asta-zi hui!, mâine nu-i! — Azi hop, mâine cop! — Azi mie, mâine, țio! — Azi un ou și mâine un bou. — Oul de azi e mai bun de cât găina de mâine. — Mai bine azi un ou, de cât mâine un bou.

— În ziua de 1 Martie să legi la fiecare pom roditor fir roșu ca să facă poame multe pe vară.

Primăvara dacă sboară pe lângă casă cărăbuși mulți, va fi mană la popușoi.

ISTORICUL ZIARULUI „UNIVERSUL“

Cel dintâi ziar sub titlul „*Universu*“ a apărut în București în anul 1845, Iulie 8, sub direcțiunea lui Ioan Genilie, profesor de geografie la colegiul Sf. Sava. „*Universu*“ a apărut până la No. 5 tipărit cu litere semi-cirilice, săptămânal, format 4,5 (29×22). Numărul 5 a apărut sub titlul „*Universulu*“.

Dela 7 Iulie 1848 „*Universulu*“ a apărut sub titlul: „*Minunate noutăți de prin toată natura, cultura, literatura*“; iar în Septembrie, același an, s'a tipărit cu litere cirilice și romane. Ziarul acesta a contribuit mult la mișcarea revoluționară din 1848. Ultimul număr a apărut la 2 Mai 1848.

„*Fraternitatea italo-română*“ și „*Frăția româno-italiană*“ din 1881—1884. La 20 Septembrie 1881 a apărut în București sub direcția lui Luigi Cazzavillan, „*Fraternitatea italo-română*“, ziar politic-literar, care dela No. 29 și-a schimbat titlul în „*Frăția romano-italiană*“.

„*Universul*“ (1884) — Luni, 20 August 1884, ora 7 dim., a apărut în București primul număr din ziarul „*Universul*“, în format No. 6, sub direcția lui Luigi Cazzavillan. Fondatorul „*Universului*“ a urmărit scopul să pună la dispoziția cetitorilor români un ziar bine informat, care să aplece interesele naționale și libertățile cetățenești și să favorizeze apropierea italo-româna.

În epoca aceea nici un ziar nu avea un tiraj mai mare de 3000.

„*Universul*“ a întrecut acest tiraj și a ajuns apoi cel mai răspândit și popular ziar din România. El a introdus premiile pentru abonații și cetitorii săi, „*micul anunțator*“, care a fost origina Miceii publicității de azi și-a atras în coloanele sale publicitatea cea mai întinsă de ordin comercial, din cauza marelui său tiraj.

Dela 3 Noemvrie 1885 „*Universul*“ a apărut cu subtitlul: „foaia politica ilustrată“, care s'a suprimat dela 2 Ianuarie 1887. Dela 23 Septembrie 1897. cu subtitlul: „*Curierul cetățeniei*“, care s'a suprimat dela 2 Ianuarie 1898. Dela 3 Noembrie 1898, cu adausul: „*Cele din urmă știri din lumea întreagă*“.

Luigi Cazzavillan, fondatorul ziarului „*Universul*“, a publicat în editura tipografiei sale și următoarele ziare: *Ziarul ilustrat al Călătoriilor și al Întâmplărilor pe Uscat și pe Mare*, lun. - Sept. 1884. *Hoțul*, 15 Martie - August 1897. *Le Matin*, 30 Noembrie - 11 Decembrie 1891. *Moda parisiandă*, „*Teatru și Musica*“, 20 Martie 1898 - 29 Ianuarie 1899. *Moda „Universului*“, 12 Februarie - 2 Iulie 1899. *Pisica*, „*Monitorul oficial al Mărcuței, Galei, etc.*“, 13 Martie - 26 Aprilie 1887. *Teatru-Muzica-Moda*, 24 Octombrie 1897 - 13 Martie 1898. *Tesaurul familiei*, 1 Mai - 15 Noembrie 1885. *Întruinciosul*, (La orice fel de persoane) ziar ilustrat bi-lunar, Ianuarie 1883 - 21 Aprilie 1885. *Universul amuzant*, 2 Decembrie 1897 - 28 Mai 1898. *Universul ilustrat*, 18 Septembrie 1892 - 19 Septembrie 1897. *Universul literar*, 19 Septembrie 1888 (continuă). *Veselia*, 17 Noembrie 1891 (continuă) și *Ziarul călătoriilor și al întâmplărilor de pe mare și uscat*, 5 Noembrie 1897 (continuă sub titlul „*Ziarul Științelor și al Călătoriilor*“).

Dorind să contribuie la răspândirea culturii în masele adânci ale populației românești, Luigi Cazzavillan a tipărit o *Biblioteca economică* (10) - 120 pag. fiecare număr). În editura ziarului „*Universul*“, care e cel mai răspândit și bine informat ziar din România, apar: „*Universul literar*“, „*Ziarul științelor și al călătoriilor*“, „*Veselia*“, „*Universul copiilor*“ (primul număr a apărut la 3 Iunie 1925).

Directorul ziarului „*Universul*“: d. Stelian Popescu.

Membri consiliului de administrație d-nii: Gr. Urdăleanu, președinte; I. Zaharof, vice-președinte; A. Mincu, M. Cireșeanu, ing. N. Brătescu, ing. V. Stănescu, Gr. Gatencu, I. Slătineanu, C. Xeni, Al. Popescu-Necșești, membri; N. Florian, I. Finkels, I. Greculescu, cenzori; Romulus Seişanu, Mihail Mora, V. Păunescu, cenzori supleanți.

CALENDARUL ANULUI 1926

de STELIAN POPESCU.

Cititorii acestei lucrări își aduc aminte că le-am promis, după război, îmbunătățiri în alcătuirea „Calendarului” — pe atunci numit „Almanoh” — spre a fi o publicațiune cât mai interesantă și folositoare pentru toți. Calendarul ziarului „Universul” pe anul 1926 a fost întocmit după un plan, care poate să corespundă mai bine scopului urmărit de noi prin acest gen de publicațiune.

D. STELIAN POPESCU, directorul ziarului „Universul”.

Caracterul acestui calendar este al unei mici enciclopedii populare și practice. Viața socială, politică, culturală și economică, prezintă diferite aspecte în cursul unui an și e util ca într'un calendar aceste aspecte să fie înregistrate. Am căutat, apoi, să punem pe cititori în curent cu ultimele cercetări, descoperiri și teorii, făcute și admise în științele pure și aplicate. La început, dorința și silințele noastre, în această

direcțiune s'au izbit de greutăți tehnice, din cauza distrugerilor săvârșite în atelierele ziarului de fosta ocupație inamică.

Astăzi, suntem în plăcuta situație să prezintăm cititorilor noștri un Calendar întocmit după cerințele moderne, cu un material bogat, variat, documentat și instructiv. Sperăm că cititorii *Universului* vor aprecia, atât munca depusă, cât și sacrificiile ce s'au făcut, spre a le pune la îndemână o carte folositoare. Atât omul cel mai pretențios, cât și cel mai puțin cărturar, poate găsi cu înlesnire, în Calendarul acesta, numeroase cunoștințe în diversele ramuri ale științei; date importante; chestiuni de actualitate documentate; îndrumări și sfaturi practice în viața de toate zilele.

Lucrarea de față, a fost cu atât mai greu de întocmit, cu cât a intervenit modificarea calendarului nostru. Această modificare ne-a impus să facem, până în ultimul moment, tot felul de studii și cercetări, spre a putea pune în acord partea calendaristică, atât cu cerințele bisericești, cât și cu cele civile și astronomice.

Am urmărit să fim compleți dând convenita importanță, nu numai calendarului bisericesc, dar și celui civil și astronomic, de oarece nu se mai pot întocmi asemenea lucrări în mod unilateral, neglijând cele mai importante date privitoare la măsurarea exactă a timpului. Atragem apoi atențiunea cititorilor asupra altor îmbunătățiri introduse în calendarul ziarului „Universul“ pe anul 1926. Toate datele au fost riguros controlate.

S'a consultat un număr considerabil de publicațiuni oficiale, române și străine.

De asemenea s'a înregistrat în acest calendar progresele făcute în diferite ramuri de știință, bine înțeles, expuse în mod succint și cât mai practic. Am reușit, credem, să dăm cea mai bună lucrare în acest gen în țara noastră.

Colaboratorii noștri de pretutindeni, începând cu primul redactor, ne-au dat un concurs foarte prețios pentru ca cerințele publicului să fie în cel mai înalt grad satisfăcute, în legătură cu ceea ce trebuie să cuprindă un calendar cu caracter enciclopedic.

De pe acum a început să se strângă materialul necesar pentru calendarul anului 1927.

Dorim ca cititorii noștri să ne ajute prin sugestiunile, sfaturile și observațiunile lor, la introducerea altor îmbunătățiri, în raport cu vederile și nevoile lor în Calendarul pe anul viitor.

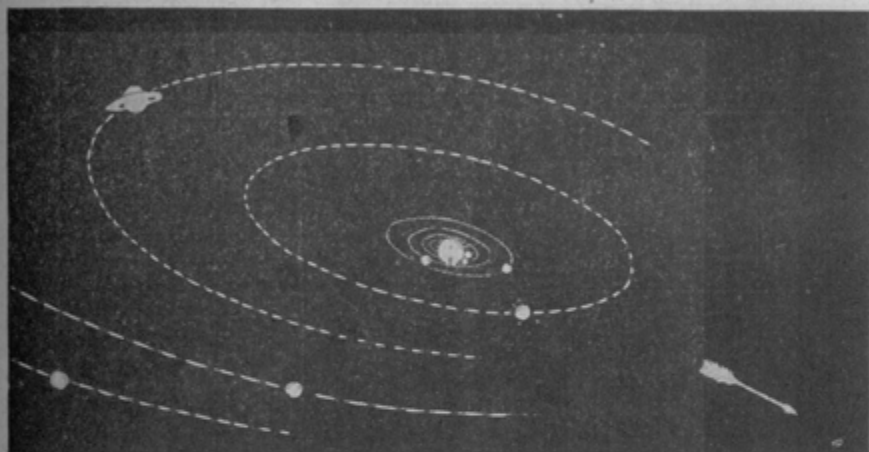
Calendarele bine întocmite, în genul celui de față, au o mare însemnătate în viața socială practică și de aceea vom primi cu plăcere sugestiile, observațiunile și sfaturile cititorilor noștri. Noi vom căuta să răspundem nevoilor tuturor.

Încredințați că munca și străduințele noastre vor fi cinstit apreciate, dorim ca cititorii să tragă cât mai multe foloase din cunoștințele cuprinse în acest calendar al ziarului „Universul“.

❖ TAINILE UNIVERSULUI ❖

— PLURALITATEA LUMILOR —

În ce direcție înaintază soarele și planetele? Translația sistemului solar în spațiu. — Mișcările proprii ale stelelor provin, în parte, dintr-o mișcare de translație a sistemului solar dirijată către regiunea constelației Lira. „Apexul“ e punctul sferei cerești către care înaintază soarele. Determinarea precisă a deplasării soarelui se izbește de dificultatea că orice mișcare e relativă; în spațiul universal n'avem puncte de reper fixe.

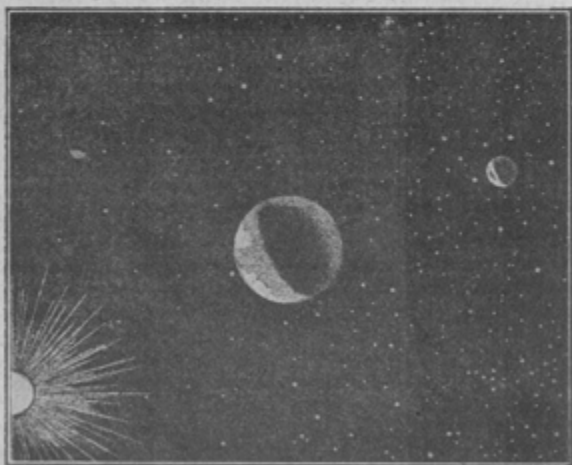
Sistemul solar. — Ansamblul sistemului solar și mișcarea generală în direcția stelei Vega.

Nouile teorii și ipoteze. — Universul stelar este tot ceea ce se poate observa prin instrumentele cele mai puternice astronomice în „cerul înstelat“. Dar, care cerul înstelat este universul întreg? Nu există alte lumi, alte sisteme stelare, necunoscute, nebănuite, care nu apar în fața instrumentelor celor mai puternice?

Dimensiunile cosmosului, sau mai bine zis ale diverselor și numeroasele lumi, diferă între ele, nu dela simplu la dublu, ci dela simplu la infinit și poate chiar la infinit.

Astronomul american D. — B. Mac Langhlin, spune că cunoștințele noastre despre corpurile cerești sunt invers proporționale cu distanța care separă aceste corpuri de noi.

Dacă mișcările aparente ale astrilor din sistemul nostru solar au fost cunoscute de învățații din antichitate, mișcările corpurilor stelare au rămas nedeterminate, chiar după invențiunea lunetelor. S'a ajuns la teoria că univer-

Soarele, pământul, luna. — (Pământul luminat de soare).

sul sensibil, care e cuprins în câmpul lunetelor, e o părticică neînsemnată din „totalitatea“ universului.

Universul este sfârșit, sau nesfârșit? — Sfârșit: dacă plecând de la un punct X, ajungi după un oarecare timp în același punct X de unde ai pornit.

Nesfârșit, dacă plecând drept înainte dintr-un punct (X), totdeauna, în eternitate, nu mai revii niciodată în punctul de unde ai pornit (X). Newton a susținut că Universul e infinit. După el spațiul se întinde, indefinit, independent de numărul și situația corpurilor aflate într'insul, ca și de numărul limitat, sau nelimitat, al stelelor. Fizicianul Einstein, pretinde că universul e finit, dar nu și

limitat. Ceva poate să fie ilimitat fără să fie nesfârșit? Da. Un om poate, ipotetic, să se deplaseze la suprafața pământului, continuu, fără să fie oprit de o limită. Suprafața unei sfere este în același timp finită și ilimitată. De aceea, după teoria lui Einstein, universul poate să fie finit și ilimitat, ca o sferă oarecare.

Razele de lumină ale stelelor pot să facă mereu înconjurul universului ilimitat și cu toate acestea fi-

Planeta Mercur. — Aspectul fazelor planetei Mercur, seara după apusul soarelui.

nit. Ar trebui cel puțin 900 milioane ani de lumină spre a face înconjurul universului, dacă universul ar fi limitat la calea lactee și la toate anexele sale.

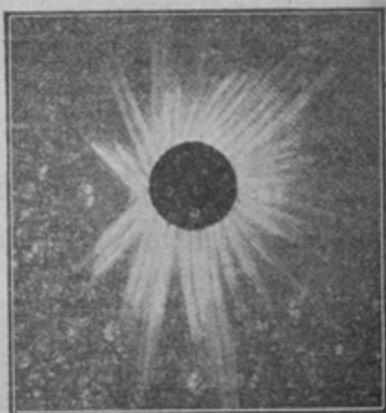
Insulele stelare. — După descoperirea nebuloaselor, Kant a fost cel dintâi care a spus că pot exista în univers numeroase *căi lactee*, asemănătoare cu aceea sensibilă ochilor liberi, sau a lunetelor. William Herschel a sugerat teoria, după care universul nostru nu-i de cât o *insulă* a oceanului spațial. În acest imens ocean spațial, există, foarte depărtate unele de altele, alte insule stelare, — lumi asemănătoare, sau lumi mai gigantice și minunate decât insula noastră stelară din care face parte pământul. Această concepție cosmologică a luat numele de „*teoria Universurilor-insule*“.

Ea poate fi astfel rezumată: calea lactee, sistemul galactic din care face parte soarele nostru și toate nebuloasele gazoase și colectivitățile stelare din câmpul lunetelor, nu-i de cât unul din sutele de mii de sisteme asemănătoare acestuia, care se găsesc la distanțe de sute de mii și de milioane de *ani de lumină*. (O rază de lumină de la soare ajunge la pământ în 8 minute; iar de la lună la pământ, într-o secundă).

Nebuloasele spirale. — După observațiunile făcute de astronomii americani sunt peste un milion de *nebuloase spirale* în universul stelar (nebuloase în formă de spirală). Aceste nebuloase par a fi mai numeroase către polurile *căii lactee* și mai cu seamă către polul boreal. Forma lor este în general aceea a unei spirale logaritmice cu două brațe, care se desfășoară simțitor în același plan.

Nebuloasele spirale au viteze considerabile și ele se apropie, sau se îndepărtează de noi foarte iute (1.000—1.800 km. pe secundă).

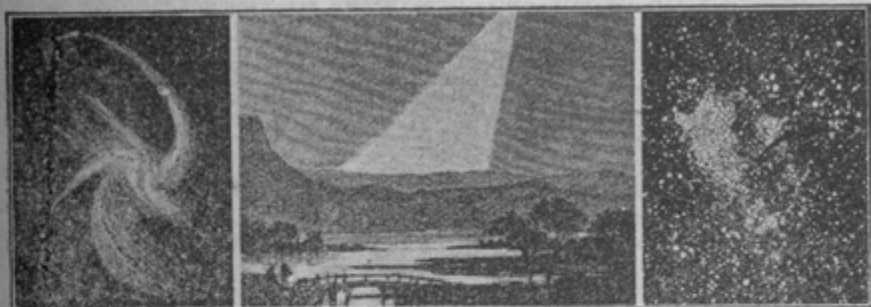
Inchipuiți-vă un tren expres mergând cu o viteză de 6.500.000 km. pe oră!... Unii astronomi au crezut că nebuloasele spirale, fiind mai numeroase către polurile *căii lactee*, ele ar fi dependente de acest sistem stelar. S'a descoperit însă, în diferite puncte ale *căii lactee*, mase de gaze nebulare, care interceptează și absorb razele luminoase provenind de la stelele situate dincolo de ele și în cazul acesta nu se poate susține teoria acumulării nebuloaselor spirale numai

O eclipsă de soare.

către polii căii lactee. Alți astronomi contestă posibilitatea existenței universurilor-insule. Universul ascunde însă multe necunoscute astronomilor.

Nebuloasa Andromeda. — Nebuloasa, zisă *Andromeda*, ar fi, după calculele astronomilor, de 75 ori mai depărtată decât stelele de mărimea a 9-a. Luminei, ca să ajungă dela această nebuloasă până la noi, îi trebuie mii de ani.

Nebuloasă spirală

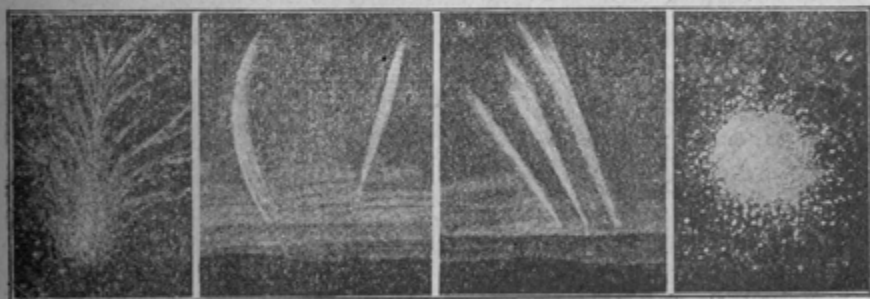
Lumina zodiacală

Ingrămădire stelară

Poetul Eminescu par'că s'a gândit la una din stelele nebuloasei Andromeda când a scris:

*„La steaua, care a răsărit
E-o cale atât de lungă...
Că mii de ani i-a trebuit
Luminei să ajungă..“*

Nebuloasele, fie spirale, fie flotante, care par observatorului niște nouri pe cer, sunt formate din sori, poate mult mai mari de cât soarele nostru. Observându-le, cu luneta, unele nebuloase se descompun, „se rezolvă“, în puncte strălucitoare; iar altele, mai depărtate, nu prezintă aceste puncte luminoase.

Nebuloasa în formă
de „panaș“Aurora boreală ob-
servată la ParisAlt aspect al auro-
rei borealeGrupul stelar Her-
cule

O nouă teorie asupra strălucirii stelelor. — Există stele albastre, roșii, roșiatice, etc., a căror „strălucire“ variază foarte mult.

Strălucirea nu consistă numai în variațiuni datorite puterii de strălucire, dar și în schimbări de *culoare*.

Steaua Vega, de ex., aruncă focuri albastre, verzi și roșii. Alte stele par observatorului că strălucesc mai mult într'un moment, decât în altul. Aceeaștea apare, sau dispare depe cer. Cum se explică fenomenele acestea?

Prof. Dufour a notat intensitatea strălucirii stelelor, prin numere cuprinse între 0 și 10. Pentru ansamblul stelelor observate, la Lausanne (Elveția) de Dufour, iată mijlocia rezultatelor obținute:

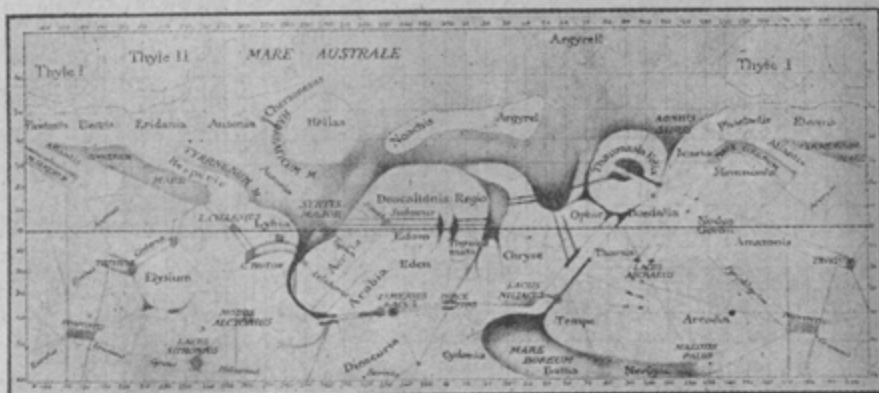
Distanța zentată: 10°, 20°, 30°, 40°, 50°, 60°, 70°.

Strălucirea stelelor: 0,25, 0,45, 0,60, 1,12, 2,03, 3,71, 7,02.

Reese din aceste observațiuni că o stea va străluci mai viu cu cât va fi mai depărtată de zenit, adică de verticală și vice-versa, va străluci mai slab, cu cât ea va fi mai aproape de zenit. De fapt, strălucirea stelelor e legată de *refracția atmosferică*.

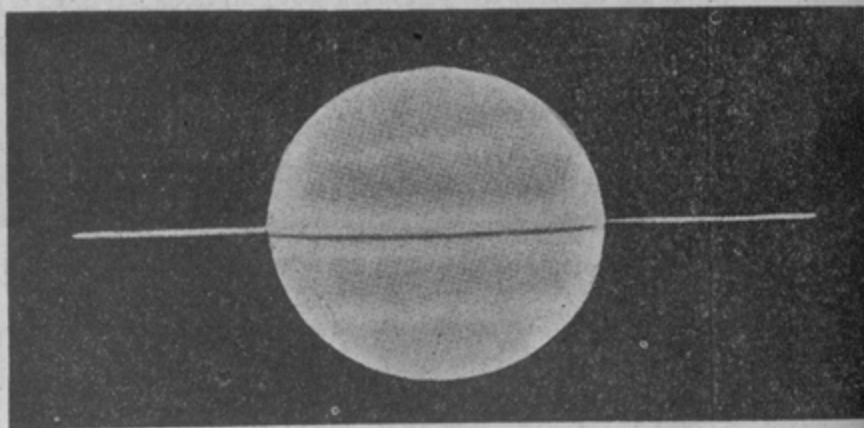
Dacă observatorul primește dela steaua X două raze, care au parcurs două drumuri inegale, atunci se produce între aceste raze, fenomenul bine cunoscut

Planisfera planetei Marte

Această chartă a fost făcută după observațiunile cele mai recente și grație instrumentelor optice speciale ale astronomului italian Schiaparelli. Se observă pe această chartă urme de linii parotete, sau de linii drepte, care, după unii astronomi, ar fi umbra canalelor simple, sau duble. (Buletinul Soc. astronomice din Franța).

În optica modernă, al interferențelor. Cu alte cuvinte, după numărul razelor, după lungimea undelor lor, după starea lor vibratorie, se produce un număr infinit de fenomene de strălucire și de colorare datorite, în mare parte interferențelor. Unele

Planeta Saturn cu inelul văzut într'o linie dreaptă.

stele par mai strălucitoare, sau mai puțin strălucitoare, nu după *realitatea obiectivă*, ci după cum primim noi razele de lumină, sau de colorare, dela dănsese. Roșul poate să treacă la maximum de strălucire, dacă albastrul e redus la minimum. În acest caz steaua va arunca o strălucire purpurie. Dacă roșul e șters când albastrul e la maximum, atunci steaua va părea observatorului albastru.

În concluzie: în proprietățile refractive ale atmosferei urmează să găsim variațiunile de strălucire și de culoare ale stelelor.

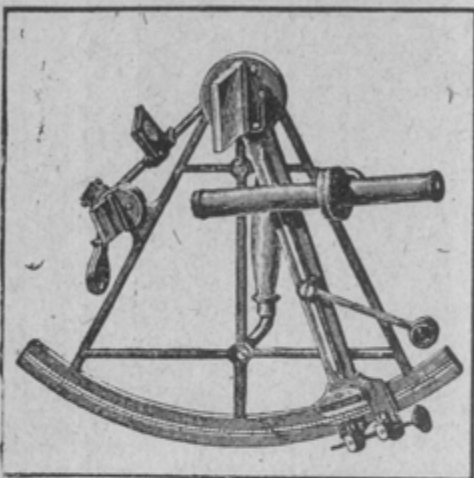
Lumina soarelui e albastră; iar a Lunii e roșie. — Soarele este de 600.000 de ori mai luminos de cât luna. Contrar, de ceace se crede și se spune, lumina soarelui este *real albastră*, iar nu roșie; iar aceea a Lunii este *roșie*, iar nu albastră. Atunci pentru ce avem impresia că lumina soarelui este roșie și aceea a Lunii albastră? Impresiunea contrară este datorită unei iluziuni optice, — fenomenului lui Purkinje.

Poeții cari pomenesc în poeziile lor de lumina *argintie*, sau de lumina *albastră* a Lunii; ca și pictorii, care în peisagiile lor „clar de lună“ utilizează albastrul, sunt victimele unei iluziuni optice. Pictorii nu pictează realitatea, ci iluziile lor optice, care sunt și iluziile noastre.

Observațiunea vizuală e supusă la toate iluziunile de optică, ca și la toate erorile subiective, psihologice și fiziologice.

Câtă cantitate de căldură primim dela soare. — Soarele răspândește în exterior un număr de calorii reprezentat aproximativ prin numărul 41 urmat de 31 zero! Din această cantitate pământul primește o parte, care se cifrează la 67 urmat de 19 zero!

Cea mai apropiată planetă de pământ. — Se spune că Marte e planeta cea mai apropiată de pământ. În realitate cea mai apropiată planetă de pământ e Eros — un asteroid — care, când e la perigeu, adică mai aproape de pământ, se găsește la o distanță de 22 milioane de km. Ultima trecere a asteroi-

Un sextant. — Acest instrument servește marinarilor să ia înălțimea Soarelui spre a determina latitudinea.

Marii astronomi

Kopernic (1472—1543). A dat cea dintâi imagine a sistemului solar.

Laplace (1749—1827). — Autorul expoziției sistemului solar.

dului Eros, la perigeu, a fost în 1900. Această apropiere a permis astronomilor să calculeze exact distanța dela pământ la soare. Această distanță e de 148.480.000 km. În 1931 Eros se va găsi iarăși în punctul cel mai apropiat de pământ. Mica noastră vecină planetară n'are de cât 44 km. de diametru. Orbita lui Eros — ca

și a tuturor asteroizilor descoperiți — e limitată la zona cuprinsă între orbita lui Marte și aceea a lui Jupiter.

Ce se înțelege prin „mărimea“ stelelor? — În cărțile de astro-

Newton (1642—1729). — *A descoperit și formulat legea gravitației universale.*

Galileu (1564—1642). — *A enunțat legea căderii corpurilor, aceea a rotațiunii pământului și a apăsării lunii în studul astrilor.*

nomie se pomeneste des de „mărimea“ stelelor: stele de mărimea I-a, a II-a etc. Aldebaran e tipul stelei de mărimea I-a; Sirius, o stea de mărimea egală cu — 1,4; soarele, o stea de mărimea — 26,7. „Mărimea“, în limbajul astronomic, nu are nici o legătură cu dimensiunile astrilor, ci cu strălucirea lor aparentă. Astronomii din țările anglo-saxone au înlocuit cuvântul „mărime“, prin cuvântul latin „magnitude“, spre a exprima strălucirea stelelor.

O stea de „mărimea“, sau de „magnitude“ I-a, ne trimite de 2,5 ori mai multă lumină de cât una de a doua mărime; de $2,5 \times 2,5$, mai mult de cât una de a treia mărime; de $2,5 \times 2,5 \times 2,5$ mai mult de cât una de mărimea a patra, ș. a. m. d.

O stea de întâia mărime ne trimite de 100 de ori mai multă lumină de cât o stea de mărimea a 6-a și de 10.000 de ori mai multă lumină de cât una de mărimea a 11-a. Lumina totală care ne vine de la stele este egală cu aceea a 1.000 de stele de întâia mărime. Luna plină ne trimite aproape de o sută de ori mai multă lumină de cât toate stelele împreună.

Statistica stelelor. — Sunt cunoscute 14.000 de stele până la a 7-a mărime; 45.000 de stele până la a 8-a mărime; 134.000 de stele până la a 9-a mărime; 373.000 până la a 10-a mărime. Se socotesc cu zecile de milioane stelele, care ar corespunde cu mărimile 13, 14 și 15.

Numărul asteroizilor sporește Luna. *Primul pătrar* (Fotc Loeny și Puiseux, comunicată de Observatorul din Paris),

În fiecare an. — Asteroizii —

botezați așa de William Herschel — sunt planete foarte mici, care circulă în jurul soarelui, în spațiul situat între Marte și Jupiter. Numărul total al asteroizilor descoperiți până azi este de o mie. Cel dintâi asteroid descoperit a fost Ceres (de astronomul Piazzini de Palermo în 1801). Cel mai strălucitor dintre asteroizi e Vesta, descoperit în 1807; iar cel mai apropiat de pământ, după cum am spus, este Eos. Asteroizii cei mai strălucitori sunt de mărimea a 7-a, sau aproape de mărimea aceasta.

Origina asteroizilor nu a fost stabilită. Unii astronomi cred că ei sunt sfărâmurile unei planete mari; iar alții, cred că s'au format prin aglomerarea progresivă a particulelor mai mici, prin efectul perturbațiilor orbitale datorite planetei Jupiter.

Planeta Saturn s'a apropiat de pământ în 1925. — În noaptea de 2—3 Mai 1925 planeta Saturn s'a găsit la cea mai mică distanță de pământ: 120 milioane de km. În această noapte planeta a avut o strălucire mai mare ca aceea a unei stele de întâia mărime.

Saturn e de 745 de ori mai voluminos ca pământul nostru.

Planetele sistemului solar. — În jurul soarelui gravitează planetele, după mișcările enunțate de Kepler. În ordinea distanței lor de soare iată numele planetelor: *Mercur și Venus* (planete zise „interioare“); *Pământul*; apoi *Marte*, *planetele telescopice* (care se văd numai cu telescopul); *Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun* (planete zise „exterioare“). După teoria lui Laplace toate planetele sistemului nostru solar s'au desprins din Soare și fiind compuse din mase slabe s'au răcit mai repede. Ele sunt corpuri cerești obscure și primesc lumina dela soare.

Planeta cea mai aproape de soare — Mercur — își face revoluția în aproape 87 zile.

Anul pe planeta aceasta e aproape cât trei luni din anul nostru pământesc.

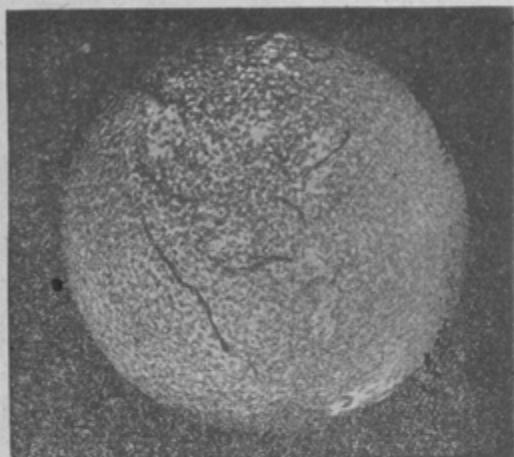
Durata rotațiunii planetei Mercur e necunoscută.

Venus (Luceafărul) se vede cu ochii liberi, dimineața și seara. Ca și Mercur, sau Luna, Venus are „faze“, de oarece orbita sa e în interiorul orbitei Pământului. La telescop suprafața acestei planete prezintă pete întunecate, probabil nori, care ascund solul ei.

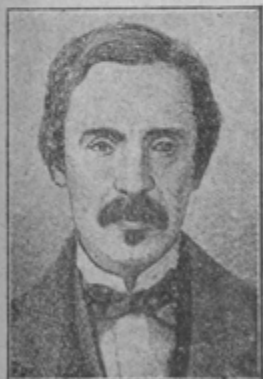
Durata rotațiunii lui Venus e nedeterminată.

Marte e cea dintâi planetă exterioară din apropierea Pământului. Atmosfera pe această planetă există, de oarece se observă la poluri banchize de gheață, care se micșorează, sau se întind după un oarecare interval de timp. Aspectul obicinuit a acestei planete e roșatic. Există canale și oameni în Marte? Nu se știe nimic precis. Marte e o planetă rece și depărtată de soare.

Martienii — dacă ar exista — ar trebui să aibă organisme speciale cari să le permită să suporte temperaturi mult mai reci de cât pe pământul nostru. Marte are doi sateliți.

Cromosfera Soarelui. — (Fotografie făcută la observatorul din Meudon).

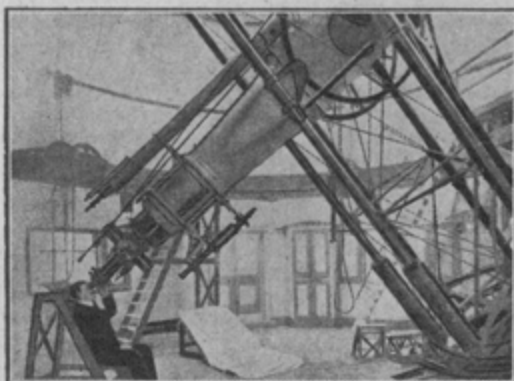

Foucault (1819—1868). — Inventatorul telescopului. El a demonstrat prin pendula Panteonului rotațiunea pământului și a inventat giroscopul.

Micile planete zise telescopice, sau *asteroide*, sunt în număr de aproape o mie. Ele sunt foarte mici.

Cea mai mare, dintre ele, *Vesta*, are 400 km. în diametru.

Altele sunt de 10, sau de 20 de ori mai mici. Cea mai apropiată de Pământ e Eros.

Equatorialul observatorului din Greenwich.

Noaptea pe Saturn trebuie să fie feerice! Inchipuiți-vă o noapte luminată de 10 luni, în diferite faze!

❖ Nu numai atât. S'ar admira un lanț măreț de luni — surori, de diferite mărimi, luminat de soare și pe care umbra gigantică a planetei s'ar proiecta, formând o imensă elipsă! Și acest spectacol grandios ar fi cu atât mai interesant prin apariția pe cer a pământului nostru, rătăcit printre celelalte stele. — stele care formează alte constelațiuni, de cât cele observate și cunoscute de noi. Dacă Saturn ar avea oceane, ce flux și reflux ar avea apele sub influența celor zece luni!

Uranus e mai turtit decât Jupiter și Saturn, din cauza marelui sale viteze de rotațiune. El are patru sateliți.

Neptun a fost descoperit cu ajutorul calculului de Le Verrier în 1846, înainte de a fi fost observat.

Iată-ne la limita sistemului nostru solar: dar nu și la limita universului.

În imensitatea stelară există un număr nesfârșit de sisteme solare, cu soări gigantici și poate cu planete gigantice.

Cometele. — Cometele — pe care poporul le numesc „stele cu coadă“ — își fac din când în când apariția pe cerul nostru. S'a crezut multă vreme că ele s'ar putea ciocni cu pământul. De sigur că multe comete au gravitat în jurul pământului, dar fără nici un pericol pentru pământ.

Lungimea coadei cometelor e adese-ori enormă: aceea observată în 1843 avea 300.000.000 de km.; cometa lui Donati din 1858, avea 880.000.000 de km.!

Se cunosc până azi 300 de comete, dintre care 80 sunt periodice și „fac parte“ din sistemul nostru solar. În 1986 ne va vizita faimoasa cometă a lui Halley, dacă nu se va sfârși până atunci în cursa ei misterioasă.

Jupiter e planeta cea mai mare din sistemul nostru solar. Nu cunoaștem nimic din „jupitografia“ ei. Suprafața planetei e acoperită de nori groși. Jupiter pare a fi o lume în formațiune, după cum a fost odinioară și Pământul. Această planetă are 9 sateliți.

Saturn, ca și Jupiter, e o lume în formație.

La telescop se observă bande întunecate paralele în regiunea ecuatorului. Spectroscopul a demonstrat prezența unor gaze necunoscute.

Din cauza sateliților ei, în număr de 10, această planetă pare a fi încinsă de un inel. Adese-ori „inelul“ pare a fi o linie, care taie în două planeta.

UN PEISAJ LUNAR

Umbrele piscurilor lunare văzute la telescop. — Măsura lungimii acestor umbre permite determinarea înălțimii piscurilor lunare.

Eclipsesele de soare și de lună. — Eclipsesele de soare se produc în momentul conjuncției Lunei (Luna nouă) cu Soarele, când Luna e în vecinătatea unuia din „nodurile“ sale. Eclipsesele de Lună se produc, în aceleași împrejurări, în momentul opoziției (Lună plină). Chaldeenii din antichitate cunoșteau perioada de 18 ani și 11 zile (*saros*), care regulează aproximativ producerea eclipselor. În această perioadă sunt în mijlociu 71 eclipse: 43 de Soare și 28 de Lună. Într'un an sunt cel mult 7 eclipse (5 sau 4 de Soare; 2 sau 3 de Lună).

Tabloul stelelor de prima mărime: 1. Sirius. — 2. Canopus. — 3. Alfa din Centaurul. — 4. Vega. — 5. Capella. — 6. Arcturus. — 7. Rigel. — 8. Procyon. — 9. Acharnar. — 10. Stea din Centaurul. — 11. Altair. — 12. Betelgeuse. — 13. Alfa din Crucea Sudului. — 14. Aldebaran — 15. Pollux. — 16. Spicul. — 17. Antares. — 18. Alfa din Peștefă austral. — 19. Deneb. — 20. Regulus. — 21. Stea din Crucea Sudului.

Distanța câtorva stele de Pământ

NUME	Distanța în unități astronomice	În ani — lumină
Aldebaran . . .	2.100.000	32,6
Altair	920.000	14,2
Procyon	640.000	9,9
Sirius	570.000	8,8
Steaua Polară .	3.000.000	46,6
Ophiuchus . . .	400.000	6,2

Anul — lumină. — Un an lumină e spațiul parcurs timp de un an de o rază de lumină. Raza de lumină parcurge 300 mii km. pe secundă.

Un an de lumină = 9467 miliarde de km.

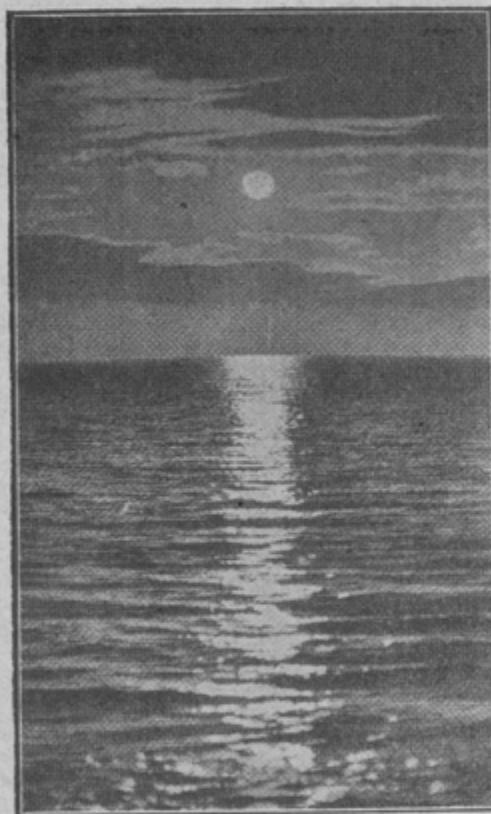
Parsecul (sau seeparul) e o unitate de măsură mai mare decât anul — lumină, spre a măsura distanțele stelelor. Cuvântul parsec e format din primele silabe ale cuvintelor parallaxă și secundă.

Un parsec e distanța la care trebuie să te fixezi spre a avea raza orbitei terestre sub un unghi de o secundă.

Un parsec = trei ani — lumină.

Un parsec = 30.000 miliarde de km.

Calea Lactee (Calea Laptelui) care pare o imensă eșarfă pe cer, e o îngrămădire de stele, din care face parte și sistemul nostru solar. Fiecare din stelele căiei Lactee au și ele, poate, numeroase planete; iar planetele, au sateliții lor.

Peisaj polar. — Soarele la miezul nopții, la Tornetvask (Laponia).

TABLOUL PRINCIPALELOR MĂRIMI ASTRONOMICE

Pământul. — Raza mijlocie a pământului 6.371.107 m.
Raza ecuatorială a pământului elipsoidală, a . . . 6.378.250 m.
Raza polară a pământului elipsoidală, b . . . 6.356.846 m.
Suprafața 510.000.800 km. p.
Volum 1.083.260.000 kc.

Lungimea unui arc de meridian de un grad:

Lungimea la equator (latitudinea 0°) 110.563 m.
Lungimea la pol (90°) 111.707 m.
Lungimea la latitudinea 30° 110.847 m.
Lungimea la latitudinea 45° 111.132 m.

Viteza mișcării de rotație a pământului: la equator. 465 m. pe secundă; la latitudinea 30°. 403 m. pe secundă; la latitudinea 50°. 300 m. pe secundă; la latitudinea 60°. 234 m. pe secundă; la latitudinea 80°. 81 m. pe secundă.

Viteza de tranzație a pământului în jurul soarelui: pe secundă, 29.763 m.; pe oră. 107.150 m.; pe zi, 2.572.000 m.; pe an, 939.250.000 m.

Distanța pământului de soare: Valoare mijlocie. . . . 149.501.000 km.

Valoare minimă (perihelie, la 3 Ianuarie). 146.993.000 km.

Valoare maximă (afelie, 3 Iulie). 151.994.000 km.

Lungimea orbitei terestre, 948.860.000 km.

Distanța pământului de luna, 60 raze terestre (384.395 km.).

Luna. — Masa lunei: $\frac{1}{1,45}$ din masa pământului.

Diametrul aparent: 31 m. 4 s.

Paralaxa lunei: 31 m. 4 s.

Durata zilei lunare: 24 ore, 50 m. Luna revine în acelaș punct al cerului după fiecare 28 de zile. Origina săptămânii o găsim în aceste 28 de zile lunare (4 ori 7 fac 28 de zile).

Soarele are o masă de 224.000 ori mai mare ca aceea a pământului; distanța sa de pământ e de 23.439 de ori raza terestră (în km.: 149501×103).

Diametrul: 1.390.447 km. Volumul: de 1.300.000 ori mai mare ca cel al pământului.

Cunoscând legile mișcărilor Pământului, Lunei și Soarelui, astronomii pot ușor calcula mai dinainte anii și datele precise când se vor produce eclipse de soare, sau de lună, — parțiale, totale, sau inelare.

Într'un an pot fi cel mult 7 eclipse (5 sau 4 de soare, 2 sau 3 de lună) și cel puțin două. În cazul din urmă, vor fi eclipse de soare.

Echinoceliile (soarele se găsește de două ori pe an în planul ecuatorului): 21 Martie și 21 Septembrie.

Solstițiile (soarele se găsește la punctele extreme ale spiralei sale), 23 Iunie și 23 Decembrie.

Soarele cu toate planetele sale — Mercur, Venus, Pământul, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus, Neptun, împreună cu sateliții lor — se îndreaptă cu o viteză de 20 km. pe secundă către regiunea Lyrei.

Despre cer, soare, lună, comete și stele (proverbe, eresuri). — După ce apune soarele, laudă ziua. — Nu preamări ziua până nu apune soarele. — A făcut borta 'n cer — Când s'o lîpi cerul de pământ — N'a făcut gaură 'n cer. — Se uită 'n cer. — Cerul, pământul și apa n'au judecata. — Cerul senin nu se sperie de furtună. — Cer curat de fulgere nu se sperie. — Când sunt stele multe pe cer, e semn de război — Intunecimile de lună și stele cu coadă, prevestesc război. — Când se arată pe cer doi sori, e semn de război. — Când cade o stea, moare un suflet. — Când torci Marți seara, mănâncă vârcolacii luna. — A apucat luna cu mâna și soarele cu picioarele. — A ști câte în lună. — A scos luna din fantăna. — Soarele nu răsare numai pentru un om. — Soarele că e soare și nu poate încălzi toată lumea odată. — Când soarele se ascunde nu mai umbla ca razile lui să te prindă. — Soarele nu stă ziua la annază. — Unde nu intră soarele, intră boalele. — Umbra se strămută după soare. — Nici soarele nu străbate toate ogașele, dar omu să 'mplinească toate? — Citește în stele și dă în gropi. — E par'că picat din stele.

GEOFIZICA

**America se apropie de polul Nord; Asia se depărtează;
Europa stă pe loc!**

După observațiile făcute în ultimii ani de către geodesii americani, A. C. Lawson și W. D. Lambert și în urma măsurilor geodesice și determinarea latitudinii la diferite intervale de timp, reiese că America se apropie de polul Nord; Asia se depărtează de acest pol; iar Europa stă pe loc.

A. C. Lawson și W. D. Lambert au făcut observațiile lor în California (America de Nord). Ei au comparat triangulările efectuate în anii 1860, 1890 și 1906 și au constatat că unele părți din California sunt în mișcare, în direcțiunea Nord. Cu toate că această mișcare a unor părți din California e de câțiva centimetri, în mijlociu, pe an, totuși faptul prezintă o deosebită importanță pentru geodezi.

Europenii pot fi liniștiți, de oarece „vechiul“ lor continent pare a avea dispozițiuni sedentare.

(A. C. Lawson: „The mobility of The Coast Range of California“ și W. D. Lambert: „An investigation of the latitude of Ukiak and of The motion of pole“.)

Mișcările scoarței Pământului

1. Teoria lui Wegener: *tranzlația orizontală.*
2. Teoria lui Suess: *isostasia.*

Teoria lui Wegener. — O carte interesantă e aceea a geofizicianului german, Wegener — *Geneza continentelor și a oceanelor* — în care găsim teorii noi, care răstoarnă toate ideile cunoscute până azi asupra istoriei pământului.

Wegener a formulat „*teoria tranzațiilor continentale*“. Această teorie se bazează pe ipoteza marilor împingeri în sens *orizontal*, care au deplasat și deplasează continentele în direcția principală, vest. După Wegener, acum câteva sute de mii de ani continentul sud-american a fost legat de continentul african; iar Antaretida, Australia și India au format cu Africa o singură masă, acoperită, în parte, de mări epicontinentale. Din cauza împingerilor succesive orizontale, înregistrate în diferite epoci geologice, mările continent american — african — asiatic, care forma o singură masă a fost dislocat în modul următor: masa celor două Americi a fost împinsă spre vest, după ce s'a provocat o ruptură, care a dat naștere oceanului Atlantic; masa australiană a fost împinsă, la început spre est și apoi spre nord. Noua Zeelandă, care a făcut parte, primitiv, din blocul australian, s'a despărțit de acesta și a rămas insulă, de oarece n'a mai participat la mișcarea de tranzație în direcția principală nord.

Insula neo-zelandeză a fost, de fapt, o parte din coastele continentului australian. Toate marile arhipelaguri și insule, care se găsesc azi în apropiere de continente — Antilele mari, Antilele mici, Groelanda, Islanda, Irlanda, Anglia, Tara-de-Foc, Ceylan, Madagascar, Sumatra, Java, Noua Zeelandă, etc. — au făcut parte în timpuri preistorice, din masele continentale americane, africane, aziatice, europene, australiene.

Geneza continentelor. — Teoria tranzațiilor orizontale continentale implică existența unei stări de echilibru special, între fundul oceanelor și soclurile continentale. Continentele au o grosime de aproximativ 100 de km. și ele se reazămă, sau mai bine zis, *plutesc* pe un pat vâscos, care nu favorizează stabilitatea. În rezumat, după teoria îndrăzneată și originală a geofizicianului Wegener, *la început a fost un singur continent: iar apoi, din cauza împingerilor orizontale, această masă inițială unică, s'a desfiat în mai multe părți, urmând, — unele în direcția vest, cea mai pronunțată; iar altele, direcțiile est și nord. Lanțurile de munți sunt punctele de rezistență ale continentelor; iar masele oceanelor, sunt agenți care contribuie la deplasarea și dislocarea continentelor.*

Continentele nu sunt fixe, ci mișcătoare. Viața lor e precară și forma lor e supusă mereu schimbărilor.

Multă vreme geologii au considerat accidentele reliefului terestru ca fiind datorite deplasărilor verticale, — fie de jos în sus, fie de sus în jos. Geologii francezi, Termier și Bertrand, au înlăturat această teorie și au imaginat teoria

deplasărilor orizontale și a mișcărilor tangențiale ale scoarței pământului. Teoria lui Wegener e conformă cu evoluția recentă a ideilor geologice. Și în timpurile noastre se înregistrează în scoarța pământului deplasări orizontale. Firește că aceste deplasări sunt neînsemnate, dar ele nu scapă observațiilor astronomice. (Observațiuni relative la mișcarea de rotațiune a pământului).

Teoria lui Wegener se confirmă și prin rudenția faunei și a florei geologice ale diverselor continente.

Între America de nord și Europa a existat o comunicare terestră. Aceasta se dovedește prin studiul fosilelor. Masa aceasta continentală s'a rupt, probabil, în epoca glaciară. Deasemenea, între America de sud și Australia, a existat o comunicare terestră, care a permis schimbul faunei.

Atlantida a existat ? — *Atlantida*, de care s'a ocupat mulți romancieri și poeți, se crede că a existat, ca un continent, între America și Europa, sau ca o prelungire a vechiului continent. După Wegener, *Atlantida* n'a existat, deoarece el nu admite teoria prelungirilor, sau a „podurilor“ continentale, ci dislocarea continentelor.

Nu ar fi exclus, în timpurile viitoare — după milioane de ani — să se înregistreze deplasări orizontale în așa mod, în cât unele continente să se reunească cu altele, din care au făcut parte în epocile preistorice.

Teoria isostasiei. — S'a formulat o altă teorie nouă și interesantă, care completează pe aceea a lui Wegener. E teoria *isostasiei*, care se bucură de mare favoare în lumea geofizicianilor.

Teoria *isostasiei* a emis-o celebrul geolog austriac, *Eduard Suess*. El a împărțit globul terestru în trei zone concentrice :

1) *Zona centrală*, formată în majoritate din nickel și fer, numită *nife* ; 2) *Zona mijlocie*, formată în majoritate din silice, asociată cu magneziu, numită *sima* ; 3) *Zona externă*, care e însăși scoarța pământului, în care domină silicea și aluminiul, numită *sial*. Aceste trei straturi n'au aceeași densitate. Masele continentale au ca suport *zona sial*, care e relativ densă și de aceea ele n'au rigiditate, nici stabilitate.

Masele continentale plutesc în *sial* ; se înalță, sau se coboară ; se deplasează și apoi se dislocă.

De Greer a stabilit că peninsula scandinavă și partea de nord a Canadei au fost cu 200—300 m. mai jos de cât azi, odinioară, în raport cu nivelul mării.

Geodesienii americani au ajuns și dănușii la concluzia că masa continentală a Americii de Nord se menține de-asupra nivelului mărilor, nu din cauza rigidității scoarței terestre, dar pentru că dănușii plutește pe *sima*. Toate aceste observațiuni și ipoteze, tind să confirme teoria lui Wegener. Astronomul francez, Charles Nordmann spune că și pe planeta Jupiter s'a observat o formațiune, probabil continentală, în formă sensibil fixă și care plutește și se deplasează pe o masă fluidă.

Această planetă trece azi prin fazele prin care a trecut planeta noastră în epoci foarte îndepărtate.

GEOGRAFIE

CELE ZECE PĂRȚI ALE PĂMÂNTULUI

(După Biroulong tong. din Paris)

(Suprafață, populație, densitate)

MARILE DIVIZIUNI ALE PĂMÂNTULUI	Suprafața în milioane de kmp.	Evaluarea aproximativă a populației în milioane de locuitori	Densitatea pe kmp.
1. Oceanul înghețat de Nord (fără regiunea polară)	12,0 (?)	—	—
2. Oceanul înghețat de Sud (cu regiunea polară)	24,2 (?)		
3. Oceanul Atlantic	100,0 (?)		
4. Oceanul Indian	68,0 (?)		
5. Oceanul Pacific	170,0 (?)		
Cele 5 oceane	374,2		
1. Africa	30,5	138,5	4,5
2. America { de nord	25,7	143,9	5,5
de sud	18,7	63,8	3,3
3. Asia	41,6	952,9	23
4. Europa	10,1	449,6	44,6
5. Oceanla	11,0	69,3	6,3
Cele 5 părți ale uscatului	137,6	1818,0	13,2
Total	511,8	1818,0	13,2

Pământul. — *Suprafață*, — 509.950.714 km. p., dintre care, 137.086.555 km. p., /uscat și 374.459.960 apă. **Greutatea pământului**, — 5.690 trilioane de tone.

Regiuni necunoscute: ținuturile polare din apropierea polurilor; regiunile centrale ale Africii și ale Americii de sud: înălțimile munților Himalaia, izvoarele Nilului; o parte din deșertul Saharei.

Populația: 1.818.000.000 loc. Profesorul I. W. Gregory, dela Universitatea din Glasgow (Marea Britanie) spune că populația globului se va socoti peste 60 ani la câteva zeci de miliarde; iar peste 1000 de ani, la peste 100 de miliarde.

După religii: creștini 595 mil.; (catolici, 255 mil.; protestanți, 175 mil.; ortodoxi, 144 mil.; armeni și copti, 6 mil.; alte secte, 15 mil.); budiști, sintoști, confucști, etc. 550 mil.; musulmani, 235 mil.; brahmani, 248 mil.; alte religii (păgâne), 190 mil.

MISTERELE DIN FUNDUL OCEANELOR ȘI AL MĂRILOR

Adâncimea oceanelor și a mărilor. — Până la 1870—când s'au făcut primele sondagii — s'a crezut că oceanele și mările n'au adâncime mai mare de 500 m. Iată cele mai mari adâncimi ale oceanelor și mărilor după sondagiile făcute de vase speciale

Oceanul Pacific { insulele Mariane: 9636 m. (90 km. sud-est de aceste insule)
coastele Americii: 5950 m.,
Oceanul Atlantic { Porto-Rico: 8431 m. (la 110 km. N-W de Porto-Rico).
Insulele Canarii: 4500 m.
Oceanul Indian (coastele australiene): 5560 m.
Marea Ionică: 4400 m. (182 km. V. de insula Creta.)
Marea Mediterană { Insulele Baleare: 3700 m.
Cea mai puțin adâncă e marea de Azov.

Presiunea mare a apelor. — Asupra fundului oceanelor și al mărilor apasă masa apelor. Nu se poate calcula exact numărul de atmosfere al presiunii. La suprafața solului omul suportă o presiune de 16.000 k.

La 10 m. sub apă presiunea e de 23.000 k.; la 40 m. e de 80.000 k. Presiunea crește în mod considerabil cu cât ne coborâm către fundul misterios al oceanelor și al mărilor.

Viața în adâncimile întunecoase. — Până la 150 m. adâncime lumina pătrunde; apoi începe întunericul; noaptea eternă.

Din când în când, sclipesc, câteva lumini palide: sunt peștii fosforescenți care trec cu iuteală în căutarea alimentelor.

Toți peștii — mari sau mici — din fundul oceanelor și al mărilor sunt orbi.

Aduși la suprafață, scoși la lumina soarelui, acești pești crapă din cauza diferenței enorme de presiune.

Cele mai mari înălțimi ale munților și cele mai mari adâncimi ale oceanelor

Coordonatele terestre. — Determinarea unui punct pe suprafața Pământului

Se determină un punct pe suprafața pământului cu ajutorul a trei elemente: *longitudine, latitudine și altitudine.*

Longitudine este unghiul format de meridianul locului cu un meridian luat ca origină, numit *primul meridian* (merid. Greenwich, merid. Paris). Aproape toate țările civilizate au adoptat ca meridian internațional universal, meridianul Greenwich. Se poate obține longitudinea prin observarea distanțelor lunare și a diverselor fenomene: eclipse, ocultări, etc. Se obține longitudinea, în practică, determinând diferența de longitudine între locul considerat și un altul, a cărei longitudine în raport cu primul meridian e cunoscută. Marinarii compară ora locală cu aceea a unui cronometru bine reglat după ora unui meridian cunoscut. Cu ajutorul telegrafiei fără fir se poate transmite ora legală vaselor în largul mării și atunci se determină lesne longitudinea. Pe majoritatea hărților longitudinea e socotită în grade dela 0° la 180°, către Vest, sau către Est, plecând dela primul meridian.

Latitudinea. — Latitudinea e unghiul format de verticala locului cu planul equatorului. Latitudinea se socotește dela 0° la 50°, dela equator spre nord, sau spre sud. Latitudinile boreale sunt în general socotite pozitiv; iar cele australe, negativ. Latitudinea *astronomică*, sau *geografică* poate să difere ușor de lat. *geodesică* din cauza deviațiunii verticalei.

Latitudinea astronomică se determină, mai ales pe mare, observând, într-o verticală dată, și mai ales în meridian, înălțimea de-asupra orizontului, a stelelor a căror declinație e cunoscută (Soarele, steaua polară).

Altitudinea. — Altitudinea unui loc e înălțimea sa deasupra nivelului mijlociu al mării. Altitudinea se determină fie prin măsurarea distanțelor *zenitale* (nivelment geodesic), fie prin ajutorul barometrului.

STATELE LATINE

EUROPA :

FRANȚA (France)

FRANȚA (France), republică, 87 departamente, 550.985 kmp. populație 39.220.000 loc. Cap. Paris, 3.000.000 loc. Colonii, protectorate, teritorii sub mandat:

In Africa: Algeria, Tunisia (protectorat), Maroc (protectorat). Africa ecuatorială franceză, Camerun (terit. fără mandat), Africa occidentală franceză, Togo (terit. fără mandat), Madagascar și dependențele, Coasta Somalilor, Insula Reuniunii, Insulele Oceanului Indian (suprafață, 11.242.300 pop. 35.400.200 loc.).

Posesiuni în America de nord: Saint-Pierre și Miquelon, Guadelupa, Desirade și Petite-Terre, Saintes, Marie-Galante, Saint-Martin, Saint-Barthélemy, Martinica. Suprafață 2.765.000; pop. 474.300 loc.).

Posesiuni în America de sud: Guiana franceză (suprafață 90.000 kmp. pop. 43.800 loc.).

Colonii, protectorate, teritorii sub mandat în Asia: Indo-China (Anam, Cambodge, Cochinchina, Kuang-Cen-Wan, Laos, Tonchin). (Suprafață, 700.800 kmp.; 19.122.000 loc.).

Stabilimentele franceze din India: Pondichery, Karikal, Mahé, Yancon, Chandernagor (Suprafață 52.000 kmp.; pop. 100.000 loc.).

Teritoriul Șeik-Said situat lângă strâmtoarea Bab-el-Mandeb, la sud-vestul Arabiei.

Teritoriul sub mandat: Siria și Marele Liban, sunt obiectul unui mandat unic, atribuit Franței de Consiliul suprem la 25 Aprilie 1920, adoptat de consiliul Societății Națiunilor la 24 Iulie 1922 și pus în vigoare la 25 Sept. 1923. Siria e împărțită în 4 state; statele Alepului, Alaniflor, Damascului și a lui Djebel Druze. Cele trei dintâi formează o federație. Libanul formează un stat autonom. (Suprafață 200.000 kmp.; pop. 1.272.300 loc.).

Coloniiile din Oceania: Noua Caledonia și dependențele; stabilimentele franceze: arhipelagul Societății, insulele Tuamotu, insulele Marchize, insulele Gambier, insulele Australe, insulele Clipperton. (Suprafață, 22.800 kmp.; pop. 78.800 loc.).

ITALIA (Regno d'Italia)

Regatul Italiei, regiuni (diviziuni istorice, fără caracter legal): Abruzzi e Molise, Basilicata, Calabria, Campania, Emilia, Lazio, Liguria, Lombardia, Marche, Piemonte, Puglia, Sardegna, Sicilia, Toscana, Umbria, Veneto, Venezia, Giulia, Venezia Tridentina, Zara și insulele Dalmate. Supr. 310.500 kmp.; pop. 39 mil. loc.; Cap. Roma, 700.000 loc.

Colonii și protectorate în Asia: După tratatul de la Lausanne din 24 Iulie 1923, Turcia a renunțat în favoarea Italiei, la toate drepturile sale asupra insulelor Dodecanezului, asupra insulei Rhodes și a insulelor care depind de Rhodes, precum și asupra insulei Castelorizo. Concesiunile din Tietnsin (China). Suprafață, 2.800 kmp.; pop. 110.000 loc.

Colonii și protectorate în Africa: Eritreea, Libia italiană, Tripolitana, Cirenaica, Somalia și Protect. Suprafață, 2.415.000 kmp.; pop. 1.856.000 loc.

În urma acordului franco-italian din 12 Sept. 1919, Italia a luat un teritoriu situat la frontieră între Libia și posesiunile franceze; iar în urma acordului italo-britanic din 7 Sept. 1919, un teritoriu situat la frontieră Egiptului.

SPANIA (Spana)

Spania, regat. Provinci: Alava, Albacete, Alicante, Almeria, Avila, Badajoz, Baleares, Barcelona, Burgos, Caceres, Cadiz, Castellon de la Plana, Ciudad-Real, Cordoba, Coruna, Cuenca, Gerona, Grenada, Guadalajara, Guipazcoa, Huelva, Huesca, Jaén, Leon, Lerida, Logrono, Lugo, Madrid, Malaga, Murcia, Navarra, Orense, Oviedo, Palencia, Pontevedra, Salamanca, Segovia, Sevilla, Soria, Tarragona, Terner, Toledo, Valencia, Valla dolid, Vizcaya, Zamora, Zavaigoza. 497.900 kmp.; pop. 20.845.500 loc. Cap. Madrid 720.300 loc.

Posesiuni, colonii și protectorate în Africa: Ceuta, insulele Canarii, Alhucemas, Chafarinas (insule), Melilla, Penon de Velez, de la Gomera, Rio-de-Oro, Ifni, Maroc, (zona spaniolă), Guineea spaniolă. (Suprafață, 254.100 kmp.; pop. 713.400 loc.).

PORTUGALIA

Portugalia (republică) Districte (distritos): Aveiro, Beja, Braga, Braganço, Castelo, Branco, Coimbra, Evora, Faro, Guarda, Leiria, Lisbonne, Portalegre, Porto, Santarem, Viano de Castelo, Villa Real, Viseu. 88.700 kmp.; 5.622.000 loc. Cap. Lisabona 486.400 loc.

Posesiuni în Africa: insulele Azore, Angola, insulele Capului Verde, Guineea portugheză, insula Madera, Mozambic, St-Thoma și Principe, (Suprafață 2.062.000 kmp.; pop. 8.216.100 loc.

Colonii și protectorate în Asia: India portugheză (Panjin, sau Nova-Goá, Macao (China). Suprafață, 4300 kmp.; pop. 654.500 loc.

BELGIA (Belgie)

Belgia, regat, 30.400 kmp.; pop. 7.462.500 loc.; Cap. Bruxelles, 756.100 loc.

Colonii și teritorii sub mandat în Africa: Congo belgian. Consiliul suprem al ali-

așilor a atribuit la 6 Mai 1919 Belgiei mandat asupra unei părți din estul african german (districtele Ruanda și Urundi). Mandatul acesta a fost adoptat de consiliul societății Națiunilor la 20 Iulie 1922.

ROMANIA (vezi art. România).

AMERICA:

ARGENTINA (republică), 2.792.000 kmp.; pop. 8.698.516 Cap. Buenos Aires.
BOLIVIA (republică Boliviană), 1.590.000 kmp.; 28.890.970 loc. Cap. La Paz.
BRAZILIA (Estados Unidos do Brazil), 8.485.824 kmp.; 30.635.605 loc. Cap. Rio de Janeiro.
CHILE (republică de Chile), 750.150 kmp.; pop. 3.754.723 loc. Cap. Santiago. Pose-
shuni: Insula Pastelor, în oceanul Pacific.
COLUMBIA (republică de Colombia), 1.148.400 kmp.; pop. 5.855.074 loc. Cap. Bogota.
EQUATOR (republică del Ecuador), 306.900 kmp.; pop. 1.323.500 loc. Cap. Quito.
Frontiera regulată prin tratatul dela Bogota din 15 Iulie 1916. Frontiera cu Columbia
nu-i fixată.
PARAGUAY (republică), 457.700 kmp.; pop. 963.300 loc. Cap. Asompeion. Frontiera
cu Bolivia nu-i fixată.
PERU (republică del Perú), 1.383.900 kmp.; pop. 4.634.400 loc. Cap. Lima.
URUGUAY (republică Oriental del Uruguay), 186.900 kmp.; 1.494.900 loc. Cap. Mon-
tevideo.
VENEZUELA (Estados Unidos de Venezuela), 1.020.400 kmp.; pop. 2.999.000 loc.
Cap. Caracas.
PANAMA (republică de Panama), 88.500 kmp.; pop. 401.400 loc. Cap. Panama.
SALVADOR (republică El Salvador), 340.126 kmp.; 1.547.000 loc. Cap. San-Salvador.
NICARAGUA (republică), 128.300 kmp.; 638.119 loc. Cap. Managua.
MEXICO (Estados Unidos Mexicanos), 1.969.200 kmp.; 11.950.800 loc. Cap. Mexico.
COSTA-RICA (republică) 48.400 kmp.; 485.100 loc. Cap. San-José.
CUBA (republică) 114.500 kmp.; pop. 2.885.000 loc. Cap. Havana.

LATINII DIN SUD-ESTUL EUROPEAN ȘI ORIENT

Latini din sud-estul european și Orient: Se găesc latini în localitatea turcă *Budrun* din fața Rodos-ului; în *Iconium*, platoul anatolian (Turcia aziatică); în Galata (Constant nopol); în Smirna (Turcia aziatică); în insulele Archipelagului (marea Egee); în insulele Cipru (colonie engleză), Creta, Liban, Alexandria (Egipt). Români în Ucraina și în peninsula balcanică.

— La Paris și Marsilia s'au stabilit puternice colonii de latini din Orient, în urma războiului greco-turc.

Monumentul genului latin. — La 12 Iulie 1921 s'a inaugurat la Paris monu-
mentul genului latin (grădina Palais Royal), care a fost ridicat de națiunile latine din
Europa și America. Pe basorelieful acestui monument simbolic e lupoalca, la care sug
Romulus și Remus. Ideea ridicării acestui monument a lansat-o scriitorul francez, Paul
Adam, care a pus bazele „Ligei fraternității intelectuale latine“.

Au răspuns la apelul lui Paul Adam: istoricul Ferrero (Italia), jurisconsultul
Barra, fost președinte al republicii Mexico, în numele Americii latine, Homen Cristo
(Portugalia), Graça Aranha (Brazilia), marele romancier Enric Lorresa, (Argentina), etc.

STATELE ANGLO-SAXONE

IMPERIUL BRITANIC (The British Empire)

Marea Britanie și Irlanda de Nord, Insulele anglo-normande și Insula Man (Great
Britain and Northern Ireland, Channel Islands and Isle of Man).

DIVIZIUNI: 1. — Anglia și Tara Galilor (England and Wales). 2. — Scoția (Scot-
land). 3. — Irlanda de Nord, (Northern Ireland), constituită cu 6 comitate ale Ulsterului
care nu fac parte din statul liber al Irlandei. 4. — Insula Man și insulele anglo-nor-
mande (Isle of Man and Channel Islands), (244.700 kmp.; 44.167.800 loc. Cap. Londra,
4.483.200 loc.

DOMINIURILE ȘI POSESIUNILE BRITANICE IN EUROPA: 1. — Statul liber al
Irlandei (Irish Free State — Saorstát Eireann), constituit la 6 Decembrie 1921, ca domi-
niu. Frontierele cu Irlanda de nord n'au fost fixate. Suprafață, 70.200 kmp.; pop. 3.139.700
loc. Cap. Dublin, 403.000 loc. 2. — Gibraltar. 3. — Insula Malta.

POSESIUNI BRITANICE: In Africa, 7.274.300 kmp.; pop. 44.206.500 loc. In Ame-
rica de Nord, 11.105.600 kmp.; 10.839.200 pop. In America de Sud, 251.200 kmp.; pop.
300.900 loc.; In Asia, 5.341.100 kmp.; pop. 332.015.000 loc.; in Oceania, 8.708.000 kmp.; pop.
8.700.000 loc.

VIUL CU DOUA DELTE

Misterele izvoarelor Nilului

ncercat să descopere izvoarele Nilului; dar toate eforturile

relui fluviu au rămas inconjurate de un nepătruns mister.

numeroase expediții au fost organizate în același scop; dar și

nici un rezultat.

ecente expediții s'au oprit la poalele munților Abisiniei, care

bastru într-o infinitate de cascade; sau în fața mlaștinelor nesfâr-

l-Gazal, care absorb, ca un burete colosal, apele Nilului Alb.

Vil". — În Egiptul faraonilor se credea că Nilul e o divinitate și

emple s'au ridicat pe malurile lui. Ciudata creștere a apelor Nilului

vechii egipteni tot pe seama voievoi zeului „Nil“. Pană și crocodilii,

e în apele Nilului, au fost divinizați.

roase momii de crocodili, descoperite în temple, dovedesc respectul

supuși faraonilor față de acest animal. Astăzi chiar, populația egipt-

arte turburată când aude vorbindu-se de expedițiuni, organizate de

cu scopul de a pătrunde misterul izvoarelor Nilului. Egipteanul super-

de că dacă cineva va îndrăzni să se apropie de aceste izvoare, Nilul ar

se răzbune, refuzând să mai ude cu apele sale binefăcătoare, câmpiile

ale două delte. —

Nu există fluviu în lume care să profite de o si-

geografică atât de originală ca Nilul, în ce privește sursa de fecunditate

sa aptitudine la irigație.

Nilul are două delte: cea principală dela vărsarea în marea Mediterană și

secundară dela joncțiunea Nilului Albastru cu Nilul alb (delta dela Kartum).

Cele două Niluri străbat regiuni deosebite.

Nilul albastru străbate un teren aspru, pe o pantă de 1 m., 5 aproape de

ceace dă apelor sale, în timpul umflării lor, o impulsie considerabilă.

alb se pierde în mlaștini nesfârșite; malurile sale sunt joase și permeabile,

urentul e slab. Numai în perioadă de creștere, apele sale depășesc viteza de

a. pe ceas.

Fenomenul creșterii ape-

Nilului. — Creșterea apelor Ni-

ai coincide cu două fenomene perio-

de: ploile care cad în regiunea lacu-

or Africii centrale și topirea zăpe-

or din munții Abisiniei.

Ambele fenomene provoacă cre-

șterea apelor și toți afluenții Nilului,

operează la inundații.

În timpul inundațiilor apele

desc între 17 m. — 20 m., mijlocia fiind

m.

Inundațiile se pot prevedea.

În ajunul inundațiilor se produce

momentul colorației verzui a apelor

în pricina dezagregării materiilor or-

ganice aflate în putrefacție și aduse

în mlaștinele imense ecuatoriale.

Barajele. — Dela 1841—1861

în inginer francez, Mougel, a ridicat în vârful deltei principale, cel dintâi baraj

de captare a apelor, — care este o dată în istoria Egiptului. De atunci s'au con-

struit numeroase baraje-rezervoare și baraje de distribuție, care a modificat sim-

tor viața agricolă a țării (Asuan, Esneh, Asint).

Englezii, vroid să dea o mare întindere culturii bumbacului au con-

struit în delta Kartum, în 1925, un baraj mare la Semer, ce interesează Egiptul

și Sudanul. El va distribui apă pentru 300.000—600.000 de fedani (un fedan = o

umătate de hectar).

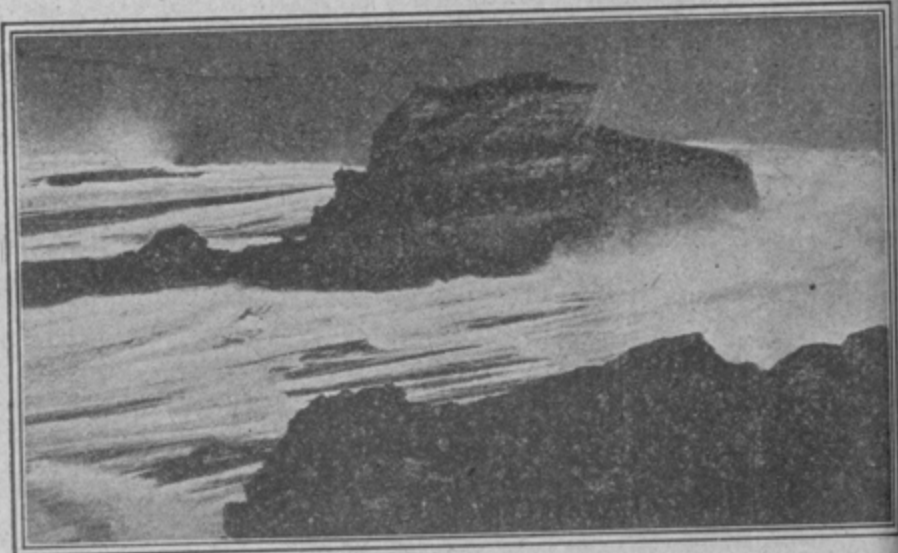

Deltele Nilului.

ȚINUTUL CEL MAI INSPĂIMÂNTĂTOR DIN LUME

Insula de foc: Hawaii. — Insula Hawaii din arhipelagul cu acelaș nume (Sandwich); din oceanul Pacific, este regiunea cea mai inspăimântătoare din lume. Această insulă blestemată, e un focar vulcanic în continuă activitate. Cele două cratere — Mauna Kea și Mauna Loa — sunt la o altitudine de 4547 și 4.588 m.

Lacul infernal din Hawaii.

Vulcanul Mauna Kea în erupție.

cămile de foc i-au forme bizare, de înroșite.

m. deasupra nivelului oceanului. Întâiul crater pare stins; iar celălalt, care ocupă o suprafață de 1080 ha., e în continuă activitate. În partea centrală a craterului e *lacul focului etern* (Halemanu), care prezintă imaginea groaznică a unei viziuni de infern. Pășturile acestui lac de foc, sunt mai multe, de câte 1600 m. circumferință, care asvârlă mereu, valuri gigantice de lavă în fuziune.

În mijlocul exploziilor de gaze formidabile, al sfărâmăturilor de blocuri de stânci incandescente, asvârlite la mari înălțimi și a zgomotului înfrigorant deslănțuit de valurile clocotite, care se năpustesc cu furie răsunătoare spre țărm, ca și când ar voi să scape din acest iad, țâșnesc limbi de flăcări în forme monstruoase.

Lacul acesta infernal își schimbă nivelul la scurte intervale; într-o oră nivelul se coboară cu 120 m.; în patru ore cu 2 m.; ca apoi, să se ridice iarăși. E fluxul și refluxul lacului focului etern. Adeseori formează monștri fantastici, sau de catedrale cu bolți

CE SE PETRECE ÎN LUMEA ÎNFINITELOR MICI

— Teorii noi asupra reacțiilor chimice —

Miliarde de revoluțiuni într-o moleculă și într'un atom. — Universul ultra-microscopic.

Microbii și atomii. — Orice corp omogen — solid, lichid, sau gazos — se compune dintr'o infinitate de elemente, care se numesc *molecule*. La rândul lor, moleculele sunt compuse din o altă infinitate de elemente, care se numesc *atomi*.

Atomul e și el o lume foarte complexă, în care electronii negativi gravitează în jurul unui centru electrizat pozitiv.

Revoluțiunile permanente din Universul ultra-microscopic. — Legea eternă a universului ultra-microscopic — lumea moleculelor și a atomilor — e mișcarea. Molecula palpită în solide, se agită în lichide și execută mișcări în gaze, sau vapori, cu atât mai depărtate, cu cât materia e mai diluată.

Electronii dintr'un atom se mișcă vertiginos, ca într'un vârtej amețitor, în interiorul atomului, *efectuând miliarde de revoluțiuni într'o fracțiune de secundă*.

Nici molecula nu-și păstrează aceeași formă și structură. Cele mai multe fenomene fizice și chimice se rezolvă, final, în distrugerii și reconstrucții moleculare. Toate reacțiunile chimice, toate transformările, fuziunea, ca și vaporizația, se traduc în viața interioară a materiei, prin trecerea în masă, dela o stare arhitecturală, la altă stare arhitecturală. În consecință, orice reacțiune chimică, ca și orice modificare a stării corpurilor solide, lichide, sau gazoase, e rezultanta unor *cataclisme moleculare*. Cele mai multe din aceste transformări se îndeplinesc într'o stare de repaos, aparent, care nu este, de fapt, de cât un „*echilibru mobil*“.

De ex. condensarea vaporilor se îndeplinește în așa mod în cât masa lichidă pare echilibrată. De fapt, se produce o revoluție în masa moleculară și atomică lichidă.

Miliarde de molecule lichide se desfac, se vaporizează și apoi se condensază. Vaporizarea și condensarea sunt două transformări inverse, care se fac cu aceeași viteză.

Care să fie cauza acestor revoluțiuni moleculare?

Ce rost au nesfârșitele cataclisme, care turbură viața infinitelor mici?

Care este demonul interior misterios; agentul, care provoacă această eternă mișcare cu caracter revoluționar?

Pentru ce moleculele și atomii, care intră în compunerea infinitelor mici, sunt într'un permanent delir?

Să nu uităm că moleculele se ciocnesc între ele, *de miliarde de ori pe secundă, cu viteze comparabile cu acelea ale proiectilelor de artilerie*.

Din cauza acestor ciocniri continue, repetate, unele molecule se sfărâmă; sau se formează reconstrucții în massele moleculare.

O ridicare de temperatură intensifică cataclismul molecular; ciocnirile sunt și mai violente și mai dese; iar forța moleculelor e mai vie.

O apă care clocotește într'un cazan se traduce în limbajul chimiștilor printr'o extraordinară revoluție în lumea moleculară lichidă. Moleculele lichide, prin ridicarea temperaturii, se ciocnesc cu o violență nemaipomenită unele de altele.

O teorie nouă. — Până eri s'a crezut că reacțiunile chimice, care se traduc prin dezagregarea unor molecule, ar fi produsul acestor ciocniri violente și neîncetate între molecule. Din experiențele făcute recent de francezul I. Perrin, reiese că soarta bătăliei între molecule o hotărăște un alt element.

Cauza reacțiunii chimice este lumina. — După Perrin, cauza reacțiunii chimice și deci a revoluțiunilor intermoleculare este lumina.

Nu numai lumina vizibilă, care este o fracțiune neînsemnată a gamelor juxtapuse ale vibrațiunii universale, dar ansamblul tuturor radiațiunilor invizibile.

Lumina vizibilă, sau invizibilă, de origină internă, sau externă; razele soarelui, sau razele X, ultra X, etc., ar fi agenții principali cari provoacă distrugerea edificiilor moleculare, sau reconstruirea edificiilor moleculare.

Iată o chee nouă, cu care am putea să deschidem poarta secretă a universului ultra-microscopic, a lumii infinitelor mici.

Rolul luminii vizibile și invizibile. — S'a numit până acum *fotochimie*,

luminiscentă și fosforescentă chimică, toate fenomenele, în care lumina vizibilă, a jucat un rol (cauză, sau efect) în reacțiunile chimice.

Clorul și hidrogenul, fără acțiune unul asupra altuia, în întuneric, se combină ziua și reacțiunea e cu atât mai vie, cu cât lumina este mai puternică. Tot așa oxidația înceată a fósforului, combustiuinea flăcărilor, sunt întovărășite de o emisiune luminoasă, care ne apare azi ca însăși condiția acestor reacțiuni.

Dar, lumina vizibilă, ocupă un loc neînsemnat în radiațiunile posibile. Cele mai multe reacțiuni chimice sunt provocate de lumina invizibilă, sau de anumite temperaturi.

La o temperatură puțin ridicată, un amestec de hidrogen și oxigen, poate să dea apă; în timp ce transformarea inversă nu se poate produce. Devin însă posibile ambele transformări la 2.000 de grade.

O energie necunoscută există în interiorul pământului. — După teoria lui Perrin, ar exista în interiorul pământului enegii nebănuite, care sub jocul presiunilor și al temperaturilor necunoscute la suprafață, efectuează transformări de materie, despre care n'avem nici-o idee. Astfel, origina razelor ultra X ar fi în regiunile interne ale pământului și numeroase reacțiuni chimice se produc din cauza radiațiunilor misterioase ale acestor raze. Universul ultra-microscopic ascunde însă multă mistere.

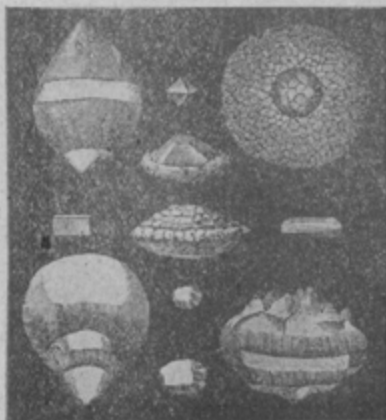
FENOMENELE ATMOSFERICE

Densitate și umiditate. — La înălțimea de 60 km. densitatea atmosferei e aproape nulă. La 16 km. înălțime se află în jos $\frac{9}{10}$ parte din masa totală a atmosferei; la 32 km., se află în jos $\frac{99}{100}$ parte din totalitatea atmosferei.

Presiunea atmosferică e de 600 mm. la 2000 m. înălțime; de 165 mm. la 11.800 m. (înălțime atinsă cu balonul la 9 August 1910).

Temperatura dela 1000 m. înălțime în sus, se coboară cu un grad la fiecare 170 m.

Umiditatea atmosferică o măsurăm cu ajutorul *hygrometrului*. Când aerul e saturat, adică conține o cantitate maximă de vaporii de apă, se formează ceața, sau nori. Totdeauna această condensare a vaporilor de apă din aer se produce printr'o scădere a temperaturii.

Diferite boabe de grindină.

ajutorul baloanelor-sonde.

Ce timp vom avea mâine? — Observațiunea barometrului este prețioasă, dacă se compară cu aceea a termometrului (măsurătorul temperaturii).

Vânturile și viteza lor. — Vântul e deplasarea aerului, într'o direcție în raport cu pământul. El e caracterizat prin viteza sa, care, se măsoară în metri — secundă și după direcție (punctul orizontului de unde pornește). Cauzele vântului sunt: diferențele de presiune și de presiune și deosebiri de temperatură. Aerul încălzit se dilată și tinde să se urce; aerul răcit se contractează și tinde să se coboare. Așa se nasc curenții. Aproape de pământ vântul, întâlnind obstacole și micșorează viteza și dă naștere la curenți neregulați și la vârtejuri. Mai sus, vântul suflă mai iute și regulat.

Viteza vântului sporește după răsăritul soarelui până aproape de ora 14 (2 d. a.) și descrește până la sfârșitul nopții. Viteza vântului, la sol, se măsoară cu *anemometrul*. Cel mai cunoscut anemometrul Robinson. Există și anemometre de buzunar.

Viteza vântului în aer se măsoară cu

ST

Alab
lum
illi
chig
Yers
Tenn
Wyo

54.900

Sanc

G
ippe, L
chaum
c. Cap.AL
enland,
p. 6.520DA
obenha
sesiuni
NO
st Chris
n Maye
SUF

STATELE UNITE ALE AMERICII (United of America U.S.A.)

Statele-Unite ale Americii de Nord, republică, compusă din următoarele state: Alabama, Arizona, Arkansas, California, Carolina de nord, Carolina de sud, Colorado, Columbia, Connecticut, Dakota de nord, Dakota de sud, Delaware, Florida, Georgia, Idaho, Illinois, Indiana, Iowa, Kansas, Kentucky, Luisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, Montana, Nebraska, Nevada, New-Hampshire, New-Yersey, New-Mexico, New-York, Ohio, Oklahoma, Oregon, Pensilvania, Rhode Island, Tennessee, Texas, Utah, Vermont, Virginia, Virginia occidentală, Washington, Wisconsin, Wyoming. Supr. 7.837.972 kmp; pop. 105.827.858 loc. Cap. Washington.

POSESIUNI ȘI TERITORII ÎN AMERICA: Alaska (suprafață 1.530.330 kmp; pop. 54.900 loc.; insulele Virgine; insulele Wake și Johnson; zona Canalului Panama.

Colonii în Oceanie. — Insula Guam, insulele Hawaii, insulele Filipine, insulele Samoa (în parte).

Arhipelagul polar american.

STATELE GERMANICE

GERMANIA (Deutsches Reich)

GERMANIA. State: Anhalt, Baden, Bavaria, Brema, Brunswick, Hamburg, Hessa, Lippe, Lubeck, Mecklenburg-Schwerin, Mecklenburg-Strelitz, Oldenburg, Prusia, Saxa, Schaumburg-Lippe, Thuringia, Waldeck, Württemberg. Supr. 470.100 kmp; pop. 59.200.000 loc. Cap. Berlin, 3.810.000 loc.

AUSTRIA (Republik Österreich)

AUSTRIA. Diviziuni administrative (Länder): Austria de jos, Austria de sus, Burgenland, Carintia, Salzburg, Stiria, Tirol, Viena (oraș), Vorarlberg. Supr. 83.700 kmp; pop. 6.526.700 loc. Cap. Viena, 1.870.000 loc.

STATELE SCANDINAVE

DANEMARCA (Kongeriget Danmark), 44.400 kmp; 3.289.200 loc. Cap. Copenhaga (Copenhaga). Insula orientală cuprinde teritoriul cedat prin tratatul de la Versailles. Posesiuni în America de nord, Insula (insulă), cap. Reykjavik.

NORVEGIA (Kongeriket Norge) regat, 323.800 kmp; 2.649.800 loc. Capitala Oslo, fost Christiania). Suveranitatea Norvegiei asupra insulelor Spitzberg, Ursul și insulei în Mayen a fost recunoscută prin tratatul de la Paris din 9 Febr. 1920.

SUEDIA (Kungariket Sverige), 448.500 kmp; 5.987.500 loc.; Cap. Stockholm.

STATELE DIN EUROPA CENTRALĂ

CEHOSLOVACIA (*Cesko-Slovenská Republika*), 140.400 kmp.; 13.611.300 loc.; cap. Praga (Prahá), 676.700 loc. (Cehoslovaci, 8.760.957 loc.; germani, 3.123.448 loc.; unguri, 747.000 loc.; ruși, 461.466 loc.; evrei, 180.535 loc.; polonezi, 75.852 loc.; alte naț., 23.052 loc.; străini, 238.943). *Teritoriul Javorzina*, contestat între Polonia și Cehoslovacia, a fost atribuit Cehoslovaciei de Conferința ambasadurilor (decizia dela 26 Martie 1924). *Diviziuni:* Boemia, Moravia și Silezia, Slovacia, Rusia sub carpatină.

ELVETIA, confederația elvețiană (*Schweiz, Svizera*), 41.298 kmp.; 3.830.300 loc. Cap. Berna, 164.600 loc.

UNGARIA, regat (*Magyarország*), 93.000 kmp.; pop. 7.987.200 loc. Cap. Budapesta, 929.000 loc. Reg. geografice: partea dreaptă și stângă a Dunărei, între Tisa și Dunăre, partea dreaptă a Tisei, unghiul Tisa-Mureș.

STATUL SARBO-CROAT-SLOVEN, Iugoslavia, regat (*Kraljevina Srba, Hrvata și Slovenaca*), 249.000 kmp.; pop. 12.017.300 loc. Cap. Belgrad, 111.700 loc. Protocolul dela 24 Noembrie 1923, semnat de România și Iugoslavia a rectificat frontiera de vest a României (Banat). Prin acordul dela Roma din 27 Ianuarie 1924 Port-Baros și o parte din teritoriul Fiume au fost atribuite Iugoslaviei. *Diviziuni geografice:* Serbia de nord, Serbia de sud, Muntenegru, Bosnia-Herzegovina, Croația-Slovenia, Dalmația, Medjumuric, Ilencrk, Slovenia, Banat, Bațka.

ROMANIA (vezi, România).

POLONIA, republică (*Rzeczpospolita Polska*), 387.500 kmp.; 27.181.200 loc. Cap. Varșovia 931.200 loc. Conferința ambasadurilor dela 15 Martie 1923 a fixat frontierele între Polonia și Lituania și a recunoscut frontierele între Polonia și Rusia sovietică fixate prin tratatul dela Riga.

STATELE BALTICE

FINLANDA, republică (*Suomi-Finland*), 388.500 kmp.; 3.402.600 loc. Cap. Helsinki (Helsingfors), 200.200 loc.

ESTONIA, republică (*Eesti Vabariik*), 47.500 kmp.; 1.110.500 loc. cap. Tallin (Reval), 123.500 loc.

LETONIA, republică (*Republika Latvija*), 65.800 kmp.; 1.850.600 loc. Cap. Riga, 270.000 loc.

LITUANIA, republică (*Lietuva, Lieturo Respublika*), 56.900 kmp.; 2.152.400 loc. Cap. Kaunas (Kowno), 91.900 loc.

STATELE DIN EUROPA ORIENTALĂ

Insula Wrangel din Oceanul Glacial arctic ocupată în 1925 de Rusia sovietică.

RUSIA, (Uniunea republice socialiste federative ruse sovietice și a republicilor aliate).

1. *Rusia din Europa*: 3.761.100 kmp.; 66.552.000 loc.

2. *Republica Crimeei*, 88.000 kmp.; 746.600 loc.

3. *Caucazul de nord și regiunea Donului*, 290.400 kmp.; populația 6.871.700 loc.; 4. *Rusia albă*, 59.000 kmp.; 1.634.200 loc.; 5. *Ukraina*, 446.800 kmp.; 25.605.000 loc.; 6. *Afghanistan*, 35.200 kmp.; pop. 798.000 locuitori.

RUSIA EUROPEANĂ, 4.638.100 kmp.; pop. 102.207.700 loc.

RUSIA ASIATICĂ, 17.038.100 kmp.; pop. 31.390.200 loc.

TOTAL, 21.676.900 kmp.; 133.597.900 loc. Capitala Moscova, 1.028.200 locuitori.

Frontierele Rusiei sovietice sunt definite prin tratatele dela: Paris (2 Febr. 1920) cu Estonia; Dorpat (4 Oct. 1920) cu Finlanda; Riga (11 August 1920) cu Lituania și dela Riga (18 Martie 1921) cu Polonia.

STATELE DIN PENINSULA BALCANICA

ALBANIA (*Shqipëria*), 28.000 kmp.; pop. 817.300 loc. Cap. *Tirana*, 11.000 loc.

BULGARIA, regat, 103.100 kmp.; pop. 4.861.400 loc. Cap. *Sofia*, 154.400 loc.

GRECIA, republică, 130.500 kmp.; pop. 5.043.100 loc. Cap. *Athina*, 293.000 loc.
Diviziuni generale: Creta, Epir, Grecia centrală și Eubeea, insulele Ioniene, Macedonia occidentală, Macedonia orientală, Peloponez, Salonic, Tesalia și Arta, Tracia occidentală, Muntele Atos, (5140 loc.).

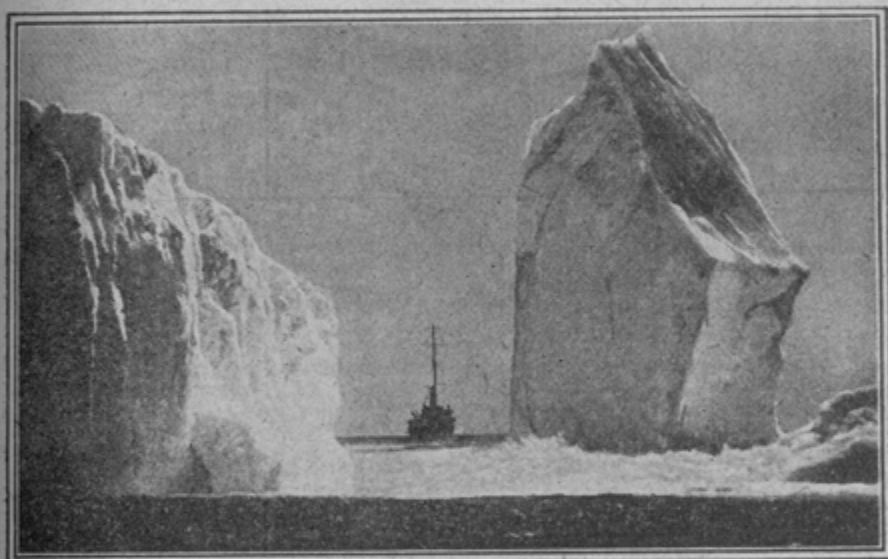
TURCIA (republică). *Teritoriul european*, frontiere definite prin tratatul de la Lausanne din 24 Iulie 1923; 23.500 kmp.; 1.474.300 locuitori. Oraș principal: *Constantinopol*, 1.200.000 locuitori.

TERITORIUL ASIATIC, 972.600 kmp., 15.682.500 loc. Cap. *Angora*, 60.000 loc.

Frontiere: Turcia-Siria, art. 8 din acordul de la Angora din 20 Oct. 1921; Turcia-Mesopotamia, nedeterminată; Turcia-Rusia, tratatul ruso-turc de la Kars din 13 Oct. 1921.

ALTE STATE, SAU TERITORII DIN EUROPA: *Andora*, 453 kmp., 5200 locuitori; *Danzig* (stat liber), 200 kmp., 356.000 loc.; *Liechtenstein*, 1596 kmp., 11.600 locuitori; *Luzemburg* (mare ducat), 2600 kmp.; pop. 260.800 loc.; *Monaco* 22.200 loc.; *San-Marin*, 59 kmp., 12.000 loc.; *Sarre*, 4900 kmp.; pop. 713.100 loc.

OLANDA, regat (*Königrijk Der Nederlanden*), 34.200 kmp.; pop. 6.865.300 loc. Cap. *Amsterdam*, 642.200 loc. Posesiuni în America de nord, de sud și în Oceania: 2.030.300 kmp.; pop. 49.516.700 loc. *Colonii* în America de nord, America de sud, Oceania: 2.030.300 kmp.; populație 49.516.000 loc.

Munți de gheață (Iceberg-uri) din finuturile Oceanului Atlantic de nord

STATELE DIN EXTREMUL-ORIENT

JAPONIA (*Dai Nippon*), imperiu; suprafață, 385.500 kmp.; pop. 55.963.000 loc. Capitală: *Tokio*, 2.173.200 loc.

CHINA, republică (*Tchung-Hua Min-Kuo*). Suprafață; 11.138.400 kmp.; populație 440.000.000 loc. Cap. *Peking*, 924.800 loc.

ALTE STATE ASIATICE: *Afganistan*, 558.000 kmp.; pop. 6.300.000 loc. Capitala *Kabul*. *Arabia* (Hedjaz, Oman, teritorii autonome), 2 mil. kmp., pop. 2.500.000 loc. *Meca*, 70.000 loc. *Persia*, 1.645.000 kmp.; pop. 9.500.000 loc. Cap. *Teheran*. *Siam*, supr. 504.000 kmp.; pop. 9.022.000 loc. cap. *Bangkok*.

MARILE CANALURI

Panama. — Suez. — Se va deschide al treilea canal: Nicaragua.

Canalul Panama. — La 8 August 1914 vasul „Christobal” a trecut cel dintâi prin canalul Panama, din oceanul Atlantic în oceanul Pacific. La 15 August același an, canalul Panama a fost deschis navigației internaționale.

Întreaga zonă a fostului istm Panama a fost închiriată Statelor-Unite pentru perpetuitate. (Zona de protecție are o lărgime de 17 km.)

Lungimea canalului Panama e de 80 km., dintre care 29 km. la nivelul mării și restul în lacuri și ecluse. Fiecare cameră de eclusă are o lungime de 305 m., o lărgime de 33 m. 53 și o adâncime de 12 m. 50. Cele mai mari nave pot trece acest canal. Toate precauțiunile au fost luate ca vapoarele să nu sufere avarii la trecerea lor prin ecluse. Marele dig reprezintă un cubaj de aproape 19 milioane de metri. Zidăria ecluselor: 600 000 mc.

La 1 Ianuarie 1919 totalitatea sumei cheltuite pentru construirea canalului Panama și scoaterea pământului prăbușit din cauza terenurilor slabe în canal s'a ridicat aproximativ la 373 000 000 dolari. Grație acestui canal vasele americane din New-York au scurtat drumul lor la San Francisco (oceanul Pacific) cu 7 873 mile marine.

Un nou canal între Atlantic și Pacific. — Din cauza măririi traficului, dar mai cu seamă din cauza construirii de vase gigantice, se vorbește de construirea unui canal

Canalul Panama.

dublu în istmul de Panama, sau de construirea altui canal la Nicaragua (America centrală), care va trece prin lacul cu același nume. Actualmente pot să treacă prin canalul Panama vase de 43 200 tone deplasare. Cum se vorbește în Anglia de construirea unor vase de 55 000 tone deplasare, canalul Panama nu permite — prin felul cum a fost construit — trecerea unor vase cu un tonaj atât de mare.

Canalul de Suez. — În ziua de 17 Noiembrie 1869 ora 8 dim. s'a deschis navigației internaționale, canalul de Suez, care leagă marea Mediterană de marea Roșie.

Canalul Suez

Acest canal a scurtat considerabil drumul din Europa spre India și extremul Orient. Francezul Ferdinand de Lesseps a fondat și condus compania, care a făcut lucrările necesare spargerii istmului de Suez, între Port Said și Suez. Canalul are prelungirea de 16 km. adâncime; lungimea 164 km.

Greutatea totală a mărfurilor expediate: 21 milioane tone. Pavilionul britanic, primul rang; pavilionul neerlandez, al doilea rang; pavilionul italian, al treilea rang; pavilionul german al patrulea rang.

Canalul de Suez

CELE MAI MARI FLUVII DIN LUME (între 1000—7200 km. lungime)

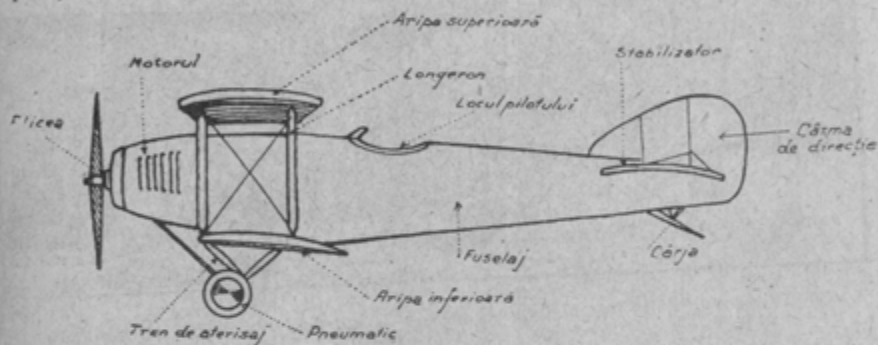
Missisipi-Missouri (America de Nord), lungime, 7200 km.; Nilul (Africa), 6500 km.; Amazonul (America de sud), 5800 km.; Ienisei (Asia), 5500 km.; Yang-tse-Kiang (Asia), 5200 km.; Madeira (America de sud), 5000 km.; Mekong (Asia), 4840 km.; Hoangho (Asia), 4700 km.; Congo (Africa), 4700 km.; Parana (America de sud), 4700 km.; Mackenzie (America de nord), 4400 km.; Amur (Asia), 4400 km.; Lena (Asia), 4400 km.; Ob (Asia), 4230 km.; Niger (Africa), 4180 km.; Volga (Europa), 3570 km.; Yukon (America de nord), 3290 km.; Indus (Asia), 3190 km.; Rio Grande del Norte (America de Nord), 3000 km.; S. Francisco (America de sud), 2900 km.; Dunărea (Europa), 2860 km.; Gangele (Asia), 2708 km.; Orenoc (America de sud), 2400 km.; Nipru, 2150 km.; Don (Europa), 1860 km.; Dwina (Europa), 1780 km.; Ural (Europa), 1500; Nistrul, (Europa) 1372 km.; Rinul (Europa), 1225 km.; Elba, (Europa) 1156 km.; Loire (Europa), 1020 km.

Accidentele și cauzele lor. — Accidentele în aviație: 1) capotaje pe teren — 40 %; 2) pane de motor — 25 %; greșeli de pilotaj și acrobații — 20 % 4) aprinderi de aer provocate de motor — 8 %; 5) defecte de montare și de întreținere — 7 la sută. Lipsa de sânge rece a pilotului provoacă cele mai multe accidente cu urmări fatale (erori de pilotaj, acrobații, cabotaje pe teren, aprinderi în aer, pane de motor). Sunt apoi accidente provocate de aparatele defectoase.

În mijlociu coeficientul accidentelor în aviație, în occident, a fost de 1 mort la 280.000 km. și 1 rănit la 200.000 km.

În România coeficientul accidentelor a fost de 1 mort la 140.000 km. și 1 rănit la 120.000 km.

Aviatorul, care e stăpân pe aparatul său și își păstrează sângele rece, va face, în orice împrejurări față situației și va evita accidentele prin respectarea dispozițiilor cuprinse în regulamentul de zbor.

Părțile principale ale avionului.

Un aparat de zbor, în condițiuni normale poate să fie condus de un copil. Pilotii trebuie să înlăture manevrele brutale, care pot compromite soliditatea avionului. Aterisarea e partea delicată a pilotajului. Aparatul nu trebuie să cadă greu la pământ, nici prea târziu. Cele mai numeroase accidente de „cabotaj“ sunt datorite faptului că avionul a pierdut viteza și atunci manevra devine periculoasă.

Aterisarea. — În bune condițiuni aterisarea are mai multe faze: a) sfârșitul descinderii normale; b) micșorarea vitezei de cădere; c) zbor orizontal aproape de pământ; d) pierderea vitezei; e) avionul rulează pe pământ; f) oprirea pe terenul de aterisare. Dacă pilotul nu e sigur de reușita aterisajului, el trebuie să taie contactul și chiar să închidă benzina, ca să înlăture provocarea unui incendiu.

La 200—300 m. înălțime alegerea terenului de aterisare trebuie să fie irevocabilă.

Orice schimbare de teren făcută după ce aparatul a ajuns la această înălțime, e primejdioasă. Pe vreme rea (ceată, nori, ninsoare, grindină, furtună, etc.). Aviatorul e obligat să facă manevrele impuse de împrejurări. Zonele primejdioase pot fi părăsite prin fugă. Niciodată o furtună n'are o întindere mare. Vitezele extreme (regim acrobatic) sunt posibile numai cu aparate, al căror coeficient de siguranță e ridicat și a căror inerție e slabă.

PILOTAJUL

Cum se învață conducerea unui avion

Sunt două metode pentru învățarea pilotajului: metoda inițiativei și metoda engleză.

Metoda inițiativei: se încredințează elevului un aparat de școală cu un singur loc. Aparatul acesta are o putere redusă, care îi permite să se ridice la o înălțime de câțiva metri. Elevul învață să se ridice cu aparatul, să descrie o linie dreaptă și să ateriseze. După aceea i se încredințează elevului conducerea unui alt aparat, ceva mai puternic, care se poate înălța suficient, spre a face cu el viraje fără pericol. În ultima perioadă de instrucție, se încredințează elevului un aparat de călătorie.

Metoda engleză, sau metoda comenței duble. Această metodă reclamă un aparat manevrat de un pilot-monitor și de un pilot-elev.

Un pilot trebuie să consulte indicatorul de viteză, căci grație acestui indicator el poate să conducă ușor aparatul său.

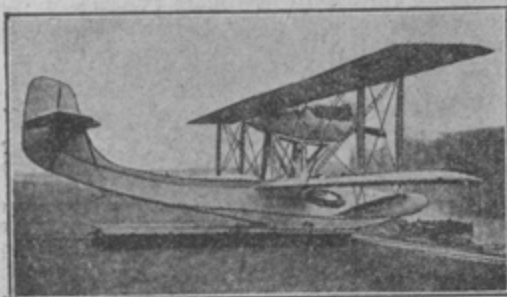

Cele dintâi încercări de zbor cu balonul. — Accidentul balonului „Mongolfier” în secolul 18. (Franța).

Harta la $\frac{1}{200\,000}$ e cea mai practică pentru aviator (reprezentarea aproape exactă a terenului văzut dela o înălțime de 800—1000 m.). În general, orice zbor sub 500 m. e primejdios. În timpul călătoriei un ciasornic trebuie să fie așezat în dreptul hărții, spre a putea pilotul să calculeze viteza, distanța parcursă, timpul cât i-a mai rămas să parcurgă distanța până la punctul de destinație. Busola se instalează departe de orice piesă metalică; ea indică direcția aproximativă, când norii maschează terenul și deci harta nu poate fi utilizată. Dacă busola e defectă, pilotul se poate orienta, noaptea, după stele și ziua, după soare. Steaua polară e totdeauna la nord.

Tip nou de aeroplan.

Hidroavion amfiblu „Schreck F. B. A.”

Ziua, soarele ocupă următoarele poziții, după ore (ora solară): 3 ore, la N-E; 6 ore la est; 9 ore la sud-est; 12 ore la sud; 15 ore la sud-vest; 18 ore la vest; 21 ore la N-Vest.

...
În amintirea lui Aurel Vlaicu. — La Orăștie (Ardeal), s'a pus la 8 Iunie 1925, următoarea placă comemorativă pe casa, în care s'a născut primul aviator ardelean, Aurel Vlaicu.

„În această casă românească s'a născut, la 1882, cel dintâi sburător al Ardealului, Aurel Vlaicu, biruratorul văzduhurilor prin aeroplanul care era propria lui invenție și construcție. Pătruns de necesitatea istorică a desființării graniței mergător drumul pe care avea să-l urmeze națiunea română la 1916 pentru biruința și înfăptuirea aspirațiilor ei seculare. Mucenic al ideii de întregire și desrobire națională el a sfîntit cu sângele tinereții sale, în 1913, începutul acestui drum de mîntuire.

În veci să fie binecuvîntată amintirea lui și a neamului din care a odrăslit.”

Recordul de viteză al avioanelor

22 oct. 1919:	B. de Romenet	268 k. 631
7 febr. 1920:	Sadi-Lecointe	275 k. 862
28 „ 1920:	Casale	283 k. 464
10 oct. 1920:	B. de Romanet	292 k. 682
11 „ 1920:	Sadi-Lecointe	296 k. 694
20 „ 1920:	Sadi-Lecointe	302 k. 529
4 noem. 1920:	B. de Romanet	309 k. 012
12 dec. 1920:	Sadi-Lecointe	313 k. 049
26 sep. 1921:	Sadi-Lecointe	330 k. 275
21 sept. 1922:	Sadi-Lecointe	311 k. 233
8 oct. 1922:	Maughan . . .	35 k.
18 oct. 1922:	gén. Mitchel .	358 k. 863
15 febr. 1923:	Sadi-Lecointe	375 k.
29 mart. 1923:	Maughan . . .	380 k. 751
2 noem. 1923:	Brown . . .	414 k.
4 noem. 1923:	Williams . . .	429 k. 025
11 dec. 1924:	Bonnet	448 k. 170

Când pisica face hidroaviație motanul t-i recomandă delicioșele navigațiuni cu barca !...

RADIOELECTRICITATEA

Secretul undelor electrice. — Radiotelefonie. — Telemecanica. — Televiziunea

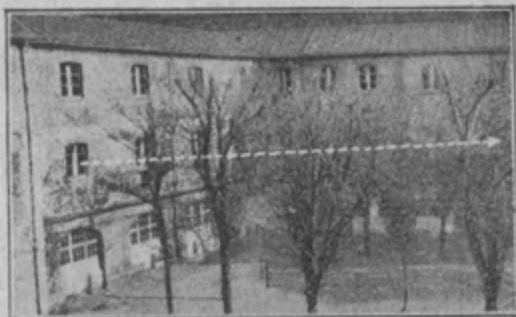
Omul a căutat totdeauna să stăpânească spațiul și timpul. El a urmărit să comunice gândul său, altora, la distanțe cât de mari, prin mijlocul semnalelor convenționale. Azi putem nu numai să comunicăm la distanțe foarte mari, gândurile noastre, dar chiar modulațiunile vocii, ale cântului și timbrele instrumentelor muzicale. Acestea le putem face prin mijlocul telegrafiei fără fir și a radiotelefoniei. Pe ce principii se bazează telegrafia fără fir și radiotelefonie? Cum putem transmite, sau cum putem primi mesagii telegrafice, vorbe, sau cântece, fără să întrebuițăm un fir material, sensibil și vizibil?

Prin undele electrice și prin mai multe aparate de emisiune și recepție. Să vedem ce sunt undele electrice și care sunt principalele aparate de emisiune și de recepție.

Undele electrice. — Pe lângă undele sonore și luminoase, spațiul este străbătut de unde electrice. Suntem înfășurați de o rețea nesfârșită de unde electrice, care circulă în spațiu, fără să fie oprite de corpurile opace. Aceste unde trec prin lemn, carton, piatră și numai suprafețele metalice groase constituie pentru ele obstacole. Undele electrice pot pătrunde în interiorul unei case cu condiția ca ferul și oțelul să nu intre în cantități prea mari în construcția lor. Întreg Universul plutește într-o mare de electricitate și e străbătut, la infinit, de unde electrice. Abia acum un sfert de veac s'a descoperit existența acestor unde, grație cărora s'a putut introduce telegrafia și telefonie fără fir — minunea epocii noastre!

Acum 50 de ani, fizicianul american, *Clerk-Maxwell*, a arătat că eterul de dincolo de atmosferă, servește de mediu propagator undelor luminoase și fenomenelor electrice. După

O experiență istorică

Descoperirea acțiunii undelor electrice la distanța de Branly. Săgeata indică sursa și direcția de propagare a undelor. Branly, instalat în laboratorul său dela Institutul catolic din Paris, depărtat de punctul emisiunii, a constatat la galvanometru acțiunea lor la distanță pe un tub și a realizat astfel prima experiență cu telegrafia fără fir.

coelor. — Undele electrice au o viteză aproape egală cu a luminei (300.000 km. pe secundă) și pot să înconjure un obstacol cât de mare. Ele trec pe de-asupra caselor, munților și chiar a umflăturii lichide cari există între Europa și America, — umflătură, care ar reprezenta un munte de 400 km. înălțime. Numărul vibrațiilor unei unde se numește *frecvență*. Cu cât numărul vibrațiilor e mai mare, cu atât lungimea undeii va fi mai mică.

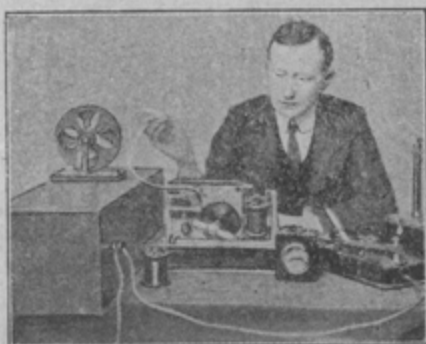
Scănteia electrică formează un număr de unde; ansamblul undelor se numește *tren de unde*. Între un tren de unde și altul, există totdeauna o distanță de 3000 km.

Undele electrice, lansate în spațiu, se amortizează cu repeziune.

7 ani, germanul *Hertz* a descoperit existența undelor electrice, analoage cu undele luminoase. Un alt savant *Edouard Branly*, a reușit să descopere organul necesar recepționării undelor electrice și astfel s'a făcut posibilă telegrafia fără fir. După aceea, genialul inginer italian, *Marconi* a făcut posibilă realizarea practică a telegrafiei fără fir.

În 1899, *Marconi* a făcut primele încercări practice de telegrafie fără fir, cu ajutorul tubului radiocondcător Branly; el a captat aproape de Boulogne — surmer semnalele hertziene emise la Douvres (45 km. distanță).

Propagarea undelor electrice prin înconjurul obstacolelor.

Marconi în laboratorul său.

Lungimea și frecvența undelor electrice

Natura undelor	Lungimea	Frecvența pe secundă
Undele cele mai lungi întrebuințate în T. F. F.	30.000 m.	10.000
Undele reglement. întrebuințate în T.F.F.	2.600 m.	115.380
Undele întrebuințate de Hertz.	1 m.	300 milioane

cu a hygrometrului (măsurătorul umidității aerului), dar el nu oferă indicațiuni precise.

Se poate prevedea timpul, fie după nori (poziția și forma lor), ca și după formațiunea și direcțiunea vânturilor. Hygrometrul poate să indice o ploaie, prin semnalarea saturării atmosferei cu vapori de apă. Telegrafia fără fir înregistrează unele sgomote curioase, care, clasate, pot da indicațiuni prețioase relative la prevederea timpului.

Timpul, în general, are oroare de schimbare. Vremea de a doua zi va fi de 9 ori din zece asemănătoare cu cea din ajun. Foarte rar timpul se schimbă brusc.

Un timp frumos pentru un pieton, poate să fie foarte rău pentru un aviator, de oarece, la sol, când vremea e foarte frumoasă, la înălțime (chiar la 200 m.), se întâmplă de bate un vânt foarte violent și să fie ceață pe o întindere și adâncime oarecare.

Principalele categorii de nori

N U M E	Altitudine mijlocie	A S P E C T	INDICAȚIE
<i>Cirrus</i>	8.000-10.000 m.	Nori de gheață albi. Formă fibroasă. Transparenți; nu dau umbră.	Vânt
<i>Ciro-Stratus</i>	6.000—8.000 m.	Nori de gheață albi; aspect ca și Cirrus.	Ploaie
<i>Ciro-Cumulus</i>	6.000—7.000 m.	Mici pachete	Ploaie
<i>Alto-Stratus</i>	4.000 m.	Fâșii groase	Schimbare de vreme
<i>Strato-Cumulus</i>	2.500 m.	Cenușii sau albaștri, aspect ondulat. Acoperă tot cerul.	Vreme nesigură
<i>Cumulus</i>	1.500—2.500 m.	Foarte albi în partea superioară, groși și rotunzi. Se produc vara. Dispar în general seara.	Vreme frumoasă; afară de cazul când se frâng la margini
<i>Nimbus</i>	1.500 m.	Negri, groși, margini sfâșiate.	Ploaie, sau ninsoare
<i>Cumulo-Nimbus</i>	1.500—6.000 m.	Cenușii, groși, margini sfâșiate.	Furtună, grindină
<i>Stratus</i>	800 m.	Ceață; masă cenușie uniformă.	Timp acoperit fără ploaie
<i>Ceață</i>	0 m.—800 m.	Massă de întindere variabilă; albă.	Cade dimineata: vreme frumoasă. Se înalță dimineata: ploaie.

DESPRE VREME (PROVERBE, ERESURI, ZICATORI)

Vremea vine, vremea trece. — După vreme bună și senină, vine vreme turburată. — Vremea vremuește, floarea se pătește. — Vreme într'un picior. — I-a trecut vremea. — Face a vreme. — Vijetia culcă și trestia și stejarul. — Numai bate vântu de ieri. — Nu se mișcă nici frunza, dacă nu suflă vântul. — Bate vântul, nu-i nimica. — Cine sãmănă vânt, secără furtună. — Vântul de frică nu știe. — Trebuie să te temi de vânt cu zăpadă. — Li suflă vântul cenușa. — Nu't ajunge nici vântul rece. — Se reazămă de vânt. — Cu vântu trăește. — I-l suflă vântul. — Se duce pe aripi de vânt. — Se dă în vânt. — Dacă s'ar mai întoarce și timpul ca codru!

Când norii aleargă pe cer, fac a vreme rea. — Când se adună păsările și vrăbiile toamna pe la arie, iarna va fi grea și geroasă. — Când caută păsările să intre în casă, viscol, sau furtună va urma. — Când porcul umblă cu paie în gură, se va strica vremea. — Când primăvara vor înflori porumbelii (păduceii) vrajmaș, anul va fi zlotos. — Când răsare soarele în nor, toată ziua va fi vreme rea. — Se uită soarele îndărăt, se strică vremea. — Când șoarecii adun mișine pe câmp, va fi iarna grea. — Presurii și vrăbiile când se adună decu toamnă pe la arii, iarna va fi lungă și geroasă. — Când ese puricele la iveală, va fi cald. — Primăvara de 'ți cântă întâi pupăza, îți va merge rău peste an. — Când șoarecii își fac cuibare sus, cade zăpadă mare. — Puricele ce vei prinde întâi în luna Martie, nu trebuie ucis, altfel te frig puricii în vară. — Când țărăesc vrăbiile, când zburdă vitelul, când huește pădurea, când fug negure pe sus, când te mănâncă urechile, când ziua umblă țântari prin aer, când arde fundul ceaunului, — va fi vreme rea. — Când vremea rea începe de dămbăta, ori în zi de sec, va ține mult. — Când ciocârlanul se izbește în fereastră, va fi vreme grea. — Când e ger și căinele se tăvălește, vremea se va mulia. — Când iarna va sufla vânt e ger și căinele se tăvălește, vremea se va mulia. — Când iarna va sufla vânt dinspre Ocnă, zăpada se topește. — Când spina porcului, la cenăuit, e mai dînspre Ocnă, zăpada se topește. — Când iarna vrăbiile caută adăpost sub strășină, va fi ger mare. — Oum va fi în ziua de Florii, așa va fi în ziua de Paști. — Cum va fi în ziua de Sfinți (9 Martie) așa va fi toată primăvara. — Cum va fi în ziua de Ovidenie așa va fi toată iarna. — Când vrăbiile se scaldă în praf, va fi vreme bună. — Când se vede la apus o sprânceană luminoasă, va fi vreme frumoasă. — Vântul tare de răsărit aduce zloată.

Despre ploae. — Dacă plouă când întinzi rufe, nu te iubește bărbatul. — Pisica când se suie pe cuptor, sau sobă, vremea se va strica. — Să nu te miri de ploae că conținește. — Când plouă cu soare e semn că fetele sunt îngreunate. — Când soarele dogorește, va ploua. — Neguri venind dela șes, ploi putrezi. — Când din păduri se ridică negura, vor fi ploi îndelungate. — Când es furnici în casă, ori solomăzdră, în ograda, va ploua. — Va ploua: când es râme și broaște în ograda; când te mănâncă pielea când te dor picioarele, când se bat ratele cu aripele de pământ; când broaștele și burecicii orăcăesc. — Când plouă cu buibuci, va fi puhoi. — Nu țipa în foi de ceapă veste-de că strici ploae. — Când primăvara zbor mulți pulveri, semn de vițuri mari de apă. — Când cântă ciufu mult, anul va fi ploios. — Ca să înceteze ploile se îngroapă o păpușă la încrucisarea drumurilor. — Când visezi că ești uscat de ploae, sau ai căzut în apă, e semn de supărare. — Prier (Aprilie) fără ploae, cheful românului'moaie. — Când se târăsc râmele pe pământ; sau rândunele zboară pe aproape de casă are să ploae. — Când sarea umezește, va ploua. — Omul udă nu-i pasă de ploae. — Udu nu se teme de ploae, dar nici baba de glod (noroi). — Cel bătut de grindină nu se sperie de ploae. — Ploaia ce vine cu putere mare nu ține mult. — Dacă a început ploaea subțire, mult va ține. — Ploaea măruntă, te pătrunde. — După ploae și soare. — Fugi de ploae și dai în băltoace. — Puțin ploae, multă imală (tină). — Între două nu te ploud; lângă una, totdeauna. — Ploud peste mriște și ninge peste pădure. — Parcă ploud dela el. — Trăznetul te sperie, iar ploaea te gâfugă. — Norul de dimineață vestește ploae. — În lipsă de ploae e bună și ploae. — Când merg norii spre Miază-Noapte, are să ploae și are să viscolească. — Când se îngroapă o păpușă la încrucisătura drumului, ploaea încetează. — Când plouă în timpul aratului popușoiului, în acel an nu va fi mană la popușoi.

AUTOMOBILISM

EVOLUȚIA AUTOMOBILULUI

Circulația. — În 1925 au circulat :

In <i>Siatele Unite</i> ale Amer. de Nord	14.000.000 aut.
In <i>Marea Britanie</i>	1.200.000 „
In <i>Canada</i>	700.000 „
In <i>Franta</i>	480.000 „

Numărul mare de automobile, care circulă în Statele Unite, față de numărul celor din marile state europene, se explică prin prosperitatea generală a republicelor nord-americane și bune stări a locuitorilor lor.

Istoric. — În veacul al XIII-lea, Roger Bacon, din Hamburg, a fost precursorul ideologic al automobilului. El a spus că se poate pune în mișcare „vehicule fără să fie trase de animale“. În epoca renașterii mai mulți ingineri și-au propus să realizeze practic, sau cel puțin teoretic, problema pusă de Roger Bacon.

În biblioteca Oficiilor din Florența, intitulată *Orderni mecanici*, e o miniatură din 1430, care reprezintă o trăsură pusă în acțiune de vânt. În 1460, inginerul Roberto Valturio, într-un tratat apărut la Verona, reprezintă o altă trăsură acționată prin ajutorul vântului. Am putea spune că ideea automobilului era... în aer, cu stăt mai mult, cu cât în părțile laterale ale acestui vehicul erau fixate două roți, fiecare prevăzută cu câte 4 aripi. În 1599, s'a construit de matematicianul Simon Stevin — unul din fondatorii mecanicii raționale — o trăsură cu pânze, care parcurea 50 km. pe oră, — viteză extra-ordinară în acea epocă! În 1649, Hautsch din Nüremberg a construit o trăsură, prevăzută cu un mecanism de ceasornicărie, acționat de resorturi. Aceasta a fost cea dintâi trăsură-automobil. Verbiest (sec. 18) a întrebuintat vaporii spre a acționa o trăsură (un eolipyl).

Denis Papin a construit și el o trăsură în acest gen. Abatele Hautefeuille a inventat „mașinele cu gaz“ care au dat naștere motorului modern. În 1860 inginerul francez, Lenoir, a creat primul motor, în adevăr utilizabil. În 1863 a circulat pe străzile Parisului cea dintâi trăsură cu petrol; în 1872, și-a făcut apariția cea dintâi trăsură-omnibus cu vaporii, care avea o viteză de 45 km. pe oră; iar în 1885, au apărut quadriciclele cu vaporii Dion și Bouton. După aceea trăsurile acționate cu petrol s'au înmulțit.

Automobiliste în 1925.

Motorul. — Primul motor a lui Lenoir (1860) se apropia în construcția sa, cu mașina cu vaporii. El avea un piston, care se deplasa într-un cilindru; consuma mult gaz (peste 2.000 litri de cal-oră) și puterea lui era slabă. La 7 Ianuarie 1862 Beau de Rochas a obținut un brevet pentru descoperirea sa: ciclul de patru timpi, care și azi regulează mersul motoarelor moderne cu mai multe cilindre. Viteza motoarelor automobilelor este fabuloasă.

Turism. — Automobilul de turism cel mai întrebuintat este de 10 H. P

El consumă 10 litri de benzină pe suta de km. și cântărește, cu încărcătura obicinuită 1.000 kilo. Transportul acestor 1.000 kilo la 100 km. necesită o energie de 300.000 kilogrammetri, — energia necesară spre a ridica 1.000 kilo la 300 m. altitudine.

Cel mai bun automobil de turism nu trece viteza de 70 km. pe oră. El poate parcurge etapele cele mai lungi; permite călătorilor să admire peisagiile și evită accidentele.

Calul-vapor; Horse-Power; H. P. — În practica automobilă nu se întrebuințează, ca unitate de putere, kilogrammetrul pe secundă, ci se ia ca unitate *calul-vapor*, care e egal cu o putere de 75 kilogrammetri pe secundă. În Anglia *Horse-Power* e echivalentul unei puteri de 76 kilogrammetri. De la inițialele celor două cuvinte englezești, *cali-vapori* sunt numiți H. P. De unde vine expresia hibridă și zoologico-mecanică de *cal-vapor*?

Din epoca când mașinile cu vapor, acționau pompele spre a epuiza apa din mine. Cum până la apariția acestor mașini, pompele erau trase de cai, după ce s'au utilizat mașinile cu vapor la pompe, s'a luat obiceiul să se stabilească comparații între debitele pompelor, — după cum ele erau puse în mișcare de mașina cu vapor, sau de un cal. Diferența obținută se socotea în... *cali-vapori*.

Străbaterea Africii în automobil. — Sahara a fost străbătută în automobile, dela Tuggurt la Tombuctu și înapoi, în iarna anului 1922—6 Ianuarie 1923 de misiunea franceză Haardt-Andouin-Dubrenil. Sahara a fost apoi străbătută în automobil de Gaston Gradiș (1923) dela Oran-Tombuctu la Niamey.

AVIAȚIUNEA

Progresele aviației

Organele principale ale avionului

Fuselajul e partea avionului pe care sunt fixate aripile, motorul, trenul de aterisaj, nacela, etc. El trebuie să prezinte o perfectă soliditate și rigiditate și să ofere cea mai mică rezistență

posibilă înaintării aparatului în aer.

Nacela. — Nacela e situată înaintea fuselajului; ea cuprinde scaunul pilotului, instrumentele de bord, etc.

Trenul de aterisaj. — Trenul de aterisaj e partea din față a avionului, rezemată pe două roți, care permite luarea vitezei înainte ca aparatul să părăsească pământul și să piardă viteza, după ce aparatul a atins pământul. Roțile sunt garnisite cu pneumatice spre a se putea amortiza isbiturile.

Cârja. — O piesă de lemn, sau de fier, numită *cârja*, e situată în spatele avionului. Ea împiedecă avionul să se frece de sol și face și oficiul de frână.

Aripile. — Aripile sunt făcute din pânză de in, de cânepă, de bumbac, sau de mătase și trebuie să ofere o rezistență de 1500 kg. pe metru liniar în ambele sensuri.

Aripile au forme variabile. Aripile de lemn contra-placat, sau chiar de metal ușor, tind să înlocuiască aripile de pânză.

Motorul. — Motorul utilizează și transformă căldura. Combustibilul în motoarele de aviație e benzină.

Motoarele sunt de mai multe feluri: în formă de stea; motoare în V; motoare rotative; polimotoare.

Elicea. — Elicea e fixată în fața motorului, la majoritatea avioanelor, sau în spatele aparatului. Ea servește la transformarea mișcării de rotație a motorului într-o mișcare propulsivă, sau tractivă. Elicea avionului, trebuind să învingă rezistența aerului, are un bord de atac, un bord de esire și un unghiu de atac; ea produce un efect gyroscopic. Elicele se construiesc din lemn solid (acaju, stejar perfect uscat, etc.). Cele mai multe elice sunt constituite din mici bucăți de lemn, lipite două câte două, după ce au stat într-o soluție de formol spre a nu putrezi.

ORGANELE TELEGRAFIEI FĂRĂ FIR

Organele telegrafiei fără fir. — Telegrafia fără fir, în practică, are nevoie de mai multe organe, în primul rând de organul producător de unde electrice: *generatorul și detectorul* lui Branly care recepționează undele. Apoi e alt organ care transformă electricitatea, dându-i înaltă frecvență indispensabilă tășnirii schintei: *transformatorul*. Ca scântea să tășnească cu toată siguranța avem alt organ: *eclatorul*. Organul grație căruia se poate lansa unde în spațiu, după un ritm determinat, în așa mod, încât primite la postul de sosire să se producă *semnale lungi sau scurte*, realizând linii (—) și puncte (.) ca în telegraful Morse, se numește *manipulator*. Un alt organ esențial este *antena*, care împrășteie undele în spațiu. Toate aceste organe — generatorul, transformatorul, eclatorul, manipulatorul și antenna — slujesc la *emisiunea undelor*. Să vedem acum care sunt organele necesare *recepției* undelor.

Aceste organe sunt: *colectorul*, care culege și captează undele emise de un post. Acest colector e sau o *antena*, sau un *cadru* pe care e înfășurat un fir lung și al cărui plan e orientat în direcția postului de unde se emit undele. Antena, firul sau grupul de fire, ridicat în aer de-asupra posturilor de t. f. f. nu îndeplinește numai rolul de colector, sau de emițător de unde, ci, dă naștere la unde, a căror lungime e în relațiune cu propria sa înălțime.

Antena trebuie să comunice cu pământul și ea e cu atât mai bună, cu cât e mai înaltă. Antena e constituită din fire de metale nemagnetice (cupru, bronz, aluminium). Formele antenei variază: cu un fir, prismatică, în perdea, sau în formă de con răsturnat.

Diverse forme de antene: cu un fir; antena prismatică; antenă-perdea; antenă cu conul răsturnat.

Colectorul (antena, sau cadrul) trebuie să comunice cu *detectorul*, cu *receptorul*, care, e un receptor telegrafic.

Telefonia fără fir. — Dacă receptorul e un telefon, atunci se aud zgomote lungi sau scurte, care figurează

Banda perforată pentru transmiterea automată cu mare viteză.

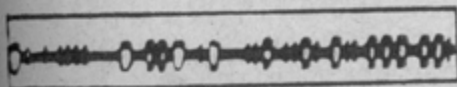
trăsături și puncte ale alfabetului telegrafic. Azi prin detectori foarte sensibili se aude chiar vorba și notele de muzică. Și iată realizată *telefonia fără fir*.

Radiotelefonie. — Transmiterea mesajilor la distanță prin unde electrice, a obținut, în ultimii ani, rezultate minunate. Se transmit nu numai semnale lungi, sau scurte (un alfabet, sau un cod), dar modulațiunile vocii, sau ale cântului și toate timbrele instrumentelor muzicale.

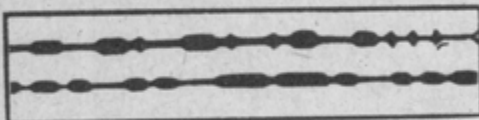
Televiziunea și Telemecanica.

— Telegrafia fără fir ne-a rezervat și alte minuni: *Telemecanica* și *televiziunea*. Telemecanica, concepută și realizată de Branly, poate să acționeze la distanță aparate mecanice, prin simpla emisiune de unde electrice.

Se pot aprinde lămpi așezate în fundul unei săli; se poate pune în mișcare o armă de foc etc. Prin undele electrice se comandă mișcările unui avion fără pilot și fără pasageri; avionul poate ajunge la destinația ce i s'a fixat de un post de comandă telemecanică, iar în timp de război, să lanseze bombe etc.

Bandă de înregistrare fotografică a unei transmisiuni automate.

Recepțiile simultane a două telegrame fără fir pe o singură bandă fotografică.

Torpilele, deasemenea, pot fi lansate prin telemecanică. Se fac experiențe și cu vapoarele lansate pe mare prin aparatul de telemecanică.

Televiziunea e pe punctul de a fi realizată. Inginerul *Belin* a isbutit să transmită la distanță, prin telegrafia fără fir, scrisul însuși, desemnuri, imagini animate. El a indicat principiul unui aparat, care, utilizând minunatele proprietăți ale selenium-ului, permite, la distanțe mari, reproducerea imaginilor animate. Se caută acum construcția materială a aparatului ce va realiza televiziunea.

Numărul posturilor de recepție radiofonică în Statele-Unite, Anglia și Germania.

Statele-Unite: în 1925 au fost în serviciu 3.600.000 de posturi de recepție.

Anglia: numărul licențelor acordate a fost de 1.356.000.

Germania: numărul licențelor acordate a fost de 815.000.

LĂMPILE CU TREI ELECTROZI. — Lampa cu trei electrozi a fost realizată de *Lee de Forest* în 1907; ea se bucură de proprietatea de a amplifica variațiile de tensiune. După ce oscilațiile sunt amplificate într-o lampă, ele pot să treacă în circuitul grătarului altor lămpi unde sunt iarăși amplificate. Lampa lui *Forest* avea următoarea caracteristică: s'a adăugat un al treilea electrod între filamentul și placa lămpii simple cu doi electrozi. Electrodul al 3-lea avea forma unui grătar (Numele de „grătar“ s'a păstrat până azi, chiar în cazul când forma numai corespunde unui grătar).

Care e rolul grătarului, adică al celui de al treilea electrod?

Grătarul controlează emisiunea de electroni a filamentului incandescent și curentul stabilit de acești electroni între filament și placă. Lampa cu trei electrozi a revoluționat telegrafia fără fir și a contribuit să ofere o soluție practică telefoniei fără fir.

Dela 1914 savanții și-au dat seama de importanța covârșitoare a aparatului mic imaginat de *Lee de Forest*, care stăpânește unda electrică, o amplifică și o controlează.

Noul sistem de radiotelegrafie dirijată cu unde scurte *Marconi* — *Franklin*. — *Marconi* ajutat de asistentul său, *C. S. Franklin*, a realizat un nou sistem de radiotelegrafie cu unde scurte dirijate, zis sistemul cu *mînunchiu* (*Beam system*), sau sistemul cu reflector. Rezultatele experiențelor făcute au fost pe deplin satisfăcătoare.

ASOCIAȚIA PRIETENILOR RADIOFONIEI DIN ROMANIA. —

În România s'a înființat asociația „Radiofonia“ de către amatorii radiofoniei și amatorii de a se răspândi aplicațiile radiofoniei în țara noastră. Sediu al asociației e în București, str. *Victor Em. nuel III*, N. 14.

Scopurile Asociației sunt:

1. De a răspândi gustul radiofoniei și diversele sale aplicații printre amatorii din România.
2. De a grupa la un loc pe toți amatorii pentru schimburi de păreri, conferințe, organizări de concerte, etc.
3. De a răspândi cunoștințele tehnice necesare pentru cunoașterea aparatelor și utilizarea lor, de a organiza în acest scop conferințe; cursuri pregătitoare, demonstrații, etc.
4. De a da consultanță și avice la cererea membrilor săi cu privire la calitățile și convenabilitatea diferitelor construcții de aparate.
5. De a face demersurile și stăruințele indispensabile pentru obținerea celor mai bune condițiuni necesare utilizării și dezvoltării acestor aplicații în vederea determinării modalităților de funcționare ale posturilor, formalităților de îndeplinire, etc.
6. De a întreține legături cu societățile similare din străinătate.

Lampa cu trei electrozi.

CONGRESUL INTERNAȚIONAL DE T. F. F. DELA PARIS. — În ziua de 14 Aprilie 1925 s'au ținut la Paris două mari congrese internaționale de T. F. F.: „Congresul juridic al Comitetului Internațional al T. F. F.“ și acela al „Uniunii Internaționale a Amatorilor de T. F. F.“

Au luat parte delegați din 27 de țări.

DEZIDERATELE CONGRESULUI JURIDIC INTERNAȚIONAL DE T. F. F. —

1. Eterul este liber: în afară de dreptul de reglementare care aparține fiecărui Stat, întrebuințarea acestei libertăți trebuie să nu turbure ordinea publică; să nu prejudicieze siguranța Statelor; să nu împiedice aplicarea măsurilor pentru asigurarea salvării vieților omenești, în sfârșit să nu stănjenească libertatea comunicațiilor atât interne cât și internaționale.
2. Nici o exploatare comercială a unei emisiuni radioelectrice nu poate fi făcută fără înțelegere cu emițătorul.
3. Dreptul de proprietate intelectuală, recunoscut prin convenția internațională de la Berna din 1886 asupra protecției dreptului de autor, revăzută la Berlin în 1908, se aplică și

la răspândirea operelor intelectuale prin orice mijloc de transmitere sau de execuție. El se aplică deci, cu toate consecințele și la răspândirea lor radioelectrică.

4. Transmiterea radioelectrică a execuției unei opere intelectuale, literare sau artistice, nu poate fi făcută fără consimțământul interpretului.

5. Represiunea concurenței necinstite, recunoscută în materie comercială și industrială prin convenția internațională dela Paris din 1883, revăzută la Bruxelles și la Washington, se aplică la orice întreprindere a informațiilor (de presă, de finanțe, de publicitate, etc.) transmise pe calea radioelectrică.

REZOLUȚIILE CONGRESULUI INTERNAȚIONAL AL AMATORILOR DE T. F. F.

— 1. Constituirea unei uniuni internaționale a amatorilor de T. F. F.:

„*International Amateur Radio Union*“ pentru organizarea comunicațiilor bilaterale între amatori din toate țările; reprezentarea intereselor amatorilor de T. F. F. și în general dezvoltarea în toate domeniile, a activității lor. Primul birou al noului asociații s'a constituit astfel: Hiram Maxim (America) președinte; G. Marcuse (Anglia) vicepreședinte; K. B. Warner (America) secretar-casier; J. G. Mezger (Franța) și Frank Bell (Noua Zelandă), consilieri.

2. Atribuirea de lungimi de undă pentru emisiunile de amatori (de acord cu congresul juridic) Acestea din urmă au fost fixate după cum urmează: Europa, 115—95 metri și 47—43 metri; Statele Unite, 85—75 metri și 41,50—37,30 metri; Canada și Terre-Neuve 120—115 metri și 43—41,50 metri; alte țări, 95—85 metri și 37,30—35 metri. Sub 35 de metri, libertate totală pentru studii și experiențe. De altfel aceste zone au fost alese printre acelea cari sunt autorizate de diferitele State.

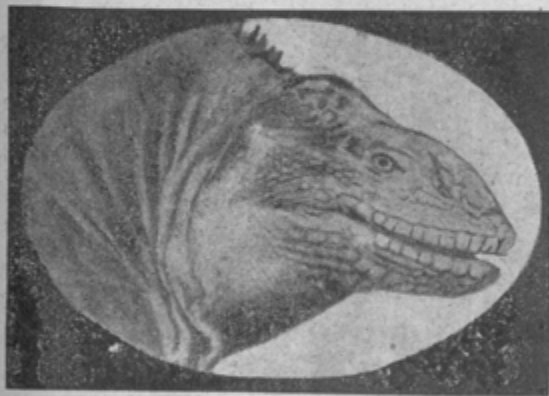
3. Atribuirea de litere indicatoare pentru fiecare țară.

4. Adoptarea provizorie a limbii *esperanto* ca limbă internațională pentru radio.

O VIZIUNE A FAUNEI PREISTORICE IN ZILELE NOASTRE

In archipelagul Galapagos viețuiesc reptile gigantice.

Archipelagul Galapagos. — Fauna archipelagului Galapagos (Oceanul Pacific) a fost studiată de Charles Darwin în 1832 și acum câțiva timp de o expediție britanică condusă de William Beebe, savant naturalist care a publicat rezultatul cercetărilor fă-

Broască țestoasă gigantică din insula Albemarle.

Șopărlă gigantică terestră.

cute în „*Zoological Society Bulletin*“. Archipelagul Galapagos (al broaștelor țestoase) este situat la equator — 600 Km. depărtare de coasta republicii sud americane Ecuador.

Cea mai mare insulă e Albemarle. Celelalte insule sunt: Chatham, Indefatigabile, Santiago, Duncan etc. Suprafața totală a archipelagului: 2400 mile pătrate.

Expediția britanică a descoperit în Galapagos o broască țestoasă gigantică, care viețuie în fundul unui crater. Odinioară au trăit în această insulă mii de broaște țestoase gigantice.

Sopările ocupă un loc de seamă în această faună preistorică. Ele sunt de mai multe genuri și specii. Colorațiunea lor e foarte variată: roșu cu negru, verde, violet, cenușiu etc.

Aceste culori variate nu sunt obicinuie la animalele terestre, ci numai la păsări.

Șopârta cu capul scurt (*Amblyrhynchus*), sau **gigantul marin**, are o talie de 1 m. și 50 cm. și aceeași culoare ca și stâncile de lavă, pe care viețuiește. Ea are ghiare formidabile și înfruntă valurile mari ale oceanului. Acest monstru-reptilă știe să înnoate și coada lui foarte lungă i-i servește la înnot. Specia aceasta, care trăia până acum 20 de ani, în trupe imense, tinde să dispară.

Conolophus, sau **șopârta gigantică terestră**, are un corp lung de 1 m. 50 cm. e bogat și strălucit colorat. Monstrul trăiește departe de ape și preferă umbra arborilor. *Conolophus* e o reptilă foarte agresivă: se repede la oameni și îi mușcă cu ferocitate. Mușcătura lui e primejdioasă.

In general, insulele Galapagos ne oferă o viziune impresionantă aceea ce a fost planeta noastră acum câteva milioane de ani, când reptilele gigantice stăpâneau lumea.

Șopârta de 1 m. 50 cm. lungime.

LEBĂDA — PASĂREA REGALĂ

În stare sălbatecă lebedele își construiesc cuiburile lor pe țărmul apelor dulci (lacuri, râuri); sau în ținuturi apropiate de mare.

Lebedele, în bande numeroase pornesc din regiunile septentrionale (peninsula scandinavă) și se duc în Africa. În drumul lor se opresc în diferite puncte ale Europei.

O familie simpatică ..

Lebede cu puișorii lor.

cușcă mare, de câțiva metri pătrați. Adeseori s'a înregistrat cazuri când lebedă-tată a murit de înfrustrare în fața cuștei, în care erau închiși puișorii....

Dacă o bandă de lebede sălbatice, s'a oprit într'un loc unde trăesc lebede domestice, acestea din urmă au dorința de libertate și multe din ele pornesc cu celelalte în aventură... Lebedele europene sunt de trei specii. Cea mai frumoasă specie este *Lebăda de Mantua*, care are proporții impozante (3 m. 65). Numai specia *Cygnus alor* poate fi domesticită.

Din cauza eleganței lor, lebedele au fost supranumite: *pasărea regală*.

Pasărea aceasta a fost cântată de poeții cei mai mari.

Lebăda își construiește singură cuibul. Odată ouăle scoase, bărbatul face garda cuibului și vai de pasărea care ar îndrăzni să se apropie... În marile ferme puii, după 6—7 zile sunt luați din cuib și transportați împreună cu mama lor într-o

IZVOARELE MONDIALE DE ENERGIE

Bogățiile hidraulice motrice. — Toate țările nu sunt în aceeași măsură favorizate sub raportul bogățiilor hidraulice motrice. Regiunile muntoase și păduroase sunt cele mai favorizate.

Iată inventarul aproximativ al acestor forțe:

Europa, 65 milioane cai putere (0,13 de locuitor).

Asia, 236 mil. cai putere (0,27 de locuitor).

Africa, 160 mil. cai putere (11,4 de locuitor).

America de Nord, 160 mil. cai putere (1,17 de locuitor).

America de Sud, 95 mil. cai putere (5,3 de locuitor).

Australia, 30 milioane cai putere (3,75 de locuitor).

Dacă examinăm în amănunte situația vedem că *Norvegia*, dispune de 13 mil. cai putere (5,2 de loc.); *Elveția*, 1.500.000 cai putere (0,40 de loc.); *Spania*, 5 mil. cai putere (0,26 de loc.); *Franta*, 7 mil. cai putere (0,18 de loc.); *Italia*, 6 mil. cai putere (0,18 de loc.); *Anglia*, *Germania* și *Rusia* dispun de aceeași cai putere, revenind la 0,02 de locuitor.

Olanda și *Danemarca*, fiind țări joase sunt lipsite aproape cu totul de forțe hidraulice motrice.

Țările Americii de sud sunt favorizate în izvoare de energie.

În Africa căderile cele mai puternice de apă sunt situate în regiuni puțin accesibile.

Forțele hidraulice pot fi dublate prin împăduriri.

MINUNILE ORIENTULUI

Biserica Sf. Sofia din Constantinopol amenințată. — Monumentala biserică Sf. Sofie din Constantinopol — una din minunile Orientului — pare a fi

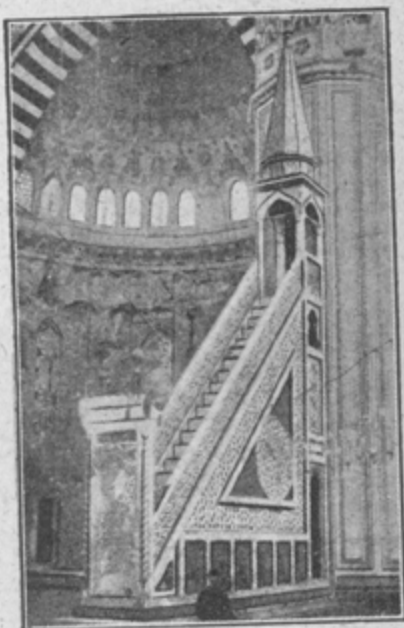

Interiorul moscheii Sf. Sofia din Constantinopol.

în primejdie. Una din bolți amenință să se prăbușească. O comisiune tehnică a studiat monumentul religios și a propus măsuri spre a se înălțura o catastrofă.

Către mijlocul veacului al IV, împăratul Bizanțului, Constantin, a clădit

o biserică, pe care a închinat-o *înțelepciunii divine* (Hagia Sofia) și nu sf. Sofia. Ea a fost deschisă în anul 360. În anul 404 biserica a fost incendiată; ea a fost restaurată de împăratul Teodosiu cel tăbăr, în anul 415. În anul 552 iarăși a fost incendiată. Justinian a ridicat apoi templul grandios al Sf. Sofiei. Biserica a

Vedere din interior.

Un stâlp bizantin al moscheii.

fost construită după planurile arhitecților Anthemios din Trales și Isidor din Milet, — greci din Asia Mică. La 27 Decembrie 537 templul a fost gata și Justinian a spus în această zi: „Glorie lui Dumnezeu, care m-a judecat demn să îndeplinesc

Vederea exterioară a moscheii Sf. Sofia.

Urma mâinii lui Mahomet II (?) pe unul din pereții moscheii Sf. Sofia

această operă; te-am învins, Solomon! ». După 20 de ani, una din copole s'a sfărâmat. Reparațiile au durat cinci ani și în anul 563 biserica Sf. Sofia a fost din

nou sfințită. Cum bolta s'a prăbușit după câțiva ani, ea a fost reconstruită între 989—1346. Biserica Sf. Sofia e clădită pe un plan dreptunghiular. Colonadele sunt bogat colorate. Se remarcă monoliți de o rară frumusețe. Cupola principală dă impresia unui cer de aur și de mozaic.

Această arhitectură bizantină e o capodoperă.

În ziua de 29 Mai 1453, după o luptă sângeroasă dată chiar în împrejurimile marelui locaș, turcii conduși de sultanul Mahomed II, au pătruns în interiorul monumentului. Mahomed II a intrat călare și a transformat biserica creștină în moschee.

CÂTA CARNE SE CONSUMĂ PE AN

(Cap de locuitor în mijlociu)

Englezul	60 kgr.
Germanul	45 kgr.
Ungurul	44 kgr.
Francezul	43 kgr.
Italianul	40 kgr.
Spaniolul	39 kgr.
Românul	15 kgr.

În vechiul regat (România) s'a consumat în anul 1924, 18 la sută din stocul bovinelor, față de 11 la sută cât s'a consumat în 1908.

PRAFUL BINEFACATOR ȘI RAUFACATOR

— Un gram de praf conține 3.887.500 de microbi (în orașe). — O revoluție în igiena locuințelor.

Praful binefacător. — Atmosfera e încărcată de sfărâmături mici ale materiei terestre, sau cosmice. Aceste sfărâmături sunt transportate de vânturi la distanțe considerabile. În regiunile polare s'a observat cum praful depus pe blocuri de gheață formează un teren favorabil vegetației. În praful din atmosferă se găsesc și mii de germeni ai vieții vegetale și animale.

Praful răufacător. — În stare normală o cameră conține în aerul din interiorul său 2000 de microbi pe metru cub.

Praf mărit de 306 de ori.

Praful cosmic al oceanelor mărit de 600 de ori.

Dacă respirăm aerul din această cameră (2000 microbi pe mc.) și se analizează apoi aerul expirat de noi, se constată că aerul nu mai conține decât 100 de microbi pe metru cub. Unde sunt ceilalți 1900 de microbi pe metru cub? În plămânii noștri,

Un gram de praf (oraș) conține 3.887.500 de microbi. Dacă toți microbii ar fi periculoși organismului nostru, omul ar fi secerat de boli; dar din fericire nu toți microbii care viețuiesc în praf sunt primejdioși. Se poate întâmpla ca printre cele 3.887.500 de

microbi, cât s'a constatat că sunt într'un gram de praf, să existe și microbi ai difteriei sau bacilii lui Cook și atunci omul, care respiră aerul dintr'o cameră, încărcat de praf, poate foarte ușor să se îmbolnăvească grav. De acela praful e în general periculos organismului nostru din cauza milioanei de microbi variați ce se găsesc în fiecare gram.

Cum „curățim” camerele de praf. — Se curăță camerele de praf în mod primitiv. De fapt, praful e răscolit, transportat dintr'un loc în altul, dar nu expulzat definitiv din camere. Când stăpâna casei ordonă, sau procedează ea însăși la „aerisirea” apartamentului, rezultatul obținut e dezastruos: tot praful din camere e pus în mișcare; e deplasat, dar nu e eliminat din apartamente.

Măturatul parchetelor, curățirea tapetelor, scuturatul covoarelor, al pernelor, etc. provoacă o deplasare zgomotoasă și brutală a prafului.

Dacă aerul dintr'o cameră conține 2000 microbi pe metru cub de aer, în stare normală; aceeași cantitate de aer va cuprinde 150.000.000 de microbi după operațiunea primitivă a „măturatului”, sau a „scuturatului”.

Aerul din aceeași cameră, va conține de 75.000 ori mai mulți microbi decât înainte de operațiunea „măturatului”, sau a „scuturatului”.

Din punctul de vedere igienic, aspiratorul are toate avantajele să și alimenteze plămânii sau cu tot soiul de microbi periculoși organismului!

În orașele noastre un obicei detestabil e acela de a se scutura covoare, preșuri etc., în balcoane. Modul primitiv cum se mătură apoi străzile în orașele noastre e de asemenea antihigienic.

Curățirea camerelor, a curților și a străzilor prin aceste mijloace primitive este nefastă sănătății noastre.

Electricitatea permite o revoluțiune în igiena locuințelor.

Există un aparat, care poate îndeplini în condițiuni ideale curățirea radicală de praf a camerelor noastre. Electricitatea, pe lângă alte numeroase servicii ce aduce omenirii, a permis o revoluțiune și în gospodărie.

Acest aparat e *aspiratorul electric*.

Aspiratorul electric. — Un motor învârtindu-se cu mare viteză, acționează unul, sau mai multe turbine și crează un curent de aer ascendent, care strânge repede tot ce se găsește în drumul aspirațiunii sale. Acesta e aspiratorul electric, care dă rezultate mulțumitoare, în operațiunea curățirii aerului de praf. El strânge prin o aspirațiune continuă și puternică, tot praful din aer, sau praful depus, sau ascuns în mobile, în tapete, în scânduri și chiar cel aflat în scobituri, în ascunzișuri.

Cu acest aparat curățirea camerelor se poate face în mod perfect într'un timp scurt și astfel se economisește și mâna de lucru.

E drept că aceste aparate nu pot fi întrebuințate de oamenii nevoiași, dar nici oamenii bogați nu-l introduc, cu toate că le-ar aduce reale și importante servicii. Stăpâna casei, care face ea însăși curățirea camerelor, prin mijloacele primitive cunoscute să bage cel puțin de seamă, că praful să nu fie răscolit cu violență în interiorul camerelor.

REGIUNILE PADUROASE DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

SUPRAFAȚA. — DENSITATE. — EXPORT

În lumea întreagă suprafața pădurilor e socotită la 27 milioane kmp.; dintre care 12 milioane de kmp. păduri situate în zona ecuatorială și 15 mil. de kmp. păduri, situate în zonele temperate. Oea mai mare densitate forestieră e în Finlanda (63 la sută); apoi în Japonia (60 la sută); în Suedia (50 la sută); în Rusia din Europa (39 la sută); în Canada (33 la sută), etc. *România ocupă al 15-lea rang în ce privește densitatea forestieră.*

Cel mai bogat continent în vegetație forestieră e America de sud.

Export. — Principalele state exportatoare de lemn sunt: Statele-Unite, Suedia, Canada, Norvegia, Franța, Australia, Indiile engleze, România, Mexico, Noua Zelandă, Rusia sovietică.

Suprafața pădurilor din România

No. curent	PROVINȚII	SUPRAFAȚA PADURILOR					
		Pădure hectare	Ar.	Poeni hectare	Ar.	Total hectare	Ar.
1	Vechiul Regat	2.519.883	—	411.507	—	2.931.390	—
2	Basarabia	30.499	—	260.399	—	290.898	—
3	Bucovina	411.605	—	28.207	—	439.812	—
4	Transilvania, Banat, Crișana și Maramureș . .	3.372.592	—	254.803	—	3.627.595	—
	Total	6.334.579	—	954.916	—	7.289.495	—

Intinderea României fiind de 29.424.400 ha., pădurile ocupă 24,7 la sută; revine pe cap de locuitor 0,44 ha. pădure.

Cel mai mare procent păduros se găsește în Bucovina, apoi în Transilvania, mai puțin de jumătate în vechiul regat și foarte mic în Basarabia.

Repartizarea pădurilor după natura proprietarului

No. curent	Natura proprietarului	Vechiul Regat	Basarabia	Bucovina	Transilva- nia, Banat, Crișana și Maramu- reș	Suprafață totală
		ha.	ha.	ha.	ha.	ha.
1	Stat	1.243.186	213.898	1.617	619.799	2.078.500
2	Pers. juridice, etc.	208.621	—	280.088	831.761	1.320.470
3	Particulari	1.479.583	77.000	158.107	2.175.835	3.890.525
	Total	2.931.390	290.898	439.812	3.627.295	7.289.495

Majoritatea pădurilor se găsește în regiunile muntoase și în cele deluroase.

La câmpie pădurile ocupă o suprafață foarte mică (0,09 ha. de locuitor). Pădurile din vechiul regat și Basarabia dau o producție anuală, mijlocie, de circa 4 milioane steri lemne de foc și circa 1 mil. m. c. lemn de construcție.

CUM SE POT INLATURA, SAU MICȘORA, ZGOMOTELE
IN ORAȘE?

Orașele mari, din cauza diverselor mijloace de locomoțiune, sunt producătoare de zgomote, de trepidațiuni, de vibrațiuni de tot soiul. Dacă aceste trepidațiuni și vibrațiuni, amenință clădirile, de oarece zidăria, lemnăria și fierăria nu pot fi supuse la continue vibrațiuni, ele influențează asupra sistemului nostru nervos.

S'a construit un aparat, numit stetoscop — care poate să fixeze intensitatea și frecvența vibrațiunilor într-o direcție oarecare.

În Anglia și Franța se studiază mijloacele cele mai practice spre a micșora, sau înlătura, pe cât posibil, vibrațiunile și trepidațiunile. La Londra, pe o linie a metropoliului, s'au așezat șinele pe un strat de cauciuc. În America, o gară subterană a fost construită în așa mod, în cât trepidațiunile pot fi reduse.

Partile principale ale clădirii s'au instalat pe cutii de metal pline de nișip. Se studiază apoi înlăturarea zgomotului motoarelor din uzine, ca și cel făcut de motoarele automobilelor, motocicletelor, side-carelor; trepidațiunile vagoanelor în mers, etc.

APLICAȚIUNI ȘTIINȚIFICE ÎN VIAȚA PRACTICĂ

Mașina electrică de bucatărie. — O mașină electrică ermetic închisă, spre a înlătura orice pierdere prin circulația aerului, grație dispozițiilor sale inter oare, permite prepararea bucatelor în cele mai bune condițiuni. Alimentele după natura și greutatea lor, sunt preparate într-un timp determinat. Această mașină are un aparat automatic, care asigură tuturor felurilor de mâncare temperatura necesară până când, rând pe rând, pot fi servite la masă.

Mașina de deschis corespondența. — Pentru deschiderea corespondenței există o mașină specială, care a fost inventată de o tânără americană, Sofia Heilbrun. Grație acestei mașini se pot desface pe oră 5 000 de plicuri, în condițiile cele mai bune.

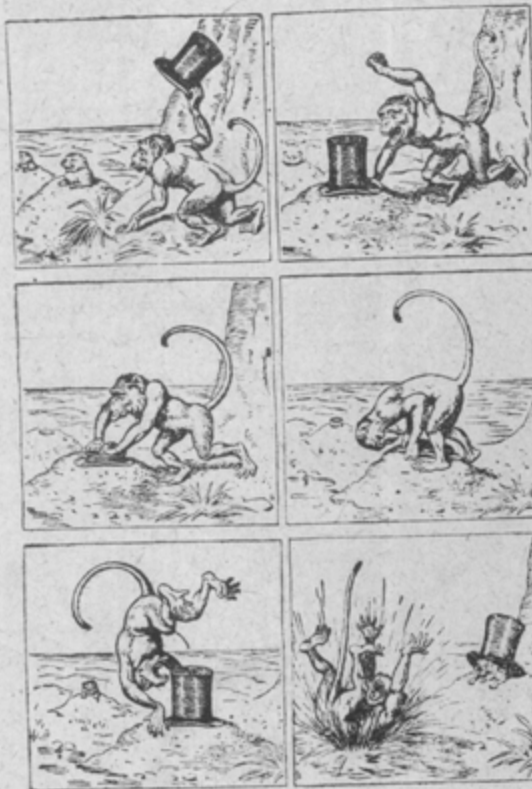
Telegraful. — Danezul Waldemar Poulsen, a inventat un instrument, bazat pe sistemul telefoniei fără fir, care înregistrează instantaneu toate conversațiile schimbate prin telefonul ordinar. Acest aparat — numit telegraful — poate înregistra repede scrisori dictate de cineva, pe care apoi o secretară-dactilografă le comunică celor interesați.

Mașina de calculat. — Mașina de calculat, rezolvă în câteva secunde cele mai complicate operațiuni de aritmetică.

Aparatul electric pentru masaj. — Aparatul electric pentru masajii suprimă pierderea timpului la stabilimentele de băi. El fricționează energie și bine în câteva minute. Aparatul poate fi instalat și utilizat în orice cameră.

Telegrafia fără fir în trenuri. — În marile exprese americane, oamenii de afaceri, grăbiți, rezolvă multe afaceri, prin telegrafia fără fir, care e instalată într-un vagon.

Maimuța și pălăria — clac.

Ghicitori populare. — *Pu-
tine de tei, limbă de balaur.
(sabia și traca). — Ce bate mi-
stra în ghiață? (spata). — Ce
pasăre n'are limbă? (barza). —
Am o vacă șoaită-boaită, cu un
gâtoi și un bărboi (scripca). —
O opincă rasă și una nerasă,
umbă noaptea prin casă (luna).
— Am un tăbuet cu patru băți
(nuca). — Am o pădurice și
sub pădurice un butoi, iar sub
butoi, doi pari (omul). — Cio-
cârlan moțat strigă noaptea în
sat (puțul). Butucul de piele cu
două găurele (nasul).*

Proverbe și zicători basarabene

*Nu râde de nevoia altuia,
că a ta te ajunge din urmă.*

*Fără Dumnezeu nici până
în prag.*

*Nu te grăbi că faci oamenii
să rădă de tine.*

*Nu scuipa în fântână că
poate-i avea nevoie de ea.*

(Al. Hachette)

MĂSURI ȘI GREUTĂȚI

Tabloul general al unităților comerciale și industriale

Tabloul multiplilor și submultiplilor zecimali				
Puterea 10 prin care e înmulțită unitatea		Prefixul pus înaintea numelui unității	Simbolul pus înaintea unității	
10 ⁶	1.000.000	mega	M.	
10 ⁵	100.000	hectokilo	hk.	
10 ⁴	10.000	myria	ma.	
10 ³	1.000	kilo	k.	
10 ²	100	hecto	h.	
10 ¹	10	deca	da.	
10 ⁰	1	„	„	
10 ⁻¹	0,1	deci	d.	
10 ⁻²	0,01	centi	c.	
10 ⁻³	0,001	milli	m.	
10 ⁻⁴	0,0001	decimilli	dm.	
10 ⁻⁵	0,00001	centimilli	cm.	
10 ⁻⁶	0,000001	micro.		

1. UNITĂȚILE GEOMETRICE

A. -- LUNGIMI

Unitate principală: metru

Multiplii și submultiplii uzuali				
Valoare în		DENUMIRE	SIMBOL	VALOARE
Metru, Tonă, Secundă	Centim. Gram Secundă			
1	10 ³	Megamtru	Mm.	1.000.000 m.
		Kilometru	km.	1.000 m.
		Hectometru	hm.	100 m.
		Decamtru	dam.	10 m.
		Metru	m.	1 m.
10 ⁻³	1	Decimetru	dm.	$\frac{1}{10}$ m.
		Centimetru	cm.	$\frac{1}{100}$ m.
		Milimetru	mm.	$\frac{1}{1000}$ m.

Unitate tranzitorie: mla marină. Valoare: 1852 m.

B. — SUPRAFEȚE
Unitate: metru pătrat

Multiplii și sub-multiplii uzuali				
Valoare în		DENUMIRE	SIMBOL	VALOARE
Metru, Tone, Secundă	Centim. Gram. Secundă			
1	10 ⁴	Kilometru pătrat	Km. ²	1.000.000 m. ²
		Hectometru pătrat	hm. ²	10.000 m. ²
		Decametrul pătrat	dam. ²	100 m. ²
		Metru pătrat	m. ²	1 m. ²
		Decimetru pătrat	dm. ²	$\frac{1}{100}$ m. ²
		Centimetru pătrat	cm. ²	$\frac{1}{10.000}$ m. ²
		Milimetru pătrat	mm. ²	$\frac{1}{1.000.000}$ m. ²
Măsurile agrare		Hectar, ha, 100 a.		
		Ar, a, 1 dam. ²		
		Centiar, ca, $\frac{1}{100}$ a. sau 1 m. ²		

C. — VOLUME
Unitate: metru cub

Multiplii și sub-multiplii uzuali				
Valoare în		DENUMIRI	SIMBOL	VALOARE
Metru. Tone Secundă	Centim. Gram. Secundă			
1	10 ⁶	Kilometru cub	Km. ³	1.000.000.000 m. ³
		Metru cub	m. ³	1 m. ³
		Decimetru cub	dm. ³	$\frac{1}{1.000}$ m. ³
		Centimetru cub	cm. ³	$\frac{1}{1.000.000}$ m. ³
		Milimetru cub	mm. ³	$\frac{1}{1.000.000.000}$ m. ³
Măsurile de capacitate pentru lichide, cereale și materiale pulbere.				
		Hectolitru	hl.	100 l.
		Decalitru	dal.	10 l.
		Litru	l.	1 dm. ³
		Decilitru	dl.	$\frac{1}{10}$ l.
		Centilitru	cl.	$\frac{1}{100}$ l.
		Mililitru	ml.	$\frac{1}{1.000}$ l.
		Ster ¹⁾	st.	1 m. ³
		Decister	dst.	$\frac{1}{10}$ st.

¹⁾ Pentru măsurarea lemnului.

D. — UNGHIURI

Unitate: unghiu drept

Unghiu drept (D.) 1 D.

Grad (gr.) $\frac{1}{100}$ D.Decigrad (dgr.) $\frac{1}{1.000}$ D.Centigrad (cgr.) $\frac{1}{10.000}$ D.Miligrad (mgg.) $\frac{1}{100.000}$ D.Grad (o) $\frac{1}{90}$ D.Minute de unghiu (') $\frac{1}{60}$ d.Secunda de unghiu (") $\frac{1}{60}$ d.

II. UNITĂȚI DE MASSA

Unitate principală: Kilogram

Multiplii și sub-multiplii uzuali

Valoare în		DENUMIRE	SIMBOL	VALOARE
Metru, Tone, Secunde	Centim. Gram. Secundă			
1	10 ^e	Tonă	t.	1.000 kg. (1 t.)
		Quintal	q.	100 kg. ($\frac{1}{10}$ t.)
10 ⁻³	10 ³	Kilogram	kg.	$\frac{1}{1.000}$ t.
		Hectogram	hg.	$\frac{1}{10.000}$ t.)
		Decagram	dag.	$\frac{1}{100.000}$ t.
10 ⁻⁶	1	Gram	g.	$\frac{1}{1.000}$ kg.
		Decigram	dg.	$\frac{1}{10.000}$ kg.
		Centigram	cg.	$\frac{1}{100.000}$ kg.
		Miligram	mg.	$\frac{1}{1.000.000}$ kg.
		Carat (în comerțul de pietre prețioase)		2 dg.

DENSITATE

Unitate: grad densimetric.

III. UNITĂȚILE DE TIMP

Unitate principală: secunda.

($\frac{1}{86.400}$ din ziua solară mijlocie) ziua: 86.400 s.; ora: 3600 s.; minuta: 60 s.; secunda: 1 s.

IV. UNITĂȚILE MECANICE

A. — FORȚE

Unitate: Sten. (forța care într-o secundă, comunică unei mase egale cu 1 tonă o creștere de viteză de 1 metru pe secundă).

Multipli și submultipli uzuali				
Valoarea în		Denumiri	Simbol	Valoare
M. T. S.	C. G. S.			
1	10^3	Kilosten	Ksn.	1000 sn.
		Hectosten	hsn.	100 sn.
		Decasten	dasn.	10 sn.
		<i>Sten</i>	sn.	1 sn.
		Decisten	dsn.	$\frac{1}{10}$ sn.
		Centisten	csn.	$\frac{1}{100}$ sn.
		Milisten	msn.	$\frac{1}{1000}$ sn.

Unități tranzitorii: Kilogramul-forță. (Forța cu care o masă egală cu un kilogram e atrasă de Pământ).

B. — ENERGIE

Unitate: Kilojul (energie produsă de 1 sten al cărui punct de aplicație se deplasează cu 1 metru în direcția forței).

Megajul (MJ.): 1000 kJ. Jul (J.): $\frac{1}{1000}$ kJ.
 Kilojul (kJ.): 1 kJ. Erg. : $\frac{1}{10.000.000}$ J.

Unitate tranzitorie: Kilogram metru (energie produsă de un kilogram-forță al cărui punct de aplicație se deplasează cu un metru în direcția forței): 9, 8 J.

C. — PUTERE

Unitate: Kilowat (puterea pe care o produce 1 kilojul pe secundă).

Kilowat (KW) 1 KW.

Hectowat (h W) $\frac{1}{10}$ KW. Wat (W) $\frac{1}{1000}$ KW.

Unități tranzitorii: cal-vapor 0,735 KW.

D. — PRESIUNE

Unitate: Piēze (presiunea uniformă care, repartizată pe o suprafață de 1 metru pătrat produce o sforțare totală de 1 sten).

Miriapiēze (mapz.) 10.000 pz. Centipiēze (cpz.) $\frac{1}{100}$ pz.
 Hectopiēze (hpz.) 100 pz.
 Piēze (pz.) 1 pz. Barye $\frac{1}{10.000}$ pz.

V. UNITAȚILE ELECTRICE

A. — Rezistența electrică

Unitate principală: OHM. (Un miliard de unități de rezistență a sistemului electromagnetic C. G. S.

Megohm. (MO) 1.000.000 O.
OHM (O) 1 O. Microhm $\frac{1}{1.000.000}$ O.

B. — Intensitatea curentului electric.

Unitate principală: Ampère.

Kiloampère (KA) 1000 A. Miliampère (mA) $\frac{1}{1000}$ A.
Ampère (A) 1 A. Microampère $\frac{1}{1.000.000}$ A.

C. — Forța electromotrice, sau diferența de potențial sau de tensiune.

Unitate: Volta (diferența de potențial existent între extremitățile unui conducător a cărui rezistență e de 1 ohm, traversat de un curent invariabil egal cu 1 ampère).

Volt (V) 1 V. Millivolt (mV) $\frac{1}{1000}$ V. Microvolt $\frac{1}{1.000.000}$ V.

D. — Cantitatea de electricitate

Unitate: Coulomb (cantitatea de electricitate transportată timp de o secundă, de un curent invariabil de 1 ampère).

Kilocoulomb (KO) 1000 C. Coulomb (C) 1 C.

VI. UNITAȚI CALORIFICE ȘI FRIGORIFICE

A. — Temperatura

Unitate principală: Gradul centesimal (variația de temperatură pe care o produce a suta parte din creșterea presiunii ce o suferă masa unui gaz perfect, când volumul fiind constant, temperatura trece dela 0 grade (temperatura gheței topite) la 100 grade (temperatura apei în fierbere).

Grad cent. 1°.

B. — Cantitate de căldură

Unitate: termie (cantitatea de căldură necesară spre a ridica cu un grad cent. temperatura unei mase de 1 tonă a unui corp. a cărui căldură specifică e egală cu aceea a apei la 15°, sub presiunea de 1, 013 hectopièze (presiunea atmosferică normală).

Termie (th) 1 th.
Militermie (mth) $\frac{1}{1000}$ th. Microtermie $\frac{1}{1.000.000}$ th.
(mare calorie) (mică calorie)
Frigorie (în industriile frigorifice) (fg) $\frac{1}{1000}$ th.

VII. UNITAȚI OPTICE

Puterea sticlelor de optică

Unitate: dioptrie (puterea unui sistem optic a cărui distanță focală e de 1 metru).

Se mai întrebuințează unități optice pentru măsurarea intensității luminoase,

1) 10 milioane de unități de rezistență a sistemului electromagnetic M. T. S.

a fluxului luminos; apoi în știință sunt: *microgramul*, *microlitrul*, *quadrantul*, *tenthmetrul*.

Unitatea de viteză. — Unitatea de viteză e viteza uniformă de 1 centimetru pe secundă. Astfel, viteza luminei (300.000 km. pe secundă) e de 3×10^{10} unități C. G. S. (centimetru, gram, secundă).

Accea a pământului în orbita sa (30 km. pe secundă) e de 3×10^6 unități C. G. S.

Viteza mișcării solare, după Campbell e de 19,5+0,6 km. pe secundă.

Extensiunea sistemului metric. — Sistemul metric e teoreticește obligator în țările următoare: Argentina, Austria, Germania, Belgia și Congo belgian, Brazilia, Bulgaria, Chili, Columbia, Costa-Rica, Cuba, Danemarca, Spania, Finlanda, Franța și coloniile sale, Grecia, Guatemala, Haiti, Olanda și coloniile sale, Honduras, Ungaria, Italia cu Tripolitania și Cirenaica, Luxemburg, Malta, Mauritius, Mexico, Nicaragua, Norvegia, Peru, Polonia, Portugalia și coloniile sale, România, Salvador, Jugoslavia, Cehoslovăcia, Siam, Suedia, Tunisia, Uruguay.

Intrebuințarea acestui sistem e facultativă în Bolivia, Canada, Egipt, Statele-Unite ale Americii, Marea Britanie și Irlanda, Paraguay, Turcia și Venezuela.

În Japonia sistemul metric e obligatoriu de la 1 Iulie 1921; iar în c. f. din China sistemul metric a fost pus în aplicare.

Dela 1920 acest sistem e obligatoriu și în Rusia sovietică.

Măsurile rusești (comparație)

1 metru = 1,40607 arșin	1 ha. = 0,915299 deciatin
1 km. = 0,937383 verste	1 kgr. = 2,441928 funți
1 mp. = 1,977045 arșin pătrat	

1 dolia = 4,43 centigrame
1 zolotnik (96 dolia) = 4,26574 grame
1 lot (3 zolotnici) = 12,79726 grame
1 funt = 4,09512 hectogr.
1 pud = 16,380 kgr.

1 bercoveț (10 puzi) = 163,805 kgr.
1 arșin = 0,7112 m.
1 verstă = 1,0668 km.
1 deciatin = 1,09254 ha.

Măsurile întrebuințate pe hărțile marine. — Mila marină, 1852 m. Nodul (unitate de viteză) = Om, 5144 pe secundă, echivalentul unei mile pe oră.

În Statele-Unite ale Americii de Nord, lungimea milei marine (nautical mile) e de 1853 m, 25.

În diferite bărți daneze, portugheze, engleze, etc. se întrebuințează nume-roase feluri de măsuri: (vadem, fod, allen, fathom, leghe, piciorul nordului, picior de Amsterdam, pesso napolitan, fannar etc.).

Tonajul vaselor și deplasamentul. — Cuvântul tonaj are un sens general. Tonajul brut e cifra ce o reprezintă volumul tuturor capacităților vasului, afară de unele spații. Tonajul net e tonajul brut, care a suferit unele deducțiuni (vo-lumul spațiilor necesare conducerii și mersului vasului). Se mai spune și tonaj de registru (registered tonnage), tonajului net.

Deplasarea unei nave de război e dată de greutatea vasului în stare de armament normal.

În Franța se determină greutatea unei nave calculându-se volumul de apă „deplasat“ și atribuindu-se apei de mare o densitate de 1,026 (de unde numele de „deplasat“ dat cifrei, care exprimă greutatea vasului).

DETERMINAREA TEMPERATURII

— Termometrele —

Termometrul e instrumentul care servește la determinarea temperaturii. Căldura dilată corpurile; iar frigul contractează corpurile. Termometrul indică în ce măsură un corp dat — de ex. mercurul — se dilată, sau se contractează sub efectul diferitelor tem-peraturi. Termometrul determină gradul de căldură, sau de frig.

E bine să avem totdeauna un termometru în casă, care servește și în caz de boală pentru luarea temperaturii bolnavilor.

Termometrele uzitate:

Termometrul Celsius. — Astronomul suedez, *Celsius*, a împărțit în 100 de grade spațiul cuprins între cea mai înaltă și cea mai coborâtă temperatură a apei. Acest termometru e întrebunțat în majoritatea țărilor europene.

Termometrul Réaumur e împărțit în 80 de grade.

Termometrul Fahrenheit e împărțit în 180 de grade.

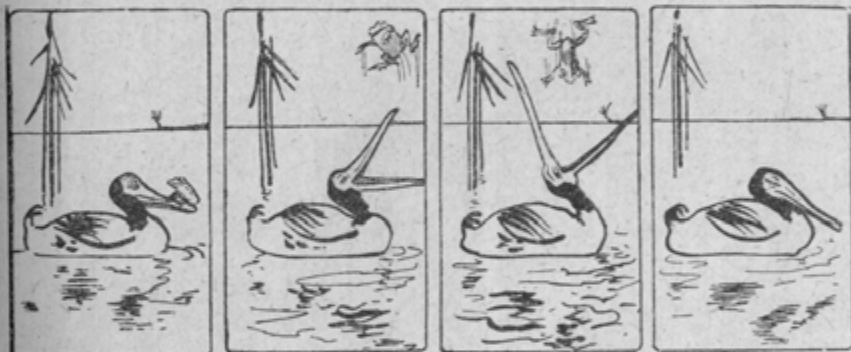
1° Celsius = 0°, 8 Réaumur = 1°, 8 Fahrenheit.

Greutățile specifice

Densitatea, sau greutatea specifică a câtorva corpuri, reprezintă de câte ori aceste corpuri sunt mai grele de cât apa, la volum egal.

Corpurile solide: platina, 21,36; aurul, 19,30; mercurul, 13,55; plumbul, 11,35; argintul, 10,50; cuprul, 8,7—8,9; nickelul, 8,80; fierul 7,2—7,9; oțelul, 7,6—7,8; zincul 7,1—7,3; sticla 2,38; aluminia, 2,58; sticjarul (lemn), 0,76—0,95; mărul (lemn) 0,73; pârul (lemn) 0,68; fagul (lemn) 0,77—1,00 (Primul număr reprezintă greutatea specifică a lemnului uscat, al doilea număr, al lemnului verde).

Corpurile lichide: alcool absolut 0,76; laptele, 1,02—1,04; vinul, 1,02—1,04; petrolul, 0,8; untdelemnul, 0,918; apa de mare 1,02.

Pățania broaștei

Dramă fără cuvinte.

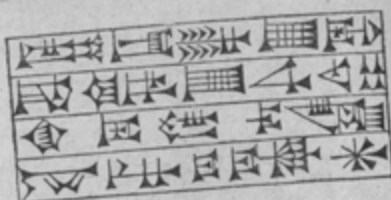
La ce slujește coada unui chinez

Exemplu de amor filial în China.

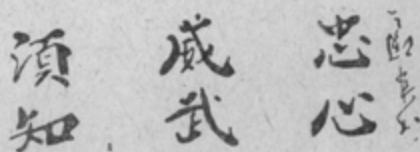
ISTORIA ALFABETELOR

La început popoarele primitive au în-
trebuințat scrierea simbolică; apoi scrie-
rea — rebus. Cel dintâi alfabet a apărut
în Lidia. El a fost adoptat de fenicieni.
Acest alfabet ignora vocalele. Grecii au
introdus vocalele în alfabetul primitiv.

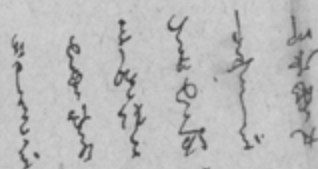
Azi sunt patru mari tipuri de alfabet: european (patru caractere: latin, grec, slav și gotic), indian, chinez, ebraic.

Scrierea cuneiformă.

Tip de scriere chinez.

Scritore japonez.

[illegible]

CELE MAI FRUMOASE MONUMENTE DIN LUME

Templu chaldean (reconstruit).

Partenonul din Atena, construit în secolul al V-lea de Iction și Fidiias.

Cel mai frumos monument maur. Alhambra din Grenada și fatmoasa curte a leilor.

Cel mai frumos monument din India. „Mausoleul“ ridicat de împăratul Indiei, Djihan, în onoarea favoritei sale.

Dunele mișcătoare din România. — Pe lângă duna litorală a mării Negre, Dunărea favorizează formațiunea dunelor. Cele mai importante dune sunt la sudul Olteniei, — între Oerabia și Turnu-Severin (175 km. lungime și 30 km. lățime).

Această dună mișcătoare, înaintea mereu în direcția E. și N-E., distrugând pământul negru (cernozeum). Ea se mișcă cu o viteză în unele puncte de $\frac{1}{2}$ m. pe an.

Din această cauză câteva sate, amenințate de invazia nisipului, s-au strămutat (Ciuperceni, Bistrețul, Dessa, Nedeea).

Dunele din jud. Ialomița, Brăila, Tecuci și Buzău, prin înaintarea lor provoacă dezastre locuitorilor și culturii agricole.

ANIMALELE DOMESTICE DIN ROMANIA

(Valoare: 100 miliarde lei)

CAI { 1920: 1.485.200
1925: 1.850.000 (în serviciul armatei 120.000).

Varietățile rasei românești: *calul moldovenesc*, înălțime 1,40—1,45; membre subțiri, greutate 300—400 kgr., foarte rezistent; *calul dobrogean*, înălțime 1,30—1,35 m.; rezistent; *calul de munte*, înălțime 1,25—1,30 m., greutate 320 kgr.; *calul bucovinean* (rasa huțulă), înălțime 1,30 m., greutate 350 kgr.; *calul basarabean*, înălțime 1,50—1,65 m., limfatice.

Rase străine: pur sânge englez, jumătăți de sânge englez, jumătăți de sânge arab, Ghidvan, Nonius, Orlov, Ardenez, Pinzgau. Dela război până azi, în vechiul regat, numărul cailor a sporit simțitor.

Aria geografică a cailor grei s'a întins în paguba cailor ușori. Creșterea cailor trece însă printr-o criză.

Pe când în aproape toate țările europene numărul cailor a scăzut, în România el e în creștere continuă.

BOVINELE { 1920: 4.729.766
1925: 5.755.000

Rasa autohtonă de stepă: *boul moldovenesc*, înălțime 1,30—1,41 m., greutate 600 până la 650 kgr.; îngrășat atinge 1.000 kgr.; rezistent, putere de tragere mare; *boul bușan*, mai mic, îndesat, coarne scurte; *boul ialomitean*, mai vîoi, coarne lungi; *boul ardelenesc*, coarne foarte lungi, talie mare; *boul de munte*, înălțime 1,20 m.

Rasele străine: Simmenthal, Pinzgau și Schwyz.

Bovinele noastre au nevoie de o bună îngrijire și de o hrană suficientă. Rasa românească e degenerată.

OILE și { 1920: 8.689.906
CAPRELE { 1925: 13.050.000

Rase indigene: *Țigăia* și *țurcană*, cea dintâi cu lână fină; cea de a doua cu lână aspră și lungă.

Rase străine: *Caracul*, sau *Bukara* și *spancă*, derivată din merinos.

Oi de muls: 9.800.000 (1925)

Cantitatea de brînză pe anul 1924—1925: 182.000.000 kgr.; iar cantitatea de lână: 25.000.000 kgr.

PORCII { 1920: 2.513.610
1925: 3.050.000

Rase indigene: *porcul comun*, mai mare la baltă, mai mic la munte; *mangolița*, pâr creț, produce multă grăsime.

Rase străine: *York* și *Berk*, pure și încrucișate.

BIVOLI și { 1920: 145.858
BIVOLITE { 1925: 200.000

Lupta raselor

Rolul nefast al inelului în nasul negrilor din Africa.

SPIRITISM ȘI METAPSIHISM

de prof. dr. G. MARINESCU

membreu al Academiei Române

12. — Cine suntem? — De unde venim și unde mergem? — Ce este viața?

Cine suntem? De unde venim și unde mergem? Ce este viața? Iată chestiile pe care marii cugetători ca și omul simplu și le-au pus dese-ori fără să poată da un răspuns mulțumitor. Mai cu seamă soarta omului după moarte a fost și este problema cea mai palpitantă, care a îngrijorat deopotrivă pe adâncul cugetător ca și pe cel din urmă muritor. În adevăr, moartea constituie clipa cea mai însemnată a vieții noastre. Viața nu este decât o flacără efemeră care lucește o clipă și se stinge curând? Vedea-vom noi vreodată pe acei pe care i-am iubit și cari s'au dus în țara de unde nu s'a mai întors nimeni? Despărțirea este eternă sau ceva din ființa noastră rămâne, sub o formă imponderabilă și neconștientă, care constituie personalitatea noastră durabilă? *To be or not to be*, a fi sau a nu fi, iată veșnica întrebare pusă de cugetători și stiențisti, în toate timpurile și la toate popoarele. Neapărat că răspunsul și l-a dat fiecare după gradul lui de cultură, de sentimentalitate și de educația lui. Socrate și Marcu Aureliu s'au ridicat la înălțimi pe care omul primitiv nu le-au cunoscut niciodată. La rândul lor religiunile, ca și diferitele sisteme filosofice au încercat să deslege problema morții și au admis nemurirea sufletului. Doctrina spiritei este veche ca și lumea, însă analiza fenomenelor oculte nu datează decât din 1847. Teoria spiritei a invadat în toate continentele. La început a fost negată de oamenii de știință, exploatată de șarlatani, ridiculizată de o parte din presă, anatemitată de religii și condamnată de justiție, a putut înfine să se impună prin caracterul ei esențial: miraculosul.

Prof. Dr. G. Marinescu

Fenomenele oculte au fost împărțite în 6 grupe: 1) fenomenele de telepatie; 2) fenomenele de luciditate; 3) fenomenele de presimțire; 4) punerea în mișcare a lucrurilor materiale; 5) fantome și vedenii și 6) mediumii.

1. — **Telepatia.** Ce este telepatia? Este transmiterea la distanță și fără vre-un intermediar apreciabil, a unei impresii simțită de un organism A unui alt organism B, fără ca acest organism B să fie înștiințat de acesta.

Telepatia poate fi experimentală sau spontană. Telepatia experimentală se întemeiază pe transmiterea cugetărei, adică sugestia mentală la distanță și a fost studiată de Janet, Gibier, Ochorowicz, etc. Nu numai gândurile se pot transmite astfel, ci și sentimentele și senzațiile. Așa se explică puterea de a vedea înăuntrul organismelor și de a diagnostica boalele (Ch. Richet). În telepatia experimentală, experimentatorul și subiectul, adică persoana asupra căreia se face experiența, iau parte la experiență, în mod conștient și voluntar, pe când în telepatia spontană, agentul nu întrebuințează nici o acțiune conștientă sau voluntară și persoana care simte impresia nu se așteaptă la ceva; de pildă, dacă A moare departe de B și chipul lui A apare lui B.

Documentele căpătate sunt numeroase, însă valoarea lor nu e totdeauna suficientă și de aceea e nevoie de o cercetare riguroasă a fiecărui din faptele semnalate și compararea tuturor acestor cazuri cu calculul probabilităților. După Dariex ipoteza realității unei acțiuni telepatice vizuale ar fi de 4,115,545 ori mai probabilă decât aceea a coincidenței întâmplătoare. Richet și Coste observă că nu trebuie să exagerăm valoarea acestor cifre, dar că trebuie să conchidem că acțiunea întâmplărei este întrucâtva probabilă.

2. — **Luciditatea** este facultatea prin care un individ A ia cunoștiința de un fenomen oarecare, care nu se poate percepe și cunoaște prin simțurile normale, în afară de orice transmitere mentală conștientă sau neconștientă (Richet).

Luciditatea se apropie mult de telepatie; singura deosebire ar fi că, în telepatie, un spirit pare a influența pe un alt spirit, pe când, în luciditate, un spirit ia cunoștința direct, de departe, de unele fapte pe care nu le reflecta orice alt spirit. După cum observă Coste, în luciditate există numai subiectul, în telepatie există un agent și un subiect.

Richet descrie numeroase experiențe de luciditate: așază niște desene într'un plic opac și pune pe un subiect să le descrie. Din 180 experiențe, au reușit mai mult sau mai puțin bine, treizeci; deaceia autorul conchide că luciditatea variază după zile și că, în toate cazurile, este ceva foarte nesigur.

3. — **Presimțirea** e prevestirea unei întâmplări mai mult sau mai puțin neprobabil, care se va realiza curând și care nu se poate prevedea din întâmplările actuale (Richet).

Mișcarea obiectelor materiale neexplicabilă prin fizica normală. Până decurând aceste fenomene erau numite *fenomene spiritiste*; ele erau atribuite intervenirii spiritelor celor morți, cu care mediumii se puneau în legătură.

Robinet, Faraday și Chevreul atribuiă mișcările obiectelor materiale mișcărilor inconștiente făcute de experimenterii, adică automatismului mediumilor. Janet confirmă această afirmație în lucrarea sa „Automatismul psihologic“ și probează că mesele învârtitoare și scrierea spiritelor, se explică prin automatismul cerebral.

„Dar“, zice Coste, „această teorie greșește când e vorba de explicarea rațională a faptelor de acțiune la distanță“.

Dacă e probat ca o forță, emanând din organism poate avea influența asupra lucrurilor, este aproape sigur că cele mai multe fenomene motorii oculte au o cauză identică.

Reichenbach susține că toate corpurile sunt străbătute de un fluid special, pe care îl numește *od*; unii indivizi foarte sensibili ar fi în stare să vadă cum acest *od* iese din lucruri și mai ales din corpul omenesc și din magneti.

Această teorie este admisă și de către Rochas și de către Gibier. Acest din urmă autor afirmă că a văzut, în întunec, sub forma unei materii vaporose și luminoase, un fluid ieșind din corpul unuia din clienții săi. Gibier a văzut, chiar de mai multe ori, aceste emanații, ziua.

Această forță, adică, neurică, ar putea provoca mișcarea unor lucruri. Primele cercetări în această direcție sunt datorite lui Crookes, care, în 1863, experimentând cu concursul mediumului american Home, obțină schimbarea greutatei corpului, executarea de melodii la instrumente muzicale, văzu mese și scaune ridicare în aer, fără ca cineva să le atingă. Crookes pretinde că a luat toate precauțiile necesare deoarece „mediul Home era supus la o cercetare jignitoare; era ținut de mâni și de picioare, nu avea voie să facă vre-o mișcare, iar ochii spectatorilor neîncredători erau pironiți asupra lui“.

În afară de vedeniile luminoase, toate celelalte experiențe ale lui Crookes, s'au făcut la lumină, chiar în casa lui Crookes, pe timpul ales de el și în niște împrejurări care înlăturau în mod absolut întrebuițarea celui mai simplu instrument; el singur și-a ales amicii, a atras pe necredincioși și a hotărât condițiile cele mai aspre de experimentare spre a evita orice înșelătorii.

Zollner, Gibier, Lepelletier au constatat fapte analoage. Lombroso, Tamburini, Virgilio, Bianchi, Vizioli, toți sceptici, luă parte la ședințele date de celebrul medium Eusapia și văzură la lumină o masă ridicându-se în sus, în același timp cu scaunele pe care ședea ei, cu toate că mâinile lor făceau o sforțare pentru a face ca masa să se coboare, auziră lovituri înlăuntrul mesei care răspundeau perfect la întrebări despre vârsta persoanelor prezente și asupra faptelor care trebuiau să se întâmple și care se întâmplară, în urmă, în realitate; în întunec, trebuiau să se întâmple și care se întâmplară de Eusapia, începu să se înclină clopoțel pus pe o masă, la o distanță de vreo 2 metri de medium. În vântească deasupra capetelor lor, la o distanță de vreo 2 metri de medium. În timpul acestei experiențe din urmă, D-rul Asceau aprinzând un chibrit putu să vadă clopoțelul svârlit în aer, tocmai când era gata să cadă pe pat. În urmă, în întunec, auziră mișcându-se o masă de lemn și în timp ce mâinile mediului erau ținute de Lomoroșo și Tamburini, profesorul Vizioli se simți tras de mustați, ciupit de picioare și avea impresia că e atins de o mână mică și rece. Lombroso auzi cum i se luă scaunul și cum i se înăpoia în urmă. O perdea mare, care desparte odaia de un iatac, și care se găsea la o distanță de un metru de mediu, părtea odaia de un iatac, și care se găsea la o distanță de un metru de mediu, se ridica parcă ar fi bătut vântul în ea. Tovarășii lui Lombroso observară, la distanța de 10 centimetri, niște flăcări galbene deasupra capului său și al profeso-

rului Tamburini. Atunci se apropiase lampa și asistenții văzură o mobilă mare, care se găsea în dosul patului, la doi metri de dânsii, mișcându-se încet și îndreptându-se către ei, parcă ar fi fost împinși de cineva.

Barth observă două fapte analoage tot cu mediul Eusapia; văzu un clopoțel umblând prin aer și sunând fără să fie mișcat de cineva.

Bancherul Hirsch, care era cu dînsul, dorind să vorbească cu o persoană care îi era dragă, văzu chipul acesteia și o auzi vorbind. Barth văzu pe tatăl său și primi două săruturi.

Pentru a explica aceste fapte, pe care Lombroso le considera ca adevărate, el admite o transformare a forței psihice a mediumului, care e totdeauna un nevropat, zicând: „nu pot să găsesc absolut inadmisibil că, întocmai ca la isterici și la ipnotizați, unii centrii să devină hiperexcitabili, din cauza paralizării altora, dând loc la o transpoziție și la o transformare a forțelor psihice într-o forță luminoasă sau mișcătoare. Astfel înțelegem cum forța, pe care o numim corticală și cerebrală a unui mediu, poate, de pildă, să împingă o masă, să tragă pe cineva de barbă, să mângâie, fenomene care sunt cele mai cunoscute în aceste cazuri“.

În transmiterea cugetărilor există un fenomen analog; forța psihică, în loc să meargă dela un creier la altul, se transformă în mișcare, în lumină, etc. „Nu vedem noi oare, zice Lombroso, cum magnetul mișcă fierul, fără nici un intermediar? În aceste fapte spiritice, mișcarea ia o formă mai asemănătoare voinței, căci ea pornește dela o forță motrice, care, în același timp, e un centru psihic, scoarța cerebrală“.

Totul residă deci într-o stare cerebrală particulară a mediumului, care e o ființă anormală și excepțională; „să studiem deci, zice Lombroso, întocmai cum cercetăm în nevroze, în criminologie, în hipnotism, mai mult subiectul de cât fenomenul și vom găsi explicația mai exactă și mai puțin supranaturală, iar până atunci să nu credem că toți sunt simulatori și numai noi suntem învățați. Această pretenție ne-ar putea duce în eroare“.

Richet, dorind să asiste la atari experiențe se duse, în 1892, în Italia, și luă parte la redactarea unui raport al comisiunii întrunite la Milan pentru studierea fenomenelor spiritice.

Se știe că „Society for psychical research“, întemeiată în 1882, are drept scop „să se ocupe cu cercetarea chestiunilor noi fără prejudecăți, întocmai cum se face în cercetările științifice, exacte și imparțiale, care au permis științei să deslege un mare număr de chestiuni așa de nelămurite, și discutate tot cu atâta patimă“. Programul ei învederează în mod suficient acest mod de a vedea, iar buletinul care apare regulat de atunci încoace, constituie arhiva în care sunt catalogate, cu o muncă și perseverență demnă de toată cinstea, observații numeroase și minuțioase de telepatie, teosofie, apariții după moarte și atâtea alte fapte care se găsesc mai mult sau mai puțin la limita cunoștințelor noastre științifice și a cunoscibilului actual.

Societatea pentru cercetări psihice numără, printre membrii ei titulari sau onorari, niște autorități de prima ordine, printre cari se găsesc: W. Crookes, H. Sidgwick, Alfred Russell Wallace, Myers, Adams, Gladstone, John Ruskin, Gurney, dintre englezi; ca membrii corespondenți francezi cităm pe H. Beaunis, Bernheim, Féré, Pierre Janet, Liébeault, Ribot, Richet.

În America cercetările se făceau sub direcția marelui psiholog William James, iar în Anglia sub aceia a lui H. Sidgwick.

II. Halucinațiile telepatice

Concluzia acestor cercetări conduse, se pare, cu mult tact și cu toate precauțiile posibile, a fost dintre cele mai interesante și afirmative. *Halucinațiile telepatice* există, fiind niște fapte adevărate și corespunzând unor senzații reale. Prin această expresie de halucinație telepatică, Myers, autorul introducerii din *Phantasms of the living*, denumește fenomenele cari ne îndreptătesc să presupunem că spiritul unui om a lucrat (influențat) asupra spiritului altui om, fără ca să se fi scris un cuvânt, fără să se fi făcut vre-un semn. În această categorie de fenomene se coprim și vedeniile celor cari mor. Vedeniile chipurilor celor vii se arată în cazurile următoare: sau puțin timp înainte de moarte, sau când cineva trece printr-o criză gravă. În aceste împrejurări vedenia altei persoane.

Examinarea răspunsurilor căpătate în urma acestor cercetări a făcut pe autorii însărcinați de către *Society for Psychical Research*, Gurney, Myers și Podmore să conchidă că:

rece să însemne în carnet, data și ora, pronumele fratelui său și a adauga: *god forbid* (doamne păzește!) La ziua și ora notată în carnet, fratele lui Wingfield Baker murea în urma unei căzături de pe cal. Nu este vorba de o întâmplare, zice Richet, căci cum se poate să aibă Wingfield singura halucinație în viața sa și aceasta să fie tocmai a fratelui său?

Fapte de acest fel sunt numeroase, după același autor.

Camille Flammarion și soc. engleză de cercetări psihice au cules aproape 300 de exemple demonstrative de atari fenomene.

Cu siguranță că fantoma văzută de Wingfield era subiectivă, însă este o halucinație veridică fiindcă e în legătură cu un fenomen real: moartea fratelui său. S'ar părea că cunoștința morții fratelui său a ajuns în inconștientul său, apoi a înștiințat personalitatea conștientă a lui Wingfield și i-a prezentat moartea sub singura formă accesibilă inteligenței omenеști, punându-i înaintea chipul fantomă al fratelui său.

Richet nu admite de loc ipoteza spiritistă. Spiritiștii, zice el, au procedat ca popoarele primitive în fața puterilor naturii, pe care nu le înțelegeau, atribuiind furtuna, ploaia, eclipsa, boala, etc., unor divinități bine-făcătoare sau rău-făcătoare. Nenorocul metapsihiei, după Richet, este că partizanii spiritismului, cari s'au ocupat cu științele psihice, au văzut în ele un fel de religione cu dogme, inițieri și rituri, ceea ce a fost o mare pagubă.

Trebue să cercetăm aceste fapte cu același sânge rece cu care chimistul dozează azotul, fiziologul înscrie contracția musculară la o broască, fizicianul măsoară lungimea unei unei flăcări.

Să ne păzim, mai cu seamă, să negăm aceste fapte pentru că nu le înțelegem.

De fapt, nu înțelegem nimic din aceia ce ne înconjură. Să fim convinși că fenomenele de metapsihie intruchipează o lume nouă pe care ar trebui s'o studiem; rezultatul va fi frumos căci ne găsim în fața necunoscutului puțin cercetat până acum.

Argumentele pe cari le aduce Richet, pentru a combate teoria spiritistă și pentru a explica fenomenele de metapsihie, sunt numeroase:

Mai întâi, în calitatea sa de fiziolog, crede că inteligența este o funcție a creierului, care depinde, prin urmare, de integritatea aparatului cerebral, de cantitatea și de calitatea sângelui, care merge la creier. Mii și mii de experiențe stabilesc legătura între creier-organ și inteligență-funcțiune, așa încât numai putem admite că există funcțiunea inteligenței fără organ creier, după cum nu se poate admite secreția renală, fără rinichi.

Al doilea, cuvintele supraviețuirea morților înseamnă supraviețuirea conștiinței, căci dacă nu e conștiința sau memoria, atunci supraviețuirea e lipsită de orice interes. Știm bine că atomii de carbon, de fosfor, de hidrogen, de oxigen, de azot și de sulf, care constituie corpul nostru, sunt nemuritori. La ce ne servește această nemurire? Dacă după moarte memoria eului a dispărut, supraviețuirea sufletească are tot atât de puțin interes ca și aceea a fosforului cerebral. Numeroase fapte au arătat că memoria e o funcțiune care dispare foarte repede, că asfixia, anemia și otrăvirea o alterează iute, că e foarte plâpândă și că scade cu vârsta; a supraviețui fără a avea amintirea eului nostru nu mai înseamnă a supraviețui. Și la urma urmei ce ar supraviețui din noi — bătrânul căzut în copilărie? Ceia ce supraviețuiește va avea oare eul puterii intelectuale sau eul decrepitudinii? Maeterlinck a exprimat aceiași idee: „*La mort a tranché le réseau des nerfs ou des souvenirs qui les rattachaient a je ne sais quel centre ou se trouve le point que je sens être tout moi même*“¹).

Al treilea, criptestezia se exercitează fără a mai presupune o entitate ome-nească desincarnată, care să vorbească cu vocea, sau scriind cu mâna mediului.

Al patrulea, când această entitate se manifestează ea săvârșește greșeli, copilării, scăpări din vedere atât de grave că nu putem presupune că spiritul mortului revine.

1) Moartea a tăiat rețeaua nervilor sau a amintirilor care le lega de nu știu ce centru, în care se găsește punctul pe care-l simt că este întregul meu eu.

IV. — O lume nouă de forțe vibrează în jurul nostru

Sărmana personalitate psihică a acestei entități este atât de mediocră și, în general, sub inteligența medie. Totul se explică însă ușor dacă intervine cugetarea mediului, ființa omenească, foarte omenească, ale cărei operații când sunt înconștiente sunt rudimentare.

Al cincilea, un alt caracter al personalității spirite este că se înconjură de mister, ca și cum misterul prezenței sale nu ar fi de ajuns.

Există în comunicările acestor așa zise spirite, reticențe, subînțelesuri, aluziuni obscure, pe care e greu să le înțelegem. Rare ori la o întrebare precisă se dă un răspuns precis. Și aceia ce e și mai rău pentru ipoteza spirite este că nimic nu ne-a fost revelat de către personalitatea morților care să nu fie cunoscut de oricine dintre noi. Comunicările spiritelor n'au contribuit la nici un progres, nici în fizică, nici în psihologie, nici chiar în metapsihie. Nici o descoperire mare nu a avut loc. Cu mici excepții, banalitatea răspunsurilor e descurajatoare. Există într'adevăr imitații, chiar admirabile uneori, cum e romanul lui Dickens sau versurile lui Molière, dictate lui V. Hugo. Dar o imitație nu e o invenție și s'ar putea zice, cu Richet, că este cel mult o literatură spirituală, dar nu una spiritească.

Nu putem așa dar să ne așteptăm să căpătăm de la spirite, o inspirație divină.

Adevărat este că Richet recunoaște chiar el că față de misterul, care învâluie fenomenele de metapsihie orice om se simte turburat că nu poate aduce o explicație decisivă, totuși, dacă n'am cunoaște de cât metapsihica subiectivă, am putea să ne oprim la criptestezie, care constituie o ipoteză simplă și necesară, care poate explica aproape totul. Richet admite dar că această facultate foarte intensă la unele persoane este caracterizată printr-o putere foarte mare de cunoaștere și prin o sensibilitate a sufletului față de vibrațiile subtile, necontestate de cel mai precis aparat. Inteligența omenească e mai puternică și mai sensibilă de cât se credea până acum.

Prevestirile despre moarte, sau de alte întâmplări. — Ele se explică prin aceste vibrații necunoscute ce lovesc subconștientul nostru. Trebuie dar să fie ceva în afară de noi, care a lucrat asupra noastră. Acest lucru din afara noastră, impresionând eul nostru subconștient este, prin urmare, obiectiv. Instrumentele nu ne permit să înregistrăm totdeauna acest fenomen. Ch. Richet recunoaște că se ferește să fie victima cuvintelor amăgitoare. Criptestezia nu este decât un cuvânt care ascunde ignoranța noastră. A spune că criptestezia există, nu lămurește de loc chestiunile atât de impresionante, la care nu putem da un răspuns, dar pe care, poate, metapsihia viitorului o va rezolva. Dacă această știință va rămâne strict experimentală. Totuși, chiar actualmente s'a făcut un pas înainte, de oare ce toate experiențele și observațiile, de până acum, pare ca arată ca o lume nouă de forțe, uneori accesibile vibrează în jurul nostru. Nu cunoaștem natura acestor forțe, totuși le vedem efectele, care, după majoritatea autorilor, sunt atât de clare în cât putem afirma că ele există în adevăr. Dacă un medium, sau un somnambul știe ceiace simțurile lor nu le-au putut aduce la cunoștință, aceasta nu va să zică că atari forțe necunoscute nu impresionează sensibilitatea lor. Atât se poate spune astăzi.

În fața acestor idei nouă și a acestor explicații științifice ale lui Ch. Richet, trebuie să recunoaștem că fenomenele de spiritism intră într-o fază nouă. că din haosul spiritist răsare lumini și idei, — idei care constituie adevărate ipoteze de cercetare, conform datelor determinismului experimental stabilit de Claude Bernard.

Congresul de cercetări psihice dela Copenhaga. — Acum câțiva ani a avut loc la Copenhaga, primul congres de cercetări psihice, la care a luat parte reprezentanții Franței, Angliei, Germaniei, Belgiei, Suediei, Olandei, Cehoslovaciei, Rusiei, Letoniei și Perului. Adresa trimeasă de Ch. Richet, citită cu ocazia deschiderii congresului, este un adevărat program în cercetările de metapsihie, de aceia o reproducem aci:

„Salut pe membrii congresului metapsihic,

„Și le adresez mai întâi recunoștința mea; căci este nevoie de bărbăție și de energie pentru a lupta, întâi în contra piedicilor tehnice și, pe urmă, în contra relei credințe, batjocurei, disprețului tuturor vrămașilor liberei cugetări. Din fe-

ricire D-voastră nu vă lăsați prada spaimei, căci prima datorie a unui savant este să ție piept nepopularității. Dacă ești în rândul întâi în timpul când trăești, atunci devii nepopular; aceasta s'a întâmplat cu Socrate, cu Cristofor Columb, cu Galileu. Dar popularitatea nu valorează nimic dacă e câștigată în dauna adevărului.

„Mai întâi recunoștiința mea: de sigur, dar și un fel de admirație pe care vârsta mea înaintată îmi da voie să o erăt tinerilor cari iau parte la acest congres. Mulțumiți-vă să faceți o operă științifică și nu religioasă. Studiați metapsihia, fără să vă pierdeți în nori, fără să discutați asupra emanațiilor sufletului și fiți tot atât de obiectivi ca și fiziologul care studiază contracțiile musculare la o broască, sau ca chimistul care dozează azotul din anilină.

„Nu umblați prin nări, constatați faptele, cu o severitate fără milă; desprețuiți teoriile. Marele nostru Pasteur zicea: trebuie să măturăm în toate diminețile laboratorul, ca să isgonim praful și teoriile. Faptele rămân; teoriile trec foarte repede.

„Vă urez iubiți colegi să puteți continua lucrările. Îmi permit să vă aduc aminte că am împărțit metapsihia în două părți:

„Metapsihia *subiectivă* în care nu intervin fenomene mecanice externe;

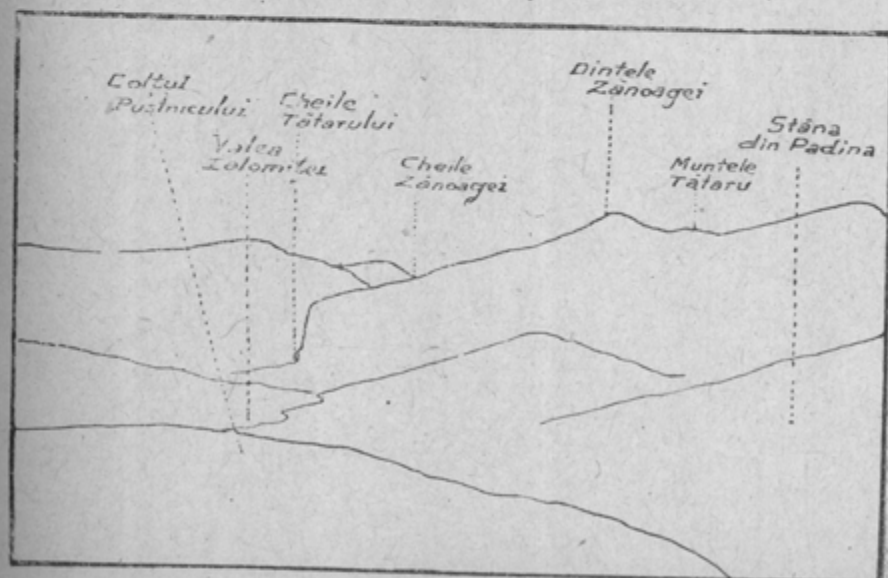
„Metapsihia *obiectivă*, care studiază telekinezia și materializările.

„Dar trebuie să amintesc că adevăratul inițiator al *metapsihiei subiective* (științifică) este Frederic Myers, iar că inițiatorul adevărat al *metapsihiei obiective* (științifică) este Sir William Crookes.

„Onoare acestor doi pionieri ai științei noastre. Trebuie ca metapsihica să-și ia locul cuvenit în știința clasică și să fie primită întocmai ca chimia, botanica, fiziologia, în cadrul adevărilor predăte în școli“.

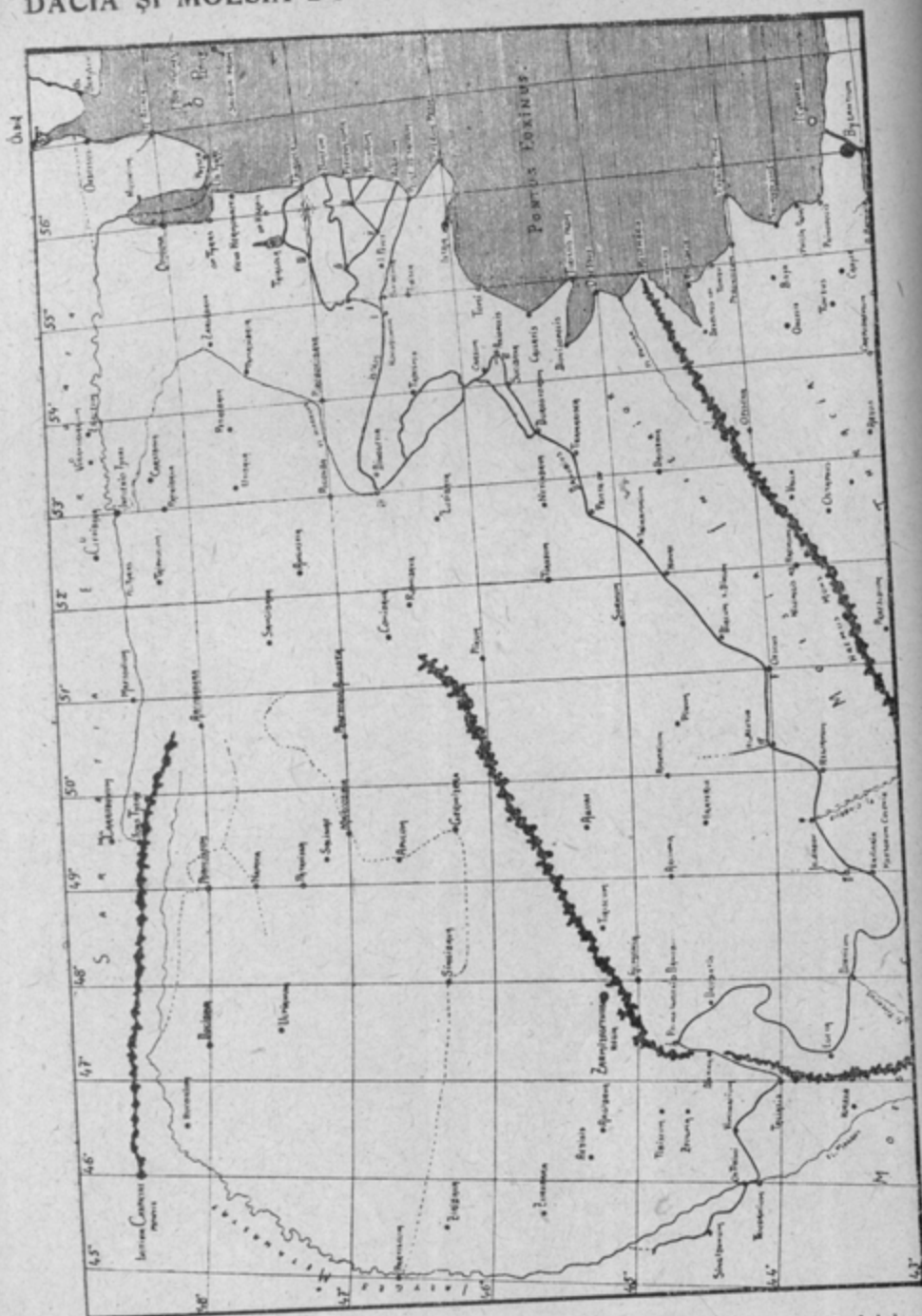
Cred la rândul meu că o colaborare a cercetătorilor români: neurologiști, biologiști, fizicieni și chimiști ar fi bine venită spre a studia fenomenele oculte care caracterizează spiritismul. Numai din o asemenea colaborare poate izvorî lumina, căci a trecut timpul acela când Littré definea spiritismul: Superstiția spiritelor. Dar este bine ca aceste fenomene să nu fie exploatare de șarlatani în dauna adevărului și a științei.

MUNȚII CARPAȚI. — SECȚIA BUCEGILOR.

Înălțimile spre Tătaru din vârful Colțului lui Nicodim.

DACIA ȘI MOESIA DUPĂ PTOLEMAEU (sec. II d. Chr.)

Cea dintâi hartă cunoscută a DACIEI (greșită în ce privește determinarea paralelelor și fixarea unor localități).

NAȘTEREA ȘI DEZVOLTAREA POPORULUI ȘI STATULUI ROMÂN

I. — Epoca antică

Teritoriul cuprins între fluviile Tisa, Dunăre și Nistru, în epoca istoricului grec din antichitate, Herodot, a fost locuită de Sciți și Agatirști. Ținutul acesta a fost apoi stăpânit de popoarele iliro-tracice dintre care făceau parte și dacii.

II. — Dacia

În secolul I înainte de Christos s'a constituit Dacia, sub regele Boerebista. Statul dac a atins apogeul sub regele Decebal.

III. — Romanizarea Daciei (106—271)

Romanii au cucerit mai întâi teritoriul dintre Dunăre și Marea Neagră (Dobrogea) și dintre Prut și Nistru. Împăratul Traian, după două războaie crâncene a cucerit Dacia în anul 106 d. Chr. Dacia a fost colonizată de romani și în 140 a ajuns într-o stare înfloritoare (*Dacia felix*).

IV. — Năvălirea barbarilor (165—1245)

În Dacia au năvălit barbarii din Asia: *goții, vandalii, gepizii, avarii, ungurii, bulgarii, pecenegii, cumanii și tătarii*. Împăratul roman, Aurelian, a retras legiunile și funcționarii din Dacia, în anul 271.

I. — Țările Române în epoca lui Ladislav Basarab, domnul Munteniei.

V. — Primele ducate române

În această epocă a năvălirii barbarilor s'a născut primele ducate românești:

micile state autonome româno-slave, sau curat românești sub conducerea unor voievozi, duci, sau palatini.

Ungurii, după ce au ocupat Panonia (ținutul dintre Dunăre și Tisa), au început să-și întindă dominația în ținuturile din Ardeal, locuite de români.

În veacurile XIII și XIV, regii maghiari au urmărit cucerirea ținuturilor locuite de români. Ardealul apăsător însă autonomia. În Ardeal s'au infiltrat populațiuni străine: unguri și germani (saxonii, sași).

II. — Țările Române în epoca lui Mircea cel Mare, domnul Munteniei.

VI. — Formarea principatelor române (1290, Muntenia; 1370, Moldova)

În 1290 descalecă din ținutul Almașului și Făgărașului, Negru Vodă Basarab, la Câmpulung și pune bazele principatului Munteniei. Dragoș și apoi Bogdan, din Maramureș, descalecă și ei în Moldova de nord și pun bazele principatului Moldovei.

III. — Țările Române în epoca lui Ștefan cel Mare, domnul Moldovei.

Țările române. Mircea încheie un tratat cu Baiazid I, prin care se obliga să-i plătească un tribut. Țara însă își păstrează independența. Moldova se consolidează sub domnia lui Alexandru cel-Bun (1400—1433)

VIII. — Epoca lui Ștefan cel-Mare

Epoca de glorie a Moldovei sub domnia lui Ștefan cel-Mare (1459—1500).

IV. — Țările române în epoca lui Mihai Viteazul.

a realizat — din nefericire pentru scurtă vreme — unitatea neamului românesc. Mihai Viteazul a stăpânit Ardealul din Noembrie 1599—Aprilie 1600; iar Moldova din Mai—Octombrie 1600. Mihai a fost asasinat mișelește de Basta la Turda (August, 1601).

În 1375 limitele Moldovei erau: Carpații (vest), Nistru (est), Marea Neagră (sud-est) și o linie convențională la sud, care trecea prin Bacău — Bârlad — sudul Basarabiei.

În 1379 Muntenia cuprindea ducatele Almașului, Făgărașului, Severinului, Olteniei, Muntenia, ambele maluri ale Dunării.

VII. — Epoca lui Mircea cel mare și Alexandru cel bun

Muntenia, sub Mircea cel-Mare (1386—1418) își sporește teritoriul cu Almașul (Ardeal) și cu ținutul de peste Dunăre, dela Durostor (Sistria) până la Varna. Lupte crâncene susține Mircea cu turcii, care năvăliseră în sud-estul Europei și amenințau

Războaie cu turcii, tătarii, lăzari și muntenii, 36 de tălăii; dintre care 34 victorioase.

Moldova se întindea până la Nistru și marea Neagră. Ștefan a cucerit Pocuția. În 1484 turcii au ocupat o parte din Moldova de sud dintre Prut și Nistru. Moldova stăpânea Ciceul și Cetatea de Baltă în Ardeal.

IX. — Epoca glorioasă a lui Mihai-Viteazul (1583—1601)

Mihai Viteazul, domnul Munteniei, a întreprins lupte crâncene încununate de victorii, fie împotriva turcilor (Călugăreni), fie împotriva stăpânitorilor străini ai Ardealului. El a reunit Dobrogea, Ardealul și Moldova și

Intrarea triumfala a lui Mihai Viteazul in Alba Iulia (Noembrie, 1599).
(Tablou de pictorul Stolca, expus la Muzeul militar din București).

X. — Ardealul și Casa de Austria

În. sec. al XVII-lea Ardealul, din cauza pericolului turc, a căutat sprijin la Viena. În urma tratatului din 1691 (Diploma Leopoldinum) împăratul Austriei a luat titlul de prinț al Transilvaniei. Transilvania însă și-a păstrat autonomia.

V. — Țările Române după pacea dela Pasarovitz (1718)

peste aceleași țări, teritoriul dintre Prut și Nistru — Basarabia (1812), în urma războaielor dintre Turcia și Austria și dintre Turcia și Rusia.

Alt pericol se ivește pentru principatele române: imperialismul rus.

XIII. — Unirea principatelor române (1859)

Față de primejdia rusă, deoparte și de primejdia ce o prezintă Turcia, de altă parte, prin modul cum înțelegea să trateze cele două principate, (domnia fanarioților și ocupația rusă câțiva ani), românii au înțeles că numai unirea li poate mântui și întări.

La 5 Ianuarie 1859, Moldova alege domn pe Alexandru Cuza; iar la 24 Ianuarie acelașan, Muntenia alege domn tot pe Alexandru Cuza. Principatele-Unite au luat astfel corp și suflet.

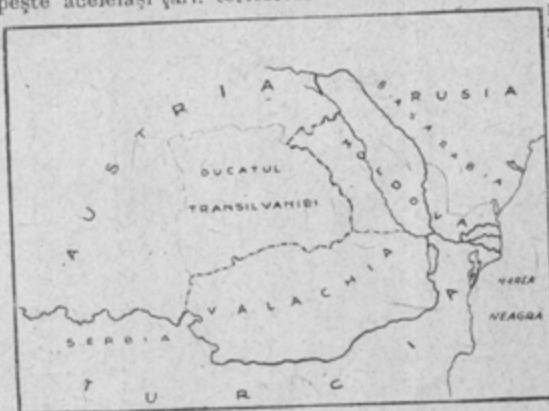
Cuza a fost nevoit să abdice la 11 Februarie 1865.

XIV. — Independența României

În 1866, Principele Carol de Hohenzollern e ales, prin plebiscit, domn al României.

În 1877, România declară război Turciei, spre a da ajutor armatelor rusești din Bulgaria.

Românii ies victorioși. În 1878 (congresul dela Berlin) e recunoscută independența României, dar Rusia ia Basarabia de sud și România, Dobrogea.

VI. — Țările Române după tratatul dela Paris (1856)

VII. — Unirea Principatelor Române (1859)

XV. — Anexarea Ardealului la Ungaria

În urma compromisului din 1867 dintre Austria și Ungaria, Ungaria anexează Ardealul cu tot protestul energetic al Românilor.

XVI. — Regatul român

În ziua de 14 Martie 1881 România se proclamă regat. Primum rege al României: Carol I (încoronat la 10 Mai 1881).

XVII. — Pacea dela București (1913)

În urma războiului balcanic din 1912—1913, armatele române intră în Bulgaria. Prin pacea dela București, România ia în stăpânire Dobrogea de sud (cadriilaterul).

XVIII. — Războiul pentru întregirea neamului 1916—1918

Regele Ferdinand se urcă pe tron la 28 Sept. 1914. La 14 August 1916 România declară război Austro-Ungariei, Germaniei, Turciei și Bulgăriei. Declară război României.

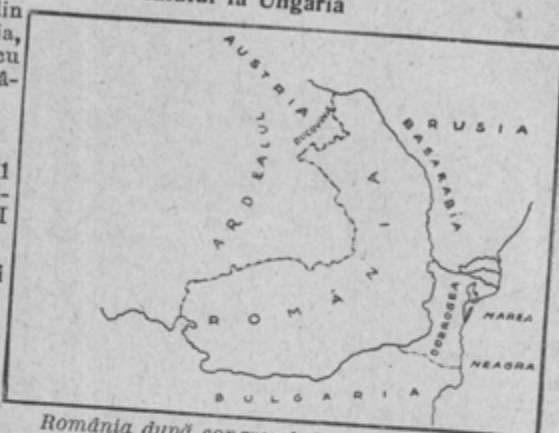
În 1917 victoriile dela Mărăști (Iulie 1917) și Mărășești (6 August 1917).

XIX. — Statul unitar național român

La 27 Martie 1918, unirea Basarabiei la patria-mamă. În urma tratatului dela Paris (1919) unirea Banatului, Crișanei și Maramureșului cu vechiul regat.

Cum a crescut populația României dela 1866—1925

1866 (Anul I de Domnie al Principelui Carol) 4.200.000 loc.
1877 (Războiul Independenței) 4.479.813 loc.
1881 (Proclamarea regatului) 4.622.674 loc.
1906 (Expoziția din București) 6.885.534 loc.
1913 (Campania din Bulgaria) 7.351.341 loc.
1914 (Îzbucnirea Războiului European) 7.771.341 loc.
1916 (Intrarea României în război) 7.900.000 loc.
1919 (Pacea dela Paris) 8.900.000 loc.
1925 . . . 18.000.000 loc.

România după congresul dela Berlin (1878).

România după pacea dela București (1913).

Înfăptuirea României Mari — unirea Ardea-

România Mare (1919).

GUVERNELE ROMÂNIEI MARI

(1918—1925)

GUVERNUL ION I. C. BRĂTIANU

(29 Noiembrie 1918—27 Septembrie 1919)

S'a constituit la 29 Noiembrie 1918:

I. I. C. Brătianu, președinția și externele; M. Ferechide, ministru fără portofoliu; Al. Constantinescu, industrie și comerț; I. G. Duca, instrucția publică și cultele; G. G. Mărzescu, internele; Fotin Enescu, agricultură și domenii; General Artur Văitoianu, război; Anghel Saligny, lucrări publice; D. Buzdugan, justiția; Oscar Kiriacescu, finanțele; I. Inculeț și Dr. D. Ciugureanu, miniștri ai Basarabiei.

La 3 Decembrie 1918, d. Al. Constantinescu a luat interimatul ministerului de agricultură și domenii, în urma morții lui Fotin Enescu (30 Noiembrie).

La 12 Decembrie 1918 d. I. G. Duca a trecut la ministerul de agricultură și domenii, iar d. dr. C. Angelescu a fost numit la ministerul de instrucție publică și culte.

La 17 Decembrie 1918 guvernul s'a completat cu d-nii dr. Al. Vaida-Voevod, Vasile Goldiș și St. C. Popp, ca miniștri al Transilvaniei.

La 18 Decembrie 1918 guvernul s'a mai completat cu d-nii I. Flondor și I. Nistor, ca miniștri ai Bucovinei.

La 14 Februarie 1919 d. Al. Constantinescu a fost numit interimar la ministerul de lucrări publice, în locul d-lui Anghel Saligny, demisionat.

Guvernul I. I. C. Brătianu a funcționat până la 27 Septembrie 1919.

GUVERNUL GENERAL ARTHUR VĂITOIANU

(27 Septembrie—1 Decembrie 1919)

General Arthur Văitoianu, președinția, internele și ad-interim la externe; General Al. I. Lupescu, instrucția publică; General I. Popovici, agricultură și domenii; General I. Popescu, industrie și comerț și ad-interim la finanțe; General St. Mihail, lucrări publice; General I. Râșcanu, război; Em. Miculescu, justiție; J. Inculeț și Dr. D. Ciugureanu, miniștri Basarabiei; I. Nistor, ministrul Bucovinei; Al. Vaida-Voevod, V. Goldiș, St. C. Popp, miniștri Transilvaniei.

La 6 Octombrie 1919 guvernul s'a completat cu d. I. Angelescu la finanțe, iar la 15 Octombrie 1919 cu d. N. Mișu la externe.

Sub guvernul acesta s'a făcut primele alegeri de după război, sub regimul votului universal.

S'au abținut atunci dela alegeri: partitul poporului și partidul democrat.

La 1 Decembrie 1919 s'a constituit, noul parlament ales.

GUVERNUL ALEX. VAIDA-VOEVOD

(1 Decembrie 1919—13 Martie 1920)

Al. Vaida-Voevod, președinția și externele; General Al. Averescu, internele; General I. Râșcanu, războiul; Dr. Aurel Vlad, finanțe și ad-interim la industrie și comerț; Dr. Victor Bontescu, agricultură și domenii; Octavian Goga, instrucție publică și culte; Dr. M. Popovici, lucrări publice; Ioan Pelivan, justiție; I. Inculeț, Pan. Halippa, I. Nistor, Dr. St. C. Popp, prof. dr. I. Cantacuzino, miniștri de stat.

La 9 Decembrie 1919 s'a produs demisia d-lor general Al. Averescu și Oct. Goga, iar guvernul s'a completat cu d-nii Mihalache, agricultură și domenii și I. Borcea, instrucția publică și culte.

La 2 Martie 1920 s'a produs demisia d-lui general I. Râșcanu și d. general Traian Moșoiu a fost numit la război, precum și a d-lui dr. Victor Bontescu, iar d. I. Borcea a luat interimatul ministerului de industrie și comerț.

Cabinetul acesta a funcționat până la 13 Martie 1920, când — în lipsa primului ministru d. Vaida-Voevod din țară — s'a constituit:

GUVERNUL GENERAL AVERESCU

(13 Martie 1920—17 Decembrie 1921)

Camerele au fost dizolvate și s'au făcut noul alegeri.

General Al. Averescu, președinție și internele; C. Argetoianu, finanțe și ad-interim la justiție; General I. Râșcanu, războiul; Duiliu Zamfirescu, externele; P. P. Negulescu, instrucția publică și culte; General Gh. Văleanu, lucrări publice; Oct. Tăzlaşanu, industrie și comerț; T. Cudalbu, agricultură și domenii; I. Inculeț, I. Nistor, Anton Mocsonyi, Gr. I. Trancu-Iași, miniștri de Stat.

La 18 Martie 1920 guvernul s'a completat cu d-nii V. Goldiș și Oct. Goga ca miniștri de Stat.

La 30 Martie 1920 guvernul s'a completat cu d-nii Matei Cantacuzino, justiție, iar d. Gr. Trancu-Iași a trecut la ministerul muncii și ocrotirilor sociale, nou înființat.

La 13 Iunie 1920 guvernul s'a completat apoi cu d-nii *I. Stărcă* și *S. Năd*.
 La 19 Decembrie 1920 *Take Ionescu* a luat interimatul ministerului de justiție în locul d-lui *D. Greceanu*, ucis în atentatul criminal dela Senat.
 La 1 Ianuarie 1921 d. *M. Antonescu* a fost numit la justiție, iar d. *I. Petrovici* la lucrări publice în locul d-lui *Oct. Tăzduanu*, demisionat.
 La 7 Martie 1921 d. *A. Popovici-Tășcă* a fost numit la subsecretariatul minorităților, din nou înființat.
 La 16 Aprilie d-nii *Petre Groza* și *Dori Popovici* au fost numiți miniștri de Stat.
 La 22 Iulie 1921 d. *C. Garoflid* a fost numit ministru al agriculturii din nou înființat.
 Guvernul *Averescu* a fost silit să demisioneze după ce *Take Ionescu* și *M. Antonescu* s'au retras din guvern.
 La 17 Decembrie 1921 s'a constituit:

GUVERNUL TAKE IONESCU

(17 Decembrie 1921—19 Ianuarie 1922)

Take Ionescu, președinția și finanțele; d-nii *M. Vlădescu*, domenii, *Stelian Popescu* justiție; *Gh. Derussi*, externe; *Gh. Mironescu*, instrucția publică; *General St. Holban*, război; *Ion Cămrăreșcu*, interne; *Gh. Lucasievici*, lucrări publice; *D-tru Dumitrescu*, agricultură; *V. Dumitrescu-Brăila*, culte și arte; *Mih. Oromolu*, industrie și comerț; *Const. Xenă*, muncă și ocrotiri sociale; *Const. Cihodariu*, comunicații; *I. Angelescu*, teaur; *Calus Brediceanu*, ministru de Stat.
 La 23 Decembrie 1921 guvernul s'a completat cu d. *D. Hortopan*, la minorități, iar la 5 Ianuarie 1922 cu d. *D-tru Bogoș*, ca ministru al Basarabiei.

GUVERNUL ION I. C. BRĂȚIANU

(19 Ianuarie 1922)

D-nii *Ion I. C. Brătianu*, președinția și război; *General Artur Văitoianu*, interne. *Al. Constantinescu*, agricultură și ad-interim la domenii; dr. *C. Angelescu*, instrucția publică și ad-interim la comunicații; *I. G. Duca*, externe; *Vintilă Brătianu*, finanțe; *G. G. Mărzescu*, muncă și ocrotiri sociale; *Const. Banu*, culte și arte și ad-interim la lucrări publice; *Joan Th. Florescu*, justiție; *V. Sassu*, industrie și comerț; *I. Inculeț*, *I. Nistor*, miniștri de Stat.

La 24 Ianuarie 1922 guvernul s'a completat cu d. general *Traian Moșoiu* la comunicații și dr. *Aurel Cosma* la lucrări publice; la 27 Martie 1922 cu d. dr. *I. Zigrea* la minorități, iar la 25 Martie 1922 cu d. general *Mărdărescu* la război; iar d. *Ion I. C. Brătianu*, președinte de consiliu fără portofoliu.

Alegerile — a treia alegere făcută dela război încoace și sub regimul votului universal — au avut loc la începutul lunii Martie 1922. Guvernul s'a remaniat în 1924: d-nii *I. Brătianu*, președinția și internele; *G. Mărzescu*, justiție; *gen. Văitoianu*, comunicații; *gen. Moșoiu*, lucrări publice; *Lapedatu*, culte și arte; subsecretar de stat la minorități, *G. Tăldrescu*.

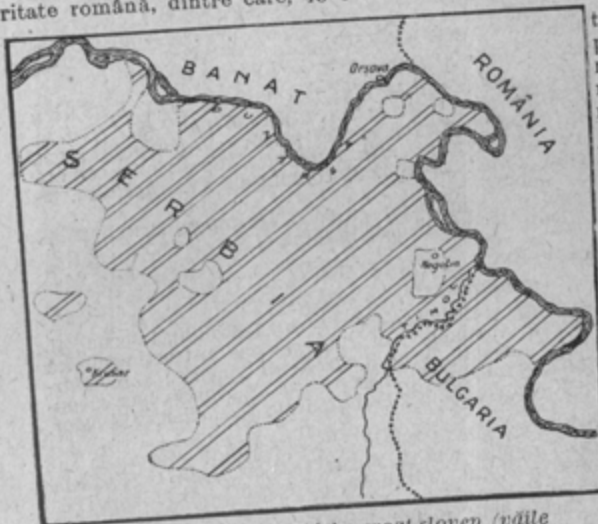
Muntele Negoiul (Cleopatra)

ROMÂNII DIN ȚĂRILE VECINE

PENINSULA BALCANICĂ

Bulgaria. — Românii din Bulgaria trăiesc în grup compact pe malul Dunării, între Vidin și râul Timoc. În acest teritoriu sunt 36 de sate românești.

Al doilea grup de români trăiește între orașele Rahova și Șistov, dealungul Dunării. Există apoi centre populate în majoritate de români în regiunea Rusciuk, Lom-Palanca, Vrața, etc. În Bulgaria sunt 91 de comune cu populație în majoritate română, dintre care, 45 curat românești.

Românii din Statul sârb-croat-sloven (văile Timocului, Mlavei și Pekului).

de români în Serbia veche, în regiunea de nord-vest și vest, până la râul Morava și în regiunea de sud și sud-est.

Țărani români din Dulboca (Iugoslavia).

macedoneni); iar în Banatul sârbesc, sunt numeroase centre românești. — Din nefericire tratatele de Albania, Grecia. — Românii macedoneni.

Teritoriul cel mai important, care altădată a fost populat de români, este în jurul Sofiei. Aci se găsesc numeroase sate cu nume românești (Murgăș, Văcărel, etc.).

Românii s-au stabilit dealungul Dunării acum 200 de ani. În 1887 numărul românilor era de 75.235. După o statistică din 1875, numărul românilor era de 90.000. Azi numărul românilor stabiliți în Bulgaria trece de 130.000. La Sofia există o însemnată colonie de români-macedoneni (2500).

Românii din regiunea Vidinului se împart în două grupe: *pădurenii* (care locuiesc în regiunile păduroase și *dunărenii* (care locuiesc pe malul Dunării).

Statul sârb-croat-sloven

— Există grupuri compacte — Există grupuri compacte

În valea Timocului există o puternică masă românească; deasemenea sunt mase românești în centrul și sudul Serbiei vechi. După toate probabilitățile numărul românilor din nord-estul Serbiei e de 300.000 loc.; în celelalte părți ale Serbiei locuiesc un număr însemnat de români. Statisticile oficiale sârbești caută să micșoreze numărul lor.

Din punct de vedere etnografic românii din Serbia veche se împart în *munteni*, sau *ungureni* și *mărginiți* sau *țereni*, din care fac parte *mistrițoi*.

În Macedonia sârbească e stabilită de veacuri, o populație românească însemnată de cuțe-valahi (români macedoneni).

pace au fost vitrege cu populația românească din Mecedonia, din considerațiuni de ordin politic, geografic și etnografic. Românii macedoneni trăesc o parte în Albania, iar alte părți în Grecia, Jugoslavia și Bulgaria. Se găsesc centre importante locuite de români macedoneni în diverse regiuni ale Epirului, în regiunea munților Olimpului și Ossa, la vest de Neusta și Seres, la Vlahoklisura, la Bitolia (Monastir), la Ohrida; în regiunea Prilep, la Luki, la est de Ekri Palanca și în alte regiuni și localități. În Macedonia sârbească sunt peste 100.000 de români macedoneni; în Macedonia grecească, numărul românilor macedoneni trece de 130.000; iar în Albania numărul lor, se cifrează la câteva zeci de mii.

Astfel, românii macedoneni trăesc în numeroase grupe, alături de masa slavă, slavotartară, greacă și albaneză, fiind un element de ordine și de progres.

ROMÂNII DIN AMERICA

Statele-Unite. — *Republicele sud-americane* — Numărul românilor din republica Statelor-Unite e de aproximativ 200.000. După încetarea războiului mondial o parte din românii — majoritatea ardeleni — stabiliți în America de Nord, au părăsit acest continent și s-au restabilit în România. Românii din America au dat totdeauna dovezi de patriotism și ei sunt bine priviți de americani, fiind oameni muncitori și cinștiți. Ei au numeroase societăți și câteva ziare, redactate în limba română.

Mai sunt români în republicele Argentina, Paraguay, Mexico, Colombia, etc.

ROMÂNII DIN UKRAINA (RUSIA SOVIETICĂ)

În *Rusia sovietică*, între Nistru și Bug, după statistica rusă sunt peste 450.000 de români. Guvernul din Moscova a înființat în Noembrie 1924 o republică moldovenească sovietică, cu capitala Balta, între fluviile Nistru și Bug.

Tărani români din satul Sanotâm (Bulgaria)

Femei românce cu copii lor din Costol (Craina), Jugoslavia.

Cereți pretutindeni becurile „TUNGSRAM“.

INFIIŢAREA PATRIARHATULUI ROMÂN

Populaţia creştină ortodoxă din România: 14 milioane. Numărul episcopilor r bisericei creştine ortodoxe: 14. În România sunt 4 mitropolii. România e una din cele mai mari puteri creştine ortodoxe.

InfiiŢarea Patriarhatului. — în ziua de 4 Februarie 1925, Sf. Sinod, a' ho-
tărât ca mitropolitul-primat să fie numit Patriarh — cea mai înaltă treaptă a
bisericeii creştine ortodoxe. Parlamentul a votat apoi proiectul de lege pentru ri-
dicarea scaunului arhiepiscopal şi mitropolitan al Ungro-Vlahiei la rangul de
Scaun Patriarhal.

Actualul arhiepiscop şi mitropolit al Ungro-Vlahiei, I. P. S. Sa D. D. Dr.
Miron Cristea, a luat titlul de Patriarh al Bisericeii ortodoxe române.

În viitor alegerea patriarhului se va face de un colegiu electoral compus
din membrii Adunării, care, va alege pe arhiepiscopul şi mitropolitul Ungro-
Vlahiei şi din membrii de religieune ortodoxă ai Corpurilor legiuitoare.

S. S. Patriarhul dr. Miron Cristea

Patriarhul dr. Miron Cristea. — Sanctitatea

Sa Patriarhul dr. Miron Cristea s'a născut la Sf.
Ilie 1868 în Topliţa-Română şi a fost botezat Ilie.
El a absolvit liceul în 1887, în Năsăud, a studiat
teologia în Sibiu în anii 1887-1890. În 1890-1891
a fost învăţător la şcoala primară din Orăştie.
Apoi a studiat literele şi filosofia în Budapesta
(1891-1895) şi a obţinut titlul de dr. în filosofie
la 3/15 Mai 1895. A fost hirotonit, diacon în ziua
de Trei Ierarhi, 30 Ianuarie 1900, în Sibiu, de
către Mitropolitul Ion Meţianu şi înaintat arhidia-
con la 8/21 Septembrie 1901. A fost ales episcop
al Eparhiei Caransebeşului la 21 Noembrie (4
Decembrie) 1909 în ziua de „Întrarea în Biserică“
şi întărit la 11 Aprilie st. n. 1910 de Împăratul
Francisc Iosif I. A fost ales Mitropolit Primat al
„României Mari“ la 31 Decembrie 1919 şi ales pa-
triarh în 1925.

istoric. — Odată cu întemeierea Principatelor române, Muntenia şi Moldova,
domnitori înţelepţi au căutat să dea şi Bisericii Statelor lor o organizaţie apo-
stolică şi canonică şi aşa s'a întemeiat Mitropolia Ungro-Vlahiei în 1359, sub
Alexandru Nic. Basarab şi a Moldovei în 1401, sub Alexandru-cel-Bun, în depen-
denţă canonică de Patriarhia de Constantinopol, însă condusă numai în spiritul
canonului 34 apostolic, care spune aşa: „Episcopii fieştecarui neam (naţiune) se
cuvine a şti pe cel dintâi între dânsii şi a-l stima pe el ca cap şi a nu face
nimic mai însemnat fără hotărârea lui; iar ei numai/acelea să facă, cele ce se
referă la eparhia şi satele supuse lor. Dar nici el (cel dintâi) să nu facă fără
hotărârea tuturor nimica, căci aşa va exista buna înţelegere şi se va prea mări
Dumnezeu, etc.“

În 1859 se face unirea Principatelor române, iar în 1866, se votează Con-
stituţia României Unite şi se prevăd prin art. 21, relativ la Biserică, următo-
arele: „Neatârănarea ierarhică a Bisericii române de orice Chiriarchie străină şi
conducerea ei sinodală“. Pe temeiul acestor dispoziţiuni constituţionale se vo-
tează în 1872 legea pentru alegerea Mitropoliţilor şi Episcopilor eparhioţi, cum
se adaugă Mitropolitului Ungro-Vlahiei, pe lângă titlurile ce avea şi titlul de
Primat al României şi preşedinte al Sf. Sinod.

În 1885, prin tomos patriarhal, se recunoaşte formal autocefalia Bisericii
române, ca urmare firească a proclamării independenţei României şi a ridicării
ei la rangul de Regat, păstrând cu Patriarhia Ecumenică numai unitatea dogma-
tică şi canonică, cum de altfel o păstrează toate Bisericile ortodoxe.

Vechiul titlu al Primatului României era de Arhiepiscop şi Mitropolit al
Ungro-Vlahiei, Exarh al plaiurilor, locţiitor al Nicomidiei, mai târziu al Ancirei,
iar din secolul al XVIII-lea al Cezariei-Capadociei, adică cel dintâi Mitropolit
după Patriarhul de Constantinopol.

Ca Exarh al plaiurilor, Mitropolitul Ungro-Vlahiei era locțiitor al Patriarhului pentru creștinii de peste Carpați, la început români și unguri, căci și ungurii erau creștini ortodocși, iar mai târziu numai pentru români. Episcopii sau Mitropoliții românilor de peste munți se hirotoniau de Mitropolitul Ungro-Vlahiei, în Catedrala Mitropolitană de reședință.

Cel din urmă Mitropolit hirotonit arhieru în Catedrala Mitropolitană din București, de către Teodosie, a fost Atanasie care în 1700 s'a unit în anumite condițiuni cu Biserica Romei.

Ca locțiitor al Cesariei-Capadociei, Mitropolitul Ungro-Vlahiei era ca un fel de Copatriarh, chiar în ținuturile Patriarhatului de Constantinopol, fiindcă avea voie să hirotonisească arhierii pentru scaunele de Episcopi și Mitropoliți în acele ținuturi.

S'a întâmplat adeseori să se găsească în țările române câte 2 sau 3 patriarhi deodată. La înmormântarea lui Antioh Cantemir au fost toți cei 4 patriarhi ai răsăritului. Au fost pe la noi și patriarhi de Ipec și Orhida pentru orientare și ajutoare. Unii dintre ei rămăneau pentru totdeauna pe pământ românesc. Patriarhul de Constantinopol, Nifon, a fost chiar Mitropolit al Ungro-Vlahiei.

Biserica patriarhatelor răsăritene și republica călugărilor din Athos au fost întreținute și sprijinite cu bogată avere românească.

Biserica ortodoxă a țărilor române era în așa vază morală, încât la Iași s'au ținut în secolul al XVI-lea și al XVII-lea, două sinoade aproape cu caracter ecumenic, pentru combaterea propagandei catolice și calvine și în sinodul din urmă s'a redactat și s'a aprobat „Mărturisirea ortodoxă“, întocmită de Petru Movilă, Marele Mitropolit al Kievului, fiu de domn român și care e până astăzi cartea normativă de credință în toate Bisericile ortodoxe. Vasile Lupu, Domnul Moldovei, în timpul căruia s'a ținut cel din urmă Sinod, era considerat ca Măritimul Patron al întregii ortodocsii răsăritene, ca un adevărat urmaș al împăraților bizantini. Vasile, apărătorul și mărinimosul hrănitor al ortodocsiei răsăritene, după expresia domnului profesor N. Iorga, avea atâta autoritate morală, încât recomanda chiar candidați la locurile vacante de Patriarhi. Așa, Paisie, egumenul dela Galata din Iași și protejatul lui Vasile, a fost sfințit în ctitoria sa Trei-Ierarhi, în 23 Martie 1645, ca Patriarh de Ierusalim.

Biserica ortodoxă română din ambele Principate a fost totdeauna steaua strălucitoare plină de încredere și de nădejdi pentru ortodoxismul răsăritean.

NUMĂRUL BISERICILOR ȘI MĂNĂSTIRILOR DIN ROMÂNIA

DIVIZIUNI ISTORICE	No. mitropolilor	No. episcopilor	NUMĂRUL BISERICIILOR					No. mănăstirilor și schit.	No. moscheelor
			In comunele urbane		In comunele rurale		No. bisericilor		
			Parohiale	Filiale	Parohiale	Filiale			
Vechiul regat	2	7	428	207	3.668	2.465	6.768	70	414
Basarabia . .	—	3	110	—	974	—	1.084	—	—
Bucovina Mitropolia ort. română Bu- covinei . .	1	—	—	275	—	77	352	5	20

NUMĂRUL BISERICILOR PAROHIALE DIN TRANSILVANIA

IMPĂRȚIREA ECLESIASTICĂ	Numărul mitropoliilor	Numărul episcopilor	Numărul parohiilor
Mitropolia ort. rom. a Sibiului	1	—	703
Eparhia ort. rom. a Clujului	—	1	390
„ „ „ „ Caransebeșului	—	1	461
„ „ „ „ Aradului	—	1	404
„ „ „ „ Oradiei Mari	—	1	285
Vicariatul ort. sârbesc din Timișoara	—	—	58
Total . . .	1	4	2.294

Numărul bisericilor de diferite rituri

Episcopia Unitară Cluj	—	1	111
Eparhia Evanghelică luterană Sibiu	—	1	247
„ Reformată Cluj	—	1	699
Protopopiatul reformatilor din Oradia Mare	—	—	122
„ ev. luteran din Arad	—	—	22
Total . . .	—	3	1.203

Episcopia romano-catolică Alba-Iulia	—	1	248
„ „ „ Timișoara	—	1	154
„ „ „ Oradia-Mare	—	1	52
„ „ „ Satu-Mare	—	1	42
„ „ „ Iași	—	1	33
„ „ „ București	—	1	23
Arhiepiscopia „ „ Cernăuți	—	—	28
Vicariatul „ „	—	—	—
Total . . .	—	6	580

Arhiepiscopia gr.-cat. din Alba și Făgăraș	1	—	720
Episcopia gr.-catolică a Gherlei	—	1	526
„ „ „ „ Oradiei Mari	—	1	169
„ „ „ „ Lugojului	—	1	177
„ „ „ „	—	—	19
Vicariatul gr.-cat. rutean din Maramureș	—	—	18
„ „ „ „ din Siret (Bucovina)	—	—	—
Total . . .	1	3	1.629

0 zi la Snagov...

de MIHAIL NEGRU

— Dela Snagovul lui Odobescu la Snagovul zilelor noastre —
Săracu' Brillat Savarin!.. — „Fachirul“ Niculae, îmblânzitorul de șerpi... —

Dela Snagovul lui Odobescu, la Snagovul zilelor noastre

Pe cât e de adevărat aforismul filosofiei antice că „purtăm în noi înșine fericirea, fără să ne dăm seama“, tot atât de exact este că uneori, în imediata noastră vecinătate, găsim adevărate comori, pentru desfătarea ochiului și a sufletului, fără să știm să le descoperim.

Mă gândesc la Snagov, un punct atât de necunoscut și de nedreptățit, însă pe care sfortările în adevăr eroice ale unui om de o neobosită energie este probabil că-l vor pune în valoarea pe care o merită.

Iată însă că, dacă formulând indiscutabile adevăruri trebuie să cătăm înapoi spre senina înțelepciune a celor vechi, apoi și atunci când vorbim de fermecătorul colț care e Snagovul, trebuie să pomecim negreșit pe unu din scriitorii generației trecute. Strălucitul prozator care fu Alexandru Odobescu avu norocul de a cunoaște Snagovul și avu și sufletul necesar spre a pricepe ce înseamnă acest binecuvântat loc.

Dealtfel, precât știm, el și pare a fi cel dintâiu care vorbi, în literatură, despre acest colț de raiu și despre minunatele lui vecinătăți.

„Câteva ore la Snagov“ este o carte care și azi se cuvine a fi călduros recomandată, pentru remarcabilele-i însușiri stilistice, precum „Pseudokinegetikos“ rămâne, necontestabil, un model al genului „causerie“, prin varietatea elementelor atât de ușor tratate, prin vioiciunea spiritului care abundă, ca și prin nesfârșita poezie colorată care se degajează din fiecare pagină.

Chemat — după cum singur mărturisește în rândurile închinat Snagovului, — ca martor, pentru a doua oară, la tribunalul Prahova, Odobescu o luase, cu trăsura, drept pe șoseaua „care se 'ntinde atâ până la bariera Ploestilor“.

Când dete Dumnezeu de se sfârși judecătoreasca pricină pentru care fusese chemat în capitala județului de munte, Odobescu, mânat de adâncă lui dragoste de trecut, nu putu lăsa necercetată Monastirea Snagovului, cea plină de atâtea amintiri și, — pe acea vreme, — „hotărâtă de condica penală a țării spre a servi ca loc de închisoare pentru vinovații ce n'au meritat pedeapsa mai grea a muncii la oțele de sare sau la porturile de pe malul Dunării“. El se abătu acolo și făcu un popas de câteva ceasuri.

Astăzi, cine face drumul Snagovului nu-l mai face ca pe vremea iubitorului de trecut Odobescu.

Automobilul ajunge la Snagov, pe șoseaua cea dreaptă, în mai puțin de o oră, fără să ai vreme să moțâi, așa cum altădată călătorul era amenințat, pe vremea când se călătorea cu poștaionul. Și acest lucru nu e fără importanță; căci, cu drept cuvânt spune autorul lui *Pseudokinegetikos*, „pentru somnoros, natura n'are privilegiu încântătoare...“.

Automobilul, tăind linia ferată, trece podul peste lacul Băneasa și lasă în dreapta aerodromul cu acelaș nume.

Câteodată, în zilele senine, vara, câte un avion bătăie sus, legănându-se și fugând pe deasupra câmpului, luându-și vânt peste Capitală... Sunt oamenii cari fac școală și cari se pierd uneori în albastrul cerului senin încât abia-i mai zărești...

Dar la câteva minute 'nainte, tot pe dreapta, strălucește în lumina soarelui monumental comemorativ, în piatră cenușie, ridicat în amintirea celui din urmă ostaș român care, în anul de grea încercare 1916, pieri apărând Bucureștii împotriva invaziei oștilor austro-germane.

Automobilul aleargă între lanuri de grâu sau de porumb, parcurgând un drum care, — prin stăruințele d-lui J. Doiciu și prin bunăvoința unei autorități înfățișat înțelegătoare, — urmează în curând să poată fi făcut cu trenul.

Zic „în curând“ și precizez că măsura urmează să vină din partea unei „autorități înțelegătoare“, pentru că chestiunea acestei linii ferate a ajuns un fel de poveste cu urmare...

Deocamdată, automobilul care te duce înlocuiește caii poștalionului lui Odobescu, semenii nobilului tovarăș al omului în timp de pace ca și de războiu... Cât adevăr a mai rămas din afirmația că acest nobil tovarăș, calul, ar fi „cea mai de seamă cucerire pe care omul a înregistrat-o asupra naturii“?..

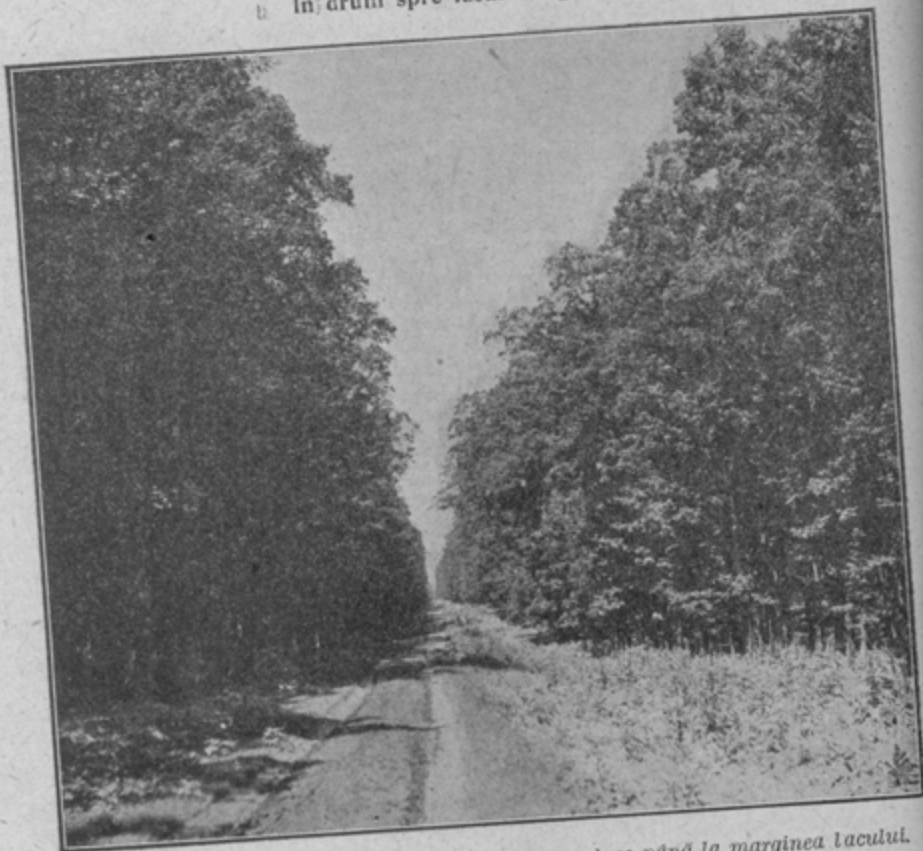
Pentru cine își dă seama de nenorocirea pe care o constituie viața la București, — unde grădinile de odinioară au dispărut, — pentru cine a văzut Snagovul și și-a dat seama că el e în adevăr la o palmă de loc de Capitală, vor apare ca un lucru de neînțeles și părăsirea la care el a fost osândit și nepăsarea cu care lumea îl lasă necercetat.

Bucureștii de acum 60—70 de ani păreau, drumețului străin abătut pela noi, o adunare de grădini.

Acest drumeț prețuia și frumusețea, și curățenia aerului, mai ales că, din punct de vedere al așezării, Capitala României nu poate spune c'o are pe cea mai fericită.

Chefurile și mesele pe iarba verde, la marginea orașului, intraseră în tradiție.

b. În drum spre lacul Snagov

O minunată alee, între bătrâne păduri umbroase, duce până la marginea lacului.

— Datina cerea ca, odată cu venirea primăverii, când dedeau mugurii și câmpul se învesmântă în verde, oamenii să înceapă să bată vecinătățile, — care cu răd-vanele mai pe departe, care mai pe aproape cu piciorul, — la arhondăria Ciorogârlei, a Căldărușanilor, a Tîgăneștilor ori a Snagovului.

S'au dus veselele petreceri de odinioară, răzătoarele grădini bătrânești ale Capitalei, și adunările cu voie bună pe iarba verde... Lucrurile și-au schimbat fața, și, din zi în zi, Bucureștii se sufocă.

De acest lucru îți dai seama de cum ai trecut de Băneasa și ai ieșit în câmp...

Lacul între dealuri și păduri...

Înainte de a avea vreme să bagi de seamă, ești la Tâncăbești, unde începe lacul Snagov, întinzându-se pe o suprafață de o mie de hectare.

Apa limpede și liniștită, strânsă între dealuri, se întinde până departe, oglinzind bătrâne păduri umbroase.

Ciofliceni, Ghermănești și Dobroșești se întind, pe dreapta lacului, înapoi la stufăriile dese care înseamnă marginea apei.

Pe stânga, dincolo de Isvorani, pădure și iar pădure...

În desigurile ei, soarele uneori luptă zadarnic să pătrundă spre a lumina singurătățile-i neturburate de picior omenesc. Pe alocuri doar, la lumină, păsări își șueră bucuria răsunătoare până departe, desăvârșind atmosfera de splendidă și misterioasă liniște care stăpânește cuprinsul pe enorme întinderi.

Șoseaua până acolo, ea însăși, când ai trecut de Tâncăbești, e plină de minunată poezie a câmpului, de care noi orașenii suntem în genere atât de străini și după care atât de ades tânjim în zadar...

Când ai ajuns la Snagov, pe șoseaua largă și scaldată în soare, vezi în dreapta drumului o alee care duce până în marginea lacului, străbătând un splendid parc de brazi, parc ce poartă azi numele de „Regina Maria“.

Puține locuri sunt pe cari binecuvântata natură să le fi înzestrat atât de bogat și de fericit!

Deoparte și de alta, pădurea, largă și parcă fără fund, străjuiește un drum răcoros și plin de miresme.

Drumul până la lac, — așternut cu pietriș, — e făcut și îngrijit de d. Doiciu cu o cheltuială care nu a fost în nici un caz mică.

Zidul umbros al bătrânilor copaci falnici te face să te crezi într'un ținut de vis.

La capul lui, se iveau lacul, larg și calm, întinzându-se sub soare, la picioarele unui pavilion rustic încadrat în cel mai impresionant decor.

Adierile răcoroase ale pădurii vin din adâncuri, până aci, în această luncă... Și, la poalele ei, lacul luminos scânteie, limpede, lăsând să se vadă marginile tivite cu păpușă sau cu trestie.

Rare insule minuscule, risipite pe întinderea lui, — ele se numesc cocioace, — înseamnă locurile unde pescarii își fixează coșurile pentru vânat pește, sau unde își pun sculele de pescuit, spre a le lua noaptea sau în faptul dimineții, când ies cu bărcile la larg.

Ce n'a gustat Brillat-Savarin...

Să aruncăm o privire împrejurul nostru, întâi pe uscat.

Instalat în pridvorul de unde lacul apare ca o oglindă, vezi în dreapta, răsărind, din mijlocul unor răsaduri bogate, o casă țărănească, cu cuptorul de pământ în față, adăpostită de un străvechi dud care și-aruncă pe pământ umbra mare, roată, până departe.

Fericitul întru pomenire Brillat-Savarin cunoscute toate bucuriile pe cari o bună masă putu să le dea pe vremea când el trăi și mănca...

Nefericitul însă muri, în orice caz, prea de vreme, — înainte de a fi gustat, ronțind, un castravete rupt atunci din vrej și presărat cu un praf de sare luată din solnița de pământ smălțuit, producție specifică a Snagovului... El nu văzu sâracu, nici focul viu de găteje la care, în ceanul pus pe pirostrie, fierb multe și felurite neamuri de pește gras, atunci prins în limpedele lac al Snagovului, spre a stă alături, ca ciorbă ori saramură, lângă o mămăligă prăjită, frumos turnată.

Și nu văzu nici puii cari, ciugulind până mai adineauri, stau acum rumeniți, înșirați la linie pe frigarea de lemn croită atunci, cu meșteșug. Din peștele servit, ciorbă sau altfel, ar trebui să nu lipsească mai ales plătica.

„Plătica de Snagov — spune marele Odobescu, — ar merita o lungă disertație științifică în care s'ar spune numele ei pe latinește și clasa ictiologică în care se cade a o orânduși și structura organelor ei răsuflătoare și înotătoare, și multe alte amănunte foarte interesante despre năvurile și viața ei intimă; cât despre noi, cunoscând această interesantă ființă numai în starea nefosufletită de friptură, — sub care însă nu merită mai puțină luare aminte, — ne vom cerca să descriem prin ce mijloace un om cu gust o poate aduce la gradul cel mai înalt al suculenței.“

„Ce fel!“ va zice vreun cititor înamorat de ideile eteree, — „vrei să vorbești de prozaice bucate? Vrei să târăști muza poeziei și a istoriei pe taraba pescarului și pe cotlonul cuinii?“ — „O Doamne! în ce greșală adâncă te-ai afundat, iubitul meu cititor“, îi voi răspunde, „oare nu e una din cele mai fericite însușiri ale spiritului omenesc, de a poetiza orice lucru, după placul său? În orice faptă, în orice stare a sa, omul poate găsi comori de încântare pentru imaginațiunea și gusturile sale.

„Socotește-te că ești pe drum; ai umblat mult; te-ai ostenit. Simți în sineți un gol, pe care l-ar împlini cu desfătare o bună și gustoasă mâncare. Atunci, te așezi la umbră, sub un vechiu stejar, pe un covor de iarbă verde; aprinzi un focșor de surcele care scânteiază vesel, aducându-ți veste bună; și... dacă cumva, din norocire ai cu tine o plătică de Snagov proaspătă și grasă... o creștezi d'acurmezișul cu cuțitul pe amândouă laturile; o presări cu praf de sare; o pui pe un grătar deasupra unui jeratec care o rumenește încetșor, întorcând-o când pe o parte, când pe cealaltă. Pe când ea fumează sub dozoreala cărbunilor și schimbă searbăda-i față albă, într-o culoare neagră-gălbue ca chihlibarul de Sibiciu, tu nu pierzi timpul, ci storci într'un vas, zeama profumată a mai multor lămâi gustoase; o amesteci într'o undă de untdelemn p'ală cărui miros și limpede paloare nu le desminte soarele arzoiu al Provenței. Ca să înviezi și să mai asmuți acea smeada

Pe malul lacului Snagov

Un chiosc, în cea mai pitorescă înfățișare rustică, desăvârșește un spectacol admirabil

și diafană salce, răspândești deasupra-i un oacheș nor de piper; și apoi, toate acestea împreună, le bați iute cu lingura, până le prefaci într'o spumă ușoară și palid-aurie. Atunci, așterni plătica fumezândă pe un taler; torni pe dânsa zeamă spumoasă; acoperi cu un alt taler; și... când peste cinci minute, vei gustă acel delicios fel de mâncare, mă prinz că ai să juri cum că vestitul pește de mare *rhombus*, asupra cărui găteală a deliberat gravul Senat roman și pe care l-a cântat marele Juvenal, n'a putut să aibă așa gust minunat ca plătica de Snagov într'astfel gătită!.

Două-trei cuvinte despre d. Jean Doiciu...

Asemenea lucruri, într'un neasemănat loc ca acesta, au un gust care nu se mai găsește aiurea, mai ales când ai norocul să le cunoști în vecinătatea domnului Jean Doiciu.

Minunat suflet, care a înțeles frumusețea vieții, și care unește o permanentă veselie activă cu dragostea nemărginită pentru natură în genere și pentru Snagov în special...

Inepușabil ca spirit și neobosit „causeur“, unii dintre noi l-am văzut în toate atitudinile posibile, afară de aceea de dansator, — desigur numai fiindcă nu ne-am exprimat anume și dorința de a-l vedea ca atare...

D. Doiciu este acela care, cunoscând slăbiciunea unei Excelențe pentru munți, și lansând acestei Excelențe invitația de a revede Snagovul, i-a promis, foarte serios, că... va lua măsuri să fie la Snagov și câțiva munți...

Semănând cu acei marinari cari, după ce au cutreerat tot pământul, revin într'un colț spre a se bucura de viață în liniște, d. Jean Doiciu, — după ce cunoscu foarte deaproape și sub toate fețele strălucita lume a Apusului, — s'a de-

votat azi Snagovului.

Localitatea avu în adevăr un dublu noroc: pe acela de a exista în admirabile forme în cari există, și pe acela de a fi fost descoperită de d. Doiciu.

Dacă Snagovul nu are azi decât o covârșitoare frumusețe naturală, care impresionează profund, și dacă nu așteaptă — preem am arătat, — decât un moment de înțelegere din partea grăbitei noastre oficialități, el oferă destulă ospitalitate chiar și celor cari au obicinuița sieste după masă.

Conacul e primitor cași stăpânul, și pe ferestrele larg deschise — fiindcă, în toată regiunea, nu se pomeneste tăntar — foșnetul copacilor ajunge până la omul care aștește, ca murmurul larg al apelor mării neliniștite...

„Fachirul“ Niculae, Îmblânzitorul de șerpi...

Spre scăpătutul soarelui, lacul are o surprinzătoare transparentă nouă.

Nesemnând nici ca formație și nici ca compunere cu lacurile de apă stătătoare, apa Snagovului, înconjurată de bătrâne păduri, e mereu primenită de cursul Ialomiței. Lăsând să i se vadă fundul ca printr'un cristal, această apă poate fi băută direct, iar ghiata obținută din ea dă un mazagrin cum nu se mai află...

Cine are dorința să cunoască lumea de aci, face descoperiri cari merită să fie trecute la cronică.

Ați fi bănuțit vreodată că, în aceste meleaguri, trăiește un îmblânzitor de șerpi?... E un îmblânzitor nu numai cu numele, ci unu care își cunoaște meseria serios și uneori dă și mici reprezentații, în cerc restrâns.

Acest „fachir“ al Snagovului răspunde la numele de Niculae și are ca profesiune declarată pe aceea de pescar.

Desigur, ca să nu fie pus la impozit special de d. ministru de finanțe...

Cu pantalonii sumeși și cu mâncile suflecate, el a pus mâna pe „opăci-nile“ bărcii în care mă suisem. Eu însumi străduitor atras, de multă vreme, de acest misterios neam de viețuitoare cu sânge rece, i-am cerut să ieșim amândoi la larg să îmblânzim șerpii pe cari i-am fi surprins prin trestii...

Printr'o împrejurare ca totul specială, cunosc formula în care acest îmblânzitor și alții de seama lui au o încredere oarbă și cu care lucrează fără să dea greș. Mirați-vă cât poftiți, da: e adevărat...

Mănată ușor când a ajuns lângă păpuriș, barca se apropie fără zgomot, fără să se audă, și lunecă intrând în rețezăturile de trestie.

Acolo, încălzindu-se la soare, stau încolăciți pe câte un trunchiu sau pe o mână de mușchiu, șerpi negri-vineți, cari uneori ajung la lungimea de un metru și jumătate și chiar doi...

Amândoi în picioare în barcă, ședeam privind atenți, cercetând...

Niculae mi-a explicat cum „lucrează“ unii oameni din partea locului, atunci când șarpele a mușcat pe vreun om sau vreo vită. Truda acestor oameni e zărnă, fiindcă uită să spună, în descântec, cele două nume ale șarpelui, numele femeii și numele de bărbat. Și cum nu-l ghicesc ce este, și nici nu știu numirile, omul sau vita se prăpădește cu zile...

Asta a văzut-o Niculae cu ochii lui, nu de mult, când cu tot descântecul unui bătrân care se zicea priceput, un bou din satul vecin se umflase cât o bute mare. De geaba-i descântase bătrânul, dacă nu știa numirea de bărbat și pe cea de femeie... Când „i-a zis“ el, Niculae, vita n'a mai gemut, și până 'n seară și-a nit în fire.

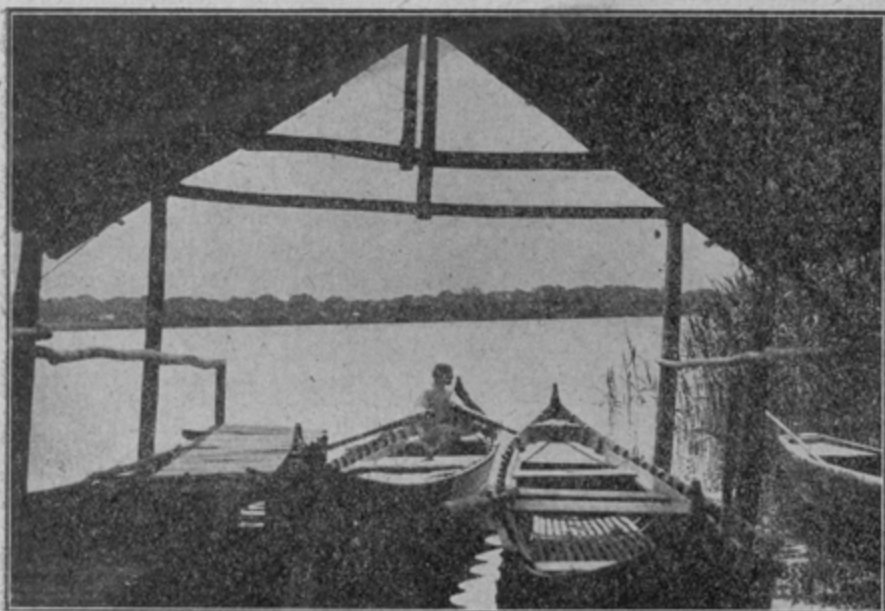
Câteva pete aruncate de nourii ce călătoresc leneș pe cer fac ca desigurile rețetate de noi acum să fie în acea zi mai răcoroase, și șerpii — cari altădată sună pe acolo, — să nu se vadă azi.

Ssst! iată unu!

Încolăcit, el stă pe un cap de buturugă putrezit...

Oând mișcăm odată ușor, să ne dăm aproape, și să punem opacina pe el, ca să-i „zicem“ (de data asta trebuia să-i „zic“ eu), șarpele a simțit și s'a dat la und ca un mare inel negru, moale, care se cufunda deșirându-se...

Ambarcaderul și debarcaderul lacului Snagov

„Fachirul“ Niculae gata să pornească după șerpi...

Cu șarpele viu, încolăcit pe mână...

Am umblat totuși cu șerpi, Niculae și cu mine.

Aceasta se întâmplase mai de vreme când, — „zicându-i“ Niculae, — reptila se făcuse colac în iarbă și nu se mai mișca, de parcă era amorțită într'un somn de moarte.

Atunci grupul în mijlocul căruia aveam plăcerea să mă gădesc a avut prilejul să mă vadă cu șarpele încolăcit pe mână.

Aceasta se întâmpla de față fiind apreciatul avocat d. Mincu, — directorul societății „Gib“, — cu familia; d. Doiciu și d. Jean Zaharof, vice președintele consiliului de administrație al ziarului „Universul“.

Șarpele — spusei, — ședea ca amorțit, cu ochii stinși, și ar fi stat așa cine știe cât... Abia târziu, când i „s'a zis“ pentru plecare, el a prins a se destinde, descolăcindu-se.. Impingându-se în rotogoale dela coadă spre cap, împingându-și corpul în inele, a pornit strecurându-se prin iarbă. De nu i s'ar fi „zis“ de plecare, ar fi rămas așa, sub puterea descântecului, până la apus de soare și atunci ar fi murit poate, legat... Dar noi oamenii se cuvine să avem îndurare de toate vietățile, până și de șerpi, — cari nu totdeauna sunt veninoși, — și precum nu se cuvine să lovim un om care are mâinile legate, asemenea nu se cuvine să lăsăm să piară un șarpe răpus și legat sub puterea descântecului meșter.

Al nostru s'a strecurat prin iarbă, domol-domol, și a intrat înapoi în apă, să-și trăiască mai departe viața ce-i fusese dată...

Ce este acest descântec, sau mai bine zis cum se îmblânzește un șarpe, — eu, care știu — o voi spune poate cu alt prilej.

Trebuie să arăt însă de pe acum, că puterea ochilor este, după a mea soco-

teală, lucrul de căpetenie, precum fluidul magnetic pe care unii din noi îl avem este deasemenea un lucru hotărâtor... Ca să imblânzești un șarpe, trebuie nu numai să-l privești, dar să-l și atingi, direct cu mâna sau indirect cu un obiect pe care-l ai în mână, de exemplu lopata bărcii.

Tot atunci când tu voești, el se trezește, și, — după ce a stat încovrigat și ca mort sub ochii tăi ore întregi, — se destinde și se strecoară lunecând, sub aceeași putere poruncitoare a ochilor.

Sunt și alte persoane cari cunosc pe „fachirul Nicolae“.

De exemplu, d. Brătescu-Voinești — care nu arareori vine la Snagov, pornind pe lac cu acelaș imblânzitor de șerpi, — știe tot ce scriu eu aci, ca unu care — precât am auzit, — nu odată a văzut și s'a minunat de ce a văzut...

Scurtă pomenire a adormiților întru Domnul, în Monastirea Snagovului

Odobescu a făcut o amănunțită și foarte documentată descriere a importanței istorice pe care monastirea Snagovului o prezintă.

În stânga conacului, la distanță de cinsprezece minute cu barca-motor, monastirea, despuată de gloria ei de odinioară, se ridică în mijlocul unui câmp năpădit azi de buruieni.

Ea pare a fi fost durată de Vladislav, predecesor al lui Vlad Tepeș, către 1450 și ceva, și nu încapă îndoială că avu, în primele timpuri, o înfățișare mult deosebită de aceea pe care i-o vedem astăzi.

Din cele două paraclise sau capele, monastirea se transformă în 1840 într'un șir de camere și de chilii, urmând să slujească drept închisoare și locuințe slujbașilor închisorii.

Patriarhul Macarie și fiul său sufletesc Paul din Alep vorbesc despre prima așezare a monastirii Snagovului și despre legendele ce se cunoșteau despre ea, atunci când era situată într'o insulă, având împrejur o mare baltă și cuprinzând în mijloc un templu mare cu hramul *Intrarea Maicii Domnului în Biserica* și două altele, mai mici, la aripile clădirii, închinată *Bunei-Vestiri* și *Sfintei Adormiri*.

Tepeș cel crud pare a fi făcut ceva danii monastirii Snagov, precum a făcut deasemenea la Tismana, la Cozia și la alte monastiri, iar tatăl său, Vlad Dracul, se arată și el generos cu Snagovul, ca și fratele său Radu cel Frumos.

Din multe morminte ce s'au fost aflat aci pe vremuri, abia zece se mai găseau în ființă pe vremea când Odobescu trecu pe la Snagov.

„Lespezi roase se mai găseseră prin biserică—scrie Odobescu,—dar cine poate spune pe ale cui trupuri au stat așezate? Singură numai una, mai mare, ce este în fața ușilor împărătești ale altarului, păstrează o tradițiune.

Se zice, — și poate nu e eroare, — că a fost piatra mormântală a unui Domn crunt și nelegiuit, — a lui Tepeș, în gura poporului, — care înălțase la Snagov, în clădirile despre miază-zi, un fel de cameră de tortură din care osânditul, după ce suferise cauzele impuse cu fier și cu foc, era asvârțit, prin mijlocul unui scripete sau balistă, în adâncul iazului...

Cu dărâmarea vechilor case, camera de tortură și scripetele au dispărut; dar încă de mai înainte, se zice că mitropolitul Filaret, al cărui nume e așa de popular prin monastirile țării, ar fi pus să șteargă literile după mormântul urgisitului-domnitor, care clădise acele groaznice mașine, și i-ar fi așezat piatra, pentru veșnică pedeapsă, ori pentru izbăvirea nenorocitului său suflet, sub picioarele preotului, când iese cu sfintele daruri.

Tot de așa simțiminte împins, răposatul episcop de Argeș, Ilarion, a pus să șteargă din Biserica Curții-de-Argeș, un portret ce se zice a fi fost al lui Vlad Tepeș“.

Sub pietre, alături, dorm Voevozi și Jupânițe, ale căror nume fură rostite cu teamă sau cu emoțiune și a căror existență sfârși aci, în condiții mai mult sau mai puțin zguduitoare: Părvul, Mare Dvornic al toatei țări a Ungro-Vlahiei și despre Dunăre; Jupân Udrea, cel tăiat de către Mircea Voevod în satul Oncești; Jupân Radu Stolnicul, tăiat de către Alexandru Voevod; Jupân Barbu și Jupân Cracea, ambii de acelaș Alexandru Voevod tăiați; Arhimetropolitul Serafim; tăiatul Jupân Dima, fost stolnic; Stoica, logofătul din sat dela Crăciani, și alții... Tot în cuprinsul monastirii Snagovului, marele cărturar care fu egumenul Antim Ivireanul „așază mai totăiu teascurile sale, de unde ieșiră mai multe cărți religioase, în limbile română, elenă, slavonă și arabă...”

Ce-ar putea fi Snagovul, mâine...

Astăzi, liniștea și singurătatea adâncă domnesc peste locurile acestea, unde nu puține lacrimi s'au vărsat ieri și unde atâtea dureri au văzut sfârșitul lor.

Vremurile, cari pururea au schimbat și vor mai schimba fața lumii, n'au lăsat nici Snagovul neprefăcut.

În ceasul de față, el este doar un minunat colț de odihnă, necunoscut amărilor locuitori ai îmbăcsitei noastre Capitale, și-am putea zice, — profund nedreptățit de oficialitatea română.

Snagovul ar putea fi, neîndoios, ceea ce sunt împrejurimile Parisului pentru Capitala Franței, fermecătoarele vecinătăți ale Vienei, ale Berlinului și ale oricărui alt centru apusean, dacă n'ar avea de luptat pe deoparte cu nepăsarea chiar a noastră a bucureștenilor, iar pe de altă parte cu o mentalitate specială a mărimilor noastre.

Nu este exclus însă, precât știm în momentul când scriem aceste rânduri, ca, în ziua când ele vor fi citite de marele public, linia ferată București-Snagov să fie altceva decât tot un proiect în cartoanele unui minister... În această fericită eventualitate, bucureștenii vor avea în adevăr de ce să se felicite, pe ei și pe cei cari vor fi procedat la o asemenea realizare, și nu mai puțin pe d. Doiciu.

O serie de vile se vor putea ridica, la Snagov, făcând din el un cartier model. Și când se va fi realizat planul de lucrări întocmit și fixat pe teren, Snagovul va fi legat, cu un tren electric, de București, distanța respectivă parcurgându-se numai în 22 minute...

Fermecătorul de șerpi și tigrul

Fermecătorul transformând șarpele în tigr...

Astronomul amator și pungașul

— Nu doriți să admirați o — Cu cea mai mare plăcere! — Iată că în loc de eclipsă, nu s'a eclipsat punga!

FRĂȚII POLLAK

BIROU ELECTRO-TECHNIC

— BUCUREȘTI —

Str. Regală No. 11. (Tel. 52/86)

Depozit de materiale electrice
originale Siemens-Schuckert

Depozit de motoare electrice
și de benzină

Depozit permanent și bine a-
sortat cu toate materialele și
aparatele electrice necesare
— Industriei Petrolifere —

Bogat și variat depozit de
lămpi și lustre în toate genurile

UN SFAT CELOR BOLNAVI ȘI SUFERINZI

Alegerea unui medicament sau specialități farmaceutice, este astăzi, mai mult ca oricând chestiune de încredere.

FARMACIA VOREL din Piatra-Neamț care se bucură de un renume bine stabilit în întreaga țară, fiind o casă de încredere cu o vechime și experiență de 100 ani, vă dă toată chezașia, că veți fi servit ireproșabil cu specialitățile cele mai bune, cu droguri de prima calitate. Legăturile noastre directe cu firmele mari din străinătate, ne permit să aducem medicamente numai în ambalaj original, lucru care dă garanția purității și a eficacității, și datorită cantităților mari comandate, să obținem condițiile cele mai avantajoase. Recomandăm, deci, cu toată căldura:

CEAIUL CARPAȚILOR, BOMBOANE PECTORALE, SIROPUL CARPAȚILOR și GUDRONUL VOREL, vindecă cu succes boli de piept, boli de plămâni. Ceaiul îl găsiți în cutii sau plicuri. Tot așa și bomboanele pectorale, pe care le recomandăm în special persoanelor care vorbesc mult; profesori, preoți, cântăreți, avocați. Siropul Carpaților se recomandă, din cauza gustului plăcut, femeilor, copiilor, bătrânilor, iar Gudronul Vorel, se recomandă în special tusei învechite și cronice.

REUMASOL VOREL, UROTISANA, THERMOVATA, NEFRICOLUL, sunt medicamente ce se recomandă în special în vindecarea reumatismului, gutei, artritei. După câteva zile de tratament, durerile dispar, iar vindecarea își face apariția. Pentru orice explicații cereți gratuit broșura „Cum ne vindecăm de reumatism și gută”.

ELIXIRUL DE SĂLCIE VOREL este un medicament care are proprietatea să curețe sângele de otrăvuri, deci vindecă sifilis, scrofura, rachitism, boli de piele, tumori, etc. Pentru orice explicații cereți gratuit broșura „Cum ne curățăm sângele și ne întărim trupul”.

VIN VOREL, HEMONEUROL, sunt medicamente care au efectul să întărească trupul omului, să-i dea poftă de mâncare, să-i îmbogățească sângele să apere trupul de boli. Cereți gratuit diverse prospecte, care vă dă toată explicația.

ECZEMA, BOLI DE PIELE, etc., le puteți vindeca iute și radical cu Pomada Cadol.

DURERI DE CAP, Migrenă, Nevralgii, vindecă repede și sigur Tabletele KALMA.

BOLI DE FICAT, gălbănare, vindecă HEPACOLUL. Cereți gratuit toate explicațiile și vă vom da cu toată plăcerea.

ARTICOLE DE TOILETA. Parfumuri cu gramul. — Ape de Colonia parfumate cu gramul și în flacoane originale. — Creme de toaletă. — Pudre de toaletă. — Săpunuri. — Ape pentru creșterea părului. — Tincturi de colorat părul. — Depilatoare. — Ape contra pistruiilor. — Medicamente contra transpirației și mirosului urât, etc.

AVIS IMPORTANT Din cauza schimbărilor de prețuri, nu putem tipări nici un preț. Vă rog însă a avea toată încrederea în renumele nostru de 100 ani, și să comandați fără frică direct la DEPOZITUL CENTRAL FARMACIA VOREL, Laborator chimic farmaceutic, Fondat la 1825 la Piatra Neamț.

Se trimite și cu ramburs. La comenzi mari, veți trimite un aconto.

ASIGURAREA ROMANEASCA

SOCIETATE ANONIMA ROMANA DE ASIGURARI GENERALE
BUCUREȘTI, Strada Luterană, 4
CAPITAL SOCIAL 12.000.000 LEI

Face asigurări în ramurile:

INCENDIU, VIAȚA cu examinare medicală.
TRANSPORT maritim, fluvial, terestru.
ACCIDENTE, FURT, GRINDINA,
după noi sisteme moderne, cu tarife alcătuite în
conformitate cu cerințele de după războiu.
«Asigurarea Românească», recomandă special:

ASIGURĂRILE POPULARE DE VIAȚĂ

ce a creiat, organizat și introdus în țară, prin care oricine, fără
nici un fel de formalitate sau examen medical, se poate asigura
astfel, ca întreaga sumă asigurată, să i se plătească, chiar după
plata PRIMEI RATE LUNARE, prin tragerile la sorți pentru
amortizarea polițelor populare, sau cel mai târziu la termen
de 10 sau 15 ani.

Astfel Societatea amortizează lunar polițe de asigurare po-
pulară pentru suma de lei **200.000**, iar polițele amortizate
până la 31 Decembrie 1925 se ridică la suma de :

LEI 2.170.000

„ASIGURAREA ROMĂNEASCĂ“

în dorință de a încuraja creșterea vitelor, și a contribui la pros-
perarea acestei avuții naționale a pus în exploatare și primește:

ASIGURARI CONTRA MORTALITĂȚII VITELOR

Publicația Societății :

„Vestitorul Asiguraților“

înființată în scopul popularizării asigurărilor, se trimite
gratis la cerere.

Direcțiunea Generală

Se caută Reprezentanți și Agenți, acolo unde Socie-
tatea nu este reprezentată încă.

EN GROS

„ODEON“

EN DETAIL

București, 79 Calea Victoriei 79

vis-à-vis de Biserica Albă

Cel mai mai mare depozit din țară. — Cel mai bine asortat cu Plăci pentru Gramofon

mărcile **Odeon, Fonotipia și Vocea Stăpânului** (Gălele)

☞ Cântate de cei mai mari artiști ca:

Caruso, Bonci, Garbin, Fleta, Tauber, Titto, Schipa, Cormack, Slezak, Jadlowker, Titta, Ruffo, Stracciari, Batistini, Amato, Chaliopine, Adamo Didur, Oreste Lupi Journet, Gali-Curci, Galvani Kurz, Tettrazini,

Ivogün, Kubelik, Kreisler, Mischa, Elman, Jascha Heifetz, Franz de Vecseri, Thibaud, Paderewski, Rachmaninof, Bakhaus, Grünfeld, D'alberti, etc.

Dansuri moderne

Fox-trot, Schimy, Blues, Tango, Boston. One Steep, Five-Steep, Valsuri

Ultimele noutăți apărute în Paris, Londra, New-York, Berlin, Viena,

executate de către cele mai renumite orchestre de salon

Jaz-Banduri și Havaiene.

PLĂCI ROMANEȘTI cele mai noi succese **CERETI CATALOAGE**

EN GROS

Vânzare și în rate lunare

EN DETAIL

Tot felul de Instrumente Muzicale

Viori, Mandoline, Chitări, Violoncele, Contrabase, Țambale, Banjo, Jaz-Band, Saxofoane, Flaute, Clarinete, Piculine, Tobe mari și mici, Armonice de mână și gură.

Instrumente de Alamă

Coarde și accesorii pentru toate instrumentele

Gramofoane și Plăci

Diafragme, Accesorii, Arcuri și Ace pentru Gramofon

Sălire și Accesorii pentru Pathéfon

Prețuri eftine cari desfid orice concurență

Nu cumpărați înainte de a cere oferta noastră

„ODEON“

București, 79 Calea Victoriei 79 fost No. 91

vis-à-vis de Biserica Albă

EN GROS

EN DETAIL

CENTENARUL CAILOR FERATE

Cele dintăi locomotive. — Contri-
buția lui Georges Stephenson. —
Cele dintăi vagoane de pasageri. —
Primul tarif de c. f. — Evoluția
căilor ferate.

Cele dintăi locomotive. — În 1784, William Murdoch a construit o locomotivă pe roate și a colaborat cu James Watt la construirea unei mașini cu vapor. Blekinsop, în 1811, a construit o locomotivă pe roate. Mai târziu elvețianul Riggenbach a perfecționat locomotiva lui Blekinsop, care a fost utilizată pe liniile de munte.

William Hedley a construit o locomotivă, care a fost utilizată la transportul vagoanelor de cărbuni, pe linia Wylam-Lemington (Anglia). Aceasta a fost întâia locomotivă ale cărei roți aluneca pe șini și a slujit de prototip locomotivelor moderne.

Locomotivale lui Stephenson. — Englezul Georges Stephenson, a construit un alt tip de locomotivă, la 25 Iulie 1814, care n'a dat rezultatele așteptate de inventator. Stephenson a construit a doua locomotivă, „*Billy No. 1*”, care a dat rezultate satisfăcătoare. Cu prilejul inaugurării liniei Stockton-Darlington, la 27 Septembrie 1825, Stephenson a construit trei locomotive. Cel dintăi tren, încărcat cu 600 de pasageri, a fost tras de una din locomotivele lui Stephenson și a parcurs o distanță de 20 km., cu o viteză de 17 km. pe oră. Succesul lui Stephenson a fost desăvârșit.

În 1826 s'a construit linia ferată Liverpool—Manchester, sub direcția lui Stephenson. După trei ani s'a oferit un premiu pentru o locomotivă care ar putea avea o viteză de 16 km, pe oră pentru o greutate de trei ori mai mare ca locomotiva. Concursul s'a dat între trei locomotive: „*Sans pareille*”, „*Novelty*” și „*Rocket*”. Locomotiva „*Rocket*” construită de Stephenson, a transportat o greutate de 5 ori mai mare cu o viteză de 30 km. pe oră.

Linia Liverpool—Manchester (48 km.), a fost inaugurată la 15 Septembrie 1830; ea a fost parcursă de trenul lui Stephenson în 90 minute.

Introducerea vagoanelor pentru pasageri. — Pe linia Liverpool-Manchester, s'au introdus vagoane de cl. I, cl. II și cl. III.

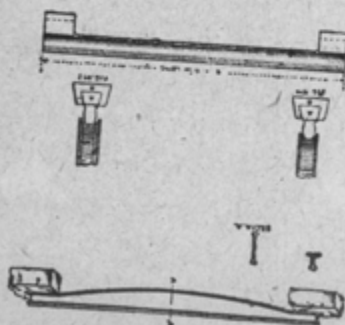
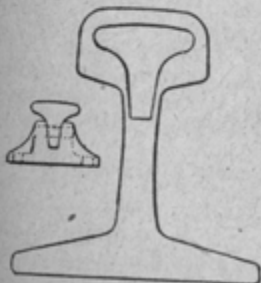
Cel dintăi tarif de c. f. — Cel dintăi tarif de c. f., a fost introdus cu prilejul punerii în exploatare a liniei Liverpool—Manchester.

Marile artere. — Drumul de fer transcontinental american a fost construit în 1869.

Drumul de fer transeanadian a fost construit în anul 1885; iar drumul de fer transiberian în 1902. Drumul de fer transcaspiian a fost construit în anul 1896.

Întăia etapă a marelui drum de fer transafrican (dela Cairo la Cap), coasta de sud (Buluwayo), — 1897.

Întăia etapă a marelui drum de fer transafrican, în partea de nord a acestui continent (Kartum), — 1900.

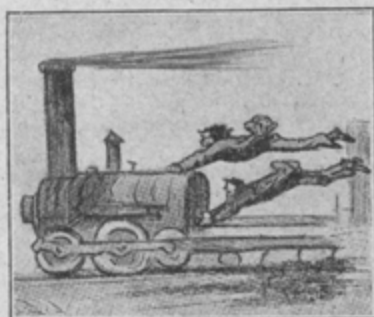

Diverse tipuri de șine dela 1825—1925

Lungimea căilor ferate din lumea întreagă

ANUL	LUNGIMEA	VITEZA TRENURILOR (maximă)
1825	20 km.	17 km. pe oră
1830	48 km. (linia Liverpool-Manchester)	30 km. pe oră
1840	7679 km.	35—38 km. pe oră
1901		
America	382.000 km.	90—100 km. pe oră
Europa	268.000 km.	
Asia	48.000 km.	
Oceania	26.000 km.	
Africa	18.000 km.	
1913	1 117.000 km.	115 km. pe oră
1925	1.250.000 km. (și cele în proiect)	129 km. pe oră

Nota comică în 1840

Mecanicul și fochistul unui tren mergând
cu 60 km. pe oră...

Efectul vântului produs de un tren mergând
cu 60 km. pe oră („L'illustration” din 1840).

CAILE FERATE ROMANE

Cele dintâi căi ferate în România s'au construit de compania germană Strussberg. Linia București-Giurgiu a fost inaugurată în 1869.

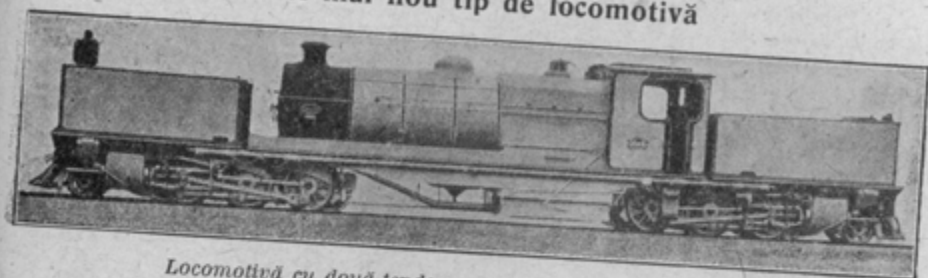
În 1877 unica linie ferată de funcțiune între Moldova și Muntenia era pe la Barboși.

În 1885: 1354 km. în exploatare; venitul kilometric mijlociu dela tariful călătorilor, 5.800.

În 1886: 1404 km. în exploatare; venitul kilometric mijlociu aproape acelaș.

În 1887: 1904 km. în exploatare; venitul kilometric mijlociu, 5.096. În acest an s'a luat sub administrația statului român linia Roman-Iași-Botoșani-Ițcani.

Cel mai nou tip de locomotivă

Locomotivă cu două tendere : unul în față și altul înapoi.

În 1888 a intrat în funcțiune direcțiunea c. f. române. Primul director general al c. f. r. a fost Duca.

În 1890 au circulat 90.000 de trenuri de persoane și de mărfuri.

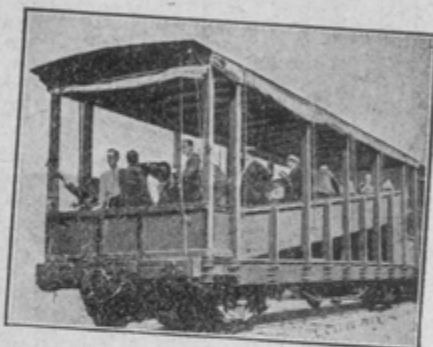
În 1891 rețeaua c. f. a fost sporită cu 62 km. (Vaslui-Iași și Lăculețe). Muntenia 1757 km.; Moldova, 990 km.; Dobrogea 64 km.

În 1895 s'a inaugurat marele pod de peste Dunăre, construit după planurile inginerului Anghel Saligny.

În 1919, România dispunea de o lungime de aproape 12.000 km. c. f.

În 1924 a început să se construiască linia Brașov-Nehoiș.

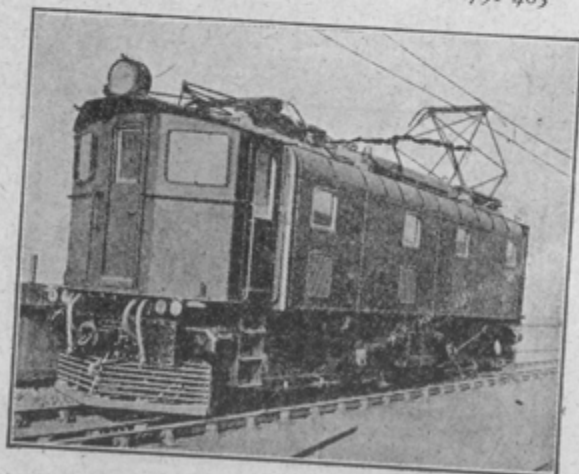
În 1925 s'a inaugurat linia Hamangia-Babadag.

Vagoane americane pentru excursioniști.

In 1924—1925

Linii proprietatea statului	{ Normale 7.305.647	{ 11.192.48 ;
Linii particulare administrate de C. F. R.	{ Inguste 129.576	
Linii particulare în administrația lor proprie și alte C. F. particulare. —	{ Normale 3.099.479	{ 599.000
	{ Inguste 657.831	
	{ Normale 156.000	{ 11.791 483
	{ Inguste 443.000	
Total klm		

Tip de locomotivă electrică (1925).

Numărul stațiilor, 1675; numărul haltelor, 255; numărul locomotivelor, 4507; vagoane-clasă, 5925; vagoane postale, 1759; vagoane de marfă, 87.850; pluguri de zăpadă, 66. Numărul trenurilor exprese, accelerate și de persoane îndrumate în ultimul an, 18.8730; numărul trenurilor mixte, 170.640; numărul trenurilor de marfă și de material, 291.180. Totalul trenurilor îndrumate: 645.069.

Proporția călătorilor pe clase (în cifre mijlocii) a fost: 1.000.000 cl. I; 10 milioane cl. II; 40 milioane cl. III.

În cifră mijlocie a circulat pe c. f. r. anul trecut 51 milioane de călători. Numărul militariilor: 700.000.

Progresele căilor ferate. — Distanțele cele mai lungi parcurse fără oprire la c. f. străine :

	STATELE	S E C T I A	Distanța în km.	Durata în minute	Iuțeala medie km./oră
1	Anglia	London—Plymouth	363,2	247	88,2
2	Franta	Paris—Bruxelles	311	225	105,0
3	Germania . . .	Berlin—Hamburg	286,8	194	88,8
4	Statele-Unite .	Syracuse—Albany	238,0		87,6
5	Suedia	Norköpping—Stockholm . .	182,0	194	56,2
6	Elveția	Bellinzona—Luzern	169,8	196	52,0
7	Italia	Cassino—Roma	138,0	130	63,7
8	Olanda	Vlissingen—Boxtel	137,2	110	74,8
9	Belgia	Bruxelles—Ostende	125,9	95	79,5
10	Austria	Amstetten—Wien	125,0	116	64,7
11	Danemarca . . .	Masnedö—Kopenhagen . . .	124,0	116	64,1
12	Ungaria	Budapesta—Ersekujvar . . .	121,4	153	75,8
13	Rusia	Vilna—Kovno	103,5	108	57,5
14	Norvegia	Kongsvinger—Lilleström . .	79,0	91	52,1

Vitezele comerciale la c. f. străine :

	STATELE	S E C T I A	Distanța în km.	Iuțeala comer- cială în km. oră
1	Anglia	Darlington—York	71	99,4
2	"	London—Bristol	191	95,8
3	Franta	Paris—St. Quentin	154	94,9
4	Anglia	York—Newcastle	130	94,8
5	"	London—Ecutre	279	93,1
6	"	Leamington—London	171	93,0
7	Franta	Paris—Amiens	131	91,4
8	Anglia	London—Birmingham . . .	182	90,9
9	"	London—Grantham	169	90,7
10	Franta	Bordeaux—Paris	588	90,2
11	"	Paris—Bordeaux	588	90,0
12	"	Paris—Erquelines	240	89,0
13	Germania	München—Nürnberg	199	88,4
14	Anglia	London—Plymouth	363	88,2
15	Germania	Berlin—Halle	162	88,2
16	Anglia	London—Edinburgh	632	84,5
17	Statele Unite . .	New-York—Buffalo	704	84,2

Distanțele cele mai lungi parcurse fără oprire la trenurile c. f. r.

	S E C T I A	Distanța în km.	Durata parcursu- lui minute	Iuțeala medie km./oră
1	Brasov—Homorod Cohalm	75,0	90	50,0
2	București—Ploiești	59,4	60	59,4
3	Balota—Filiași	59,4	57	62,6
4	Costești—Slatina	59,3	83	42,9
5	Lugoj — Timișoara	58,8	63	56,1
6	Bacău—Adjud	58,3	56	62,6

Greutatea care revine de călător la trenurile rapide. — La vagoanele — clasă lungi, — 1100—1550 kgr. de călător.

La vagoanele restaurant. — 2.000 kgr. de călător.

La vagoanele de dormit — 2.500 kgr. de călător.

Tipuri de locomotive la trenurile noastre rapide. — Pentru remorcarea trenurilor rapide (expres și accelerate), având un tonaj de 400—450, se întrebuințează următoarele

tipuri de locomotive: *Pacific* (231); 301 foste *M. A. V.*; *Ten-Wheeluri*: 230, 728, 327 *Prairie*, 324 și *Mogul* 130, 2001.
 Lungimea c. f. române. — 11.696,66 km. (4375,66 km. în vechiul regat; 5533 km. *Ardeal*; 1129 km., *Basarabia*; 659 km., *Bucovina*).
Supraexpresul Paris—Bruxelles. — Compania căilor ferate de Nord, din Franța, a pus în exploatare un tren suprapasaj care parcurge distanța de 311 km. dintre Paris și Bruxelles în 3 ore și 45 minute, fără oprire.
 Parcursul e făcut cu ajutorul unei mașini de tipul supra-pacific, având o greutate în serviciu de 94.500 tone, o lungime între tamboane de 21,35 m., o suprafață de încălzire totală de 248 metri pătrați și o forță de 2290 cai. Roțile sale motrice au diametrul de 1,90 m.; înălțat locomotiva este cu aburi supraîncălzit și de sistemul Compound. Tenderul său poartă 7000 kg. cărbuni și 31 metri cubi de apă; are deci dimensiuni neobișnuite până în prezent; astfel se explică faptul parcurgerii unei distanțe atât de mari fără alimentare cu apă celandă constituie un record mondial.

PRODUCȚIA MONDIALĂ ÎN 1925

Grâu . . .	900.000.000 chintale (600 milioane consumatori de pâine).
Petrol . . .	145.000.000 tone.
Radiu . . .	140 grame.
Cupru . . .	1.500.000 tone (peste nevoile consumației).
Fer . . .	120 milioane tone.
Platin . . .	90.000 uncii (nu a acoperit nevoile consumației)

PRODUCȚIUNEA MONDIALĂ DE AUR

Cifrele producției de aur (în unce fine): Transvaal, 9.597.634 în 1924 față de 9.133.060 în 1923; Australia occidentală, 485.118 în 1924, față de 504.511; Indiile, 391.367 față de 382.007; Rodesia, 627.729, față de 647.491; Canada, 1.525.000 față de 1.179.500; Statele Unite, 2.511.243 față de 2.502.632; Queensland, 95.703 față de 84.818. Producția totală 15.233.794 unce în 1924 față de 14.434.019 în 1923.

Producția de aur a Rusiei a fost în 1913 de 3.715 puduri, a scăzut în 1916 la 1835 puduri și a atins în 1921 după distrugerile războiului civil numai 84 puduri. Producția a început să crească din nou. Ea a atins în 1922, 318 puduri; s'a dublat în 1923 la 700 puduri și a fost în 1924 de 1.055 puduri.

38 MILIOANE TONE DE DIAMANT EXISTA ÎN LUME

Un parvenit al mineralogiei. — Diamantul este, prin substanța sa unul din corpurile cele mai comune: un simplu cărbune. El nu se deosebește de un grafit, sau de un antracit, de cât prin felul său de cristalizare. Diamantul e un parvenit al mineralogiei.

El n'are nici-o utilitate practică, dar e căutat pentru frumusețea sa, pentru strălucirea sa, pentru particularitatea sa de a absorbi și restitui lumina.

Istoricul exploatărilor gismentelor de diamant. — Toate diamantele vechi au fost aduse din India. Până în veacul al 18-lea minele de diamant din India au furnizat 2.000 kgr. În 1723 s'a descoperit gismente de diamant în Brazilia, care au produs 2.500 kgr.

Dela 1870, Africa de sud furnizează singură diamante pentru lumea întreagă. Până azi s'a extras aproape 35.000 kgr. de diamant din gismentele dela Kimberley, Beers, Bultontein, Dutoitspan și Weselton. Intreaga producție mondială de diamante provine din cele 7—8 mine din Africa de sud. Se găsesc diamante în mari cantități la Iagerfontein, (statul Orange); la Premier, aproape de Pretoria (statul Transvaal), în sud-vestul african (fost german), în Congo belgian și Congo francez.

Cantitatea totală a diamantului. — Există în lume aproape 38 tone de diamant, care reprezintă o valoare comercială de aproape 38 miliarde franci-aur.

Sindicatul mondial al diamantului. — De mai mulți ani există o înțelegere între cei patru mari producători de diamante (Beers, 48 la sută, Premier 20 la sută, Iagersfontein 7 la sută, sud-vestul african și ceilalți mici pro-

ducători, 25 la sută), de a menține pe piețele lumii, același preț și să nu sporească producția.

Diamantul e foarte căutat în Statele-Unite ale Americii de nord și în Extremul-Orient. El joacă un rol însemnat și în teaurizare (valoare mare în mic volum).

Diamantul „Primul“ descoperit în 1905 în Africa de sud. — Cântărește 3.032 carate.

Cele mai frumoase diamante din lume.

— Primul, Regentul, Rajahul, Steaua Sudului, Braganța, Orloff, Albatrul, Kohinhor, Șahul, Florentinul, Marele Mogol, Sancy. Cel mai mare din aceste diamante, „Primul“, are 3032 de carate (623 gr., 076) și a fost descoperit într-o mină situată la Elandsfontein, aproape de Iohannesburg (Africa de sud).

REȚEAUA FLUVIALĂ DIN ROMÂNIA

	Km.	Total
Dunărea.	1.075	
a) <i>Cursul principal</i>		
1. Dela Sulina la Galați	156	
2. Dela Galați la Vârciorova	794	
3. Dela Vârciorova la Baziaș	125	
b) <i>Brațele secundare</i>		
4. Brațul Chilia	90	
5. „ Sf. Gheorghe	75	
6. „ Măcin	100	
7. „ Borcea	110	
8. „ Ostrov	20	
Total	395	395
<i>Fluvii și canale navigabile (afară de Dunăre)</i>		
9. Prutul (între Ungheni și Îmbucătura sa)	410	
10. Nistrul (între Hotin și Cetatea Albă)	740	
11. Mureșul (între frontieră și Piski)	185	
12. Canalul Bega (între frontieră și Timișoara)	35	
Total	1.370	1.370
		2.840

Lungimea malurilor fluviale 4.325 km.

Navigația fluvială

Serviciul navigației fluviale române: Felul bastimentelor, Vapoare de pasageri 19; Remorchere, 25; Șleपुरi pe Dunăre, 127; Șleपुरi pe Prut, 24; Tankuri, 12; Ponton de acostaje, 4. Societatea de navigație danubiană: Felul bastimentelor, vapoare de pasageri în curs de achiziție, 2; Remorchere, 11; Șleपुरi, 80; Tankuri, 10; Elevatoare, 4. Societatea de navigație austriacă: Felul bastimentelor, vapoare și remorchere, 134; Șleपुरi, 851. Societatea de navigație ungară: Felul bastimentelor, vapoare de pasageri, 14; Remorchere, 48; Șleपुरi, 262. Societatea sud-germană: Felul bastimentelor, Remorchere, 11; Șleपुरi, 99. Societatea Gagarin: Felul bastimentelor, vapoare de pasageri 4; Șleपुरi, 120; Tankuri pentru petrol, 18.

DUNĂREA

Lungimea. — Debitul maxim. — Zona inundabilă. — Apele Dunării pot acoperi întregul teritoriu al României. — Un fenomen curios: Zăpoarele.

Lungimea. — Dunărea curge pe o lungime de 2860 km. Suprafața de teren pe care o drenează: 817.000 km. p.

Debitul maxim. — Debitul maxim al Dunării e de 35.000 m. c./sec. Din punctul de vedere al debitului maxim, Dunărea ocupă primul rang între fluviile Europei, Asiei și Africei.

Cel mai mare debit, între fluviile din lume îl are Missisipi (America de Nord): 42.000 m. c./sec. Debitul maxim al fluviului Volga e de 24.000 m. c./sec.; al Nilului, 14.000 m. c./sec.; al Rinului, 9.650 m. c./sec.

Zona inundabilă. — Zona inundabilă a Dunării inferioare are o suprafață de aproape 950.000 hectare.

Zona aceasta — numită și *Lunca*, sau *Balta Dunării* — e acoperită de bălți permanente pe o suprafață de 432.187 hectare.

Cantitatea de apă. — Niciun alt fluviu din Europa nu transportă atâta cantitate de apă, în epoca inundațiilor mari, ca Dunărea. Aceasta se explică prin scurgerea apelor din ploii în Dunăre și în afluenții săi. (Cantitatea de ploae, care cade anual în regiunea Dunărei, e de 60—150 c. m.) Capacitatea de înmagazinare a zonei inundabile e de 24 miliarde de m. c. de apă.

Debitul mediu. — Debitul mediu anual al Dunării e de 253.000 pic. cub. sec. (7.230 m. c./sec.). Anual se varsă în mare o cantitate de 228 miliarde de m. c. În 1871 s'a vărsat în Marea Neagră o cantitate de 341 miliarde, 850 mil. m. c. apă.

Cantitatea de apă, care curge pe Dunăre, anual, ar putea acoperi întregul teritoriu al României cu o pătură adâncă de 1 metru.

Debitul minim. — Debitul Dunărei poate să scadă, în anii secetoși, până la 2000 m. c./sec.

Diferența e considerabilă între debitul maxim și debitul minim. Cum Dunărea nu are în zona muntoasă lacuri numeroase, apele ei se revarsă, în epocile ploioase, în imensa zonă inundabilă a cursului său inferior.

Nivelul maxim. — În timpul inundațiilor mari, apele Dunării cresc de-așupra etiajului până la 8,66 m. (Turnu-Severin), 8 m. (Zimnicea), 7 m. (Brăila), 6,44 m. (Galați), 4,77 m. (Tulcea), 0 m., 49. (Sulina).

Viteza curentului. — Curentul în general e slab. El variază între 0,31 m/sec. (la Isaccea) și 2 m./sec., în timpul apelor mari.

Pantele Dunării. — Între Galați-Sulina panta e de 4 m. m./km. s. între Brăila-Galați, 9 m. m./km.; între Calafat-Silistra, 40—55 m. m./km.; între Turnu-Severin-Calafat, 64 m. m./km.; apoi, în cursul mijlociu și superior, pantele sunt mai pronunțate. Dela Turnu-Severin la Sulina panta totală e de 34 m. Între Vârciorova-Severin diferența de nivel e de 8 m.

Creșterile și descreșterile periodice. — Nivelul Dunării e supus la creșteri și descreșteri periodice. Din Martie și până în Iulie avem creșterile cele mai mari, din cauza topirii zăpezilor și a ploilor.

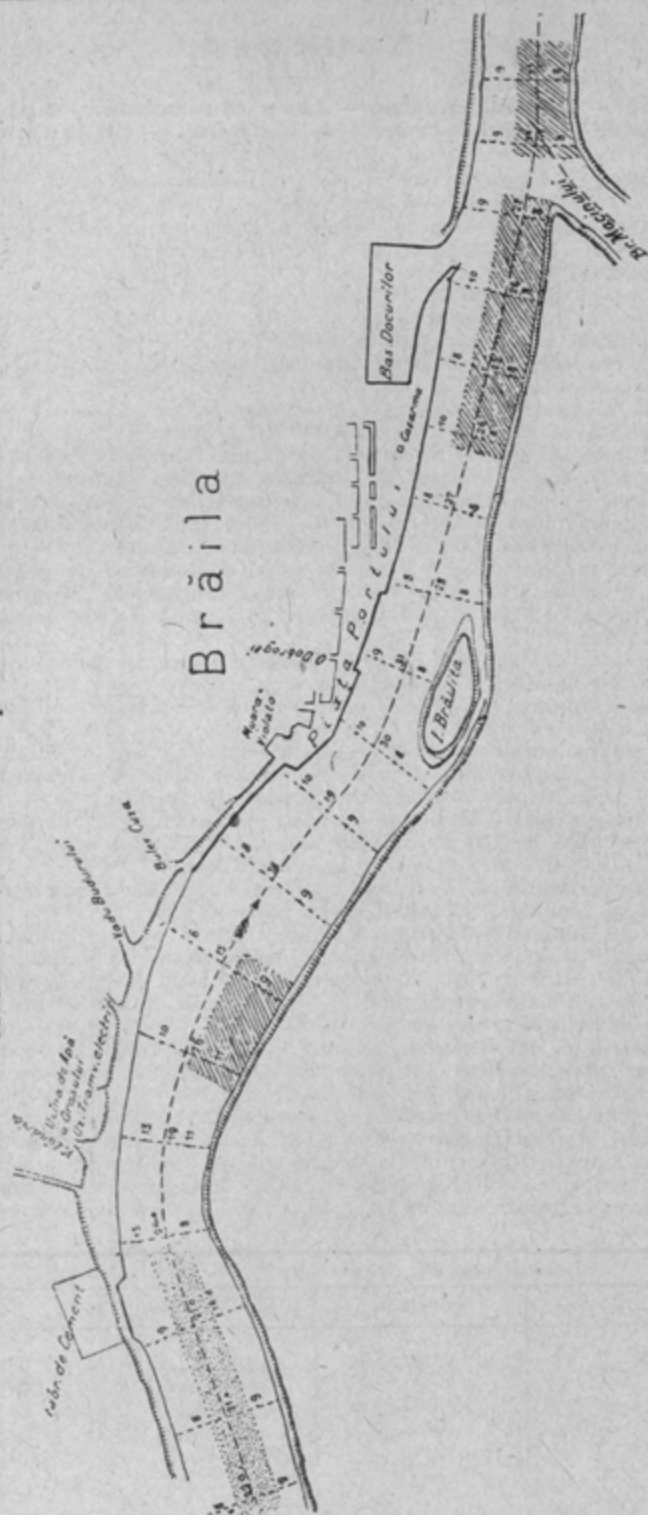
În Septembrie apele Dunărei încep să scadă până când nivelul lor atinge etiajul.

Debitul brațelor Dunărei. — Dela 1857 încoace debitul brațului Sf. Gheorghe a scăzut cu aproape 10 la sută din debitul total al Dunărei și aproape cu $\frac{1}{2}$ din debitul său propriu; debitul brațului Sulina, în același interval de timp, a crescut cu 2%; iar al brațului Chilia cu 7%. Apele Dunărei tind să curgă mai mult prin brațul Chilia.

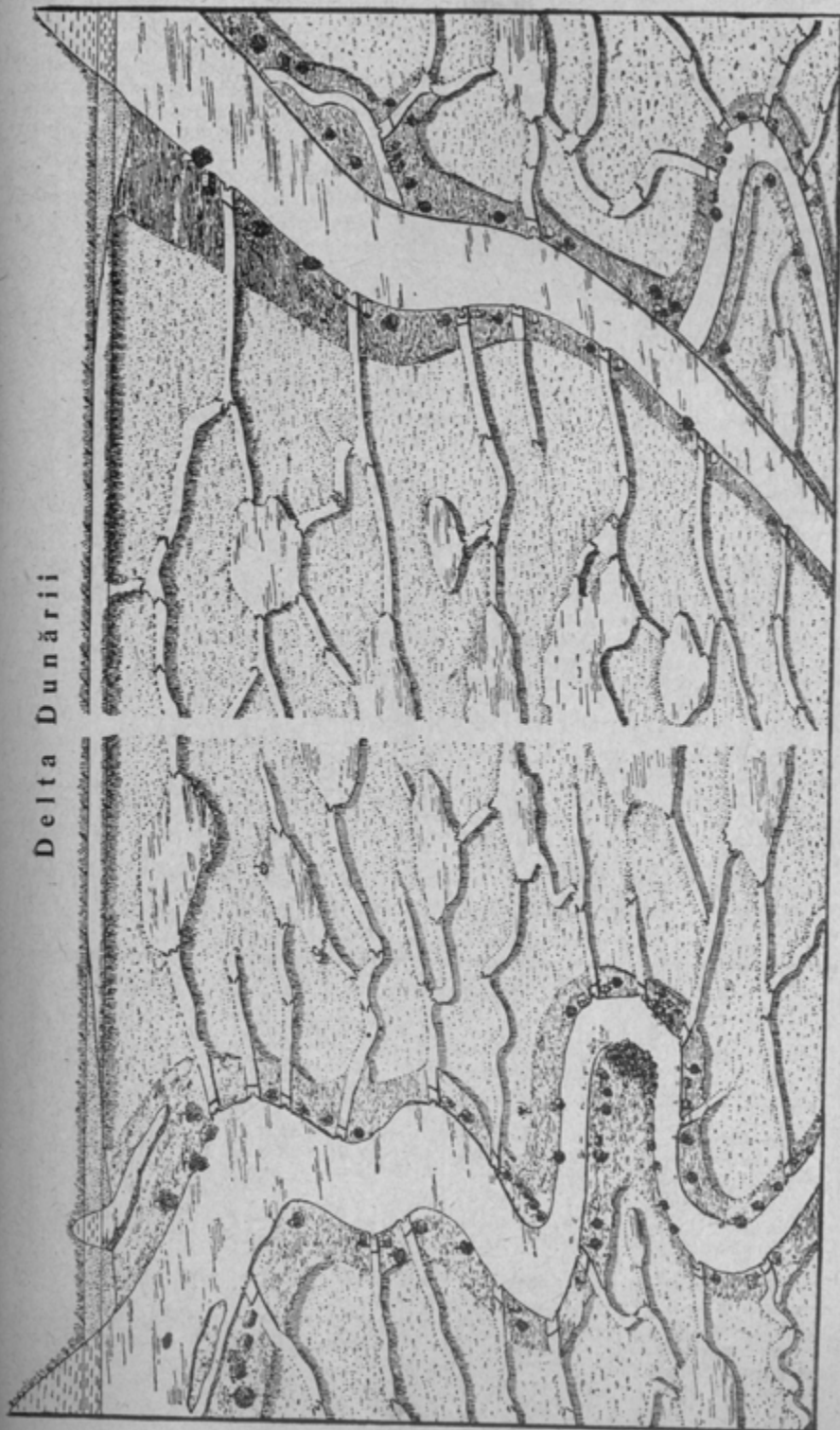
Debitul brațelor Dunărei în % din debitul total

Anul	Sulina	Sf. Gheorghe	Chilia
1857	7.0 %	30 %	63 %
1871	7.0 %	27 %	66 %
1891	6.0 %	20.5 %	73.5 %
1897	7.0 %	25.3 %	67.7 %
1903	9.0 %	21.0 %	70 %

Adâncimea Dunării în portul Brăila

Delta Dunării

O parte din Insula Sf. Gheorghe cu gârle ce conduc din ghitouri în brațele Dunării.

Zăpoarele. — Un fenomen curios îl prezintă Dunărea în timpul dezghețului. Când în susul Dunării temperatura scade, gheața se topește și atunci sloiurile năvălesc cu putere spre vale. Ele întâlnind mase de gheață, încalcă unele peste altele și formează ziduri înalte de sloiuri, care barează Dunărea, dela un țărm la celălalt. Aceste ziduri de gheață se numesc *zăpoare* și când se topec, provoacă revărsări groaznice de apă, care prin forța lor teribilă, distrug totul în calea lor.

Păduri întregi de sălcii sunt distruse de zăpoare.

Când blocurile de gheață se năpustesc cu furie în aceste păduri, atunci se produc zgomote asemănătoare cu bubuiturile de tun, care se aud la distanțe mari.

Speciile de pești din apele Dunărei de jos: 15 specii de mare (pești migratori anadromi);

1 specie (pești migratori catradomi);

41 specii de apă dulce;

35 din bazinul Dunării;

12 specii pești răpitori și 29 pești pacinici

6 din râuri.

Total: 54 de specii.

BRATELE DUNĂRII

La ceatalul Ismail 67% din volumul apelor Dunării se îndrumază pe brațul Chilia și restul de 33% pe brațul care se îndreaptă spre Tulcea și care are o lungime de 19 km.

Brațul acesta se împarte în două: brațul Sulinei, pe care curge 10% din volumul de apă al Dunării și brațul Sf. Gheorghe pe care curge 23% din volumul total al apelor acestui fluviu.

Lungimea brațelor dela Ceatalul Ismail la mare:

1. Brațul Chilia pe Stambulul vechi, 112 km.

2. Brațul Sulina, 80 km.

3. Brațul Sf. Gheorghe, 122 km.

Lungimea brațelor dela Ceatalul Sf. Gheorghe la mare:

1. Brațul Sulina, 63 km.

2. Brațul Sf. Gheorghe, 105 km.

DELTA CHILIEI

Brațul Chilia se varsă în mare prin cinci brațe; iar fiecare din aceste 5 brațe, formează o broderie de brațe, în apropierea țărmului mării Negre.

Iată numele brațelor: *Gibrieni* (trei guri), sau *Belgradschii*, se varsă în apropiere de satul cu acelaș nume și tae orașul Vâlcov în două; *Oceacov*, în direcția N—N—E și Stambul în direcția S—S—E. Cel mai adânc este Stambulul; iar cel mai regulat, *Oceacovul*.

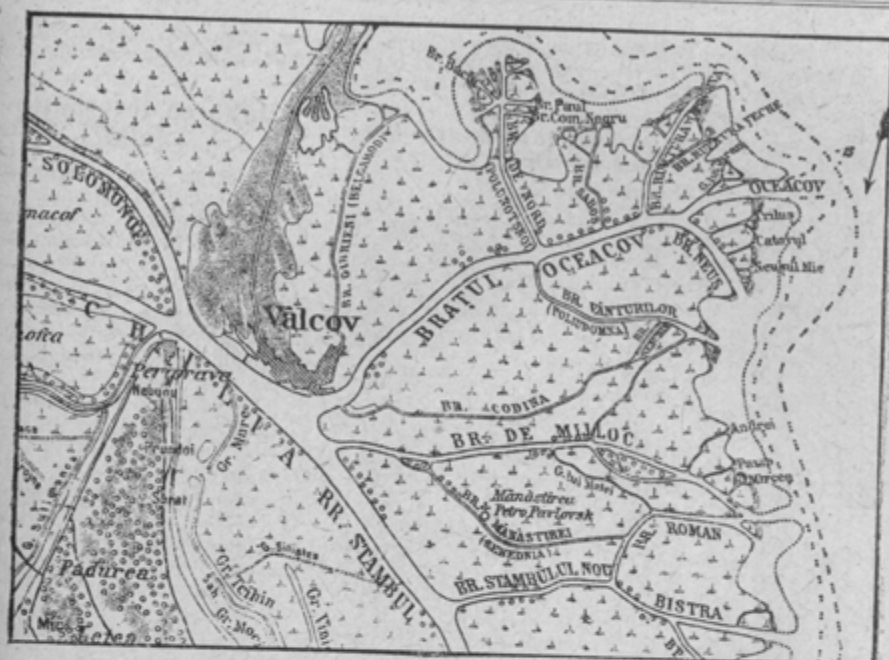
În apropiere de Vâlcov sunt cele 5 brațe de revărsare ale Chiliei: *Gibrieni*, *Oceacov*, *Codina*, brațul de mijloc și *Stambulul*.

Avansările anuale în Marea Neagră

	1856—1871		1872—1883		1856—1883	
	Coasta	Curba hidrografică de 30'	Coasta	Curba hidrografică de 30'	Coasta	Curba hidrografică de 30'
Sulina Sud . . .	+ 19 m.	+ 12 m.	8 m.	34 m.	13 m.	20 m.
„ Nord . . .	— 16 m.	+ 25 m.	— 8 m.	23 m.		25 m.
Între Sulina și Sf. Gheorghe					— 20 m.	
Mila 8 S . . .	— 11 m.	— 23 m.	— 6 m.	— 5 m.	— 9 m.	— 15 m.
Sf. Gheorghe . .	+ 25 m.	+ 32 m.	25 m.	30 m.	27 m.	32 m.

Vânturile la gurile Dunării. — Vânturile dominante sunt cele dela nord și nord-est și apoi vânturile dela est și nord-est.

Bat vânturi puternice 31% din numărul total de zile ale anului. Vântul dela vest favorizează depuneri de aluviuni. Vânturile dela nord și nord-est provoacă curenți marini.

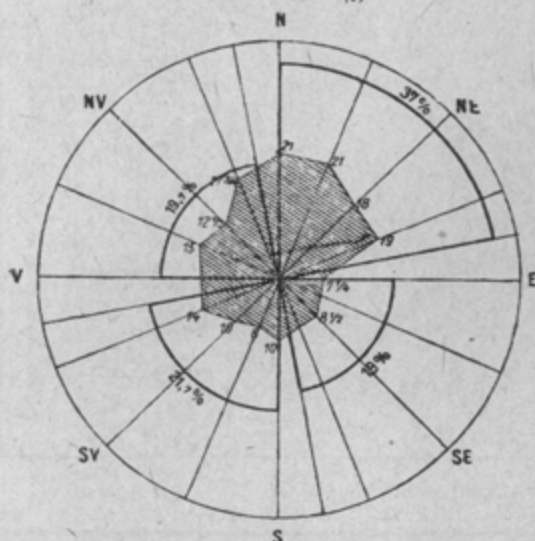
Regiunea Valcov. — Brazele Chiliei.

Regiunea Sulinei.

SULINA. — Coordonate geografice (câmpia din partea orientală a oraşului): longitudine 29° 40'. Est de la Gr.; latitudine 45° 9' N.; altitudine, 1 m. Natura solului: Aluviuni nisipoase. Urma meridianului astronomic: 909° 34', 6.

Diagrama direcţiei, duratei şi intensităţii vânturilor la gurile Dunării
(Liniste 2,58 ‰)

Media pe zece ani (1885—1895).

Conţescu şi S. Popescu, ca titlu de informaţiune, reprezentanţii României. Comisia a însărcinat cu facerea unei anchete preliminare pe Walker D. Hines. (Statele-Unite).

În urma anchetei făcute de W. D. Hines, comisia transporturilor şi a tranzitului a ascultat şi raportul reprezentanţilor României, în care se dovedea lipsa de teme juridic a extensiunii jurisdicţiunii C. E. D. până la Brăila. Comisia transportului şi a tranzitului a opinat că se poate extinde jurisdicţia C. E. D. până la Brăila. România n'a admis acest punct de vedere, care atinge suveranitatea sa.

REGIMUL APELOR DIN ROMÂNIA

Până în anul 1924 (Iunie) serviciul apelor a existat în Ardeal, Banat şi Bucovina; iar de la această dată s'a pus în aplicare legea regimului apelor, care are de scop administrarea în mod ştiinţific a cursurilor de apă. S'a înfiinţat o direcţiune generală a apelor cu 5 inspectorate regionale şi 16 servicii, având reşedinţele la Aiud, Arad, Braşov, Bucureşti, Buzău, Cernăuţi, Cluj, Craiova, Galaţi, Iaşi, Oradia-Mare, Piteşti, Satu-Mare, Suceava şi Timişoara.

S'a făcut regularea râului Mureş, la Tg.-Mureş, Cristeşti, Văradim, Milova şi Arad; s'a regulat râul Someş la Satu-Mare; apoi, râul Tisa la Sighet; râul Timiş, la Lugoj şi Caransebeş; râul Criş, la Bihor; râurile Olt, Iarna, Arieş, etc., în diferite regiuni.

Dunărea internaţională

Dunărea e sub regim internaţional. Funcţionează 2 comisii internaţionale: una, cu sediul la Bratislava, care se ocupă de cursul navigabil al fluviului de la Ulm până la Sulina şi alta e comisia europeană a Dunării, a cărei jurisdicţiune se întinde de la Galaţi la Sulina.

Jurisdicţiunea Comisiunii europene a Dunării. — Comitetul special însărcinat de comisiunea consultativă şi tehnică a comunicaţiilor şi tranzitului de pe lângă Societatea Naţiunilor, de a examina diferendul relativ la puterile comisiunii europene a Dunării, în ceea ce priveşte partea cuprinsă între Galaţi şi Brăila, s'a întrunit la Geneva la 30 Martie - 2 Aprilie 1925. Reprezentanţii diverselor guverne: sir Cecil Hurst (Marea Britanie), Basdevant (Franţa), Rosetti (Italia);

cele
Inta
din
stru
nez
cule
tigr
U
lan
m, c
7
sat in
pare c
acesta
legat c
în 117
Galieu

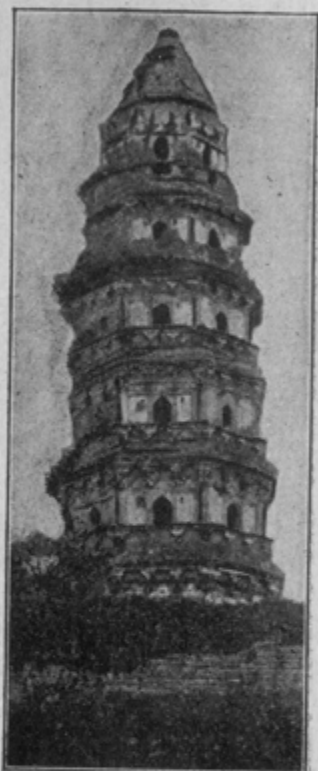
CELE MAI INTERESANTE TURNURI DIN LUME

Turnul Vânturilor din Atena a fost construit înaintea erei creștine de macedoneanul Andronicos, în anul 2000.

El are forma octogonală și e încoronat de sculpturi alegorice. E unul din

Turnul vânturilor din Atena.

Pagoda Tigrului din China.

cele mai grațioase monumente din Atena. Într'însul e instalat serviciul meteorologic din capitala Greciei.

Turnul-pagodă al Tigrului a fost construit în secolul al IV-lea de un împărat chinez în amintirea soției sale, care, pe când culegea buchete de flori, a fost răpită de un tigru.

Un alt turn celebru e turnul de porcelan din *Nanking*, cu 9 etaje, înalt de 100 m., care e o minune architecturală.

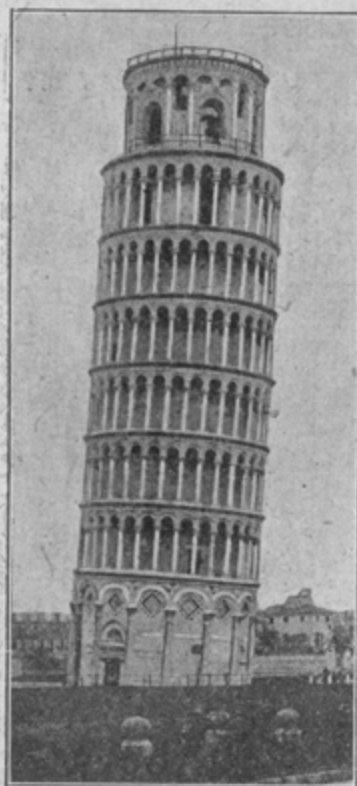
Turnul aplecat din Pisa, a fost deplasat în urma unui cutremur de pământ. El pare că bravează legile echilibrului. Turnul acesta e o delicată operă architecturală și e legat de amintiri istorice. A fost construit în 1174. Are o înălțime de 55 m. Inclinația lui se accentuează din secol în secol.

Galileu a studiat la piciorul acestui turn — după umbrele lui — problema gravi-

Turnul Belem (Portugalia).

tației. Un alt turn aplecat e *Garisenda* din Bologna (Italia). Inclinația lui e mai puțin pronunțată (2 m. 64, față de 4 m. 419 cât are turnul din Pisa).

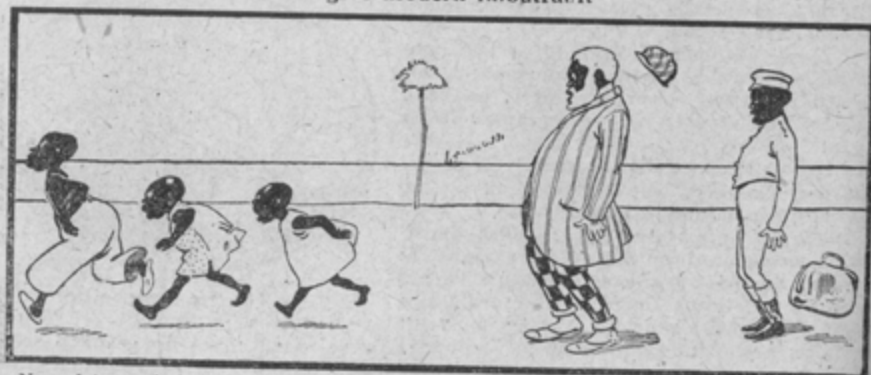
Turnul înclinat din Pisa.

Turnul exagonal din Valencia (Spania).

Turnul exagonal din Valencia (Spania), a cărui campanilă e ornată cu sculpturi fine gotice, a fost în Evul Mediu, martorul luptelor sângeroase dintre creștini și mauri. Spaniolii l-au numesc „Miguelete“.

Negrul modern îmbătrânit

Negrul (revenit în patrie după 20 de ani). Ah, ticăloși! Ei fug de mine crezând că m'am făcut... alb!...

PISICILE ȘI ADORĂTORII LOR

În țara faroanilor. — În lumea modernă. — Pisica în literatură. — Psihismul animal

Pisica era venerată de egiptenii din antichitate. Când o pisică murea într-o casă, toți membrii familiei, se îmbrăcau în doliu; bărbații își radeau sprinzenile și ceremonia înmormântării „venerabilului” animal era impresionantă.

S'a descoperit un cimitir de pisici la Teba.

În epoca modernă, pisica, atât de mândră și curată, e considerată de mulți oameni ca o viețuitoare rea, agresivă, mai puțin docilă de cât câinele.

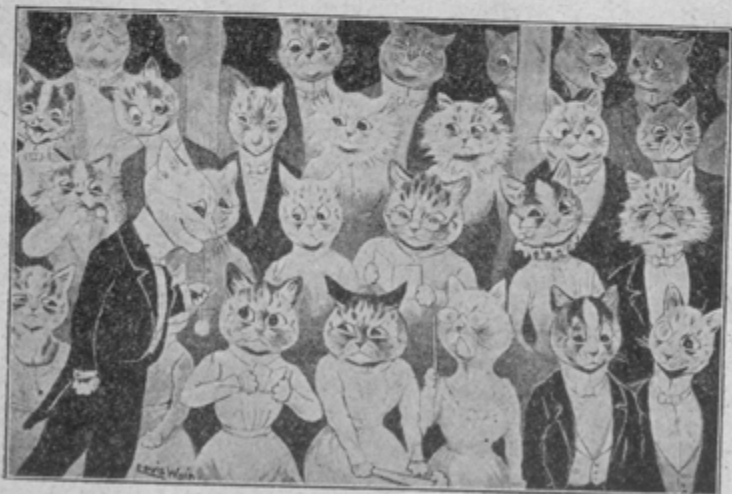
Filosoofii, scriitorii, bărbații de stat și medicii veterinari vor să facă justiție acestor feline. Dr. Merry, în interesanta sa lucrare: „*Psychologie animale et la Psychiatrie vétérinaire*” (1925), spune că toate animalele au simțurile tot așa de perfecționate, ca și oamenii. Ele au două simțuri în plus: simțul orientării — atât de dezvoltat la câini, pisici, păsări, cai etc. — și simțul echilibrului. Pisica, ca și foca, dispune de un simț rafinat al echilibrului. Din această cauză pisica cade în picioare, când noi binevoim s'o asvarlim cu brutalitate dela o înălțime oarecare.

Relativ la psihismul animal, dr. Merry afirmă că toate turburările nervoase și toate e în legătură cu caracterul, temperamentul, umorul, voința și inteligența viețuitoarelor inferioare, sunt aproape aceleaș ca și la oameni, cu o diferență numai de grade. Dacă pisica își arată din când în când ghiarele, sau chiar sgârșie cu armele sale defensive, aceasta nu dovedește că dânsa ar avea dispozițiuni agresive față de noi, ci e întărită, răbdarea sa a ajuns la extrema limită și e silită să se apere ori de câteori e atacată de oameni. Numeroși oameni de seamă și scriitori s'au ocupat mult de viața și felul de a fi al pisicelor. Baudelaire a cântat pisicele, „puternice și dulci, mândria casei, care, visând, i-au nobile atitudini de sfînx și par că sunt cufundate într'un vis fără sfârșit”

Théophile Gautier ne-a povestit istoria dulcelui Seraphita — pisica-filozof — care mânca la aceeaș masă cu stăpânul ei; ca și de „M-me Théophile” — pisica care adora

Pisică siameză.

La ce visează poate pisicele și motanii.

parfumurile fine și muzica... Poetul François Coppée adora pisicele. Charles Derennes în *Emile et les autres* are observațiuni interesante privitoare la pisici.

Anatole France are o pagină celebră consacrată pisicii sale, Hamilcar, „*prince somnolent dela ciu des livres*“. Pierre Loti, care iubea toate animalele, adora pisicele. D. Raymond Poincaré a descris moravurile motanului său siamez, Gri-Gri: „Motanul asta are o personalitate ciudată și complexă. Voluptuos și mândăcios, perfid și șiret, încăpățânat și feroce, autoritar până la tiranie, el n'are, după cum vedeți decât defecte, din care numai jumătate din ele dacă le-ar avea alt motan l-ar face nesuferit.“

Cu toate acestea el e spiritual, plin de vioiciune, isteț; el prețuiește gluma bună și printr-o piruetă se strecoară din situațiile cele mai grele.“

Clemenceau se ducea la conferința păcii, în 1919, întovărit de o pisicuță neagră, pe care o botezase „Prudența“.

N'a spus oare Taine: „Am studiat mulți filozofi și multe pisici: înțelepciunea pisicilor e cu mult mai superioară...“

Mallarmé afirmă că pisica sa Lilith era o „personalitate“. Heine, Rollinat, Michelet, Victor Hugo, Sainte-Beuve, Péladan, Dumas-tatăl, Gustave Flaubert etc., toți au iubit pisicele și le-au consacrat câteva pagini în operele lor.

Să nu uităm nici pe Mahomet, marele profet al Islamului, care adora pisicele.

Nebunia și Amorii

Tabloul de Fragonard.

Câinele de vânțoare

— Iată că nici de astă dată n'am nimerit!

— Câinele însă pare a fi pe o urmă bună!

... La vânțarea de epuri!

bis
ana
lize
mis
poez
ocap
și in
sa lit
sale
poezi
vreun
serie
Rostan
lor, pr

LITERATURA CONTIMPORANĂ

de Romicus

Poezia. — Romanul. — Literatura dramatică.

Poezii moderni vor să emancipeze poezia de tehnica impusă de arta versificației, să o libereze din cătușele tradiționale. Unii, urmăresc lărgirea domeniului poeziei spre a putea armoniza lirismul cu raționalismul și pozitivismul; iar alții, încearcă să azvârle peste bord lirismul ca să poată cultiva în voe fantasticul, misticismul religios, sau morbid, făcând abstracție de logică, de noțiunea timp și de noțiunea spațiu.

Există o tendință quasi-revoluționară *de formă* și o altă tendință quasi-revoluționară *de fond*.

Cea dintâi tendință s'a manifestat prin schimbarea construcției versurilor; prin un aranjament ciudat al rimelor.

În poezia franceză d. Jules Romains a făcut cele mai mari eforturi spre a crea poeziei o nouă arhitectură.

Într'un tratat de versificație, „*Petit traité de versification*“ par Jules Romains et Georges Chennévière, găsim o clasificare a rimelor: rime „prin augmentare“, rime „prin diminuare“, rime „răsturnate“ etc.; apoi diverse acorduri noi: acorduri prin augmentare, sau diminuare; acorduri interioare sau exterioare, etc.

D. Jules Romains, ne atrage atențiunea să nu facem confuzie între *versul alb* propriu zis și *versul acordat*, căci acesta din urmă e „bogat în relațiuni armonice și e plin de colorațiune și sonoritate“.

Un alt poet francez — dintre cei tineri — d. Maurice Rostand, a scris în „*les Insomnies*“ un soi de artă poetică nouă, în versuri.

O poezie construită după legile tehnicienilor severi, — scrie d. M. Rostand, — ar ascunde, uneori, „armonioase cadavre“.

Intrucât ar fi vinovată arta tradițională a versificației, dacă unii poeți moderni lipsiți de geniul poetic, dau la iveală „armonioase cadavre“?

Tendința inovațiunii cu orice preț, în formă, fie prin aranjamentul rimelor, fie prin întrebuițarea unor versuri de 9, 11, 13 și 14 silabe, numai cu scopul de a se realiza o îndepărtare de versul tradițional francez, pare să fie caracteristica versificației propusă și practică de d. Jules Romains. D. Maurice Rostand nu-i un revoluționar; d-sa n'a declarat război formal artei poetice tradiționale, dar înțelege să facă unele concesiuni în favoarea libertății poetului de a se abate dela unele reguli.

În privința inovațiilor *de fond*, ele s'au manifestat sub forma cultivării diverselor genuri: „impresionist“, „abstract“, „intellectualist“, „simbolist“, „cubist“ etc.

D. Jules Romains construiește versuri impresioniste. În aceste versuri se analizează o senzație primitivă, până la epuizarea ei într'o reverie; apoi se analizează reveria până la transformarea ei într'o stare mistică-religioasă, sau mistică-morbidă, în care noțiunea-timp și noțiunea-spațiu sunt absente.

Poezia intelectualizată la exces; poezia speculativă; poezia hypersensitivă; poezia sensual-mistică, sau sensual morbidă; poezia simbolistă, sau impresionistă, ocupă un loc în literatura modernă, dar ea nu are viabilitate.

În poezia italiană, Soffici, care înainte de război se aventurase în cubism și impresionism, (Bifsz + 18), se echibrază după război, anunță conversiunea sa literară, renunță la internaționalism și afirmă că arta are o patrie. Formulele sale favorite sunt: construcție, compoziție, antiromantism și în primul rând poezie izvorâtă din geniul național.

Poezia franceză trece prin o criză, care chiamă zorile renașterii apropiate. Dela Edmond Rostand francezii n'au mai decernat titlul de mare poet vreunui poet modern.

Acum 25—28 ani, francezii, obosiți și saturați de literatura masivă și în serie „naturalistă“, a salutată cu entusiasm operele poetice ale lui Edmond Rostand.

Dramele poetice *La Princesse lointaine*, *Cyrano*, *l'Aiglon*, prin temele lor, prin elocvența lor, prin lirismul și prin spiritul lor galic, ca și prin

idealismul și parfumul lor romantic, au răspuns exact aspirațiilor acelei epoci, ca și culturii și gustului publicului francez. Azi alt public urmărește cu oarecare interes evoluțiile poeziei post-belice, dar nu se entusiasmează, nu are nici un mare favorit.

Poezia nouă română

Avem mulți versificatori, dar puțini poeți.

Epoca postbelică prin spiritul ei dominant materialist și prin absența unui echilibru stabil, nu favorizează mult geniul poetic. Epopeea neamului românesc din 1916—1919 își așteaptă cântărețul...

Poezia română a trecut prin mai multe faze, după sursele sale de inspirație. Cea mai puternică a rămas poezia, care a suferit mai puțin influențe străine.

Poeții din trecut rămân în cadrul ce li s'a fixat de legile evoluției artei poetice; ei nu pot fi îndepărtați și desconsiderați sub motiv că poezia lor n'ar răspunde cerințelor epocii actuale.

Nu se poate desconsidera în totalitate opera poetică a lui Conachi, Iancu Văcărescu, Cârlova, Bolintineanu, Depărateanu, Alexandrescu, Sihleanu, Nicolescu, Alecsandri, Eminescu, Al. Macedonski, Coșbuc, Duiliu Zamfirescu, sub cuvânt că ei au făcut parte din alte școli și din alte epoci.

Avem apoi opera poetică a celor care s'au manifestat în epoca apropiată antebelică: P. Cerna, Octavian Goga, Șt. O. Iosif, Mihail Codreanu, O. Densușeanu, D. Nanu, D. Anghel, Radu D. Rosetti, Corneliu Moldoveanu, Victor Eftimiu, Zaharia Bărsan, Mircea Rădulescu, I. Minulescu, Gregorian, A. Stamatiad, O. Pavlescu, M. Săulescu, Cruceanu, I. Pilat, H. Furtună, ș. a.

Unii din acești poeți s'au afirmat definitiv. După război, o parte dintre tinerii versificatori cred că poezia „nouă“ nu trebuie să aibă nici o legătură cu cea veche și în goana după formule și teme moderne, ei se aventurează în impresionism, simbolism, cubism etc.

D. N. Davidescu a publicat o colecție de poezii, „*Inscriptii*“, poezii străbătute de teme filozofice, sau sociale și înecate în abstracțiuni și barbarisme.

În „*Proză*“, poetul scrie:

„Să mor într'un târziu intoxicat
„De dragoste și de morbiditate...”

În vânătoarea după senzații transformiste, poetul are sete de dragostea muribundelor și de sângele intoxicat de „morbiditate”.

E o poezie antiumană, absentă de orice sentiment omenesc.

D. N. Davidescu traduce o stare sufletească bolnăvicioasă, anormală:

„Visez femeia 'n care să ador
Sclipirea putrezitelor organe...”

Ce nobile sentimente și ce meditațiuni poetice avem în admirabila poezie a lui Eminescu: *Mortua est!*

În fața maiestății morții, în fața eternei Necunoscută, poetul meditează, sufletul său e copleșit de misterul nepătruns al dispariției eului conștient, sentimentele sale sunt pline de o tragică noblețe, iar ideile pe care i le sugerează dispariția pentru totdeauna din lumea simțurilor noastre, a ființelor ce i-au fost dragi, sunt umane, parfumate de filozofie...

Alt versificator, d. Lucian Blaga, a publicat un volum: „*În marea trecere*”.

Citez:

„*Lucrătorule, cu șortul de piele albastră,
Pentru tine mașinile cântă mai frumos decât privighetorile...*”

Iată că se pune în seama lucrătorului — care de sigur își iubește mașina sa — un sentiment antipoetic și o idee absurdă. Ce a-ți spune de un țaran, care ar asculta, plin de admirație zgomotul monoton al mașinei de treierat și deodată și-ar astupa urechile când ar începe să cânte ciocârliia, sau privighetoea?

D. G. Rotică a publicat un volum de versuri: „*Paharul blestemat*”, — o descriere a fazelor iubirii. D. G. Rotică are sentimentalitate, lirism, forța de a transmite sentimente și idei, stări de conștiință. Poeziile sale sunt scrise spre a fi

înțelese de toată lumea. Ei nu dispune de un arsenal prea bogat de rime ingenioase, dar e poetul tradițional liric pătruns de o ușoară melancolie.

S'a dus de-acum și timpul celor din urmă mure;
E toamnă pretutindeni, pe coaste, pe pădure...
E toamnă 'n munți și nimeni nu urcă, nu coboară
Pe drumul care duce la vilele de vară.

E toamnă și la vile și nimeni nu țese
Pentru iubire mreje la umede mese;
Doar niște slove scrise, mai mult din nerăbdare,
Când se părea prea lungă, frumoasa așteptare.

De-au mai rămas ici colo, pe mese, ca să spue,
Cui le 'nțelege rostul, de-o scumpă cărărue,
La marginea pădurii nu mai pășeste-alene
Ispita; nu-și mai plimba mișcările viclene.

Să 'nșele, prefăcuta, privirile streine,
Ce 'n urma ei le simte de bănuială pline.
La marginea pădurii din ochi numai scântee,
Pe-ascuns răspunsuri scurte și buze de femeie.

Nu mai aud mohzii, șoptind: „la revedere“
La vilele de vară, e toamnă, e tăcere...
Și 'n zare când s'aprinde luceafărul de seară,
Din raze cea mai tristă pe lume și-o coboară.

La marginea pădurii; la vile, în balcoane...
La vilele de vară ferestrele cu-obloane,
Par niște ochi ce 'n triste amurguri s'au închis
Să mai viseze-odată frumosul verii vis!

D. Corneliu Moldoveanu a publicat o colecție din poeziile sale cele mai bune; d. Mircea Rădulescu, poet tradiționalist, un volum de poezii noi, iar d. Const. Răuleț a publicat o colecție de poezii lirice. A apărut un volum de poezii de d. I. Pilat.

În anul 1925, premiul național pentru poezie a fost decernat d-lui Mihail Codreanu. Ziarul „Universul“, a oferit un premiu pentru cea mai bună poezie cu subiect patriotic. Laureatul a fost d-nii G. Grigorian, C. Argeșeanu și Const. Răuleț.

Poezia anglo-saxonă

Poezia engleză. — Un număr considerabil de bărbați și femei, scriu versuri. Între poeții tineri, Edith Sitwell, pare a fi produs lucrări definitive, o poezie personală și interesantă și apoi Robert Nichols. Nimeni însă în Anglia nu îndrăznește să vorbească de o renaștere poetică britanică.

Renașterea poeziei americane. — Renașterea poeziei americane este un fapt. Se citează de critica serioasă următorii poeți originali: *Edgar Lee Masters; Edwin Arlington Robinson; Robert Frost; Carl Sandburg; Nicholas Vachell Lindsay*. Mai sunt apoi câțiva tineri poeți, care pot suporta o justă comparație cu poeții din grupul „Wheels“. Poeții sunt împărțiți, cam arbitrar, pe centre intelectuale, sau pe școli: școala din Boston, Chicago, Illinois, etc.

Cei din Chicago reflectă mai bine viața americană: spiritul religios și manifestările sale, problema raselor, mitul poetic format în jurul personalității lui Abraham Lincoln. (În „*Modern American Poetry, an Introduction* by Louis Untermayer, New-York, Harcourt, găsim 7 poeme închinare memoriei lui Lincoln).

Edgar Lee Masters a obținut mare succes cu volumul său, *Spoon River Anthology*, compus numai din epitafe. Nicholas Vachell Lindsay e poetul Statelor-Unite și e cel mai american dintre poeții noului continent. Poeziile lui sunt foarte sonore și ritmul lor e irezistibil.

E poetul declamator, muzical.

Alt poet celebru e Carl Sandburg, care a scris: *Chicago poems. Smoke and Steel* etc.

II. Romanul contemporan

Romanul francez și italian. — Romanul—tip Zola a trăit. El a fost înlocuit cu romanul — fantasmă, cu romanul de aventuri, cu romanul de observație, cu romanul realist, însă lipsit de metodele școlii realiste de acum câteva decenii. În romanul de fantasmă se exploatează absența noțiunii de timp și de spațiu și eul multipersonal.

E considerabil numărul romanelor de fantasmă, în care eroii-fantome, trăesc nu se știe când, nu se știe unde și nu se știe cum, în care fenomenele de reîncarnare, de reîncarnare sau de dedublare sunt frecvente și în care pateticul tragic e exploatat până la teroare, după procedeele savante ale lui Edgar Poe și Stevenson, sau după procedeele mai simple ale povestitorului Lorde.

E apoi romanul consacrat biografiei și educației unui singur personaj, din copilărie și până la maturitate, sau până la moartea lui. Tipul clasic, la germani, e romanul lui Goethe, *Wilhelm Meister*; iar tipul modern e romanul *Der Zauberberg* a lui Thomas Mann. La francezi avem romanul lui Romain Rolland, *Jean-Christophe* și apoi *les Thibaud* de Roger Martin du Gard.

În romanul clasic al lui Goethe găsim o temă filozofică tratată de un mare meditativ și artist rafinat.

În romanul lui Thomas Mann se tratează problemele timpului și spațiului, cu oarecare interes, dar opera nu e desăvârșită. Romanul lui Romain Rolland, *Jean-Christophe*, e o operă puternică cu caracter simbolic.

Scriitorul italian la modă, Luigi Pirandello, a scris un roman foarte ciudat: *Il fu Mattia Pascal*. Subiectul se bazează pe situația paradoxală ce și-a creat-o un bărbat din cauza schimbării numelui său. Pirandello, care tratează mai mult chestiuni în legătură cu multipersonalitatea eului, scrie un alt roman sub titlul „*Oarecare, nimeni, 100.000 de oameni*“...

Titlul spune totul...

Romancierii tineri francezi, care exploatează fantasticul sunt: Jacques Chenevrière (*L'Ile déserte. Jouvence ou la Chimère*); François de Bondy (*Le Moqueur, Constance dans les Cieux*); Alex. Arnoux (*Indice 33*).

Sunt apoi numeroși romancierii francezi, cari cultivă toate celelalte genuri: romanul psihologic (*Le Bonifas* de Jacques Lacretelle), romanul de aventuri, romanul istoric, romanul social, romanul psihologic, etc.

Romanul contemporan englez. — După influența franceză (Flaubert, Maupassant), literatura engleză a suportat influența rusă. Dar misticismul amestecat cu sensualismul slav și pornicile sufletului primitiv al oamenilor din stepă nu conveneau spiritului anglo-saxon. De la 1918 s'a produs o reacțiune. Romancierii englezi au început să precizeze personalitatea lor.

După romanul unor generații întregi (de ex. *Life Novel*), sau romanul-biografie al lui Dickens, cu caracter romantic, a urmat romanul psihologic, romanul de caracter, dar lipsit de unitate și sinceritate. Unul din scriitorii englezi, W. L. George, a scris în *A. Novelist on Novels*, următoarele observații, cari merită atențiune: „*Nici un caracter în romanul contemporan din Anglia nu e în întregime dezvoltat*“.

Englezii, ca națiune, nu se interesează de chestiile sexuale, cu toate că în viața lor intimă discută mult în jurul lor. În roman însă nu se vorbește mult de chestiile care interesează sexe. Conversația e supraincercată de chestia sexului. Romanul este despoiat. Deci, romanul este fals“.

W. L. George citează numeroase exemple în sprijinul afirmațiilor sale.

Cu toate acestea în ultimii ani romancierii englezi au eșit din rezerva lor tradițională și atacă mai cu îndrăzneală „chestiunea sexului“.

Între tinerii romancierii din generația nouă, care au câștigat locuri de onoare în arena literelor britanice, putem cita: I. D. Beretsford, D. H. Lawrence, Frank Swinnerton, Hugh Walpole. I. D. Beretsford a scris: *The Hampdenshire Wonder; The Earli History of Jacob Stahl, A Candidate for truth; The Invisible Event*, — cele trei din urmă formează o trilogie aproape în întregime auto-biografică și e o operă literară solidă; *House-Mates*.

H. Lawrence e un scriitor inegal, vulcanic, care a debutat în literatură printr'un scandal. El a scris: *The White Peacock*; *The Trespasser*; *Sons and Lovers*, care e considerat în Anglia drept cel mai bun roman al acestui autor și *The Rainbow*, suprimat de cenzură.

Frank Swinnerton a scris: *The Merry Heart*, *The Young Idea*, *The Caisement*, *The Happy Family*, *On The Staircase*, *The Chaste Wife*, *Nocturne* — care e considerată o capodoperă, — *September*. Swinnerton e cel mai echilibrat dintre tinerii romancieri englezi.

Romanul modern românesc. — Romanul românesc, cu toate că datează de câteva decenii (Bolintineanu, Vlahuță, Radu Rosetti, D. Moruzi, D. Zamfirescu, I. Slavici) n'a atins maturitatea.

D. Mihail Sadoveanu, a publicat în ultimul timp un roman „*Oameni din Lună*“, în care descrie viața zbuciumată a societății mijlocii de după război. Romanul e prea descriptiv — d. Mihail Sadoveanu rămâne un excelent povestitor — și caracterele nu sunt bine definite.

D. Liviu Rebreanu a scris un roman, „*Ion*“, după unele metode ale școlii naturaliste, apoi „*Pădurea spânzuraților*“ și un roman fantasiso-filosofic „*Adam și Eva*“, după metodele tinerilor romancieri francezi, care nesocotesc timpul și spațiul. Această trecere bruscă de la un gen la altul, dacă dovedește îndrăzneală și dorința de diversitate, ea manifestă absența unui echilibru stabil. Genul fantastic-filosofic e cel mai puțin potrivit scriitorului nostru de romane.

Pe când în *Ion*, d. Liviu Rebreanu, dovedește oarecare putere de observație; în *Adam și Eva* d-sa se pierde într'un labirint. Dacă „*Ion*“ e prea încărcat de informații, digresiuni și de o legiune de persoane, greu de a fi exact caracterizate, „*Adam și Eva*“, e un mozaic de povestiri-halucinații, cu o temă metafizică naiv dezvoltată și în care se exploatează — după metoda lui Luigi Pirandello — multipersonalitatea și transformismul eului.

D. Corneliu Moldoveanu, autorul volumului de poezii „*Oțetea Soarelui*“, care i-a fixat definitiv personalitatea literară, a dovedit, scriind „*Purgatoriul*“, că poate fi și un bun romancier. D-sa are spirit pătrunzător de observație, de analiză și de sinteză; un stil clar, fluid, expresiv. În „*Purgatoriul*“ d-sa descrie moravuri sociale.

D. Victor Eftimiu e cel mai fecund și divers scriitor: poet, romancier, autor dramatic...

„*Tragedia unui comedian*“ de d. Victor Eftimiu, nu întrunește calitățile esențiale ale unui roman. D. V. Eftimiu e un fecund povestitor, dar romanul cere o mai precisă caracterizare a personajilor, o acțiune unitară și gradată. Autorul a avut intențiunea să piteze moravurile unei pătri sociale din zilele noastre și în special, a stăruit asupra vieții comedianilor.

D. N. Davidescu a scris și d-sa un roman „*Conservator & Comp*“, în care descrie agonia partidului conservator. Acesta nu e un roman propriu zis. Procesul descompunerii unuia din partidele noastre politice, zise „istorice“, e legat de o serie de fapte și de împrejurări politice și sociale, iar nu de un singur incident, care a marcat faza finală a descompunerii sale.

D. I. Minulescu a scris „*Roșu, galben, albastru*“. Nici acesta nu e un roman, ci o cronică satirică, nefericită ca temă și intențiune. O parte din scriitorii contemporani țin să păstreze o strictă neutralitate față de morală și cred că rolul scriitorului nu e să contribuie, prin opera lui, la înălțarea morală a poporului. Această neutralitate strictă, sau această concepție despre rolul operei scriitorului, e fundamental greșită și periculoasă.

Literatura dramatică contemporană

În literatura dramatică contemporană, s'a observat o tendință de a exploata teme ciudate prin metode de tratare originale.

Luigi Pirandello e autorul dramatic italian la modă prin piesele sale, în care se exploatează multipersonalitatea eului. Din lucrările acestui autor s'a jucat pe scena Teatrului Național din București, „*Smochine de Sicilia*“. Bernard Shaw, autorul dramatic englez, — și el la modă — care cultivă ironia împinsă la sarcasm. Pe scena Teatrului Național din București s'a reprezentat la începutul anului 1925—1926 una din lucrările sale cu caracter pamfletar: „*Oezar și Cleopatra*“. Ea n'a obținut succes din cauza ținutei sale vulgare.

Cățiva autori dramaticei germani au încercat, dar fără șanse de succes, să dea melodramei un caracter morbid și negativ.

S'a încercat apoi o reînviere a tragediei antice prin unele metode moderne, — încercări neizbutite.

În stagiunea 1924—1925, s'a reprezentat pe scena Teatrului Național câteva piese originale: „Doamna munților“ de d. I. N. Soricu; „Un erou“, o reușită comedie de d. Kirilescu; „Pierde vară“ de d. A. Moșoiu; „Don Qui-chote“, de d. M. Sorbul; „Fat Frumos“, (versuri) de d. Horia Furtună; „Din Păturică“, dramă de moravuri bine construită, după romanul lui Filimon „Cio-coii vechi și noi“.

„Păcatul“ de d-na Lucreția Petrescu — care e o schiță dramatică; — „Thébaida“, tragedie de d. Victor Eftimiu, care e o contopire a câtorva tragedii grecești în maniera modernă; „Bizanț“, tragedie de d. Mircea Rădulescu, pitorească, plină de forță și suficient echilibrată; „Femea cu două suflete“ o dramă sumară de d. I. Sân Georgiu; „Iubire“, de d. Paul Prodan, o comedie convențională de salon, construită cu unele elemente ale teatrului de moravuri și de observațiune; „Iisus“, de d. N. Iorga, o dramă liturgică interesantă prin succesiunea tablourilor sugestive și impresionante, în genul misterele religioase din Evul mediu; apoi două comedii, nu tocmai fericite ca construcție și tratare: „Mitu Boeru“ de d-nii Al. Dan și Sfetcu și „Niță Galantomul“, de Stempo.

Literatura noastră dramatică e în progres.

Cum se descoperă tablourile false

Expertiza fotografică. — Prof. Lippmann a comunicat Academiei de științe din Paris o notă a d-lui Cheron, relativă la radiografia tablourilor.

Dar fotografia directă, făcută cu oarecare precauțiune, dă rezultate uimitoare.

Prin acest mijloc s'a descoperit pe tablourile maestrilor Rubens, Rembrandt, Rafael etc., diverse desemnuri, monograme, semnături etc., foarte curioase.

Olișeul reproduș reprezintă tabloul pictat de Pierre de Boulogne. El reprezintă pe Gabrielle d'Estrée. Fotografia acestui tablou a permis să se cetească o notă a pictorului Pierre de Boulogne, relativă la relațiunile galante ale Gabrielei d'Estrée, însoțită de un desen. În modul acesta se poate descoperi dacă un tablou e fals, sau bun.

Tabloul care reprezintă pe Gabrielle d'Estrée, cu fotografia obținută prin procedee speciale.

Despărțire

de Mircea Rădulescu

*Te duci și vom rămâne ca doi necunoscuți
Ca doi drumeți ce'n viață s'au întâlnit pierduți
Pe-un larg peron de gară sau pe-un debarcader,
Cu suflete 'nsetate de mare și de cer,
Și s'au privit o clipă și-au dispărut în larg
Cu vuetul de roate și vârful de catarg,—
Ca două umbre 'n noapte vom trece neștiuți...
Te duci și vom rămâne ca doi necunoscuți!*

*Te duci și nu voi plânge și nu te voi ruga,
Nu voi veni cu brațe întinse 'n urma ta,
Nu-ți voi trimite daruri, nici elegii și nici
Nu voi striga pe urma pantofilor tăi mici;
Nu voi căta zadarnic, cu ochii suferinzi,
Imaginea ta caldă răsfrântă în oglinzi,
Nici sânii albi și falnici ca două flori de erini,
Te duci și vom rămâne de-apururea streini!*

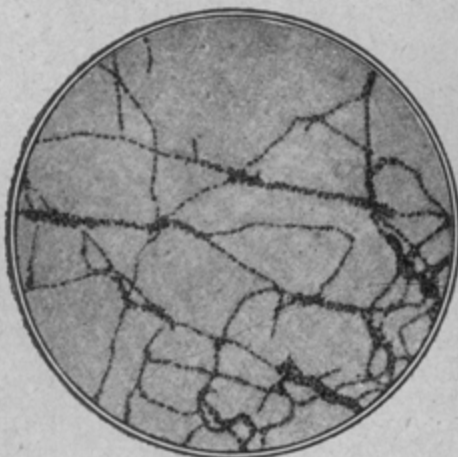
*Ca doi vlăstari din neamuri ce 'n veci s'au războit,
In umbra nepăsărei, ciopliți ca din granit,
Veghea-vom sub orgoliul ascunselor dureri
Ca sub medievale armuri de cavaleri;
Cu pumnii strânși de ură și fulgere 'n priviri
Ne vom privi din fundul albastrei amintiri
Purtând egal în suflet disprețul uriaș...
Te duci și vom rămâne ca doi străvechi vrășmași!*

*Te duci... O clipă numai te voi privi și-apoi
Ne va 'nghiți oceanul uitărei pe-amândoi
Și vom privi ironic cum spulberată 'n vânt
Eternitatea moare sdrobotă de-un cuvânt;
Pe lutul de-o clipită vor trece veacuri mii;
Noi vom dormi sub lespezi ca două vechi mumii
Care-au uitat lumina strălucitoare a torți...
Te duci și vom rămâne în umbră ca doi morți!*

MARILE EPIDEMII ȘI BOALELE CELE MAI RASPANDITE

Marea gripă pandemică secără milioane de oameni pe an

Epidemiile de ciumă și de holeră, dau astăzi un număr mai mic de morți decât marile epidemii de gripă. Nu-i vorba de grii ele obicinuite, simple afecțiuni ale căilor respiratorii, ci de *marea gripă pandemică*, — *gripa influenza*, — care a secerat universul în mai multe epoci din trecut.

Bacilul gripei (influenza).

Ultimele epidemii mari de gripă-influenza, au bătut în anii 1899—1900; 1918—1921 și apoi în 1924—1925. Cea mai distrugătoare a fost epidemia din 1918—1921, care a secerat mai multe vieți decât războiul mondial.

Numai în India au pierit de marea gripă pandemică 5 milioane de oameni. În 1924—1925, gripa a bătut mult în România.

Cum să ne apărăm împotriva gripei epidemice? — Întărim inima prin tonicardice, aplicând la nevoie injecțiuni subcutanee, sau chiar intravenoase. Întărim organismul slăbit cu soluțiuni de sare marină, (ser artificial), sau în lipsa acestora, putem atenua complicațiile secundare întrebuițând seruri și vaccinuri mixte anti-pneumococic, antistreptococic și anticoccobacilar.

Ciuma a pierdut mult din violența de odinioară

Ciuma apare sub formă de epidemii localizate. Ea a pierdut mult din violența sa. Ciuma se propagă prin purecii, care după ce au piscat un șoarece, sau un șobolan ciumat, pisca un om și îi inoculează virusul.

De aceea se practică „*deratizarea*“ (curățirea de șoareci) a vapoarelor și vânătoarea împotriva șobolanilor și a șoarecilor din pivnițe și canaluri.

Yersin e binefăcătorul omenirii, care a reușit să fabrice un ser antipestos curativ și preventiv. Nu numai că aplicat la vreme serul acesta vindecă repede pe ciumat, dar injectat preventiv celor care se găsesc în localitățile contaminate de ciumă, înlătură întinderea flagelului pentru câțva timp.

Injectia preventivă a serului antipestos oferă o „*imunitate pasivă*“, care dispare din moment ce serul a fost eliminat din organism, adică în câteva săptămâni. Roux, Yersin, Calmette și Borrel au arătat că culturile bacilului ciumii, ucise prin încălzire, constituie un vaccin, care asigură o imunitate prelungită. Calmette și Salimbeni au experimentat cu succes injectia cu vaccinul antipestos și cu serul antipestos.

Holera provoacă epidemii localizate

Holera provoacă epidemii localizate, dar care sunt combătute prin măsuri speciale, prevăzute în regulamentele sanitare. Roux, Metschnikoff și Salimbeni au preparat serul antiholeric, care aplicat în focarele holerică, s'a dovedit a fi curativ și preventiv. Avem și un vaccin antiholeric, preparat ca vaccin antitific. Măsuri preventive generale: apă de băut bună, curățenia locuinței, a orașului și a satului. Vasele să fie opărite cu apă fiartă. Să nu se scoată apă din pu-

țuri decât cu ciutura și cumpăna; iar în orașe, vasele în care se toarnă apă, să fi opărite. Văruți pereții odăilor. Camerele să fie dezinfectate cu o soluție de formol 4 la sută.

Paludismul e foarte răspândit în România.

Paludismul e foarte răspândit în România din cauza regiunilor mlăștinoase. Factorul de propagare: o muscă numită *anopheles*, care transmite celui piscat de dânsa agentul boalei, — *hematozoerul*.

Profilaxia eficace: secarea apelor unde există larvele acestor muști, sau petrolificarea lor; apoi distrugerea muștelor *anopheles* prin fum. — apărarea ferestrelor prin grilaje subțiri de fer. Metoda preventivă e administrarea continuă a chininei, care are efecte bune.

Să amintim și de iluștrii farmaciști francezi, Pelletier și Caventon, care cei dintâi au extras chinina din *quinquina*!

* * *

Difteria. — (*Anghina*) Până la 1894, această boală era omorătoare. (mortalitatea atingea 60 la sută). Dela 1894, grație serului antidifteric (antitoxic) al lui Roux, — elevul lui Pasteur, — mortalitatea difteriei a scăzut la 14 la sută. N'aveți teamă de injectiile antidifterice!

Izolarea bolnavului se impune. Locuința trebuie să fie dezinfectată.

Febra tifoidă (*lingoare*). — Odinioară febra tifoidă seceră un număr considerabil de vieți omenești. În 1882, Eberth, a descoperit microbul febrei tifoide, iar Gaffky, Chantemesse și Widal au găsit mijlocul să-l cultive.

Grație lui Chantemesse, Widal și Vincent avem azi un vaccin eficace împotriva febrei tifoide și inofensiv pentru cel inoculat. Când vaccinarea antitifoică va fi generalizată, ca și vaccinarea Jennerică, această boală se va rări. *Alimentele să se fiarbă; de asemenea și apa. Bolnavii să fie izolați.*

Febra paratifoică A și febra paratifoică B. — Două boli vecine cu febra tifoidă sunt febrele paratifoide A și B. Vaccinul zis T. A. B. preparat cu un amestec de trei microbi, e valabil împotriva celor trei boli; el e polivalent.

Variola (vârsatul) se evită prin vaccinarea Jenneriană. Cine mai pomeneste numele lui Jenner, care a imaginat această vaccinare? Majoritatea femeilor scapă astăzi de ravagiile variolei, care le-ar ultragia frumusețea feței, numai prin vaccinarea Jenneriană.

Dysenteria face numeroase victime

Dysenteria face numeroase victime. Se cunosc două varietăți: *dysenteria amibiană* și *dysenteria bacilară*, datorite a doi agenți deosebiți. Oea dintâi se vindecă printr'un medicament chimic, *emetina*, extrasă din *ipeca*; iar cea de a doua, printr'un ser și un vaccin eficace.

Apoi descoperirea lui d'Héville, *ultra-microbul bacteriofag*, utilizat împotriva *dysenteriei bacilare*, dă rezultate practice importante.

* * *

Scarlatina (*pojar*), boală molipsitoare, care atacă mai cu seamă pe copiii mai mari și apoi pe cei mai rezistenți.

Din pricina progresului igienei, mortalitatea, provocată de scarlatină, s'a micșorat. Nu cunoaștem încă microbul scarlatinei; nici un ser, sau un vaccin eficace.

Ea începe cu căldură mare, vârsături, dureri în gât (*angină*); iar după două zile apare o roșeață pe gât, de colorarea zmeurei, apoi pe alte părți ale corpului. Bolnavii trebuie să fie trimiși la spital; sau să fie complet izolați. Camerele să fie curățite cu cărpe muiate în sublimat corosiv 1⁰/₁₀₀.

Tetanos, boală gravă mortală în cele mai multe cazuri.

În unele regiuni pământul e *tetanigen*, adică conține microbul tetanosului. Se întrebuințează serul antitetanic.

Pelagra, boală gravă. Pelagrosii slăbesc, sunt triști. Ei suferă luni, sau chiar ani de zile. Boala e datorită, în cele mai multe cazuri, făinei de porumb, căreia îi lipsește unele acide aminate indispensabile întreținerii vieții.

Alimentele incomplete favorizează pelagra.

Rachitismul, e în scădere față de evul antic și evul mediu.

Rachitismul dovedește creșterea rea a copilului; lipsa de aer, de lumină, de soare, de exerciții; lipsa de curățenie; alimentația rea a copilului și în deosebi laptele stricat.

Rachitismul se poate vindeca prin iradierea razelor ultra-violete, care, sunt, în radiațiunile solare, cele mai active din punctul de vedere chimic și biologic. (Se utilizează lămpile cu vapori de mercur).

Tuberculoza e foarte răspândită în România

Tuberculoza, continuă din nenorocire, să facă milioane de victime pe fiecare an, în toată lumea. Ea se răspândește prin scuipatul tuberculoșilor, care conține microbul lui Koch.

Izolarea bolnavilor se impune. Tratament prin carne crudă (Richet), aer și soare. supraalimentare.

Calmette a putut să modifice bacilul tuberculos, slăbindu-i virulenta.

De această chestiune importantă s'a ocupat și românul dr. Levaditis, la Paris. Experiențele sunt în curs și ele promit să dea rezultate îmbucurătoare.

În România, dela 1923 încoace, au murit din cauza tuberculozei peste 110.000 oameni (60.000 la orașe și 50.000 la sate). Tuberculoza în școală și pre-tuberculoza în cazărmi, este foarte răspândită (14 %).

Alcoolismul — o primejdie socială

Alcoolismul, e foarte întins în România, atât la orașe, cât și la sate. El distruge organismul uman.

Populația alcoolică azvârle sute de milioane de lei, pe an, pe băuturi alcoolice. otrăvindu-se conștient.

Combaterea alcoolismului nu se poate face numai de medicină, dar mai cu seamă printr-o modificare a moravurilor sociale și politice.

Cancerul

Cancerul. — Nu se cunoaște natura sa. Nu se știe dacă e contagios, sau accidental.

Trebuie să fie diagnosticat cu precizie. Operațiune. În caz de recidivă, cancerul poate fi combătut prin razele X, sau prin radium.

D-nii Gye și Bernard, din Londra, au descoperit, grație unui aparat ultra-microscopic, agentul patogen al cancerului.

Un aparat ultra-microscopic asemănător cu cel inventat de d-nii Gye și Bernard, a fost inventat de elvețienii Charles-Spicer în 1921.

Repartiția geografică a gușei și a cretinismului în România

În 1924, a fost contaminat întreg lanțul carpatin. Endemia s'a întins și asupra masivului munților apuseni, munții Banatului și Harghitei, precum și în podișul ardelenesc. Ea a avut un caracter atenuat, afară de județele Prahova, și Sătmăr. Din 77 de județe, 50 au fost bătute de gușă și cretinism endemic. (dr. Liviu Câmpeanu).

Reumatismul articular acut, se poate vindeca repede prin administrarea de salicilat de sodiu în doze puternice și repetate. (Să nu se confunde reumatismul articular acut real cu pseudo-reumatismul și cu durerile rumatoide).

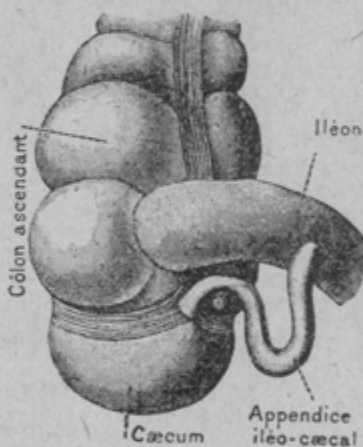
Germain Sée, în 1877, a făcut cunoscut acțiunea minunată a salicilatului de sodiu în reumatismele articulare acute.

Apendicita. — Apendicele (vermicular) seamă cu un limbric (lungime 6—10 cm.) și se găsește la începutul intestinului gros. Erbivorele au mai mulți apendici; caii au cecul apendicelui mult mai mare (un intestin lung de câțiva metri și lat de câțiva cm.). La om, apendicele nu răspunde nici unei funcțiuni organice; e un rest inutil, un rudiment, care a rămas îndărăt din transformarea speciilor din care s'a format omul (dr. V. Babeș). Apendicele e un organ primejdios, de oarece poate da naștere la îmbolnăviri. Mai cu seamă, apendicele rău plasate, lungi, cu un aparat limfatic abundent, prea deschis, sau prea închis, deși sunt în limitele normale, se apropie însă mult de limita apendicelui bolnav. Apendicele poate domina patologia aparatului digestiv. Apendicita e o boală gravă și foarte răspândită, mai cu seamă între vârsta de 6—26 ani. La bătrânețe apendicita e mai rară, de oarece se atrofiază aparatul limfatic al apendicelui. *Principiul chirurgiei moderne de a extirpa la orice ocaziune, la orice operațiune abdominală, apendicele și chiar de a extirpa inadins apendicele în familii, unde se constată cazuri de apendicită, este cu totul rațional.* (dr. V. Babeș).

Regiunea apendicitei.

Meningita cerebrospinală. — Boală comună, gravă. Meningita cerebrospinală provoacă epidemii (cazarmе, pensionate, fabrici, etc.). În fiecare an numărul cazurilor izolate e foarte mare. „În cazurile cele mai frecvente, cari durează mai multe zile, sau săptămâni, boala începe cu mare durere de cap și ceafă, febră mare cu frisoane neregulate, remitentă sau intermitentă. Mai constatăm amețeli, sensibilitate exagerată, crampe, paralizii, exagerarea reflexelor, o mare slăbire, coma poliurie etc. (dr. V. Babeș). Se previne această boală epidemică, dezinfectându-se rufăria de pat, batistele, tacămurile, păturile etc., acolo unde au zăcut bolnavi de meningită cerebrospinală. S'a stabilit posibilitatea de a se combate această boală prin seroterapie. Kolle și Wassermann au încercat să producă un ser antimeningococic.

La noi, prof. dr. Babeș, a preparat un ser antimeningococic eficient. D-șoara Ciuculescu și d. Babeș, au cultivat cei dintâi la noi în țară un meningococ potrivit pentru imunizarea cailor.

Dr. X.

SIFILISUL EREDITAR ȘI MORTALITATEA INFANTILĂ

Sifilisul constituie un pericol social și prin consecințele sale ereditare, mai ales prin enormul procent de mortalitate a copiilor. după cum a arătat încă de mult ilustrul sifilograf francez, profesorul Alfred Fournier.

Consecințele ereditare, iată prin excelență pericolul social al sifilisului.

Însă, fără îndoială, aceste consecințe ereditare nu sunt fatale, neevitabile Căci, dacă ar fi fost astfel, sifilisul ar fi cel mai activ dintre toți factorii de depopulațiune.

ceea ce, slavă Domnului, nu este. Și trebuie să mă grăbesc să o spun, că influența sa ereditară poate fi contra-balansată, chiar anihilată prin tratamentul actual al sifilisului procreatorilor.

S'a dovedit, că persoane sifilitice, cari au urmat dela început un tratament serios, au procreat copii deplin sănătoși, fără cea mai mică urmă de sifilis.

Dar, insuficient tratat, sau, cu atât mai mult, netratat de fel, sifilisul ucide fructul concepțiunii la diferite vârste.

Astfel:

a) Il ucide, cele mai adeseori, dela primele luni ale concepțiunii. De aci „*avortul sifilitic*“, cunoscut prin frecvența sa.

Trebuie să remarc că nu toate avorturile sînt datorite exclusiv sifilisului, ci și altor cauze. Insa avorturile repetate, in serii, pot fi semne de certitudine pentru sifilis.

b) Il ucide deseori la o epocă mai înaintată a nașterii, adică în ultimele luni ale sarcinii. De unde „*facerile premature*“ încă destul de frecvente.

c) Il ucide la nașterea sa. Câți copii eredo-sifilitici nu se nasc pentru ca să moară după câteva ore?

d) Il ucide, deseori, și în primii 2—3 ani.

Iată ce spune, în privința mortalității infantile, dela naștere și până la vârsta de 2 ani, profesorul Pinard într-o alocuțiune ținută la ședința de desch. dere a Camerei Deputaților din Paris, în primăvara anului 1925:

„*Luati Buletinul oficial al orașului Paris*“ și veți citi aceasta: „Dela 1 la 10 Mai 1924, din 1.339 de nașteri. 106 copii sunt *născuți morți* din cauza sifilisului ereditar“. Deci mai mult de 8 la sută! Oare, zice profesorul Pinard, nu este acesta un procent înspăimântător?

Câți din acești copii morți ar fi trăit dacă s'ar fi luat precauțiunile reclamate de puericultori!

Mortalitatea infantilă, pentru una din ultimele decade la Paris, a fost de 584 pe 3.842 de copii dela 1 zi la 2 ani. Procent de mortalitate destul de mare“.

Dacă într-o țară civilizată ca Franța mortalitatea infantilă este atât de mare, ne putem ușor închipui care poate fi procentul de mortalitate în alte țări!

e) În fine, sifilisul în loc de a ucide din vreme acești copii sifilitici, îi lasă să trăiască un timp oare-care, câțiva ani de exemplu, chiar până la adolescență, spre a'i ucide mai târziu prin anumite leziuni cari constituiesc *sifilisul ereditar tardiv*, mult mai comun, înfinit mult mai comun decît se crede în general, pentru că, sifilisul ereditar tardiv rămâne deseori necunoscut.

Un al doilea fapt nu mai puțin esențial de notat este că, foarte deseori, această acțiune ucigătoare a sifilisului, se menține asupra unei serii întregi de sarcini. Astfel, nimic nu este mai comun ca să întâlnești familii unde, din cauza și exclusiv din cauza sifilisului, s'a produs o serie întreagă de avorturi.

De asemenea este absolut comun de a întâlni familii sifilitice unde, afară de avorturi, mai mulți copii deși născuți la termen, sau aproape la termen, au murit la vârste diferite și, cele mai deseori, la vârsta cea mai fragedă, din cauza incontestată a sifilisului. S'ar putea cita cu mîile cazurile unde sifilisul a ucis astfel, doi, trei, patru, cinci copii într-o același familie.

Există familii unde sifilisul a distrus, din germene, pentru totdeauna perpetuarea acelei familii.

Toate acestea, de altmintealea sunt cunoscute, au devenit chiar banale, de când numeroase lucrări au fost publicate asupra acestei importante chestiuni și de cîni mii de observațiuni au confirmat aceasta.

După cum vedem, sifilisul, împreună cu tuberculoza și alcoolismul, constituiesc o adevărată triadă ucigătoare a omeniei.

Sifilisul ereditar este deci un factor principal de depopulațiune a unei țări, contra căruia ar trebui să se ia cele mai grabnice și serioase măsuri.

Unul din mijloacele cele mai eficace pentru prevenirea sifilisului ereditar, ar fi interzicerea, printr-o lege specială, a căsătoriei persoanelor sifilitice până la complectarea lor vindecare.

Zic vindecare, pentru că azi, mai mult ca oricînd, prin noile metode de tratament, avem posibilitatea de vindecare a sifilisului.

Dacă însă o femeie sifilitică devine însărcinată, este absolut necesar ca aceasta să urmeze un tratament antisifilitic intermitent, în tot timpul sarcinii; iar copilul odată născut, să fie pus sub un control riguros, clinic și serologic (analiza sîngelui) un timp îndelungat.

Doctor I. Rottmann Cerna.

MARILE DESCOPERIRI MEDICALE

de

COLONEL Dr. C. D. CONSTANTINESCU

Medic-șef de serviciu la Spitalul „Regina Elisabeta“.

Ce este Insulina? — Diabetul zaharat

S'au împlinit 3 ani de când ziarele au anunțat că în America s'a făcut o mare descoperire medicală: medicii *Banting* și *Best* au preparat în laboratorul lui *Macleod* (Universitatea din Toronto, Canada) un produs pe care l'au numit *insulină*, capabil să vindece *diabetul zaharat* (boala de zahăr). Presa medicală de pretutindeni s'a ocupat cu această chestiune și după ce s'a făcut mai întâi cunoscut rezultatul cercetărilor de control practicate mai în toate țările, studiul insulinei a intrat în urmă în o nouă fază pur științifică. Tinem să spunem din capul locului, că din punct de vedere practic valoarea medicamentului propusă de *Banting* și *Best* este reală, dar dacă corespunde cu afirmațiunile făcute dela început de către autorii americani, nu confirmă nici de cum iluziile faurite în primul moment, care au determinat un entuziasm al publicului cum rar a mai fost întâlnit la anunțarea vreunei descoperiri medicale. Este drept că era vorba în acest caz de tratamentul diabetului zaharat, care este frequent și în potriiva căruia cercetările medicale cu toate progresele realizate în timpul din urmă nu ajunseseră decât la darea unui slab ajutor în unele forme grave ale acestei boale. Nu este însă mai puțin adevărat, că reclama făcută de către diferitele case industriale, care prețără insulina, precum și întinsa publicitate făcută numeroaselor recompense acordate savanților americani, printre care obținerea premiului Nobel, sunt cauzele care au făcut ca publicul să se intereseze în deaproape de această descoperire. Ne propunem să arătăm în rândurile cari urmează pe cât mai scurt posibil starea actuală a chestiunii.

Origina Insulinei

Medicii au căzut de mult de acord asupra acestui fapt, că diabetul zaharat este datorit *lipsei de utilizare a glicozelor* de către organism. Ori, se știe că glicoză este o formă de zahăr care la naștere în intestini în urma transformării unor alimente și că, pătrunzând în sânge, la persoanele normale se distruge, ori se depune formând rezerve, pe când la diabetici nici nu se arde, nici nu se depune: ea rămâne în sânge de unde apoi trece în țesuturi și este eliminată și prin urină. Cauza lipsei de utilizare a glicozelor la diabetici constituiește una dintre cele mai controversate chestiuni științifice și rezolvirea ei a preocupat și pe medicii americani, conducând pe *Banting* și *Best* la descoperirea insulinei. Numai că, contrariu credinței generale, acest de pe urmă produs medicamentos nu este datorit numai geniului autorilor mai sus amintiți, ci și evoluției ideilor medicale asupra mecanismului de producere al diabetului.

Dela memorabilele lucrări a e lui *Claude Bernard* s'a atribuit *ficatului* un rol considerabil în determinarea diabetului zaharat. Iată însă că în anul 1877, distinsul medic francez *Lancereaux* descrie un *diabet pancreatic* datorit leziunii pancreasului, glandă digestivă culcată transversal înapoia stomacului și având în medie o lungime de 15 cm. și o greutate de 70 grame. În 1889 *Von Mering* și *Minkowski*, iar în 1892 *Hedon*, obțin prin suprimarea pancreasului la câine un diabet grav, asemuitor celui descris sub numele de diabet pancreatic la om. *Lépine*, în 1891, arată că pancreasul prin o secrețiune specială influențează asupra transformărilor zahărului din organism, iar *Lagnesse* (din Lille), localizează această secreție, în 1893, în niște formațiuni anatomice din pancreas cunoscute mai dinainte sub numele de *insulele lui Langerhans*. De aci numele de *insulină* dat în 1921 de *Schaefer* secrețiunii interne, speciale, a pancreasului, nume pe care autorii americani l'au adoptat după un an. Nu este însă numai atât. Rolul pancreasului în determinarea diabetului ajunsese să se impună așa de mult în cât numeroși fiziologi și au căutat să dovedească și prezența substanței speciale secretată de către acest organ, isbutind să'i demonstreze existența în umori, în sângele vânos al pancreasului ori în extractul preparat din acest organ.

Zuelzer, în anul 1903, este cel d'întai autor care a preparat un extract alcoolic desalbuminat din pancreas. Acest extract, injectat în soluție apoasă în vine ori sub piele la om sau la câine cu diabet experimental făcea să se micșoreze, ori chiar să dispară nu numai zahărul din urină, dar și simptomele caracteristice diabetului zaharat! Extractul lui *Zuelzer* a fost experimentat pe 5 bolnavi cu diabet, dar dacă era activ, era în același timp și toxic! *Vandepul* (1910) a întreprins în diabetul experimental o macerație proaspătă de pancreas în apă, *Scott* (1911), un extract alcoolic, *Murlin* și *Kramer* (1913) un extract obținut prin fierberea pancreasului în un lichid special (*Locke*) în mediu acid, iar *Achard* și elevii săi (1914 și 1919) ca și *Kleiner* (1919) și savantul nostru compatriot prof. *Paulescu* (1921) o macerație apoasă, în vreme ce *Cambridge*, *Forsyth* și *Howard* (1921) s'au servit de o macerație a pancreasului în lichidul *Locke*...

Memoriul prof. Paulescu a fost publicat în o mare revistă din Liège, iar rezultatul cercetărilor sale experimentale se pare că a avut un răsunet mare în America, dovadă una din scrisorile pe atunci primite din partea cunoscutului mare fiziolog *Ernest Scott* dela Universitatea din New-York: nu putem însă preciza dacă și în ce măsură a determinat ori influențat cercetările lui Banting și Best. Fapt este însă, că cercetările medicilor americani din Toronto n'au făcut de cât să confirme rolul pancreasului în determinarea diabetului zaharat, iar meritul celor doi autori mai sus amintiți consistă în aceea, că au putut să obțină secrețiunea internă a pancreasului în o pulbere debarasată cât mai mult de substanțele care în preparatele anterioare erau cauza accidentelor de intoxicație și împiedecau aplicațiunea tratamentului la omul bolnav. Trebuie însă să adăugăm, că atât tehnica de izolare cât și acelea întrebuințate spre a caracteriza activitatea produsului sunt datorite progreselor în ultimul timp realizate: s'a utilizat stabilizarea organului și precipitarea corpurilor străine prin metodele perfecționate aplicate în prepararea extractelor vegetale, iar în cercetarea efectelor produse prin infecțiunea insulinei s'a aplicat metoda de curând propusă de Gilbert și Baudouin: determinarea glicemiei (dozarea cantității de zahăr din sânge).

Intrebuințarea Insulinei

Pulberea de insulină obținută de către Banting și Best a fost topită în apă și după ce a fost în chipul acesta experimentată pe animalele sănătoase și pe acelea la care s'a provocat apariția diabetului în urma extirpării pancreasului, a fost apoi aplicată în tratamentul diabetului zaharat la om. După cercetări numeroase s'a adoptat în întrebuințarea insulinei injecțiunile sub piele și numai în cazurile de complicațiuni grave ale diabetului, injecțiunile în vine sub influența medicamentului zaharat din sânge scade, iar acela din urină poate să și dispară; toleranța pentru făinoase sporește; alimentele azotoase și cele grase își reiau transformările lor normale în organism și acidoza (una din complicațiunile grave ale diabetului) se micșorează ori dispare; greutatea corpului crește și nu se mai întâlnesc nici diferitele simptome ale diabetului.

Dar, pentru ca efectele de mai sus să se producă trebuie să se întrebuințeze o anumită cantitate de insulină. Ori, activitatea insulinei este determinată prin unitățile pe care le conține, — o unitate fiind cantitatea de insulină capabilă să scoboare la un epure de casă nemâncat de 12 ore și având greutatea de 2 kilograme, la 0.45%, cantitatea de zahăr din sânge. Ulterior, unitatea de mai sus, numită *unitate fiziologică*, a fost înlocuită prin *unitatea clinică* (U), care este numai o treime din cea d'întâi și este înscrisă pe toate instrucțiunile laboratoarelor care o prepară: *Ely Lilly & Co.* în America, *Allen și Hanbury* în Anglia, *Byla, Roussel, Deslandre, Roche* etc în Franța. Unele dintre aceste insuline sunt însă evaluate în mod diferit, ori prezintă concentrații variabile; este deci neapărată nevoie să se citească instrucțiunile care însoțesc preparatul înainte de a fi întrebuințate. Așa, spre pildă, *Insulyl Roussel* are 1 U pentru 1 cm. ³ pe când insulina americană *Lilly (Hettine U)* se găsește în flacoane în care 1 cm. ³ corespunde la 10 ori la 20 U. clinice.

Cantitatea de insulină care se injectează este în raport cu gravitatea boalei — determinată obicinuî după o cură de regim de legume verzi de 8 zile în care timp se stabilește cantitatea de zahăr din alimentele absorbite (tabele speciale) și aceea eliminată prin urină. Uni autori americani au propus să se administreze 1 U pentru 1%, — 3 grame glicoză din urină; dacă zahărul din urină scade se micșorează și cantitatea medicamentului, ori invers. În majoritatea cazurilor dozele întrebuințate nu depășesc 10—20 U; ele pot uneori să fie urcate până la 40 și 60 U, iar în cazurile de coma (pierderea cunoștinței) se administrează 80—120 U, ori chiar mai mult (M. Labbé: 5 U la ora la început, apoi la 2 și 3 ore, direct în vine; Jorlin: 10 U pe oră; Allen: 25 U în o injecție în vine, cantitatea din prima zi fiind de minimum 100 U și fiind ridicată într'un caz până la 485 U). Ori de câte ori se fac injecțiunile trebuie să se țină seamă că efectul insulinei dispare după 8 ore: din această cauză se recomandă ca dozele hotărâte să fie administrate în 2—3 injecțiuni practicate la intervalul de timp amintit.

Insulina determinând o scădere a zahărului din sânge, care poate să determine accidente, se recomandă ca injecțiunile să fie practicate imediat ori la 30' înainte de mese. Accidentele observate sunt: senzațiune bruscă de foame; o slăbiciune repede ivită; nervozitate; paloare or roșeață a feței; sudori; dilatația pupilelor; accelerarea pulsului; tremurături musculare și uneori convulsii ori chiar coma. Toate aceste accidente dispar repede dacă se administrează bolnavului câteva linguri de sirop, 30 gr. glicoză în un pahar cu apă la care se adaugă și zeamă de lămâie, ori zeama dela 1—2 portocale. În cazuri mai grave se injectează în vine 250 gr. soluție glicoză 10 la sută, ori o fiolă cu 1 miligr. adrenalină (sub-cutanat).

„Diabetul este domesticit, dar nu cucerit!“

Descoperirea făcută de către medicii americani a confirmat pe deplin cercetările anterioare cu privire la acțiunea pancreasului în determinarea diabetului zaharat, cât este însă vorba de mecanismul acestei acțiuni, el este însă departe de a fi lămurit; putem chiar adăuga, că descoperirea lui Banting și Best, la care s'a adăugat în urma cercetărilor ulterioare și numele lui Macleod, nu a făcut decât să pună în mâna cercetătorilor un mijloc de studiu, care în ultimii 3 ani a îmbogățit considerabil literatura medi-

cală, fiind însă departe de a rezolva chestiunea în discuție din cauza dificultăților enorme care apar în cale ori de câteori este vorba de a se pătrunde mai adânc în misterele naturii. Mai întâi, nu se cunoaște încă constituția chimică a insulinei și se pare că este încă îndepărtat timpul când această substanță va putea fi preparată sintetic: în urmă, continuă să se discute dacă insulina are acțiune numai asupra glicozelor ori și o acțiune directă asupra metabolismului (transformărilor în organism a substanțelor proteice și grase). Chestiunea cea mai desbătută este însă modul cum lucrează insulina asupra glicozelor, făcând să se micșoreze cantitatea sa în sângele diabeticilor în care se găsește în exces.

*Secrețiunea internă a pancreasului (insulina), lucrează prin intermediul ficatului? Lipsa de utilizare a glicozelor este ea datorită țesuturilor, care și-au pierdut proprietatea de a arde zahărul și o recapătă în urma injecțiilor de insulină? Secrețiunea internă a pancreasului nu lucrează direct asupra glicozelor din sânge și în acest de pe urmă caz, cum? Prin transformarea glicozelor în zahăr proteidic, prin înlocuirea glicozelor a și b prin o glicoză g. singura asimilabilă, ori prin transformarea glicozelor în lactacidogen, singurul utilizabil ori capabil să se transforme în acid lactic și să ardă? Și mai sunt și alte chestiuni deopotrivă de mult discutate: insulina este o secrețiune specifică a pancreasului? Lucrează această substanță singură, ori cu concursul unui alt principiu rămas încă necunoscut, care ar exista totuși în țesuturi și în special în mușchi? Întrebările acestea se impun cu deosebire de când s'a izolat insulina nu numai din pancreas, dar și din sânge, mușchi, ficat, splină, corp tiroid, glandele sub-maxilare și mai ales de când numeroși chimiști americani au descris sub numele de *glycokinine* substanțe analoge cu insulina, izolate din diferite extracte vegetale: fol, rădăcini, grăunțe, fructe, ori din drojdia de bere și chiar din bacterii! Care este apoi influența insulinei asupra sistemului neuro-endoerin?.. Dar, lăsând la o parte toate aceste chestiuni de ordin pur științific și revenind la aplicarea practică a noțiunilor deja dobândite, este incontestabil că insulina constituie un medicament de o eficacitate remarcabilă, căci a redat viața la foarte numeroși diabetici, ori le a dat puțința de a munci și de ași câștiga existența. Experiențele de până acum nu—confirmă nici de cum iluziunile făcute la anunțarea descoperirii medicilor americani: *insulina nu vindecă diabetul și nu are, din nefericire, de cât o acțiune trecătoare, care nu persistă de cât atâta timp cât bolnavul se găsește sub influența medicațiunii, a căreia administrare trebuie să fie continuată indefinit*.*

Insulina înlocuiește la diabetici lipsa de secreție internă a pancreasului și dacă unii autori precum Chabanier, cred că ar avea și o acțiune asupra redreptării acestei secrețiuni, care ar fi adormită la diabetici, majoritatea medicilor cari au întrebuințat acest produs nu'i recunosc de cât un *rol substitutiv*. Iar nu și *curativ*! Un distins medic american, Joslin, spunea nu de mult timp: „*Diabetul este domestic, dar nu și curabil*! Iar dacă tratamentul prin insulină permite utilizarea unei mai mari cantități de glicoză alimentară, *regimul* nu este nici de cum exclus! În sfârșit, atunci când se suprimă administrarea insulinei trebuie să se micșoreze și cantitatea și calitatea alimentelor ingerate, căci altminteri accidente grave se pot ivi! Intrucât privește indicațiunile insulinei ele au fost bine determinate. Lăsând la o parte *cornea diabetică*, în care insulina trebuie să fie imediat administrată, sunt *diabetele grave* care sunt în special bine influențate, căci în aceste cazuri bolnavii nu pot tolera hrana necesară întreținerii corpului fără să fie expuși unor accidente care le pune viața în pericol. *Diabetele ușoare* (zise *simple*, care apar mai ales la obeși), nu necesită administrarea insulinei de cât în unele complicațiuni. Amintim numai, că în ultimul timp s'a administrat încă insulina cu succes și în următoarele stări patologice: boala lui Basedow, vărsăturile ciclice de la copii, eclampsia cu acidoză, în vărsăturile grave din sarcină, în acidoza provocată de inanție, ori în acea care apare după operațiuni la bolnavii cari nu sunt diabetici. În sfârșit, Thalheimer (medic american), a preconizat de curând insulina și spre a modifica starea de nutriție defectuoasă la unii bolnavi cari trebuie să fie supuși la operațiuni asupra stomacului sau intestinului, ori au diaree grave...

Concluziuni

Insulina nu vindecă diabetul zaharat și nici nu se poate substitui regimului alimentar fără de care acțiunea sa este nulă ori mult micșorată; acest produs nu provine de cât la 20 la sută dintre cazurile de diabet și trebuie să fie administrat cu prudență și discernământ: aceștia sunt concluziile numeroșilor medici cari au studiat acțiunea insulinei asupra diabetului zaharat în ultimii trei ani.

Lucrările lui Banting, Best și Macleod au avut în presa medicală și extra-medicală un răsunet mondial. Nici un om de știință nu poate să conteste marea merit al autorilor americani. Dar, dacă această descoperire a făcut să se reia o cale urmată și apoi părăsită, deschizându-se orizonturi largi și noi în fiziologie, din punct de vedere practic fără de a-i micșora importanța trebuie să recunoaștem, că nu a corespons rezultatelor la început trâmbitate, dorite apoi, ori mult așteptate de către marele public, căci a rămas încă ignorată *cauza leziunilor pancreasului* care sunt la origina diabetului zaharat.

În ultimul timp cazurile de diabet s'au înmulțit, iar mortalitatea a crescut simțitor: la Paris a sextuplat, în Danemarca a quadruplat, iar în Statele-Unite a crescut cu 500 la 100 între anii 1880—1921! În America s'a dat alarmă și ziarele științifice reclamă cu insistență o luptă energetică în potriva acestui nou „*pericol public*“, arătându-se drept cauze ale boalei diferitele infecțiuni și intoxicațiuni, dar mai ales *influența nefastă a supra-alimentației și în special consumarea unei cantități din ce în ce mai mare de zahăr asociată cu sedentaritatea*. Din unele statistici publicate rezultă, că în America de unde cantitatea de zahăr consumată pe an de cap de locuitor era de 54 livre în 1890, această cantitate s'a ridicat la 78 livre în 1913 spre a atinge cifra de 84 livre în 1921!

Ne unim cu concluziunile unora dintre autori americani, cari cer ca publicul să fie instruit asupra pericolului pe care îl prezintă supra-alimentația nejustificată, căci în nici-o altă boală nu se poate mai bine aplica în diabetul zaharat, dictonul bine cunoscut: *este mult mai bine și mai ușor să previi de cât să lupți împotriva unei boale constituite!*

CE TREBUE ȘI CE NU TREBUE SĂ MÂNÂNCE BOLNAVII

Regimurile alimentare

Prin regim alimentar se înțelege o reglementare a alimentelor în raport cu starea sănătății individului. Ori, starea sănătății nu o poate constata de cât medicul. Deci, regimul alimentar ce trebuie să urmeze un bolnav, ca și un medicament, trebuie să-și aibă indicația, cantitatea și calitatea sa exactă.

Numai medicul, după un examen amănunțit al bolnavului, este în măsură de a preciza un regim alimentar precis.

Vom da câteva lămuriri în privința regimului alimentar ce trebuie să urmeze un bolnav suferind de o anumită afecțiune, rămânând, ca modificările necesare, să fie făcute de un medic, după un examen prealabil al bolnavului.

Sunt mai multe feluri de regim alimentar: *hidric, lactat, lacto-vegetarian și mixt*.

Regimul hidric constă în alimentarea numai cu apă, ceai slab, ceai de tei, apă de Evian și odihnă în pat, timp de 1 sau mai multe zile, după indicația medicului. Acest regim este necesar în boalele grave de rinichi (urenie), dizenterie și în boalele acute cu temperatură mare (apendicită).

Regimul lactat constă în alimentare numai cu lapte (fără caimac), rece sau cald, în cantitate de 1—3 litrii pe zi. Este indicat în anumite boale de rinichi (nefrită albuminurică) și ficat.

Regim lacto-vegetarian constă în asocierea în anumită cantitate de lapte și vegetale (zarzavaturi). La acest regim se mai poate adăuga, în caz de nevoie, și paste făinoase. Este indicat în boale de ficat, rinichi, stomac, etc.

Regim mixt este constituit din regim lacto-vegetarian la care se adaugă carnea albă și peștele într-o proporție anumită.

1. — Regimul unui artritic

(gută, piatră la rinichi, migrenă)

Regim lacto-vegetarian.

Este permis: Lapte și derivatele sale (iaurt, lapte bătut, brânză de vacă, unt). Legume. Paste făinoase. Fructe. În mică cantitate: șuncă, ouă, carne albă.

Nu este permis: Carne de vânat. Raci. Stridii. Icre. Ciuperci. Măcriș. Pălăgele roșii. Piper. Oțet. Lămâie. Alcoolul, afară de puțin vin alb cu apă.

Exemplu de menu al unui artritic.

Dimineața: Lapte cu puțină pâine.

Dejun: Macaroane „au gratin“, sau pire de cartofi cu unt proaspăt. Magiun sau compot.

La ora 4: Un ceai slab cu puțin unt cu pâine.

Dineu: Supă de legume. Orez cu unt. Fructe (afară de cele acre). În plus, la ora 10 dimineața și la ora 10 seara, un pahar cu apă de Evian sau Vittel.

Observație. — Piatra la rinichi numită științificește *litiază renală* poate fi de mai multe feluri. Cele mai principale sunt: litiază renală urică, al cărei regim

Am arătat mai sus, și litiaza renală oxalică. În această formă de litiază se va evita alimentele cari conțin sau pot provoca acid oxalic: măcriș, spanac, fasole verzi, morcovi, piper, ceai, cafea, cacao, șocolată.

2. — Regimul unui suferind de rinichi cu albumină în urină (Nefrită cronică cu albuminurie)

Regim lacto-vegetarian.

Este permis: Lapte. Brânză de vacă. Unt. Ouă. Legume verzi. Paste făinoase. Cartofi. Fructe. În mică cantitate și rare ori carne albă (piept de pasăre) și șuncă. Măncarea va fi gătită cu puțină sare.

Nu este permis: Bulionul. Conserve. Pește. Raci. Legume și fructe acide (acide) ca: pătlăgele roșii, sparanghel, coacăze. Brânză fermentată. Piper. Oțet. Muștar. Ceai. Cafea. Alcool.

Observație. — În formele grave de nefrită albuminurică este indicat regimul hidric sau lactat pur.

Exemplu de menu al unui nefritic cu albuminurie

Dimineața: Tapioca cu lapte sau cafea de orz cu lapte și puțină pâine nesărată (pesmeți de Karlsbad).

La dejun: Piure de cartofi cu unt proaspăt. Budincă de orez. Compot sau magiun. Pâine fără sare.

La ora 4. — Lapte.

La dîneu: Un ou fiert moale. Supă de legume. Pâine fără sare.

3. — Regimul unui suferind de rinichi cu uree în sânge (Nefrită cronică cu azotemie ușoară)

Regim vegetarian și făinos.

Este permis: Legume verzi. Fructe. Paste făinoase. Orez. Cartofi. Pâine. Ulei de măsline. Iaurt. Kefir. Puțin unt proaspăt.

Nu este permis: Carne. Pește. Lapte și derivatele sale (brânză, smântână). Piper. Muștar. Ouă. Icre. Raci. Alcool.

4. — Regimul unui suferind de boală de zahăr (Diabet zaharat)

Regim mixt.

Este permis: Carnea de orice fel. Pește. Grăsime. Lapte și derivatele sale: unt, brânză etc. Ouă, legume verzi, cartofi, măsline, sardele, nuci, migdale, pâine de gluten. Ca băutură este permis: puțin vin, cafea, ceai, cacao.

Nu este permis: Zahărul și orice conține sau poate să producă zahăr. Legume zaharate (morcovi, sfeclă). Feculantele și făinoasele (fasole, linte, bob, castane). Paste (macaroane, fidee). Fructe zaharate (struguri, prune, pepene). Compot. Prăjituri. Bomboane. Pâinea obișnuită.

Observație. — Alimentele vor fi îndulcite cu zaharină.

Menu-ul unui diabetic

Dimineața: Cafea neagră (fără zahăr) cu pâine de gluten.

La dejun: Sardele. Carne sau pește (150 gr.) Legume verzi „sautés“. Cartofi cu unt. Puțin vin cu apă. Cafea neagră (fără zahăr). Pâine de gluten.

La dîneu: Bulion. Carne (100 gr.). Brânză. Pâine de gluten. Puțin vin. Ceai de tei sau mușătel.

5. — Regimul unui suferind de piatră la ficat (Litiază biliară) După trecerea crizei.

Regim mixt din care se va exclude: Carnea grea de digerat (gâscă, vânat). Mezeluri. Grăsimele. Ouă. Conserve. Pește gras. Raci și stidii. Icre. Creier. Mădăre. Varză. Ciuperci. Pătlăgele roșii. Brânză fermentată. Piper. Muștar. Șocolată. Alcool. Dulciurile în exces.

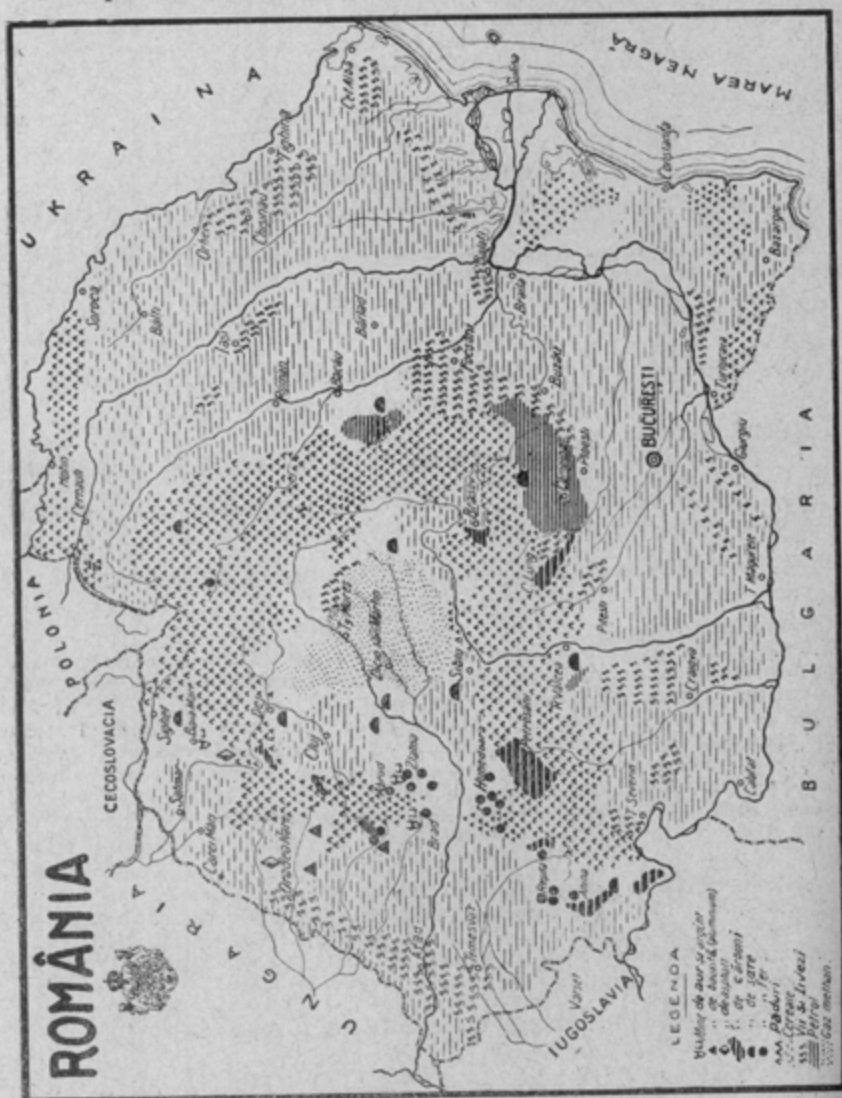
Doctor I. R.

BOGAȚIILE ROMÂNIEI

Care sunt rezervele noastre de petrol, cărbuni, sare,
aur și argint?

Petrolul românesc. — Se crede că au existat unele exploatări — bineînțeles primitive, — în România, în veacurile trecute.

Data precisă însă a exploatării petrolului în țara noastră, e anul 1857,

când a intrat în vigoare primul contract încheiat între Mehedințeanu distilator de petrol din jud. Prahova și Primăria orașului București, pentru iluminarea Capitalei cu petrol. Contractul a fost aplicat și Bucureștii a fost cel dintâi oraș din lume luminat, în acea epocă, cu petrol.

În 1857 producția petrolului a fost de 275 tone, care a reprezentat o valoare de 11.000 lei.

În 1899 producția a fost de 250.000 tone, care a reprezentat o valoare de 10 milioane lei.

Cu începere dela 1900 capitaluri străine au fost angajate în exploatarea noastre petrolifere, care, de atunci au progresat simțitor.

În 1913 producția a atins 1.835.000 tone, reprezentând o valoare totală de 132 milioane lei.

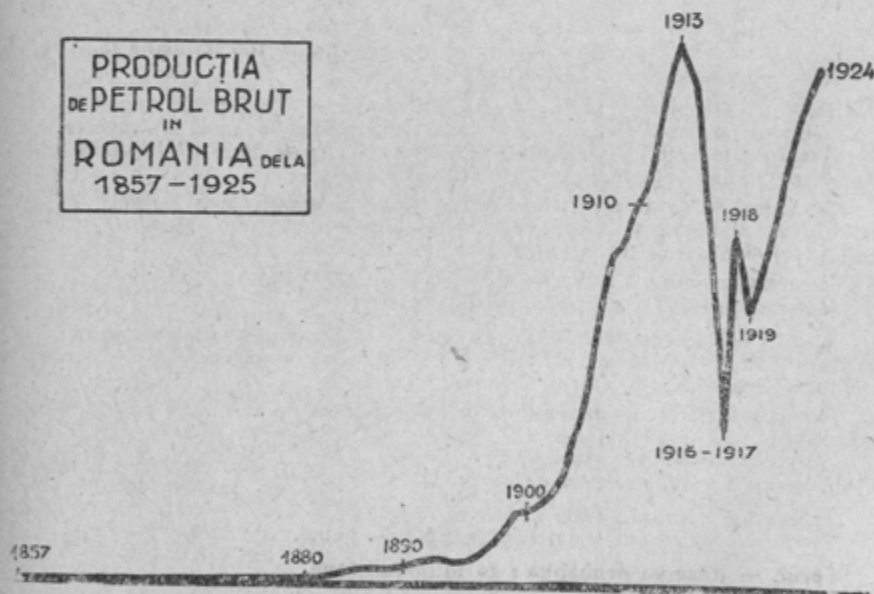
România a ajuns să conteze, înainte de război, ca a 4-a țară din lume, producătoare de petrol. (1. Statele-Unite ale Americii. — 2. Rusia. — 3. Mexico. 4. România).

În timpul războiului a trebuit să se facă mari distrugerii în regiunea petroliferă din jud. Prahova. Producția a scăzut brusc la 517.000 tone, spre a crește apoi dela 1919 până azi. În 1923 producția a fost de 1.500.000 tone (valoare 4 miliarde lei).

Repartiția geografică a producției petrolului. — Județul Prahova produce 71% din totalul producției; jud. Dâmbovița, 20%; jud. Buzău, 6%; jud. Bacău, 3%.

În 1923 numărul total al sondelor și al puțurilor în producție, a fost de 902 (sonde) și 290 (puțuri).

**PRODUCȚIA
DE PETROL BRUT
ÎN
ROMANIA DELA
1857-1925**

Suprafața acoperită, în același an, de exploatarea petrolifere, a fost de 3 280 ha.

Producția pe terenurile Statului a reprezentat în 1923 a treia parte din producția totală a țării.

Capitalul investit în industria petrolului românesc, a fost la sfârșitul anului 1923, de 6.152.000.000 lei, iar cu sumele emise în obligațiuni, aproape de 6 miliarde 800 milioane lei. Capitalul acesta a oferit un beneficiu brut de 2.300.000.000 lei; beneficiu net, 1.100.000.000 lei.

Naționalitatea capitalurilor. — 1.100 societăți s-au constituit în țară, (capital: 3.670.000.000 lei). 2.—30 societăți cu capital mixt, străin și român. (capital: 2.157.000.000 lei). 3.—48 societăți cu capital străin, (capital: 326.000.000 lei).

Transformarea petrolului brut. — Transformarea petrolului brut se operează în 63 rafinerii, care destilează aproape 90% la sută din producțiunea totală a țării. Rafineria „Steaua Română”, de lângă Câmpina, e cea mai mare din Europa.

Alte rafinerii importante sunt tot în județul Prahova.

Exportul.—Înainte de război (1913) am exportat 1.036.000 tone de produse petrolifere, (55 %, din totalul producției); iar după război exportul a fost de 430.000 tone (1922) și de 384.000 tone în 1923.

Cărbunii: 27 % din producția minieră a țării. Valoare (exploatări): 1.800.000.000 lei. Rezerva probabilă: 681 milioane.

Principalele exploatări de lignit (70 % carbon cu 2.500—5.000 calorii) sunt la *Solânga-Doicești* (jud. Dâmbovița); la *Schitul Golești* și la *Poenari* (jud. Muscel); la *Pralia* (jud. Bacău); la *Corcioveni* (jud. Ismail).

S'a extras aproape 600.000 tone lignit.

Rezerve probabile: 36 milioane tone (vechiul regat) și 50 milioane tone (Ardeal). Cărbunele brun se găsește la *Comănești* și la *Petroșani*.

Producția e de 1.700.000 tone.

Cărbunele (70—90 % carbon) se găsește în Banat și în ținutul Brașovului. Producția: 250.000 tone.

Rezerva: 20 milioane tone.

Antracitul (90 % carbon), se găsește în jud. Gorj.

Exploatare slabă.

Gazuri naturale. — *Rezerve:* 360 miliarde m. c. — Se găsesc gismente de gaz natural (metan) la Sarmasel, Sarosul unguresc, Basna, etc., în câmpia Ardealului.

Intinderea zonei gazului natural, în Ardeal e de 10.000 km. p.

Debitul anual peste 2 miliarde tone, (valoare peste 100 milioane lei).

Rezerve probabile: 360 miliarde m. c.

Sarea. — *Rezerva actuală:* 4 miliarde m. c. (8.774.000.000 tone). — În zona subcarpatină sunt peste 60 de masive importante de sare, dintre care trei sunt în exploatare (*Tg. Ocna, Slănic* (Prahova) și *Ocnele Mari* (Vâlcea). Cea mai importantă e salina dela Slănic.

În Ardeal sunt salinele dela *Uioara, Ocna Sibiului, Ocna Dejului, Turda* și *Paraid*. În Maramureș și Bucovina avem salinele dela *Ocna Sugatag, Coscui* (Maramureș) și *Cacica* (Bucovina).

Rezerva actuală: 4 miliarde m. c. (8.774.000.000 tone).

Rezerva posibilă e considerabilă.

Aurul. — *Rezerva probabilă:* 45.000 k. — Principala regiune auriferă e în țara Moților (*Brad-Abrud*, munții Apuseni); în regiunea *Baia Mare* (Ardeal) și regiunea *Brezoiu* (jud. Vâlcea).

Rezerva vizibilă un milion de tone de minereu de aur, care poate conține 7.000 k. aur.

Rezerva probabilă: 45.000 k.

Rezerva posibilă e destul de mare.

Argintul. — Anual: 2.000—2.500 k.

Producția argintului e de aproape 2.500 k. anual.

Ferul. — *Rezerva probabilă:* 14 milioane tone.

Se găsesc mineriuri de fer la *Ghelar* (jud. Hunedoara) și la *Dognecea* (Banat).

Rezerva actuală a gismentelor de fer din Ardeal: 6 milioane valoare.

Rezerva probabilă: 14 milioane tone de rezervă.

Manganezul. — Se găsește la *Mesia* (jud. Solnoc-Dobâca), la *Iacobeni* (Bucovina) și la *Delinești* (Banat).

Producția totală: 13.000 tone (valoare 6 milioane lei).

Mai sunt apoi mineriuri de *crom* (Banat), de *pirite*, la *Ilba*, (jud. Satu-mare), la *Zlatna* și *Rodna Veche*; de *calco-pirite* și alte mineriuri cuprifere, în Banat, Ardeal, Oltenia, Dobrogea; apoi *plumb* în munții Carpați, în cantități mai mici.

PORUMBUL

Istoric. — Specii. — Măcinatul. — Alimentație. — Porumbul românesc

Istoric. — Se crede că porumbul și-a făcut apariția în Mexico (America de Nord), înainte de venirea oamenilor cu pielea roșie. Porumbul ar fi luat naștere din plantele spontanee: *Euchlaena mexicana*, sau *teosint* și *tripsacum dactiloides*. Porumbul a fost adus în Europa de navigatorii norvegieni Karlsen și Throfin (anii 1000—1006).

Botanică. — Porumbul face parte din ordinul *gramineelor*; aparține tribului *maydeae*.

Specii: *euchlaena*, *zea*, *tripseacum*, *coia* etc. *Boabele de porumb* sunt de diferite forme (ovală, sferică, ascuțită, drept unghiulară, triunghiulară, lată); culoarea lor poate fi albă, galbenă, roșie, roșu închis, albastru închis, neagră. Bobul se compune din embrion (colț, germen); embrionul conține săculețul cu merinde (endosperm), care e partea făinoasă; lesta, sau coaja. Bobul e sărac, sau bogat în proteină, sau ulei. Guignard a descoperit și formulat secretul fecundației porumbului.

Varietăți de porumb românesc. (boabe)

Măcinatul. — Prin măcinat bobul de porumb e transformat în mălai. Dacă morăritul e primitiv, bobul întreg se sfarmă și se poate întâmpla ca, din pricina căldurii, mataiul să se incingă, în urma rănazelei bobului. Făina de mălai, obținută prin măcinatul primitiv nu se poate păstra multă vreme.

Prin morăritul perfecționat, făina de porumb se poate păstra mai multă vreme.

Proteina și uleiul porumburilor românești (Dr. D. Andronescu)

Porumb	Proteină %	Ulei %
Românesc comun	10.09	4.26
Scorumpnic	12.60	4.96
Hângănesc	13.13	4.15
Portocaliu	12.25	4.15
Cincantin	10.97	4.40

Din acest tablou se constată că porumbul hângănesc ar fi cel mai bogat în proteină și porumbul scorumpnic cel mai bogat în ulei.

Analiza fizică a boabelor de porumb românesc (Dr. D. Andronescu)

VARIETĂȚI de Porumb	Îngroșimea bobului m. m.	Lățimea bobului m. m.	Grosimea bobului m. m.	Greutatea a 100 boabe	Volumul boabelor m. m. c.	Greutatea specifică
Comun	9.3	9.5	4.6	34.0	266	1.26
Scorumpnic	9.0	7.3	5.2	25.3	201	1.26
Hângănesc	8.1	7.3	5.1	22.1	178	1.23
Pignoleto	7.1	6.1	3.5	13.1	105	1.23
Cincantin	6.7	5.7	3.3	10.9	88	1.24

Alimentația cu mălai (făină de porumb). În România se mănâncă multă făină de porumb, sub forma de mămăligă. Porumbul are 70 la sută substanțe digeribile (grâul are 81; secara și orezul au 78 la sută).

Se crede că o alimentație prea bogată cu făină de porumb dă naștere la boala cunoscută sub numele de *pelagră* și care ar lua naștere din pricina lipsei *vitaminelor* (substanțe necesare organismului nostru.)

Varietățile de porumb românesc sunt: comun, scorumnic, portocaliu sau pignoleto cicantin, original american dinte-de-cal, românesc comun coreit cu porumb dinte-de-cal.

MUZEEL, COLECȚIILE ȘI LABORATOARELE PRINCIPALE DIN ROMANIA

VECHIUL REGAT. — BUCUREȘTI: *Muzeul de istoria naturală*, înființat în 1896 de Ghica Vodă și de fratele său Alexandru (faună, floră, mineralogie, geologie, etnografie, antropologie etc. Valoare științifică și didactică.

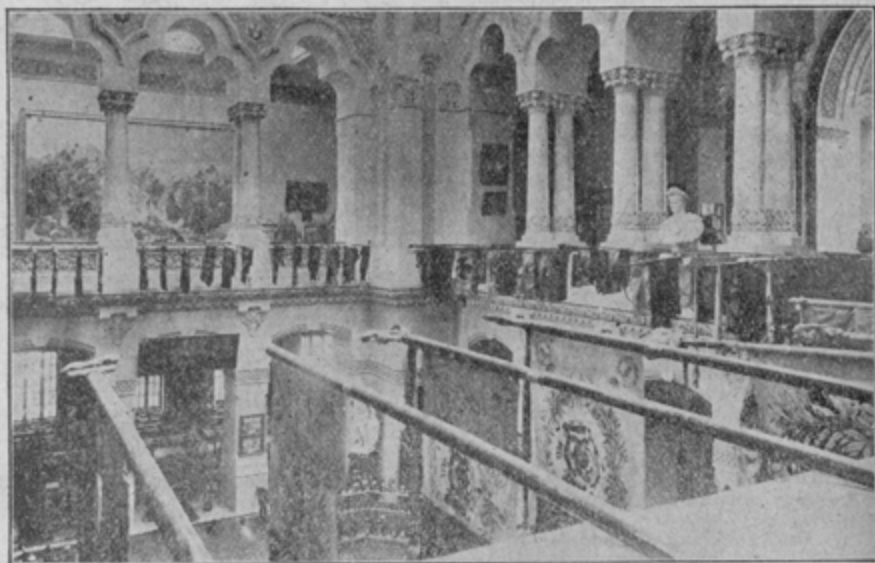
Acest muzeu are azi o valoare materială de 10.000.000 lei — aur. 500.000 vizitatori pe an.

Muzeul de antichități; muzeul de artă națională cu Pinacoteca; muzeul Simu (artistic); muzeul Kalinderu (artistic); muzeul Aman (artistic); muzeul militar; muzeul industrial; muzeul social; muzeul pedagogic; Institutul și muzeul botanic dela Cotroceni; laboratoarele Universității.

IASI: *Cabinetul de istorie naturală* înființat în 1832 de d-rii Zota, Cibac și Sabo.

— *Muzeul regional* înființat de Ing. Hălăceanu.

Institutul de parazitologie. — Laboratoare universitare. — Pinacoteca.

Muzeul militar din București. — Sala drapelelor.

MUZEEL REGIONALE SAU JUDEȚENE : *Galați*, înființat de institutorul P. Pașă; *Fălciuceni*, înființat de prof. Ciurea, folkloristul Lupescu și avocatul Gorovei; *Târgu-Jiu*, înființat de Moisiș și Rola Pikarșki; *Sinola* (mănăstire), înființat de arhimandritul Dionisie; *ârșova*, înființat de institutorul Cotov etc.

ARDEAL ȘI BANAT (27 muzee); dintre care cele mai principale sunt: *muzele Universității din Cluj* (muzeul de zoologie din Institutul lui Apathy, muzeul ardelean, Institutul de geologie, muzele dela institutele universitare, bibliotecă etc); *muzeul cu bibliotecă din Arad; casa culturii din Târgu-Mureș; muzeul Bruckenthal și muzeul de Istorie naturală din Sibiu (Sas); muzeul „Asociațiunii și muzeul Arhidiecezan dela Mi-*

tropolia din Sibiu (artă bisericească), muzeul țării Bărsel din Brașov, organizat de sași (istorie naturală, etnografie, istorie culturală etc.); muzeul săsesc din Sighișoara; muzeul securilor din Sf. Gheorghe (etnografie, arheologie); muzeul dela liceul militar din Tg.-Mureș; colecțiile dela liceul real din Brașov, dela școala normală de fete din Sf. Gheorghe și dela diferite alte licee. Muzeul din Timișoara.

BUCOVINA. — **CERNAUȚI:** Muzeul țării; muzeul comercial; muzeul metropolitan (artă bisericească). *Laboratoarele Universității.*

BASARABIA. — *Chișinău; muzeul provincial de istorie naturală.*

VIAȚA PRACTICĂ

Cum se alcătuește un buget

Bugetul familiei are un rol de cea mai mare însemnătate, căci din echilibrarea lui între venituri și cheltuieli, rezultă buna gospodărie.

Ca să stabilim un buget e necesar:

1. Să fixăm diferitele categorii de venituri și apoi să le totalizăm.

2. Să fixăm diferitele categorii de cheltuieli.

3. Să împărțim suma încasărilor între diferitele categorii de cheltuieli.

Cele dintâi două operațiuni sunt mai ușoare, dar operațiunea dela punctul trei e mai grea, căci trebuie să avem în vedere trebuințele noastre, să ne conducem după experiență și să avem în vedere mediul social și economic în care trăim.

A echilibra un buget, cu inteligență, nu înseamnă numai decât să forțezi această echilibrare, suprimând unele categorii de cheltuieli, sau micșorându-le prea mult, când aceste cheltuieli sunt oarecum impuse de mediul social în care trăim, dar să suprimi pe cele nefolositoare, cheltuielile de lux și în primul rând să armonizezi cheltuielile la toate capitolele trebuincioase.

Ce a-ți zice de o stăpână de casă, care ar micșora cheltuielile, din grupul bucatăriei în avantajul grupului cheltuielilor pentru îmbrăcăminte sa; ori, de un șef de familie, care ținând cu orice preț să stea o lună de zile în vilegiatură, ar suprima din cheltuielile necesare îmbrăcămintei familiei pentru sezonul de iarnă?

În primul, ca și în al doilea caz, vom avea aface cu oameni netrebniici, care vor duce familia la ruină sigură, punând luxul și vanitatea mai presus de interesele supreme ale familiei.

Prin urmare, un buget bun de familie, se va întocmi, nu după un *buget-tip* — căci veniturile și cheltuielile variază — ci, după diferite categorii de familii, conform veniturilor, cheltuielilor și situațiunii lor sociale.

Cheysson fost membru al Academiei franceze, într-o lucrare a sa, stabilește cheltuielile pentru o gospodărie modestă, în modul următor:

60 la sută pentru hrană;

15 la sută pentru îmbrăcăminte;

10 la sută pentru locuință;

10 la sută pentru educație, sănătate, etc.

Din datele de mai sus, ne putem da ușor socoteala că grupul principal de cheltuieli îl ocupă hrana, apoi urmează îmbrăcăminte, locuința, etc.

Fiecare gospodină, sau șef de familie, trebuie să aibă un carnet, în care își va nota zilnic cheltuielile și va observa cu strictețe să nu întrecă cheltuielile fixate pentru echilibrarea bugetului, decât în cazul când veniturile în mod neprevăzut au fost întrecute. Nici odată să nu lăsăm a trece o cheltueală făcută, pe o altă zi. Tot ce cheltuim să trecem de îndată în carnet.

Acest carnet va fi ținut curat și în bună stare; fiecare filă având scris sus data (anul, luna, ziua). Suma totalizată zilnic, o trecem apoi pe zilele celelalte; iar pe lună, stabilim totalul cheltuielilor și al veniturilor, controlând din când în când dacă nu cumva am întrecut prevederile noastre.

Atunci când am avut cheltuieli neprevăzute (înmormântări, boli, serbări, călătorii, etc.), vom scădea din economii.

Iată pentru ce economiile sunt absolut necesare. Un buget care n'ar conține grupul rezervat economiilor, este un buget rău alcătuit, fiind amenințat ori-când să fie dezechilibrat.

Cheltuelile într-o gospodărie. Se pot împărți după cum urmează:

Locuința: întreținerea casei proprii, chiria, întreținerea mobilierului, impozite, asigurarea contra incendiului, luminat, încălzit.

Hrana: alimente, pivnița, întreținerea vaselor de bucătărie, a bufetului; bucătăreasa.

Imbrăcămintea: hainele noi, repararea hainelor, ghetelor, încălțămintei; rufăria, întreținerea rufăriei, spălatul, călcatul.

Educațiunea copiilor: cărți de studii, cele necesare învățământului, taxe școlare, etc.

Servitori: hrana și lefurile lor.

Cheltueli diverse: medicul, doctoriile, călătoriile, teatrul, cinematograful, abonamente la reviste, sau ziare, cumpărarea de cărți literare sau științifice, etc.

Sfaturi pentru gospodari și agricultori

Cele mai bune etichete pentru grădini sunt cele de lemn, sau de zinc. Cele de zinc trebuiesc curățate din când în când spre a nu se oxida. Se înmoaie placa de zinc scrisă într-o soluție de celuloză în acetonă; dar amestecul acesta e primejdios și trebuie multă atenție în operație. Etichetele cele mai bune, dar și cele mai scumpe, sunt cele scrise pe plăci zmlțuite.

Recolta și umezeala pământului. — Recoltele sunt în strânsă legătură cu puterea pământului de a da apă iar nu cu cantitatea de apă conținută în pământ.

După cercetările făcute de dr. Livingston în 1920 și apoi de dr. Mason și F. Hardy nu e nici un raport între umezeala totală a unui pământ și puterea lui de a da apă.

Păsările tuberculoase nu sunt periculoase. — Păsările pot lua tuberculoză (oftigă) dela oameni și animale, însă oamenii dela păsări nu.

Ouele crude dela păsările bolnave de tuberculoză nu sunt primejdioase pentru oameni.

Tuberculoza porcilor. — Un porc se poate cunoaște că e bolnav de tuberculoză, după examinarea ghindurilor falcilor de jos, de oarece boala aceasta se stabilește numai acolo.

Un nou îngrășământ: fosfoazotul. — S'au făcut interesante experiențe, în Elveția, cu un nou îngrășământ — fosfoazotul, — care a favorizat recolta grâului. Fosfoazotul conține 12 la sută acid fosforic, dintre care 10, 5 la sută solubil în apă și 5 la sută azot. Producția a atins 65 h. l. pe hectar. Cantitatea de îngrășământ e de 500 kgr. pe hectar (60 kgr. acid fosforic și 25 kgr. azot).

Cum se pot păstra sticlele astupate cu dopuri de plută. — Dopurile de plută se pot sfărâma din cauza unor vermi, care le găuresc și lasă să pătrundă în interiorul sticlei mici vietăți, care descompun lichidul. Înainte de fixarea dopurilor în sticlă, ele trebuie să fiarbă în apă o jumătate de oră. După aceea se lasă în alcool de 90 de grade și apoi se ceruește sticla. Altă metodă e fierberea dopurilor în apă caldă și apoi calde sunt fixate în sticlă. După aceea gâtul sticlei e pus într'un lapte de ciment, care se va usca și va forma o pojghiță.

Sfaturi pentru stăpâna casei

Dantelele albe. — Nu se freacă niciodată dantelele. Ele se înfășoară în jurul unui cilindru, sau sticlă, împreună cu o fâșie de muselină. Se prepară apoi apă fiartă și se lasă să se răcească; se înmoaie dantelele câțva timp; se limpezesc în apă curată și le putem apoi sineli.

Ca să le facem mai galbene, le înmuiem în ceai, sau în cafea.

Dantelele fine, nu se calcă, ci se întind prin ace de gămie, pe o fâșie de pânză. Când calcăm, le fetoarcem pe dos și le acoperim cu o muselină, ca să nu se atingă fierul de ele.

Dantelele negre le înmuiem în bere, le limpezim în apă amestecată cu puțin oțet și le calcăm când nu sunt tare uscate.

Mănușile de piele, de culoare deschisă, le curățăm cu benzină.

Mătăsurile. „Taftaua“, „ponjeul“, „luizina“, se pot spăla cu apă și săpun. Mătăsurile de culoare închisă, se curăță în apă cu oțet, benzină, sau le periem cu o perie înmuiată în apă de Panama.

Bluzele de lână. — După ce se spală, se trec prin vapori de pucioasă (sulf), sau se freacă cu făină, se scutură bine și se bat la aer; sau se spală cu săpun de sulf, sau cu apă amoniacală.

Lână închisă, se spală cu lemn de Panama, se ia și se înmoaie timp de 12 ore în apă rece, pe urmă se fierbe această apă și se lasă să se răcească și spălăm bucata de lână închisă; apoi o limpezim de urmele de săpun.

Curățirea petelor. — Grăsimile se scot cu benzină, alcool, apă amoniacală, magnezie, eter, esență de petrol. Scopul este să se dizolve corpul gras, oricare ar fi substanța pe care o întrebuițăm.

Păcura se scoate, frecând pata cu unt sau ulei, după ce am ras cu un cuțit grăsimea; apoi scoatem pata ce rămâne grasă.

Petele de ceară se scot punând o bucată de hârtie sugativă pe față și apă-săm cu un fier cald, ca să se topească ceara.

Petele de pictură în ulei se scot cu terebentină.

Noroiul se scoate cu apă caldică, cu apă amestecată cu oțet, sau amoniacală.

Petele de acid se scot cu picături de amoniac puse în apă.

Petele alcaline se scot cu acide; cele de zahăr, și desiroperi cu apă rece; cafeaua de asemenea se scoate cu apă rece.

Petele de vin, sau fructe, cu acid sulfuric.

Petele de cerneală pe rufe, se scot spălând întâiu rufele cu lapte, pe urmă le spălăm obișnuit.

De pe lână, petele se scot cu sare de măcriș, cu oțet tare, acid clorhidric diluat în apă, ca să nu se decoloreze.

Desvoltarea corpului omului

Vârsta	Greutatea mijlocie normală	
	Băieți	Fete
2 ani	11,340 kgr.	10,800 kgr.
3 "	12,470 "	12 "
4 "	14,250 "	13 "
5 "	15,750 "	14,360 "
6 "	19,080 "	17,540 "
9 "	22,630 "	21,360 "
11 "	27,080 "	25,650 "
13 "	34,360 "	32,940 "
15 "	43,600 "	40,390 "
17 "	52,850 "	47,310 "
20 "	60,060 "	52,280 "

Talia mijlocie normală

Vârsta	Talia	
	Băieți	Fete
2 ani	0 m., 771	0 m., 781
3 "	0 m., 864	0 m., 852
4 "	0 m., 928	0 m., 915
5 "	0 m., 988	0 m., 974
7 "	1 m., 105	1 m., 146
9 "	1 m., 219	1 m., 195
11 "	1 m., 330	1 m., 299
13 "	1 m., 439	1 m., 403
15 "	1 m., 546	1 m., 499
17 "	1 m., 634	1 m., 155
20 "	1 m., 674	1 m., 572

Conformația corpului unui copil variază cu creșterea, de aceea este necesar să facem un examen fizic complet copilului odată pe an.

MAREA NEAGRA

Adâncime. — Coastele României. — Condițiile fizice și biologice. — Apa salmastră. — Curentul ucigător. — La gurile Dunării. — Limita zonei litorale. — Migrațiunea peștilor marini. — Foca dela Caliacra.

Marea Neagră. — Mare adâncă: 2.200 m.—3.500 m. Ea comunică cu marea Mediterană prin strâmtoarea Dardanele (adâncime 60 m.—100 m.); prin marea de Marmara (500 m.); iar în golful Ismid, 1.100 m.—1.300 m. și prin Bosfor (30 m. până la 90 m.). Marea Neagră e în legătură cu marea de Azov, prin strâmtoarea Kerci. Adâncimea acestei mări e de 13 m.; iar în str. Kerci e de 6 m.

Condițiunile fizice și biologice ale porțiunii din Marea Neagră, care udă coastele României. — Condițiunile fizice sunt influențate de apele Dunărei, cari se varsă în Marea Neagră prin gurile Chilia, Sulina și Sf. Gheorghe.

Apele mării, dela limanul Nistrului și dela sud, până la capul Midia, din apropierea coastei, sunt puternic influențate de apa dulce a Dunărei și de aluviunile, în mari cantități, ale acestui fluviu.

Dunărea transportă în apele Mării Negre anual 228 miliarde m. c. de apă dulce. Această cantitate de apă contribuie să îndulcească simțitor apa mării pe

o mare întindere și să formeze curenți diferiți. După studiile făcute de d. Dr. Antipa reiese că în Mai 1893, măsurându-se greutatea specifică a apei dela suprafață, în diferite puncte ale Mării Negre, s'a găsit apă îndulcită până în apropiere de insula Șerpilor (distanță 18 mile marine de coastă). Apele dunărene, odată intrate în mare, întâlnesc curentul costal N. S., care le împing spre sud, în direcția Bosforului. Apele dulci dunărene intrate în Marea Neagră, lunecă peste apele marine și ambele formează două mase lichide deosebite. Apele dunărene dulci circulă ca un fluviu deasupra apelor marine și ele sunt decantate chiar dela intrarea lor în mare, din cauza influenței speciale a apei de mare cu soluțiune sărată, adică ca electrolit, care provoacă precipitarea imediată a materiilor aluvionare din apele dunărene (dr. Antipa). Dela

Constanța și împrejurimile sale.

coastele române ale Mării Negre (N. de Vălcov, până la sud de capul Midia) și până la 10 mile est, o suprafață de 4.000—5.000 kmp. din mare este apă salmastră.

Adâncimile mării Negre în zona litorală. — Linia adâncimilor de 10 m. se întinde până la 7—8 km. de coastă (mai cu seamă în dreptul golfului Porțitei și în golful Masurei); iar linia adâncimilor de 100 m. începe dela 8 km.

Apa mării, la o adâncime de 150 m. în jos e încărcată de cantități mari de hidrogen sulfurat în soluție, încât nici o viețuitoare nu găsim sub această adâncime, — afară, bine-înțeles de bacteriile sulfurante. În dreptul gurilor Dunării, influența hidrogenului sulfurat este foarte redusă și faptul că apele ce le varsă Dunărea sunt încărcate cu cantități mari de carbonat de calciu, fauna este foarte dezvoltată în această regiune a mării Negre. Curentele verticale aduc mari cantități de apă, încărcată de hidrogen sulfurat, la suprafață, precum și alte gaze.

Marea Neagră, fiind o mare închisă și relativ puțin întinsă, n'are flux și reflux. Nivelul mării se poate urca până la 50 c. m. când vânturi puternice bat din larg spre coastă și împing mari mase de ape spre țărmuri.

Curentul ucigător. — Un fenomen interesant. — De două ori pe an, circulează în dreptul gurilor Dunării, un curent cu apă de culoarea ruginii. Apa, transportată de acest curent marin, e amară și dacă te speli cu dânsa, pielea te ustură grozav. Peștii, prinși în acest curent curios, mor imediat. Ohelialii, intrați în această apă a morței, se pietrifică. Se poate deosebi perfect limitele acestui curent periodic, prin culoarea ruginie a apei. De ambele laturi ale curentului ucigător, apele mării sunt verzui, sau gălbui. Se crede că origina acestui fenomen extraordinar, e în curenții verticali, care transportă din fundul mării, la suprafață, apă rece, amară, încărcată cu hidrogen sulfurat și alte gaze otrăvitoare. În timpul furtunilor mari, deasemenea curenții verticali transportă la suprafață cantități considerabile de hidrogen sulfurat. De aceea marea răspândește, câteodată, în timpul furtunilor mari, un miros puternic de hidrogen sulfurat.

Limita zonei litorale. — Zona litorală formează un soi de soclu continental, unde apele mai puțin sărate, sunt bogate în vietăți. Limita acestei zone se poate fixa la 180 m. adâncime maximum și la o distanță de coaste de 8—10 km. Dela 8—10 km. începe înclinarea bruscă și marile adâncimi. Dela Capul Chersones, spre S-W, până în direcția Capului Caliacra și apoi pe o fașie mai îngustă, până la Bosfor, (lărgime de 150 km.) e zona litorală, care poate fi considerată ca o prelungire a soclului continental și se bucură de condițiuni biologice deosebite.

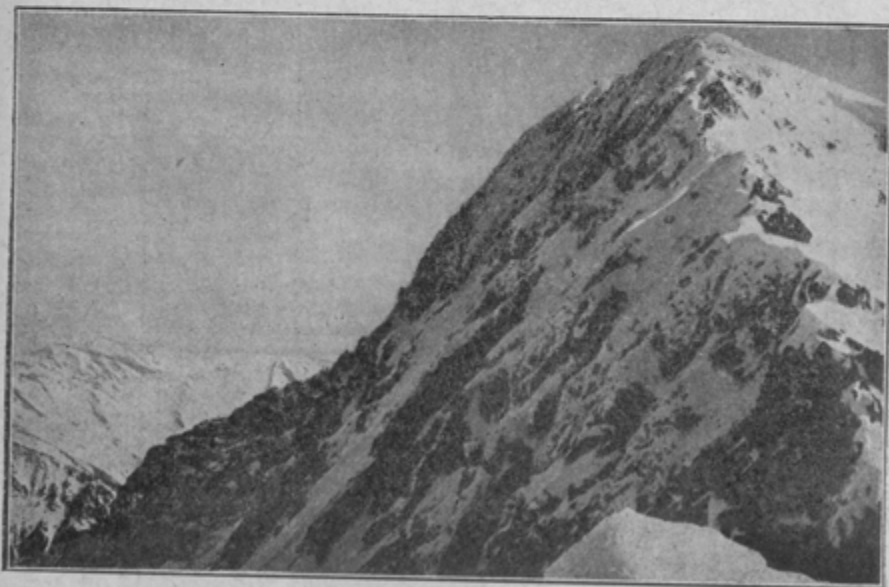
Salinitatea apei mării Negre. — Salinitatea la suprafață e de 1.8 la sută până la 1.85 la sută (cu regiunile neinfluențate de apele dulci dunărene).

Migrațiunile peștilor în Marea Neagră. — În Marea Neagră, pătrund o mare parte din speciile de pești din Marea Egee. Migrațiunea începe în luna Februarie; iar în Aprilie vin cîrdurile mari de scrumbii, hamsii, taliane etc. În luna Octombrie încep migrațiunile dela Nord spre Sud, către apele mării Egee. Scrumbiile în cîrduri imense, sunt precedate de convoiurile de hamsii și de sardeluțe; iar în urma scrumbiilor vin peștii răpitori și mamiferele în număr considerabil: pălămidele, delfinii etc.

Foca din golful Caliacrei. — În grottele din golful Caliacrei trăesc câteva foci (*Monachus albiventer*). Specia aceasta — cu toate că e cruțată de pescari — tinde să dispară.

Bancurile de midii și de stridii. — În dreptul portului Mangalia sunt bancuri întinse de midii; în dreptul Constanței, lângă insula Șerpilor și în partea de sud de Caliacra, sunt bancuri mari de stridii.

Munții Carpați

Vârful Negoiu.

Tabloul stațiunilor balneare și climatice din România

NUMELE STAȚIUNII	SITUAȚIA	INDICAȚII TERAPEUTICE	CURA INTERNA Se recomandă :	CONTRA INDICATE
BĂILE EPISCOPIA (St. Ladislau) 15 Mai—1 Octombrie	8 km. sud-est de Orădla-Mare. Stațiune c. f. Altitudine 132 m.	Rheumatism articular și muscular, gută, artrită urică, afecțiuni ale organelor genitale (boli de femei, nevralgii, boli de piele, cronice, ulcere cronice ale gambelor, atrofia musculară, exudate pleurale și abdominale, etc.	Afecțiunile gastrice cronice și catarale organelor respiratorii, constipație cronică, hemoroidi, afecțiuni ale ficatului și vezicii biliare, icter, obezitate.	Afecțiuni febrile, tuberculoză, boli de inimă organelor, arterio-scleroză, menstruație, gravidație (primele luni), predispoziție la apoplexie.
BĂILE FELIX Sezonul 15 Mai—1 Octombrie	7 km. sud de Orădla-Mare. Stație de c. f. Altitudine 140 m.	Afecțiunile nervoase cronice, hipohondrie, histerie, tabes dorsal, nevralgii, anemie, slăbiciune generală.	Apă curată sau amestecată cu sucul de Karlsbad în afecțiunile gastrice, constipație, hemoroidi, neurastenie, afecțiuni ale ficatului vezicii biliare și ale aparatului urinar.	Boli acute, afecțiuni pulmonare, ale cordului, ale vaselor, menstruație, gravidație (primele luni), predispoziții la apoplexie.
MONEASA Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iulie—1 Octombrie	Pe linia ferată Buteni-Moneasa (Ardeal). Stațiune de c. f. Altitudine 291 m.	Afecțiuni nervoase, boli de femei cu exudate cronice.		
GEOAGIU Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Mai—15 Septembrie	Lângă gara Romoșel (c. f. Teluș Arad). Altitudine 356 m.	Afecțiuni gastro-intestinale, afecțiunile ficatului și ale căilor biliare, celuloză vesicală, afecțiuni inflamatorii ale căilor urinare.		Arterio-scleroză, tuberculoză, predispoziție la tuberculoză.

CALAN

Sezonul
1 Iunie—1 Octombrie

Pe linia ferată Simeria-Petroșani, 12 km. de Hu-

Reumatism, boli de femei

CALAN Sezonul 1 Iunie—1 Octombrie	Pe lină ferată Simeria-Petroșani, 12 km. de Huedoara. Hală de c. f. Altitudine 331 m.	Reumatism, boli de femeie, gută, anemie unele afecțiuni ale pielii.			
TOPLITA ROMANA Stațiune balneară de interes local. Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie	Gară. Valea superioară a Mureșului. Altitudine 700 m.	Reumatism, nevralgii, boli ale sistemului nervos.	In afecțiunile cronice ale stomacului și bronșitelor.		
BORZEC Stațiune balneo-climaterică. Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie Apa se întrebuințează în cura internă și externă. Băi calde; rășinoase; de nămol.	Între munții Căliman și Ceahlău. Lângă stația de c. f. Toplița. Altitudine 822 m.				
ZIZIN Stațiune balneo clim: terică Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie 11 Izvoare alcaline-gazoase	14 km. de Brașov, com. Săcele. Altitudine 545 m.	Apa „Ferdinand” în afecțiunile catarale ale căilor respiratorii și ale stomacului. Apa „Ludovic” în anemie, boli nervoase și de femeie etc.			
COVASNA Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—15 Septembrie	Stațiune de c. f. (Ardeal). Altitudine 560 m.	Băla dracului și Băla Sărătă: boli reumatice, gută, scrofuloză, boli nervoase.	I ântănele Porumbelilor și Horgaș: afecțiuni catarale ale căilor respiratorii, hemoroidi, scrofuloză etc.		
MARIA Stațiune balneară. Sezonul 15 Iunie—1 Octombrie	2 km. de stația Vatra (Ardeal).	Anemie, cloroză, scrofuloză, boli de femeie, gută, reumatism, rachiitism, boli nervoase, neurastenie, congestii de ficat și splină etc.	Toate afecțiunile catarale cronice ale stomacului, ficatului, intestinului; cataratele căilor urinare și respiratoare, gută etc.		

NUMELE STATIONII	SITUATIA	INDICATII TERAPEUTICE	CURA INTERNA Se recomandă:	CONTRA-INDICATE
MALNAS Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—1 Octombrie <i>Bai calde de nămol și de apă minerală.</i>	Stație de c. f. Valea su- perioară a Oltului (Ardeal) Altitudine 555 m.	Afectiunile catarale ale aparatului digestiv și res- pirator, anemie, cloroză, gută, boli de femei, men- struație, reumatism etc.		
BAZNA Sezonul 1 Iunie—15 Septembrie <i>Băi de nămol, băi reci, calde de bășin și cadă.</i>	12 km. de gara Medias (Ardeal). Altitudine 201 m.	<i>Cura externă:</i> Scrofuloză, artrite, reu- matism, rachitism, boli de nervi etc.	Scrofuloză, boli catarale cronice ale aparatului di- gestiv, respirator și urinar, anemie, tabes etc.	
OCNA SIBIULUI Stațiune balneară. Sezonul 15 Mai—15 Septembrie <i>lacuri sărate, Stabili- ment modern de băi.</i>	Stațiune de c. f. pe linia Copșa-Mică-Sibiu. 11 km. de Sibiu. Altitudine 424 m.	Reumatism, boli de fe- mei, gută, rachitism, ne- vralgii cronice, scrofuloză.	Catar cronic gastro-in- testinal, constipație rebelă, gută, boli de femei, catar ale căilor respiratorii.	Afectiuni cardio-vascu- lare, congestii, slăbiciune mare, predispoziții la a- poplexie.
SOVATA Stațiune balneo-climaterică. Sezonul 1 Iunie—1 Octombrie Stabiliment balnear. Băi calde închise. În lac băi reci și calde.	Stațiune de c. f. aproape de izvoarele Târnavei- Mică (Ardeal). Altitudine 560 m.	Gută, reumatism, scia- tică, inflamații cronice articulare, boli de femei, cloroză, anemie, afech- nile aparatului digestiv și respirator, nefrite acute și cronice, boli nervoase, rachitism, scrofuloză etc.		
COJOCNA Stațiune balneară. Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie	Lângă stația de c. f. Co- jocna (Ardeal).	Exudate cronice, perito- neale și parametrice, scro- fuloză tuberculoză osoasă și ganglionară, reuma- tism, gută.		

BUZIAȘ Stațiune balneară. Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie <i>Băi calde și reci, minerale, hidro carbonizate și caldifer, de nămol feruginos; cure spectacule; ape minerale de băut.</i>	Stațiune de c. f. linia Lugoj—Timișoara și Timișoara-Buziaș. Altitudine 132 m.	Boale de inimă: miocardită cronică, nevrosă cardiacă, artero-scleroză, anemie și clorosa; boale de rinichi și prostată; reumatism, artrită urică; boli de stomac și intestine; boli de femei; boli nervoase etc.	Izvorul Iosif, Mihai, Sf. Anton și Phönix.	Boli febrile, tuberculoză, afecțiuni grave stomacale.
VĂLCELE Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Iunie—1 Septembrie	Lângă gara Feldloara (linia Brașov-Ciuj). Altitudine 624 m.	<i>Cura externă:</i> reumatism, gută, neurastenie, boli de nervi, inflamații cronice etc.	Afecțiunile gastro-intestinale, ale ficatului, căilor urinare, aparatului respirator, boli de femei: constipație, hemorolzi, gută, obesitate, rachitism, limfatism, anemie.	
TUSNAD Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—15 Septembrie <i>8 izvoare; băi de nămol.</i>	Stațiune c. f. pe linia Brașov-Miercurea Ciucului (Ardeal). Altitudine 656 m.	Anemie, cloroză, scrofuloză, rachitism, cataratele tractului gastro-intestinal și ale aparatului respirator; tuberculoză incipientă, catarate vesicale, boli de femei, afecțiuni nervoase, reumatism etc.	Valoarea terapeutică e mare, mai ales în cura internă.	
BAILE HERCULANE Stațiune balneară. Sezonul 15 Mai—1 Octombrie 17 izvoare; stabiliment de băi.	Stațiune de c. f. în Banat, lângă Orșova, (28 km. de Orșova). Altitudine 168 m.	<i>Băile termale sulfuroase:</i> catarate cronice ale aparatului respirator; turburări de circulație ale organelor abdominale; exudate cronice articulare; boli de femei: flebită; periflebită; boli de piele; reumatism nevralgic, paralizii, sifilis, scrofuloză etc. <i>Apele termale cloruro-sodice:</i> anemie, gută, reumatism, scrofuloză, bronși, laringe, sterilitate, rachitism, boli de stomac etc.	Graviditate, avort, nevrozitate, tuberculoză inițială, artero-scleroză, inflamații acute de piele, turburări mintale, afecțiuni acute, febrile și hemoragice etc.	

NUMELE STATIONII	SITUATIA	INDICATII TERAPEUTICE	CURA INTERNA Se recomandă:	CONTRA-INDICATE
BĂLTĂTEȘTI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Iunie—1 Septembrie	N. de Piatra-Neamț. Prin gara Pașcani, sau Piatra- Neamț. Altitudine 475 m.	Scrofuloză, limfatism, sifilis, rachitism, paralizii, boli de femei, afecțiunile pielei, afecțiunile siste- mului nervos etc.	Bolile tubului digestiv, conspirație cronică, boli de ficat, obesitate, afect uni catarale ale căilor u- rinare.	
CĂLIMĂNEȘTI- CĂCIULATA Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Mai—15 Septembrie 32 izvoare captate; sta- biliment modern de baie.	Stațiune de c. f. Jibloa pe linia Piatra-Olt—R. Vâlcea—Sibiu.	Sub formă de băi: reu- matism, artrism, anemie, clorosa, sifilis, boale de ficat, rinichi, splină; afec- țiuni ale organelor geni- tale feminine, boale de piele.	Izvoarele dela <i>Calimă- nești</i> , au acțiune purgativă și alte diuretice. Izvorul <i>Căciulata</i> : afec- țiunile căilor urinare, diu- retică puternică.	Contra-indicate (apa de Căciulata): artero-scleroze, cystite acute, hemoragii renale, insuficiență aor- tică etc.
CONSTANȚA-MAMAIA Stațiune balneo-climaterică maritimă. Sezonul 1 Iulie—15 Septembrie	Oraș și stațiune de c. f. (Mamaia, 7 km. de Con- stanța) Altitudine 20 m.	<i>Aerul de mare</i> : anemie, cloroză, convalescență, astm, bronșită, scrofuloză, dispepsii nervoase, tuber- culoză în stadiu inițial. <i>Băile de mare</i> : debili- tate, rachitism, anemie, bemorizi, isterie, dispep- sii nervoase, reumatism cronic, muscular, boale sexuale cu atonie, tuber- culoză chirurgicală etc.		Toate boalele care dis- pun la hemoragii interne, la hemoptizii, hematemeze, apoplexie; debilitate mare, epilepsie, afecțiunile in- imel, tuberculoză înaintată, gută, colici hepatice etc.
VATRA Stațiune balneo-climaterică. Sezonul 1 Iulie—31 August	Sud de Vatra - Dornel- (Bucovina) Altitudine 1100 m.	Anemie, cloroză, debili- tate generală, convales- cență, pelagra, tubercu- loză pulmonară în stadiu inițial, sifilis, boale de piele, neurastenie, nevral- gii, scrofuloză, rachitism, gastrită, artrism etc.		Boli acute, afecțiuni pul- monare și de inimă.

GOVORA Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Mai—15 Septembrie 18 izvoare; stabiliment de băi.	Stațiune de c. f. pe linia Piatra Olt—R.-Vâlcea. Altitudine 360 m.	<i>Cura externă:</i> reumatism, afectiuni nervoase, nevralgii, sifilis, afectiunile pielii, boli de femei, leucoree, dismenoree etc.	Laxante și diuretice în afectiunile tubului digestiv, icterului, calculi biliari, obezitate, icter, afectiunile organelor genito-urinare, calculi renali și vesicali, artrite, anemie, limfatism, artero-scleroză etc.	Afectiuni cardiace, reumatism gulos, congeții de ficat, ulcere stomacale, dilatație de stomac, dispepsii alcaline etc.
LACUL SĂRAT Stațiune balneară Sezonul 15 Mai—15 Septembrie Lac. Stabiliment de băi.	5 km sud vest de Brăila (stațiune de tramway electric).	<i>În formă de băi:</i> scrofuloză, reumatism, tuberculoză osoasă, articulară, sau a pielii, afectiuni nervoase, sifilis, boli de femei, rachitism, debilitate generală etc.	Ca purgativ în atonie intestinală, anemie, scrofuloză, limfatism.	Boli febrile acute, gută, tumori maligne, tuberculoză pulmonară, boli de inimă, afectiunile rinichilor, lupus hipertrofic etc.
MANGALIA Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie Apă de lac și nomol. Băi de mare.	40 km. sud de Constanța. Altitudine 90 m.	Pentru băile de mare și de aer, vezi <i>Constanța</i>. Pentru băile de nomol și din lac, vezi <i>Techirghiol</i>.		
TECHIRGHIOI Stațiune balneo-climaterică. Sezonul 1 Mai—1 Octombrie Lac. Trei stabilimente de băi. Băi de mare, de lac, de nomol, de soare.	15 km. sud Constanța. Altitudine 150 m.	<i>Apă și nomolul:</i> scrofuloză osoasă și articulară, de nas, ochi și urechi; pretuberculoză, anemie, limfatism, boli de piele.		
OCNELE MARI Stațiune balneară Sezonul 15 Mai—15 Septembrie Lac. Stabilimente de băi.	Goră, 10 km. sud-est de R.-Vâlcea.	Reumatism, nevralgii, rachitism, scrofuloză anemie, boli de femei, limfatism.		

NUMELE STATIONII	SITUATIA	INDICATII TERAPEUTICE	CURA INTERNA — Se recomandă: —	CONTRA-INDICATE
OGLINZI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—1 Septembrie	Lângă Tg. Neamț (Jud. Neamț). Altitudine 350 m.	Scrofuloză, limfatism, ra- chitism, reumatism, boli de piele, boli de femei.		
OLĂNEȘTI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Mai—15 Septembrie	14 km. N.E. de R.-Vâlcea Altitudine 280 m.	Apele sulfuroase și con- centrate (băi); apele slabe (băut); apele feruginoase și amare (intern); apele alcaline, în bolile indicate de medic. Nomolul se utilizează în ulcere și afecțiuni reuma- tismale.		
PUCIOASA Stațiune balneară Sezonul 15 Iunie—1 Septembrie 3 izvoare principale.	Stație de c. f. pe linia Târgoviște Petroșia. Altitudine 360 m.	Afecțiunile articulare și reumatice, sifilis, scrof- uloză, boli de piele, boli de femei, limfatism, in- fecții de plumb și mer- cur etc.		Boli de inimă, predis- poziții la congestii cere- brale.
SĂRATA-MONTEORU Stațiune balneară Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie Stabilmente de băi; iz- voare.	Cara Monteoru, linia Plocești Buzău. Altitudine 86 m.	Linfatism, scrofuloză, reumatism, guă, sifilis, boli de piele, boli de fe- mei (izvorul No. 1); arti- trism, sifilis, reumatism; inhalatii în boli cronice de nas, gât și căile respi- ratorii (izvorul No. 2); a- fecțiunile tubului digestiv și ale căilor urinare (iz- vorul No. 6).		

SLANICUL-MOLDOVEI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 15 Iunie—15 Septembrie 17 Izvoare; stabilimente moderne de băi.	17 km. de Tg. Ocna Jui. Bacău. Altitudine 350 m.	Izvoarele 1, 3, 6 și 8 cura externă; gastrite cronice, atonii intestinale, boli de stomac, congestia ficatului, icter cataral, boli de intestin; ficat etc.	Izvoarele 2, 4, 5 și 7 cura internă: afecțiunile aparaturii respirator, ut- erului digestiv, aparatului genito-urinar.
SLANICUL PRAHOVEI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—15 Septembrie	Stațiune de c. f. Jui. Prahova. Altitudine 400 m.	Reumatism, scrofuloză, anemie, sifilis, boli de piele, boli de femei,	
VATRA-DORNEI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—15 Septembrie 10 Izvoare; stabilimente de băi.	Stațiune de c. f. în Bu- covina.	Anemie, cloroză, afec- țiuni organelor genitale femenine, menstruație; a- fecțiuni cardiace, boale de piele etc.	
BUDACHI Stațiune balneo-climaterică Sezonul 1 Iunie—15 Septembrie Băi de mare, de lac, de nomol, de soare.	28 km. sud-est de Ceta- tea Albă (Basarabia).	Băile de nomol: tuber- culoze chirurgicale, scro- fuloze, abcese reci, anemii, reumatism cronic, nevral- gii etc. Băi de mare: Vezi Constanța.	
VULCAN Stațiune balneară Sezonul 1 Iunie—1 Septembrie	Lângă băile Pucloasa (Jud. Dâmbovița).	Băile calde: sifilis, scro- fuloză, reumatism, limfa- tism.	

SFANT AȘTEAPTĂ

— SNOAVĂ —

Un rumân în lipsă mare
 Ia cu chip de 'mprumutare
 Dela sârbu lor din sat
 Ce umbla cu zarzavat
 Patru galbeni de parale
 — Da mă rog eu dumitale,
 Imprumutul când mi'l dai?
 — Despre asta grijă n'ai,
 Mie-mi place vorba dreaptă,
 Fără greș la Sfânt Așteaptă.

A prins sârbu bucuros
 Și rumânul, omenos,
 Zăpis la mână i-a dat
 Prin care s'a fost legat
 La sorocul înțeles,
 Fără, știi, altfel de ghes,
 Să-i dea bani negreși;
 Ba, să fie mai cinstit
 Și lucru coala curat,
 Înainte — a numărat
 Dobânda ce-au hotărât:
 Patru lei și nu știu cit.
 Aldămașu l-au băut
 Și de treabă și-au văzut.

Trece-un an.
 — Bre, ia ascultă.
 A trecut vreme cam multă,
 Sfânt Așteaptă nu mai vine?
 — Da de unde!.. Las' pe mine!
 Crezi că eu nu mă 'ngrijesc?
 Doar am termen să-ți plătesc!...

Azi așa, mâine așa,
 Sfântu să mai vie, ba!
 Dac' a văzut și-a văzut
 Căni la mijloc au trecut
 Și nădejde de bani nu-i,
 Nu-și mai puse poșta 'n cui
 Și-l chemă de astă dată
 Pe rumân în judecată.
 Aci bietul sârb o pate,
 Căci în loc să-i dea dreptate,
 Judecata cea deșteaptă

L'a trimis la Sfânt Așteaptă
 Și-atunci sârbu a văzut
 Cum că banii i-a pierdut.

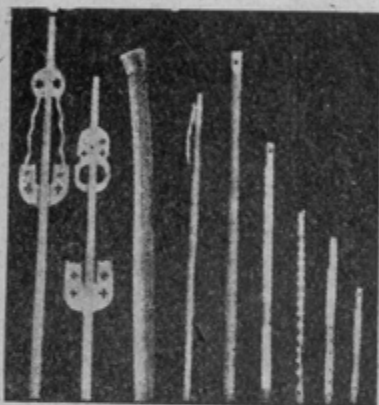
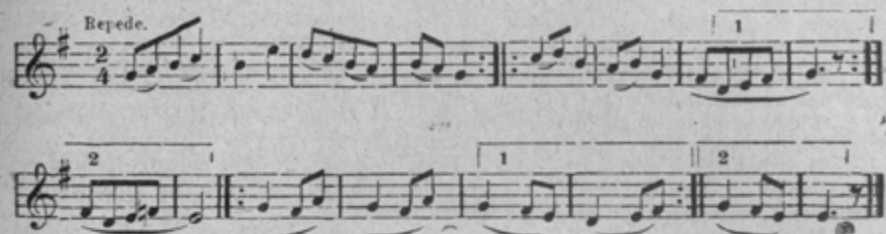
Intr'o zi, un om din sat,
 Hai la sârb la zarzavat
 Și tocmeală tot făcând,
 Numai ce aud trăgând
 Clopotele îngălat
 La biserica din sat.
 — Bre! Dar asta ce-o fi dragă,
 Clopotele să se tragă
 Intr'o zi de lucrătoare?
 — Ba azi este sârbătoare,
 Rumânul îi deslușește,
 Și Toți sfinții se numește.
 — Ce spui?... Nu glumești?... Toți
 [sfinți?..

Și, ca un ieșit din minți,
 Fără ca să mai asculte
 Atte deslușiri mai multe,
 Spre datornic o pornește
 Și la casă-i se oprește:
 — Hei, prietene, ia stai!
 Chiar acum banii să-mi dai?
 Te-ai codit ce te-ai codit,
 Dar acum fi s'a 'mplinit:
 Știi că azi avem Toți sfinți
 Și se află, n'o să minți
 După cum ai obicei,
 Sfânt Așteaptă printre ei.
 — Da de unde! Ce vorbești!..
 Caută de vezi, găsești
 Sfânt Așteaptă printre sfinți?

— Știi ce neică? de nu minți,
 Să-ți ia dracu calendaru
 Dimpreamă cu măgaru
 Care vi l'a întocmit!
 Că e ne mai pomenit
 Ca tocmai în astă zi,
 Când cinstit și drept ar fi
 Sfinții toți să prăznuiască,
 Sfânt Așteaptă să lipsească!

V. Bîlculescu.

Sârba ciobanilor din Ardeal.

Furcă, bătă ciobănească, undiță, caval
și stuere

Vatră ardelenescă (cuptor de pâine).

Vârful munților Făgărașului.

ARMATA NOASTRA

de colonel N. NEGREANU.

M. S. Regele este capul suprem al armatei. În timp de război M. S. Regele poate delega comandamentul suprem unui general.

Consiliul superior al apărării naționale se ocupă cu măsurile care trebuiesc luate pentru asigurarea organizării apărării țării.

Teritoriul țării e împărțit în 7 regiuni militare numite corpuri de armată. Comandanții de corp de armată au în subordine pe comandanții teritoriali, în număr de 7, corespunzând cu regiunile militare.

Marile unități. — Sunt 7 corpuri de armată, a 3 divizii, în plus trupele neîndivizionate; un corp al vânătorilor de munte; 3 divizii de cavalerie. Total: 21 divizii de infanterie, fiecare având 3 regimente de infanterie, un regiment de artilerie și un regiment de obuziere; 2 divizii vânători de munte, fiecare a 3 grupe de vânători, cu artilerie, pionieri și tren; 3 divizii de cavalerie, subîmpărțite pe regimente de roșiori, regimente de călărași și artileria-călăreață.

Arme și servicii

I. Infanteria. — *Unități:* 1 regiment de care de luptă, 2 companii de cieliști, 12 batalioane de vânători de munte, 66 regimente de infanterie și de vânători, 1 brigadă de vânători de 2 regimente, 2 brigăzi de vânători de munte, 21 brigăzi de infanterie a 3 regimente.

Școli: 2 școli militare de ofițeri activi, 3 școli pregătitoare de ofițeri de rezervă, 2 școli de subofițeri de infanterie.

Un comandament al școlii de aplicație a infanteriei cuprinzând: centru de instrucție al infanteriei, școala de tragere, școala tehnică, școala specială a armii.

Centrul de instrucție al vânătorilor de munte este separat.

II. Cavaleria. — *Unități:* 8 divizioane de tren, 7 regimente de călărași și 12 regimente de roșiori, 1 regiment de escortă regală.

Școli: Școala militară de ofițeri activi și de rezervă de cavalerie, școala specială a armii, centrul de instrucție al cavaleriei.

III. Artileria. — *Unități:* 7 regimente artilerie grea, 2 regimente obuziere de munte, 6 grupe de artilerie de munte, 2 grupe de artilerie călare, 21 regimente de obuziere, 21 regimente de artilerie de câmp, 23 comandamente de brigăzi de artilerie a 2 regimente.

Școli: Școala militară de ofițeri activi, școala militară de ofițeri de rezervă, școala de tragere și de specialități de artilerie, școala specială a armii.

IV. Geniu. — *Unități:* 2 regimente de cai ferate, 1 regiment de transmisiuni, 1 regiment de pontonieri, 1 batalion tracțiune automobile, 7 regimente de pionieri, 2 batalioane pionieri de munte, 1 comandament de brigadă de cai ferate, 1 comandament de brigadă de specialități.

Școli: Școala militară de ofițeri activi și de rezervă, școala specială de geniu, centru de instrucție de pionieri, comandamentul școlilor de geniu.

V. Aeronautica. — *Unități:* 3 grupe de aviație de recunoaștere. Escadra de luptă, grupa de aviație de serviciu, grupa de aviație de marină, grupa de aerostate, regiment de apărare contra avioanelor (antiaeriană).

Școli: Școala de ofițeri activi și de rezervă, școala de subofițeri, școala de aeronautică; școala de piloți, de observatori, de antrenament, de luptă aeriană, de specialități, de tir și bombardament, comandamentul centrului de instrucție al aeronauticei.

VI. Gazele toxice. — Ministerul de război, prin direcția XI tehnică, a înființat un serviciu special al gazelor de luptă care se ocupă cu propunerea și luarea de măsuri relative la pregătirea apărării.

Astfel s'au creiat:

1. O școală pentru a forma instructori, ofițeri și grade inferioare.
2. Un laborator pentru cercetări și experiențe chimice și fiziologice.
3. Un atelier de reparat și recuperat măștile din depozitele armatei.
4. Un câmp de experiențe (Dădilov).

Se studiază: Instalarea unei fabrici de măști tip român în țară.

VII. Grănicerii și jandarmii. — Supraveghierea frontierei este dată în seama trupelor de grăniceri, care țin de ministerul de finanțe. Aceste trupe sunt constituite într'un corp al grănicerilor care are compoziția următoare: un comandament al corpului grănicerilor; un comandament al brigadelor de instrucție; două comandamente de brigăzi de grăniceri. Sunt 4 regimente de grăniceri.

Ministerul de război se ocupă de grăniceri în ceea ce privește: recrutarea oamenilor de trupă, încadrarea cu ofițeri și aprovizionarea materialelor.

Poliția interioară, în centrele rurale și în anumite centre urbane, se face de trupele de jandarmi, care țin de ministerul de interne. Aceste trupe sunt constituite într'un corp al jandarmilor. Există un comandament al corpului jandarmiei. Sunt 4 comandamente de brigăzi de jandarmi; 12 regimente de jandarmi dintre care unul în București.

VIII. Marina — Unitățile și serviciile țin de inspectoratul tehnic al marinei, iar acesta are în subordine direcția marinei.

I. Divizia de Dunăre. — *Forța navală fluvială:* Comandamentul forței; 7 monitoare; 7 vedete; vasul „Maican“; vasul „Măcin“; vase de serviciu (auxiliare). *Apărarea fluvială fixă:* Comandamentul apărării; grupe de mine; artileria de coastă și salupe armate.

Baza navală fluvială. Comandamentul bazei; compania de lucrători, compania de ordonanțe, depozite și ateliere; yachtul regal „Ștefan cel mare“ și vapoarele de serviciu; stațiuni de T. F. F. școala de T. F. F. și școala de piloți. Arsenalul marinei; școala de mecanici și de electricieni.

II. Divizia de Mare. — Comandamentul diviziei; forța navală maritimă; comandamentul forței; 2 contratorpiloare; 6 torpiloare; 5 canoniere; 5 vase de serviciu hidrografice (trasuri); 2 remorchere.

Apărarea maritimă fixă.

Baza navală maritimă.

Recrutarea. — Serviciul militar ține de la vârsta de 21 până la 50 de ani, fiind împărțit astfel: 2 ani în activitate (pentru toate armele, afară de marină 3 ani); 18 ani în rezervă; 9 ani în miliții.

Ou începere din anul școlar 1925/1926 elevii-studenți ai școalelor politehnice, normale, de arhitectură și ai institutului național de educație fizică sunt militarizați în școlile respective. Toți tinerii între 19 și 21 ani sunt la dispoziția ministerului de război pentru pregătirea preregimentară.

Se pot face și angajări voluntare.

Justiția. — Justiția e împărțită prin tribunalele militare dela corpurile de trupă, dela corpurile de armată și anumite divizii și dela curtea superioară.

Avem consilii de război la cele 7 corpuri de armată și la diviziile: 4, 8, 9, 19 și 21.

Până acum nu există un corp al magistraților militari.

S'a întocmit un anteproiect al codului justiției militare.

EXPEDIȚIA AMUNDSEN LA POLUL NORD

istoricul expedițiilor arctice. — Călătoria în avioane din 1925. — La Pol nu e pământ.

istoricul, expedițiile arctice. — În 1827, exploratorul englez, Parry, călătoria spre polul nord, a atins 82°, 45'.

În 1831, Iohn Ross, a descoperit polul magnetic al pământului.

În 1877 un explorator englez, a atins 83°, 20'.

În 1882, Lockwood a ajuns la 83°, 23', 8".

În 1895, Nansen (norvegian), a ajuns la 86°, 13', 6".

În 1900, exploratorul italian, Cagni, a ajuns la 86°, 34'.

Expediția lui Amundsen (cetește *Amsen*). — În 1925 s'a organizat o expediție aeriană în direcția polului nord de norvegianul Amundsen.

Paisaj polar.

Un canal în oceanul înghețat de nord.

În ziua de 21 Mai, ora 5 d. a. membrii acestei expediții, sub conducerea lui Amundsen, s'au îmbarcat în două hidroavioane, (N. 24 și 27).

Rezultatele expediției.

— Sborul celor două hidroavioane s'a efectuat, în direcția nord, în condițiuni relativ satisfăcătoare. Avioanele, cu o viteză medie de 150 km. pe oră, după opt ceasuri de sbor (1000 km.) (22 Mai) au aterisat forțat, pe un canal, între mai mulți ghețari, la 87° 44' latitudine nordică, 10°, 20' longitudine vestică.

Indrăzneții exploratori, după câteva observațiuni făcute la acea latitudine, au zburat deasupra regiunii polului nord. Amundsen a recunoscut o regiune polară, de o întindere aproximativă de 100.000 kmp. Membrii expediției au sosit la Kingsbay (Spitzberg), în ziua de 8 Iunie ora 1. După sondegiile făcute în diferite puncte, de membrii expediției Amundsen, marea arctică are o adâncime de 3.700 m.

Unul din craterele Cercului polar

Exploratorii, cari au făcut parte din misiunea Charcot, au vizitat unul din craterele cercului Polar, pe care l'au supranumit: „Ușa de serviciu a Iadului“. Vulcanul cel mai nordic al lumii, pe care și Brandau l-l considera ca poartă Iadului. Membrii misiunii Charcot au studiat insula unde se găsește acest vulcan și ei au făcut câteva constatări interesante, din cari reiese că exploratorii din veacul al 18-lea au avut dreptate în observațiile lor.

POLITICA INTERNAȚIONALĂ

de Romulus Seșanu

Siguranța păcii. — Pactul de garanție.

În cursul anului 1925 diplomația europeană s'a ocupat să asigure pacea prin încheierea unui pact de garanție. O propunere făcută de Germania, a lăsat să se înțeleagă că în schimbul unui pact occidental, Reichul urmărește câteva compensațiuni: evacuarea ținutului renan; remanierea frontierei orientale, în ce privește Dantzigul și Silezia. Germania și-a manifestat dorința să se revizuiască tratatul dela Versailles—firește în avantajul său; a mai cerut remanierea frontierei orientale, deci o nouă împărțire a Poloniei; a pledat în favoarea alipirii Austriei la Reich și a pretins să se înlăture responsabilitatea sa morală în războiul din 1914—1918.

La Viena s'a înregistrat apoi câteva manifestațiuni populare și unele declarațiuni din partea oamenilor de stat responsabili, în favoarea alipirii republicii austriece la Germania.

Ungaria a agitat și dansa chestia revizuirii tratatului dela Trianon și unirea cu Germania în vederea constituirii unui imperiu germano-austro-ungar.

Opinia publică din statele care compun Mica Înțelegere — Polonia, ca și opinia publică din statele occidentale, a fost impresionată de aceste manevre amenințătoare ale celor trei state învinse împotriva actualului regulament continental. La conferința Micei Înțelegeri dela București, s'a discutat toate problemele de siguranță, care interesează statele respective. Mica Înțelegere se va opune prin toate mijloacele la unirea Austriei de Germania, sau la crearea unei *Mittel-Europa* sub conducerea Reichului. La această conferință, d. Beneș a declarat că o Austrie independentă este necesară echilibrului din Europa centrală și orientală și toate statele din grupul Micei Înțelegeri sunt dispuse, după cum au făcut dovada, să sprijine republica austriacă pe terenul economic. Italia de asemenea, s'a pronunțat împotriva realizării unirii austro-germane. (Discursul d-lui Mussolini dela 20 Mai 1925, pronunțat la Senat). Polonia, alarmată de încheierea unui pact de garanție occidental și de amenințarea Germaniei de a remania frontierele care interesează Dantzigul și Silezia, a pledat pentru siguranța în Orient, în legătură cu asigurarea păcii.

Apropierea polono-cehoslovacă a fost alt eveniment al anului diplomatic încheiat. Cu prilejul vizitei d-lui Beneș la Varșovia (21 Aprilie), s'a făcut afirmația publică—primită cu multă satisfacție la București—că această apropiere ia caracterul unei colaborări continue și durabile între ambele state ale căror interese și destine istorice se completează.

În modul acesta Mica Înțelegere s'a întărit cu toate că Polonia n'a intrat în acest sistem de alianțe.

Se știe că Anglia nu ar dori să intervină direct și să se angajeze în chestiunile continentale și în deosebi, în chestiunile care interesează de aproape statele din Europa centrală și orientală; totuși, ea nu poate rămâne indiferentă în fața unei politici menită să zdruncine echilibrul stabilit de tratatele din 1919. În primul rând, Franța, direct interesată, a atras atențiunea asupra pericolului ce ar prezenta pentru pacea europeană, revizuirea tratatelor, remanierea frontierelor occidentale ale Poloniei, sau unirea Austriei și a Ungariei cu Germania. De aceea s'a pus în discuție încheierea unui pact de garanție.

La început, Franța, a înclinat pentru adoptarea formulei următoare: *o siguranță bazată pe arbitrajul obligator cu garanția Societății Națiunilor*. Anglia a respins această formulă.

S'a propus alte formule: *încheierea unei înțelegeri în trei (Franța, Anglia și Belgia); sau, încheierea unui pact de garanție colectiv, din care să facă parte și Germania*.

D. Briand, ministrul de externe al Franței, a pus următoarele condițiuni prealabile: *Nu se vor admite, sub niciun motiv modificări tratatelor; Germania să fie, prealabil, admisă, fără condițiuni, în Societatea Națiunilor*. Aceste condițiuni perfect legitime, au fost aprobate de d. Chamberlain, ministrul de externe al Marii Britanii.

După conversațiuni active, Germania a acceptat să participe la conferința dela Locarno, dela 5 Octombrie 1925, convocată în vederea discutării și încheierii unui pact de garanție.

În principiu, omenirea dorește să trăiască în pace spre a putea face comerț în deplină siguranță și să beneficieze de tot ceea ce-i poate oferi starea de civilizație.

În cazul acesta trebuie să existe o stare de siguranță *absolută*.

Diplomația ar fi ea capabilă, prin negocieri prudente și binevoitoare, să rezolve toate diferențele eventuale dintre state, pe calea cea mai amabilă posibilă, prin savante compromisuri?

În cazul însă, când negocierile directe dela guvern la guvern, nu vor putea să ofere soluțiuni satisfăcătoare pentru ambele părți, va fi în stare oare Societatea Națiunilor, ca organ împăciitor suprem internațional, să găsească formula fericită a unui compromis și apoi să impună această soluție părților, aflate în litigiu?

În practica politică nu putem admite nici existența unei stări de siguranță *absolută*; nici dispozițiuni unanime pacifice; nici diplomație capabilă să ofere în toate diferențele, soluțiuni satisfăcătoare, care să mențină pacea permanentă; nici orzane supreme, care ar fi în măsură, să înlăture definitiv orice conflict armat, indiferent de situația puterilor și de caracterul litigiilor.

În viața politică practică nu trebuie să ne conducem de iluziuni, ci de realități. Una e politica idealistă reclamată de oamenii de bine și de filozofii de cabinet și alta e politica pozitivistă, impusă bărbatilor de Stat de un complex de împrejurări. Cum nimic nu-i absolut în univers, nu se poate pune chestiunea unei siguranțe de sine stătătoare, care să garanteze pacea permanentă între rase și națiuni, chiar având la dispoziție un pact de garanție colectiv.

În consecință, siguranța păcii, e relativă, de oarece ea e în funcție de mai mulți factori. Unii din acești factori scapă chiar guvernelor. Între grupurile de rase și de națiuni, ca și între grupurile de indivizi, se angajează lupte latente, care durează secole, sau decenii, până când deodată apare factorul aparent determinant, care chiamă o luptă decisivă.

Lumea contemporană nu prezintă o stare de echilibru stabil, nici pe terenul social, nici pe terenul economic-financiar. Rasele, religiunile, diviziunile politice și geografice, modul cum sunt împărțite și exploatare bogățiile pământului — o mică și neînsemnată parte din bogățiile planetei noastre — toate chiamă lupta, deci o stare de echilibru nestabil. Ori, starea de echilibru nestabil e principiul explozibilității.

În *Revue de Paris*, d. Edouard Herriot spune că siguranță nu există nici pentru indivizi, nici pentru rase, de oarece istoria vorbește de o infinitate de civilizații dispărute.

D. Herriot întrevide o soluție practică: fiecare Stat, în parte, să lucreze la siguranța sa proprie și să întărească Societatea Națiunilor. Generalul Debonney, șeful statului major francez, într'un articol publicat tot în *Revue de Paris*, trece în revistă sistemele propuse spre a asigura pacea și ajunge la concluzia logică: *fiecare Stat să lucreze pentru propria sa apărare, de oarece e o ipoteză puțin realizabilă posibilitatea Societății Națiunilor, de a înlătura războaiele, prin o legislație internațională, sau prin un pact de garanție între State.*

D. Demengeon, autorul cărții „*Déclin de l'Europe*“ e mai categoric:

„Națiunile se conduc în relațiunile lor exterioare de interese proprii, iar nu de sentimente. Ele nu pot fi în deplină siguranță dacă nu vor fi în măsură să-și apare, cu propriile lor mijloace, interesele“.

Iată pentru ce problema apărării naționale cu toate angajamentele luate în chestia dezarmării — nu poate fi neglijată, nici de statele mari, nici de cele mici.

Polonia, care se simte amenințată și dela est și dela vest, a făcut sacrificii mari spre a avea o armată bine organizată.

România trebuie să facă și ea sacrificii, de oarece politica internațională ascunde multe necunoscute.

Ou toate că Rusia sovietică a căutat o apropiere de Polonia — care s'a manifestat prin vizita d-lui Cicerin, comisarul sovietist rus dela externe, la Varșovia, totuși, nu se poate pune temei pe dispozițiile pacifice ale acestui stat. Tot așa nu se poate pune temei pe dispozițiile pacifice ale Germaniei.

În restul lumii, există surse de conflicte: în Pacific, între Statele-Unite, Marea Britanie și Japonia; în China, între principalele puteri europene și Japonia; în teritoriul Mossul între Anglia și Turcia; iar în alte părți am înregistrat conflicte armate: războiul din Maroc.

BILANȚUL REGIMULUI SOVIETELOR RUSEȘTI

Victimele omenestii (1917-1921). — Teroarea. — Membrii familiei Romanoff, asasinați. 28 episcopi, 1215 preoți 6.775 profesori, 8.800 medici, 54.650 ofițeri, 260.000 soldați, 10.500 ofițeri de poliție, 48.500 agenți de poliție, 12.950 proprietari „fonciari“, 355.250 intelectuali, 193.350 lucrători asasinați. — Total 1.766.118 (*Statistica H.-A. Van de Linde, Times, Martie 1922*).

Victimele foametei. — Marea foamete din 1922. — 24 milioane oameni morți de inaniție. 5 guvernaminte pustiite. (*Statistici particulare, Kokovtsoff*).

Epidemii, endemii. — 1917-1925. — Holera, tifosul exantematic, ciuma, etc. au secerat peste 8 milioane de oameni din cauza lipsei medicilor, a măsurilor sanitare și a mizeriei sociale. (*Datele misiunii internaționale sanitare*).

Mizeria fizică. — 1917-1925. — Tuberculoza, sifilisul, alcoolismul, insuficiența alimentară, au creat un nou tip-uman incapabil de inițiativă și muncă. (*Datele misiunii internaționale sanitare*).

Mizeria morală a populațiunii. — Cauze: Desconsiderarea sentimentului religios; libertinajul în materie sexuală; uniunea liberă; educația comunistă a copiilor; distrugerea familiei; messianismul revoluționar prin acte criminale; ura între rase, popoare, clase sociale, familii și indivizi.

Biurul internațional a III-a din Moscova

Koralov,

Loriot,

Losovski,

Zinoviev.

Nimicirea producției industriale. — Producția industrială nu trece de 6% față de producția din 1914. (*Raportul Societății Națiunilor asupra condițiilor economice ale Rusiei*).

Micșorarea producției agricole. — S'a cultivat cereale pe o suprafață mijlocie de 45.000.000-55.000.000 deciatine, față de 85.700.000 deciatine, cât s'a cultivat în 1913, pe teritoriile actualmente ale Rusiei sovietiste. (*Raportul societății Națiunilor*).

Animalele pier. — Numărul animalelor a scăzut dela 1913 până azi cu 50 la sută. Numărul cailor a scăzut dela 36 milioane (1913) la 6 milioane (1924); al vitelor cornute cu 50 la sută; al porcilor cu 60 la sută; al oilor cu 70 la sută.

Scăderea capacității de cumpărare a populațiunii. — Capacitatea de cumpărare a populațiunii a scăzut cu 60 la sută față de cea din 1914. (*Comunistul Groman*).

Micșorare considerabilă a salariilor lucrătorilor. — Salariile mijlocii au atins în anii 1922--1924 abia 30 la sută din cifra dinainte de război.

Deficite considerabile. — Înainte de levitura de Stat bolșevică, marea industrie, transporturile și comerțul exterior, au fost sursele permanente ale Statului și ale venitului național.

După 1917 ele au ajuns surse permanente de deficite considerabile.

Ruina țaranului. — Cheltuielile pentru agricultură nu întrec 3 la sută din bugetul sovietic. Ele sunt mai mici față de ce era înscris în bugetele rusești dinainte de război. Pentru nevoile armatei, guvernul sovietic rechiziționează dela țărani vitele, caii, oile și porcii. Impozite foarte grele.

Delapidarea rezervei de aur. — Guvernul sovietist rus a primit ca moștenire dela regimul precedent aproape 900 milioane ruble-aur. El a delapidat această rezervă acoperind deficitele balanței comerciale și întreținând propaganda în străinătate prin organul internaționalei a III-a.

Stocuri de mărfuri epuizate. — După calculele bolșevicilor stocurile de mărfuri, de care dispunea Rusia în Noembrie 1917 au fost evaluate la: 1 miliard puzi de grâu; 305 milioane puzi de naftă; 104 milioane puzi de cărbuni; 50 milioane puzi de fontă etc. (Consumarea normală pe timp de un an).

Aceste stocuri au fost epuizate în 1912.

Falimentul doctrinei comuniste. — Imperialism; militarism; capitalism; crearea unei noi burghezii; dictatură, teroare, persecuțiuni, absența justiției. — Codul agrar a desființat vechea organizație a mirului, ca și diferitele colectivități create de bolșevici și a adoptat, în mare parte, principiul individualist a lui Stolypin, fostul ministru țarist.

ORGANIZAREA POLITICĂ A STATELOR

Marea Britanie (monarhie constituțională ereditară). — Constituția din secolul al XIV. Camera lorzilor. 615 membrii. Camera comunelor, 670 membri. *Rege și Împărat al Indiilor: George V*, (Casa de Brunswick-Luneburg-Hanovra), născut la 3 Iunie 1865, suit pe tron la 7 Mai 1910. Căsătorit în 1893 cu Victoria Maria de Teck, Eduard Albert, prinț de Galles (născut în 1894).

Franța (republică parlamentară). — Constituțiile din 1875, 1884 și 1885. Senat, 229 membri. Camera, 584 membri. *Președinte: Gaston Doumergue*, ales la 13 Iunie 1924 pe termen de 7 ani.

Spania (monarhie constituțională și ereditară). Constituția din 1876. Senat, 360 membri. Camera, 404 membri. *Rege: Alfons XIII-lea*, (casa de Bourbon), născut la 17 Mai 1886. Regentă până în Mai 1902. Căsătorit în 1906 cu Victoria Eugenia de Battenberg.

Portugalia (republică). — Constituția din 21 August 1911. Republica a fost proclamată la 5 Octombrie 1910. Senat, 71 membri; Camera, 164 membri; *Președinte: Teixeira Gomez*, ales la 7 August 1923. Intrat în funcțiune la 1 Octombrie 1923; va exercita magistratura până la 1 Octombrie 1927.

Belgia (monarhie constituțională și ereditară). Constituția din 1831, revizuită în Septembrie 1892. Senat; Camera. *Rege: Albert I*, (casa de Saxa-Coburg-Gotha), născut 8 Aprilie 1875; s'a suit pe tron la 17 Decembrie 1909. Căsătorit în 1900 cu Elisabeta de Bavaria.

Olanda (monarhie constituțională și ereditară). Constituția din 1814, 1815, 1848, 1884, 1887, completată în 1917. Camera notabililor și Camera deputaților. *Regina: Wilhelmina* (Casa de Nassau), născută la 31 August 1880, suită pe tron la 23 Noembrie 1890 (sub tutelă); dela 31 August 1898, regină.

Marele ducat de Luxemburg (monarhie constit. și ereditară). Constituția din 1848, 1856, 1868 și 1919. Camera, 48 membri. *Marea ducesă: Charlotte* (casa de Nassau).

Monaco (principat monarhie constit.). Constituția din 5 Ian. 1911. Consiliul național, 21 membri. *Prinț: Louis II*, (dela 26 Iunie 1922). (Casa Grimaldi-Goyon-Matignon).

Germania (republică). Constituția din 1919. Reichstag, membrii aleși pe 4 ani. Consiliul „imperiului“. *Președinte*: mareșalul Hindenburg.

Austria (republică). Constituție din 1919 și 1920. Confederație a 8 provincii autonome. Adunarea federală compusă din consiliul național (175 membri) și consiliul federal (50 de membri). *Președinte*: Dr. M. Hainisch.

Danemarca (monarhie const. și ereditară). Constituția din 1915, modificată în 1920. *Landstings*, 76 membri, *Folketing*, 149 membri. *Rege*: Christian X (casa Holstein-Glücksburg), născut la 26 Septembrie 1870; suit pe tron la 14 Mai 1912.

Norvegia (monarhie const. și ereditară). Constituția din 17 Mai 1814. *Storting*, 150 membri. *Lagting*. *Rege*: Haakon VII (Casa Sleswig-Holstein-Glücksburg), născut la 3 August 1872, suit pe tron la 18 Noembrie 1905. Căsătorit în 1896 cu Maud de Marea Britanie.

Suedia (monarhie const. și ereditară). Constituția din 18.9, modificată în 1866. Două Camere. *Rege*: Gustav V (Casa Bernadotte), născut la 16 Iunie 1858, suit pe tron la 8 Dec. 1907, căsătorit în 1881 cu Victoria de Bad.

Elveția (confederație republicană). Constituția din 29 Mai 1874. Consiliul național, 189 membri. Consiliul statelor, 44 membri. Consiliul federal, 7 membri.

Cehoslovacia (republică). Constituția din 1920. Camera 300 membri. Senatul 150 membri. *Președinte*: dr. T. G. Masarik.

Polonia (republică). Constituția din 17 Martie 1921. Dieta 360 membri. Senatul, 90 membri. *Președinte*: Woiciehowski.

Rusia (republică federativă sovietică). Consiliul comisarilor poporului. *Președinte*: Rykoff.

Italia (monarhie const. și ereditară). Constituția din 1898. Senat 350 membri. Camera 502 membri. *Rege*: Victor Emanuel III (Casa Savoia), născut la 11 Noembrie 1869, suit pe tron la 29 Iulie 1900, căsătorit în 1896 cu Elena de Muntenegru.

Grecia (republică). — Camera, 235 membri. *Regent*: amiralul Cunduriotis, ales în 25 Martie 1924.

Ungaria (regim cu caracter provizoriu). — Adunare Națională, aleasă în 1920. *Gubernur-regent* Nicola Horthy de Nagybanya.

Statul papal (guvernul bisericii catolice). Nici-o putere temporară. Putere spirituală. — *Papa*: Pius XI (Achille Ratti), născut la 31 Martie 1857, ales de conclav la 6 Februarie 1922.

Bulgaria (monarhie const. și ereditară). Constituția din 1879, revizuită în 1893 și 1911. — *Sobrania*, 229 membri. *Rege* (țar): Boris III (Casa de Saxa), născut la 30 Ian. 1894, suit pe tron la 3 Oct. 1918.

Turcia (republică). — Adunarea națională din Angora. — Republica proclamată la 29 Oct. 1923. — *Președinte*: Mustafa Kemal Pașa.

Albania (Stat independent). — Consiliu de regență.

Estonia (republică), *președinte*: K. Patts.

Finlanda (republică), *președinte*: dr. K. I. Stahlberg.

Letonia (republică), *președinte*: Tschakste.

Lituania (republică), *președinte*: Stulginski.

Mareșalul Hindenburg, președintele republicii germane.

D. Masarik, președintele republicii cehoslovace.

Regele Italiei, Vict. Emanuel III.

Statul sârbo-croat-sloven (Iugoslavia), monarhie constituțională și ereditară. Constituția din 1921. Scurtă. **Rege:** Alexandru I (Casa Karagheorghevi), născut la 4 Decembrie 1888, suit pe tron la 1921 (Aug.), căsătorit în 1922 cu principesa Maria a României.

Regele Alexandru al statului sârbo-croat-sloven.

Statele-Unite ale Americii de Nord (republică federativă). — Constituția din 17 Sept. 1787, revizuită la 20 Martie 1870. Senat, 96 membri. — Camera, 435 membri. **Președinte:** Calvin Coolidge.

Argentina (republică federală). — Constituția din 1853, revizuită în 1859. — Senat, 30 membri. — Camera, 120 membri. **Președinte:** T. de Alvear.

Brazilia (republică federativă). — Constituția din 1891. — Senat, 63 membri. — Camera, 212 membri. **Președinte:** dr. A. de Silva Bernardes.

China (republică). — Constituția din 1912. — Adunare națională, 274 membri. **Președinte:** T.ao-Kun.

Japonia (monarhie const. și ereditară). — Constituția din 1889. — Camera seniorilor, 397 membri. — Camera, 464 membri. — **Împărat:** Yoshihito, născut la 31 Aug. 1879, suit pe tron la 30 Iulie 1912, căsătorit la 10 Mai 1900 cu Sada Ko.

Afganistan, emir, Aman Huleh Kan.
Anam (monarhie), **rege,** Kahi Dinh.
Armenia (republică).

Bolivia (republică), **președinte** Dr. B. Saavedra.

Borneo, sultanat.

Camboge (monarhie), **rege:** Sisowath.

Chi li (rep.), **președinte:** Alessandri A.

Colombia (rep.), **președinte:** Pedro nel Ospina.

Costa-Rica (rep.), **președinte:** Acosta Garcia.

Cuba (rep.), **președinte:** Dr. Z. y Alfonso.

Dominico (rep.), **președinte:** V. Burgos.

Equator (rep.), **președinte:** Dr. Tamayo.

Egipt (monarhie). — **Rege:** Fuad I.

Etiopia (imperiu). **Împărat:** Q. Zeoditon.

Georgia (rep.), **președinte:** Jandania

Guatemala (rep.), **președinte:** General José M. Orellana.

Haiti (rep.), **președinte:** Borno.

Honduras (rep.), **președinte:** General Gutierrez.

Laos (monarhie), **rege:** Sisawong.

Liberia (rep.), **președinte:** King.

Maroc (sultanat), **sultan:** Mulai-Iuseff.

Mexico (rep.), **președinte:** Obregon.

Nicaragua (rep.), **președinte:** Chamorro.

Oman (sultanat). — **Sultan:** Timur Ben Feysal.

Panama (rep.), **președinte:** Porras.

Paraguay (rep.), **președinte:** E. Ayala.

Peru (rep.), **președinte:** Leguia.

Persia (monarhie), **Șah:** Ahmed Kadjar.

Salvador (rep.), **președinte:** Q. Molina.

Siam (monarhie), **rege:** P. M. Vajiravudh.

Uruguay (rep.), **președinte:** Dr. José Serrato.

Venezuela (rep.), **președinte:** Gen. Gomez.

Zanzibar (sultanat), **Sultan:** Seyid Șalifa.

Scribul egiptean.

CRONICA ANULUI 1925

ANUL INTERNAȚIONAL

Războiul din Maroc. — Insuccesul spaniolilor din 1921, retragerea trupelor lor din Maroc în 1924, propaganda și manevrele Rusiei sovietice și a Germaniei în Rif, a favorizat în 1925 ofensiva lui Abd-El-Krim împotriva francezilor. Triburile rifane, încurajate de înfrângerea spaniolilor și fanatizate de conducătorii lor, care le-a promis independența desăvârșită și dreptul de jaf în zona pacificată și administrată de francezi, sunt în război de câteva luni în Maroc, cu francezii și spaniolii.

Triburile berbere din Rif și Djebalas sunt cele mai sălbatece; ele trăiesc mai mult din prădăciuni.

La începutul anului 1925, Abd-El-Krim, care până atunci recunoscuse autoritatea nominală a Sultanului Marocului, a proclamat independența republicii Rif și a început războiul. El a avut ca obiectiv ocuparea Fezului, supunerea celorlalte triburi marocane și proclamarea sa ca sultan al Marocului, sau chiar al musulmanilor din Africa de Nord.

Războiul în Maroc, din cauza pozițiilor muntoase, a luat caracterul războiului de munte, sau al celui „de guerilla“.

Trupele franceze, sub comanda generalului Lyautey, după bătălia de la Bibane din 13 Mai, au oprit ofensiva rifanilor. După această dată, trupele marocane, algeriene și sudaneze, sub comanda generalului Lyautey, au fost întărite; iar trupele spaniole, cooperând cu francezii, au intrat în acțiune. În cursul lunii Septembrie 1925, generalul Lyautey a demisionat din postul său, după ce a adus reale servicii Franței în Maroc și operațiunile militare franceze, au continuat sub conducerea mareșalului Pétain și a generalului Nivelle.

Franța va impune condițiile sale rifanilor în interesul civilizației.

Statutul diplomatic al Marocului, a fost determinat prin următoarele principale acte diplomatice: acordul franco-britanic din 8 Aprilie 1904; tratatul secret franco-spaniol din 3 Octombrie 1904; acordul franco-spaniol din 7 Octombrie 1904; acordul secret franco-englez din 1904; tratatul franco-german din 4 Noembrie 1911; tratatul franco-marocan din 30 Martie 1912; acordul franco-italian din 30 Octombrie 1912; tratatul franco-spaniol din 27 Noembrie 1912; aranjamentul franco-englez din 24 August 1917 și articolele tratatelor de pace din 1919 încheiate cu Germania și Austria, relative la Maroc.

Războiul civil din China. — În China republicană a continuat războiul civil. Shanghai a fost teatrul unor lupte sângeroase. Situația anarhică din China va favoriza poate împărțirea ei în sfere de influențe, între Japonia, Rusia, Anglia și Franța.

Răscoalele din Siria și Kurdistan (Turcia). — În Siria, trupele franceze au reprimat o insurecțiune a druzilor.

La începutul anului, Turcia a reprimat sângeros răscoala populațiilor din Kurdistan.

Alegerea lui Hindenburg. — Feld-mareșalul Paul von Hindenburg a fost ales, la 26 Aprilie, președinte al republicii germane cu 14.639.000 voturi. Născut la Posen la 2 Octombrie 1847, Hindenburg a luat parte la războaiele din 1866, contra Austriei, din 1870 contra Franței și din 1914—1918 contra aliaților.

Schimbarea de guvern în Franța — În Iunie guvernul Herriot, din cauza politicii sale financiare și a altor evenimente interne, a căzut. S'a constituit un guvern sub președinția d-lui Painlevé, în care a intrat și Caillaux, la finanțe.

Alegerile din Belgia. — În alegerile generale din luna Aprilie, victoria a fost a partidului socialist (la Cameră, socialiști 79; catolici 78: liberali 11; froniști, demagogi flamiganți 2; comuniști 2).

Mișcarea comunistă din Bulgaria. — În cursul lunii Aprilie, comuniștii din Bulgaria, ajutați de agrarieni, au încercat o contra-revoluție.

Guvernul prezidat de d. Tancoff, a luat măsuri preventive: a chemat în mod clandestin sub drapel 4000 de oameni, a intensificat paza coastei maritime etc.

*Atentatul comunist din Sofia dela catedrală
(16 Aprilie 1925).*

împotriva elementelor anarhice și a restabilit pretutindeni ordinea. S'a dovedit amestecul Internaționalei a III-a din Moscova în aceste evenimente sângeroase.

Situația politică din Iugoslavia. — Un eveniment important în viața politică internă a statului sârbo-croat-sloven, a fost arestarea lui Ștefan Radici, șeful partidului croat republican și a câtorva din partizanii săi, la 4 Ianuarie, la Zagreb și apoi renunțarea lui Radici la programul său autonomist revoluționar. Guvernul Pașici a reprimat astfel mișcarea croată republicană și a realizat uniunea morală a celor trei țări iugoslave.

Societatea Națiunilor. — Bugetul pe 1925: 22.560.000 fr. aur, din care 13.360.000 fr. aur pentru societatea Națiunilor propriu zisă; 7.340.000 fr. pentru Biroul internațional al muncii și 1.900.000 fr. pentru Curtea permanentă de justiție internațională dela Haga. Societatea Națiunilor nu este un „supra-stat“, ci o organizație internațională destinată să înlăture războaiele; să sporească garanțiile păcii; să stabilească în toate domeniile cele mai bune raporturi între state; să îmbunătățească condițiile de existență ale popoarelor. Pactul, care e înscris în fruntea tratatului dela Versailles, a fost semnat de 55 de state. Societatea Națiunilor nu poate să ia nici-o inițiativă spre a pune ceva în aplicare, fără aprobarea statelor-membre, sau interesate. Ea a desfășurat, în cursul anului o întinsă activitate, atât pe terenul politic, cât și pe cel social, cultural, sanitar etc.

Societatea Națiunilor s'a ocupat de chestiunea dezarmării; de chestiunea pactului de siguranță etc.

Ea a rezolvat în mod favorabil României plângerea adresată de coloniștii maghiari din Ardeal și Banat, relativă la exproprieri; iar prezidentul Adunării, d. Dandurand a declarat că minoritățile sunt datoare să dea dovadă de lealitate față de patriile de cari aparțin.

Conferințe internaționale. — Conferința internațională relativă la controlul comerțului de arme, munițiuni și materiale de războiu, s'a deschis la Geneva în ziua de 4 Maiu și s'a închis la 30 Maiu. Au participat 44 țări, între care și România.

Conferința internațională a muncii s'a ținut la Geneva (a 7-a sesiune). S'a discutat probleme în legătură cu protecția muncitorilor. Au trimis delegați 42 de națiuni.

O conferință s'a ținut la Locarno în cursul lunii Octombrie în vederea încheerii unui pact de garanție.

Sovietele rusești amestecate în mișcarea comunisto-agrară din Bulgaria au căutat să dea mai întâiu o lovitură împotriva autonomiștilor macedoneni. În ziua de 31 Martie a fost asasinat revoluționarul macedonean Theodor Alexandroff.

La 14 Aprilie s'a săvârșit un atentat împotriva regelui Boris pe șoseaua Orhania-Sofia; în aceeași zi a fost asasinat generalul Gheorghieff.

La 16 Aprilie complotiștii comuniști au făcut să explodeze o mașină infernală în catedrala din Sofia cu prilejul ceremoniei înmormântării generalului Gheorghieff.

Au fost ucise 154 de persoane; iar 248 au fost rănite. Guvernul Tancoff a luat măsuri

ANUL POLITIC INTERN

de MIHAIL MORA

Viata politică din 1925, este caracterizată de două fapte esențiale.

liberală se apropie de sfârșit. Legile votate — pe care le menționează — și mai ales în condițiunile în care s'au votat, denotă că guvernul Brătianu de a-și încheia activitatea. Partizanii regimului nu-și face iluzia că funcțiunea acestuia va fi îngrijită. Din potrivă, în conștiința publică există convingerea că acesta n'ar fi retras mai înainte, dacă ar fi întâmpinat o opoziție unitară. Căci de celelalte partide au înlesnit menținerea sa.

Omar pentru un guvern care ar fi răspuns în cea mai mare parte așteptărilor și făgăduielor, un exercițiu de patru ani ar fi fost de natură să-i sleiască autoritatea, din cauza complexității și greutății problemelor de soluționat și cauza sacrificiilor la care fatal era chemat să supue diferitele clase sociale categorii profesionale pentru echilibrarea financiară. Din nefericire, așteptările nu corespund și făgăduelile nu s'au realizat. Programul legislativ s'a scurs fără a aduce o simțitoare îmbunătățire economică și fără să fi procurat o ușurare a traiului. Este adevărat că s'au constituit comisii multe, că au fost trimise în străinătate delegațiuni numeroase, că ministrul de finanțe, în care se vede politica economică a guvernului, a făcut călătorii repetate și expuneri prezentate. Dar normalizarea formelor în administrațiunea financiară, care s'a n'a mers paralel cu normalizarea situației, care continuă a fi nesatisfăcătoare. Ar fi nedrept să negăm pe cea dintâi, tot așa cum n'ar fi drept să nu recunoașcă cea de-a doua. Este prin urmare exclus ca scadența regimului să se amâne de o prelungire, în actuala formațiune.

Al doilea fapt :

unde pentru unii se părea că domină probabilitatea succesiunii la guvernare a poporului la cârma statului, deși avea în potrivă-i o guvernare criticată și instabilitatea formațiunilor cari își rezumă existența și programul într'un program eventualitatea a devenit anemică și nici partidul liberal, care se arăta ca având toate avantajele proprii, această combinație tranzitorie, nu crede în ea. Alegerile parțiale în cea mai mare parte, și alegerile pentru funcții agricole, au dovedit în același timp nepopularitatea partidului liberal, care poate să rămână, și a partidului poporului, care nu poate să vie. Aceasta are nevoie de o guvernare care să prezinte două condițiuni esențiale : o liniștită suprafață politică înăuntrul, spre a putea lucra în liniște la aplicarea concepțiunii diferite de cele dovedite până astăzi ineficace; un mare interes afară, pentru ca să obținem resursele fără de care refacerea rămâne pe o prosperare o iluzie. Aceasta, evident, fără să se facă din aportul de servitute asupra statului, ci numai un mijloc pentru punerea în valoare a forțelor lui.

Din primul ceas după război, așa trebuia să fie condusă țara. Nu ne întrebăm astăzi a cui e vina că n'a fost. Cel puțin de aci înainte să sperăm în viitorul singurei linii de purtare care ne poate întări și desvolta.

La lumina acestor adevăruri trebuie judecată situația.

După cum constatăm în calendarul pe anul trecut, din ce în ce se întărește în conștiința publică ideea că guvernului liberal îi va urma un minister format de partidul național sau caracterizat prin preponderanța lui. Având la activ acțiunea națională a vechii organizații din Transilvania și a vechilor organizații conduse de Take Ionescu în regat, răspândit pe toată suprafața țării și pe toate straturile societății, partidul acesta are îndoitul merit de a înfățișa totdeauna ceva nou, în care se pot pune speranțe legitime pentru progres, și ceva cercat, dela care se poate aștepta apărarea ordinii și păstrarea a tot ce interesează statul. Trecutul garantează pentru viitor și oamenii aflați în fruntea partidului și a organizațiilor sale, sunt pentru țară o asigurare că se poate încredere în o atare guvernare.

În acest sens se desfășoară astăzi evenimentele politice și anul 1926 creștem că ne va confirma deducțiunile trase din logica lor.

ANUL DIPLOMATIC

Ratificări. — Convenții, aranjamente și acorduri internaționale încheiate de România

Convenție de extrădare cu Cehoslovacia, semnată la București, 7 Mai 1925.
Aranjament internațional, relativ la tratamentul gratuit al marinarilor de pe vasele de comerț bolnavi de boli venerice, semnat la 2 Aprilie 1925 cu rezervele formulate în jurnalul consiliului de miniștri din 5 Aprilie 1925.

Aranjament cu Iugoslavia, relativ la comunicațiile telefonice, Belgrad, 8 Aprilie 1925.

S'a ratificat la Geneva la 12 Martie 1925, protocolul privitor la un amendament la art. 16 al pactului Soc. Națiunilor (Monitorul Oficial No. 65 din 21 Martie 1925).

Aranjament comercial între România și Ungaria (Monit. Oficial din 10 Ianuarie 1925).

Acord adițional la convenția semnată la Roma la 6 Aprilie 1922 între Austria, Italia, Polonia, România, Iugoslavia, Cehoslovacia, semnat la Roma, 23 Februarie 1925, privitor la transferarea creanțelor depozitelor și gestiunii Cassei poștale de Economii din Viena și protocolul anexat.

Tratative în curs: concordatul cu Vaticanul.

S'a depus actele de ratificare la Geneva, 22 Martie 1925 la *protocolul relativ la clauzele de arbitraj* inserate voluntar în tratatele comerciale încheiate între supușii diferitelor state (Monit. Oficial No. 65 din 21 Martie 1925).

Ratificarea convenției româno-ungară, privitoare la unele chestiuni de procedură civilă și drept privat, Budapesta, 24 Martie 1925 (Monit. Oficial No. 74 din 2 Aprilie 1925).

Ratificarea convenției judiciare între România și Bulgaria, București, 5 Martie 1925 (Mon. Of. 57, 12 Martie 1925).

Ratificarea protocolului pentru aderarea la convenția internațională din 17 Ianuarie 1905, privitoare la procedura civilă, Haga, 22 Aprilie 1925 (Monit. Oficial 98, 7 Maiu 1925).

Convenția judiciară între România și Austria, București, 17 Febr. 1925.

Convenția între România și Cehoslovacia, relativă la protecția și asistența judiciară reciprocă în materie de drept civil și comercial și afacerile necontențioase, București, 7 Maiu 1925.

Ratificarea convenției între România și Ungaria, privitoare la regimul apelor teritoriale, Budapesta, 3 Decembrie 1924 (Monitorul Oficial No. 6 din 10 Ianuarie 1925).

Protocol privitor la traficul în zona de frontieră între România și Cehoslovacia, semnat la București, 16 Aprilie 1925.

Convenția internațională pentru suprimarea traficului de femei și copii, publicată în Monitorul Oficial No. 52 din 6 Martie 1925.

ANUL LEGISLATIV

După noua Constituție, ministerul de justiție este însărcinat cu promulgarea tuturor legilor.

Dintre acestea, prea puține apar în broșură. Multe nu iau loc nici în colecțiunile de legi uzuale.

Rămâne ca cei interesați să le caute în „Monitorul Oficial“.

Pentru înlesnirea acestora dăm mai jos numerele din „Monitorul Oficial“ în care s'au promulgat legile votate în 1925, după listele ținute de direcția afacerilor judiciare din ministerul justiției:

OBIECTUL LEGILOR

Acordarea termenelor de grație în obligațiunile în monedă cu valută superioară, „Monitorul Oficial“ No. 2 din 3 Ianuarie.

Modificarea art. 36 legea organizării judecătorești, „Monitorul Oficial“ No. 3 din 4 Ianuarie.

Legitimări de credite, „Monitorul Oficial“ No. 4 din 6 Ianuarie.

Lichidarea creanțelor rămase din exercițiul 1923, „Monitorul Oficial“ No. 4 din 6 Ianuarie.

- Modificarea circumscripțiilor unor comune rurale, „Monitorul Oficial“ No. 5 din 9 Ianuarie.
- Prelungirea funcționării comisiunilor de încetățenire din Dobrogea Nouă, „Monitorul Oficial“ No. 5 din 9 Ianuarie.
- Ratificarea convenției asupra căilor navigabile de interes internațional, „Monitorul Oficial“ No. 8 din 13 Ianuarie.
- Ratificarea acordului încheiat cu creditorii elvețieni, „Monitorul Oficial“ No. 12 din 17 Ianuarie.
- Acordarea unei pensii viagere D-nei Elena Spîru Gheorghiu, „Monitorul Oficial“ No. 24 din 31 Ianuarie.
- Acordarea unei pensii viagere D-nei Adelina C. Manciu, „Monitorul Oficial“ No. 32 din 11 Februarie.
- Ratificarea convenției încheiată între primăria com. București și asociația bunilor meseriași, muncitori și mici funcționari din București, „Monitorul Oficial“ No. 37 din 17 Februarie.
- Autorizarea Minist. Războiului de a ceda Cercului militar din Cernăuți localul și terenul de care se folosește, „Monitorul Oficial“ No. 42 din 22 Februarie.
- Idem com. Ostrov, două parcele de teren, „Monitorul Oficial“ No. 42 din 22 Februarie.
- Idem comuna Timișoara, un teren, „Monitorul Oficial“ No. 42 din 22 Februarie.
- Ridicarea Scaunului episcopal și mitropolitan al Ungro-Vlahiei, ca Primat al României la rangul de scaun Patriarhal, „Monitorul Oficial“ No. 44 din 25 Februarie.
- Organizarea și funcționarea Consiliului legislativ, „Monitorul Oficial“ No. 45 din 26 Februarie.
- Modificarea unor articole din legea învățământului secundar și superior, „Monitorul Oficial“ No. 50 din 4 Martie.
- Ratificarea aderării României la amendamentele pactului Soc. Naț., „Monitorul Oficial“ No. 52 din 6 Martie.
- Ratificarea aderării României la convenția internațională pentru suprimarea traficului femeilor și copiilor, „Monitorul Oficial“ No. 52 din 6 Martie.
- Idem la convenția și statutul asupra libertății transiției, „Monitorul Oficial“ No. 52 din 6 Martie.
- Modificarea art. 18, 19 și 71 din legea învățământului secundar și superior, „Monitorul Oficial“ No. 54 din 8 Martie.
- Convenția de extradare, încheiată cu Bulgaria, „Monitorul Oficial“ No. 56 din 11 Martie.
- Suprimarea funcțiilor de minister public pe lângă judecătorii din circumscripțiile curților de apel din Cluj, Oradea-Mare, Timișoara, Târgul Mureș și Cernăuți, „Monitorul Oficial“ No. 56 din 11 Martie.
- Amnistierea delictelor silvice săvârșite de locuitorii din țara moșilor, „Monitorul Oficial“ No. 56 din 11 Martie.
- Modificarea art. 969 din codul de comerț, „Monitorul Oficial“ No. 56 din 11 Martie.
- Ratificarea acordului încheiat cu creditorii englezi, „Monitorul Oficial“ No. 56 din 11 Martie.
- Idem cu creditorii italieni, „Monitorul Oficial“ No. 56 din 11 Martie.
- Aprobarea convenției jud. ciară, încheiată cu Bulgaria, „Monitorul Oficial“ No. 57 din 12 Martie.
- Înstrăinarea loturilor dobândite prin improprietărire, „Monitorul Oficial“ No. 58 din 13 Martie.
- Autorizarea com. Iași de a contracta un împrumut de 20.000.000 lei, „Monitorul Oficial“ No. 63 din 19 Martie.
- Ratificarea aderării României la amendamentul alin. I al art. 46 al pactului Societății Națiunilor, „Monitorul Oficial“ No. 65 din 21 Martie.
- Ratificarea protocolului relativ la clauzele de arbitraj, „Monitorul Oficial“ No. 65 din 21 Martie.
- Ratificarea convenției și regulamentului pentru atribuțiunile și funcționarea comisiunilor tehnice permanente a regimului Dunării, „Monitorul Oficial“ No. 65 din 21 Martie.
- Permanetizarea funcționării curților cu jurați, „Monitorul Oficial“ No. 68 din 25 Martie.
- Extinderea competenței comitetului agrar ca instanță de casare, „Monitorul Oficial“ No. 68 din 25 Martie.
- Modificarea legii pentru încurajarea construcțiilor de clădiri, „Monitorul Oficial“ No. 71 din 29 Martie.
- Reglementarea situației absolvenților școlilor industriale de ucenici și ai școalelor practice de comerț, „Monitorul Oficial“ No. 71 din 29 Martie.
- Epitropla generală a casei Sf. Spiridon este autorizată să ceteze un teren în satul Ungești, județul Tutova, locuitorilor țigani care îl ocupă, „Monitorul Oficial“ No. 73 din 1 Aprilie.
- Desființarea Direcției generale de studii, construcții și ape din Ministerul Lucrărilor publice, „Monitorul Oficial“ No. 27 din 1 Aprilie.
- Ministerul sănătății este autorizat a ceda gratuit asociației generale „medicilor“

- locatul și terenul zis al Brutăriei, dela Băile Herculane, „Monitorul Oficial” No. 27 din 1 Aprilie.
- Aprobarea unui schimb de terenuri între Ministerul Agriculturii și domeniilor și Eforia Spitalelor civile din București, „Monitorul Oficial” No. 74 din 2 Aprilie.
- Ratificarea convenției de extrădare încheiată cu Ungaria, „Monitorul Oficial” No. 74 din 2 Aprilie.
- Idem asupra unor chestiuni de procedură civilă și drept privat, „Monitorul Oficial” No. 74 din 2 Aprilie.
- Ratificarea convenției de extrădare încheiată cu guvernul Statelor-Unite ale Americii, „Monitorul Oficial” No. 79 din 8 Aprilie.
- Inființarea secției pedagogice la Universitatea din București, „Monitorul Oficial” No. 80 din 9 Aprilie.
- Unificarea dispozițiilor din legea de organizare judecătorească privitoare la circumscriptii, compunerea și funcționarea instanțelor judecătorești, precum și la corpul de portări, „Monitorul Oficial” No. 84 din 14 Aprilie.
- Inființarea camerilor de agricultură, „Monitorul Oficial” No. 84 din 14 Aprilie.
- Legea generală de pensii, „Monitorul Oficial” No. 85 din 15 Aprilie.
- Reglementarea migrațiilor, „Monitorul Oficial” No. 92 din 29 Aprilie.
- Ratificarea convenției relativă la întrebuintarea ceruzei în pictură, „Monitorul Oficial” No. 93 din 30 Aprilie.
- Amânarea convenției relativă la accidente de muncă în agricultură, „Monitorul Oficial” No. 93 din 30 Aprilie.
- Idem la indemnizația pentru lipsă de lucru în caz de pierdere prin naufragiu și la plasarea marinarilor, „Monitorul Oficial” No. 93 din 30 Aprilie.
- Idem la vârsta de admitere a copiilor la munca agricolă, „Monitorul Oficial” No. 93 din 30 Aprilie.
- Idem la drepturile de asociație și de coaliție a muncitorilor agricoli, „Monitorul Oficial” No. 93 din 30 Aprilie.
- Autorizarea Ministerului Comunicațiilor de a încheia o transacție cu Soc. anonimă Anglo-Română de navigație pe Dunăre, „Monitorul Oficial” No. 94 din 1 Mai.
- Modificarea art. 7 din legea de organizare și funcționare a consiliului tehnic superior, „Monitorul Oficial” No. 94 din 1 Mai.
- Autorizarea ministerului de război de a face un schimb de terenuri cu comuna Slatina, „Monitorul Oficial” No. 94 din 1 Mai.
- Idem de a ceda o porțiune de teren comunei Constanța, „Monitorul Oficial” No. 94 din 1 Mai.
- Autorizarea Ministerului de război de a face schimb de terenuri cu comuna Târgul-Jiu, „Monitorul Oficial” No. 94 din 1 Mai.
- Idem de a ceda gratuit comunei Vastui o porțiune de teren, „Monitorul Oficial” No. 94 din 1 Mai.
- Modificarea articolelor 4 și 7 din legea asupra ofițerilor de rezervă, „Monitorul Oficial” No. 95 din 3 Mai.
- Idem, idem art. 93 și 4, „Monitorul Oficial” No. 95 din 3 Mai.
- Cedarea unei porțiuni de teren de către Ministerul agriculturii, Societății Colonia școlară Spiru Haret din Iași, „Monitorul Oficial” No. 97 din 6 Mai.
- Descărcarea casierilor publice de sumele plătite dela portofoliu, dela 1 Aprilie 1916—1 Ianuarie 1924, „Monitorul Oficial” No. 97 din 6 Mai.
- Organizarea bisericii ortodoxe române, „Monitorul Oficial” No. 97 din 6 Mai.
- Ratificarea protocolului semnat la Haga la 4 Iulie 1924, privitor la procedura civilă, „Monitorul Oficial” No. 98 din 7 Mai.
- Acordarea termenelor de grație în obligațiunile în monedă cu valută superioară, „Monitorul Oficial” No. 99 din 8 Mai.
- Reorganizarea Camerilor de comerț și industrie, „Monitorul Oficial” No. 102 din 12 Mai.
- Ministerul Lucr. Publice autorizat a ceda com. Bușteni un teren, „Monitorul Oficial” No. 105 din 15 Mai.
- Deschiderea unui credit extraordinar, „Monitorul Oficial” No. 106 din 16 Mai.
- Procedura pentru accelerarea judecăților, „Monitorul Oficial” No. 108 din 10 Mai.
- Rectificarea datei de 1 Ianuarie 1923 din acordul cu creditorii italieni, „Monitorul Oficial” No. 111 din 23 Mai.
- Autorizarea Ministerului de război pentru un schimb de terenuri în Călărași.
- Idem, cont curent la Casa de Depuneri Ministerului agriculturii pentru cumpărări de gogoși de mătase.
- Idem, acordul cu creditorii elvețieni.
- Idem, Ministerul Sănătății Publ., cedează teren Ministerului Cultelor, „Monitorul Oficial” No. 112 din 24 Mai.
- Ministerul Comunicațiilor, idem, primăriei Constanța, idem, modificarea art. 12 din legea Casei de împrumut, „Monitorul Oficial” No. 114 din 27 Mai.
- Completarea art. 4 din legea pentru trecerea la Stat a școale or profesionale înființate de Societatea Reuniunea femeilor române din Iași; idem adăugirea unor aliniate la art. 323 din legea organizării judecătorești, „Monitorul Oficial” No. 116 din 30 Mai.

- Modificarea unor articole din legea Casei de economie a corpului didactic, „Monitorul Oficial“ No. 118 din 2 Iunie.
- Legitimarea unor credite extraordinare.
- Idem, exproprierea unui teren din C.-de-Arges;
- Idem, confirmarea de medici primari definitivi a celor din 24 Iunie 1921, „Monitorul Oficial“ No. 119 din 3 Iunie.
- Inființarea unor comune rurale în jud. Brăila și Tutova, „Monitorul Oficial“ No. 126 din 12 Iunie.
- Deschiderea unui credit extraordinar, idem.
- Idem, extinderea aplic. dispoz. art. 56—117 din legea învăț. sup. și la Universitatea din Cernăuți.
- Legea pentru unificarea administrativă, „Monitorul Oficial“ No. 128 din 14 Iunie.
- Ministerul de interne cedează teren Primăriei Capitalei, idem.
- Organizarea exploatarei c. f. r., „Monitorul Oficial“ No. 130 din 17 Iunie.
- Modificarea art. 27, 28, 30 din legea poziției ofițerilor, „Monitorul Oficial“ No. 131 din 18 Iunie.
- Repausul duminical și sărbători legale;
- Idem, modificarea art. 2 din legea pentru termenele de grație;
- Idem, noi catedre la universitatea din Buc., Iași, Cernăuți;
- Idem, autorizarea com. Tg.-Jiu a contracta împrumut;
- Idem, fixarea circ. orașului Focșani;
- Inființarea Cons. consultativ al comunicațiilor, „Monitorul Oficial“ No. 132 din 19 Iunie.
- Modif. art. 2 din legea p. recrutarea pers. școalelor profesionale și comerciale, „Monitorul Oficial“ No. 133 din 20 Iunie.
- Ratificarea convențiilor cu Banca Națională, „Monitorul Oficial“ No. 134 din 21 Iunie.
- Ratificarea convenției cu creditorii belgieni, „Monitorul Oficial“ No. 135 din 23 Iunie.
- Idem italienii, „Monitorul Oficial“ No. 137 din 25 Iunie.
- Judecătoria Arpașul-de-jos trece în circ. trib. Făgăraș;
- Idem, modificarea circ. unor comune rurale;
- Idem, unor taxe din legea sist. metric, „Monitorul Oficial“ No. 138 din 27 Iunie.
- Întreprinderile industriale în legătură cu apărarea națională;
- Idem, ratificarea decr.-legi No. 3603/1918 și 3138/1919;
- Consolidarea bonurilor de tezaur, „Monitorul Oficial“ No. 139 din 27 Iunie.
- Interzicerea jocurilor de noroc în stațiunile balneare, „Monitorul Oficial“ No. 144 din 4 Iulie.
- Autorizarea com. R.-Sărat pentru un împrumut;
- Idem, Drăgășani (Vâlcea);
- Idem, gimnaziul Găești, transformat în liceu, „Monitorul Oficial“ No. 146 din 7 Iunie.
- Instalarea și folosința stațiilor radio-electrice, „Monitorul Oficial“ No. 147 din 8 Iulie.
- Autorizarea prim. Galați pentru un compromis cu compania apelor, „Monitorul Oficial“ No. 149 din 10 Iulie.
- Organizarea arhivelor Statului, „Monitorul Oficial“ No. 151 din 12 Iulie.
- Extinderea dispoz. art. 106 și 107 din legea învăț. sec. și sup. asupra Universit. din Cluj, „Monitorul Oficial“ No. 196 din 6 Septembrie.

ANUL ACADEMIC

Lucrările Academiei Române. — Lista lucrărilor tipărite în anul academic încheiat:

1. *Anale*, tomul XLIV, cuprinzând ședințele din 1923—24, precum și *Indicele alfabetic al cuprinsului volumelor XXXI—XL*.
2. Din *Memoriile Secțiunii Literare*, seria III, t. II, s'au tipărit memoriile: Dr. Iacob Radu, *Doi luceferi rădăcitori*; Gh. Sincai și Samuil Micu Clain. Th. Capidan, *Elementul slav în dialectul aromân*. Ștefan Oioabanu, *Dimitrie Cantemir în Rusia*. Const. I. Karadja, *Despre lucrul apostolesc al lui Coresi dela 1563*. Dr. A. Veress, *Cântece istorice vechi ungurești despre Români*.

Sub tipar:

Al. Viciu, *Glosar de cuvinte dialectale din Ardeal*.

3. Din *Memoriile Secțiunii Istorice*, seria III, tomul II, s'au publicat următoarele lucrări:

N. Iorga, *Comemorarea lui Jules Michelet*.

N. Iorga, *Un cioban dascăl din epoca de tranziție a culturii noastre*.

T. Sauciuc-Săveanu, *Memnon, titularul decretului de onoare atemian*.

N. Iorga, *Note polone*.

Din tomul III:

Ioan Andrieșescu, *Piscul Crăsani*.

N. Iorga, *Cea dintâi istorie universală tipărită în Transilvania. Moșiile Beldy în Țara Românească*.

Din tomul IV:

I. O. Filitti, *În jurul lui Negru-Vodă*.

Vintilă Mihăilescu, *Așezările românești în câmpia română*.

Dr. A. Veress, *Campania creștinilor în contra lui Sinan-Pașa din 1595*.

P. P. Panaitescu, *Influența polonă în opera și personalitatea cronicarilor Grigore Ureche și Miron Costin*.

N. Iorga, *Domnița Anca și patronajul ei literar. O prigonire politică sub fanarioți*.

Sub tipar:

V. Pârvan, *Getica*.

N. Iorga, *Procese de călugăriilor dela Sântilie și Gheorghe pisarul leșesc*.

Andrieșescu, *Tezaurul dela Vâlci Troina*.

General R. Rosetti, *Studii asupra chipului cum s'a făptuit războiul de către Ștefan-cel-Mare*.

I. Vlădescu, *Anul în cronicile moldovenesti până la Ureche*.

4. Din *Memoriile Secțiunii științifice*, Seria III, tomul II, s'au publicat:

Dr. G. Marinescu, *Viata și opera lui Santiago R. I. Cajal*.

Gh. Gr. Gheorghiu, *Contribuțiuni la climatologia lașilor*.

Dr. A. Metzulescu, *Tratamentul carbunelui*.

Dr. Gr. Antipa, *Navigabilitatea Dunării*.

Sub tipar:

Const. Hurmuzachi, *Conspectus specierum et varietatum generis Rubus L.*

Z. Panțu, *Contribuțiuni la Flora Dobrogei Nouă, adică a județelor Caliacra și Durostor*.

Din tomul III:

Dr. G. Z. Petrescu, *Zorile chimiei și alchimiei*.

5. Din *Discursurile de recepție* s'a publicat al d-lui C. Rădulescu-Motru, *Andrei Bărbăntul și naționalismul*, cu răspunsul d-lui D. Gusti.

6. Redactarea Dicționarului limbii Române a continuat sub conducerea d-lui Sextil Pușcariu.

7. Lucrările Secțiunilor.

Secțiunea Literară.

Din seria „*Texte de limbă din sec. XV*” reproduse în facsimile sub îngrijirea d-lui I. Bănu, au apărut:

I. *Întrebare Creștinească*, 1560.

II. *Pravila Sfinților*, 1570—80.

Secțiunea Istorică.

În tomul XI al *Buletin-ului* publicat în limbi străine au apărut memoriile prezentate Congresului de bizantinologie ținut la București în 1924.

Secțiunea Științifică.

Buletin-ul publicat în limbi străine a continuat să apară, dând la iveală o serie de studii originale de cel mai mare interes.

8. În „*Studii și Cercetări*” au apărut:

Vol. IX, Dr. N. Leop, *Entomologia medicală*.

Vol. X, Sauciuc-Săveanu, *Cultura cerealelor în Grecia antică*.

V. Șotropa, *Indice alfabetic la Istoria literaturilor romanice*, de N. Iorga.

Sub tipar:

Sextil Pușcariu, *Studii Istro-Române*.

Comunicări. — S'au făcut următoarele comunicări în ședințe publice:

1. La 27 Iunie d-l V. Pârvan, despre *Geți și săpăturile dela Crăsani și d-l N. Iorga, comunicarea Note Polone*.

2. La 17 Octombrie d-l I. C. Filitti, comunicarea *În jurul lui Negru-Vodă*.

3. La 31 Octomvrie, d-l N. Iorga, comunicările Domnița Anca și patronajul ei literar (1360) și O prigonire politică sub fanarioti.

4. La 21 Noemvrie, d-l N. Iorga, comunicările Moșiile familiei Beldy din Țara Românească și Cea dintâi istorie universală tipărită în Transilvania.

5. La 12 Decemvrie, d-l M. C. Sutzu despre Sistemele monetare ale lui Dioclețian și Constantin cel Mare.

6. La 9 Decemvrie, G. Murgoci despre Rezultatele studiului solului în țară și vecinătate, cu aplicațiuni la țară și poporul românesc, și d-l Dr. V. Babeș despre Microbul febrei galbene.

7. La 9 Ianuarie, d-l N. Iorga despre Proceșele mănăstirii Sânt-Ilie din Bucovina și pisarul leșesc Strahocki.

8. La 20 Februarie, d-l Dr. Gr. Antipa despre Regularizarea navigabilității gurilor Dunării și G. Murgoci despre Chihlimbarele române.

9. La 13 Martie, d-l Andrei Rădulescu, prima parte a comunicării despre Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor în legislația românească.

10. La 3 Aprilie, d-l N. Donici a citit două note: I. Asupra dezvoltării interioare a stațiunii meteorologice din Duboșarii-Vechi, și II. Asupra eclipsei lunare observate din Observatorul din Duboșarii-Vechi la 8 Februarie a. c., iar d-l N. Iorga a făcut Comemorarea lui Edgard Quinet cu ocaziunea semicentenarului morții lui și d-l Dr. G. Marinescu a tratat despre Spiritism și metapsihie.

11. La 10 Aprilie, d-l Dr. G. Marinescu a făcut Critica doctrinei spiritiste și a metapsihiei.

12. La 1 Maiu, d-l N. Iorga a citit comunicarea Trei călători în țările românești: Caronni, Rey, Kunisch, și originea „Luceafărul” lui Eminescu.

13. La 8 Maiu, d-l Dr. G. Marinescu a făcut Comemorarea lui I. M. Charcot la împlinirea unui secol dela nașterea lui.

14. La 15 Maiu, d-l Andrei Rădulescu a citit partea a doua a comunicării despre Dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor în legislația comparată.

15. La 22 Maiu, d-l C. Rădulescu-Motru a tratat despre Ideologia revoluționară în cultura română.

Membrii noi. — În ședința dela 5 Iunie 1925 d. prof. Dr. Toma Ionescu a fost ales membru onor al Academiei. D. Dr. I. Cantacuzino a fost ales membru activ. D. Balș, a ținut discursul său de recepție, în ședința dela 9 Iunie, făcând o comunicare despre „Inceputurile arhitecturii bisericești în Moldova” la care a răspuns d. Al. Lapedatu.

Noua reședință a Academiei Române. — Academia e un institut compus, deocamdată, din trei Academii. Localul actual al acestei instituții culturale e insuficient spre a se putea organiza toate secțiunile, sălile necesare ședințelor, biblioteca, etc.

ANUL GEOGRAFIC

În ziua de 14 August Norvegia a luat în posesiune insulele Spitzberg (Svalbard), conform tratatelor de pace din 1919.

În cursul lunii August vaporul francez „Loiret” a constatat modificări însemnate în fundul golfului Gasconiei. În urma unui cutremur submarin, fundul oceanului Atlantic s’a modificat. Acolo unde hărțile marine indicau adâncimi între 4000—5000 m., s’a găsit adâncimi de 32—108 m. Sondagiile au fost făcute la 110 mile vest de farul Hourtiu, la sud de îmbucătura Girondei.

ANUL ȘTIINȚIFIC

S’a demonstrat prezența nickelului și a cobaltului în unele plante și tere-nuri arabile. Savanții cred că aceste metale se găsesc și în țesăturile omului și ale animalelor. Gabriel Bertrand și Macheboef au constatat că nickelul și cobaltul există în aproape toate organele corpului omenesc: în ficat, pancreas, unghii etc.

S’a făcut experiențe relative la propagarea undelor în sol. S’a ajuns la următoarele concluzii: audițiuni bune au fost obținute dincolo de trei km; două viteze de propagare au putut fi puse în evidență, — una, de un ordin de 2.000 metri pe secundă; alta de un ordin de 8.500 m.

S'a făcut aplicațiuni asupra utilizării corpurilor, zise antidetonante, pentru perfecționarea motoarelor cu explozie.

Georges Claude, marele savant francez, a descoperit un remarcabil procedeu de sinteză a amoniacului, care oferă agriculturii un îngrășământ prețios. Sinteza amoniacului constă în producerea acestui corp, combinând un volum de azot cu trei volume de hidrogen. (1 volum azot + 3 volume hidrogen = 2 volume de amoniac).

A 6-a conferință internațională a chimiei pure și aplicate (București). — Conferința s'a deschis la 21 Iunie și s'a încheiat la 29 Iunie. În ședințele plenare s'a discutat despre „problema azotului“ și despre „relațiuni între constituția chimică a corpurilor și proprietățile lor fiziologice“.

Congresul de chimie din Itaca (Statele-Unite). — Un congres de chimie s'a ținut la Itaca (Statele-Unite); s'a discutat mijloacele noi și numeroase puse la dispoziția războiului chimic.

Al 58-lea congres al învățaților din Paris. — S'a deschis la Paris (Sorbona) în ziua de 14 Aprilie. S'a discutat următoarele chestiuni: studiul metalografic al mineralelor opace; studiul lichidelor anisotrope; aplicațiunile fotografiei și cinematografiei în studiul biologiei; metode de dezinfectare împotriva bolilor infecțioase; igiena copilului în școală etc. Congresul s'a închis la 17 Aprilie.

În cursul lunii Iulie la Academia de medicină din Paris s'a cetit o comunicare a dr. Poenaru-Căpălescu relativă la hipertrofia sistemului pilos.

ANUL RELIGIOS

La Stockholm în cursul lunii August s'a ținut conferința universală a creștinismului practic, la care a participat și delegați ai bisericilor creștine ortodoxe. S'a discutat chestiuni de ordin moral și social în legătură cu problemele religioase.

În ziua de 17 Septembrie o delegație a Sinodului și patriarhiei din România, în frunte cu Mitropolitul Nectarie al Bucovinei și Hotinului, a fost la Varșovia și a cetit la Mitropolia din localitate, actul prin care România și biserica noastră ortodoxă a recunoscut autocefalia bisericii ortodoxe polone.

Duminică, 27 Septembrie, o delegație a Patriarhatului din Constantinopol, compusă din Mitropolii Ioachim al Calcedoniei și Germanos al Sardeonului, au cetit la Patriarhia din București actul (tomosul) prin care patriarhatul ecumenic din Constantinopol a recunoscut patriarhia română din București.

În zilele de 11 și 12 Oct., la Iași, s'a serbat 1600 de ani dela conciliul dela Nicea și 283 ani dela sinodul din Iași (1642).

În Asia, islamismul e în progres în paguba budismului și a altor religii.

În China, numeroși misionari mahomedani au convertit la mahomedanism milioane de budisti.

Budismul e absorbat repede de mahomedanism.

ANUL SANITAR

Consiliul de igienă al Societății Națiunilor a exprimat recunoștința sa guvernelor cehoslovac și român pentru interesul ce l'au manifestat față de lucrările organizației de igienă, constituind grupuri destinate să asigure legătura între organizația sanitară și organizația de igienă. S'au luat măsuri speciale antipaludice în Albania, Turcia și Persia.

La 4-13 Februarie 1925 s'a ținut la Singapur (Asia) o conferință sanitară cu prilejul inaugurării biroului de informațiuni epidemiologice din Extremul-Orient.

Comitetul de igienă internațional s'a întrunit la Geneva la 20-25 Aprilie sub președinția d-lui Dr. Madșen (Danemarca). România a fost reprezentată prin d. dr. I. Cantacuzino.

S'a hotărât schimb de personal sanitar în cursul anului 1926 și între altele, convocarea unei conferințe a funcționarilor sanitari din porturile mării Negre.

În luna Octombrie s'a ținut, la Roma, congresul internațional al paludismului.

ANUL AGRICOL

de A. D. Carabela

Caracteristica anului agricol 1925, este greu de fixat.

Aceleași prețuri urcate în primăvară — 160.000 lei vagonul de grâu — aceeași scădere la jumătate la recoltă. Aceeași manevră a băncilor de a precupeți creditul plugarilor, până ce morile lor se aprovizionează la prețuri mici. Aceeași urcare de prețuri iarna, când piața internă e saturată și când nu se poate exporta. Taxele de export s'au redus la porumb, ovăz, rapiță, etc. Aceeași concurență aprigă exportatoare a țărilor de peste ocean, care profită de neputința noastră de a exporta spre a ne acapara debușeurile. Aceeași silință disperată a Rusiei de a exporta cereale, pentru a dovedi o organizare și o abundență pe cari nu o are.

Recolta Banatului cea mai bună din tot Regatul. Fructe și struguri mulți.

Suprafețele cultivate în 1925 (în hectare)

	Vechiul Regat	Basarabia	Bucovina	Transil- vania	România
Cereale	5.566.623	2.495.628	188.223	2.220.832	10.472.437
Textile și uleioase . . .	79.130	179.131	2.552	34.791	295.604
Leguminoase	95.453	41.583	3.022	16.234	156.292
Industriale, tubercule și diverse	56.959	51.537	57.147	89.261	290.444
Grădinării	41.862	21.791	3.024	25.219	91.896
Nutrețuri cultivate . . .	275.306	65.118	33.907	197.130	571.461
	6.115.333	2.854.788	287.875	2.583.467	11.878.134
Vii și pomi	234.910	159.084	7.233	144.021	545.248
Total general	6.350.243	3.013.872	295.108	2.727.488	12.423.382

Cifra însemnărilor de grâu din toamna 1924 și primăvara 1925: 3.301.000 hectare.

Suprafața culturilor de porumb în creștere (dela 3.621.500 — în 1924 — la 3.931.000 hectare).

Scăderea suprafeței orzului dela 1.851.000 (în 1924) la 1.704.000 hectare și a ovăzului dela 1.237.000 (în 1924) la 1.185.000 hectare.

Producțiunea agricolă

		Hectare	Prod. medie chintale	Prod. totală chintale
Grâu	{ 1925	3.301.000	8,8	29.048.800
	{ 1924	3.172.000	6,1	19.165.500
Secară	{ 1925	270.500	7,2	1.947.600
	{ 1924	271.500	5,6	1.515.000
Orz	{ 1925	1.704.000	4,4	7.497.600
	{ 1924	1.851.000	3,6	6.697.000
Ovăz	{ 1925	1.185.000	7,3	8.650.500
	{ 1924	1.237.000	4,9	6.098.000
Rapiță	{ 1925	65.000	7,6	494.000
	{ 1924	39.000	2,1	78.500

Cerințele consumului intern ar fi: 180.000 vagoane pentru hrană (de trei ori mai mult ca înainte de războiu) și 60.000 vagoane pentru însemnarea a 3.000.000 hectare; în total 240.000 vagoane.

Producțiunea porumbului nu a fost mai mare ca cea din anul trecut (39.489.000 chintale), deși suprafața cultivată a fost mai mare.

Orzul și ovăzul au avut producțiuni mai mari, pentru că mijlocia la hectar a fost și ea mai mare.

Viile, deși au suferit mult de grindină, de mană, din cauza ploilor din primăvară și de secetă vara, au avut o bună producțiune. Oulesul și vinificația s'au făcut în bune condițiuni.

Fructe multe, totuși prețul lor nu a fost scăzut: prunele 3—6; struguri 10—12 (cei speciali de masă 20—25—30); merele bune 14—16—18; perele 20, etc.

O statistică nouă a pomilor roditori nu avem. După d. D. T. Ștefănescu, numărul lor este de 100.000.000, Repartizarea lor ar fi:

Vechiul Regat	55.000.000
Basarabia	10.000.000
Transilvania	33.000.000
Bucovina	2.000.000
Total	100.000.000

Suprafața ocupată de pomii fructiferi 240.000 hectare, din cari numai pruni 140.000 hectare; iar a viilor de 245.000 hectare, din cari altoite numai 120.000 hectare.

Horticultura este la începutul dezvoltării ei; pepiniere comunale — sau cel puțin pe plăși, dar mari — vor rezolvi problema alimentării cu fructe, pentru cei 14.000.000 de țărani.

Suprafața mondială cultivată cu cereale a fost în anul 1925 de 85.952.000 hectare. — Această suprafață e mai mare decât cea cultivată în 1924 (3 la sută) și decât cea din 1914 (11 la sută). Cu toate acestea Europa e departe de a fi cultivat numărul de hectare dinainte de războiul mondial. Rusia a cultivat foarte puțin teren dela 1914 până azi. Mica cultură agricolă din țările Europei centrale n'a favorizat prea mult cultura și producțiunea.

ANUL DRAMATIC

— Stagiunea teatrului Național din București —

În cursul stagiunei (29 August 1924—31 Maiu 1925) s'au reprezentat:

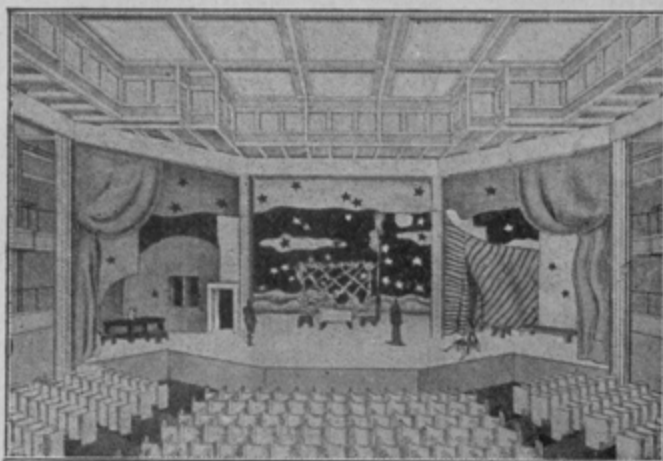
30 piese, din care 5 într'un act; 16 premiere (plus 3 piese noi într'un act),

9 reluări (plus 2 piese reluări într'un act).

Din cele 16 premiere au fost: 12 premiere românești, 4 premiere străine.

Din cele 9 reluări au fost: 5 românești, 4 străine.

5 piese într'un act: una românească reluată, patru piese noi străine.

Teatrul cu trei scene (Expoziția artelor decorative din Paris).

Piese juate în cursul stagiunei (matineu și seara):

Viforul de Delevrancea, 11 reprezentații; *Bolnavul închipuit* de Molière, 44 reprezentații; *Shylock* de Shakespeare, 15 reprezentații; *Pescărușul* de Cehov, 4 reprezentații; *Doamna Muntilor*, ded. I. N. Soricu, 3 reprezentații; *Un erou* de d. Kiriteșcu, 4 reprezentații; *Păcatul* de d-na Lucreția Petrescu, 16 reprezentații;

Sărutarea (un act) de Banville, 10 reprezentații; *Femea îndărătnică* de Shakespeare, 44 reprezentații; *Pierde vară*, de d. A. Moșoiu, 9 reprezentații; *Don*

Quichotte de d. Mihail Sorbul, 14 reprezentații; *Făt Frumos* de d. Horia Furtună, 11 reprezentații; *Thebaida* de d. Victor Eftimiu, 55 reprezentații; *Avarul* de Molière, 5 reprezentații; *Scrisoarea pierdută* de Caragiale, 8 reprezentații; *Dimu Păturică* de d-nii Pilat și Maniu, 17 reprezentații; *Byzantz* de d. Mircea Rădulescu, 33 reprez.; *Apus de soare* de Delavrancea, 9 reprezentații; *Hamlet* de Shakespeare, 7 reprez.; *Femea cu două suflete* de d. I. Sân-Giorgiu, 8 reprezentații; *Doi prieteni* de Maseaud, 7 reprezentații; *Iubire* de d. Paul Prodan, 19 reprezentații; *Legenda coroanei* de d. Mircea Rădulescu, 1 reprezentație; *Barbierul din Sevilla* de Beaumarchais, 17 reprezentații; *Isus* de d. N. Iorga, 10 reprezentații; *Nebuniile dragostei* de Regnard, 18 reprezentații; *Smochine de Sicilia* de d. Pirandello, 16 reprezentații; *Mitu Boerul* de d-nii Al. Dan și Sfetcu, 9 reprezentații; *Galantonul* de d. Mihăileanu-Stempo, 5 reprezentații; *Un joc periculos* de Strindberg, 14 reprezentații.

Const. Nottara.

La începutul anului a fost sărbătorit cu prilejul împlinirii a 50 ani de activitate artistică.

indărătnică, de Shakespeare; *Barbierul din Sevilla*, de Beaumarchais, *Nebuniile dragostei*, de Regnard.

5 *reluări românești*: Un erou, de d. Kirîțescu; *Făt frumos*, de d. Horia Furtună; *Scrisoarea pierdută*, de Caragiale; *Apus de Soare*, de Delavrancea; *Viforul*, de Delavrancea.

4 *reluări străine (traduceri)*: *Pescărușul*, de Cehow; *Hamlet*, de Shakespeare; *Shylock*, de Shakespeare; *Avarul*, de Molière.

3 *piese într'un act noui*: *Doi prieteni*, de Maseaud; *Smochine de Sicilia*, de Pirandello; *Un joc periculos*, de Strindberg.

2 *piese într'un act, vechi*: *Legenda Coroanei*, de d. Mircea Rădulescu; *Sărutarea*, de Th. de Banville.

În cursul stagiunii (29 August 1924—31 Maiu 1925) Teatrul Național a dat 392 reprezentații: (matineu și seara) din care: 238 reprezentații românești și 154 reprezentații străine (traduceri).

În cursul stagiunii s'au dat 7 matineuri clasice, pentru tineret, sub auspiciile Universității Libere, însoțite de conferințe.

— S'au dat numeroase reprezentații pe scenele teatrelor următoare. Din București: *Teatrul Regina Maria* (compania Bulandra-Storin-Manolescu); *Teatrul Marioara Voiculescu*, în stag. 1924—1925. (Direcția d-na M. Voiculescu); *Teatrul Popular* (stagiunea 1925—1926, direcția I. Sân Giorgiu); *Teatrul Național din Cluj* (direcția d-lui Z. Bărsan); *Teatrul Național din Iași* (direcția d-lui Penescu); *Teatrul Național din Craiova* (direcția d-lui Drăgoescu); *Teatrul Național din Chișinău* (direcția d-lui E. Daus); *Teatrul Național din Cernăuți*; *Teatrul comunal din Brăila*; *teatrul din Galați*, etc.

Maria Ventura, marea artistă română, societară la Comedia franceză, care a dat câteva reprezentații la teatrul Regina Maria din București în 1925.

ANUL MUZICAL

50 de ani dela prima reprezentare a operei *Carmen*. — La 2 Martie s'a sărbătorit 50 de ani dela întâia reprezentare a operei „Carmen“ de Georges Bizet.

Cea d'întăiu operă dramatică a lui Bizet a fost *Pescuitorii de perle* reprezentată pe scena Teatrului Liric din Paris în 1863. În 1867 s'a reprezentat *Frumoasa folă din Perth* și în 1872, *Djamileh*, operă comică într'un act. *Arlesiana* s'a reprezentat în 1872. În seara de 3 Martie 1875 s'a reprezentat pentru întâia oară opera *Carmen* (de 35 ori în acel an). La serata de gală dată la Opera Comică din Paris în seara de 2 Martie 1925 a luat parte și tenorul Lhérier, în vârstă de 80 de ani, care a cântat cel d'întăi rolul lui don José. Libretul din opera *Carmen* e luat din subiectul unei nuvele de Prosper Mérimée. Muzica din *Carmen* e pitorească, nervoasă, plină de o viață, uneori visătoare și tristă. În 1875 opera *Carmen* a fost primită de critici cu multă neîncredere și răceală.

G. Bizet.

Stagiunea muzicală. — Deosebita însemnătate a ultimei stagiuni muzicale, se datorește în mare parte imboldului de propășire pe care l'a stârnit în decursul ei, înființarea la București a cinci noi instituții de muzică, alături de cele ce ființau mai dinainte.

Societatea compozitorilor români. Quartetul „Regina Maria“, Asociația de muzică de cameră, Societatea corală „Opera“ și Societatea simfonică „Muzica“, au apărut toate ca adevărate amvoane, pentru slujirea diferitelor rituri ale marelui religii a muzicii.

Societatea compozitorilor români, care datorește înființarea, organizarea și activitatea ei publică, inițiativei și neoboselei apuseanului nostru compozitor d. Const. Brăiloiu, ne-a dat în această primă a ei stagiune, 12 concerte, dintre care 10 ordinare de muzică de cameră, unul extraordinar tot astfel — pentru cinstirea excelentului muzician ungur, căruia muzica românească îi datorește mult, d. Béla Bartók, — și încă un mare concert simfonic, de deschidere a audițiilor societății, la care au dat concursul cei patru mari maeștri ai noștri: Enescu, Castaldi, Kiriatic și Georgescu.

Întăi și compozițiile românilor a căror audiții, tânăra societate ni le-a priiejit, în acest întăi an de activitate publică a ei, citate din memorie și rânduite oarecum după însemnătatea lor.

Ca muzică simfonică: Danțul femeelor Thebane și a luptătorilor Thebani, din opera „Oedip“ a marelui Enescu, pe care muzicianii apusului o așteaptă cu o înfrigurată nerăbdare; „Marsyas“ poemul simfonic, care stabilește convingător clasicul muzicii moderne, al maestrului Castaldi — părintele spiritual al meritoasei noastre pleiade de tineri compozitori; „Cântec popular românesc“ armonizate de d. profesor Kiriatic și orchestrate de d. Brăiloiu; *Poem pentru vioară și orchestră*, al d-lui prof. Enacovici; *Poem simfonic* al d-lui prof. Negrea dela Oluj.

Ca muzică de cameră, pentru pian: *Toccata, Bourrée, Pavane, Scherzo*, toate adevărate mărgăritare componistice ale marelui Enescu; admirabilele crâmpes pianistice — *Nocturne, Préludes, Variations, Danse rustique, Ballade heroique, Chaut d'Adieu* etc. toate ale excelentului compozitor, atât de mare pianist, d. Boskoff; Danțuri populare de d. Drăgoi; spirituala suită „*Joujoux pour ma Dame*“ a d-lui Jora; două alte suite, foarte bine făcute ale d-lui Filip Lazăr; un preludiu al d-lui Mihalovici; o sonată a d-lui Rogalsky etc.

Ca muzică vocală: câteva melodii delicioase de Enescu; altele de d. Cremer — dintre care „*J'ai suspendu ma ceinture*“ va fi chiar publicată de această societate; apoi încă, romane de d. Brăiloiu; „*Evocațiuni*“ — vocalize interesante — de d. Rogalsky; câteva „*lieder*“ de d. Jora; melodii de d-nii dr. Borgovan, Bredicianu etc.

Această tânăra societate a compozitorilor români, n'a nesocotit nici pe precursorii compoziției românești, dând în audițiile ei: un mozartian Quatuor de coarde a maestrului Dumitrescu, care a fost primul profesor român de conservator; un octuo al maestrului Ștefănescu — adevăratul fondator al operei române;

— două părți dintr'un trio neisprăvit de Ciuntu; melodii de Dima — vigurosul compozitor ardelean; o sonată pentru piano și vioară de Scărlătescu, precum și alte piese — unele pentru vioară și pian, altele numai pentru pian — totale ale acestuia din urmă.

Cu aceeași hărnicie ca Soc. compozitorilor români, Quartetul „Regina Maria“ a desvăluit în acest prim an de existență a lui, o foarte frumoasă activitate. Bogatul repertoriu prin care membrii lui (d-nii Nottara, Enacovici, Popovici și Cocea) s'au produs, în nenumărate concerte proprii și concursuri date, mai la toate manifestațiile culturale publice a diferitelor societăți cu acest scop, chează-șuesc de însemnătatea și utilitatea acestei tinere instituții.

Mai puțin vrednică, „Asociația de muzică de Cameră“ alcătuită din soliștii operei române (d-nii Hoerath, clarinet și viola, Simionescu, fagot; Nițulescu, corn; Solomonescu, flaut; Steinhammer, oboi; Theodorescu, vioară și Thaller, violoncel), n'a dat decât un singur și excelent concert, în sala Teatrului Liric, cu concursul la pian al d-lui Alexandrescu. În el s'a executat admirabil: Quintetul pentru instrumente de suflat și piano, a lui Rimsky-Korssakow, Serenada op. 8 — trio pentru vioară, viola și violoncel — a lui Beethoven și Quintetul pentru oboi, fagot, clarinet, corn și piano, a lui Mozart.

Tot astfel și societatea corală „Opera“, care n'a dat decât tot un singur concert — la Ateneu —, sub conducerea iscusitului ei dirijor, d. Rosensteck și în care președintele societății, maestrul Georgescu a condus cu desăvârșirea artei sale, admirabilul „Doamne buzele mele“ a lui Muzicescu.

Societatea simfonică „Muzica“, deși fondată în iunie 1922, nu și-a început activitatea publică decât în această stagiune, dând trei concerte simfonice (unul în sala „Sindicatului ziaristilor“ și două în sala „Liedertafel“) sub conducerea d-lui Simeon Nicolescu, despre care n'am reținut decât bunele sale intenții, desvăluite prin alcătuirea programelor sale, care n'au cuprins alte nume de compozitori în afară de cele a lui: Bach, Haydn, Mozart, Beethoven, Schubert, Mendelssohn și Grieg.

Dacă Opera română, prin alcătuirea repertoriului acestei stagiuni, a fost mai prejosă decât în cele precedente, apoi a răscumpărat acest neajuns, printr'o mai îngrijită punere la punct a tuturor spectacolelor sale, de reluări și premiere. Putem însfășișit afirma că am avut la Teatrul Lyric o stagiune italiană cântată în românește. În afară de delicioasa operă a lui Humperdinck „Hänsel und Gretel“, toate celelalte premiere au fost italiene: *Traviata*, *Cavaleria rusticana*, *Fédora* lui Giordano și *Rigoletto*. Ni se făgăduise la începutul acestei stagiuni și „Boris Godunoff“, care însă s'a dat în stagiunea 1925—1926.

Printre cântăreții musafiri, care au strălucit peste angajații permanenți ai Operei române, au fost, în ordinea succesului obținut: primadonele Lipkowska și Cristoforeanu, tenorul Ciaroff, baritonul Borghese, tenorul Stroescu și Smirnoff.

„Filarmonica“, care nu și-a mai păstrat în afară de faimă, decât firma și patronajul „Fundăției culturale Principele Carol“, orchestra fiind acea a Operei române, nu și-a început concertele decât foarte târziu în această stagiune, în luna Ianuarie, tot săptămânale și de astă-dată în sala Teatrului Liric, mult mai potrivită pentru acest înalt gen de muzică (simfonică). Noul interes pe care aceste admirabile concerte l'au dobândit în această stagiune, se datorește în bună parte hotărârei luate de maestrul Georgescu, de a ne da aproape la fiecare din ele și câte o audiție a unei compoziții simfonice românești. Așa că, în afară de cele două Rapsodii românești — strălucitoare de ritmică și orchestrație — ale marelui Enescu; scilpitoarea de veselie „Taratula“ a maestrului Castaldi; *Poemul simfonic* — pentru vioară și orchestră — „Les enchantements d'Armide“ a d-lui Otescu și *Suita simfonică „Privești Moldovenesti“* a d-lui Jora, care pe toate le mai auziserăm în ceilalți ani, d. Georgescu ne-a mai dat câteva excelente prime audiții, ca: admirabila *Suita simfonică* a d-lui Andricu; delicioasele 5 cântece de leagăn ale d-lui Brăiloiu; spirituala suită simfonică „*Divertiment pe o temă banală*“ a d-lui Filip Lazăr și ciudata „*Notturus*“ a d-lui Mihalovici, care au obținut toate succese.

Au mai trecut în această stagiune un mare număr de soliști instrumentiști, din care nu vom cita, ca români, decât pe marele pianist Boskoff și pe tenorul Stroescu, iar ca străini pe violoniști: Thibaud și Alma Moodie, pianiștii Sirota și Ciampi ca fiind cei mai însemnați, atât ca virtuozitate, cât și mai cu seamă ca muzicalitate.

Sym.

Opera română. — Opera Română sub direcția d-lui George Georgescu, a reprezentat în cursul stagiunii șaptesprezece opere și patru balete, dând un total de 251 reprezentațiuni.

Iată lista operelor cântate, în ordinea numărului de reprezentațiuni: „*Traviata*“ cu 34 de reprezentațiuni; „*Cavaleria rusticana*“ cu 24 de reprezentațiuni; „*Pagliacci*“ cu 23 de reprezentațiuni; „*Manon*“ și „*Faust*“ cu același număr de reprezentațiuni; „*Aida*“ și „*Coppelia*“ cu 20 de reprezentațiuni; „*Butterfly*“ cu 15; „*Fedra*“ și „*Rigoletto*“ cu 14; „*Tosca*“, „*Hansel și Gretel*“ și „*Boema*“, cu 13 reprezentațiuni; „*Carmen*“ cu 2 reprezentațiuni; „*Baletul din Printul Igor*“ cu 7 reprezentațiuni; „*Balul mascat*“ cu 6 reprezentațiuni; „*Werther*“ cu 5; „*Lakmé*“ cu 3 și „*Walkyria*“ cu 2 reprezentațiuni.

Concertele simfonice — Concertele simfonice ale soc. „Filarmonia“, s'au dat la Teatrul Liric, sub direcția d-lui G. Georgescu. Numărul concertelor simfonice a fost de 14.

Societatea compozitorilor români, a organizat zece audiții muzicale în sala „Teatrului Mic“ cu programe formate din compoziții române.

Compozițiile românești, cari au fost executate în cursul stagiunii muzicale trecute: „*Peisagii moldovenești*“ de d. M. Jora (compoziție care a fost executată și la Festivalul românesc dela Paris); Rapsodiile românești, ale marelui nostru Enescu: *Un poem simfonic* al d-lui N. G. Andricu, o *Nocturnă* a d-lui Mihailovici. Un divertisment pe o temă banală a d-lui Filip Lazăr; *Incântarea Armidei* de d. I. Nona Otescu (de asemenea cântată la Paris); două melodii de Alfred Alecsandrescu (cântate de d. Stroescu); trei melodii de Borgovan; cinci cântece de leagăn de d. C. Brăiloiu și *Tarantella* de d. Castaldi.

Concertele dela Ateneul Român. — La Ateneul Român s'au dat următoarele concerte:

Producțiunea Societății „*Carmen*“: 27 Martie 1925. *Concertele d-lui Thibaut* (vioară): 26 Aprilie 1925. D. Proșteanu (vioară): 19 Mai 1925. D. C. Bobescu (vioară), 14 Martie 1925. D. Papazoglu (violoncel): 9 Mai 1925. Concertul d-lui Stroescu: 15 Ianuarie 1925. Concert al Asociației femeilor române: 17 Ianuarie 1925. Concert al d-lui I. Locian: 18 Ianuarie 1925. Festival pentru monumentul lui Iosif: 22 Ianuarie 1925. D. Ionescu (piano): 29 Ianuarie 1925. D-ra Rita Marcuș (voce): 24 Februarie 1925. Trio Alf. Alexandrescu, Nottara, Cocca: 28 Februarie 1925. Edg. Istrati (voce): 1 Martie 1925. D-na Sabina Nicolescu (harpă): 13 Martie 1925. D. Marcel Ciampi (piano): 15 și 17 Martie 1925. D. Miron Ionescu (canto): 20 Martie 1925. Corul operei române: 26 Martie 1925. D. Filip Lazăr (piano) 31 Martie 1925. Concert dat de „*Cântarea României*“ 1 și 7 April 1925. D. A. Stivinski (piano): 3, 5 și 11 Aprilie 1925. D-ra Mnsceleanu și baron Eder (voce, piano): 6 Aprilie 1925; concertul soc. „*Dor de ducă*“: 9 Aprilie 1925; d. Stroescu: 7 Mai 1925; d-na Paula Dan (canto), 20 Mai 1925; D. Gr. Teodorescu (canto): 20 Mai 1925; concert în folosul gospodinelor: 30 Mai 1925; concert dat de tenorul Mihailescu-Toscani: Iunie 1925.

ANUL BUGETAR

POLITICA BUGETARĂ. — Bugetele pe exercițiile 1921—1925:

1921—1922	7 500.000.000 lei.
1922—1923	10 492 283 482 lei.
1923—1924	20 000 000 000 lei.
1924—1925	24 000.000.000 lei.

BUGETUL ANULUI 1925. — La venituri s'a prevăzut 31.750.000.000 lei; iar la cheltuieli o sumă egală.

Evaluările. La impozitele directe: Impozitul pe venitul prop. agricole: 460 milioane lei; impozitul pe clădiri, 220.000.000 lei; impozitul asupra valorilor mobiliare, 660.000.000 lei; impozitul pe venitul de comerț și industrie, 550.000.000 lei; impozitul pe veniturile profesionale, 800.000.000 lei; impozitul pe salarii 180.000.000 lei; taxele militare 8.000.000 lei; impozitul pe venitul global 350.000.000 lei; rămasița din contribuțiile directe din exercițiul 1923 și 1924, 200.000.000 lei.

La impozitele indirecte: În total aceste impozite au fost evaluate la 9.635.000.000. Taxele vamale, 440.000.000 lei; contribuțiile indirecte din taxele de consumație, din taxele de brevete pentru vânzarea băuturilor spirtoase, din taxele de l x și cifra de afaceri, 2.695.000.000 lei; drepturile de timbru și înregistrare 1.601.500.000 lei; veniturile

monopolurilor Statului (R. M. S.) 4.711.386.000 lei; veniturile ministerului comunicațiilor 9.634.935.000 lei; veniturile domeniilor Statului 384.000.000 lei; subvențiile 7.973.083 lei; veniturile ministerului de finanțe 988.886.549 lei; ministerul de interne: veniturile 38.653.000 lei; ministerul de justiție: veniturile 54.470.000 lei; ministerul de externe: veniturile 5 milioane lei; ministerul agriculturii și domeniilor: veniturile 41.090.000 lei; ministerul sănătății și ocrotirilor sociale: veniturile 21.385.600 lei. În bugetul pe 1925, s'a despărțit bugetul acestui departament de cel al ministerului muncii, cooperăției și asigurărilor sociale; veniturile 38.713.784 lei; ministerul industriei și comerțului: veniturile 770.240.000 lei; ministerul de războiu: veniturile 28.270.000 lei; ministerul lucrărilor publice: veniturile 2.000.000 lei; ministerul instrucțiunii publice: veniturile 33.972.000 lei; ministerul cultelor și artelor: veniturile 13.846.720 lei.

Totalul evaluărilor de venituri: 31.750.000.000 lei.

Capitolul cheltuielilor: 31.750.000.000 lei.

S'a prevăzut pentru toate departamentele 28.540.458.769 lei; pentru deschidere de credite suplimentare și extraordinare 959.541.231 lei; pentru mărirea salariilor funcționarilor și a pensiunilor 2 miliarde; pentru plata despăgubirilor și începerea achitării bonurilor de rechiziție 250.000.000 lei.

CONTRIBUȚIILE DIRECTE. — Situația pe exercițiile 1921—1924:

1921—1922 s'a încasat 692.141.827 lei.

1922—1923 s'a încasat 1.163.887.910 lei.

1923 (9 luni) s'a încasat 2.235.511.990 lei.

1924 (9 luni) s'a încasat 1.398.192.914 lei.

CONTRIBUȚIUNI INDIRECTE. — Situația pe exercițiile 1921—1924:

1921—1922 s'a încasat 4.776.567.838 lei.

1922—1923 s'a încasat 9.462.118.124 lei.

1923 (9 luni) s'a încasat 11.158.693.041 lei.

1924 (9 luni) s'a încasat 11.342.519.533 lei.

Din rămășițele s'a încasat în 1921—1922, 117.808,54; în 1922—1923, 214.126.905,59;

1923 (9 luni), 164.931.861,36; 1924 (9 luni), 962.272.438 lei.

DATORIILE EXTERNE ALE ROMÂNIEI CĂTRE ALIAȚI. — România datorează:

Franței, 1.106.072.899 fr.;

Marelui Britannie, 23.000.000 lire st.;

Statelor-Unite, 38.000.000 dolari;

Italiei, 151.000.000 lire italiene;

Belgiei, 24.000.000 fr. belgieni.

Guvernul Statelor-Unite a adresat o notă energică României, în Aprilie 1925, cerând achitarea datoriei de 38 milioane de dolari.

România mai are de plătit supușilor englezi și francezi din Basarabia, pentru plata pământului expropriat, 978.191.100 lei.

România și-a luat angajamentul să achite aceste datorii prin acorduri stabilite între guvernul său și guvernele celorlalte state.

OBLIGAȚIUNILE DERIVAND DIN TRATATE. — Obligațiunile impuse României, prin tratate, în calitatea sa de Stat moștenitor al fostei monarhii austro-ungare, au rămas în funcție de acoperirea dreptului la reparațiunile ce i se cuvin. Cota-parte a României în datoria publică austro-ungară dinaintea războiului mondial a fost fixată în modul următor: datoria gătată: 43.175.000 coroane monedă-hârtie; 41 milioane coroane-aur; 71.340.000 fr. francezi.

ANUL MARITIM ȘI FLUVIAL

CONSTRUCȚIILE NAVALE. — După statisticele publicate de „Lloyds Register“, tonajul vaselor comerciale în construcție în Marea Britanie și Irlanda au atins 1.297.000 tone, adică aproape 171.000 tone mai puțin decât la finele lunii Septembrie 1924 și 98.000 tone mai puțin față de 31 Decembrie 1923.

Tonajul global al vaselor comerciale în construcție în străinătate a fost la începutul anului 1925 de 1.173.500 tone.

Germania și Danzig 379.000 tone; Franța 191.200 tone; Italia 154.800 tone; Olanda 124.800 tone; Danemarca 84.800. Tonajul început în străinătate în cursul celui de al III-lea trimestru 1924 a fost de 290.600 tone și tonajul lansat de 194.400 tone, adică o creștere de 12.500 tone pentru tonajul început și de 2.000 tone pentru tonajul lansat.

Tonajul vaselor cu motor în construcție în lumea întreagă a atins la finele anului 1924, 38 la sută din tonajul total în construcție, însă proporția a fost mai slabă pentru Insulele Brihanice cu 25 la sută. În Danemarca, Germania, Olanda și Suedia: tonajul vaselor cu motor în construcție a depășit cu mult tonajul vapoarelor și această dezvoltare îngrijorează foarte mult industria de hullă britanică.

TONAJUL ȘI VITEZA TRANSATLANTICELOR. — În 1866, pachetbotul *Peregrine* al Companiei generale transatlantice, deplasa 3000 tone; pachetbotul *Arabia*, al Companiei Cunard, avea 3000 tone. Azi, pachetbotul *Paris* are 36.000 de tone și *Majestic* (Compania White Star), 54.000 tone. *Paris* are o lungime de 234 m.; iar *Majestic*, 280 m. Pe liniile

extrem-orientale tonajul pacheboturilor nu a trecut de 23.000 tone. În ce privește viteza, Paris traversează oceanul Atlantic de la Havre la New-York cu o viteză de 20 de noduri pe oră (158 de ore) și chiar 22 de noduri (140 ore, 30 m.).

Cele mai mari viteze, în cursul anului 1925, au fost de 23 noduri pe oră, efectuate de pacheboturile *Aquitania*, *Kronprinz Wilhelm* etc.

NAVIGAȚIUNE — *Circumnavigația africană*. — În cursul anului 1925 o divizie ușoară de vase portugheze a făcut înconjurul coastelor Africii, în scop instructiv. — Colecția importantă a memoriilor Societății regale de geografie din Cairo s'a îmbogățit cu un studiu interesant și documentat al d-lui de La Roncières, privitor la Africa.

Din acest studiu reiese că nici un navigator din antichitate n'a făcut înconjurul Africii. În Evul Mediu (Mai 1291), doua corăbii genoveze, încărcate cu mărfuri, sub comanda fraților Vadino și Ugolini Vivaldi au făcut înconjurul continentului african cu scopul de a ajunge în India, în „marea mare orientală”. Acești navigatori n'au mai revenit în patria lor. În 1302, fiul lui Vivaldi, Sor Leona, a plecat cu o corabie să afle ce soartă au avut navigatorii plecați în 1291 din Genova. El a ajuns în țara Somalilor și acolo a aflat că o corabie genoveză a naufragiat la Amenuan; iar naufragiații au fost transportați în imperiul lui Abdeselîb, populat de „cinocefali”. Aceștia sunt cei dintâi navigatori care au făcut înconjurul continentului african.

NAVIGAȚIUNEA MARITIMĂ ROMÂNĂ. — Serviciul maritim român are 8 vase (cargu) de 3.500—7.000 tone și 6 vase de pasageri, cu un deplasament între 2.000—4.500 de tone, dispunând de mașini, a căror putere e de 4.200—7.209 de cai. Vasele de pasageri sunt luxose și de mare viteză: „*Regele Carol I*”, „*Principesa Maria*”, „*România*”, „*Împăratul Traian*” și *Dacia* (renovat în cursul anului). Aceste vase au făcut regulat curse la Constantinopol și Pireu.

PORTUL CONSTANȚA. — Portul și instalațiile au costat, înainte de război, 100 milioane lei aur. 7 hectare plat-forme, dintre care 1 ha. acoperit. Două magazine de silozuri, în care se pot manipula 60 mii tone de cereale. Se poate depozita în port 1 milion tone de petrol și derivatele sale și îmbarca repede toate aceste produse.

NAVIGAȚIA FLUVIALĂ PE DUNĂRE. — Traficul fluvial se face în 33 de porturi, dintre care cele mai importante sunt: Galați, Brăila, Giurgiu, Sulina.

Porturile acestea au costat, înainte de război aproape 120.000.000 lei aur. Brăila și Galați au bazine de o suprafață de 8 ha. fiecare și dispun de câte un chei de 3 km. lungime. Docuri cu silozuri, de o capacitate de 25.000 tone cu întreg utilajul necesar manipularii și încărcării cerealelor.

Traficul pe Dunăre e asigurat, aproape în întregime de pavilionul român (*Serv. Navig. Fluviale Române*, înființat în 1890; *Societatea română de navigațiune*, înființată înainte de război).

N. F. R. dispune de 24 remorchere, 14 vase de pasageri, 140 șleberi și tancuri.

Tonajul mondial al năvilor și al corăbiilor. — De la 1914 până la 1925 tonajul năvilor cu vapor a crescut considerabil (cu 37 %); iar al corăbiilor e în scădere.

Germania e singura țară maritimă cu tonajul scăzut față de 1914; dar, de unde în anul 1920 ea căzuse în rangul al 13-lea; în 1925 a ocupat rangul al 5-lea. Țările care au sporit mai mult tonajul vaselor comerciale sunt: Statele-Unite, Japonia, Italia, Olanda și Norvegia.

Variațiunile tonajului mondial dela 1919—1926 (în tone brute)

ANII	VAPOARE ȘI VASE cu motor	CORĂBII	TOTAL
1919.	47.897.407	3.021.866	50.919.273
1920.	53.904.688	3.409.377	57.314.065
1921.	58.846.325	3.128.128	61.974.453
1922.	61.342.953	3.027.834	64.370.786
1923.	62.835.373	2.830.865	65.666.238
1924.	61.514.140	2.509.427	64.023.567
1925.	62.380.376	2.261.042	64.641.418

Construcții de nave comerciale. — În lumea întreagă s'a construit până în Septembrie 1925, 700 de nave comerciale, reprezentând un tonaj de 2.450.000. În ordinea importanței construcțiilor, iată tonajul în șantier, la 1 Iulie, în fiecare din țările principale maritime:

S T A T E L E	U N I T A Ţ I	T O N A J
Marea Britanie şi Irlanda	273	1.093.587
Germania	95	407.366
Italia	39	212.798
Franţa	37	169.485
Olanda	41	100.682
Statele-Unite	45	92.001
Danemarca	24	78.061
Suedia	21	67.180
Japonia	16	59.740
Dominurile britanice	26	34.993
Norvegia	34	23.181
Dantzig	5	11.417
Spania	4	10.627

Situaţia mondială a cablurilor în 1925. — În 1925, reţeaua mondială a cablurilor submarine a fost următoarea: 3642 linii telegrafice şi telefonice, reprezentând o lungime totală de 633.152 km. Această situaţie se va modifica în urma intervenţiei telegrafiei fără fir.

ANUL NECROLOGIC

Camille Flammarion, astronom francez; *Fritz Ebert*, preşedintele republicii germane; *Lord Curzon of Karleson*, fost vice-rege al Indiei şi ministru de externe al Mării Britanii; *Léon Bourgeois*, fost ministru francez şi preşedinte al Adunării Societăţii Naţiunilor.

Camille Flammarion.

Generalul francez *Mangin* a avut un rol important în timpul războiului mondial. El a scris: „*Comment j'ai vu la guerre*”; „*Regards sur la France d'Afrique*”; „*Des Hommes et des faits*”. — *Théodore Botrel*, faimos „chansonier” francez, bard breton. El a scris pentru teatru: „*Fleur d'ajoncs*” (1904) şi „*Doric et Léna*” (1905).

Albin Haller, chimist francez, mort în vârstă de 76 ani, la Paris, în urma unui accident de laborator. A fost unul din întemeietorii învăţământului practic al chimiei industriale. Între lucrările lui Haller se citează sinteza camforului şi a mentolului.

Guitry, actor francez.

Al. Marghiloman, fost prim-ministru al României în 1918; *Ioan Slavici*, scriitor român; *Al. Florescu*, diplomat şi autor dramatic; generalul *dr. Demostene*; episcopul *Ilarie* (Constanţa).

George Ştefanescu, întemeietorul concertelor simfonice şi primul organizator al muzicii vocale scenice. El a încurajat organizarea trupelor de operete cu elemente româneşti şi a făcut câteva încercări de a organiza reprezentaţii de operă şi operă comică.

Gh. M. Murgoci, profesor universitar. S'a ocupat cu chestiuni de mineralogie, geologie şi agrogeologie.

ANUL ARTELOR FRUMOASE

Expoziţia artelor decorative dela Paris. — La 28 Aprilie s'a inaugurat expoziţia artelor decorative (internaţională).

S'a urmărit să se creeze, în arta decorativă, opere moderne. Vom vedea întru cât lucrările prezentate vor contribui la crearea unei arte moderne, sau mai precis, la crearea unui stil modern.

Alexandru Gănescu, fiul pictorului român Constantin Gănescu, în vârstă de 14 ani e un admirabil sculptor, desenator şi pictor. Ziarele şi revistele franceze au publicat articole elogioase despre întâiele lucrări ale acestui copil, care

reproduce tot ceea ce vede, cu o siguranță de mână extra-ordinară și cu un dar de observațiune excepțional. Alex. Gănescu s'a născut la Bruxelles și nu-i elevul nimănui.

— Netăgăduit că progresul realizat la noi de câțiva ani — par'că mai pronunțat dela război încoace — în câmpul artelor frumoase, e incomparabil mai evident față de manifestările artistice de până la această dată. Constatarea nu suferă contrazicere, fiindcă cine a urmărit cât de puțin aceste manifestări de un crâmpieiu de vreme ce poate fi limitat la o perioadă de numai zece ani, s'a convins că am făcut un pas apreciabil și că am atins un țel de mult urmărit: acela de a fi de noi stătători în arta noastră.

Aproape toate expozițiile colective și personale din cursul lui 1925 au făcut cu prisosință această dovadă și dacă n'ar fi fost Salonul oficial cu nota lui ridicol discordantă, de sigur că anul acesta ar fi fost pe drept cuvânt socotit ca acela care a deschis seria manifestărilor valoroase în câmpul cel nou al artelor noastre frumoase.

E destul să amintesc succesul deosebit pe care l'a avut *Cercul artistic* unde cei vre-o douăzeci de expozanți sau întrecut între ei cu un avânt care le face cinste, să dea acea expoziție care pe bună dreptate a atras admirația unanimă a vizitatorilor. Apoi frumoasa impresie pe care a lăsat-o cealaltă expoziție colectivă, *Tinerimea artistică*, unde am avut prilejul să remarcăm o serie de lucrări pe cari drept e să mărturisim că nu le-a avut nici-odată această asociație de talente.

La expoziția dela Ateneu a artistelor noastre, am avut iarăși de admirat câteva lucrări originale cari au reținut atenția multor cunoscători.

Pictorul Alex. Gănescu.

de A. Gănescu.

din țară suficient format, studiază totuși acolo toate tainele artei în care de altfel a avut și până acum creațiuni neuitate, cum au fost de pildă acele admirabile motive din vremea războiului. La Roma, *Vasile Anghel* uimește de patru ani cu talentul lui cele mai autorizate cercuri artistice de acolo; d-sa a prezentat în expozițiunile cele mai repute din Roma operă sculpturală și picturală care i-a asigurat un nume de frunte în lumea artistică italiană, precum și locul de director al celei mai mari întreprinderi de vitraj din Roma unde singur lucrează compozițiile respective.

Înregistrăm apoi renumele ce ni l'a făcut la Paris expoziția românească dela *Jeu de Paume* unde ni s'a admirat nu numai opera națională a nemuritorilor noștri *Grigorescu*, *Andreescu*, *Aman* și *Luchian*, dar și a aceia a maestrilor

Expozițiunile individuale de asemenea au strălucit de astădată printr'o operă excepțională. Nu e nevoie să le citez fiindcă mai toate s'au înfățișat așa de bine ca să nu mai dea loc la preferințe și dacă cele doua sau trei cari au stricat complexul armonios, au umbrat puțin seria întreagă, ele pot fi nesocotite într'o masă așa de fericită.

Dar nu numai în țară ne-am manifestat așa de elocvent. La Paris, *Brădescu* s'a relevat ca un artist de rasă și de și a plecat

de A. Gănescu.

în viață, cum sunt de pildă: *Ștefan Popescu*, a cărui ultimă expoziție din țară a atras atâta bine meritată admirație și a cărui sânguină a asigurat în bună parte reușita expoziției de acolo; *E. Stoenescu*, marele artist român care vine așa de rar în țară, dar care în schimb ne-a stabilit așa de frumoasă reputație la Paris cu micunata lui artă; d-sa e unul din factorii principali cari au muncit stăruitor să înjghebeze manifestarea noastră dela *Jeu de Paume* și al cărui cercetat atelor dela Paris este locul de întâlnire al elitei artistice de acolo; *Petrașcu* și alți câțiva.

Oine s'ar fi gândit, nu mai departe decât acum zece ani, că are să vină ziua când ne vom putea înfățișa și noi bine cu pictura noastră în străinătate și încă la Paris!

Sperăm că anul în care intrăm, să fie și mai promițător în privința dorințelor noastre spre mai bine.

V. B.

O expoziție de artă română a fost la Tuileries (Paris).

Expoziția a fost împărțită în două părți: una de artă veche, alta de pictură modernă.

Artă română veche a fost reprezentată prin pictura frescelor, prin arta icoanelor, a țesăturilor și a miniaturilor. O altă expoziție română a fost la Geneva (Elveția).

ANUL JUDICIAR

La 1 Ianuarie s'a înființat trib. Făgăraș. La aceeași dată s'au desființat judecătorii comunale din circumscripțiile Ourților de Apel, Oluj, Oradia Mare, Timișoara și Tg.-Mureș și s'a făcut încadrarea funcționarilor judecătorești din circ. ourților de apel din Gernăuți, Chișinău, Oluj, Oradia Mare, Tg.-Mureș și Timișoara.

Dela 1 Iunie 1925 s'a pus în aplicare dispozițiile legii pentru organizarea judecătorească promulgată cu decretul regal No. 2110 din 25 Iunie 1924, publicată în „Monitorul Oficial“ No. 136 din 26 Iunie 1924 și completată prin decretul regal No. 1207 din 13 Aprilie 1925, publicată în „Monitorul Oficial“ No. 84 din 14 Aprilie 1925. *Dela 1 Ianuarie 1926 procedura civilă română se aplică în circumscripțiile trib. Cahul și Ismail.*

Dela 1 Septembrie 1925 s'au extins dispozițiile codului român de procedură penală, relative la poliția judiciară, atribuțiile ministerului public, a jud. de instrucție, a trib. corecționale, pe întreg teritoriul țării.

La 1 Ianuarie 1926 funcționarii sedriilor orfanale sunt încadrați ca funcționari judecătorești.

Curțile de apel. — *Curtea de apel din Brașov va funcționa dela 1 Ianuarie 1926.*

Curțile de apel sunt în număr de douăsprezece și au reședințele în Brașov, București, Cernăuți, Chișinău, Oluj, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea-Mare, Timișoara și Târgul-Mureș.

Circumscripțiunile Curților sunt formate din circumscripțiile următoarelor tribunale:

1. Curtea din Brașov cu două secțiuni, cuprinde tribunalele: Brașov, Făgăraș, Sfântul Gheorghe, Sibiu și Sighișoara. 3 judecătorii.
2. Curtea din București cu 4 secțiuni, cuprinde tribunalele: Argeș, Buzău, Dâmbovița, Ialomița, Ilfov, Muscel, Prahova, Teleorman și Vlașca. 94 judecătorii.
3. Curtea din Cernăuți cu o secțiune, cuprinde tribunalele: Cernăuți, Dorohoi, Hotin, Rădăuți și Suceava. 37 judecătorii.
4. Curtea din Chișinău cu 2 secțiuni, cuprinde tribunalele: Cetatea-Albă, Chișinău, Orhei, Soroca și Tighina. 50 judecătorii.
5. Curtea din Oluj cu 3 secțiuni, cuprinde tribunalele: Alba-Iulia, Bistrița, Oluj, Dej și Turda. 25 judecătorii.
6. Curtea din Constanța cu o secțiune, cuprinde tribunalele: Caliacra, Constanța, Durostor și Tulcea. 23 judecătorii.
7. Curtea din Craiova cu 2 secțiuni, cuprinde tribunalele: Dolj, Gorj, Mehedinți, Olt, Roman și Vâlcea. 64 judecătorii.
8. Curtea din Galați cu 2 secțiuni, cuprinde tribunalele: Brăila, Cahul, Ciovrlui, Ismail, Putna, Râmnicu-Sărat, Tecuci și Tutova. 12 judecătorii.

9. Curtea din Iași cu 2 secțiuni, cuprinde tribunalele: Bacău, Bălți, Botoșani, Fălciu, Fălțiceni, Iași, Neamțu, Roman și Vaslui. 67 judecătoriai.
10. Curtea din Oradea-Mare cu 2 secțiuni, cuprinde tribunalele: Oradea-Mare, Satu-Mare, Sighet și Zalău. 28 judecătoriai.
11. Curtea din Timișoara cu 2 secțiuni, cuprinde tribunalele: Arad, Caransebeș, Deva, Lugoj și Timișoara. 42 judecătoriai.
12. Curtea din Târgu-Mureș cu o secțiune, cuprinde tribunalele: Dicio-Sân-Martin, Miercurea Ciucului, Odorhei și Târgu-Mureș. 13 judecătoriai.

ANUL CIVIL

Numărul nașterilor, aproximativ 700.000; numărul morților, aproximativ 500.000.

Numărul căsătoriilor în întreaga țară peste 210.000.

Numărul divorțurilor peste 10.000.

(În 1919 au fost 107.475 căsătorii, dintre cari 9.175 la sate și 17.296 la orașe; iar al divorțurilor a fost de 3.916, dintre care 1.653 la sate și 1.363 la orașe).

ANUL ȘCOLAR

Instructia publică. Felul învățământului: 1) *Primar*, urban și rural. 2) *Secundar*, profesional și normal.

Pentru băieți: licee, gimnazii, școli normale, comerciale, de arte și meserii superioare, de meserii, elementare de meserii și ceramică, inferioare și elementare de agricultură, viticultură și meserii, medii, profesionale. Pentru fete: secundare, normale, licee, profesionale, menaj și economie casnică. 3) *Învățământul superior și special*: *Universitatea din București* (facult. de drept, litere și filozofie, științe, medicină și farmacie, medicină veterinară). — Academia de înalte studii comerciale și industriale.

Universitatea din Iași (facult. de drept, litere și filozofie, științe, medicină și farmacie). — *Universitatea din Cernăuți* (facult. de drept, filozofie, teologie). — *Universitatea din Cluj* (facult. de drept, litere și filozofie, medicină și farmacie).

Școli de arte frumoase: Conservatoarele de muzică și artă dramatică din București, Iași, Chișinău. Școlile de arte frumoase din București, Iași și Chișinău.

Învățământul particular: aziluri confesionale, grădini de copii, școli primare cu programul Statului, școli secundare cu programul Statului; școli primare și secundare cu programe proprii. Nu s'a făcut încă o statistică pe ultimul an școlar 1924—1925. În cursul anului s'au construit numeroase școli primare rurale; s'a desființat clasa VIII în licee și s'a înființat bacalaureatul. Ministrul instrucțiunii publice, d. dr. O. Angelescu, a întocmit un proiect de lege relativ la reorganizarea învățământului particular. Populația școlară e în creștere, atât la sate, cât și la orașe.

ANUL ZIARISTIC

Al 3-lea congres al presei latine s'a ținut la Florența (deschis 14 Mai), sub președinția d-lui Garbassa, senator și primar al Florenței. Au participat și delegați ai presei române.

Viitorul congres al presei latine va fi la Buenos-Aires (Argentina). S'a constituit, la Sinaia, Mica Înțelegere a Presei.

ANUL ARHEOLOGIC

Lucrările din Dobrogea, începute acum 15 ani de Gr. Tocilescu, au continuat și în cursul anului 1925.

S'au mai făcut cercetări în valea lui Mihai (Ardeal); în valea Ialomiței cu centrul Piscul Creșani (județul Ialomița). Valea Mostiștei, cu centrul Sultana, valea de sud a Vedei și Teleormanului, valea Dunărei, între Oltepița-Călărași și vâile Argeșului, Dâmboviței și Mureșului.

S'au mai făcut săpături, în Banat, lângă Severin.

ANUL SPORTIV

Mișcarea sportivă pornită în 1910 de către un grup de tineri, strănsi în jurul A. S. R. Principele Carol, cari au creat Federația societăților de sport din România, a ajuns în anul 1925, la o dezvoltare din cele mai înfloritoare.

Numărul grupărilor sportive, răspândite prin toate unghiurile țării, este astăzi de aproape 1000 și sportmanii se numără cu zecile de mii în toate regiunile.

Este nelindoiș că la această dezvoltare a contribuit în mod covârșitor, aportul sportului din teritoriile dezrobite, în multe privințe mai înaintat decât cel din vechiul regat.

Viața regională sportivă se dezvoltă pe zi ce merge și legăturile cu sportul străin se strâng din ce în ce mai temeinic.

Rând pe rând Football-ul Asociație, Rugby-ul, Tenis-ul, Atletismul, Ski-ul, Boxa etc., se manifestă, fie în străinătate, fie în țară la noi, în competițiuni internaționale cu performanțe din ce în ce mai bune.

Putem dar spune că — exceptând câteva sporturi unde nu se găsesc oameni ca să lucreze — mișcarea sportivă română este în plin progres.

Vom face o scurtă dare de seamă de activitatea fiecărui sport în anul 1925.

Football asociație. — Sportul cel mai răspândit din țară, este în progres continuu.

Marile matchuri internaționale susținute în 1925, dovedesc că clasa jucătorilor noștri se îmbunătățește pe zi ce merge și în curând vom putea năzui a ne măsura cu succes cu jucătorii de clasa internațională.

Întâlnirile internaționale, dupe ce au debutat în chip nefavorabil prin înfrângerea echipei naționale de către echipa turcească, au văzut victoriile succesive ale echipei române contra puternicului team al soc. „Bulgaria“ și ale orașului Timișoara asupra orașului Sofia.

În Aprilie, clubul „Tricolor“ din București, a organizat un „tournoi“ de football la cari au participat cluburile: „Titcha“, din Varna, „Tricolor“, „Sportul studentesc“ și „Macabii“ din București.

În Iunie, echipa vieneză „Wiener-amatenie“ învinge cluburile noastre „Venus“ din Capitală și „U. C. A. S. P.“ din Pietroșani, dar este înfrântă de „Juventus F. C.“.

Echipa noastră campioana „Kinissi“ învinge formidabilul team al „Slova-

nului“ ceho-slovac este învinsă de m. p. t. k. și face match-ul cu echipa ungurească „Vasas“ la Budapesta în fața a 15.000 de persoane și — în cele din urmă — puternicul club bancar „Juventus“ a repurtat o serie de succese strălucite asupra unor echipe de mână întâiu din Europa Centr. ca: „Wiener Amatenie F. C.“ „Slavia“ și „Vasas“ din Budapesta.

Campionatele regiunii au fost câștigate de clubul „Ve-

Echipa clubului „Venus“ câștigătoare a campionatului.

„Venus“ și campionatele naționale de Football au revenit și anul acesta puternicului club „Chinesul“, din Timișoara, care a învins în finală „M. C. A. S. P.“ din Pietroșani.

Football-Rugby. — Rugby-ul român este de asemenea în plin progres. Vechilor formațiuni „Tennis-club Român“, „Sportul Studentesc“ și „Stadiul Român“ s'au adăugat noi cluburi ca „Rugby-club“ București și „Clubul minierilor din Lupeni“ cari au făcut debuturi apreciate.

Campionatul României pentru cupa „Tennis-club“ și cupa „Alimănișteanu“, au fost câștigate de „Sportul studentesc“.

Întâlnirile internaționale de rugby au constituit o serie de victorii românești. Astfel „Stadiul Român” bate „Vulturul Alb” Varșovia cu 14—0; „Tennis-club Român” bate la Viena „Wiener-amatenie S. V.” cu 18—0 și „Sportul Studentesc” deplasându-se la Varșovia bate „Vulturul Alb” cu 22—0 și „Reprezentativa Varșoviei” cu 18—0.

Cel mai interesant „event” al rugby-ului va fi însă întâlnirea cu echipa „Franței” care va veni să se măsoare cu echipa noastră națională pe noul stadion al O. N. E. F.

Atletism. — Pentru a se putea desvolta, atletismul are neapărat nevoie de terenuri special amenajate pentru diferitele probe de alergări, sărituri și aruncări. Singurul teren din București, acela al F. S. S. R. fiind complet dezorganizat, atletismul bucureștean a decăzut cu totul.

De aceea toate competițiunile din anul 1925 s’au ținut în Ardeal și participarea vechiului regat a fost ca și inexistentă.

Trofeele cari în anii trecuți dăduseră loc la lupte înverșunate în regiunea București ca cupa „G. Ionomu”, cupa „Ion Cămarășescu” și cupele „Neagu Boerescu”, nici nu au fost puse în competițiune.

Odată cu punerea în funcțiune a noului stadion modern al Oficiului Național de Educație Fizică, atletismul românesc va cunoaște însă zile de glorie. Concursurile de atletism au fost totuși destul de numeroase peste munți.

După concursurile dela Aiud și Sibiu, în care Kupler (Sighișoara) a stabilit recordul pe 400 m., au avut loc la Brașov două reuniuni, una în luna Iulie când au fost bătute 3 recorduri române și alta cu prilejul disputării „Cupei Franței” care a fost câștigată de trupele Vânătorilor de munte.

La Arad s’a ținut o reuniune unde atletul David din Pietroșani a stabilit recordul român de aruncarea greutății cu 13 m. 52 și de aruncarea discului cu 43 m. 10. Cupa „A. S. R. Pr. Carol” s’a disputat la Oluj și a fost câștigată de „U. C. A. S. P.” din Pietroșani. Proba decathlonului a revenit lui Virgil Ion din București, care a stabilit recordul român cu 2659 puncte.

Campionatele României s’au ținut la Timișoara și au consacrat succesele lui Neacșu, Ștefan, Springu și Nadlac, cari au bătut 4 recorduri române.

În ultima reuniune din luna Septembrie dela Brașov, s’au bătut alte 3 recorduri române.

Legăturile internaționale au fost inaugurate prin participarea unei echipe a clubului „Colțea” din Brașov la jocurile panioniene din Atena, unde atleții noștri de frunte s’au clasat mai în toate probele.

Tennis. — Iată un sport în plină dezvoltare și care a avut un sezon din cele mai încărcate și mai glorioase.

În **Campionatele regiunii**, disputate pe admirabilele terenuri ale Tennis-Clubului Român, au câștigat diferitele compensațiuni: G. Pulieff, d-ra Golescu, Roman-Rosetti și d-na Ghica-Krupenski.

Campionatele naționale au fost câștigate de dr. Luppă din Arad, după o frumoasă luptă contra unui „coming-man” din Galați, Bunea, d-ra Golescu și echipa dr. Luppă-Roman.

Cel mai interesant eveniment a fost matchul austro-român, între echipa austriacă compusă din dr. Albrecht, ing. Brick, Glanz, Matejka, Winterstein și Munk și echipa română compusă din A. San Galli, dr. Luppă, Pulieff, Bunea, Teodorowsko și Roman. Lupta a fost extrem de dărză și echipirii noștri au pus deseori în pericol pe internaționalii austriaci. În special veterarul A. San Galli și tânărul G. Pulieff s’au distins. Diferite reuniuni internaționale s’au ținut la Oluj, Arad, Orașul Mare și Galați, precum și la Chișinău, cu prilejul expoziției.

Tirul. — Și în această ramură de sport se observă o recrudescență de activitate. În afară de tragerile generale bi-anuale ale Soc. de Dare la semnul București, au avut loc diferite reuniuni de trageri la ball-trap, pentru cupe oferite de membrii societății și o foarte interesantă săptămână de tir la porumbi organizată de societatea „Stejarul” din Chișinău cu prilejul expoziției. S’au distins la tragerile generale d-nii: G. Plagino, N. Al. Lahovary, Chiriacescu, Locusteanu, Ionescu-Calinești, Grigoriu, maior P. Boerescu etc.

Oina. — Singurul nostru sport național, atât de viu și folositor pentru cultura trupei integrală a tineretului, este din nefericire neglijat în favoarea sporturilor de origină străină, mai ales a football-ului. Ne mai fiind obligator — nu știm de ce — în școlile noastre și ne mai bucurându-se de sprijinul marelui public, oina noastră este în pericol să dispară.

Anul acesta s'au disputat campionate în Galați și au fost câștigate dupe mare luptă de liceul Lazăr înaintea liceului Matei Basarab, a seminarului Central, și a liceului Șincai. Se clasează apoi succesiv: lic. Russo (Chișinău); liceul Golescu (C. Lung), liceul Oodreanu (Bârlad), liceul T. Vladimirescu (Ig.-Jiu) și liceul Roșiori (Huși).

Regimentul de artilerie anti-aeriană a organizat un concurs de oină militară, pentru care col. Sturza a donat o cupă.

Cu prilejul expoziției din Chișinău, a avut loc o interesantă exhibiție de oină care a plăcut foarte mult.

Dacă aceste manifestații s'ar înmulți și autoritățile școlare s'ar interesa mai mult de jocul nostru național, „oina“ și-ar recăpăta succesele din trecut.

Scrimă. — Federația Națională de scrimă, care grupează cea mai mare parte din escrimeurii români din țară, a organizat și în anul acesta campionatele sale cu următoarele rezultate: I. N. Caranfil, 2. R. Pennescu, 3. R. Furmaraki; *Floretă seniorii*: 1. M. Savu, 2. N. Caranfil, 3. G. Caranfil; *Floretă juniori*: 1. N. Marinescu, 2. Galimir, 3. Negrescu; *Sabie*: 1. N. Caranfil, 2. Doleczko, 3. Căp. Atanasiu-Deazu.

Cu prilejul inaugurării terenurilor sale, Soc. Tennis-Club Român, a organizat un concurs de spadă cu următoarele rezultate: 1. Neagu Boerescu, 2. Brăiescu, 3. Furmarake.

Sălile de scrimă cari mai funcționează actualmente sunt: Sala Jockey-Clubului, prof. Guyon și Nicolau; sala Automobil Clubului Regal Român, prof. G. Nicolau; sala cerc. Tinerimei, prof. Guyon; sala cercului Militar, prof. H. Pipart; sala prof. Sc. Atanasiu; sala Romcomit și sala soc. Politehnica.

Sala de arme a Cercului Militar a organizat în luna Ianuarie un mare asalt de gală, cu un deosebit succes.

Boxul. — Acest sport, care reușise a câștiga gustul publicului, grație străduințelor câtorva conducători cari au înființat săli de box și au organizat diferite reuniuni de propagandă, este astăzi în plină decadere. Cei mai buni boxeuri români, trecuți la profesionism și neputându-și câștiga viața în Capitală din cauza lipsei de organizatori, au plecat în străinătate. Astfel au plecat boxeuri Chirilă Dan, Umberto Martini, O. Dărlau, O. Nour și Călinescu. Ceilalți vegetează așteptând matchuri.

O societate de profesioniști, constituită sub președenția d-lui Niculescu Ianca a organizat câteva matchuri în cari au adus și boxeuri turci și s'a prăbușit apoi în chip lamentabil.

Altă societate denumită „N. Vellescu“, s'a constituit de curând și a făcut o exhibiție la Chișinău.

Iată exemplul unui sport, care pornise admirabil, datorită muncii depusă de comisiunea de box din F. S. S. R. și care în urma lipsei de disciplină și disensiunilor între conducători a decăzut aproape complet.

Lupte greco-romane. — Soc. Törekoes din Oradia Mare, a organizat campionate de amatori la cari au luat parte luptători amatori din Timișoara, Arad, Pietroșani și Oradia-Mare.

Cu prilejul expoziției din Chișinău, luptătorii amatori Ihm și Kirtopp, au făcut pe stadionul Regele Ferdinand o exhibiție reușită.

Luptele profesioniste au avut anul acesta o renaștere de activitate și excelenții luptători români *Mahmut*, *Sonda* și *Angelescu* s'au distins atât în străinătate, cât și la noi în țară învingând pe marii campioni.

Automobilism. — Al IV-lea concurs de auto-turism organizat de Automobil-clubul Regal Român a cunoscut și în anul 1925 succesul considerabil reputat în anii președenți.

Împărțit în 6 etape, pe un parcurs de circa 2200 km. trecând prin Chișinău-Iași-Slănic Onești-Brașov-Sovata-Cluj-Turda-Aiud-Deva-Lugos-Reșița-Pietroșani-Craiova-București. Concursul s'a bucurat de o excelentă organizare și a dat următoarele rezultate: marele premiu al A. C. R. R.: H. Manu; concursul de supleță: Marincu; cupa G. V. Bibescu: Al. Racovitză; cupa Leonida: A. S. R. Pr. Carol; concurs de consumație: cap. Macavei; viteză în paner și coastă: E. Mendl; cupa A. S. R. Principeasa Elena: H. Manu; cupa Ardealului: E. Mendl; cupa A. C. Reg. Banat-Crișana: cap. Macavei; concursul de rezistență: Plachete de aur; A. S. R. Principele Carol, H. Manu, M. Dahon, B. Matak, P. Grămescu, cap. A. Berlescu, Al. Racovitză Premiul Primăriei București: E. Mendl; Premiul Prefecturii de Poliție: T. Marinescu.

ANUL SATIRIC

Corbii

Speculatorii...

Capitalul și munca

Pacea. — Dacă s'ar împăca amândoi, plugul ar trage brazda.

Pactul de garanție parțial

Mâna cealaltă, rămasă liberă,

o întinde Germania spre

Polonia și Austria...

Discuție politicoasă

Cum? Nu ești partizanul armonizării
sociale, imbecilule?

Demonstrație...

Iată dovada făcută că aceste greutateți nu
sunt de carton!

Căderea guvernelor Herriot (francez) și Mac Donald (englez)

Se clătește pe panglică: In amintirea timpurilor când domnea pacifismul democratic! („Izvestia“).

Incetarea rezistenței pasive

Germanul în Ruhr: „Kamerad!“ („Louisville-Courier-Journal“).

Alegerea lui Hindenburg

Hindenburg: Voi lucra pentru M. Voastră. Voi opera republica, cum am operat Rusia la Tannenburg! (Vorwaerts).

Competițiunile internaționale în China

O voce: Nu vă bateți copii ai cerescului imperiu! Prăjitura voastră va fi împărțită între cei doi!

Lupta împotriva pasiunilor. — „In lupta împotriva pasiunilor se pune la încercare forța noastră de rezistență“ (Ch. Richet).

Jocurile de noroc. — „Jucătorul spune: „pot într-o oră să câștig ceea ce o muncă continuă de 6 ani nu mi-ar putea procura“. Și această speranță, care adeseori se îndeplinește, îl absoarbe. El pierde tot simțul realității. Probabilitatea pierderii, care îl va ruina, pălește în fața probabilității câștigului, care poate să-l îmbogățească.

„In tot cazul pentru jocurile de noroc mi se pare că victoria e mai ușoară decât te abții cu desăvârșire dela joc“ (Ch. Richet).

Prețurile diferitelor articole de consumațiune (România)

ARTICOLE	M E D I A						CREȘTEREA LA % Comparativ cu 1914=100		
	1922		1923		1924		1922 comparativ cu 1914=100	1923 comparativ cu 1914=100	1924 comparativ cu 1914=100
	Lei	B.	Lei	B.	Lei	B.			
<i>Păsări vii:</i>									
Gâina	29 75		42 50		51 85		1533	2190	2672
Răța	30 35		44 65		53 75		1686	2480	2986
Gâsca	59 62		90 75		89 85		1785	2717	2690
Curcanul	98 65		150 —		172 25		1324	2013	2312
<i>Carne:</i>									
Vacă	10 41		15 —		20 60		1156	1666	2288
Porc	17 68		27 95		33 95		1622	2564	3114
Slănină	36 16		57 45		65 35		1721	2735	3112
Șuncă	45 52		73 35		89 50		—	—	—
Mezeluri	29 65		40 50		53 95		—	—	—
<i>Produse animale alimentare:</i>									
Ouă	121 14		150 —		200 —		1771	2192	2924
Lapte dulce	3 86		5 85		8 25		1102	1671	2356
Unt proaspăt	50 38		74 55		94 50		1468	2444	3888
Unt topit	53 60		84 0		122 55		1363	2150	2863
Untură	45 45		65 65		69 55		2456	3548	3759
Brânză albă	25 20		35 85		46 75		1377	1959	2554
<i>Alte produse animale:</i>									
Lumânări de stejar	31 50		38 35		32 35		—	—	—
Săpun de rufe	23 60		33 55		32 65		2575	3645	3549
<i>Derivate de cereale:</i>									
Făină albă	6 80		8 —		11 45		—	—	—
Făină neagră	4 50		5 35		7 85		—	—	—
Pâine cal. I	5 45		6 75		9 85		1671	2100	3074
Pâine cal. II	3 50		4 35		7 —		1296	1611	2592
Mălaiu	3 —		4 75		5 65		2217	2795	3322
Tărâțe de grâu	2 —		2 65		3 85		—	—	—
Cartofi	2 —		2 95		4 55		1446	1966	3033
Ceapă	3 —		3 —		5 95		1209	1209	1742
Fasole albă	4 19		8 25		12 55		1351	2661	4047
<i>Îmbrăcăminte și încălț.</i>									
Stofă cal. ordinară	160 —		208 —		220 —		—	—	—
Un costum gata	1045 —		1655 —		1645 —		—	—	—
Ghete de box	402 23		495 —		556 —		—	—	—
<i>Cereale:</i>									
Grâu	341 60		414 —		545 —		—	—	—
Orz	284 21		359 60		420 —		—	—	—
Ovăz	285 64		360 —		487 —		—	—	—
Secară	310 54		340 —		478 —		—	—	—
Porumb	327 33		395 —		450 —		—	—	—
<i>Coloniale:</i>									
Zahăr cubic	28 20		39 50		52 55		2256	3160	2604
Zahăr tos	24 81		36 25		29 75		—	—	—
Orez	20 —		26 75		25 35		3422	4590	4296
Ceai	98 10		178 50		194 50		—	—	—
Cafea	65 25		99 25		107 50		2058	3140	3391
Măslină	29 25		45 85		52 50		2378	3750	4903
Untdelemn	44 98		59 —		55 —		1980	2590	2422
<i>Combustibil:</i>									
Lemne de fag	41 86		72 —		85 50		1288	2215	2624
Spirit denaturat	17 99		23 20		28 —		—	—	—
Petrol	2 77		4 25		6 —		1154	1770	2500
Benzină	4 34		6 75		10 35		—	—	—
<i>Material de construc.</i>									
Var	161 —		204 35		210 —		2017	2554	2625
Ciment	228 —		284 95		310 —		—	—	—
Cărămizi	949 47		1319 —		1425 —		—	—	—
<i>Indice general</i>	—		—		—		1708	2500	2983

VIATA GOSPODAREASCĂ ¹⁾

de I. Popescu-Băjenaru

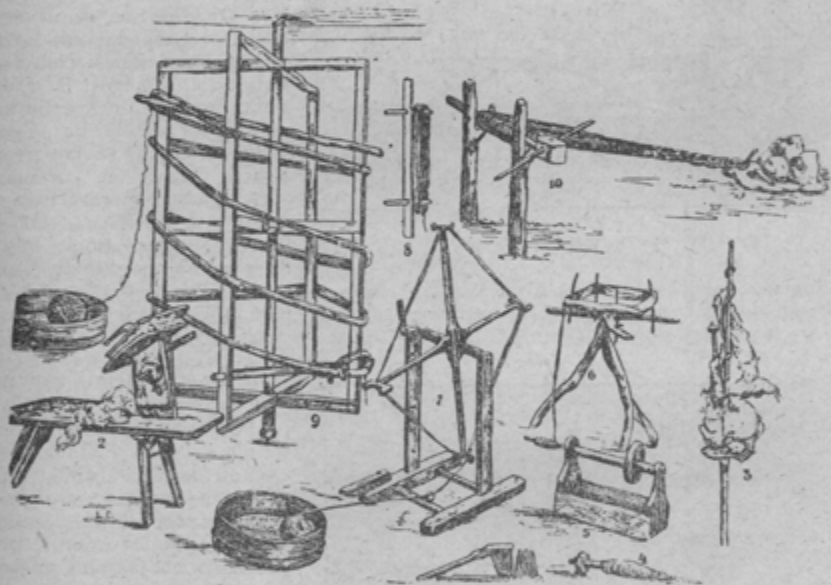
1. Indatoriri gospodărești — O gospodărie cum cere socoteala nu poate fi îngrijită numai de bărbat, ci se simte nevoie și de mâna pricepută a femeii — bineînțeles a femeii gospodine, — căci sunt anume lucrări, cari se potrivesc bărbatului, altele cari sunt de seama femeii, și unele de cari pot îngriji: și bărbatul, și femeia — în tovărășie.

De pildă: *greul plugăriei, îngrijirea vitelor, îngrijirea pomilor, a viței de vie, lucrările din jurul casei*: cad sub mâna bărbatului.

Economia casnică curățitul rușdriei, cârpițul ei, țesutul pânzei, creșterea păsărilor și a gâdăcilor de mătase: cad pe seama femeii.

Cultura legumelor, creșterea albinelor, păstrarea legumelor și a fructelor: sunt lucrări la cari bărbatul și femeia se ajută împreună.

2. Rânduială muncii plugărești. — Plugarul adevărat și harnic are de lucru în tot lungul anului. Una din grijile sale statornice este buna întreținere a vitelor de muncă.

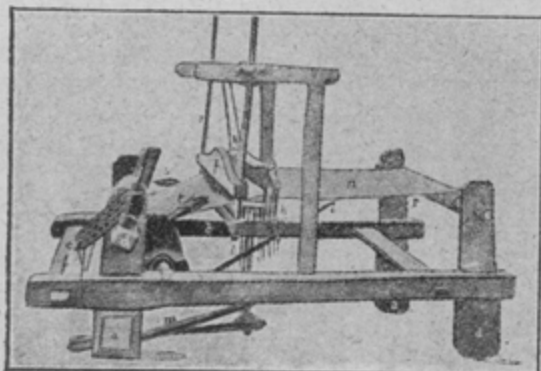
Unelte de țesătorie casnică.

Îngrijirea vitelor de muncă. — Potrivit vremii: iarna trebuie să le adăpostească de ger; iar vara, să le ferească de prea multă căldură. Adăpostul vitelor trebuie păstrat curat ca și locuința omenească. Vitele fiind silite să-și facă nevoile unde se întâmplă, datoria gospodarului e să le curețe neîncetat adăpostul. În privința hrănilii, trebuie să le dea atât cât socotește că pot mânca: să nu facă nici risipă, dar nici sgârceit să nu fie. Să le adape la timp, și niciodată, când sunt prea obosite. Să le păzească să nu mănânce trifoi sau lucernă verde; și, mai ales, să nu le dea apă după aceea, căci li se umflă stomacul și mor. Când le pune la lucru, să nu le îngreuneze munca peste măsură. Să nu le împovăreze peste cât pot duce. Ele n'au grai, să-și spună păsul, dar și ele simt ca și omul; și dacă nu-și pot spune durerea, trebuie s'o pricepem noi.

1) Extras din excelenta lucrare a d-lui I. Popescu-Băjenaru, „Cartea omului matur“, premiată de Academia Română și de Casa Școalelor.

Îngrijirea celorlalte animale din jurul casei. — Pe lângă casa omului mai trăiesc și alte animale, afară de cele de muncă. Acestea trebuiesc îngrijite după felul fiecăreia. *Oile și caprele*: hrănite și adăpate la vreme, mulse la timp, adăpostite în staule încăpătoare și des curățate, tunse după ce a trecut frigul. *Porcii*, de asemenea trebuiesc ținuti din hrană; iar vara să aibă totuși un ungher al curții groapa lor de nomol, căci fiind animale foarte curate, le place să se îmbăieze toată ziua.

Cultura legumelor este iarăși o avuție a gospodăriei, fiindcă legumele îndestulează casa. Rușine pentru gospodarul care are o prăjină de pământ și cumpără: ceapă, usturoi, fasole, lăptuci și alte verdeturi, dela zarzavagii veniți de mulțori de prin meleagurile bulgărești. La cultura legumelor, gospodarul e ajutat atât de femeia, cât și de copiii săi, dacă îi are. Acest fel de cultură nu cere

Războiul.

gospodarului decât pricepere și răbdare. Legumele au nevoie de udătură deasă, altfel se usucă, având rădăcinile plăpânde și în neputință să tragă din adâncul pământului udătura de care au trebuință.

3. Grădina de pomi cere ajutorul gospodarului la început, când pomii trebuiesc băligăriți și săpați la rădăcină, curățați de crăcile uscate și de casele de omizi. Prin *Februarie* se fac gropi pentru pomii ce urmează a fi răsădiți, lucrare care se săvârșește în *Martie*. Tot în *Martie* se încep unele feluri de altoiri și se ung tulpinile pomilor mai tineri cu zeamă groasă de var stins, amestecată cu puțină funingine, sau cu piatră vântată. De asemenea se sapă pământul dintre pomi. Prin *Aprilie* se curăță pomii de omizile cari au înviat, și se continuă cu altoirea diferiților pomi, lucrare ce se face până prin *August*. În *Iulie* se sapă și se udă pomii cu rod mult. Se curăță tulpinile de lăstarii tineri. Începând de prin *Iunie*, unii pomi rodesc. La adunarea roadelor trebuie să se caute să nu se strice crăcile. De-acum până în toamnă, gospodarul începe să simtă folosul muncii lui, căci, la rând, fiecare fel de pom își plătește îngrijirile cu roadele sale.

Casă țărănească din Banat.

4. **Vița de vie** aduce gospodarului frumoase parale, dacă știe s'o îngrijească. Fiind o plantă plăpândă, ea se îngroapă toamna și se desgroapă primăvara. Din rodul viei, pe lângă strugurii cel minunați, gospodarul are câștig din vânzarea vinului scos din zeama strugurilor. Cultura viei este o îndeletnicire plăcută, care nu trece peste puterile omului.

5. Albinăritul sau creșterea albinelor este iarăși o îndeletnicire ușoară și folositoare pentru gospodarul datat cu munca. Stupii păstrați la adăpost în timpul iernii, sunt scoși cam spre sfârșitul lui *Aprilie* în *prisacă*. Se seamănă în jurul prisacii flori mirositoare, din cari albinele să-și poată culege mierea; hrana lor din fiecare clipă. Prin *Mai* și *Iunie*, albinele încep a roi; deci, stuparul trebuie să stea gata a închide roiurile în alți stupi goi. În *Septembrie*, gospodarul ia mierea de prisos, pe care harnicele albine au adunat-o pentru el. În *Octombrie*,

vremea se răcorește și stupii se pun la iernat în locuri ferite de șoareci, cari, pătrunzând în stupi, pot face mult rău albinelor amorțite.

6. Creșterea păsărilor este o îndeletnicire foarte plăcută gospodinelor harnice. O curte de gospodărie plină de pasări, ca: găini, găște, rațe, curci, bibilici și alte soiuri de pasări, e dovada cea mai învederată, că stăpâna casei își înțelege rostul gospodăresc. Dela pasări avem carne și ouă, din cari: se hrănesc și cei ce le prădesc, și se scot și bani, vânzându-le celor ce nu au putința să se îndeletnicească cu această ocupație gospodărească.

7. Creșterea gândacilor de mătase e și azi o îndeletnicire, răspândită pe la sate; dar numărul gospodinelor cari prețuiesc folosul acestei ocupațiuni, s'a micșorat din ce în ce, mai ales de când ne vin de prin alte părți tot soiul de stămburi, chimbrică și alte putregăituri de cărpe. E drept că cere nițică bătae de cap, dar gospodina care îngrijește de gândaci, capătă drept răsplată mătasea pe care o țese și cu care se mândrește apoi, după ce bieții gândaci și-au plătit îngrijirea.

8. Păstrarea fructelor și legumelor este iarăși o îndeletnicire de seamă în rostul gospodăresc. Legumele și fructele păstrate sunt folosite ca hrană pentru familia gospodăriei. Această ocupație cere la muncă: și pe bărbat, și pe femeie. Fructele și legumele pot fi păstrate sub diferite forme: uscate, conservate și naturale. Uscate se păstăiează legumele, ca: fasolea, mazărea, bobul, linte, etc.; sau fructele ca: prunele, caisele, strugurii, etc. Conservate sunt: murăturile, ardeii, varza, dulcețurile de fructe diferite, compoturile, magiunul, bulionul de pătlăgele roșii și de ardei, etc.; iar verzi pot fi păstrate: merele, perele, strugurii, pepenii și altele.

9. Economia casnică stă în mâna femeii, care, dacă e cumpătată, chibzuită și ține la rostul ei gospodăresc, cântărește fiecare para pe care o cheltuiește și nu caută să-și închidă banul pe tot soiul de nimicuri fără folos.

Rânduiala gospodărească mai cere femeii, să-și împartă timpul în așa chip, ca nici o clipă să nu treacă nefolosită.

Curățenia casei și a locuinței, iarăși este un semn fericit că gospodina a celei case își pricepe rostul casnic.

Prevederea este de asemenea o însușire cu care, nu toate femeile sunt înzestrate. Fără prevedere, nimic nu se va găsi în casă și nimic nu se va putea încheia la vreme. Gospodina e datoră să vadă de toate treburile casei și să-și agonisească din vreme lucrurile ce-i pot fi de folos.

Paza întregii gospodării rămâne tot în seama gospodinei. De asemenea și curățenia locuinței, lucrurilor din casă, etc., cad tot în seama ei. Spălatul rufelor, cârpițelor și al hainelor, țesutul pânzei, pregătirea mâncării pentru hrănirea familiei gospodăriei; toate sunt lucrări cari cad în sarcina femeii.

Îngrijirea curățeniei din jurul casei și din ogradă, cad deopotrivă: atât pe seama gospodăriei, cât și pe seama soției și a copiilor, dacă au. Această curățenie cere: stropitul și măturatul curții, căratul gunoierului și bălăgarului la câmp pentru îngrășatul ogoarelor, rânduirea lucrurilor din curte, așa ca să nu se supere privirea cu neorânduiala lor.

Toate aceste îndeletniciri gospodărești sunt amănunțit cuprinse în cărți scrise într'adins pentru folosul oricui. Ar fi de dorit ca toți gospodarii să aibă în casele lor astfel de cărți, cari sunt sfetnicii cei mai credincioși pentru împlinirea îndatoririlor gospodărești.

Ferice de cei ce nu se dau robiți lenei și pot să îngrijească de buna întocmire și îndestulare a gospodăriei lor. Și mai ferice de cei ce-și trag învățăturile unei înțelepte conduceri a gospodăriei, din cărți. Cărțile bune sunt cei mai aleși și mai credincioși prieteni ai omului. Nu disprețuiți pe acești prieteni!

Calendarul vânătorilor

arătând epocile în cari vânătoarea fiecărei specii de vânat este îngăduită sau oprită

Iunie	Iulie	August	Septem- brie	Octom- brie	Noem- brie	Decem- brie	ianuarie	februarie	Martie	Aprilie	Maiu
			I E P U R I				14 Ian				
		P O T Â R N I C H I									
		Prepara- turile,	ite Cârstel, Cocoșari	Porumbel, (Sturzi)		14 Ian					
	L E B E D E, G Â Ș T E, R Â T E								4 Mar		
	SITARI, și alt vânat de	BECAT	NE,	CIOV	LICI	(Nagă în a	ti), CO	CORI	Apr.		
		FĂZĂ ALUNA	I. GAINI (Erunci)	DE		14 Ian					
		COCOȘI (ambele specii)	și GĂINI (ambele specii)	DE MONT		14 Ian				2 April Cocoșii lor	14 Mai
		DROPII, SPURCĂCI								Cocoșii lor	
CERBI, CĂPRIOARE (Tapi)											
			CĂPRIOARE (Caprele)								
C A P R E L E N E G R E											
URȘI, D.	PORCI HORI	MISTREȚI și toate an-	REȚI	RAȘI, malele	URȘI, strică	VULPI, oare	I, PIȘI, pășă	CI SĂ răpiti	ALBAȚI re	CE	(Mâțe)

Toată lumea admiră „chicul” nostru cavaleresc !...

DORUL DIN PADURE

de LEONTIN ILIESCU.

Printre frunze, printre ramuri,
Binecuvântări de soare...
Păsări, fel și fel de neamuri,
Cântă 'n codru visătoare.

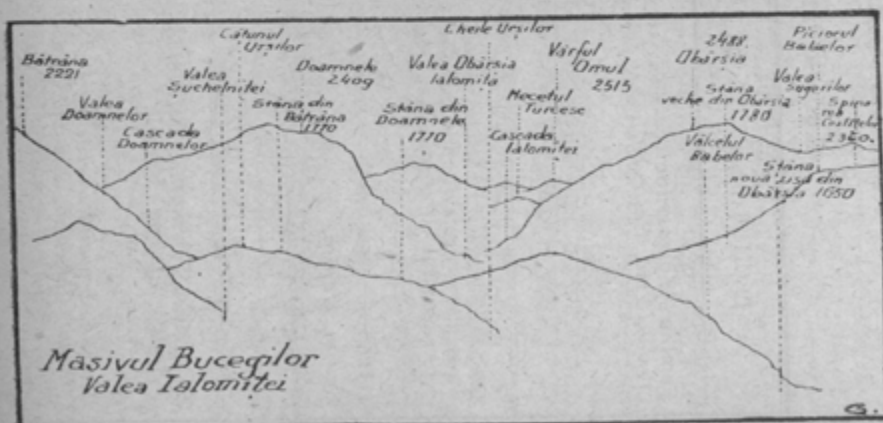
De departe, dinspre stând,
Vine-o doină de păstor —
Primăvara nu-i stăpână
În pădurea fără dor.

Unde-i dorul din pădure
Ce-l visau privighetoare?
Au venit ca să mi-l fure
Sburători din altă zare...

Și de-atunci sublima zână,
Printre arbori seculari
Plânge — nu mai e stăpână
În pădurea de stejari.

Noapte cu lună pe Olt.

PRINCIPALELE SPECII DE PEȘTI DIN APELE ROMANEȘTI

Ape curgătoare, lacuri, bălți, eleștee, lagune și Marea Neagră

SPECIILE DE PEȘTI	CARACTERISTICĂ	A P E	OBSERVAȚIUNI
Familia Acipenserilor: <i>Morun</i> , <i>Nisetru</i> , <i>Vizd</i> , <i>Păstruga</i> , <i>Șip</i> , <i>Cega</i> .	Migratori. Viza și cega trăiesc împreună. Morunul și Nisetru trăiesc în gropi, unde pământul e pietros.	Marea Neagră, Dunăre.	Mare valoare comercială. Ierle de morun foarte apreciate. Pescuit mare la gurile Dunării și în Delta. Cega s'a localizat în Dunăre.
<i>Chefalul</i> (3 specii: chefalul cu capul mare; chefalul cu nasul ascuțit; chefalul cu coada lată). <i>Pătarinul</i> .	Migrator. Pește sprinten, tomător. Comestibil.	Marea Neagră, lacurile litorale, lagune.	Pescării mari la Razim, Sinoe, Caranasuf, Tuzla, Zmeica, Lechova Babadag, Hagighiol, Dranov, Sf. Gheorghe, Talageac, Mangalia. Ierle de chefal apreciate în comerț.
<i>Calcan</i> , <i>Hamsii</i> .	Migratori. (Ovălătorii mici).	Marea Neagră, lacuri.	Pescuit important în regiunea Constanței.
<i>Păstrăvul</i> .	Ovălătorii mici. Comestibil.	Părae mari.	În Bistrița se găsește la gura pâraelor. Pește delicios.
<i>Sglăvoacea</i> , <i>Grindeul</i> , <i>Boisteanul</i> , <i>Beldița</i> , <i>Lipaniul</i> , <i>Mrenele</i> .	Ovălătorii mici. Comestibili.	Părae mijlocii și mari.	Lipaniul se găsește în Bistrița, pe la Dorna-Broșteni. Se pescuiește la gura pâraelor.
<i>Loștrița</i> , <i>Scobâitul</i> , <i>Porcușorii</i> , <i>Boisteanul</i> , <i>Chisicarul</i> , <i>Molanul</i> , <i>Moletele</i> , <i>Mihalțul</i> , <i>Sugaciul</i> (Nouă Ochi).	Ovălătorii mici. Comestibili.	Apele de munte: Bistrița, Olt, Lotru, Trotuș, etc.	

<i>Crap</i> (Grăpcean, ciortănică, ciortan).	Pacinic în eleste; migrator în Dunăre; sălbatec, trăiește în cărduri. Comestibil.	Eleste; Dunăre, ape dulci.	Face călătorii periodice între albie și bălți și din bălțile Deltei în bălțile din susul Dunărei; gurile Dunării.
<i>Caracuda, Blehnița, Pleava, Țiparul, Pietroșelul, Pălămida de bălă.</i>	Comestibili.	Baltă; brațele moarte ale Dunării.	
<i>Anquila.</i>	Migrator. cetadrom.	Dunăre, Mare.	Între în mare spre a se reproduce.
<i>Cleanul, cleanul lungueț, loștrița, fusarul.</i>	Comestibili.	Răuri, Dunăre.	
<i>Guvădii</i> (26 specii).	Sedentar, comestibili.	Mare, Dunăre, bălți. Trăiesc lângă coaste.	Pielea lor fiind prevăzută cu cromatofori, imită culoarea fundului, ca să nu fie zăriți.
<i>Scumbii mici</i> (2 specii).	„	„	
<i>Bibănul, Șalăul</i> (2 specii). <i>Aspro</i> (2 specii). <i>Acerina</i> (2 specii). <i>Somnul, Avatul, Ștucă, Petromyzon.</i>	Răpitori. Comestibili.	Dunăre, Gurile Dunării.	Pescuit mare de șalău, somn, știucă.
<i>Babușea, Văduvița, Plătica, Cosacul, Sabăta, Scobarul.</i> (Specii inferioare)	Comestibili.	Bazinul Dunării; bălțile Dunării.	Servește la hrana populației sărace. Sunt mâncați de peștii răpitori.
<i>Mreana, Porcușorul.</i>	Migratori. (Călătorii mici). Comestibili.	Părae de munte; râuri.	Uneori pătrund în mare, la gurile Dunării.
<i>Scumbiile mari de Dunăre.</i>	Migratori. (Călătorii mici). Comestibile.	Apa salmastră, Dunăre.	
<i>Scumbiile de mare</i> (Cirus), <i>Barbunii, Stavridele, Aterine, Lușar</i> (Leșer) <i>Pălămida, Peștele lui Solomon, Bacalao, Rădănuța de mare, Sparos, Smaridele, Lapina.</i>	Migratori. Comestibili.	Marea Neagră; nu intră în apele interioare.	

SPECIILE DE PEȘI	CARACTERISTICĂ	A P E	OBSERVAȚIUNI
<i>Helul, Torient (Tonul), Peștele cu spată, Barbul roșu, Dulgherul, Sardină, Șipul, Lavrak (Leveç), Dorada, Milacopul.</i>	Migratori. (Călătorii lungi).	Marea Egee. Marea Neagră.	Vin în cantități mari pe coastele românești ale Mării Negre.
<i>Carasul, Limul, Ocheana, Roșoara.</i>	Sedentari. Comestibili.	Bălți.	
<i>Obleții (Ocleii).</i>		Ape curgătoare.	Solzii servesc la fabricarea perlelor false.
<i>Paciosul, Platarinul.</i>	Migratori. Comestibili.	Lacuri. Ape curgătoare. Marea Neagră.	
<i>Dracul de mare, Boul de mare, Scorpia de mare, Golca, Zărganul.</i>	Migratori (călătorii mici) Comestibili.	Marea Neagră. Trăiește lângă coastă.	Pescuit neînsemnat.
<i>Cambula.</i>	Sedentar. Comestibil.	Trăiește lângă coastele mării Negre.	„
<i>Bălos, Tărădiori, Ghelmez (moș), Boarcă, Plătică de Zna gov, Pleavă de neam.</i>	Sedentari. Comestibili.	Lacul Zna gov.	Pescuit mic.

Calendarul pescarilor

arătând epocile în care pescuitul fiecărei specii de pește este îngăduit sau oprit

Speciile de pești	ANOTIMPURILE												Dimeas. minimă cm.
	Ianuarie	Februarie	Martie	Aprilie	Mai	Iunie	Iulie	August	Septembrie	Octombrie	Noembrie	Decembrie	
<i>Morun</i> (<i>Acipenser huso</i>).				X	X								100
<i>Nisetru</i> (<i>A. Guldensstäed</i>).				X	X								80
<i>Păstrugă</i> (<i>A. Stellatus</i>).				X	X								60
<i>Bogsar</i> (<i>A. Gmelini</i>).				X	X								50
<i>Cegă</i> (<i>A. Ruthenus</i>).				X	X								30
<i>Viză</i> (<i>A. Schypa</i>).				X	X								80
<i>Șalău</i> (<i>Luc. operca</i> Sandra, <i>volgensis</i> și <i>marin</i>).				X	X								30
<i>Crap</i> (<i>Cyprinus carpio</i>).				X	X								30
<i>Lin</i> (<i>Tinca vulgaris</i>).				X	X								20
<i>Mreană</i> (<i>Barbus fluviatilis</i>).				X	X								25
<i>Scobar</i> (<i>Chondostroma nasus</i>).				X	X								20
<i>Cosac</i> (<i>Abramis Brama</i> și <i>ballerus</i>).				X	X								20
<i>Platică</i> (<i>Blica Argiro leuca</i> și <i>Bjorncka</i>).				X	X								20
<i>Caracudă</i> (<i>Carasius vulg.</i>).				X	X								15
<i>Văduviță</i> (<i>Leuciscus virgo</i>).				X	X								20
<i>Raci</i> (<i>Astacus fluviatilis</i> și <i>leptodactylus</i>).				X	X								8
<i>Babușcă</i> (<i>Scardinius erythrophthalmus</i>).				X	X								15
<i>Păstrăvi</i> (<i>Salme fario lin</i>).										X	X	X	20
<i>Biban</i> (<i>Thimalus vestlifer</i>).				X	X	X							25
<i>Lostritu</i> (<i>Salmo huco</i>).				X	X	X							40

Conform art. 20 din legea pescuitului și art. 20, 21 și 22 din regulamentul ei este absolut interzis pescuitul speciilor de pești sus numiți și al racilor în epocile corespunzătoare, precum și în cazul când nu ar avea măsură minimală. Spațiile goale arată lunile în care pescuitul este permis; iar cele liniate arată epocile în care pescuitul este interzis.

Icrele de morun și de nisetru. — Sunt foarte căutate în comerț. Prepararea acestor icre se face cu multă îngrijire în cherhanale. Icrele de morun și nisetru se prepară în mai multe feluri.

Icrele moi, sau puțin sărate, sunt icrele ajunse la maturitate (fiecare boabă e învelită într-o piele). **Icrele tescuite,** sunt icrele abia formate în ovarii (boabele mici, pielea subțire). De oarece aceste icre nu au rezistență, se tereuesc. Icrele moi se prepară astfel: se taie ovarele în bucățele și se scot boabele din piele. Boabele sunt strecurate printr'un ciur rar; apoi boabele se sărează cu sare fină (50 gr. sare la un kgr., vara; iarna, 10 gr. la 1 kgr.). După această operație, boabele sunt curățate cu o măturică, de diferite corpuri străine și apoi se pun în cutii de tinichia speciale, cu o lopoțică de lemn. Când boabele de icre nu sunt bine coapte, se face o saramură, în care se pun bucăți de gheață și se toarnă într'un ciubăr. Deasupra ciubărului se așează priboiul. Icrele se trec apoi prin priboi și ele cad, în ciubărul cu saramură, de unde extrag sarea necesară.

Icrele tescuite se prepară tot cu ciubărul și priboiul. Icrele se pun apoi la teasc, în saci

Icrele zise de „Taigan“, se prepară tot ca cele tescuite; dar sacul, odată scos din teasc, se înmoaie în ceară topită.

Icrele de viză de cegă și de păstrugă, foarte bune la gust, dar sunt inferioare celor de morun și nisetru.

Icrele de chefal. — Icrele de chefal sunt foarte gustoase și de aceea au o mare valoare comercială. Ele se prepară astfel:

Se scot ovarele din chefal, se sărează în saramură, se întind pe o scândură spre a se usca la soare. După ce s'au uscat bine, se pun perechiile de ovarii una peste alta, se acoperă cu o pânză albă și se înmoaie în ceară albă topită, apoi se închid ermetic, spre a nu pătrunde aerul. După câțiva timp icrele de chefal sunt puse în vânzare.

Icrele de crap și de știucă. — Aceste icre se scot cu băgare de seamă și se pun într'un butoiș, spre a li se scoate pielețele boabelor. După aceea se sărează icrele și se pun în butoișe speciale, după ce au fost bine bătute.

Icrele „tarama“. — Sunt icrele amestecate ale peștilor din speciile Ciprinoidae (afară de icrele mreanei, care sunt otrăvitoare). După ce se bat bine cu priboiul, se sărează și se pun în butoișe speciale.

Ele sunt de calitate inferioară.

MĂSURI PESCAREȘTI. — Un stânjen = 140 m. — 150 m. — „Brațul“, distanța dela vârful degetelor până la umăr. — „Cotul“, distanța dela vârful degetelor până la cot. — „Palma“, distanța între degetul mic și cel mare, când palma e deschisă. — „Deget“, lățimea unui deget. — „Pasul“ — pentru măsurat distanțele mici. — „Voicuri“ (numărul împietiturilor cu papura). — pentru măsurat înălțimea gardurilor. După înălțimea corpului pescarilor măsoară adâncimile mici ale apei și cu „stânjenul pescăresc“, adâncimile mari.

CEL MAI BOGAT OM DIN LUME

În 1885 trăia la Dearborn (Michigan, Statele-Unite), un tânăr de 22 ani, căruia tatăl său, i-l dăruise un petec de pământ păduros. Tânărul acela se numea Henri Ford. La vârsta de 12 ani Ford fabricase un ciasornic; la 17 ani, obținuse brevetul de mecanic. Ford avea geniul mecanic. El părăsi cu soția sa, pădurea dăruită de tatăl său și se instală în Dearborn, unde se angajă cu 45 dolari pe lună, într-o uzină electrică.

Sâmbăta și Duminica el se ocupa cu fabricarea unei trăsurii-automobil. În scopul acesta Ford a consultat și pe Edison. În 1893 automobilul lui Ford era construit și mașina aceasta se putea mișca pe drumuri. În 1903 s'a fondat „Ford Society“; iar după patru ani, *Societatea automobila din Detroit*, care deveni apoi marca *Cadillac*. Ford, nemulțumit de modul cum lucra această societate, vroia să aibă mâinele libere și să ajungă patron. Și așa se născu marile uzine „Ford“, care în primul an de funcționare au fabricat 1.500 de automobile; după zece ani, 10.000; în 1912, 168.000; în 1907, 100 pe zi; apoi, în anii următori, 1.000 pe zi și în cursul anului 1924-25, 4.000 pe zi. Henri Ford a avut meritul să înțeleagă înaintea altora că automobilul nu trebuie să fie un vehicul de lux, ci un mijloc ieșnic și practic de transport pentru orice om. De aceea el a lansat automobilul eficient, popular, compus din 500 piese. Azi, Ford e omul cel mai bogat din lume.

ROMÂNIA AGRICOLĂ (CEREALELE)

Suprafața arabilă, 12.541.971 ha. (42,5 %, din suprafața totală a țării).

Grâuul e cultivat pe o întindere de 4 mil. ha. (14,3 hl. la hectar; greutatea mijlocie la hl. 77 kgr.). Cantitatea aproximativă: 4 milioane tone. Speciile: *Triticum Sativum*; *Triticum Durum* (arnăut). Cel mai bun grâu în nordul Moldovei, sudul Basarabiei, jud. Ialomița, Banat. Consumația internă: 2 milioane tone.

Dacă pământul arabil ar fi bine cultivat, producția grâului ar putea crește cu 25 %.

Trebuie ca țăraniile noștri să cultive mai mult grâu, de oarece în ultimii ani s'a mărit numărul consumatorilor de pâine, atât în țară, cât și în toată lumea.

Porumbul e cultivat normal pe o suprafață de 4 milioane ha. (18 hl. la hectar; greutatea mijlocie de hectolitru e de 75 kgr.). 5 milioane tone. Consumația internă: 3 milioane tone.

Orzul se cultivă pe o întindere de 1.400.000 ha. (17 hl. la hectar; greutatea mijlocie la hl., 64 kgr.). Total 1.500.000 tone. Consumația internă: 1 milion tone.

Ovăzul se cultivă pe o întindere de 1.200.000 ha. (22,2 hl. la hectar; greutatea mijlocie la hl., 47 kgr.). Total aproximativ, 1.200.000 tone. Consumația internă, 900.000 tone.

Secara se cultivă pe o întindere de 330.000 ha. (15 hl. la hectar; greutatea mijlocie la hl., 70 kgr.). Total aproximativ, 350.000 tone. Consumația internă 200.000 tone.

Meiul se cultivă pe o întindere de 80.000 ha. (12 hl. la hectar).

Specificarea culturilor din România

Cereale: grâu, secară, orz și orzoaică, ovăz, porumb, mei, hrișcă.

Textile și oleaginoase: rapiță, in, cânepă, floarea soarelui.

Leguminoase: fasole, mazăre, linte, bob.

Plante industriale, tubercule și diverse: sfecla de zahăr, tutun, cartofi, mături, muștar, năut, mac, anison.

Grădinării: varză, ceapă, etc., pepeni, dovleci.

Plante de nutreț: rădăcini de nutreț, fânețe artificiale (trifoi, lucernă, etc.). Fânețe naturale.

Instituțiile de credit agricol

Pentru marii proprietari: Creditul funciar rural. Banca agricolă.

Pentru țărani: Casa rurală. Creditul viticol. Băncile populare. Cooperativele satești.

Epoca recoltelor în toată lumea

Ianuarie. — Australia, Argentina, Chili, Noua Zelandă. — Martie. — Indiile orientale, Egiptul de sus. — Aprilie. — Egiptul de jos, Cipru, Siria, Asia Mică, Persia, Cuba. — Mai. — Algeria, Asia centrală, Japonia, Texas, Florida. — Iunie. — Franța de sud, Spania, Portugalia, Italia, Grecia, Turcia, Statele Unite de sud. — Iulie. România, Franța centrală și de nord, Anglia de sud, Elveția, Germania, Austria, Ungaria, Ucraina, Statele-Unite centrale și de nord, Canada de sud. — August. — Belgia, Olanda, Danemarca, Polonia, Canada centrală. — Sept.—Octombrie. — Suedia, Norvegia, Rusia de nord. — Noembrie. — Peru, Africa de sud. — Decembrie. — Birmania.

Lipsa de voință. — „A nu avea voință, a dormi când trebuie să fii activ e un rău comun multor oameni. tuturor aproape, mai mult sau mai puțin, căci toți avem demonul lenei înfip în creierul nostru. La unii, această absență de voință și de energie e adeseori împinsă atât de departe că ea ajunge aproape patologică. Medicii i-au dat un nume: *abulie*, neputința voinței. Aci, stăpânirea de sine nu consistă de a te opune instinctelor inferioare și pasiunilor furiste, dar de a învinge inerția gândirii și dezgustul pentru acțiune. (Ch. Richet).

Castelul Bran.

Interiorul mănăstirei Sinaia.

(Inversați gravura).

Golful.

Jocul cu arcu.

DICTIONAR UZUAL-ELEMENTAR DE DREPT

de ST. C. BRAILOIU

Avocat

A.

Abandon. Renunțare la un drept; părăsirea unei persoane, a unui animal, a unui lucru.

Ab intestat. (Latinește *ab* = din partea cuiva; *intestat* = fără testament). Se zice de acela, care moare fără să fi făcut testament, în cari caz legea atribuie succesiunea celor în drept.

Ab irato. (Latinește: subînțeles; *homine* = un om mâniat). Locuțiune care se aplică actelor, determinate de ură sau mânie.

Abonament. O convențiune având de obiect, înlocuirea unei plăți succesive prin una globală.

Abordaj. Ciocnirea a două nave din cauză fortuită sau din neglijență; abordajul poate fi fluvial sau maritim, după cum are loc pe fluviu sau pe mare.

Abrogare. Desființarea unei dispozițiuni legale sau regulamentare.

Absență. Disparațiunea unui individ care părăsește domiciliul sau reședința sa, ne mai dând nici un semn de viață și ale cărui bunuri și interese suferă din această cauză. (Cod. Civ. art. 98-126).

Absoluțiune. Când se recunoaște că faptul imputabil inculpatului și a cărui ființă este constatată, nu cade sub previziunile nici unui text de lege. (Cod. Pen. art. 10).

Abuz de autoritate (în contra lucrului public). Fapta unui funcționar public, agent sau însărcinat al guvernului, care face sau dispune a se face, vreun act protivnic legilor, regulamentelor, sau unui mandat al justiției. Delict. (Art. 158 Cod. Pen.).

Abuz de folosință. Exercițarea unui drept peste limitele fixate de lege sau convențiune.

Abuz de încredere. Faptul de a pune de o parte sau de a risipi spre paguba proprietarului, obligațiuni, bani, sau acte cari fuseseră încredințate sub orice titlu, cu obligațiunea de a fi res-

tituite. Delict. (Art. 323 C. Pen.).

Abuz de putere în contra particularilor. Fapta unui funcționar administrativ sau judecătoresc, care abuzează de puterea ce-i dă calitatea sa, obligând o persoană a face sau a suferi un act contrariu legilor. Delict. (Art. 147 Cod. Pen.).

Acaparare. O speculațiune care are de obiect, cumpărarea în bloc a unui fel de marfă dintr-o regiune, pentru a putea fixa un preț, înlăturând orice concurență.

Accesiune. Extinderea dreptului de proprietate prin unirea sau adăugirea unui bun accesoriu, la lucrul principal. Mod de a dobândi. (Cod. Civ. 483 și urm.).

Accident. O întâmplare fortuită care dă dreptul victimei, la o acțiune în daune, având a dovedi culpa făptașului sau riscul profesional.

Achiesare. Recunoașterea de bun a unui act sau unei judecăți, atâta vreme cât se mai poate cere reformarea.

Achitare. (civil). Plată integrală.

Achitare. (penal). Când se recunoaște că faptul imputat nu are ființă, sau că inculpatul nu poate fi răspunzător de acel fapt. (Pr. Pen. art. 10).

Acompt. O plată parțială dintr-o sumă datorită.

Acuzațiune. Aducerea la cunoștința justiției, a unui fapt penal, pentru ca făptașul să-și ia pedeapsa.

Act. (titlu). Un înscris redactat pentru a constitui o probă în justiție.

Act administrativ. Actul unei autorități publice, având de obiect o operație de gestiune, de protecțiune sau de regulamentare.

Act autentic. Actul făcut cu solemnitățile crute de lege, de un funcționar public, care are drept a funcționa în locul unde actul s'a făcut. (C. civ. art. 1171).

Act confirmativ. Actul prin care se validează sau ratifică, o obligațiune izbită de un viciu, care

- putea provoca, o acțiune în anulare sau resciziune. (C. civ. art. 1190).
- Act de autoritate.** Actul unei autorități publice, făcut în vederea unui interes general, asupra căruia, autoritatea nu e ținută să dea socoteală.
- Act recognitiv.** Actul prin care se recunoaște din nou, o obligațiune fie pentru că primul titlu s'a pierdut, fie pentru a întrerupe prescripția, fie pentru vre-o altă cauză. (C. civ. art. 1189).
- Act secret** (contra scrisoare). Un act ascuns prin care se derogă dela un act cu publicitate.
- Act sinalagmatic.** Contractul prin care una sau mai multe persoane, se obligă reciproc. (C. civ. art. 1179).
- Act sub semnătură privată.** Actul pe cari îl redactează părțile, fără intervenția unui funcționar public competent și care are numai semnăturile părților contractante. (C. civ. art. 1176).
- Act unilateral.** Actul prin care una sau mai multe persoane se obligă față de una sau mai multe persoane, fără ca aceste din urmă, să aibă vreo obligațiune.
- Acțiune (civ.)** O cerere adresată justiției pentru a obține, a conserva, sau a recăpăta folosința unui drept.
- Acțiuni.** (obligațiuni). O cotă parte din capitalul social, dintr-o societate comercială.
- Acțiune la ordin,** aceea ce se negociază în baza unei mențiuni făcută pe dosul titlului conținând numele cesionarului.
- Acțiune la purtător** aceea a cărei cesiune se oprează prin simpla cedare a titlului, adică dela mână la mână.
- Acțiune nominativă.** Aceia care se transmite printr-o declarațiune de transfert, înscrisă în registrele societății.
- Adjudecare.** Actul prin care o persoană fie de bună voe, fie silită, procedează la înstrăinarea bunurilor sale.
- Administrațiune.** Totalitatea organelor cari au misiunea, să aplice dreptul administrativ, adică regulile cari conform principiilor fundamentale ale dreptului constituțional, cărmuesc raporturile dintre Stat și particulari și relațiunile reciproce, a diverselor autorități publice.
- Adopție.** Contractul solemn care fără să desfacă legăturile adoptatului cu familia sa naturală, stabilește între el și adoptator, o legătură juridică de paternitate și filiațiune.
- Adulter.** Călcarea credinței datorită de soți. Delict. (C. Pen. art. 269).
- Agenți diplomatici.** Funcționari cari sunt însărcinați, să trateze cu puterile străine, în conformitate cu instrucțiunile guvernului lor și să apere în străinătate interesele națiunii lor.
- Agenți de poliție.** Funcționari cari au misiunea să urmărească și să prindă pe infractori.
- Agenți de schimb.** Persoane atașate pe lângă bursele de comerț, cari au dreptul să negocieze efectele publice și alte efecte cotate, să realizeze în contul altora negocieri scrisori de schimb sau alte hârtii de comerț și să constate cursul.
- Aleatoriu** (contract). Convențiunea reciprocă ale cărei efecte în privința beneficiilor și a pierderilor, pentru toate părțile, sau pentru una sau mai multe din ele, depind de un eveniment necert. (C. civ. art. 1635).
- Alibi** (latinește = în altă parte). Prezența unei persoane în altă parte, decât în aceia în care se bănuia a fi, în momentul când are loc un anumit eveniment.
- Amendament.** O modificare adusă unui proiect de lege, depus în parlament.
- Amendă.** Pedepsă care se aplică în materie criminală, corecțională și de simplă poliție și care consistă în obligațiunea de a plăti o sumă de bani.
- Amnistie.** Măsură care are de obiect să șteargă o anumită categorie de infracțiuni precizate, având de efect, fie împiedecarea oricărei urmăriri, fie desființarea pedepsei.
- Amortizare.** Plata progresivă a unei datorii.
- Anatocism.** Dobânzi produse de dobânzile adăugate, la o sumă împrumutată.
- Anchetă.** Mijloc de procedură, care consistă în a culege mărturiile și informațiuni, în interesul adevărului.

Anchetă în futurum. Cercetarea unui martor, părerea unui expert, recunoașterea unui act scris sau obligațiune, validitatea sau nevaliditatea unui titlu, poate face în caz de urgență obiectul unei cereri. Asemenea constatări pot sluji ca acte probatorii într'un eventual proces. (Pr. civ. art. 66).

Andosare. Mențiune făcută în dosul unui efect la ordin, pentru a se transmite proprietatea altei persoane.

Antichresă (Grec = anti-chresis = contra folosință) contract prin care creditorul dobândește dreptul de a-și apropia fructele unui imobil, remis lui de datornic, cu îndatorire de a le scădea pe fiecare an, din dobânzi dacă sunt datorate și apoi din capitalul datorat. (C. civ. art. 1697).

Antidatare. Specificarea pe un act a unei date anterioare, a celei cari era în mod real, la confecționarea lui.

Anuitate. Plată anuală prin care un debitor, achită dobânzile și capitalul unui împrumut, contractat pe un termen de mai mulți ani.

Anul de doliu. Anul de doliu al văduvei este în sarcina moștenitorilor defunctului soț. Valoarea doliului se apreciază după averea succesiunii.

Apărare. Toate mijloacele pe care părătul le opune acțiunii pormite contra lui, pentru a o dovedi nefundată.

Apărare legitimă. Apărarea este legitimă când este necesară spre a respinge un atac material actual și injust, în contra persoanei; nu se socotește nici crimă nici delict, când fapta va fi săvârșită din cauză de legitimă apărare. (C. Pen. art. 58).

Apel. Cale de atac în fața unei instanțe superioare, contra unei hotărâri pronunțată în primă instanță, având ca scop reformarea.

Apel a minima. Apelul ministrului public, când i se pare că pedeapsa pronunțată de prima instanță unui infractor, este prea mică.

Arbitraj. Jurisdicțiune acordată la simpli particulari, numiți arbitri, prin voința părților sau prin lege, pentru a hotărî asupra u-

nor diferende, ce se pot stinge și pe cale de tranzacție.

Arestare. Ridicarea libertății unei persoane, din ordinul justiției.

Arestarea arbitrară. Faptul de a ordona, de a subscire, de a executa fără calitate, arestarea unei persoane; sau chiar atunci când se poate dispune arestarea unei persoane, însă arestatul va fi reținut, în alt loc decât cel destinat prin lege. (Pr. Pen. art. 588, C. Pen. art. 99 s. urm.).

Arestare preventivă. Arestare ordonată de judecătorul de instrucție, când sunt circumstanțe grave, când arestarea este indispensabilă instrucției, sau este reclamată de un interes al siguranței publice. (Pr. Pen. art. 93).

Arvună. O sumă de bani pe care o parte o remite alteia, la facerea unui contract, în semn de încheiere a contractului.

Asasinat. Omorul comis cu premeditare, sau cu pândire. (C. Pen. art. 226).

Ascendenți sau autori. Numele dat tatălui, mamei, bunicului, bunicii, etc., în opoziție cu seria de rude cari reprezintă urmașii și cari se numesc descendenți.

Asigurare. Contract prin care o persoană se angajează față de o alta (asiguratorul) să-l despăgubească de efectele pagubitoare ale vreunui risc determinat, în schimbul unei plăți stabilite (primă).

Asistență judiciară. Instituția care are de obiect să procure celor lipsiți de mijloace, asistența gratuită pentru susținerea intereselor lor în fața justiției.

Asociațiune (tovărășie). Convențiune prin care una sau mai multe persoane, pun laolaltă cunoștințele sau munca lor într'un scop anumit.

Autorizațiune. Permisuniunea dată spre paguba proprietarului, obli-drept.

Aval. Garanția dată pe o scrisoare de schimb sau pe un bilet la ordin negociabil, de către un al treilea, cari se obligă să achite valoarea, dacă nu ar fi achitată, de primul subscriitor, sau de ceilalți acceptanți.

Avarie. Pagubele suferite de navă sau de mărfuri dela încărcare și până la descărcare.

Avocat. Acela care are profesiunea u-

de a asista persoanele în justiție.
Avort. Naștere prematură provocată prin mijloace criminale. Delict sau crimă.

B.

Balotaj. Scrutinul definitiv, care urmează unui alt scrutin ce nu a dat rezultat.

Bancă. Instituție comercială, care face operațiuni de depozit, de scont, de speculațiune și câte o dată emite hârtie monedă.

Bancrută (faliment). Fapta comerciantului, care este în încetare de plăți. Când faptul e datorit la speculațiune de bună credință însă nenorocite, comerciantul e bancrutar simplu, dacă este de rea credință este bancrutar fraudulos. (C. com. art. 876 și 880).

Beneficiul de inventar. Un mod de a primi o succesiune, care permite moștenitorului, să nu suporte datoriile succesiunii, de cât până la concurența activului.

Bigamie. Fapta aceluia care contractează o a doua căsătorie fără a se desface de prima. (C. Pen. art. 271).

Bilanț. Act care conține enumerarea și evaluarea valorilor cari compun activul unui comerciant cum și starea exactă a datoriilor sale.

Bilateral (contract). Părțile se obligă reciproc.

Bilet de bancă. Inscris garantat de o bancă privilegiată.

Bilet la ordin. Inscris prin care o persoană (subscriitorul) se obligă față de o altă (beneficiarul), să plătească la un termen fix, o sumă de bani fie beneficiarului însuși, fie în ordinul său.

Bonuri de tezaur. Obligațiuni subscrise de ministerul de finanțe plătibile la scandente fixe și producătoare de dobânzi.

Brevet de invențiune. Titlu eliberat de către guvern pentru a se constata dreptul exclusiv al inventatorului, să exploateze pe un timp determinat, descoperirea sau invențiunea sa.

Buget. Actul prin care sunt prevăzute și autorizate veniturile și cheltuielile anuale ale statului, sau ale altor servicii, pe cari

legea le supune la aceleași reguli.

Bunuri. Toate lucrurile capabile să formeze proprietatea unui individ și prin urmare să-i mărească patrimoniu.

Bunuri imobile (nemișcătoare). Bunurile sunt imobile sau prin natura lor (o casă) sau prin destinațiunea lor (animale pentru munca câmpului) sau prin obiectul la care se aplică (o statueta prinsă în zidul unei case). (C. civ. art. 462).

Bunuri mobile (mișcătoare). Bunurile sunt mobile prin natura lor (scaun) sau prin destinațiunea legii (acțiuni ale unei societăți al cărei capital constă în imobile). (C. civ. art. 472).

Bursă. Locul unde se efectuează negocierea efectelor publice, prin intermediul obligatoriu al agenților de schimb; al mărfurilor cu intermediul facultativ al curtierilor de comerț.

C.

Cabotaj. Navigațiune comercială, cari se face între porturile aceleiași țări, sau într-o zonă puțin depărtată de portul de origină.

Cadastru. Registru pe care sunt trecute planurile, măsurătorile și prețuirea proprietăților funciare ale unui stat.

Calendar. Tablou care arată împărțirea anului în anotimpuri, luni, săptămâni și zile.

Calomnie. Este culpabil de calomnie, acela care ar rosti în public prin strigări, cuvinte, prin vreun act autentic sau public, prin scrieri, imprimări, deseme, gravuri, embleme vândute sau expuse spre vânzare, distribuite sau afișate în public, fapte despre un individ, care de ar fi adevărate, ar supune pe acesta la pedeapsa sau măcar la ura sau disprețul cetățenilor. (C. Pen. art. 274).

Caiet de sarcini. Document administrativ în cari se prevede mai dinainte, clauzele impuse antreprenorilor în materie de lucrări, furnituri, etc.

Camera de consiliu. Locul unde judecătorii se retrag, pentru a delibera, asupra procesului cari a fost pledat în ședință. Tot aici se judecă și anumite procese

care legea a hotărât să fie astfel judecate (legea proprietarilor, apel ord. prezidențiale, etc.).

Camera de punere sub acuzare.

Este o secțiune a Curții de apel. Hotărăște cu majoritatea din 3 consilieri cari formează Curtea. Judecă apeluri contra anumitor deciziuni ale jud. de instrc., apeluri la confirmarea mandatorilor de arestare de către tribunale, etc.

Capacitate. Posibilitatea de a face vreun act în viața civilă sau politică.

Captațiune. Intrebuintarea de mijloace artificiale, pentru a obține dela o persoană o liberalitate, fie prin donațiune fie prin testament.

Casare. Anularea de către Curtea de Casație, a unei deciziuni judecătorești — pronunțată în ultimă instanță.

Căsătorie. Intovărășirea legală a bărbatului cu femeia, în vederea fundării unei familii.

Castațiune. Delict pedepsit cu închisoare dela 2 până la 5 ani și amendă până la 50.000 lei. (C. Pen. art. 239).

Cauțiune (fidejusiune). Contract accesorie destinat să garanteze execuțiunea unei obligațiuni; acel cari garantează executarea unei obligațiuni se angajează față de creditor să satisfacă obligațiunea, dacă debitorul nu o satisface.

Cauțiunea judicatum solvi. O cauțiune pe care străinul trebuia să o depună în cazul când intenta o acțiune unui român în fața justiției românești. Această dispozițiune este abrogată în dreptul românesc prin desființarea art. 106 Pr. civ.

Cek. Un înscris care, sub forma de mandat de plată, servește trăgătorului să ridice sume de bani, pentru sine sau pentru un altul, din fondurile disponibile pe cari le are la tras (în genere bancă).

Cenzură. Examinarea prealabilă a publicațiunilor, jurnalelor, pieselor de teatru de către persoane indicate de stat, cari au puterea de a permite sau nu, publicarea sau reprezentarea.

Certificat de bună purtare. Certificat eliberat de primărie atestând că persona interesată, se bucură de o bună reputație.

Certificat medical. Certificat eliberat de un medic constatând existența unei boale. Semnătura trebuie a fi legalizată de circumscriptia polițienească competentă.

Cesiunea bunurilor. Abandonarea stărei sale întregi, făcută de debitorul ce nu poate plăti creditorului sau creditorilor săi. C. Civ. art. 1122.

Cesiunea drepturilor litigioase.

Vânzarea unui drept asupra căruia există un proces sau contestațiune în curs. Judecătorii, membrii parchetului, avocații nu se opt face cesionari de drepturi litigioase, cari sunt de competența Curții de apel în a cărei circumscriptie, își exercită funcțiunea lor sub pedeapsă de nulitate, speze și daune interese. C. Civ. art. 1309.

Cesiunea drepturilor succesoriale. Vinderea de către un moștenitor a drepturilor sale, într-o succesiune deschisă.

Cheltueli de judecată. Cheltuelile făcute în interesul procesului.

Chitanță. Act care constată stingerăa unei obligațiuni.

Citație. Actul prin care o persoană este chemată să compară înaintea justiției ca pârât, prevenit, martor, informator, apelant, intimat, recurent, etc.

Circumstanțe agravante sunt: recidiva, cumulul de infracțiuni, furtul calificat.

Circumstanțe atenuante sau ușurătoare. În afară de cauzele de scuze anume prevăzute de lege în materie penală, mai sunt și alte cauze de micșorare a pedepsei, lăsate cu totul la aprecierea juriului sau a judecătorului corecțional, care se numesc circumstanțe atenuante. C. Pen. art. 60.

Clauză. Dispozițiune specială a unui contract, tratat, testament.

Clauză penală (civil). Clauză prin care o persoană, pentru a garanta executarea unei convențiuni, se angajează ca în caz de neexecutare să plătească anumite daune interese fixate.

Coacuzat. Persoană acuzată împreună cu unul sau mai mulți alții și adusă în același tip în fața judecății penale, care trebuie să hotărască prin același sentință pentru toți.

Cod. Culegre într-o ordine logică a legilor, care cârmuesc o totalitate de dispozițiuni analoage.

Codul Civil. Determină drepturile fiecăruia. Decretat la 26 Noembrie 1864. Promulgat la 4 Decembrie 1864, pus în lucrare la 1 Decembrie 1865. Coprinde 1914 art. mai toate traduse după Codul Napoleon din 1807. S'a mai avut în vedere proiectul Cod. Civ. italian al ministrului Pisaneli precum și legea Belgiană dela 1851.

Redactorii Codului Civil sunt: I. Strat, Papadopol-Calimach, Gh. Vernescu, Gh. Apstoleanu și Alexandru Crețeanu.

Lucrările au ținut dela 10 Octombrie 1864 și s'au terminat la 4 Decembrie acelaș an adică mai puțin de două luni. N'a fost supus debaterilor parlamentare. A suferit modificări: La 1866, 1900, 1906.

Codul Comercial. Determină drepturile și regulile de urmat pentru acte de comerț și comerțanți.

Promulgat la 10 Mai 1887, pus în aplicare la 1 Septembrie 1887.

S'a avut în vedere Codul Comercial al Italiei (1882), decretul italian 14 D-brie 1882, legea germană asupra polițelor din 1848 Cod. Com. german 1872, Igea Belgiană din 1872, asupra gagiului comercial. Modificat 1895, 1900, 1902 și 1906.

Codul de Justiție Militară. Coprinde regulile penale, aplicabile tuturor cari servesc sub drapel.

Pus în aplicare 1881.

S'a avut în vedere Codul justiției militare al armatei franceze din 1857. Modificări 1894 și 1906.

Codul de Justiție specială pentru corpul marinei. Coprinde reguli de procedură penală pentru corpul marinei.

Promulgat și publicat 6 Ianuarie 1884. Luat după „Codul justiției militare pentru armată de mare” francez din 1858.

Codul de procedură Civilă. Determină regulile de urmat, pentru valorificarea drepturilor fiecăruia înaintea justiției.

Pus în aplicare la 1 Decembrie 1865. Modificat fundamental la 14 Martie 1900 și pus în aplicare la 1 Sot. 1900. Modificat 1904, 1905, 1907, 1908 și 1925. (legea accelerării judecăților).

Codul de procedură penală. Determină regulile de urmat pentru descoperirea și pedepsirea crimelor, delictelor și contravențiunilor. Promulgat la 2 D-brie 1864, pus în aplicare la 1 Mai 1865.

S'a avut în vedere codul de instrucțiune criminală francez din 1808.

Modificări: 1867, 1868, 1875, 1886, 1900, 1902, 1907, 1909 și 1913.

Codul Penal. Coprinde crimele, delictele, contravențiunile și pedepsele lor.

Promulgat la 30 Octombrie 1864 pus în aplicare la 1 Mai 1865.

S'a avut în vedere Codul penal prusian din 1851 și cel francez din 1810. Cum și Codul Penal din Moldova (1826) și condica Criminală a lui Barbu Știrbey (1850). Modificări 1874, 1882, 1893, 1894, 1895, 1900, 1910 și 1912.

Codul Silvic. Organizează exploatarea pădurilor, urmărirea și pedepsirea delictelor în materie forestieră.

Promulgat 9 Aprilie 1910, abrogă vechiul Cod Silvic din 1881 care fusese luat din Codul Forestier Francez din 1827.

Copie. Transcrierea literală a unui act scris, numit original.

Comandament. Actul prin care portărelul ordonă unui debitor, să execute o creanță rezultată dintr'un titlu executoriu, înainte de a proceda la calea execuției silite.

Comoștenitor. Acela care este în acelaș timp cu alții, chemat la o succesiune.

Comisar de poliție. Funcționar însărcinat să vegheze în mod preventiv la observarea legilor și regulamentelor, la menținerea ordinii și la siguranța persoanelor și a bunurilor.

Comisie rogatorie. Cererea făcută unei instanțe judecătorești, pentru efectuarea unei lucrări, necesară altei instanțe.

Comision. Retribuțiunea cerută de intermediarii plătiți.

Compensațiune. Stingerea a două datorii cari se operează, când două persoane sunt reciproc creditoare și debitoare una alteia. C. Civ. art. 143.

Competința. Calitatea unei instanțe judecătorești de a soluționa acțiune dedusă în justiție.

Complicitate. Participarea indirectă sau accesorie la o crimă sau un delict. C. Pen. art. 46—57.

Complot. Hotărîrea avînd de obiect să distrugă sau să schimbe forma de guvernămînt, instigațiunile pentru ca cu mîna armată să se atace autoritatea șefului statului, sau să se plănuiască atentat la viața sa, atîtarea la devastări și la masacre.

Compromis. Contract prin care două persoane cari nu se înțeleg, decid să supuipe diferendul lor spre judecare arbitrilor.

Compt curent. Comptul între doi neguțatori, conținînd o serie de operațiuni cari trebuie să se reguleze prin compensațiune la expirarea unei anumite perioade.

Comptabilitatea publică. Totalitatea regulilor aplicabile mînuirii banului public.

Comunicare de acte. Fiecare parte din proces este obligată să comunice celorlalte sau celeilalte părți actele (copii) de cari se servește în susținerile sale.

Comutare de pedeapsă. Inlocuirea unei pedepse grele cu o pedeapsă mai ușoară, la care un acuzat fusese condamnat.

Contractativ (contract). Convențiune cu titlu oneros, prin care fiecare parte se obligă să dea sau să facă un lucru echivalent cu ceia ce i se dă sau i se face.

Comunitate. Regim matrimonial în baza căruia anumite bunuri ale soților sunt comune între ei.

Conciliere. Formalitate impusă soților de a se prezenta în fața președintelui Tribunalului, pentru a se încerca o împăcare, înainte de a începe procedura divorțului în sedință publică.

Concluziuni. Susținerile reclamantului și apărările pârâtului.

Concordat. Înțelegere între un falit și majoritatea creditorilor săi, avînd de efect să se lase din nou falitului, conducerea afacerilor sale.

Concurență nelegală. Orice act făcut cu rea credință de către un comerciant, cu scopul de a aduce o confuziune în profitul său și în paguba altui comerciant.

Condițiune. Un eveniment viitor și nesigur, de existență sau de neexistență căruia, deinde fie îndeplinirea, fie neîndeplinirea unei dispozițiuni sau unei obligațiuni. Acelaș nume îl poartă

însă și călăuza care face din eveniment o cauză de suspensiune sau rezoluțiune. C. Civ. art. 1004.

Condițiune rezolutorie (pact comisoriu). Convențiunea părților expresă sau tacită, avînd de obiect rezoluțiunea contractului în caz cînd una din părți, nu îndeplinește obligațiunile sale.

Conexitate. Legătura strînsă cari există între una sau mai multe pricini și cari cere ca ele să fie judecate de acelaș judecător prin aceeaș hotărîre. P. Civ. art. 110.

Confusiune. Reunirea în aceeaș persoană a calităților de creditor și debitor.

Conflict de jurisdicțiune. Lupta între două instanțe judecătorești, cari pretind sau refuză să judece amîndouă, aceeaș afacere.

Consignație. Depunere prealabilă făcută de un debitor într'un oarecare loc sau la o casă publică pe cari legea o determină, fie cu titlu de garanție, fie cu titlu de plată.

Consilieri. Membrii Curților de Apel și ai Curții de Casație.

Consilier judiciar. Persoană desemnată de tribunal pentru a asista pe incapabili: smintiți și prodigi.

Consiliul de administrație. Consiliul format din mai mulți membri aleși de adunarea generală a acționarilor, cari exercită controlul operațiunilor făcute de girantul unei societăți.

Consiliul de anchetă. Consiliu însărcinat să examineze faptele cari pot aduce reformarea ofițerilor, subofițerilor și asimilaților lor. Compunerea lor variază după gradul celui anchetat.

Consiliul de familie. Consiliu format din 5—7 membri, rude ale minorului a căruia pază o are, controlînd pe tutore.

Consiliul comunal. Adunare însărcinată cu administrația afacerilor comunale. Este prezidată de primar.

Consiliul de război. Nume dat fie unui tribunal militar instituit pentru judecarea militarilor fie la o armată în campanie, reunei unei principalilor conducători militari sub comanda șefului, pentru a delibera, asupra situațiunei și a hotărîi asupra măsurilor ce trebuiesc luate.

Consiliul de revizie. Consiliul însărcinat cu examinarea hotărîri-

lor date de Consiliile de război.
Constituția. Legea fundamentală a statului.

Decretată, promulgată și publicată la 1 Iulie 1866.

Este redactată după Constituția Belgiană din 1835.

A fost modificată la 1879. 1884, 1923.

Consul. Funcționar cu reședința în streinătate, însărcinat cu protejirea comerțului și investit și cu atribuțiuni administrative.

Consultațiune. Aviz scris și motivat făcut de un avocat, asupra unei chestiuni juridice.

Contrabandă. Introducerea pe ascuns de mărfuri oprite la import, sau supuse la taxe cu cari se frustează fiscul.

Contract (convențiune). Acordul între două sau mai multe persoane, spre a constitui sau a stinge între ele un raport juridic. C. Civ. art. 942.

Contract aleatoriu. V. aleatoriu.

Contract comutativ. V. comutativ.

Contract gratuit (binefacere) prin care una din părți vroește a procura fără echivalent, un avantaj celeilalte. C. Civ., art. 946.

Contract unilateral. V. Act.

Contract oneros. Acela în care fiecare parte se obligă a da, a face sau a nu face vreun lucru. C. Civ. art. 947.

Contract personal. Se perfectează prin simplul consimțământ al părților.

Contract real. Nu se perfectează decât după predarea lucrului care face obiectul convenției.

Contract solemn. Contractul supus la observarea anumitor forme, cari de nu sunt satisfăcute, atrage nulitatea (căsătorie, adopție).

Contrafacere. Delict comis de acela, care jignește în mod fraudulos drepturile de autor. C. Pen. art. 339.

Contract sinalagmatic. V. Act.

Contradictoriu. Judecățile și hotărârile ce se dau în urma pledoariilor și probelor dezbătute de ambele părți în instanță.

Contrarietate de hotărâri. Deosebirea între două hotărâri date în ultimă instanță în aceeași cauză.

Contravențiune. Infrațiune pedepsită cu pedepse de simplă poliție.

Contribuțiuni directe. Impozite așezate direct pe persoane, proprietăți sau venituri cari se strâng pe baza rolurilor și cari trec

imediat dela contribuabil, la agentul însărcinat cu încasarea.

Contribuțiuni indirecte. Impozite așezate în general pe lucruri de consumațiune și cari sunt indirect plătite de cel ce consumă lucruri supuse impozitului.

Contumacie. Starea aceluia care pus sub acuzarea de crimă, nu se prezintă înaintea Curții cu jurați la termenile fixate, sau care evadează înaintea de verdict.

Cotitatea disponibilă. O porțiune din bunuri, de care o persoană poate să dispue prin donațiune sau testament, când din cauza existenței de ascendenți sau descendenți, nu poate dispune liber de întreaga sa avere.

Cotutor. Persoană însărcinată la tutelă împreună cu o alta.

Creanță. Dreptul de a cere executarea unei obligațiuni, în special plata unei sume de bani.

Creditul rural. Operează împrumuturi ipotecare asupra proprietăților imobiliare rurale, plătibile în anuități.

Creditul urban. Operează împrumuturi ipotecare asupra proprietăților imobiliare urbane, plătibile în anuități.

Crimă. Infrațiune la legea penală judecată de Curtea cu juri.

Cumul. Exercițarea de aceeași persoană a mai multe funcțiuni publice. (Inadmisibil sub regimul nostru legal).

Cumul de infrațiuni. Cazul când același delictant înaintea condamnării, a comis mai multe infracțiuni.

Cupon. Titlu de dobândă sau dividend, aflat la o valoare mobilă și cari se detașază la scadența ce este indicată pe el.

Curatelă. Mandat conferit unui curator.

Curator. Persoană căreia i s'a încredințat mandatul de a gira bunurile și să vecheze asupra intereselor unui incapabil.

Curtea de Casație. Instanța supremă a cărei misiune este să anuleze, sau să confirme legalitatea hotărârilor date în ultimă instanță.

Curtea de Centuri. Instanța superioară administrativă însărcinată să verifice să controleze și să judece, gestiunile contabililor publici, să semnaleze puteri executive și să aducă la cunoștința puterii legislative infrațiunile

mănuitorilor de bani publici la legea comptabilității publice.

Curțile cu juri. Jurisdicțiune populară însărcinată să judece definitiv și fără apel crimele pedepsite dela recluziune și până la muncă silnică. Funcționează pe lângă fiecare Tribunal.

Curțile de apel. Instanța de judecată în fața căreia vin apelurile asupra sentințelor tribunalelor civile, comerciale și de notariat.

D.

Data certă. Capătă actul în ziua în care s'a înfățișat la o dregătorie publică, s'a înscris într'un registru public, din ziua morții unuia dintr-ze semnatori, sau din ziua când ar fi fost trecut chiar în prescurtare în acte făcute de ofițerii publici. C. Civ. art. 1182.

Daune. Orice prejudiciu cauzat altuia.

Doune interese. O sumă de bani destinată să repare un prejudiciu și cari cuprinde: valoarea pierderi suferite prin neexecutarea unei obligațiuni și dobânzile strânse dela data prejudiciului.

Debitor. Persoană care are o obligațiune față de o altă persoană numită creditor.

Decan. Șeful ordinului avocaților de pe lângă un Tribunal.

Decădere. Pierderea unui drept rezultată din neexecutarea unei obligațiuni, sau din neîndeplinirea unei formalități.

Decisoriu (jurământ). Jurământul deferit de o parte celeilalte în cursul unei judecăți și care decide soarta procesului.

Descindere locală civ. Transportul unui judecător la locul obiectului litigios, pentru a furniza tribunalului informațiuni utile cauzei.

Descindere locală pen. Transportarea judeului instructor și a procurorului la locul infracțiunii, în cazul când găsesc necesar acest lucru.

Desistare. Act prin care se renunță la o procedură începută.

Detentor (tert). Persoană care deține nu cu titlu precar, o parte sau întreg fondul grevat de un privilegiu sau ipotecă, fără să fie personal obligat la plata datoriei.

Detențiunea. Pedepsă privativă de libertate și infamantă, desti-

nată mai ales crimelor politice.

Detențiune preventivă. Detențiunea ordonată de judecătorul de instrucție când faptul imputat e grav, când arestarea este indispensabilă instrucției, sau este reclamată de un interes al siguranței publice.

Nu este pedeapsă.

Decret. Act al puterii executive al cărui obiect este asigurarea funcționării serviciilor publice sau executarea legilor.

De cujus. Primele două cuvinte ale locuțiunii juridice „De cujus succesiune agitur“ (acela despre a cărui moștenire se vorbește).

Degradarea monumentelor publice. Faptul de a distruge, dărâma, ciunti sau degrada în totul sau în parte, orice lucru cari servește spre folosul sau podoaba publică și sunt construite de autoritatea publică sau cu voia ei.

C. Pen. art. 206.

Degradațiunea civică. Pedeapsa infamantă care constituie o serie de decăderi; în esență excluderea de la viața publică.

Deliberare. Chibzuirea judecătorilor înainte de pronunțarea hotărârii.

Delict. Infracțiunea care se pedepsește de lege cu: închisoarea corecțională, interdicțiunea onoră din drepturile politice, civile ori de familie și amendă dela 26 lei în sus.

C. Pen. art. 1.

Delict civil (Quasi delict). Orice fapt ilicit, care cauzează vre-un prejudiciu unei persoane.

C. civ. art. 998 și urm.

Denegare de dreptate. Actul unui judecător care refuză sau neglija să îndeplinească datoriile slujbei sale.

Denunțare. Aducerea la cunoștința autorităților competente a unei infracțiuni.

Denunțare calomnioasă. Denunțarea scrisă făcută unei autorități publice sau unui ofițer de poliție judiciară, cu știință că acuzațiunea e mincinoasă.

C. Pen. art. 298.

Depozit. Actul prin care se primește lucrul cuiva, cu obligația de a-l restitui în natură.

Depozitul necesar. Depozitul făcut de o persoană în caz de forță majoră: incendiu, inundație.

Se poate dovedi cu martori.

Depozitul voluntar. Se formează prin consimțământul reciproc al persoanei care face depozitul și al celei care îl primește.

Depoziție. Mărturie dată în justiție.

Desavuare. Acțiunea exercitată de soț cu scopul de a declara adulterin deci nelegitim, un copil născut de soția sa.

Deviz. Tabloul coprinzând prețurile lucrărilor pe care un arhitect, sau oricare antreprenor, sau meșter seriaz se obligă să facă, cum și materialele necesare lucrării.

Dispozitiv. Partea dintr'o hotărâre judecătorească ce cuprinde deciziunea.

Dispozitivul este precedat de considerente (motive) și practica.

Distrugere. Delict. Faptul de a distruge sau degrada cu rea voință și fără drept lucrurile mișcătoare sau nemiscătoare ale altuia.

C. Pen. art. 352.

Dividend. Beneficiul care se împarte între acționarii unei societăți.

Divorț. Desfacerea legală a unei căsătorii, în timpul vieții ambilor soți.

Dol. Machinațiuni frauduloase destinate să înșele pe acela cu care se contractează, de așa manieră, încât să-l facă a-și da consimțământul.

Donațiune între vii. Act prin care donatorul se despoae irevocabil de lucrul dăruit, în favoarea donatarului (primitorul).

C. civ. art. 801.

Domiciliu. Locul unde o persoană locuiește sau e considerată că locuiește, din punct de vedere legal.

Domiciliul ales. Locul unde o persoană e considerată că locuiește, din punct de vedere legal, sau în baza unei convențiuni.

Domiciliu real. Locul unde o persoană locuiește efectiv.

Dotă. Averea ce se aduce bărbatului, din partea sau în numele femeii, spre a-l ajuta să susțină sarcinile căsătoriei.

C. civ. art. 1233.

Dotal (bun) Tot ceace femeia își constituie drept dotă, cum și în lipsă de stipulațiune contrarie, tot ce se dă femeii în contractul său de căsătorie, sau de un al treilea, sau de viitorul său bărbat.

Drept personal, sau de creanță. Este dreptul pe care cineva îl are

față de o persoană, care îi dătează ceva.

Drept real. Dreptul pe care îl are o persoană asupra unui lucru și pe care îl poate urmări în mâinile oricărui deținător.

Drepturi civile. Sunt drepturi private a căror folosință o au naționalii

Toți românii se bucură de drepturi civile, cari se pierd în momentul pierderii cetățeniei. Anumite persoane se bucură de aceste drepturi însă nu le pot exercita din cauza incapacității: minor, interzis, femeie măritată.

Drepturi civice sau politice. Sunt acele drepturi, cari conduc la participarea și exercițiul funcțiilor publice (jurat, alegător) nu aparține decât cetățenilor români.

Dreptul ginților. Numele dat la început dreptului internațional. Latinește *jus gentium*.

Duel. Delict sau crimă pedepsit de codul penal după gravitate dela 15 zile la 6 luni închisoare și 200 până la 1000 lei amendă și până la muncă silnică pe viață.

C. Pen. art. 258 și urm.

E.

Efecte de comerț. Titluri cari dau dreptul celor cari sunt legalmente posesori, să le încaseze la scadență valoarea.

Efecte publice. Titluri sau valori emise de stat și negociabile fără garanția celui ce le cedează.

Efracție. Ruperea unei închizători cu intențiune de a fura. Circumstanță agravantă la furt.

C. Pen. art. 314.

Emancipațiune. Actul legal care dă dreptul unui minor să facă acte de administrațiune.

C. Civ. art. 421 și urm.

Emfiteosă (emfiteutic, besman). Închiriere pe termen lung, deosebită de închiderea după dreptul comun prin aceea că acordă locatarului un drept real susceptibil de ipoteca și cesiune. Instituție desființată în legiuirea românească.

Emisiune. Punerea în circulație pe o piață publică a fonduri de stat, sau alte valori.

Eroare. Cauză care poate vicia consimțământul.

Eroare asupra naturii contractului. O persoană crede că a primit un

fi dato-

fi are o
lucru și
în mări-ari pri-
au na-ră de
erd în
teniei.
ră dee pot
tății :
ritată.
Sunt
c la
uncți-
ător)a în-
La-psit
tate
are
ndă
peau
n-
a-ri
ăi
i

lucru ca dar, în realitate i se dăduse ca lucru vândut. Atrage nulitatea contractului.

Eroare asupra substanței obiectului. Cumpări un ceas crezând că e de aur, în realitate este suflat numai. Contractul este anulabil.

Eroare judiciară. O hotărîre judecătorească definitivă prin care se condamnă un nevinovat, în acest caz se deschide calea revizuirii cari repune lucrurile în starea normală.

Escaladare. Orice intrare în case, clădiri ori împrejurimi, săvârșită prin suire peste ziduri, porți, învelitori, uluci sau alte îngrădiri închise, intrarea pe ferestre hornuri sau prin orice gaură pe sub pământ, care nu e destinată a servi ca intrarea. Circumstanță agravantă la furt.
C. P. art. 313.

Escrocherie (înșelăciune). Delict Faptul că în vederea unui folos să faci a se naște o amăgire în paguba averii altuia sau făcând să treacă drept adevărate fapte mincinoase sau prefăcând fapte mincinoase în adevărate, ori suprimându-le de tot.
Art. 332 c. pen.

Evadare. Fuga din arest. Faptul de evadare simplă, adică fără violență sau și fără efracțiune nu constituie vre-un delict. Se pedepsește evadarea sau tentativa de evadare făcută cu violență contra paznicilor.
C. Pen. art. 194—196.

Evicțiune. Deposdarea de un bun deținut cu bună credință.

Excepțiune. Mijloc de apărarea care, fără a combate direct acțiunea reclamantului, și fără a prejudeca fondul, tinde fie la amânarea soluționării procesului până la îndeplinirea anumitor formalități, fie la criticarea formei procedurale.

Executor testamentar. Persoană pe care un testator o însărcinează cu executarea testamentului său.

Exequatur. 1) Formulă prin care un tribunal român consimte să facă executorie în România o hotărîre dată în străinătate 2) Autorizație dată agentului unui guvern străin, de a exercita funcțiunile sale în țara, în care guvernul său l-a trimis.

Expert. Persoană numită din oficiu pentru a-și da avizul asupra unei chestiuni ce îi e cunoscută în

mod special, și asupra căreia judecătorii au nevoie de lămuriri, pe cari nu și le pot procura personal.

Expropriere pentru cauză de utilitate publică. Derogare dela principiul proprietății, în virtutea căreia un proprietar poate fi deposedat de bunul său, pentru cauză de utilitate publică și după o justă și prealabilă despăgubire.

Exproprierea silită. Vinderea prin justiție a bunurilor imobiliare a unui debitor, după cererea creditorului.

Extrădare. Faptul unui stat de a preda pe un individ, acuzat sau vinovat de o crimă sau delict, statului al cărui supus este, sau statului pe teritoriul căruia a comis infracțiunea.

F

Factură. Inscris destinat să constate cantitatea și prețul mărfurilor, furnizate de un comerciant.

Faliment. Bancrută.

Fals. Delict. Mijloc întrebuintat de un individ pentru a înșela pe un altul. Exemplu : **Fals în scris** : alterarea adevărului comisă într-un înscris cu intențiunea și posibilitatea de a cauza prejudiciu cuiva.

C. Pen. art. 123 și urm.

Falsificare. Alterarea unei mărfi, cu scopul de a înșela pe cumpărător.

Fideicomis. Act prin care un donator sau testator, lasă un lucru unei persoane cu obligațiunea pentru aceasta de a-l lăsa mai târziu unei alteia.

Codul nostru civil prohibește fideicomisul și îl declară nul. C. Civ art. 803

Filiațiune. Legătura care unește pe părinți de copil se numește **paternitate** și **maternitate**, când e considerată în persoana tatălui și a mamei; se numește filiațiune din punct de vedere a copilului.

Filiațiune adoptivă v. Adopție.

Filiațiune legitimă. Copilul rezultat din căsătoria legitimă validă.

Filiațiune naturală. Copilul rezultat în afară de căsătorie.

Fine de neprimire. Mijloc de a cere respingerea unei acțiuni de plano, fără cercetarea fondului.

Flagrant delict. Delictul ce se comite acum sau care de curând se

comise; e tot flagrant delict când prevenitul este urmărit prin strigătul public și s'au găsit asupra lui lucruri, cari să-i dovedească vina, e destul să fie aproape în timp și spațiu de locul faptului.

C. P. art. 40.

Folosință legală. Dreptul care aparține părintelui supraviețuitor, de a se folosi de bunurile aparținând copiilor lui, până la majorat.

Fond. Orice capital mobil sau imobiliar.

Fond dominant. Proprietate în favoarea căreia este stabilită o servitute, față de o altă proprietate numită fond aservit.

Formulă executorie. Formula cu care se investesc actele de puterea judecătorească, pe care puterea executivă le va aduce la împlinire.

Forță majoră. Eveniment neprevăzut, care este imposibil de înlăturat.

Forță publică. Totalitatea corpurilor organizate, pentru menținerea ordinii înăuntru și pentru apărarea patriei contra inamicului din afară.

Fraudă. Neregulă bănească provocată la o instituție publică. Poate fi: delapidare, abuz de încredere, fals, furt, etc.

Funcționar public. Acela care prin delegația guvernului, deține o parte mai mare sau mai mică din autoritatea publică.

Fungibile (bunuri). Lucrurile care se consumă prin uz și pot fi înlocuite prin altele de aceeași natură, calitate și cantitate. (Grâne, bani, etc).

Furt. Delict. Luarea pe ascuns a lucrului altuia cu cuget de a-l însuși pe nedrept.
Art. 306 c. p.

Furt calificat. Furt comis cu circumstanțe agravante: escaladare, efracție, chei potrivite, din biserică, de pe câmp, etc.
Art. 309—310 c. p.

Furt simplu. Furt comis fără circumstanțe agravante.
Art. 306 c. p.

G.

Gagi (Gaj). Contract prin care un debitor pune **amanet** creditorului său un lucru mobil, pentru a garanta datoria sa.

Garanție. Obligațiune accesorie care asigură executarea obligațiunei principale.

Gazde de hoți (complici). Aceia cari cunoscând culpabila purtare a făcătorilor de rele, sunt prinși a le da mai totdeauna găzduire. (C. Pen. art. 52).

Gestiune. Perioada în timpul căreia un contabil public execută serviciile financiare, cu care este însărcinat.

Gestiune de afaceri. Faptul că în lipsa unei persoane, fără a avea vreun mandat, o altă persoană îngrijește de interesele celui lipsă. Latinește negotiorum gestor. (C. civ. art. 987).

Grațiere. Iertarea totală sau parțială de pedeapsă, dată de șeful statului unui condamnat.

Grefier. Funcționar public însărcinat pe lângă instanțele judecătorești, cu redactarea proceselor-verbale și altor acte ale judecătorului, cu păstrarea minutelor într'un loc anumit numit grefă. Să asiste la toate ședințele, să contrasemneze orice act eșit de la tribunale sau curți, să elibereze copii și extracte, etc. Grefierii primesc renunțarea la succesiuni. Grefierul însoțește întotdeauna pe judele-instructor. Grefierii Înaltei Curți de Casație sunt asimilați magistraților.

Grevă. Întovărașirea indivizilor acelui stat, sau instituțiune, slujbaş sau meseriași, cari se înțeleg să înceteze orice lucru, pentru a ajunge să-și impue anumite pretențiuni.

H.

Hirografar (creditor). Creditor al cărui act probator al obligațiunei, este sub semnătură privată.

Hotare (desființare). Delict. Faptul de a desființa orice lucru, care servă de hotar între proprietăți. (C. Pen. art. 355).

Hotărîre. Nume generic dat cărților de judecată, sentințelor, deciziunilor.

Hotărnicie. Operațiunea care consistă în a se fixa, după măsurătoare, cu ajutorul țărșurilor, linia de separațiune între două pământuri vecine.

Hypotecă. V. ipotecă.

I.

Identitate. Totalitatea circumstanțelor cari fac ca cineva să fie o persoană anumită și determinată.

Illicit. Ceeace e oprit de lege.

Imixtiune. Faptul de a se amesteca în afacerile, sau funcțiunile cuiva.

Impozit. Prestațiunea în bani sau în natură cerută dela particulari, pentru a se putea face față la obligațiunile și cheltuielile statului.

Imprescriptibil. Bun care nu poate fi atins de prescripțiune. (Bunurile publice).

Imprudență (omor). Delict. Omorul făptuit fără voe din nedibăcie, nesocotință, nebagare de seamă, neîngrijire sau nepăzirea regulamentelor. (C. Pen. art. 248).

Imprudență (rănire). Delict. Rănirea făptuită fără voe, din nedibăcie, nesocotință, nebagare de seamă, neîngrijire sau nepăzirea regulamentelor. (C. Pen. art. 248).

Imprumut. Contract prin care o parte (împrumutătorul) dă un lucru altei părți (împrumutatul), cari capătă dreptul de a se servi de lucru, cu obligația de al restitui după un timp determinat în natură sau în echivalent.

Inalienabilitate. Caracterul anumitor bunuri, cari nu pot fi înstrăinate. (Dota).

Inamovibilitate. Prerogativa de care se bucură magistrații de a nu putea fi revocați sau mutați.

Incapabil. Persoana lovită de incapacitate legală (minor, femei măritate, interzis).

Incendiu. (Crimă). Darea de foc la orice mobil sau imobil al altuia locuit sau nelocuit. (C. Pen. art. 357, 358, 360, 362, 363).

Incendiu (delict). Darea de foc la lucrul propriu, cauzând cu voință pagubă altuia (C. Pen. 359, 361).

Incest. Legături trușesti între rude, a căror căsătorie este interzisă.

Inchiriere (locațiune). Contract prin care una din părțile contractante, se obligă a asigura celeilalte folosința unui lucru pe un timp determinat, pentru un preț determinat. (C. civ. 1411).

Incident. Orice fapt care temporizează sau complică, mersul ordinar al unui proces.

Incompatibilitate. Imposibilitatea legală pentru o persoană, de a exercita două funcțiuni.

Incompetință. Imposibilitatea legală pentru o persoană de a efectua un anumit act.

Inculpat. Acela asupra căruia, în timpul instrucțiunii, apasă bănuiala unei infracțiuni penale.

Indivizibilitate. Caracterul obligațiunilor care prin natura lor, nu pot fi executate în parte și în care fiecare, este obligat pentru tot.

Indivizie. Starea mai multor persoane coproprietare a aceluiaș bun.

Infracțiune. Acțiunea prin care se calcă prescripțiunile legii penale.

Ingratitudine. Cauză de revocare a donațiunilor.

Inscripție ipotecară. Mențiune făcută pe registrele speciale de ipotecă, a ipotecii cu cari un imobil este grevat.

Insultă. Delict sau contravențiune. Injuriile sau cuvintele ocărătoare profesate în public contra unei persoane. (C. Pen. 299—300).

Intențiune. În penal = voință. Element constitutiv sau agravant al infracțiunilor. La contravențiuni simplul fapt este suficient nu se cere intențiunea. La quasideacte de asemenea.

Interdicțiune civilă. Starea unui major, care pe cale de judecată, a fost declarat incapabil să-și exercite drepturile sale civile.

Interdicțiune legală. Ridicarea exercițiului drepturilor civile, ca pedeapsă accesorie la unele condamnățiuni penale.

Interogatoriu. Întrebări puse unei părți în proces de cealaltă parte, având de scop recunoașteri de fapte, cari au dat naștere procesului.

Interlocutoriu (jurnal). Un jurnal judecătoresc, care înainte de a statua asupra fondului, îl pre-judecă, ordonând măsuri pentru completarea probelor cari prepară soluțiunea procesului.

Intervențiune. Acțiune prin care se intervine într'un proces în curs de judecată.

Instrăinare. Faptul de a trece unei alte persoane, proprietatea unui lucru imobil sau mobil.

Instrucțiune. Totalitatea actelor și formalităților necesare pentru clarificarea unei cauze, pentru a

putea fi pusă în stare de judecată.

Intimat. Nume dat defendorului în contestație, apel și recurs.

Inventariu. Tablou pe cari sunt înscrise nominal bunuri mobile sau imobile, aparținând unei persoane sau aflate într'un anume loc.

Inviolabilitate. Privilegiul unor anumite persoane, de a nu putea fi cercetate, arestate sau urmărite, decât în anumite condițiuni și numai pentru anumite fapte.

Ipotecă. Drept real și accesoriu cu care este grevat un imobil, pentru garantarea plătei unei datorii. (C. civ. art. 1746).

Ipotecă convențională. Este aceea care ia naștere din convențiunea părților, cu formele prescrise de lege. (C. civ. art. 1749).

Ipotecă legală este aceea care ia naștere în virtutea unei dispozițiuni speciale a legii. (C. civ. art. 1749).

J.

Jandarmerie. Forță instituită pentru a veghea la siguranța publică, la menținerea ordinii și la executarea legilor.

Judecată (carte). Hotărîrea emanată dela o judecătorie de ocol.

Judecător. Membrii tribunalului de primă instanță.

Judecător ajutor. Primul grad în magistratură, funcționează la judecătoriile de ocol.

Judecător de instrucție. Judecător însărcinat în mod special, cu instruirea afacerilor penale.

Judecător de pace. Șeful judecătorilor de ocol urban sau rural.

Judecător supleant. Primul grad în magistratură la tribunale.

Jurământ judiciar. Jurământ deferit de o parte celeilalte având de obiect rezolvarea pricinii (jurământ decizoriu). Jurământ deferit din oficiu de magistrat pentru a completa o probă care nu este suficientă prin ea însăși pentru a-i forma convingerea (jurământ supletoriu). Probă.

Jurisconsult. Acela care este versat în știința dreptului și a legilor.

Jurisdicție. Putere atribuită la anumite funcționari, de a hotărî asupra neînțelegerilor între părți privind aplicarea legilor (**jurisdicție contencioasă**) și de a înde-

plini anumite acte cari nu suportă vre-o discuțiune (jurisdicție grațioasă).

Jurisprudență. Totalitatea hotărîrilor judecătorești, având de obiect soluționarea chestiunilor de drept controversate.

L.

Legalizare. Declarațiune prin care un anumit funcționar public competente, atestă semnătura pusă pe un act.

Legat. Liberalitate lăsată prin testament în beneficiul cuiva.

Legat cu titlu particular. Liberalitate testamentară în valoare sau obiect.

Legat cu titlu universal. Liberalitate testamentară, care dă dreptul la o cotă parte din toate bunurile succesoriale.

Legat universal. Liberalitate testamentară care dă dreptul la întreaga moștenire.

Legatar. Beneficiarul unui legat.

Lege. Regulă stabilită de o autoritate suverană și pe care tot omul trebuie să o cunoască și să i se supue.

Legitima apărare. V. Apărare.

Legitimare. Act prin care un copil natural, este recunoscut ca legitim.

Liberare pe cauțiune. Liberarea unui deținut preventiv pe bază de garanție morală sau materială.

Liberatorie (plată). Care are de efect stingerea unei obligațiuni.

Libertate individuală. Dreptul oricui de a dispune în mod liber de persoana sa și de a obține protecțiunea contra arestărilor ilegale, violărilor de domiciliu, sau contra altor atingeri aduse siguranței, de care orice cetățean trebuie să se bucure în societate.

Licență. Autorizațiune în baza căreia se poate vinde băuturi spirtoase, tutun, timbre, sare.

Licitatie. Vânzare cu concurență publică a unui bun, posedat în diviziune, al unui incapabil, sau scos în vânzare silită.

Litispendență. Existența în acelaș timp a două acțiuni pentru acelaș obiect, în fața a două tribunale diferite.

Locațiune de muncă. Contract prin care o persoană se obligă să presteze alteia anumite servicii, în schimbul unei remunerațiuni.

Lucru
lui j
atun
deca
teme
int
și in
(C.

Mach
tre
ero

Mag
me
și

Maje
ca
ca
ci

Măr
pr
le
b
m
d

t
Ma
e

Ma
e

M

M

nu su-
urisdic-
hotărî-
l de o-
iunilor

care
public
ătura

m tes-

erali-
e sau

erali-
drep-
bu-

esta-
în-

gat.
uto-
t o-
să

il
gi-

u-
de-

e-

i-
r-
e-
r-

e-

Lucru judecat (autoritatea lucru-
lui judecat). Este lucru judecat
atunci când a doua cerere în ju-
decată are același obiect, este în-
temeiată pe aceeași cauză și este
între aceleași părți, făcută de ele
și în contra lor în aceeași calitate.
(C. civ. art. 121).

M.

Machinațiuni (Penal). Mijloace în-
trebuțate pentru a induce în
eroare pe cineva.

Magistrat. Funcționar public, avînd
menirea să soluționeze pricinile
și să aplice legile.

Majorat. Starea oricărei persoane
cari atinge vârsta când devine
capabilă să exercite actele vieții
civile (21 ani).

Mână moartă (bunuri de). Termen
prin care se desemnează starea
legală a bunurilor cari nu schim-
bă de proprietar și cari prin ur-
mare nu sunt supuse drepturilor
de mutațiune. (Bunurile societă-
ților de binefacere, ospiciilor).

Mandat. Mandatul sau procura
este actul prin care o persoană
(mandantul) dă unei alte per-
soane (mandatarul) puterea de
a face ceva pentru ei și în nu-
mele lui (C. civ. 1532).

Mandat de aducere. Citație pentru
a te prezenta liber însă însoțit de
un agent al forței publice, la o
înfățișare sau la instrucție.

Mandat de arestare. Ordin emanat
dela judecătorul de instrucție, cu
concluziile parchetului prin care
se ordonă agenților forței publi-
ce să prindă și să aresteze pre-
ventiv, sau în baza unei hotărî-
ri definitive pe un individ.

Martor. Persoană care atestă în
justiție prin jurământ că a vă-
zut sau auzit un lucru sau care
asistă la redactarea unui act.
Probă.

Ministerul public. Totalitatea ma-
gistraților cari funcționează pe
lângă fiecare Tribunal sau
Curte, reprezentând societatea
ca reclamantă, veghind la men-
ținerea ordinii publice și cerând
aplicarea legilor.

Minor. Oricine nu are vârsta de
21 ani impliniți și cari este inca-
pabil să exercite actele vieții, ci-
vile.

Minută. Notele luate în instanță
de grefier, coprinzând discuțiile
urmate în ședință.

Mituire. Delict. Faptul unui func-
ționar public de a primi sau a
pretinde daruri, sau de a accepta
promisiuni de daruri pentru a
face sau a nu face un act, privi-
tor la funcțiunea sa și pentru ca-
re legea nu determină vreo plată.
(C. Pen. art. 144 și urm.).

Monopol. Privilegiu exclusiv de a
fabrica sau vinde anumite pro-
duse, de a exploata anumite
servicii sau de a ocupa anumite
funcțiuni.

Moravuri (atentat la bunele) un
anumit număr de crime și de
delicte, care prin natura lor ad-
duc atingere bunelor moravuri.
Ultragiu public contra pudoarei.
Delict. art. 262 C. Pen.

Atentat la pudoare fără violență
asupra unui copil indiferent de
sex mai mic de 14 ani. Delict. C.
Pen. art. 263.

Atentat la pudoare neîndeplinit,
sau cercat cu violență asupra u-
nui individ indiferent de sex. De-
lict. Dacă victima e sub 15 ani,
crimă. C. Pen. art. 264. Preacur-
vie. v. Adulter.

Muncă silnică. Pedeapsa privativă
de libertate și infamantă ce se
aplică pentru crime, condamna-
tul fiind supus la muncă obliga-
torie într-o ocnă a statului.

Muntele de Pietate. Instituție de
credit privilegiată, care împru-
mută pe amanet, cu dobândă.

Mutațiune. Transmiterea proprie-
tății, uzufructului sau folosinței
mobilelor sau imobilelor, cari se
operează în virtutea legii sau a
convențiunilor.

N.

Naturalizare. Actul prin care un
stat admite pe un străin, în nu-
mărul naționalilor săi.

Naționalitate. Totalitatea dreptu-
rilor și datoriilor publice și pri-
vate care constituiesc pentru un
individ, calitatea de cetățean al
unui stat.

Notar. Noule provincii. Funcționar
public, care are calitatea să pri-
mească orice act sau contract pe
care părțile voesc să-l autentifi-
ce. Este conservatorul tutellei și
al fondurilor dotale.

Notar. Vechiul Regat. Funcționar
public însărcinat cu funcție ad-
ministrativă, pe lângă primăriile
rurale.

Novățiune. Stingerea unei obliga-

țiuni prin înlocuirea unei datorii cu alta, prin substituirea unui debitor cu un altul, prin substituirea unui creditor cu un alt creditor. C. Civ. art. 1128.

Nuda proprietate. Proprietatea exclusivă, asupra unui bun fără a avea și uzufructul.

Nulitate. Starea unui act lovit de vre-un viciu care îl împiedică să existe, din punct de vedere legal și nu poate să producă efecte.

O.

Oblică (acțiune). Acțiune intentată de creditor în numele debitorului având de obiect orice fel de pretențiuni, privind patrimoniul debitorului. C. Civ. art. 974.

Obligațiune. Legătură juridică prin care o persoană determinată se angajează față de o altă persoană, să dea să facă sau să nu facă vre-un lucru.

Ofertă reală. Faptul de a se prezenta creditorului obiectul datorit, cu somațiunea de al primi în caz când l'ar refuza, fără motiv legal. C. Civ. art. 1114—1116.

Ofițer de poliție judiciară. Magistrat și auxiliarii justiției, însărcinați cu cercetarea infracțiunilor penale, strângerea probelor, și trimiterea autorilor în judecată.

Ofițer de stare civilă. Nume dat magistratului însărcinat, în fiecare comună, cu oficierea căsătoriilor și păstrarea actelor de stare civilă (primar sau ajutor de primar).

Omologare. Aprobarea care dă unui act făcut de particulari, forța și valoarea unui act făcut prin justiție.

Omucidere (Crimă). Ridicarea vieții cu voință, însă fără pândire sau premeditare. C. Pen. 225.

Opoziție. Act prin care o parte judecată în lipsă, cere aceleiaș instanțe, repunerea pe rol a procesului și rejudecarea lui. Diferă de apel prin aceea că se adresează aceleiaș instanțe.

Optare. Facultatea rezervată unei persoane, de a alege între două rezoluțiuni.

Ordonanță (Comptabilitate). Ordin de plată eliberat asupra unei casierii.

Ordonanță prezidențială. Procedură specială la care legea dă dreptul de a recurge, în toate cazurile ur-

gente, sau unde este nevoia a se statua în mod provizoriu asupra dificultăților relative la executarea unui titlu definitiv. Pr. Civ. art. 66 bis.

P.

Pact comisoriu. V. Condițiune rezolutorie.

Pact de preferință. Clauză prin care dobânditorul se angajează să dea preferință vânzătorului, dacă va revinde la rândul său.

Parafernale (Bunuri). Bunurile femeii, cari nu fac parte din dotă și asupra cărora păstrează dreptul de a dispune și a le administra, cu consimțământul soțului.

Parchet Totalitatea magistraților cari compun ministerul public.

Pârât. Persoana contra căreia este intentată o acțiune în justiție. Pârâtul în apel se cheamă intimat.

Paricid, crimă. Omorarea tatălui sau mamei, legitimi, naturali sau adoptivi, sau ori cărui alt ascendent. C. Pen. 229.

Parte. Acela care stă în instanță ca reclamant, sau pârât.

Parte civilă. Parte care într'un proces penal pune concluzii în numele său, contra inculpatului, cerând repațiuni civile.

Partaj de ascendent. Act prin care tatăl, mama sau oricare ascendent, împarte între copii sau descendenți, bunurile lor, în timpul vieții.

Partaj. Operațiunea care are de scop, să pună capăt stării de codivălmășie sau indiviziune, în care se găsesc mai mulți coproprietari sau comostenitori.

Pașaport. Autorizațiune eliberată de autoritatea administrativă, aceloră cari voesc să călătorească în străinătate.

Pasiv. Totalitatea datoriilor unei persoane.

Patentă. Contribuțiune directă la cari este obligat oricine exercită un comerț, o industrie sau profesiune liberă.

Pauliană (acțiune). Acțiune prin care un creditor poate să ceară în numele său personal revocarea unui act făcut de debitor, în fraudă sa. C. Cv. art. 975.

Pensiune. Sumă alocată în mod periodic unui funcționar, după îndeplinirea anilor de slujbă legiuți.

Pensie alimentară. O prestațiune lunară la care legea obligă pe soț să o plătească soției în timpul divorțului, pe părintele copilului ce nu se află în grija sa, pe copii ascendenților lipsiți de mijloace, pe gineri și nurori so-crilor.

Perimare. Prescripțiune care anulează, procedura urmată într-un proces la orice instanță, lăsat în nelucrare un anumit timp. Civil 2 ani, comercial 1 an. C. Civ. 257.

Petițiune. Orice cerere plângere sau reclamațiune, adresată în scris unei autorități publice.

Petitorie (acțiune). Cerere adresată justiției, pentru a fi menținut sau restabilit un drept de proprietate sau un drept real.

Policitațiune. Ofertă care nu e încă acceptată, de cel căruia este făcută. (Mărfuri într-o vitrină).

Poliță (Cambie). Actul care coprinde obligațiunea de a plăti sau a face să se plătească, la scadență o sumă hotărâtă înfățișătorului, după anumite forme prevăzute de lege. C. Com. art. 270.

Poprire. Act prin care un creditor poate în baza unui titlu executoriu sau a unei acțiuni introduse în justiție, să urmărească și să poprească pentru sumele coprinse în titlu sau preținse, sumele sau efectele datorite datornicului său, de un al treilea. Pr. Civ. art. 455.

Poseșiune. (Drept de). Faptul de a avea un lucru sau un drept în folosință, comportându-se cu el ca un adevărat proprietar. Poseșiunea este un fapt, proprietatea un drept.

Poseșiunea de Stat. Situațiunea unei persoane, care se bucură în fapt de o anumită calitate de exemplu, de calitatea de copil legitim.

Posesorie (acțiune). Cerere adresată justiției pentru a fi menținut, sau restabilit, un drept de posesiune asupra unui imobil sau drept real.

Potestativă (condiție). Condițiune care face să depindă executarea convenției, de un eveniment, care este în puterea uneia sau alteia din părți, să-l oprească, sau să-i dea naștere.

Preferință (Drept de). Drept în virtutea căruia creditorul privile-

giat sau ipotecar, este plătit înaintea celorlalți creditori.

Prejudicială (chestiune). Chestiune cari trebuie să primească soluționarea în prealabil și care prin urmare, țin în loc soluționarea fondului unui proces.

Premeditarea. Circumstanța agravantă la omor, element constitutiv al asasinatului.

Prescripție. Mod de a dobândi titlul de proprietate printr-o posesiune neîntreruptă (prescripție achizitivă) sau de a te libera de o obligațiune prin neexercitarea unui drept, prin inacțiune (prescripție extinctivă). C. Civ. art. 1837.

Prescripția penală. Stingerea acțiunii publice și private după trecerea unui anumit termen.

Crimă = 10 ani împliniți din ziua săvârșirii crimei dacă nu a urmat cercetări, iar de a urmat, dela data ultimului act de instrucțiune.

Delict = 5 ani în aceleaș condițiuni ca și la crimă.

Contravenție = 1 an dela data comiterii, chiar dacă s'a urmat instrucție însă nu a intervenit hotărâre condamnatoare C. Pr. Pen. art. 593 s. urm.

Prevențiune. Situația unei persoane urmărită de justiția represivă, ca bănuită de o crimă sau delict.

Prezumție. Consecință pe care legea sau judecătorii o trag, ca mijloc de probă, dintr'un fapt cunoscut la un fapt necunoscut. Probă. C. Civ. art. 1199.

Prim Procuror. Șeful parchetului unui Tribunal.

Prima de asigurare. Suma plătită de asigurat, asiguratorului pentru a-l garanta de vre-un risc.

Privilegiu. Drept pe care o creanță îl dă unui creditor, de a fi preferat altor creditori fie chiar ipotecari Cod. civ. art.

Probă. Mijloc prin care se formează convingerea judecătorilor.

Procedură. Calea conform căreia, sunt cercetate pricinile în materie civilă, penală, comercială și administrativă; toatălitatea actelor făcute pentru a ajunge la soluționarea procesului.

Procent. Dobânda unei sute de lei, pe timp de un an.

Proces. Desbaterile urmate în fața judecătorului, asupra unui diferend între două sau mai multe părți, având de obiect soluționarea unui litigiu..

Proces verbal. Actul prin care un magistrat, ofițer public, agent al autorității publice, ofițer al poliției judiciare, expert, arbitru, dă seama de ce-a făcut, văzut sau constatat în exercitarea oficiului său.

Procură. V. Mandat.

Procuror. Membru al ministerului public. Funcționează pe lângă Tribunal.

Procuror General. Șeful parchetului unei Curți de Apel.

Procuror substituit. Cel mai mic rang erarhic în magistratura ministerului public.

Prodig. Acela care risipește fără socoteală averea sa. Acest fapt îi atrage interdicțiunea.

Proprietate. Dreptul de a uza, de a folosi și a dispune de un lucru în mod absolut, fără însă a-i da o întrebuințare oprită de legi și regulamente. C. Civ. art. 480.

Protest. Actul făcut după cererea posesorului unei cambii, de către portărel, având de obiect constatarea neexecutării plății, a doua zi de scadență. C. Com. art. 326 ș. urm.

Purgare. Nume dat formalităților cari au de obiect radierea ipotecilor sau privilegiilor, ce grevează un imobil.

Puterea maritală. Autoritatea pe care legea o atribuie soțului asupra persoanei și bunurilor soției sale.

Puterea părintească. Dreptul cari asigură până la majoratul sau emanciparea copilului, sub anumite condițiuni, tatălui, în lipsa sa, mamei sau altui ascendent, autoritate asupra persoanei și bunurilor copilului.

R.

Radiere. Ștergerea inscripțiunei unei ipoteci, din registrul special, când creanța a fost achitată în întregime.

Rang. Ordinea în care creditorii ipotecari ai aceluiaș bun, sunt chemați să primească, partea lor din imobilul vândut unui al treilea, de către debitor.

Rănire. Lovire. Faptul de a lovi sau răni o persoană cu voință sau a-i cauza orice leziuni corporale, se pedepsește ca crimă (dacă rănile au cauzat moartea) ca delict (dacă s'a cauzat o mai mică sau mai mare infirmitate

sau incapacitate de lucru) ca simple contravențiuni (dacă n'au cauzat nici o incapacitate de lucru și s'au urmat în cărciumi, bălciuri etc.). C. Pen. art. 238 și urm.

Răpire de copil. Cei cari vor răpi, tăinui, sau substitui un copil în locul altuia se va pedepsi cu reclusiunea (crimă). C. Pen. art. 175.

Răpire de minori. Delict sau crimă pedepsit de Codul penal cu închisoare dela 1 an la doi ani și până la reclusiune. C. Pen. art. 280.

Reabilitare. Faliment. Actul prin care se acordă dreptul de comerțiant falitului, care a plătit integral toate creanțele admise la masa falimentului. C. Com. art. 826.

Real. V. Drept.

Rebeliune. Delict sau crimă. Acțiune care are de scop să paralizeze un act al autorității administrative sau judecătorești. C. Pen. art. 170 și urm.

Recidivă. Faptul aceluia cari fiind condamnat printr'o hotărâre definitivă la o pedeapsă penală, după împlinirea pedpsii, va fi comis o a doua faptă penală într'un anumit termen. (Circumstanța agravantă). C. Pen. art. 41 ș. urm.

Reclamant. Partea care formulează o cere în justiție, contra alteia numită pârât.

Reclusiune. Pedeapsă pentru crime, principală, privativă de libertate și infamantă, consistă în închiderea într'o închisoare a statului cu obligațiunea de muncă. C. Pen. art. 15.

Rechizitor. Actul ministerului public, dresat cu ocazia trimiterii în judecată sau cu ocazia deschiderii acțiunei publice contra unui infractor; concluziunile verbale puse în instanță în susținerea acțiunei publice.

Recognitiv. V. Act.

Reconvențională (cerere). Acțiune intentată de un pârât în contra reclamantului, în cursul procesului având de scop desființarea sau restrângerea efectelor acțiunei pornite contra sa.

Recurs. Cale extraordinară de a ataca o hotărâre definitivă.

Recuzare. Dreptul pe cari îl are justițiabilul, să înlăture sub bănuiala de parțialitate, pe un judecător, arbitru, expert, jurat, martor.

Refere. V. Ordonanță.

Regimul matrimonial. Totalitatea regulilor, la care este supusă tovarășia a doi soți în ce privește bunurile.

Registre de comerț. Registre pe care e obligat să le țină un comerciant și cari sunt:

Registrul-jurnal care trebuie să conțină cheltuielile și încasările zilnice necesitate de comerțul său și de el personal.

Registrul-copier care trebuie să conțină copiile după scrisorile trimise de comerciant.

Registrul inventar în cari trebuie să se treacă în fiecare an, inventarul averii mobile și imobile cum și datoriile active sau pasive. Trebuie să fie sincer și complet. C. Com. art. 22.

Rentă. Contract care consistă în a da un bun sau un capital, pentru a primi în schimb prestațiuni periodice în bani sau natură, perpetu sau pe un timp determinat.

Reparațiuni locale. Reparațiuni de întreținere cari sunt în sarcina locatarului.

Repetițiune (acțiune în). Cererea în justiție a ceea ce s'a plătit mai mult, de oare ce s'a cerut sau s'a primit fără drept.

Reprezentare. Ficțiunea legală care are de efect să cheme la succesiunea defunctului pe descendenții succesorilor precedenți, cari au murit sau renunțat.

Resciziune (acțiune în). Acțiune prin care, una din părțile contractante, cere anularea unei convențiuni de oarece se simte lezată.

Responsabilitate civilă. Oricine este dator să repare prin plata unui echivalent în bani, pagubele ce ar provoca cuiva.

1) Printr'un fapt al cărui autor este fie cu voință, fie din neglijență sau imprudență.

2) Prin fapta persoanelor pe cari le are su directă îngrijire: copii minori, servitori, prepuși, elevi, ucenici.

3) Prin lucrurile ce le are în pază sa (animale, clădiri).

C. civ. art. 998 și urm.

Retențiune (drept de). Dreptul acordat aceluia, care trebuie să restituie un obiect pe care îl deține, de a-l păstra până i se plătește ceea ce i se datorează pentru acel obiect.

Retroactiv. Caracterul oricărui lucru, care are un efect în trecut.

Revedicare. Acțiunea unei persoane, care reclamă posesiune unui lucru al cărui proprietar este.

Revizuire. Cererea care are de obiect recercetarea unei hotărâri definitive, dacă cuprinde dispozițiuni contrarii, cari o fac inexecutabilă, dacă se pronunță asupra unor lucruri cari nu s'au cerut, dacă s'a acordat mai mult decât s'a cerut, dacă s'a omis a se pronunța asupra unui capăt de cerere, dacă obiectul procesului nu se află în ființă. Pr. civ. 288. Statul, județul și comuna, minorii și interzișii pot cere revizuirea și pentru lipsă de apărare sau apărarea vicleană. Pr. civ. 291.

Revocare. Actul prin care o persoană stinge efectele unui act făcut: donațiune, testament, mandat.

Rezervă. Bunuri de cari nu se poate dispune prin donațiune sau testament, fiindcă întrec cotita-tea disponibilă.

Reziliere. Stingerea efectelor unui contract, prin voința părților, prin justiție sau din cauza unui eveniment exterior, la un moment când în mod normal efectele contractului, trebuiau să se continue mai departe.

S.

Șantaj. Faptul de a stoarce bani unei persoane, exercitând asupra ei o constrângere morală. Delict. C. Pen. art. 334.

Schimb, civ. Contract prin care părțile dau reciproc un lucru, pentru un altul.

Schimb (com.). Operațiune care consistă în a schimba fie o monedă contra alteia, fie în cumpărare de valori de pe o piață, pentru achitarea unei datorii contractate pe o altă piață.

Scompt. Reținere operată de un bancher asupra unui efect de comerț, cumpărat înainte de scadență.

Scrisoare de cărat. Act care constă condițiunile convenite între acela care expediază o marfă și între căraușii, care se însărcinează să o transporte.

C. com. art. 415.

Scuze. Fapte determinate de lege care în materie de crime sau delict, când sunt dovedite, atrag apărarea de pedeapsă sau micșorarea pedepsei infractorului.

Sechestrul Starea unui lucru dat în mâna unui al treilea prin ordinul justiției, sau prin convențiunea părților. Deținătorul se numește sechestrul.

Semnătura în alb. Semnătura pusă pe o hârtie albă.

Semnătură. Numele cuiva scris cu mâna sa, la sfârșitul unui act, pentru a-l certifica.

Separatiune de patrimonii. Beneficiu legal acordat creditorilor unei succesiuni și legatarilor cu titlu particular, având de obiect încetarea confuziunii juridice a patrimoniului defunctului, cu acel al moștenitorului, pentru a se evita prejudiciul ce s'ar aduce prin acest amestec.

Servitute. Sarcină impusă unei proprietăți pentru uzul și necesitatea unui imobil aparținând unui alt proprietar. Imobilul căruia i se cuvine servitutea se numește **fond dominant**, acel care este grevat se numește **fond aservit**.

Sezină. Dispozițiune legală în baza căreia drepturile și obligațiunile defunctului, trec de drept și din clipa morții, în mod automat, la descendenți sau ascendenți. Ceilalți moștenitori intră în posesiunea succesiunii, cu permisiunea justiției.
C. civ. art. 653.

Sinalagmatic (V.) Act sinalagmatic.
Sindic. Administratorul unui faliment.

Societate. Contract prin care două sau mai multe persoane, convin să pună ceva în comun, în vederea împărțirii binefacerilor eventuale.

Societatea anonimă. Societate în care obligațiunile sociale sunt mărginit garantate numai până la concurența unui capital determinat și de care fiecare asociat nu răspunde decât numai cu sumele ce s'a obligat a pune în societate sau cu valoarea acțiunilor sale.
C. com. art. 77.

Societate de ajutor mutual. Are de obiect de a asigura pentru membrii ce o compun, ajutoare în caz de boală, răni, infirmități,

să dea pensii de retragere, să dea cheltuieli de înmormântare.

Societate în comandită. Societate ale cărei obligațiuni sociale sunt garantate, prin responsabilitatea nemărginită a unuia sau mai multor asociați comandați și prin responsabilitatea unuia sau mai multor asociați comanditari, mărginită la o sumă determinată, care poate fi reprezentată și prin acțiuni.
C. com. art. 77.

Societate în nume colectiv. Societate ale cărei obligațiuni sunt garantate prin responsabilitatea nemărginită și solitară a tuturor asociaților.
C. com. art. 77.

Societate particulară civil. Societate în care mai multe persoane se alcătuiesc, sau pentru o întreprindere determinată, sau pentru exercitiul unei meserii sau unei profesii.
C. civ. art. 1500.

Societate universală a bunurilor (civil). Societate în care toți membrii componenți pun la mijloc toate averile mobile și imobilele ce posed, și toate câștigurile ce ar putea rezulta din ele. Bunurile eventuale din vre-o succesiune sau donațiune nu intră în societate.
C. civ. art. 1495.

Societate universală a câștigurilor civil. Societate în care toți membrii componenți, pun la mijloc câștigurile din industria lor pe care le-ar dobândi cu orice titlu. Avera mobilă ce o posedă în momentul facerii contractului, intră în societate; imobilele personale însă, intră numai în ce privește folosința.
C. civ. art. 496.

Solidară. Obligațiune la plata căreia fiecare debitor este ținut pentru tot, de așa manieră că plata făcută de un debitor liberează pe toți ceilalți.

Specificatiune. Faptul de a face un lucru de o nouă specie, cu materialul aparținând altuia.

Stare de asediu. Măsură de siguranță publică, prin care se substituie pentru un timp autoritatea militară, autorității civile în vederea menținerii ordinii.

Stare civilă (act) Actul care constată starea civilă.

Stare civilă. Condițiunea legală a individului, în ce privește relați-

unile de familie, nașterea, filiațiunea, căsătoria, divorțul, moartea.

Stare civilă (registru) Registrul în care sunt trecute toate actele de stare civilă și după care se scot copii sau extracte.

Statut (Dr. internațional). Legile diferitelor state aplicabile în mod special fie persoanelor fie bunurilor; cuvintele statut real și statut personal sunt sinonime cu lege reală și lege personală.

Statute (Dr. civ., com. și adm.). Totalitatea dispozițiilor care au de obiect să reglementeze funcționarea unei asociațiuni sau societăți.

Stelionat. Dol de care se folosește cineva, care vinde sau ipotechează un imobil, ce nu-i aparține, sau care cu rea credință arată drept liber de orice sarcine un imobil grevat. Legiuirea română, nu are pedepse penale pentru stelionat.

Subînchiriere. O a doua închiriere ce se formează și există paralel cu prima și în virtutea căreia, cel de al treilea devine nu chirieșul proprietarului, ci subchirieșul chirieșului principal.

Subrogare. Transmiterea tuturor drepturilor și acțiunilor creditorului în profitul unui al treilea care a plătit pentru debitor.

Succesiune. Se înțelege prin succesiune:

1) Transmiterea bunurilor, drepturilor și datoriilor unei persoane decedată, unei alte persoane numită moștenitor; 2) Totalitatea bunurilor activul și pasivul pe care o persoană decedată le lasă; în acest ultim sens „succesiune“ este sinonim cu moștenire.

Succesiune legitimă (ab intestat). Acea moștenire, care trece pe baza legii, moștenitorilor îndrituiți.

Succesiunea testamentară. Acea care trece la moștenitori prin voința defunctului, exprimată prin testament.

T.

Tacita reconducție. Continuarea folosinței unei închirieri, după expirarea sa, pe baza unor clause specificate anterior.

Tăinuitor. Delict. Acela care cu bună știință, ar fi ascuns în

total sau în parte, lucrurile sau bani ce provin din furt, sau din săvârșirea oricărei alte crime sau delict; acela care cu știință va cumpăra, va primi în schimb sau dar, va lua ca să neguțătorească, ori va primi drept plată sau zălog, lucruri sau bani proveniți din o crimă sau delict. C. Pen. art. 53.

Tentativă. Act de executare, care nu a produs răul care constituie infracțiune.

Termen. Timpul, recunoscut necesar și acordat de lege, de judecător sau de părți, pentru a satisface o obligațiune, a produce un act sau a te prezenta înaintea judecății.

Termen de grație. Termen pe care judecătorul, având în vedere situația debitorului, poate să-l acorde, în anumite cazuri, pentru executarea unei obligațiuni sau pentru o plată.

Terț poprit. Acela în mâna căruia se operează o poprire.

Testament. Act, revocabil prin care o persoană (testator) dispune de tot sau de o parte, din averea rămasă după moartea sa. C. civ. art. 856 și urm.

Testament autentic. Testament adevărit de judecătorul competente, în conformitate cu legea. C. civ. art. 860, 861.

Testament codicil. Un act adițional, care adaugă o dispozițiune nouă, la un testament deja existent.

Testament mistic sau secret. Testament semnat de testator cu mențiunea că e scris de mână sa, sau că a pus pe altcineva să-l scrie. Testamentul, sau plicul ce îl conține, va trebui să fie strâns și sigilat fie mai înainte, fie în fața tribunalului competente spre a-l primi și conserva, și în fața căruia trebuie să declare că acea hârtie, conține testamentul său scris și subscris de altcineva. C. civ. art. 864.

Testamentul olograf. Testament scris, subscris și datat cu mâna testatorului. C. civ. art. 859.

Timbru. Un semn imprimat sau mobil care justifică plata taxei legale ce se cuvine statului, la redactarea unui act.

Titlu. Cauza juridică a dobândirii

unui drept; înscrisul care constată această dobândire.

Trădare (înaltă). Crimă contra siguranței Statului.

Trafic de influență. Delict. Oricare particular, care în numele său, sau în numele vreunui funcționar public cu știrea sau fără știrea acestuia, într'un chip direct sau indirect, va cere, va lua sau va face să i se promită, daruri sau alte foloase nelegitime, spre a se face sau a nu se face vre-un act din cele privitoare la atribuțiunile acelui funcționar.

C. Pen. art. 146.

Transcripție. Formalitate care consistă în copierea în întregime a unui act translativ de proprietate imobiliară, într'un registru special.

Transferare. Trecerea unui inculpat sau un condamnat, dintr'un arest într'altul.

Transferți. Operațiune prin care o persoană declară că transmite uneia alteia, proprietatea unui titlu nominativ.

Transport (contract de). Convențiune prin care un cărăuș se obligă în schimbul unei plăți convenite, întrebuintând un anumit fel de tracțiune, să transporte dintr'un loc într'altul o persoană sau un lucru.

Tranzacție. Convențiune prin care părțile previn sau pun capăt unui proces, în schimbul unui preț sau unor concesiuni reciproce.

Tratat. Convențiune între două sau mai multe state.

Tribunal. Corp constituit pentru a exercita puterea judecătorească

Tribunal civil. Tribunal care judecă procese având de obiect interese civile.

Tribunal comercial. Tribunal care judecă procesele având de obiect interese comerciale.

Tribunal corecțional. Tribunal care judecă procese penale.

Trimitere în posesie. Măsură judiciară, prin care tribunalul dă cuiva investirea necesară pentru a dispune efectiv fie de un drept, fie de un bun care i se cuvine juridiceste, dar pentru care este necesară această formalitate, sau asupra unui bun care nu i se cuvine decât sub rezerva unor anumite eventualități.

Tutelă. Sarcină obligatorie și gratuită, impusă cuiva de a veghea

asupra persoanei unui incapabil, de a-i administra bunurile și de a-l reprezenta în actele vieții civile.

Tutore. Persoană însărcinată cu tutela unui incapabil.

U.

Ultragiu. Delict. Insultă adusă prin cuvinte, scrieri, gesturi sau amenințări unui funcționar public, în exercițiul funcțiunei sale.

C. Pen. art. 182—183.

Utilitate publică V. Expropriere.

Uz. Drept de a întrebuinta un lucru, unul din elementele proprietății.

Uz. Un obicei care în unele împrejurări, are putere de lege, fiind adoptat într'un anumit loc de toată lumea.

Uzufruct. Dreptul de a folosi un lucru fără însă a-l avea în proprietate și în consecință fără a-l putea înstrăina, distruge sau denatura.

Uzufruct convențional. Drept de uzufruct născut dintr'o obligațiune.

Uzufruct legal. Drept de uzufruct conferit prin lege.

V.

Vagabondaj. Delict. Vagabonzi sau oameni fără căpătâi, sunt aceia care n'au nici un domiciliu staționar, nici mijloc de hrană, nici nu exercitează obicinuie vre-o profesiune sau meșteșug.

C. Pen. art. 217.

Valori mobiliare. Nume generic dat creanțelor având de obiect o sumă de bani, sau un lucru mobil. În special, acțiunile, obligațiunile, titlurile de rentă, părțile de beneficiar, fondator, etc. emise de stat, județ, comună, particulari, societăți comerciale, industriale sau financiare.

Verdict. Răspunsul dat de jurați întrebărilor puse de președintele Curții cu juri.

Verificare de scripte. Examen juridic care urmărește dacă un înscris sau o semnătură privată, este proprie persoanei căreia i se atribue și care o contestă.

Viageră (rentă). Renta constituită pentru întreaga viață.

Vicii ascunse. Defecte ascunse, pe care cumpărătorul nu a putut să le observe, cari împiedică sau

micșorează întrebuințarea la care era destinat lucrul și de care vânzătorul este răspunzător.

Violare de domiciliu. Oricine prin amenințare sau mijloace silnice, se va fi introdus în domiciliul unui cetățean.

C. Pen. art. 151.

Viriment. Operațiune care constă în a face să treacă o sumă dintr'un compt într'altul, debitând pe unul și creditând pe celălalt.

Văduvă. Femeia căreia i-a murit sau s'a divorțat de soțul său, și care nu poate contracta o altă căsătorie, decât după 10 luni dela desfacerea, anularea căsătoriei sau moartea soțului.

C. civ. art. 210.

Vânzare. Contract sinalagmatic prin care o persoană (vânzătorul) trece sau se obligă să treacă proprietatea unui lucru, și o altă persoană (cumpărătorul) se obligă să plătească prețul lucrului.

C. civ. art. 1924.

Vârsta legală. Vârsta fixată de lege pentru exercitarea unor anumite

drepturi civile (căsătorie, adopție, testament, majorat, emancipare, serviciul militar, mărturie, alegător, ales, jurat, etc.

“Z”

Zălog. Vezi Amanet.

Zestre. Vezi Dotă.

Zenobian. Jurământ deferit de judecător reclamantului, pentru constatarea valorii unui obiect reclamat, cari este în imposibilitate de a fi prețuit prin vre-un mijloc.

Judecătorul este obligat. să determine suma până la care, reclamantul va fi crezut pe jurământul prestat.

C. civ. art. 1222.

Zile libere. Termenile fixate de procedura civilă se socotesc pe zile libere, adică : nu se numără nici ziua când a început să curgă termenul, nici ziua în care se sfârșește.

Pr. civ. 729.

Incearcă pe orice cale
Să înlături vre-un proces
Justiția în brațele sale
Te-așteaptă cu mult interes.

Dacă totuși tu bați la ușa
Thémis-ei ce inima-ți mușcă,
Căștigând, rămâi cu cămașa
Iar de pierzi, o ștergi gol pușcă.

MAXIME AVOCĂTEȘTI

- Trebuie în totdeauna să spui avocatului cinstit și clar toate faptele: pe urmă el va ști să le încurce
- Limba nu se obosește de vorbe bune.
- Taci, sau spune ceva mai bun decât tăcerea.
- Cuvântul a fost harăzit bărbatului, dar femeia l'a luat.
- Adesea limba a pierdut capul.
- Sunt oameni cari în loc să asculte ce li se spune, ascultă ce au de gând să spună.
- Limba n'are oase: se sucește cum vrei.
- Când prezinți comptul de onorariu, fă pe client să priceapă, că dacă diamantele au preț, un f'lat bun este neprețuit.
- Solomon se află în Rusia. Avocatul ți anunță sfârșitul fericit al procesului său astfel:
- „Cauza cea bună a triumfat“.
- Solomon răspunde:
- „Fă apel“.
- Un avocat este prețuit ca un câine.
- nu după blană, ci după dinți.
- Avocatul este croitorul adevărului.
- Avocatul este ca zăpada:
- albește ce e murdar și murdărește ce e alb.

(Din franțuzește) de B.

Cascada Șebeș (munți Făgărașului).

E R A T A

Pagina 2, rândul 13, în loc de „st”, se va ceta *și*; în loc de „fn”, se va ceta în
 iar în loc de „iormă”, se va ceta *formă*.
 Pagina 2, rândul 14, în loc de „teritorială”, se va ceta *teritorială*.
 Pagina 4, rândul 12, în loc de „ucraîncii”, se va ceta *ucraîneni*.
 Pagina 7, rândul 26, în loc de „Sigittarius”, se va ceta *Sagittarius*.
 Pagina 8, rubrica Israelit, rândul 6, în loc de „Syar”, se va ceta „Iyar”.
 Pagina 8, rubrica Israelit, rândul 8, în loc de „Tamaz”, se va ceta „Tamuz”.
 Pagina 8, rubrica Musulman, rândul 9, în loc de „Mohavem”, se va ceta *Moharem*.
 Pagina 9 (Ciasornicul mondial), rândul 8, în loc de „unitate”, se va ceta *unitate*;
 iar în rândul 26, în loc de „ciacuri”, se va ceta *ciasuri*.
 Pagina 12, rândul 7, în loc de „Kesler”, se va ceta *Kislev*.
 Pagina 12, rândul 22, în loc de „saculari”, se va ceta *seculari*.
 Pagina 13, rândul 24, în loc de „Scaligor”, se va ceta *Scaliger*.
 Pagina 45, rândul 3, în loc de „tong”, se va ceta *long*.
 Pagina 47, rândul 36, în loc de „Tietnsin”, se va ceta *Tientsin*.
 Pagina 113, gravura de jos din dreapta răsturnată.
 Pagina 114 (căile ferate române, jos) rândul 3, în loc de „funcțiune”, se va ceta
funcțiune.
 Pagina 133 (literatura dramatică contemporană), rândul 5, în loc de Schaw, Shaw.
 Pagina 146 (harta României), în loc de „Temesvar”, citește *Timișoara*.
 Pagina 167 (Exped. Amundsen), jos, rândul întâi, în loc de „istoricul, expedițiile
 ar tice”, se va ceta *Istoricul expedițiilor arctice*.

CUPRINSUL CALENDARULUI

ZIARULUI „UNIVERSUL” PE ANUL 1926

	Pagina
<i>România. — Noua împărțire administrativă a țării</i>	2—4
<i>Familia Regală a României. — Aniversări</i>	5—6
<i>Cum măsurăm timpul</i>	7
<i>Anul 1926</i>	8—13
<i>Anul astronomic 1926</i>	14—16
<i>Sărbătorile legale și religioase</i>	16
<i>Calendarul pe anul 1926</i>	17—23
<i>Sărbătorile naționale și zilele mari ale neamului românesc. — Vacan-</i>	
<i>țele judiciare și școlare. — Eresuri, proverbe și zicători românești</i>	29
<i>Istoricul ziarului „Universul”</i>	30
<i>Calendarul anului 1926 de STELIAN POPESCU</i>	31—32
<i>Tainele Universului (Pluralitatea lumilor). Noui teorii și ipoteze</i>	33—41
<i>Tabloul principalelor mărimi astronomice</i>	42
<i>Geofizica. — Mișcările scoarței pământului. — Teoriile lui Wegener și</i>	
<i>Suess</i>	43—44
<i>Geografie. — Cele zece părți ale pământului. Misterele din fundul</i>	
<i>oceanului și al mărilor. — Coordonatele terestre. — Statele suprafețe, populație)</i>	45—51
<i>Marile canale</i>	52
<i>Furtul cu două dele</i>	53
<i>Tinutul cel mai înspăimântător din lume</i>	54
<i>Ce se petrece în lumea înfinitelor mici</i>	55—56
<i>Fenomenele atmosferice</i>	56—57
<i>Despre vreme</i>	58
<i>Automobilism</i>	59—60
<i>Aviațiunea — Pilotajul</i>	60—63
<i>Radioelectricitatea (Telegrafia fără fir, radiotelefonul, telemecanica,</i>	
<i>televiziunea)</i>	63—67
<i>O viziune a faunei istorice în zilele noastre</i>	67—68
<i>Lebăda</i>	68
<i>Izvoarele mondiale de energie</i>	69
<i>Minunile Orientului</i>	69
<i>Câtă carne se consumă pe an</i>	71
<i>Praful binefăcător și răufăcător</i>	71—72
<i>Regiunile păduroase din lumea întreagă. — Pădurile din România</i>	72—73
<i>Cum se pot înlătura, sau micșora, zgomotele în orașe?</i>	73
<i>Aplicațiuni științifice în viața practică</i>	74
<i>Ghicitori populare</i>	74

Măsuri și greutăți (unități geometrice, de masă, de timp, mecanice, electrice, calorifice și frigorifice, optice, de viteză). Măsurile rusești. — Măsurile întrebuițate pe hărțile marine	75—80
Determinarea temperaturii. — Greutățile specifice	80—81
Istoria alfabetelor	82
Cele mai frumoase monumente din lume	83
Dunele mișcătoare din România	83
Animalele domestice din România	84
Spiritism și metapsihism de prof. dr. G. Marinescu	85—91
Nașterea și dezvoltarea poporului și statului român	95—97
Guvernele României Mari	98—99
Românii din țările vecine	100—101
Inflințarea Patriarhatului Român	102—103
Numărul bisericilor și mănăstirilor din România	103—104
O zi la Snagov de Mihail Negru	105—112
Centenarul căilor ferate	113—117
Producția mondială în 1925 (grâu, petrol, radu, cupru, fer, platin, aur, diamant)	117—118
Rețeaua fluvială din România. — Navigația fluvială	118
Dunărea. — Brațele Dunării. — Delta Chiliei. — Dunărea internațională	119—124
Regimul apelor din România	124
Cele mai interesante turnuri din lume	125—126
Pisicile și adoratorii lor	127
Literatura contemporană (Poezia. — Romanul. — Literatura dramatică) de Romicus	129—134
Cum se descoperă tablourile false	134
Despărțire (poezie) de Mircea Rădulescu	135
Marile epidemii și boalele cele mai răspândite	136—139
Sifilisul ereditat și mortalitatea infantilă de dr. I. Rottman-Cerna	139—140
Marile descoperiri medicale (Ce este insulina? — Diabetul zaharat) de colonel dr. C. D. Constantinescu	141—144
Ce trebuie și ce nu trebuie să mănânce botnavii (regimuri alimentare), Bogățiile României	144—145
Porumbul	146—148
Muzeele, colecțiile și laboratoarele principale din România	149—150
Viața practică (Cum se alcătuiește un buget. — Sfaturi pentru gospodari și agricultori. — Sfaturi pentru stăpâna casei)	150
Dezvoltarea corpului omului	151—153
Marea Neagră	153
Tabloul stațiunilor balneare și climaterice din România	154—155
Sfânt Așteaptă (spovă) de V. Biliurescu	156—163
Armata noastră de colonel N. Negreanu	164
Expediția Amundsen la Polul Nord	166—167
Unul din craterele cercului polar	167—168
Politica internațională (Siguranța păcii. — Pactul de garanție) de Romulus Seșanu	168
Bilanțul regimului sovietelor rusești	169—170
Organizarea politică a statelor	171—172
Cronica anului 1925. — Anul internațional (pag. 175—176); anul politic intern de Mihail Mora (pag. 177); anul diplomatic (pag. 178); anul legislativ (pag. 178—181); anul academic (pag. 181—183); anul geografic (pag. 183); anul religios (pag. 184); anul sanitar (pag. 184); anul agricol de Carabela (pag. 185—186); anul dramatic (pag. 186—187); anul muzical de Sym (pag. 188—190); anul bugetar (pag. 190—191); anul maritim și fluvial (pag. 191—192); anul necrologic (pag. 193); anul artelor frumoase (pag. 193—195); anul judiciar (pag. 195—196); anul civil (pag. 196); anul ziaristic (pag. 196); anul arheologic (pag. 196); anul sportiv (pag. 197—199); anul satiric (pag. 200—201).	172—174
Prețurile diferitelor articole alimentare	202
Viața gospodărească de I. Popescu-Băjenaru	203—205
Calendarul vânzătorilor	206
Dorul de pădure (poezie) de Leon tin Iliescu	207
Speciile de pești din România	208—210
Calendarul pescarilor	211
Icrele	212
Cel mai bogat om din lume	212
România agricolă. — Epoca recoltelor din toată lumea	213
Dicționar uzual-elementar de drept de St. C. Brătioiu, avocat	215—237
Maxime avocațești	238

Bolnavii de **Plămâni**

Astmatici Bolnavi de piept Scrofuroși!
Anemici Săraci de sânge Slăbiți

află mult dorita ușurare a suferințelor lor prin

Siropul Vertes

Se întrebuințează încă la: tusă măgărească, rachitis (boală englezească), scuipat de sânge, boale femeiești, precum și la tot felul de slăbiciuni. Mii și mii scrisori de recunoștință dovedesc efectul Siropului Vertes. Gust foarte plăcut. Premiat la Paris, Londra, "Ostende și Roma. Un colet poștal conținând 4 sticle 450 lei.

3 din mii și mii de scrisori de recunoștință

D-nul *Nicolae Sedan*, din Petroșani ne comunică: Siropul fer-var al d-v. e cel mai bun medicament contra boalelor de piept, plămâni, etc. Primiți cele mai calde mulțumiri.

D-nul *Ioan Opran*, din Alba-Iulia ne comunică: Am onoare a vă comunica, că nici când nu voi uita a mulțumi ajutorul d-v. realizat prin Siropul fer-var care a fost un adevărat mediu la însănătoșirea femeii mele. Primiți, vă rog, d-le Vertes asigurarea profundului meu respect și exprimarea deosebitei mele stime.

D-na *Maria Bilici*, din București ne comunică: Intrebuințând mult prețiosul Sirop fer-var Vertes, mă simt foarte bine după doi ani de suferință. Mii de mulțumiri pentru medicamentul d-v.

Veritabile
numai dela: **Farmacia la „VULTURUL ALB”**
L. Vértés, Lugoj, No. 391

Prețurile sunt neobligate. La comanda de 800 Lei în sus rabat considerabil.
Pentru evitarea greșelilor să se scrie totdeauna prețurile în comandă.

Boale de **S t o m a c**

de tot felul ca : lipsa de apetit, mistuirea grea, Catarul de stomac, acreala, greața și vomarea, sgârci de stomac și peste toate greutățile și slăbiciunile stomacului se înlătură prin

Esența de Stomac

Acest mijloc dietetic, casnic, întărește stomacul, provoacă mistuirea, face poftă de mâncare și ajută menținerea și restabilirea activității mistuitoare și prin aceasta sănătății trupului întreg, mai bine ca ori și ce alt mijloc cunoscut până acum. Mii și mii de scrisori de recunoștință dovedesc efectul al Esenței de stomac.

Premiat in Paris, Londra, Ostende și Roma.
Un colet poștal conținând 4 sticle 450 Lei.

Pilule purgative Vértés

au un rezumat sigur și fără dureri, la CONSTIPAȚIE (eșirea grea afară) INVARTOȘIRE și altele. In urma excelentei preparări sunt cu totul nestricăcioase, și sunt recomandabile și pentru curățirea sângelui. 1 cutie mică 30 Lei, 1 cutie mare conținând de 3 ori mai mult, in loc de 90 Lei numai 80 Lei.

3 din mii și mii de scrisori de recunoștință

D-nul *Colonel Mihail Nedea* din București, ne comunică: Ou multă mulțumire vă aduc la cunoștința d-v. că azi după 2 ani cât am suferit de stomac, mă simt grație Esenței de stomac, trimisă de d-v. foarte bine.

Nu am cuvinte să vă exprim viile mele mulțumiri pentru că grație Esenței de stomac a d-v. mi-am recăpătat sănătatea.

Primiți, vă rog domnul meu, asigurarea distinsei mele stime și considerațiuni.

D-nul *Gheorghe I. Nisă*, din Hudești ne comunică: Din partea mea multe respecte de sănătate vă trimit pentru Esența de stomac cu care m'am vindecat.

Vă scriu din partea mea, că nu există alt preparat mai sigur.

D-l *Dumitru Negulescu* din București ne comunică: Sunt foarte mulțumit că și-a recăpătat sănătatea nevasta mea prin Esența de stomac ce am găsit-o la d-v.

**Veritabile numai dela : Farmacia la „VULTURUL ALB”
L. Vértés, Lugoj, No. 391**

Prețurile sunt neobligate. La comanda de 800 Lei in sus, rabat considerabil.
Pentru evitarea greșelilor să se scrie totdeauna prețurile in comandă.

Reumatismul

Podagra

Paralisia

Ișias

Scrântiri

precum dureri de cap, nervi și
contra orice fel de dureri resul-
tate din răceală, este cel mai bun
pentru alinarea durerilor și în-
tărirea prin fricțiuni

Herculin Vertes

Fluid contra reumei.

3 sticle Herculin fluid contra reumei și 1 borcan alifie
pentru fricțiuni la olaltă 450 Lei.

3 din mii și mii scrisori de recunoștință :

D-lui L. Vertes, farm. Lugoj,

Au trecut 2 luni de când nevasta mea era greu bolnavă cu reuma
și s'a sculat în pace cu stimatul medicament al D-voastră „Herculin Vertes“
contra reumei, care a oprit toate durerile din ea și s'au pierit reuma cu
siguranță.

Ioasa Perian, Cenadul Mare.

D-lui L. Vertes, Lugoj,

Herculinul Vertes și alifia trimisă au alinat durerile mele peste aștep-
tarea mea, așa că acum sunt pe deplin sănătos.

Ștefan Baboș, Micești.

D-lui L. Vertes, Lugoj,

Vă rog trimiteți și amicului meu 3 sticle Herculin Vertes și alifie,
de oarece aceste medicamente au avut succes.

Gheorghe Chrial, Galați.

Veritabile numai dela: **Farmacia la „VULTURUL ALB“**
L. Vértés, Lugoj, No. 391

Prețurile sunt neobligate. La comanda de 800 lei în sus, rabat considerabil.
Pentru evitarea greșelilor să se scrie totdeauna prețurile în comandă.

B E T I A

Cine voește a scăpa de patima aceasta uricioasă să întrebuințeze „Antibetinel Vertes” scutit legal, preparat încercat de mult, care desgustă bețivul de băuturi spirtoase.

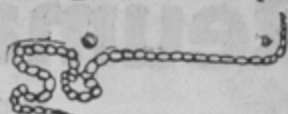
Fîind fără gust se poate da pătimașului fără stirea sa. Mii și mii scrisori de recunoștință. 2 flacoane 300 lei.

D-lui L. Vertes, farm. Lugoj,

Prin aceasta Vă exprim vîile mele mulțumiri pentru „Antibetinel Vertes” care a avut un efect ne mai pomenit. Bețivul respectiv dela cea dintîi beutură cu „Antibetinel Vertes”, a simțit o groază sîrșnică pentru rachiu, iar acum nu mai bea deloc.

I. URSULESCU, Primar
Polana, jud. Siblu

Panglica cu cap cu tot

Umbriel cordor
latu, se scoate prin
Pilula Cu-o Vértés.

Semnele panglicel: crampe, vomezi, te apasă ceva, parcă un ghem ți se urcă până în gât, ametești, leșini, ești anemic, n'ai apetit, câte odată mănânci ca lupul, ești obosit și nu poți lucra, ai prea multă flegmă, gura ție acră, te înțeapă în piept, etc. 1 cutie de pilule Cu-O și 2 sticle pentru întărirea stomacului la olaltă 400 Lei

D-lui L. Vertes, farm. Lugoj.

Prin prezenta aduc mulțumirile frumoase D-voastră, căci medicamentul contra panglicel, ce D-voastră mi-ați trimis a reușit de minune, mai cu seamă luând și a doua doză. Voi recomanda la toți cunoscuții mei, care vor avea astfel de cazuri.

I. MARGINEANU
Menți din față, of. Strehaia.

S c u r g e r e

(Tripper la bărbați, scursoare albă la femei) catarul vaselor urinare, etc., se înlătură prin

„Injectie Vértés” în contra gonoreei și
„Salurin Vértés” tablete diuretice

Exactul mod de întrebuințare este anexat. Pentru femei se pregătește ca prof. 3 flacoane Injectie și 2 flacoane Tablete, în total 480 Lei.

S â n g e l e s t r i c a t

se curăță la boalele podagrice, reumatice și sifilitice prin

Sirop Sasaparila Vertes cu iodcali

Se recomandă în deosebi acelor persoane, cari au trăit înainte o viață ușurată, și au suferit de sifilis sau alte asemenea morbi infectioase de sânge, și au neglijat acelea, sau nu s'au curat pe deplin. 4 sticle 450 Lei.

S l ă b i c i u n i

diferite: ca slăbiciuni prin excese, sgărăriuri isterice, slăbețe de nervi, slăbiciuni bărbătești, neproductivitatea se înlătură prin

Robol Vértés, tablete întăritoare, 1 doză dublă 280 Lei.

**Veritabile numai dela: Farmacia la „Vulturul Alb”
L. Vértés, Lugoj, No. 391**

Prețurile sunt neobligate. La comanda de 800 lei în sus rabat considerabil. Pentru evitarea greșellilor să se scrie totdeauna prețurile în comandă.

NICOLAE IVANOVICI & Co.

REPREZENTANȚE GENERALE PENTRU ROMÂNIA

TELEFON 47/66

Adresa telegrafică
„NIVANOVICI“

FURNISORII CURȚII REGALE

AGENȚII ÎN TOATE ORAȘELE PRINCIPALE DIN ȚARA

„REMINGTON“

MAȘINI DE SCRIS

Remington
Portable

MAȘINI DE DUPLICAT

„ COPIAT „
„ ADRESE „
CLASOARE DE OTEL

RONEO

MAȘINI SUEDEZE DE CALCULAT
ORIGINAL ODNER

INTRODUSE CU MULT SUCCES LA
DIRECTIA „CADASTRULUI“

Mașini americane de calculat
ce 'și imprimă cifrele vizibil.

Dalton

Aparate radiofonice

a celei mai mari fabrici din America
și din lume

RADIOLA-SUPERHETERODYNE

'Radio Corporation of America

CASE „NATIONAL“

de control și înregistrare pentru comercianți

Sirop de piept „Maria“

este compus conform noilor pretenții și cu efect la :

T u s a
Cathar
Anemie

Bronchita
Răgușala
Scrofulosa

precum la diferitele boale de plămâni și a organelor respiratoare.

Acest leac de casă încercat cu efect fără flegmă, fără micșorare de sânge, alinător de tuse, influențator asupra organelor respiratoare, leac care înlesnește mistuirea, întărește, formează sângele și oasele și prin aceasta este cu efect excelent nu numai la adulți ci și la copii. — 4 sticle 440 lei.

Puterea de viață

o dă „Nervofluidul Maria“ cu efectul cel mai excelent la toate morburile de nervi: Excitări, insomnie, migrenă, tremurătură, palitație de inimă nervoasă, la frică, iritație, supărare și oboseala intelectuală.

4 sticle 440 Lei.

Veritabil numai cu marca
accesă de fabrică.

Elixirul farmaciei „Sf. Maria“, Lugoj

e leac popular pentru atătarea apetitului, înălțurarea greutateilor de mistuire și întărirea întregului organism. Dacă suferi de neapetit, de mâncare, răgăeli, umflături, icteală, apăsări de stomac, dureri de stomac, acreli, sfâșieri dela inimă, miros acru din gură, dureri de pânțec, precum și tot răul provenit din mistuire, atunci cumpără renumitul întăritor și alinător de dureri Elixirul Maria. 20 sticle mici, — 10 sticle mijlocii sau 6 sticle mari 420 Lei.

Veritabile numai dela :

Farmacia la „Sf. Maria“

Lugoj, Piața Regina Maria No. 191

Prețurile sunt neobligate.

Vizitați cea mai vastă

EXPOZIȚIE

L U S T R E

CANDELABRE

LAMPI DE MASA

A P L I C E

— Ș I —

PLAFONIERE

PENTRU LUMINĂ ELECTRICĂ

— Ș I GAZ AERIAN —

Technica Universală

— SOCIETATE ANONIMĂ —

BUCUREȘTI CALEA DOROBANȚILOR, 13 BUCUREȘTI

EPILEPSIA

(Boala copiilor)

nu se poate vindeca, însă se poate ușura
și rări ca și când ar fi vindecată.

Medicamentul care s'a dovedit a fi cel mai
bun și mai folositor tratament al Epilepsiei
se numește

PALEPSIN

Cu acest medicament s'a putut reduce acce-
sele dese 10—12 zilnic, la o dată în trei luni
și acela foarte ușor.

Să se ceară la farmacie, iar unde nu se gă-
sește se va adresa

Laboratorului Dr. AL. ITEANU

BUCUREȘTI

Strada Vasile Lascar No. 7

SIFILISUL

Boală cunoscută în popor sub numele de eelperit, frențe,
sfrenție, boală lumească, etc., este răul cumplit care bântuie
populația țării, mai cu seamă după război.

Urmările grozave ale acestei boale, trebuie să dea de gândit
oricui a avut nenorocirea de a se îmbolnăvi de sifilis și să
caute să se lecuiască cât mai neîntârziat.

După cercetările învățaților noștri, leacul cel mai folositor
al boalei este produsul

MECOLL

Cu **MECOLL** se fac injecții în mușchi, în vână, etc., iar în
cazurile în cari nu se pot face injecții, fie că nu are cine să le
facă, fie din alte cauze, **MECOLL-ul se ia cu lingurița**
atât de copil cât și de oameni mari.

Vindecarea sifilisului cu **MECOLL**, este sigură, cum au dovedit
D-nii Prof. Dr. Obregia, Dr. Oreviceanu, Dr. Olisewski și alții.

Să se ceară la farmacie, iar unde nu se găsește se va adresa

Laboratorului Dr. AL. ITEANU

BUCUREȘTI, — Strada Vasile Lascar No. 7 — BUCUREȘTI

OFICIUL

DE

VANZAREA HARTILOR PRODUSE IN ȚARA

LA ACEST OFICIU SE GASESC SPRE VÂNZARE

predabile imediat sau după condițiunile din
comande, următoarele hârtii:

Hârtie specială pentru documente și titluri; Hârtie
specială de mână, cu sau fără filigrame; Hârtie mi-
nisterială și velină cu „Marca Țarei”, „Trei Stele”,
„Ursul”, „Leul”, simple și vargate liniate sau cadri-
late; Hârtie sugătoare albă și colorată; Hârtie spe-
cială de desen și registre; Hârtii fine colorate; Hârtie
colorată zisă „Natur”; Carton alb pentru cărți de vi-
zită; Carton fin colorat; Carton de juiă și carton co-
lorat pentru dosare; Hârtie de gazetă și de afișe;
Hârtie pergaminată albă și colorată pentru impache-
tarea maternilor grase; Hârtie albă de împachetat;
Hârtie brună încrețită și neîncrețită, satinată și nesati-
nată; Hârtie rezistentă de împachetat, precum: Manila
(tauen) grid-fer, parchemin; Hârtie de Celuloză pe o
parte satinată; Hârtie zisă „Pellure”; Hârtie subțire
pentru farmacii; Mucavale: gris, brune și albe și
mucava de paie.

— Primește comande de orice fel de hârtie —

DEPOZITUL GENERAL:

BUCUREȘTI — Matei Millo, 22 — BUCUREȘTI

ARTICOLE DE VOIAJ

TRUSE GEAMANTANE

CUFERE VALIZE
ETC.

DIMITRIE MĂRCULESCU

12 SĂRINDAR 12
VIS-A-VIS DE ADEVĂRUL

ATELIER
MAUR

I. R. D. P.
INDUSTRIA ROMÂNĂ
DE
PETROL

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ
PENTRU

INDUSTRIA, COMERTUL

ȘI

CREDITUL PETROLIFER
BUCUREȘTI

SEDIUL:

7, STR. LASCAR CATARGI, 17

EXPLOATAȚIUNI PETROLIFERE:
MORENI, OCHIURI, RUNCU

REUMATISMUL

Localizat sau generalizat, reumatismul ia forma acută sau cronică. Fiecare criză se arată prin umflarea incheeturilor și orice mișcare ajunge o suferință. Această boală arată că sângele nu-i curat. Trebuie deci, nu numai să se aline durerile, ci să se restabilească echilibrul nutriției și mai ales să se curețe sângele. Corpul medical recomandă

Depurativul RICHELET

a cărei acțiune puternică și repede asupra sângelui restabilește buna circulație și înlesnește munca de eliminare a rinichilor, ficatului și pielei.

Ca măsură preventivă, cura se va face cel puțin de 2 ori pe an

Tratamentul Richelet se găsește la toate farmaciile bune.
O broșură ilustrată însoțește totdeauna flacoanele.

Laboratorul L. Richelet din Sedan, 6, str. Belfort Bayona
(Basses-Pyrénées).

Sucursalele noastre se cunosc după această emblemă:

Toate mașinile SINGER poartă această marca pe braț și pe piedestal:

MASINI

DE CUSUT

SINGER

pentru familii și meseriași

**Mașini speciale pentru fabrici de
lingerie, de îmbrăcăminte, încălțăminte, etc, etc.**

**MAȘINI SINGER PENTRU BRODAT,
TAMBURAT, ETC.]**

COASEȚI CU ELECTRICITATE!

Mașina ELECTRICĂ IDEALĂ pentru familii

TIP NOU CLASA 101-2

cu un motor așezat în brațul mașinei, montată pe o masă elegantă
fără piedestal și fără pedală. Se pune în mișcare prin
orice priză de lumină electrică

MOTORE ELECTRICE

pentru mașini de cusut de familii și de meșeriași

LUMINA SINGER

Lampă electrică care se montează la mașina de cusut

**ACCESORI, PIESE DE SCHIMB ACE, ULEI,
AȚĂ DE CUSUT, REPARAȚIUNI**

**Societate pentru comerțul cu mașini de cusut SINGER
BOURNE & Co.**

**Centrala: BUCUREȘTI B-dul I. C. Brătianu, 21
Sucursale în toate orașele din România**

„FRANCO-ROMÂNĂ”

SOCIETATE ANONIMĂ DE ASIGURĂRI GENERALE

BUCUREȘTI

Sedul Social: Str. General Berthelot, 29 Reprezentanța Generală: Calea Griviței, 67

TELEFON 26/21

Capital social deplin vărsat Lei 5.000.000
Fond de rezervă de reasigurări, peste Lei 500.000.000

PRIMEȘTE ASIGURĂRI ÎN RAMURILE:

Incendiu, Grindină și Transporturi fluviale, maritime și terestre,
— Contra furturilor prin spargere, — Asigurări asupra vieții în condițiunile cele mai avantajoase.

REPREZENTANȚE GENERALE ÎN URMĂTOARELE ORĂȘE:

Arad, Brăila, Brașov, Cluj, Craiova, Chișinău, Constanța, Cernăuți, Galați, Iași, Oradea-Mare, Ploiești, Satu-Mare, Timișoara, Tg. Mureș

A V I S

Ferțiți-vă de Oleiuri, Vopsele și Lacuri estive

Asemenea fabricate sunt compuse din sacăz, petrol, ulei mineral și cretă. Lucrările vopsite cu ele ca: dușumele, ferestre, uși, acoperșuri, uluci, etc. lipesc și nu au durabilitate. Vopseaua sau lacurile depe dușumele se ia cu piciorul sau cu covorul, iar cele expuse ploilor se spală aproape compiect după ce au fost udate în două trei rânduri.

Plătiți mai bine ceva mai scump și **cereți în toate magazinele din țară numai vopselele și lacurile**

Marca „ASSAN”

singurele ce sunt preparate după sistemul englezesc garantat din ulei de in curat, copaiuri, chihlibar și cu culori chimice curate

Lucrările executate cu produsele noastre vor fi durabile și frumoase, cu luciu, existând contra tuturor intemperiilor.

Fabricile ASSAN

BUCUREȘTI, Sos Ștefan cel Mare No. 131

Prima Fabrică Română

DE APARATE ORTOPEDICE

ȘI INSTALAȚIUNI SANITARE

GH. NICOLESCU

Fabrica: București, Calea Victoriei, 85 fost 97

Magazin: Strada General Berthelot No. 4

TELEFON 40/67

Furnisorul Soc. Invalizilor din război
și filialei Chișinău

Execută cele mai moderne
Proteze din lemn, model
american, talpă aluminium
și celuloid armat Brevet Re-
gal Român, No. 6582 precum
și din cel mai ușor material
Fibră în greutate de 2 kgr.
fără șini laterale, Mâini arti-
ficiale Brevet Regal Român
No. 5132, Corsete „Calott”
și „Hessing”. Aparare de
fracturi și Coxalgie. De a-
semenea Centuri abdomi-
nale din stofă și cauciuc
modele proprii. Bandage
Hernieale, Ciorapi pentru

Varice

CORSETE-CENTURI

din elastic, toate lungimile cele
mai moderne forme Pariziene

Catalogul la cerere

VIZITAȚI MARELE MAGAZIN

TH. RADIVON

S-sor N. RADIVON Fiul

BIJUTIER

Furnisorul curților regale și mitropolitane

Atelier special de Argintărie și Bijuterie

:-: Ceasornice și Obiecte Bisericești :-:

București, Bulev. Elisabeta No. 9 bis

Adresa Telegr.:

RADIVON—BIJUTIER—BUCUREȘTI

Vinde eftin & vinde mult
Vinde mult & vinde eftin

Casă de încredere
Fondată 1856

Cadouri pentru Logodne, Nunți, Botezuri, Jubilee,
Aniversări, etc. **Prețuri moderate și fixe.**

LA
POUDRE
DENTIFRICE

Bi-Oxyne

BLANCHIT LES DENTS
PROTÈGE L'ÉMAIL

EN VENTE PARTOUT

„UNIVERSUL”

SOCIETATE ANONIMA PE ACȚIUNI

CAPITAL SOCIAL 21.000.000 LEI

Sediu: BUCUREȘTI, STRADA BREZOIANU No. 11

(CASA PROPRIE)

INSTITUT DE EDITURĂ ȘI INSTALAȚIUNE COMPLECTĂ DE ARTE GRAFICE
ȘI LEGĂTORIE DE CĂRȚI

UNIVERSUL

cel mai mare și răspândit ziar cotidian independent, ce apare de

40 ani

Director: **STELIAN POPESCU**

UNIVERSUL LITERAR

cel mai răspândit și citit ziar literar

(Apare Duminică)

Ziarul Științelor Populare și al Călătoriilor

cel mai răspândit ziar în acest gen

(Apare Martia)

UNIVERSUL COPIILOR

cea mai frumoasă publicitate pentru copii

(Apare Miercuria)

„VESELIA”

cel mai răspândit și amuzant ziar umoristic din țară

(Apare Joia)

Se însărcinează cu tot felul de lucrări
atingătoare de Artele Grafice și Legătorie,
Cartonaje, etc.

Execuție artistică

Prețuri moderate

CEREȚI PREȚUTINDENII!

Preparatul American cu renume mondial

Linimentul lui SLOAN

Vindecă cu mult succes **REUMATISMUL**, gripă, dureri de încheieturi,
răceli, friguri, etc.

Reprezentanța generală și depozit în permanență cu exclusivitate pentru
întreaga țară

Soc. „GLOBUS” Palatul General, BRAILA

BANCA ELLINO-ROMANA

SOCIETATE ANONIMA

CAPITAL LEI 50.000.000 — DEPLIN VARȘAT

Sediu Social: BRAILA

(Piața Dumitru Ionescu No. 11)

Sucursalele:

BUCUREȘTI, GALAȚI, CONSTANȚA

Face orice operațiuni de bancă. — Cumpără și vinde
deize asupra străinătății. — Primește
depuneri spre fructificare. — Livrete de economie.
Secție specială pentru comision de cereale și mărfuri

„DROGUERIA REGALA”

GEORGE P. THEODORESCU

(CASA PROPRIE)

BRAILA — Str. Regală 42, Telefon 95/5 — BRAILA

În totdeauna bine asortată cu articole de: Droguerie, Pansamente,
Ape minerale. Secțiuni de: Articole fotografice, Parfumerie, Instrumente
Chirurgicale, Specialități Farmaceutice. Reprezentanța Generală pentru
România a Casei **CURTBENTZIN-GOERLITZ.**

Aparate Fotografice optica ZEISS

GILLY

INDUSTRIA DE MOBILE
INDUSTRIA DE MOBILE
INDUSTRIA DE MOBILE
INDUSTRIA DE MOBILE
ARADUL
INDUSTRIA DE MOBILE
INDUSTRIA DE MOBILE
INDUSTRIA DE MOBILE

EXPEDITII ÎN TOATĂȚARA

INDUSTRIA DE MOBILE

ARADUL

EXPOZIȚIA ȘI VÂNZAREA EXCLUSIVĂ

BUCUREȘTI STR. CAROL 70 (ETAJUL I.)

TELEF. ENGROS. 9/88 TELEGR. ARADUL-BUCUREȘTI TELEF. EN DETAIL. 70/44

FĂRĂ NICIO SUCURSALĂ

DREIURI DE FABRICĂ

SINGURĂ SURSĂ PENTRU ADEVĂRAȚII CUNOSCĂTORI

UZINELE DE FIER ȘI DOMENIILE

DIN

„REȘITA”

SOCIETATE ANONIMĂ

CAPITAL SOCIAL 250.000.000 LEI

**GENERATOARE, MOTOARE, DINAMURI
TRANSFORMATORE**

INSTALAȚIUNI COMPLETE DE

CENTRALE ELECTRICE

UNELTE ȘI MAȘINI

AGRICOLE

**ATELIER DE CONSTRUCȚIUNI PENTRU APARATE
ȘI UNELTE DE SONDAJ**

<u>Prăjine de săpă, Sape</u>	<u>toate dimensiunile, Dife-</u>
<u>Lărgitoare, Geale, Prăjini</u>	<u>rite feluri de arcuri, Dis-</u>
<u>Grele, Troluri de sondaj</u>	<u>pozitive de lăcărit și</u>
<u>Oțel rotund și pătrat în</u>	<u>săpat, etc.</u>

FABRICATE:

Piese de fier forjat, fier brut, fontă de fier și oțel
Table, șine și traverse, fier în bare și fasonat, material de
cale ferată, armament și munițiuni, buloane, nituri, tablă

DIRECȚIUNEA GENERALA DIRECȚIUNEA COMERCIALA:

BUCUREȘTI

Str. Povernei No. 2

TIMIȘOARA

Str. Lovinici No. 3

Ceaiurile noi medicinale ale Profesorului Dr. PATER.

Contra arteriosclerozei și urmărilor ei ca funcțiunea neregulată a inimei, a stomacului, respirația scurtă, lipsa de somn, presiunea prea mare a sângelui, oboseala, etc.

Contra guttei (podagrei) reumatismului, a durerilor și umflăturilor la încheieturi.

Contra petrilor la fiere și rinichi și pentru delăturarea atacurilor.

Contra slăbiciunilor și boalelor de stomac provenite din nervositate, răceală sau alte cauze,

Contra constipațiunilor (lipsei de scaun) cronice și lipsei de digestie (mistuice).

Contra boalelor la beșică și rinichi, precum a complicațiunilor acestora.

Contra tusei convulsive (măgărească).

Contra catarurilor de plămâni, tusei și a tuturor boalelor căilor respiratoare.

Contra tuberculozei (boalei de piept) și a complicațiunilor ei.

Contra îngrășării prea mari, cură de slăbire.

Contra sângerărilor prea tari cu ocaziunea menstruației sau a boalelor de mîtră.

Pentru sporirea laptelui, mamelor cari lăptează

Pentru vindecarea răcelilor, influenței, grippei, guturaiurilor, etc.

Contra asudărilor de noapte, a tuberculozilor, bolnavilor de piept și a celor slăbiți de alte boli.

Contra hemoroizilor și a complicațiunilor acestuia.

Pentru curățirea și subțierea sângelui și vindecarea diferitelor erupțiuni ale pielei, ca bube, coșuri, etc.

Contra umflăturilor și buboaielor cu puroi, la umflătura măselelor, etc.

Contra durerilor și sgărciurilor de stomac și intestine a sugacilor (copiilor de țată) și a copiilor mici, cauzate de vânturi, lapte stricat, etc., precum și catarurilor de stomac, diareei, etc.

Contra nervosității și a lipsei de somn, a stărilor de surescitare și neliniște continuă.

Prof. Dr. PATER.

Ceai contra arteriosclerozei

Ceai antirheumatic și arthritic

Ceai contra petrilor la fiere și rinichi

Ceai pentru stomac

Ceai purgativ

Ceai uropurin

Ceai contra tusei convulsive

Ceai contra tusei

Ceai pulmonar

Ceai pentru slăbire

Ceai contra menorrhagiei

Ceai galactagog

Ceai pentru transpirare

Ceai contra transpirației

Ceai contra hemoroizilor

Ceai depurativ pentru copii și adulți

Ceai emollient

Ceaiul copiilor

Ceai calmant

Ceaiurile medicinale ale Profesorului Dr. Pater se pot căpăta în cutii originale, purtând semnătura Dr. Pater în toate farmaciile. Când procurarea întâmpină vreo greutate adresați-vă farmaciei „STEUA” Brașov, Strada Lungă No. 14.

Depozit general: AMPHORA S. A. Brașov

INVITAȚIUNE

Casa DORTHEIMER stă la dispoziția onor. Doamne și Domnișoare cu un personal selecționat pentru Tunsuri de gen potrivit fiecărei figuri de **Coafuri Moderne** adaptări de șinioane pentru ocazii, **ONDULAȚIUNI PERMANENTE** cari țin garantat luni de zile (zeci de scrisori de mulțumire) **Coafuri de Mirese**, precum și aranjamente complete: voal, beteață, coronite, splendide garnituri de cap, se vinde și se închiriază. **Tincturat cu Henne proaspăt** și Henol, căruia i se dă o atenție specială **Refăcându-se și părul stricat** de alte tincturi. **Lucrări artistice de păr, ultimele modele pariziene** și în culorile cele mai dificile. Ingrijirea părului. Massage faciale, Manucure. **PREPARATE** raționale cosmetice pentru redo bândirea și menținerea unui ten fraged și catifelat și pentru prevenirea și înlăturarea ridelor.

CASA DORTHEIMER. Institut de Beauté - Salon de Coiffure
Str. O. A. Rosetti, 7 — Telefon 27135 — Cereți Noul Catalog.

SE POT VINDECA BOLILE DE PLAMANI?

?

Această extrem de importantă chestiune preocupă pe toți acei cari suferă de:

Astmă, Tuberculoză la Plămâni și Laringe, Ftisie, Catarch la vârful Plămânilor, Tuse cronică, Flegmă, Răgușeală învechită și cari nu au găsit până acum vindecare

Toți acești bolnavi obțin dela noi **O carte cu ilustrații** în mod cu totul gratuit
scrisă de Dr. Med. Guttman prim-medic la Finsenkuranstalt, despre tema

SE POT VINDECA BOLILE DE PLAMANI?

Pentru a putea da ocazie fiecărui bolnav să-și procure explicațiile asupra boalei sale, ne-am decis de a trimite fiecăruia absolut gratuit și fără de portu această carte în interesul general

Scriți doar o carte poștală cu adresa exactă la

PULMANN & Co. BERLIN
MÜGGELSTRASSE 25 a₁

Cereți pretutindeni becurile „TUNGSRAM“.

== MAGAZINELE ==

„LA RULETA”

Frații Q. & L. KÜHNBERG

== BUCUREȘTI ==

STR. BĂRĂȚIEL, 2 | (Piata Sf. Gheorghe)

| CASĂ FONDATĂ IN 1898 |

== COMPLECT ASORTATE ==

| C U |

ULTIMELE NOUTAȚI

| IN |

Lenajuri, Mătăsuri, Bonetărie, Garnituri.

== Articole de Fantesie ==

| DE |

Raion special de articole pentru copii

SALVATOR

CABINET MEDICAL

Fondat în anul 1906 de medici specialiști pentru boale

VENERICE și SIFILIS **BOALE de PIELE**

Tratamentul blenoragiei cronice prin metode electro-
terapeutice, Electrotermie pentru prostatite.

Operațiuni de specialitate

URETROSCOPIE

Controlul diagnosticului clinic prin

Analiza sângelui și al lichidului cefalo-rachidian

Microscopie, Ultramicroscopie

Pasagiul Român No. 9 (lângă Teatrul Național), București

Consult. 11—1 și 6—9. Telefon 33/81

Dr. VIRGIL BRATESCU

Specializat la Paris și Bordeaux
în boli și operațiuni de

Nas, Gât și Urechi

Medic șef de serviciu de spital

Consultații 3 jum.—5 jum. p. m.
exceptând

Joia și Duminica

B-dul Pache 28. — Telefon 4/27

Cereți pretutindeni becurile „TUNGSRAM“.

Cereți la toate Farmaciile, Drogueriile, Coafori și Parfumerii

== HENNE ROYALE ==

Renumita plantă orientală

totdeauna proaspătă în toate nuanțele. Predă lecții pentru aplicație. Părul stricat de alte tincturi se refacă cu cea mai mare îngrijire

== HENOL ROYALE ==

Regina Tincturilor lichide pentru păr în toate nuanțele dorite

Depou General pentru en gros:

Institut de beauté CASA DORTHEIMER

Telefon 27/35 - Str. C. A. Rosetti No. 7 - Cereți noul catalog

DEPOZITUL DE SOBE J. SCHOENFELD

Calea Victoriei, 103

București - Telefon 52/12

SOBE de teracotă și de Faianță.

SOBE de porțelan albe, aurite, colorate și Majolică de Hardthmuth.

PLĂCI de Faianță albe și colorate pentru îmbrăcarea pereților de Sanatorii, Băi, Bucătării, Oficii, Lăptării, Măcelării, Mașini de bucate din plăci de Faianță și Porțelan.

PARDOSELI din plăci de gresie și Mozaic din țară și străinătate ca și Mozaic roman.

ȚIGLE format solzi roșii sau smălțuite și dublu sgheab precum și format Marsilia.

TOATE DOAMNELE ȘI DOMNIȘOARELE

cari vor să rămână frumoase, să ceară noul catalog de articole de înfrumusețare și îngrijirea tenului, părului și a mâinilor. Cele mai superioare, neconținând substanțe vătămătoare

CREMA, PUDRA ȘI SĂPUNUL LUXIA

Roujeri de buze, creioane

MĂȘTILE TINEREȚEI, adevărate reformatoare ale obrazului, întrebunțate cu cel mai mare succes pretutindeni.

Centuri și bandage pentru corp, picioare etc., aparate speciale pentru masajul obrazului.

Depou general pentru engros.

Institut de beauté **MAISON DORTHEIMER**, str. C. A. Rosetti Nr. 7

Tel. 27/35

Cereți Noul Catalog

Cereți pretutindeni becurile „TUNGSRAM“.

Nu neglijați a ne vizita

EN GROS ——— EN DETAIL

ODEON

— 79, Calea Victoriei, 79 —

(fost No. 91)

IMPORTAȚIUNE DIRECTA

Cea mai efțină sursă pentru Comercianți

— Cel mai mare depozit din țară cu —

JUCARII PENTRU COPII

— ULTIMELE NOUTAȚI —

Mecanice, Technice, Electrice, Musicale, Froebeliane, Jocuri de Societate, Jocuri instructive, Trenuri, Cinematografe, Motoare, Dinamuri, Păpuși toate mărimile, din Stofă, Celuloid, Porțelan și Biscuit, Soldați, Vile, Mobile, Grajduri, Echipamente soldățești și ofițerești, Construcții în lemn și metal, Cai și diverse animale mari, în Blănă, Stofă și Pluș. Automobile mari, Dreșine, Trotinete, Biciclete și Triciclete. Decorațiuni și Globuri pentru Pomul de Crăciun, Articole de Cotilion, Surprize și Farse.

Asortiment colosal, Articole pentru Cadouri

— Vindem în detal cu prețuri mai efține ca ori unde —

ODEON

BUCUREȘTI, Calea Victoriei, 79, BUCUREȘTI

(fost No. 91)

— vis-à-vis de Biserica Albă —

EN GROS ——— EN DETAIL

Incercați spre a vă convinge

Prețurile noastre distrug orice Concurență

— Cel mai efțin magazin din țară —

LEI 8

CEL MAI EFTIN MAGAZIN DE MUZICA DIN ȚARA

NOUL MAGAZIN DE MUZICĂ

- I P C A R -

BUCUREȘTI

6, STR. EDGARD QUINET, 6. (Peste drum de Hotel Capșa)
EN GROS **Telefon 65/54** **EN DETAIL**

INSTRUMENTE
== MUZICALE ==

VIORI, MANDOLINE, CHITARE,
COBZE, TAMBAL, HARMONICI,
FLAUTE, CLARINETE, INSTRU-
MENTE DE ALAMA, ACCESORII.

= ATELIER DE REPARATIUNI =

GRAMOFOANE ȘI PLACI

CELE MAI NOI ȘI
MAI PERFECȚIO-
NATE MODELE

REPERTORIU
CLASIC, MODERN,
NAȚIONAL

NOTE DE MUZICA

Pentru toate instrumentele

P i a n e

REPREZENTANȚA DIFERITELOR FABRICI

SCWECHTEN — SEIDEL

F. I. P.

(FABRICA ITALIANA PIANOFORTE)

TORINO

Expedițiuni prompte în toată țara

PARFUMURI-PUDRE-LOȚIUNI

LT-PIVER

AZURÉA **POMPÉIA**
FLORAMYE **TRÉFLE INCARNAT**

CEREȚI PRETUTINDENI

„PUDRA FRUMUȘETII”
L.T. PIVER

VIOLETTE, CHYPRE, FOUGÈRE, OEILLET, MUGUET